

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

M. EMİN DEĞER

**BİR
CUMHURİYET
DÜŞMANININ
PORTRESİ**

**ya da
FETHULLAH
GÜLEN
HOCAEFENDİ'NİN
DERİN
MİSYONU**

Bir Cumhuriyet Düşmanının Portresi
Ya da
Fethullah Gülen Hocaefendinin Derin Misyonu

Yayın Hakları

Çağ Pazarlama A.Ş.

Şubat 2000

Yazan:

M. Emin Değer

Genel Yayın Yönetmeni:

Üstün Akmen

Yayın Kurulu:

Alpay Kabacalı

Ataol Behramoğlu

Yayın Koordinatörü:

Naci Özdağlı

Kapak Tasarımı:

Sinâ Çınar

Dizgi ve Sayfa Düzeni:

Serpil Ünay

Düzeltili:

Erkan Ünlücan

Satış ve Pazarlama:

Derya Ayyıldız

Baskı:

Çınar Ofset

Matbaacılık, Cilt, Ambalaj, San. ve Tic. Ltd. Şti.

Yayımlayan ve Dağıtan:

Cumhuriyet
kitap kulübü

Çağ Pazarlama, Gazete, Dergi, Kitap Basın ve Yayın A.Ş.

Türkocağı Cad. 39/41(34334) Cağaloğlu-İstanbul

Tel:514 01 96

M. EMİN DEĞER

BİR CUMHURİYET
DÜŞMANININ PORTRESİ
ya da
FETHULLAH GÜLEN
HOCAEFENDİNİN
DERİN MİSYONU

Cumhuriyet
k i t a p l a r ı

İÇİNDEKİLER

Bir Büyük Yanılgı ya da Yalan	9
SUNUŞ	12
GİRİŞ	17
Bir Olay Adam	17
Mistisizm mi Rol Gereği mi?	22
Avrupalı Müslüman	24
Misyon İçinde Misyon ya da Sait Molla	27
Ilımlı İslâm ve Hocaefendi	31
Tarikat-Cemaat İkilemi ve Siyaset	34
Misyon İçin Eğitim ve Sorunlar	37
Altın Nesil-Işık Evler, Işık Süvarileri ya da Camiyi Dışlama ..	43
Hoca ve Türkiye'nin Rolü	46
Küreselleşme Yolunda Bir Derviş	50
Gülen'i Anlamak	54
Asrın Dahisinin Anlaşılması	60
Kim Bu Adam, Bilge mi ya da... ..	62
BİR CUMHURİYET DÜŞMANI	67
Cumhuriyet Karşısı Bir Eğitim Üssü: Işık Evler	70
Kuvayı Milliyeyi İşgalci Sayan Kafa	77
Cumhuriyet Türkiye'si'nde Hicreti Yaşamak	83
Hedef Cumhuriyettir	85
Hicret'i Yaşarken Geleceğe Hazırlanmak	89
Demokrasiyi Sıçrama Tahtası Olarak Kullanmak	92
Bu Nasıl Bir Cumhuriyet Çocuğu?	94
Tarikatlar ve Ecevit	99
Söyleşinin Can Damarı ya da Hocaefendi ve Kadın	101
21'inci Yüzyılda Türk Kimliği	107
Gülen, Bediüzzaman ve Cumhuriyet	111
Özgürlük ve Meşruluk Temelinde Cumhuriyet	114
Nurculuk ve Özgürlük	115

Cumhuriyet Devrimi ve Yaratılış Bozulması	117
Cumhuriyet ve Kişiliğin Bozulması	118
Rolümüz mü?	127
Cumhuriyeti Seviyoruz... Hangi Cumhuriyeti?	131
Gelenekçilik ya da Cumhuriyeti Özümseyememek	136
Şu Hoşgörü Masalı ya da Amacı Gizleme Taktiği	143
Din-Felsefe İlişkisi Üstüne ve Dinin	
Doğu Toplum Yapısına Etkisi	147
AMERİKA DÜNYANIN DÜMENİNDE	153
New York'ta Bir Derviş	153
Bir Kutsama mı, Sığınma mı?	155
Bir Başka Açıdan Bakış İçin Kısa Bir Ara	159
Amerika Yeniden	167
Amerika'nın Kanatları Altında ya da	
Bir Yol Kesiminden Manzaralar	171
"Kimliğimiz mi" Bellidir "Avrupalı Müslüman" Yeter ki...	177
Ölçüyü Aşan Bir Kutsama ya da Yılışıklık	179
Türkiye Rolünü Oynamazsa Felaketle Karşılaşır mı?	182
İLİMLİ İSLÂM	185
ABD İLİMLİ İSLÂM VE HOCAEFENDİ	187
I-ÇIKARLAR KISKACINDA BİR ÜLKE	187
ABD'nin Çıkarlarını Korumak	187
Şeytanlaşma ya da Atatürk'e Sövmek	191
Kemalizm Miadını Doldurdu mu?	194
Hoca Sünni İslâm'ın Halifelğine mi Hazırlanıyor?	203
II- İLİŞKİLERDE YENİ BOYUT	207
Türkiye'nin İstikrarı Kimin İçin	207
İslâmı Sisteme Enjekte Etmek	211
Bir Vaizin Coşkusu	213

Hocaefendi ve Yüksek Tansiyon	215
New York Söyleşi	219
1990'lar Türkiye'si	223
28 Şubat ve Misyon Yolunda Çilekeşlik	225
Hocaefendi Nereye?	230
Amerika ve Gülen	233
Papa Ziyareti, Bir Söyleşi, Bir Mektup... ..	235
Devlet Oturup Düşünecek, Çünkü... ..	241
Bir Söyleşi Daha ya da İlişkiler Zincirinden Halkalar	243
Mektup ve Papalık Konseyi Üyeliği	249
İslâm Yanlış Anlaşılmış Bir Din mi?.. ..	251
İhlamlı İslâm ve Atatürk'ü Saf Dışı Etmek	254
Emperyalizm Her Zaman Kullanacak Birini Bulur	259
Kimlik Bunalımı Emperyalizm ve Ulusal Bilinç	263

III- OSMANLI İSLÂM DÜNYASI VE

TARİHİN KATMANLARI	269
IV- İSLÂM, DEVLET VE DEMOKRASİ	273
Gülen ve Siyaset	273
“Din İçin Devlet, Devlet İçin Din” İse	274
Çabiri, İslâm ve Demokrasi	278
Hilafet ve Saltanat, İlişki mi, Çelişki mi?	281

V- HOCAEFENDİ VE BİLİMİN

MÜSLÜMANLAŞTIRILMASI	287
Hocaefendi ve Bilim-Felsefe	287
Bir Felsefeci, Bilim ve Din	291
Kutsala Dokunulamaz Bile	293
Bilimin Müslümanlaştırılması	293
İslâmi Bilim mi, Müslümanlaştırma mı?	300
Çelişkiler İçinde Bir Derviş	304

Bilimi Çin'den Almak mı?	307
I'LA-YI KELİMETTULLAH VE FETHULLAH HOCAEFENDİ'NİN STRATEJİK HEDEFLERİ	311
I- "Cihad Allah'ın Emridir"	313
Işık Evler / Dünya Fethinin Mimarları	316
II- UFUK TURU	321
UÇUŞ NEREYE HANGİ UFKA DOĞRU	323
Dünyayı Parmağında Çeviren Çocuk	324
Bir Haritadan Çıkararak Düşünmek	328
Mesih Misyonu mu?	332
Söyleyeceklerini Başkalarına Söyletmek	335
Alçakgönüllü Bir Cihan Egemenliği Düşü	339
İstahbul'u Feth mi O da Ne ki?	343
Cihad Peygamber Mesleği ise!	347
Ufuk Turu'nun Yankıları Üzerine	352
Söyleyeceğini Başkasına Söyletmek	356
Muhafazakârlığın Işığında Modernlik (?)	358
Anadolu İnsanın Bin Yıllık Birikimi	364
Gülen ve Hoşgörü. Hadi Canım Sen de?	366
Mekteple Medresenin İzdivacı	373
Tanrıyla Telefon Görüşmesi	375
Ulema ve Aydın Sentezi Arayan Bir İslâm Aydın: Ali Bulaç	377
Hoca, Övgülerini mi Yalanlıyor?	379
Batıyla Entegrasyon Ama Kemalizme Reddiye	382
Liderin Kafa Kâğıdı	385
Son Söz Yerine	389
Ekler	395
EK 1: Papa'ya Mektup	395
EK 2: Lider	399
Açıklamalı Kavram Sözlüğü	403

Bir Büyük Yanılgı ya da Yalan!..

Derler ki!

- 1923 Devrimi'ne karşı dindarların tepkisi toplumda irticayı yaratmıştır. Dinciliğin ülkeyi sarması laik Cumhuriyet'in insanlar üzerindeki baskıları yüzündendir. Laikçilerin bağnazlığı ülkede İslamcılığı kışkırtıyor.

Oysa irtica bu ülkede laik cumhuriyetten önce de baş belasıydı.

Daha bu topraklar “vatan” sayılmazken “mülk”ün başında padişah ve halife hazretleri varken, şeyhülislam fetva verirken, kadılar şeriat ahkâmı üzerine kulları yargılarken, Dersaadet'te irtica ortalığı kasıp kavurur, padişahı tahttan indirir, sadrazamların kellesini alır, her türlü yenilik hareketine karşı çıkardı.

31 Mart İsyanı'nın kahramanı Derviş Vahdeti Nakşibendi idi. Volkan adlı gazeteyi çıkaran Vahdeti'nin arkasında “İttihad-ı Muhammedi Cemiyeti” vardı. 31 Mart kıyamı bastırılınca “1908 Meşrutiyet İnkılabı”na karşı ayaklanan mürteciler darağacına çekildi.

Cumhuriyetin ilanından on beş yıl önce yaşıyordu bu irtica başkaldırısı.

Gençliğinde Derviş Vahdeti'nin Volkan gazetesine yazan 31 Martçı Said-i Nursi, Nakşiliğe dayanan Nurculuğun başını çekiyordu; su katılmamış bir şeriatçıydı; Cumhuriyet, laiklik ve Atatürk düşmanlığı bu yobazın hayatının yörüngesini oluşturdu.

Said-i Nursi'den sonra irticacı kesimin Nakşi bayrağını Şeyh Mehmet Zahit Kotku eline aldı; 1952'de Nakşibedudi tarikatının başına geçti, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın himayesinde İskender Paşa Camisi'ne atandı. Bu cami 1980'e kadar devletin gözetimi altında Nakşi karargâhı oldu. Kotku, Erbakan'ı ve Özal kardeşleri yetiştirdi.

Nurculuk Nakşiliğin türeimidir.

Nurculuğa bağlı çeşitli cemaatler de vardır; bu yolda kimi daha etkin, kimi daha kapanık, kimi daha açık, kimi daha köktenci, kimi daha ılımlı

görünen bütünüyle takıyyeci irtica yelpazesinde, Fethullahçılık özel bir yer tutar ve önem taşır.

Neden?..

Çünkü kökeni Saidi Nursi'ye dayanan Fethullahçılık, Türkiye'de sırtını Amerika'ya dayamış "ılımlı İslam tasarımı"nın en güçlü koludur.

İslamcılığın çeşitli dallarında iktidar savaşımı değişik biçimlerden yürütülüyor.

Almanya'da Cemalettin Kaplan yandaşları siyasal parti kurmanın İslam'da "bidat" olduğunu söylüyorlar. Erbakan'ın başını çektiği dinci kesim parti üstüne parti kurarak savaşımını yürütüyor. Hizbullahçılar terörü en geçerli yöntem sayıyorlar.

Fethullahçılar ise devleti içinden ele geçirmek için bürokraside örgütlenme stratejisini uzun yıllardan beri uyguluyorlar.

Hizbullah'ın ne demek olduğu artık anlaşıldı; elinizdeki kitap bas-kiya verilirken örgüt en korkunç yüzüyle yeraltından yerüstüne çıkarıldı; medya "Hizbulvahşet" diye manşetler attı; toplum uyarıldı ve uyan-
dı. İslamcı kesimde bile tepkiler, tartışmalar, kaygılar oluştu. Terör örgütünün dehşeti halkı sarstı, aymazları silkeledi. Bu tür bir dehşet örgütünün devleti içinden ele geçirmesi elbette söz konusu değildir; ancak Hizbullah Türkiye'yi Cezayir'e çevirmek tasarımının silahlı örgütü olarak tehlikelidir.

Fethullah Gülen'in örgütü ise devleti içinden ele geçirmek planlamasını uzun yıllardan beri sinsi sinsi yürüttüğü için tehlikelidir.

Üniversitelerde öğretim üyeleri arasında örgütlendiği için tehlikelidir..

Ortaöğretimde açtığı okullarda eğitim alanında uzun vadeli ve sabırlı bir hazırlığı geliştirdiği için tehlikelidir.

Askeri okullara sızmak ve polisi içinden fethetmek amacıyla uzun yıllardan beri alttan alta çalıştığı için tehlikelidir!..

Yurt dışında ve içinde iyi niyetli insanları kandırmak yolundaki etkinliğiyle başarı kazandığı için tehlikelidir...

Dini siyasete alet ettiği halde Başbakan Bülent Ecevit gibi bir yandaş bulabildiği için tehlikelidir...

Bir siyasal partiye dayanmadığı halde siyasal partiden bile daha etkili propaganda yapmak olanaklarına sahip olduğu için tehlikelidir...

Takıyye silahını her tür İslamcıdan daha ustalıkla kullanabildiği için tehlikelidir...

Medyada gazete ve televizyon olarak etkin araçlar kullanmasını bildiği için tehlikelidir.

Amerika’da, Balkanlar’da, Orta Asya’da kişi ve kurum olarak güçlü yandaşları olduğu için tehlikelidir...

Fethullah Hoca’nın kimliğinde daha sabırlı, daha taktikçi, daha esnek; görünüşte zavallı, ama içinden pazarlıklı bir lidere sahip olduğu için tehlikelidir.

Sırtını dünyanın egemen gücü Amerika’ya dayamak stratejisini ustalıkla uyguladığı için tehlikelidir.

Fethullah Hoca üstüne bir çalışmayı içeren elinizdeki kitabın önemi bu nedenle büsbütün artıyor; daha önce ilgi çekici kitapları ve yazılarıyla bildiğimiz ve tanıdığımız Emin Değer’in incelemesi, Fethullah Gülen olayını en gerçekçi ve dürüst açıdan ayrıntılı biçimde gözler önüne seriyor.

Bu kitap şimdiye kadar açılmayan gözleri açacak bilgileri içeriyor; Fethullah olayının yalnız Türkiye’deki değil, dünyadaki haritasını da çiziyor.

Şeriatçılık coğrafyasını dünya ölçeğinde öğrenmeden irticayla başa çıkamayız.

Emin Değer’in yaptığı bir iş de bu coğrafyanın atlasını dolaylı yoldan okura sunmaktadır; Fethullah Gülen, bu coğrafyada, bir süreden beri Amerika’yı mekân tuttu; güvencesini Atatürk Türkiye’si’nde değil de irticaya sempatiyle bakan büyük müttefikimizde gören “Hoca Efendi” uluslararası bir kişiliktir.

Merve Kavakçı da iç cebindeki Amerikan vatandaşı kimliğiyle başına türbanını sararak Meclis’te politika yapmaya kalkışmamış mıydı?..

Elimizdeki kitap Fethullah Hoca’nın kimlik cüzdanı gibidir.

İlhan SELÇUK

SUNUŞ

Fethullah Hoca hakkında, basından ve Hikmet Çetinkaya'nın yıllardır bıkmadan yazdığı belgeli yazılardan edindiğim bilgileri ve son yıllardaki çıkışını değerlendirmeyi düşünürken, 1997 yılının bir Temmuz sabahı, Yeni Yüzyıl gazetesinde yayımlanan söyleşideki şu sözleri okuduğumda çarpılmadım diyemem.

“Amerika dünyanın dümeninde...” Bunu Fethullah Gülen söylüyordu. Basında kimi kalemlerin, siyasal alanda parti liderlerinin, dahası başbakan ve cumhurbaşkanlarının, yıllardır saygı gereği, Fethullah Gülen Hocaefendi diye andıkları kişi söylüyordu. “Amerika dünya gemisinin dümenindeki bir milletin adıdır” diye öykünen bir misyonun adamıydı.

Nevval Sevindi'nin söyleşisini sonuna değin izledim. Hocaefendi onun için bir fenomen idi. Bu fenomeni bilmeye ve öğrenmeye karar verdiğimde, Hoca'nın ünü evrensel alana taşınmıştı. Karizması Türkiye'nin hiçbir liderinde yoktu. Ama asıl yazma kararım, Antalya-Ankara yolunun Afyon durağında, İkbâl tesislerinden aldığım bir kitabın ilk satırlarını okurken oluştu. Çağ ve Nesil dizisinin son kitabı “Yeşeren Düşünceler”e Tarihçi Prof. Dr. M. Kemal Öke'nin yazdığı sunuş yazısıydı beni araştırmaya yönelten. Bir Profesörün, bir tarihçinin şu sözlerini anlayamadığım gibi bir bilim adamının bu tür yanıltıcı görüşlerin sahibi olmamasını düşündüğüm için, Fethullah Gülen'i araştırmaya başladım. Prof. Öke'ye göre “Hocaefendi, sosyal bilimlerle ilahî bilimleri sentezleyen, Batı ile Doğu tefekkür sistemlerini buluşturan, ahlâtle dünyayı dengeleyen, kalp ve kafayı izdivaç ettiren birikimi ile düşünce ufkumuzda, sadece şu elinizde tutduğunuz kitaptaki çizgilerle kalmış olsaydı bile huzur dünyanızı yeniden inşa ediyor olacaktı.”

Kitabı yolculuğum sırasında okudukça ilgim arttı. Kitap, cumhuri-

yet ve Atatürk karşıtı, dahası düşmanlığı taşıyan bir ruhun yansımasından öte, geleceğimizi düzenleme adına, cumhuriyet devrimini yıkmamanın planlarını taşıyor gibi geldi. Gülen'in cemaat ruhunu, bilincini yerleştirdiği örgüsünü (*o örgüt değil örgü demeyi yeğliyor*) neden, kendi adına değil de "şahsı manevi/tüzel kişi" olarak tanımladığını anladığımda, onun geleceğimizi yeniden yapılandırma düşüncesini uygulamaya koyarken neden gizlendiğini anlamaya başladım. Ve Ankara'ya ulaştığımda ilk işim Gülen'in kitaplarını aramak, bulduğumu almak, olmayanları sağlamak oldu. Artık Hocaefendi'yle oturup Hocaefendi'yle kalkıyordum.

Ve iki yılı aşan sürecin sonunda, size ulaşan çalışmamda; kimine göre çağdaş, ama geçmişine bağlı; kimine göre post-modern, kimine göre değil; Nevval Sevindi'ye göre bir cumhuriyet çocuğu ve Atatürk'ün yapmak istediği sentezi yapacak adamı tanıtmaya çalıştım. Duygu, düşünce ve hedeflerini taşıyan çalışmam ilginize açıldı. Herkes Gülen'i kendi penceresinden gördüğü gibi tanıtıyordu. Peki Hocaefendi gerçekten neydi... Ona nasıl bakılmalıydı ki, anlaşılabil-sin, anlatılabil-sin. Bunun için, birilerinin de onu daha başka açıdan, amacı ve düşünce/eylem dünyasına girerek; ama bir savcı gibi değil, nesnel ölçüler içinde, belgelerden çıkarak dünya görüşü yönünden ele alması gerekiyordu. Bunu ben yapabilir miydim? Neden olmasındı, oldurmaya çalıştım oldu mu bilemiyorum: Ama bu düşüncelerle başladığım çalışma sonunda Fethullah Gülen Hocaefendi'ye benim, bir savcı gibi değil, nesnellığe saygılı bir yargıç gibi bakışımın ürünü olan satırlar elinizde. Kararı, sizler, siz okurlarım vereceksiniz

Çalışmamın, yayıncıya verilmeden önceki son düzeltimlerim sırasında, Fethullah Gülen'in, topluma yansıyan bir gizli konuşması; çalışmamda yer alan düşünce ve eylemlerini belgeleyen, binlerce sayfayı inceleyerek ulaştığım sonucun, doğru ve gerçekçi bir yolda yürüdüğümün hücceti/belgesi oldu. Benim binlerce sayfayı okuyup seçtiğim bilgi ve belgelere dayalı düşünce ve yorumlarım, o satırların sahibinin ağızından doğrulanıyordu. Her yapıta bir son söz yazmak gelenekleşmiştir. Genelde o çalışmada tartışılan konu ve izlenen yöntemin yer aldığı Son Söz bir tür özet de sayılabilir. Yazar orada günah da çıkarabilir, kuşku-larının ya da yanılmadığının altını da çezebilir. Elbet kendince...

Ben de bu anlamda bir son söz yazacaktım. Ama 20 Haziran günlü gazetelerde yer alan Fethullah Gülen'in ihvanlarına verdiği çalışma düzenine ilişkin talimatı niteliğindeki sözleri, bir tür suçüstü tutanağı gibiydi. Böyle bir şans kaç yazara çıkabilirdi! Bu durumda aynı bir son söz yazmaya gerek var mıydı? Şu halde, onun Şeyhülislam cüppesi içinde, davasının başarısı için; ihvanlarıyla yaptığı, geleceğe yönelik amaçlarını, taktiklerini, ve cemaatının davaya hizmet ederken izleyecekleri davranış ilkelerini sıralayan talimatlarını içeren sohbeti, çalışmamın Son Söz'ü olabilirdi. Kaldı ki, bir başka anlamda, "Son Söz", kim olursa olsun, hakkında değer yargıları üretilen herkesin kişiliğinden ayrılmayan temel haklarındandı. Bu hak Hocaefendiye tanınmalıydı, öyle de oldu!

Çalışmamda, bana belge sağlayarak, belgeleri ve kimi sonuçları tartışarak, özel arşivinden yararlandırarak yardımlarıyla destekleyen, araştırmacı yazar Muzaffer İlhan Erdost'a teşekkür ediyorum. Ayrıca çalışmamın kimi çıktılarını okuyup görüş ve düşüncelerini aktaran, araştırmalarından beni yararlandıran Ayyuk Erenberk'e, gazeteci Güngör Türkeli'ne, Av. Halil Sevinç'e teşekkürlerimi sunuyorum. Oğullarım Erhat Değer ve Evren Değer'in, kimi konuların tartışılmasındaki yararlı görüşlerini, doğru yolda olduğumu ve çalışmamı belgesel ve aydınlatıcı bulduklarını söyleyerek verdikleri destekle yüreklendirmelerini teşekkürle anıyorum. Elbet bu süreçte beni sabırla izleyen ve kimi bölümlerde belgeleri okuyarak tartışarak yardım eden eşim Yıldız Değer'e de teşekkürlerimi sunuyorum

Ve siz okurlarımı, ülkemizin nasıl bir tehlikeyle karşı karşıya bulunduğu belgeselini sunabilmenin mutluluğuyla selamlıyorum.

Bu çalışma, Mustafa Kemal Atatürk'ün, bize emanet ettiği cumhuriyeti ve bağımsızlığımızı koruma ve savunma görevinin yüklediği sorumluluk içinde ele alınmalıdır. Başarılı başamadığıma sizler karar vereceksiniz.

Saygılarımla...

M.Emin DEĞER

07 Temmuz 1999

Davutlar/Kuşadası

“Türkiye’nin uluslararası çapta, ülkesinin ve çağının nabzını tutan, kitlelerin bağına bastığı bir lider beklediği doğrudur. Sevenleri sevmeyenlerinden daha fazla, 21’inci yüzyılı okuyan, tarihi dinamiklerimizi çağdaş yorumlarla kuşandırıp asırlarca parlayacak medeniyet meşalemizi yakacak o lideri hepimiz bekliyoruz. Ancak o içimizden çıkacak.... O attığı adımların doğruluğu, siyasi hırslarının olmayışı, makam mansıp peşinde koşmayıışı ile hepimizin gönlünde önce taht kuracak. O, öyle bir el olacak ki, sadece birilerinin başını değil bütün toplumun başını okşayacaktır. Beklediğimiz liderler, kendilerini en iyi şekilde yetiştirmiş kariyer sahibi, şahsiyet abidesi, meşveret ehli kadrolarıyla gelecekler.” (1)

Hüseyin Gülerce

(1) Hüseyin Gülerce’nin 02 Aralık 1996 günü Zaman gazetesinde yayımlanan yazısından.

GİRİŞ

Bir olay adam

Düşünce aşamasında “Bir Cumhuriyet Düşmanı” adını vermek istediğim çalışmamı, bunun amacımı tam olarak karşılamayacağını düşünerek ad koymadan sürdürmeye karar verdim. Çalışmam ilerledikçe karşıımızdaki, tek yönlü değil çok ve değişik cepheli, çevresini sürekli genişleten, evrensel alanda bile, adının geçmesi için sıradan aklın almadığı girişimlerde bulunan bir kişi olduğunu görünce. şöyle düşündüm, “Kaç Fethullah Gülen var, O Hangisi” diyebilir miydim? Konumuz olan kişi, ayrıca bu nitelikleri nedeniyle bir olaylar adamıydı. Buradan çıkarak “Bir Olay Adam” da denilebilirdi. Ama, bu da amacımı tam olarak karşılamayacaktı. Bir çok olayda ve yerde adı geçen bu kişi, gerçekte çok yönlüydü, doğru, ama incelendiğinde bu yönlerin bir noktada kesiştiği görülüyordu. O kesişme noktası, asıl amacının odağındaki dinsel dünyasında ve onun yapılan(dırıl)masında düğümleniyordu. Bu düğümde birleşen uçlardan biri, asıl amacını zaman zaman gizlemek, bunun için de en umulmadık yerde ılımlı, sevecen görünmek istediğinde uyguladığı yöntemlerin kişiliğiydi. Bu kişiliğiyle hoşgörü simgesi rolünü çok iyi oynayabiliyordu. Kendine güveni var mıydı? Konuşmalarına bakılırsa, Tanrıya olan güveninden sonra kendine güveni de tamdı. Ama bir olay yaşandı ki, Tanrıya olan güveni bile tartışma noktasında düğümlenirdi: Bu, o bileşke noktasındaki kollardan biriydi. İşte o son kol bana göre, böyle bir kişilik için uygun olmamalıydı! O noktada yadsıdığım, Hoca’nın elinde dalgalandırdığı Amerikan hayranlığı bayrağıydı!

Ve Gülen'in kendisine biçtiği derin misyonun, çetrefil örgüleriyle düğümlenen başka uçlar...Anladım ki, olaylara ve olayların akışına göre tavrı alan ilginç bir taktik ustasıyla karşı karşıyaydık

Bir başka deyimle, amaca ulaşınca dek her yolun meşru sayıldığına ilişkin felsefi görüşe süluk etmişti (*felsefe yoluna girmişti*); ama Hoca Makyavelist değildi: Halkımızın bu gibi olaylara bakışını simgeleyen bir sözümüz vardır: “Köprüyü geçinceyedek ayıya dayı demek” Hoca'nın durumuna en uygun olan bu ata sözümüz oluyordu.

Zaman zaman çelişkilerle karşılaştığımda, istemeden sormak zorunda kaldığım soru şuydu: Hocaefendi, gerçekten ne yapmak istiyor? Çünkü söylemleri sıradan söz gibi dinlendiğinde ya da yazıları satır aralarına inmeden okunduğunda, sisteme karşı çıkmayan, en azından hoşgörü sahibi bir din adamı izlenimi veriyor gibiydi! Bu nedenle dinleyenler de, sözlerinin gerçek hedefini araştırma gereği duymuyorlardı. Hoca'yla New York söyleşisi ya da Ufuk Turu söyleşisiyle ilgili değerlendirmeler bu düşüncemizi doğrulayan örneklerdendi. Bana göre bu tür davranışlarının nedeni, Gülen'in gerçek amacını gizlemektir. Bu konuda, hem kendisi hem de onun adına bu amaca hizmet edenlerin çabaları boşa gitmemektedir. Örneğin aşağıdaki değerlendirmeye, Hoca'nın dünyasını bağdaştırma olanağı bulunabilir miydi? Kısa bir açıklamadan sonra yanıtını birlikte arayıp bulalım.

Bir olay mı bir olay adam mı?

28 Şubat' kararlarının etkilerinden korunmak amacıyla, (*kendi söylemiyle sağlık denetimi için*) ABD'ye uçan Hocaefendiyle, Yeni Yüzyıl gazetesi adına, New York'ta bir söyleşi yapılır.. “Fethullah Gülen ile New York Sohbeti” adıyla Sabah Kitapları arasında da yer alan, Nevval Sevindi'nin bu söyleşisi, çalışmamızın önemli kaynaklarından biri oldu. Söyleşi her yönden ilginç ve önemli bir belgeydi... Çünkü, Gülen'in yaşamında yer alan olaylar zincirine yeni halkalar eklenen bir dönemi simgeliyordu. Örneğin, Papa ziyareti, Dünya Yahudi örgütleriyle ilişkiler ve en önemlisi bunların ABD'nin kanatları altında gerçekleştirilmiş olmasının belgesiydi. İlginç değerlendirmelerle

sunulan söyleşide; Nevval Sevindi, New York Sohbetinin ara sunuşlarındaki değinmelerden birinde, Gülen'i; "Hocaefendi, Mustafa Kemal'in düşündüğü sentezi ortaya çıkaracaklardan biri, bir cumhuriyet çocuğu" olarak tanımlıyordu. Oysa, Nevval Hanım'ın da bildiği kanısındayım ki, Hoca, Cumhuriyet, Atatürk, devrim ve Mustafa Kemal ad kavram ve sözcüklerini, benimsediği gibi, bunlar onun, kavram, terim ve tarih sözlüğünde yer alamazdı, almıyordu da! Daha da öte, Hoca bunlar gibi cumhuriyet tarihinin temel kurumlarının da karşısındaydı. Cumhuriyet karşısındaki yeri "ret cephesinde" olan kişiyi, Sevindi'nin bu nitelemelerle değerlendirmesi Hocaefendi'nin yaşam ve düşünce dünyasıyla asla bağdaşmazdı, ama o, nedense susmayı yeğlemiş göründü! Sevindi, değerlendirmelerinin bir yerinde, Hoca'nın bir "fenomen adam" olduğunu söylerken ne demek istemişti? Çalışmamda bunları da yanıtlamaya çalıştığımı düşünüyorum.

Evet Nevval Sevindi'nin tanısı doğruydı; bir fenomen (*olay*) ve olayların adamıyla karşı karşıyaydık. Ve bu "olay adamın" asıl amacını saptamak gerekiyordu Ben de öyle yaptım, çalışmam ilerledikçe, Hocaefendi'nin, kendini bir gizli görevin izleyicisi ve uygulayıcısı olarak gördüğünü saptadım önce. Sonra, sonrası mı, onu çalışmamın sonunda birlikte bulacağız.

Nevval Sevindi'nin bu söyleşi için New York'a gönderilmesinden tutun da, söyleşinin sunuş, ara ve sonuç değerlendirmeleri, Hoca'nın "Her şeyi biz söylemeyelim, kimi söyleyeceklerimizi başkalarına söyletelim" (2) yönteminin çok başarılı örneklerinden biri olduğu görülecektir... Öyle ki, Sevindi'nin değer yargılarını okuduğunuzda karşınıza bir başka Fethullah Gülen çıkacaktır. Zaten amaç da

(2) Fethullah Gülen, Asrın Getirdiği Tereddütler/3, (FG.AGT./3 syf.) T:Ö:V Yayınları 7.Baskı, syf. 176'dan; "Eğer bir meseleyi bizim anlatmamız bir kısım vicdanlarda reaksiyon ve tepkiye neden olacaksa, 'hakkın hatırı âlidir' diyerek o meseleyi başkasına anlattırmak hoşumuza gitmelidir. ...İnsanlara kim nüfuz edip herhangi bir meseleyi daha iyi anlatacaksa, herkes onun için konuşma zemini hazırlamalı ve diğerleri de dinleyenler arasında bulunmaktan rahatsızlık duymamalıdır. (176-177)

budur. Topluma hoşgörü ve ılımlı bir niteliği olan insan Fethullah Gülen'i tanıtmak... Sevindi'nin, Gülen'i sistemle barışık insan yönüyle öne çıkarma çabasına tanık olacağız (3). Örneğin, Hoca'nın düşüncelerinden çıkarak sergilenen şu değerlendirmeye ne yapılmak istendiğini ele alalım:

“Türkiye kendi İslâm anlayışını, kurumlarını ve geçmişini öğrenip tartışmalıdır. Böylece İslâma evrensel bir hoşgörü imajı verecek yeni bir zemin oluşturulur, bu, 21. yüzyıl Türk Rönesansı'nın yolu olur..... Kadının Türk müslümanlığındaki yeri kılık kıyafetle saptanamaz; Cami, kadınlara, konferans, nikâh ve sanatsal etkinliklere açılmalıdır.” Peki Hoca bu değerlendirmeye katılıyor mu? Sanmıyorum, nedenini bu çalışmanın ilerleyen sayfalarında göreceksiniz. Ama ben bu sözlerle katılmıyorum da dememiş! Neden çünkü, derin misyonuna giden yolda yeni bir aşama kazanmak istiyor. İşte takıyyenin tam kendisiyle karşı karşıyayız! Ama Sevindi'ye göre Gülen takıyye yapmıyormuş!

Sevindi'ye göre, neden “takıyye yapsın ki...cumhurbaşkanlığı gibi bir düşüncesi olsa, takıyye yapmasına neden olabilirdi! Oysa Hoca: “Global büyük hedeflere dönük yüzüyle, küçük kaygıların dışında, devlet sevgisinden çok vatan sevgisiye öne çıkıyor”muş. “Eğitimde Türkiye tarihinin en büyük sivil hareketini örgütleyen lidere haksızlık yapılıyor”muş! Bu eğitimin amacı: “Daha kaliteli bir gençlik yetiştirmek, standartları yükseltmek”miş! Hoca “Türk rönesansını gerçekleştirecek”miş (4). Ya Hoca Sevindi'ye bir başka yüzüyle göründü, ya da Sevindi Hoca'yı bir başka amaçla böyle sunuyor. Aca-ba, Nevval Sevindi okuduğunu anlayamamış mı demeliyim. Buna inanılabilir mi? Şu soruyu sormadan edemiyorum. Hiç mi kuşkuya kapılmadı Nevval Hanım?

(3) Nevval Sevindi,(NS) Fethullah Gülen ile New York Sohbeti, (NS, .FGNYS, syf:) Sabah yayınları 3. Baskı syf:105-108'den kısa özet.

(4) N.S., agy:syf: 109.

Sevindi'nin insan Fethullah Gülen portresine bakalım mı? Sevin-di'yi göre; "Hocaefendi hem teorisyen, hem aktivist bir portre olarak konularına hâkim" Doğrusu ben bu portreyi netleştiremedim; zaten bu çalışmada Hoca'nın, insanları gerçek amacını gizleyerek aldattığını, net bir görüntü vermediğini göreceğiz.

Çalışmama, "Fethullah Gülen'in İki Yüzü" demek de yanlış anlamalara neden olacaktı. Kaldı ki, Hoca çok yönlü bir kişilikti (5). Amacım, objektif bir araştırmayla, gerçekleri bir savcı mantığıyla değil, bir yargıç objektifliğiyle saptamaya çalışmaktı. Çalışmam ilerledikçe, Hoca'nın bu çok yönlülüğünün, üslandığı misyon ve seçtiği yöntemin gereği olduğunu düşündüm.. O değişik vizyon, hedefine ulaşmak için saptadığı taktiklerin gereği idi. Ayrıca misyon tek amaçlı da değildi bana göre: Hoca'nın misyonunu sezenler O'na bir başka hizmet daha yüklemişlerdi. Bu nedenle misyon misyon içindeydi. Gizdeki misyon, bir başka misyonla gizlenmekteydi. Bu düşüncelerle çalışmama, misyon ağırlıklı olması nedeniyle "Fethullah Gülen'in Derin Misyonu" demek istedim. Ama Gülen'in bir cumhuriyet düşmanı olduğunun da vurgulanması gerekiyordu. Bu gerçek gözardı edilemezdi. Ve bu kişiliğin portresinin çizildiğini düşünerek, çalışmama **"Bir Cumhuriyet Düşmanının Portresi"** ya da **"Fethullah Gülen Hocaefendi'nin Derin Misyonu ya Bir Cumhuriyet Düşmanının Portresi"** adının daha uygun olacağı sonucuna ulaştım.

(5) İslâmcı kesimin yayın organlarından SELAM gazetesinin 2 Eylül 1998 gün-lüs ayında bir İslâmcı yazar, Sükuti Memioğlu Hoca'nın toplumun her kesimine gü-lücükler dağıttığını, söylem ve yazılarında belirttiği görüşlerin kesin olmadığını be-lirterek, Hoca'yı şöyle değerlendiriyor: "Dinsel bağlılıkla çevresinde saf tutanlar için, dünya ve ahret hayatında kurtuluşa ulaştıracak İslâmî yaşayışın rehberi sayılırken; mil-liyetçiler için büyük bir vatansever ve Turan yollarını işaret eden manevi bir önder; muhafazakârlar için geleneğin koruyucusu; laik kesimler için dini devlet sınırları içinde tutmayı bilen, şeriatı karşı güvence olabilecek aydın bir din adamı; modernler için yüzü Avrupa'ya dönük, pozitif bilim ve teknolojiye yana bir düşün adamı." Ya-zarın şu saptaması ilginç değil mi? Öyle ki, O'nun söz ve yazılarından çıkarak port-resini çizmek olanağı bulunamıyor." Sükuti Memioğlu, SELAM gazetesi, 2 Eylül 1997 günlü sayısından.

Mistisizm mi, rol gereği mi?

Prof. Alpaslan Işıklı'ya göre, Hocaefendi "...kendine özgü bir ruh yapısına sahiptir. Sürekli olarak Peygamberi düşünde gördüğünü, şeytanla tartıştığını söyler, sinekler tarafından rahatsız edilmediği iddiasındadır." Bu durumuyla "peygamberleri anımsatan benzeri olayları anlatarak sıradan insanda bulunmayan özellikler taşıdığını savunan bir kişidir." Işıklı, Hoca'nın Küçük Dünyam adlı anılarında yer alan ilginç bir tecavüz olayını aktarır: Hoca, Edirne'de görev yaptığı Üç Şerefeli Caminin penceresindeki yatağında, bir kadının O'nunla olmak isteğiyle karşılaştığını anlattıktan sonra, bu olayı Yusuf Peygamber'in Firavunun eşi tarafından tecavüze uğramasına benzettiğini aktarır. Prof. Işıklı, bu ve benzeri olaylardan çıkarak, Hoca'nın "böylesine peygamberce bir görünüme bürünme çabasının, psikolojik bir nedenle değil, kitleler üzerinde etkili olmak için benimsediği yöntemin bir parçası" olabileceğine değinir. Ancak, "belli psikolojik özellikleri nedeniyle," böyle görünmenin, "misyonu için uygun görüldüğünü de söylemek, doğruya daha yakındır." der ve şu yargıya varır. Bir başka olasılığa da işaret eden Işıklı'ya göre: "...olabilir ki, önceleri durum farklı da olsa, düşünce ve davranışlarına hükmeden hayalle gerçeğin sınırlarını Fethullah Gülen'in kendisi de bir noktadan sonra göremez olmuştur (6).

Bu tür hayalle gerçek arasında gidip gelmeler, mistik yapılı kişilerin kimi zaman içine girdiği sanal düşlerle ilgili olsa gerek. Çünkü mistisizm ya da gizemcilik, "Aklın erişmediği, yeterli olmadığı, kavrayamadığı alanlarda ve özellikle Tanrı kavramında, gerçeğe gönül yoluyla ya da istenç zorlayışlarıyla erişilebileceğini öne süren felsefe ve din öğretisidir (7). Hoca'nın yaşamında benzer mistik öyküler çoktur.

(6) Prof. Dr. Alpaslan Işıklı, Said Nursi, Fethullah Gülen ve "Laik" Sempatizanları, Mülkiyeliler Birliği Yayınları 1998 syf:52-55.

(7) Ali Püsküllüoğlu, Arkadaş Türkçe Sözlük, Arkadaş Yayınları (AP,ATS. Syf:) 2. Baskı 1997 syf: 433.

Şurası gerçektir ki, yukarda da değindiğimiz gibi, Fethullah Gülen'in zaman zaman değışikmiş izlenimi veren tutumu, gerçekte tek amaca yöneliktir. O, "İ'layı Kelimetullah'ı", yani Allah'ın adını ve dinini yüceltme misyonunu üstlenmişti. Peygamberin "Benim mesajım güneşin doğduğu ve battığı her yere ulaşacaktır" (8) hadisinden çıkardığı görevi, kendine vazgeçilmez bir hedef olarak seçmişti. Pe-ki bu kesin ve ertelenemez, her müminin her koşulda yapması gereken bir kural mıydı? İslâm'da İ'lay-ı Kelimetullah" Tanrı'nın adını yüceltme, müminlere farz-ı kifaye (9) olarak verilmişti. Ama o bu görevin farz-ı ayn olduğunu savunuyordu. Kişiyi inançlarından dolayı eleştirmek yanlışır. Ama o da, inanç dünyasının sınırlarını, başkalarının he- le he- le sistemin sınırlarına kadar genişletmeye kalkışmama- lı, kendi kanalı dışına taşırmamalıdır; bu da bir başka kuraldır. Oysa Hoca, o alanı taşımak ne söz, "Daha 16-17 yaşlarındayken, dünyayı parmağının ucunda çevirmek isteğıyle" çırpındığını söylemektedir.

Dahası, misyonu gereğı amaçladığı hedef için, yalnız yeryüzün- de değil, "Güneşin doğup battığı her yerde gözümüz var" (10) diyen kişinin, ilişkileri ve kendine bağı cemaatıyla kamuoyunun ilgisinden uzak kalması düşünülebilir mi?

Bu kadar da değil, Hocaefendi sürekli çelişkiler sergilediğı için

(8) Gülen, 1998 yılında yayımlanan İrşad Ekseni adlı yapıtının sonuç bölümün- de (syf:206) bu konuda der ki: Bu kudsi vazife, fert, millet ve devletler planında ele alınmalıdır. Müslüman, dünya nizamında ana unsurdur. Onun bulunmadığı dünyada nizam olmadığı gibi, onun varlığının söz konusu olduğu yerde de anarşi ve terör ola- maz. Bu ise Müslümanın tebliğ vazifesini hakkıyla eda edip etmemesine bağıdır." İ'ethullah Gülen, İrşad Ekseni, Nil Yayınları 1998, syf: 206. Bu satırlardaki mantık, Gülen'in nasıl bir toplumsal va devlet sistemi düşlediğini göstermiyor mu?

(9) **Farz:** Allah'ın işlenmesi kesin olarak gerekli, yapılmaması günah olan emir- leri. **Farz-ı ayn:** Allah'ın, teker teker her Müslüman'ın yerine getirilmesi gereken emri. **Farz-ı kifaye:** Allahın, Müslümanların bir kısmının yerine getirildiğinde öte- kilerin yerine getirmesine gerekli olmayan emri. Ancak yapılırsa daha iyi olur işare- tini de unutmayalım.

(10) Eyüp Can, Ufuk Turu, (EC,UT, syf:) Karacan Yayınları, 14'üncü baskı.

de, kendi alanından taşıp, eleştirel ilgi alanımızda boy atmaktadır. Hep şaşırtıcı, hep çelişkili görüntüler veren, ama asıl hedefinden sapmayan bir dava adamıdır karşımızdaki.

Avrupalı Müslüman

Gülen Hoca, bir yerde Batı'ya, Hristiyanlığa ve Musevilige ağır nitelemelerle saldırırken, Batı uygarlığını, materyalizme dayandığını ileri sürerek bilimi de reddederken (11) bir başka yerde Türk insanına “Avrupalı Müslüman” kimliğini uygun görüyordu. Nevval Sevindi'ye göre, “Avrupalı Müslüman kimliğiyle dini bütün Batı formasyonlu bir yeni sentez, Osmanlıyı aşan bir sentez ‘yeni’ Türk Cumhuriyeti’ni belirleyecekti.” (12)

Nevval Hanım'ın bu “yeni cumhuriyet” tezi ilginç bir niteleme değil mi? Cumhuriyetimiz eskimiş de yenisini arıyormuşuz sanki. Öyle bir izlenim yaratılıyor. Bu yeni Cumhuriyet kavramının altını çizelim. Hani Özal'ın son incilerinden biri, ikinci cumhuriyet teziydi ya! Tutturamamıştı; ölümüyle gündemden düşüverdi. Anlaşılan Kemalist Cumhuriyeti içlerine sindiremeyenler, Hoca'nın misyonu içinde boy atmaktalar. Bunlar bir başka Cumhuriyet peşinde koşuşturmada. Hoca da, öyle olduğu için amaç birliği içindeler. Amaç hep aynı, Kemalist sistemi yıkmak. Çalışmamız ilerledikçe, bunun Atlantik ötesinde hazırlanan bir programın uygulaması olduğunu da göreceğiz. (13)

Gülen, Avrupa ile belirli koşullarla, kendi koşullarımızı önde tutan, “...ölçüde Avrupalılaştırmanın aslında hiç bir mahzuru yoktur ve

(11) Gülen'in bu konuyla ilgili sözleri: “Günümüzde mevcut pozitif bilimler hemen bütün şubeleriyle, Batı materyalizmine dayanır. Batıya göre madde esastır... Şu anda ilmin oturduğu zemin yanlıştır. Bilim müslümanlıştır! İlmadan kullanılmamalıdır. Fethullah Gülen Prizma/1 syf: 60 (FG., P/1, syf:) Nil Yayınları 1997 (...sayfalarına bakınız).

(12) NS, gy:syf: 64.

(13) NS, gy:syf: 64.

bu ölçüde Avrupalı Müslüman kimliği denebilir.”.. derken, post modern bir görüşü mü yansıtıyordu. Ya da sorular karşısında bir mümaşat (*suyunda gitme, göz yumma/ED*) içinde miydi anlaşılmıyor! Belki de bu kabulle, asıl amacının gizlenmesinde yeni bir tabya (*savaş için donanımlı yer/ED*) elde ettiğini düşünüyor olmalı... Buranın da altını çizmeliyiz. Bu konuların ayrıntılarına ilerde gireceğiz.

Bunu izleyen satırları okuduğumuzda, Hocaefendinin, cumhuriyet karşıtı öteki yüzüyle karşılaşırız. Bugün bize “Avrupalı Müslüman” kimliğini uygun gören Hocaefendi, gerçek ulusal kimliğimizi kazandıran Cumhuriyet devrimini reddediyor. Ona göre cumhuriyet devrimi, bin yıllık kimliğimizi yitirdiğimiz, “karanlık bir dönem”dir. Sözü Hoca’ya bırakalım:

“Yoksa, bir dönemde olduğu gibi kendi kimliğimizi tamamen bir tarafa atıp, Avrupa kimliği arkasında koşma, sadece ret ve aşağılanma getirir” (14). Avrupalı Müslüman kimliği ile Batı formasyonlu bir “yeni cumhuriyete” evet diyen Hoca, laik ve bağımsız bir cumhuriyete, tarih sözlüğünde yer vermiyor.

Ama, Nevval Hanım’ın, “...dini bütün Batı formasyonlu yeni Türk cumhuriyeti...” kuruculuğuna hazırlamak istediği Hocaefendi, Devrim Cumhuriyeti’nin getirdiği Türk kimliği yerine, Avrupalı Müslüman kimliğini yeğleyen bir “cumhuriyet (!) çocuğu”dur. Öyle ki, “İslâm” kimliği dışında hiçbir niteliğin, bizi tanımlayamayacağı görüşünde bir cumhuriyet çocuğu.

Şu gerçeğin altını çizelim! O’nun “bir dönem” kimi yerde “karanlık dönem” olarak nitelediği yıllar, devrimci Cumhuriyetin kuruluş yıllarıdır ve asla bir Avrupa kimliği peşinde koşulmuş değildir. Dahası o dönem de, devrimci cumhuriyet kadroları, gerçek bir Türk kimliği arayışı içindedirler. Ama asla, ümmet kimliğiyle köreltilmiş ulusal kimlik dışında bir başka kimlik aranmış değildir. Hocaefendi yeni bir kimlik arayışındadır ve Avrupalı Müslüman kimliğini benim-

ser. Bu yeni kimliğin devleti de başka olacak, elbet; ve o bir başka cumhuriyet dini bütün yeni bir cumhuriyet! Bunu kim mi kuracak dersiniz, yanıtını Sevindi’de arayalım derim.

Nevval Sevindi’nin de, Fethullah Gülen gibi Kemalist devrimi Batı’yı kopya eden bir çağdaşlaşma sandığı anlaşıyor. Oysa bu düşünce yanlıştır. Eğer doğru olsaydı, Hocaefendi de haklı olurdu. Gerçek onların bildiğinden çok başkadır ve Türk devrimi kopyacı değildir. Mustafa Kemal yeni bir sentez arayışındadır. 06 Mart 1923 tarihli bir konuşmasında, devrimin kopya olmayacağını şöyle açıklıyor.

“Avrupa’nın ilerlemesine, yükselmesine ve uygarlaşmasına karşın, Türkiye ne yazık ki, sürekli gerilemiş ve düşme noktasında çırpınmaktadır. Geçmişte durumumuzu düzeltmek için, mutlaka Avrupa’dan öğüt almak, bütün işleri Avrupa’nın amaçlarına göre yapmak; bütün dersleri Avrupa’dan almak gibi düşünceler baş tacı edildi. Oysa özgürlük ve bağımsızlık yabancıların öğütleri ve planlarıyla elde edilemez. Tarih böyle bir olay yazmamıştır” (15).

Türk devriminin özgün özü budur; devrimin çağdaşlık yolunun açıcısı olduğunun bir başka kanıtına daha bakalım mı?

Atatürk 1928’in 8 Mart günü bir Fransız gazetecisiyle konuşurken Türk devriminin özgünlüğünü, bilimselliği tartışılmaz şu görüşle açıklar.

“Fransız ihtilali bütün dünyada özgürlük düşüncesini estirmiştir ve bu düşüncenin günümüzde ana kaynağıdır. Fakat o tarihten beri insanlık ilerlemiştir. Türk demokrasisi Fransız ihtilalinin açtığı yolu izlemiş, ancak kendisine özgü ayırt edici niteliğiyle gelişmiştir. Çünkü her ulus devrimini, toplumsal ortamın baskıları ve ihtiyacına olan hal ve duruma ve bu ihtilal ve devrimin zamanına uygun olarak yapar.” (16)

(15) 6 Mart 1922 tarihli konuşmasından (Bu metni, Attilâ İlhan’ın Hangi Atatürk adlı yapıtının 2’nci baskısındaki (syf: 59-60’da) özgün metinden yaşayan Türkçe’ye aktardım.)

(16) Bu metni, Attilâ İlhan’ın Hangi Atatürk adlı yapıtının 2’nci baskısındaki (syf: 59-60’da) özgün metinden alarak yaşayan Türkçe’ye aktardım.

Uygarlıklar ve kültürler arası diyalog ve etkileşim elbet önlenemez. Ama bu demek değildir ki, başka ulusların uygarlıkları ve kültürleri tıpkısıyla alınır ve ulusal nitelik kazandırılır. Atatürk devriminin yöntemi bu değildi. Hoca'nın ve bağlılarının yanıldıkları bu noktadır.

Misyon içinde misyon ya da Sait Molla

Sayfaları çevirirken, bir başka programla karşılaşacak, Hocaefendi'nin ilişkilerindeki derinliği saptamaya çalışacağız. Kimi yazılı belgelerden çıkarak, onun, emperyalizmin ürettiği “İlmî İslâm” tezi için seçilip seçilmediğini sorgulayacağız. Örneğin, özellikle New York sohbetindeki, ABD'yle ilgili düşüncelerinin, misyonu için anahtar rolü oynayıp oynamadığını araştıracağız. Başka türlü Hoca'nın, “Amerika'da çok şey yapılabilir. Bizim düşünce dünyamız, bizim fikir hayatımız adına da çok şey yapılabilir. Amerika şu andaki durumuyla dünyaya kumanda edebilir” sözlerindeki anlamı nasıl çözümleneceğimizi bilemiyorum. Dahası var, “Amerikalılar istemezlerse kimseye dünyanın hiçbir yerinde hiç bir iş yaptırmazlar”mış! Öyle diyor Hoca! Gülen'in, ABD'yi birden bire bu denli yüceltmesinin anlamını bulmak için çalışacağız. İnsan, Gülen İ'lay-ı Kelimetullah'a (17) bu yolla mı hizmet edecektir diye sormadan edemiyor. Hani bu gibi durumlara uygun bir halk deyişi vardır, kolay gelsin!

İlmî İslâm ve ABD arasında nasıl bir ilişki kurulabilir? Bu ve benzeri soruların yanıtı için, ABD ile Kurtuluş Savaşımızdan başlayan sorunlar ve ilişkilerdeki gel-gitler, Lozan ve sonrası gelişmelerin bilinmesi gerekir. Temelde ABD'nin manda politikasının Mustafa Kemal tarafından reddi yatar. ABD, 1830'larda elde ettiği “en çok ko-

(17) İ'lâ-yı Kelime-t-ullah: İslam dininin tevhit akidesini, şanına layık şekilde yüceltip yayma. (Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Sözlük, Aydın Kitabevi Yayınları, Gözden geçirilmiş (11'inci) yeni basım.

runan devlet” konumunun Lozan’da yitirilmesini özümseyememiştir. O günden günümüze gelindiğinde, ABD’nin, ulusal çıkarlarının, dünyanın her yerinde nasıl korunacağına ilişkin politikalar ürettiğine tanık oluruz.

Hoca’nın yurtdışındaki okullarına bu açıdan bakabilir miyiz sorusunun yanıtı da buradan çıkılarak aranmalı ve bulunmalıdır.

Prof. Alpaslan Işıklı’ya göre; Hoca yurtdışındaki okullarıyla emperyalizmin amaçlarına hizmet ediyor olabilir. “Kuşkusuz burada söz konusu olan misyon” diyor Işıklı, “eskiden görüldüğü türde bir haçlı misyonu değil; neo-liberal dogmalara dayalı yeni bir tür küresel totalitarizmi kurma ve sürdürme bakımından gerekli olan misyondur”(18).

ABD, bağımsızlık savaşımızı ve utkumuzu benimsemediği için, bu utkunun evrensel bağıtını, Lozan’ı uzun süre tanınamakta direnmiştir. Ulusal Kurtuluş Savaşlarını tümünden reddeden ve barutun içadından daha tehlikeli sayan (19) Amerika’nın, bize ve bizim gibi ülkelere karşı açtığı gizli savaş, günümüzde acımasızca sürdürülmektedir. ABD, bu nedenle Atatürk’ün ulusal yaşamdaki etkinliğini tartışmaya açmak gibi büyük bir yanlışlık içindedir. Bu bağlamda, cumhuriyet ve Atatürk karşıtlarıyla sıkı fıkılığı gözden kaçmıyor. Cumhuriyet ve Atatürk karşıtı oluşu nedeniyle, Hoca, ABD’nin Türkiye’yle ilgili düşünceleri için biçilmiş kaftan sayılmaz mı?

Şu soru hep gündemde kalacaktır. Gülen, ABD’yi nerdeyse tabbüt derecesinde (*taparcasına*) kutsayan açıklamalarında Tanrı emri l’layı Kelimetullah’ı mı öne almıştı, ABD’nin gözüne girmeyi mi?

Peki, Hoca’nın ABD’yle ilgili sözleriyle, Amerika Birleşik Dev-

(18) Prof. Dr. Alpaslan Işıklı, agy, syf: 85

(19) ABD Başkan Yardımcılarından Hamprey, 1965 yılında, ABD Harp Okulu’nda yaptığı bir konuşmada derki: “Askeri bakımdan, önemi barutun keşfi ile kıyaslanabilecek yeni ve en cüretkâr bir saldırı biçimiyle karşı karşıyayız. Ulusal Kurtuluş Savaşlarından söz ediyorum. Bu yeni ve karmakarışık harp biçimi, güvenliğimiz için belli başlı bir tehlike oluşturmıştır.” (Haftalık Yön Dergisi, 1965 sayı.142)

letlerin şefkatli kolları arasındayken bize dünyadaki yerimizi göstermek istemesi ilginç sayılmaz mı? Hele bu sözler 28 Şubat sonrasında söylenmişse! Hoca'nın dilinden Amerika neymiş, okuyup öğrenelim:

“Amerika, hâlâ bu dünya gemisinin dümeninde oturan bir milletin adıdır...” Nasıl bir bağlılık gösterisidir bu! Oysa onun ABD'yi düşman sayan sözlerinin mürekkebi bile kurumuş değildir. Bu ansızın dönüşün nedeni de sorgulanmalı elbet!(20) İnsan bu dönüşü anlamakta güçlük çekiyor Hoca bu sözleriyle Amerika'yı mı kutsuyor ya da Türkiye'de birilerine göz dağı mı veriyor dersiniz? Okumayı sürdürelim ve soralım; “Amerika şu anda bütün konum ve gücüyle bütün dünyaya kumanda edebilir” (21) derken, o gücün önünde böylesine eğilmesinin sebebi ne ola? Çünkü İslâm inancı, Tanrı'dan başka bir yere eğilmeyi, sığınmayı dine karşı bir tavır sayar. Hocanın bunu bilmediği söylenemez. Peki neden eğiliyor, dahası sığınıyor dersiniz? Sorunun yanıtı açık, tarih bilinci olmayışından. Güç karşısında teslimiyeti seçişinden. 28 Şubata karşı koruyucu bir güç arayışından. Ve emperyalizme sığınarak hak arama gibi bir yanlış düşünceden geliyor bu umarsız davranış. Hoca eğer 1919-1947 arasını şöyle bir gözden geçirseydi, yalnız ABD'ye değil tüm dünyaya karşı savaşmış ve yeni bir ulus devlet kurmuş kuşakla karşılaşacaktı. Ve o kuşağın eşsiz dahisi Mustafa Kemal'le! Ya da Sivas Kongresi tutanaklarını inceleyseydi, *(ki öneriyorum, görmezden gelmesin o da bizim şanlı tarihimizden bir altın yapraktır)* belki de bu sözleri söylemezdi.

Nevval Sevindi'nin New York sohbetinden öğreniyoruz ki, Hocaefendi önceki söylemlerinde ve kitaplarında, açıkça sergilediği,

(20) Hoca, Asrın Getirdiği Tereddütler adlı çalışmasının 4'üncü kitabında Amerika'yı düşman olarak niteler” “Amerika ve Rusya sistem olarak materyalist felsefeyi benimsemiştir..... Aslında ne Rusya'nın ne de Amerika'nın bize bakışında bir fark yoktur.....Hatta hiçbir fark yoktur demeliyiz. Israrla söylüyoruz, ki ikisi de bizim aman vermez düşmanımızdır.” Fethullah Gülen. Asrın Getirdiği Tereddütler/4 T.Ö.V. Yayınları syf: 200 (FG.AGT/4 syf.)

(21) NS, agy. 39.

Amerika karşıtı tutumundan vazgeçmiş. Yalnız vazgeçme değil, tam bir teslimiyet içinde görünüyor. Bunun nedenleri üzerinde de durulmalıdır.

Oysa, Tanzimat sonrasını eleştirdiği bir yazısında “Mesela bir dönemde Fransız hayranlığı, bir başka dönemde İngiliz meftuniyeti; öyle ki Babiâli’de İngiliz devleti için “devlet-i fehmane” ifadesi bile kullanılmıştır” (22) der. Bu eleştirisiyle günümüzdeki ABD hayranlığı bağdaşır mı? Nereden nereye demez misiniz? Bu gibi durumlarda “...Dönüp O’na (*Tanrı’ya*) yönelmeliydik” diyen ve Tanzimat yöneticilerini eleştiren Gülen için, bu kez Tanrı yerine ABD’yi mi seçti demeli! Kime dönüp yalvaracağını mı şaşırdı dersiniz. Bakın bu gibi durumlarda neyi önerir:

“...Dönüp O’na (*Tanrı’ya*) yönelmeyi gerçekleştiremediğimiz için de kabz hali uzun süre devam etmiştir. Müracaat yanlış kapılara yapılmış, medet-yardım başka yerlerde aranmıştır. Mesela bir dönem Fransız hayranlığı, bir başka önem de İngiliz meftuniyeti; öyle ki Babiâli’de İngiliz devleti için “devlet-i fehmane” ifadesi bile kullanılmıştır”(23).

Hoca’nın, önce Tanrı’ya, sonra kendimize güven yerine, başka ülkelere dayanmayı hoş görmeyen, dahası o ülkeleri politik nezaket dışında övmenin aşağılanma olduğuna değinen düşüncelerine içtenlikle katılıyorum, Çünkü böyle aşırı övgüyü aşan kutsayıcı bir tavır, bir devlet için onarılması zor bir olumsuzluktur. Devletin kendini, dahası halkını aşağılamasıdır. Ulusumuz bu aşağılanmadan, Cumhuriyetle ve 1950’lere yakın yıllara dek kurtulmuştur. Bu bağlamda, 1947 yeni bir bağıllık başlangıcı olarak geçecektir tarihimize. Cumhuriyetin kuruluşundan o tarihe değin geçen süreci de, ne yazık ki, Hocaefendi karanlık dönem olarak nitelediği için göremiyor. O dönemin aydınlığı, anlaşılan gözlerinin ferini/görme yeteneğini silivermiş.

(22) FG Pirizma/1-3. syf: 54.

(23) FG. Pirizma-1-3. syf: 54.

Peki Hocaefendinin, şu ünlü New York söyleşisindeki Amerikan hayranlığına, Papa'ya yazdığı mektuptaki o kendini aşağılayan söyleme ne demeli?

Acaba, Hocaefendi, amacı doğrultusunda ABD'yi mi kullanmakta ya da kullandığını mı sanmaktadır? Onun mantığına göre, takıyye (*gerçeği saklama*) ya da kendi deyimiyile 'telattuf' (*ilişkilerde nazik, ılımlı olma*) 'mümaşat' (*suyunda gitme, göz yumma*) amaca ulaşıncaya dek meşrudur-yasaldır. Bu doğrultuda ABD'ye tapınması yanlış sayılmaz mı diyelim? Amaç "din için devlet" kurmak ise (ki Hocaya göre "devlet için din" değil "din için devlet" asıldır) bu sünnettir. Çünkü Peygamber, devleti din için kurmuştur. Bu bağlamda bu amaç için her yol meşrudur-yasaldır! Yoo Hocaefendi Makyavelist değildir. Onun dilinde bu işin adı başkadır. Hoca Hıristiyan deyimlerini sevmez, o mümaşat yapar. İlimli olmak dinin de emridir der! Bu yöntemle ABD'yi kullanabileceğini düşünüyor sanırım. Ama gerçekte kimin kimi kullanacağı bellidir. Denilecektir ki, İlimli İşlâm'a evet diyen ABD, bir şeriat devletine neden destek olsun. ABD, kendi denetiminde olması koşuluyla, her şeye destek verecektir. Örnekleri, Arap Yarımadası'nda ya da Endonezya'da görülmüyor mu? Peki, Afganistan örneği nedir? Geçmişte Afganistan'ı Sovyet sızmalarına karşı korudu diyelim, ya Taliban'ı neden ve nasıl destekledi? Hem de öyle bir şeriat devleti ki, çağımızda bir başka örneği gösterilemez.

İlimli İşlâm ve Hocaefendi

şu soruya yanıt arayalım önce! Hocaefendi ve Amerika'nın buluştuğu "ortak nokta" nedir? Hangi ortak görüşte buluşmuş olabilirler dersiniz? Fethullah Gülen'in devrimci cumhuriyete karşı bir misyon sahibi, dahası düşman olduğu açıktır? Amerika'nın ise tıpkı Hocaefendi gibi, taa 1923'lerden bu yana Kemalist cumhuriyete sıcak bakmadığı belgelidir. Öyle ki, Amerika 1933'e kadar Lozan'ı resmen tanımamıştır. Atatürk'e karşı tutumları ise özellikle son yıllarda,

O'nun tarihteki yerini alması gibi sakat bir düşünceyle açıklanmıştır. Bir halk deyiimiyle söylersek, “üzerlerine vazifeymiş” gibi! Bu durumda Mustafa Kemal ve devrimci Cumhuriyet karşıtlarıyla, bir ön anlaşmaya dayanmasa da, amaçtaki birlikten doğan işbirliği içinde bulunduğunu söyleyebiliriz.

Kaldı ki, ABD, Yeşil Kuşak kuramının yerini alacak ılımlı İslâm kuramına uygun bir dini lider aradığını da gizlemiyor. 1979 İran İslâm devriminden beri, İslâm Dünyası'ndaki gelişmeleri yakın izlemeye alan ABD, bu konuda, geleceği planlayan ciddi çalışmalar yapmıştır. Çalışmanın merkez üssü de ABD Temsilciler Meclisi'nin ilgili komiteleridir (24). İran İslâm devriminin getirdiği sorunlar ve devrimin İslâm ülkelerine ihracı girişimleri, ABD'yi Ortadoğu'daki çıkarlarını korumak için önlem almaya zorluyordu. ABD uzun süren ön çalışmalar sırasında her ülke için özel araştırmalar yaptırmış olup bunlardan biri de, Türkiye içinde ve Fethullah Hoca'nın basındaki kalemi Kuru'nun Takdim yazısıyla yayımlanan “Amerikan Gizli Belgelerinde Türkiye'de İslâmcı Akımlar” adlı yapıtta yayımlanan Rapor'dur ve bu çalışmanın ürünüdür.

Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Sabri Sayarı'nın, Graham Fuller'in yönetimi altında yaptığını, Kuru'nun kaleminde öğrendiğimiz araştırma sonunda düzenlenen Rapor, ılımlı İslâm kuramı olarak adlandırılan belgenin ön çalışmalarından biridir. Rapor'da “ABD, Türkiye ve Ortadoğu'daki çıkarlarını korumak” için, “İslâmcı

(24) Bu çalışmada sık sık başvuracağımız “Amerikan Gizli Belgelerinde Türkiye'de İslâmcı Akımlar” adlı kitabın ‘Takdim’/sunuş yazısında/ Fehmi Kuru, bu konuya ilişkin ilginç saptamalarla şu bilgiyi veriyor: “ABD Temsilciler meclisi Avrupa Ortadoğu Alt komitesi 1985 yılında, İslâmi Hareket konusunda günlerce süren oturumlar düzenlediğinde çeşitli Amerikan üniversitelerinde çalışan ‘İslâm uzmanları’ Washington’a kadar gidip Alt komite üyelerine bilgi verdiler. John L. Esposito, Herman F.R. Eilst, Fouad Ajami, A.R.Norton, Adeed Darwisha, Gary Sick adlı, bir kısmı bölge kökenli, fakat ABD’de yaşayan profesörlerin verdikleri ifadeler daha sonra Temsilciler meclisi tarafından “İslâmic Fundamentalism and İslâmic Radicalism” adıyla kitaplaştırıldı.

hareketin ılımlı üyeleriyle” gayr-ı resmi ve ihtiyatlı temaslarda (ilerisini düşünerek ilişkilerde /ED) bulunması öneriliyor” (25). İlimli İslâm, kavram sözlüğümüze bu çalışmanın ürünü olarak girmiştir.

Prof. Sayarı, çalışmasında, Türkiye’deki İslâmcı hareketin ABD’nin çıkarlarını, nasıl ve hangi ölçüde etkileyeceğini temel almış, ABD çıkarlarının nasıl korunacağını araştırmıştır. Türkiye Cumhuriyeti üniversitesinde öğretim görevlisi olan bu bilim adamı, ele aldığı konunun ABD açısından önemini, bakın nasıl yakalıyor:

“Türkiye’de İslâmcıların zaferi, Türkiye’deki ABD üsleri, Türkiye’nin NATO üyeliği, gelecekte Avrupa Topluluğu’na katılması ve Batı ile ilgili bütün yönelişleri açısından ABD’nin çıkarlarını önemli ölçüde etkileyecektir: ...Türkiye’de İslâmcı duygular gelişirken, herhangi bir Türk hükümeti, -ve ABD- bu İslâmcı tebaanın (26) varlığını, görünümünü, duyarlılığını ve çıkarlarını hiç aklından çıkarmamalıdır. İslâmcı faktör, ABD’nin Ortadoğu’daki hareketini ve Türk desteğini kısıtlayacaktır. Bu durum ABD’nin Körfez ve Arap-İsrail meselelerindeki politikasını da etkileyecektir” (27).

ABD’nin Ortadoğu politikasının Türkiye’nin çıkarlarına ters düşüp düşmeyeceğini, geçmişten günümüze tarih bilinciyle bakarak değerlendirme yerine, ABD’nin çıkarını öne alan bilim adamına ne demeli bilemiyorum.

Gülen, işte ABD’nin çıkarlarını koruyacak bu hizmetin-misyonunun adamı olarak seçilebilirlik şansı olan bir kişidir. Nevval Hanım, New York sohbetindeki ara yazılarında “İnsan olmadan misyon, misyon olmadan insan olmaz” demiyor mu? (28).

Çalışmamızda konuyu, daha başka örnekleriyle de ele alacağız

(25) Adsız, Amerikan Gizli Belgelerinde Türkiye’de İslâmcı Akımlar, Beyan yayınları 1991 Üçüncü Baskı. Syf: 94 (AGBİA. BY. syf:)

(26) Tebaa sözcüğünün neden kullanıldığını anlama olanağı bulabilmiş değilim. Prof. Sanlı bu kişi bir sosyologdur. TC’de tebaa değil yurttaş vardır. Anlaşılan Prof. Sayarı devleti bir din devletine çevirmiş ki, yurttaşı tebaa yapmış.

(27) AGBTİA, syf: 22.

(28) NS, agy.

Tarikat-cemaat ikilemi ve siyaset

Fethullah Gülen, bir yüzüyle gerçek anlamda cemaat lideridir ve Said-i Nursi'nin haleflerinden biridir. Ama o bunu açıkça belirtmez. Said-i Nursi'nin Nurculuğun kurucusu olduğu gerçeğine karşın, Hoca'nın Nurculuğu açıklanmaz gizdedir. O Nurcu olduğunu gizler ama Bediüzzaman'ı “selefim, çağın büyük mütefekkeri, asrın en büyük dahisi” diye över. Oysa Fethullahçılık bir cemaat düzeni olarak güçlü bir örgüttür. Ve elbet Nurculuğun bir kolu olarak gelişmektedir. Nur şakirtliğinden yola çıkan Hoca, Fethullahçılığı kurmuştur. Bediüzzaman'ın izinden gitmektedir. O kadar ki, Bediüzzaman'la haşrolmak (*bas-u badel mevt-öldükten sonra dirilerek mahşerde selefinin yanında olmak?* ED) ister. Hiçbir zaman bir cemaat lideri olduğunu kabul etmez, yadsır-inkâr eder!. Öyleyse İlay-ı Kelimetullah için davayı birlikte omuzladıkları ve bir sözüyle dünyanın herhangi bir yerinde okullar açılması için paralarını o ma'seri ruhla akıtırken, güneşin doğup battığı her yere İslâmın nurunu taşımayı planlarken dayandığı, “ihvanlarım” dediği topluluk nedir dersiniz? (29). Bir dediğini iki etmeyen insanlar, hangi nedenle ona böylesine bağlıdır? Şeyh, önder, lider değilse, o topluluktaki/camiadaki yeri nedir? Kitaplarında, konuşmalarında “Yapılan işlerden cemaatin ihlas ve gayretine büyük şerefler ve payeler düşebilse de, her şeyi Allahın yaptığı bellidir” (30) derken, hangi topluluğu işaret etmektedir. .

Peki, o “Fertleri ebediyete teslim olmuş, mukaddes bir topluluk” olarak övgülerle nitelediği, çevresi nedir? Böylesine övülen örgüt, bir tarikatın aradığı kutsal birlikteliğin örgüsü değil midir? Bir başka de-

(29) İhvan: Bir tarikat arkadaşı ...Sadık, samimi, candan dostlar. F.Devellioglu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Aydın Kitabevi, 11. Baskı syf: 422 (F'D, O-T.AL. syf:)

(30) F.G. Prizma/1 syf:49

yişle, bu topluluk, örgüt, cemaat, (31) (*örgü ve örgülenme* *Gülen'in terimleridir.*) (32). Gülen'e bağlı kişilerin oluşturduğu, kutsal çevrenin ürünü olarak anılmaz mı? Ama Hoca, devrim yasalarına karşı bir yöntem geliştirmiş; yasalar tarikatı yasakladığı için tarikat kavramını yeğlemiyor. Oysa sıradan "cemaat" her koşulda savunulabilen bir kavram. Çünkü cemaat İslâmın önemli ve meşru temel bir kurumdur. Örneğin toplu namaz cemaatla kılınır, ya da topluca kılınan namazda, o topluluğa cemaat denir. Hoca bu nedenle cemaat kavramını yeğliyor. Çünkü cemaat başkası tarafından kurulmaz, inanca göre, onu kuran İslâm'ın gerçek sahibi olan Tanrıdır, ya da cemaat Tanrı için bir araya gelen insan topluluğunun adıdır.. Ve bu bağlamda da, kimse cemaat oluşturduğu için suçlanamaz

Ancak Gülen'in cemaati, bu anlamda sözünü ettiğimiz türden bir cemaat değildir, olamaz da. Gülen cemaat kavramına dayanarak suç örgütünü gizlemek-saklamak istiyor. Cemaat düşüncesini anlattığı bir yazısından aktaracağım şu satırlar bu yargımızın kanıtı olacaktır. Ona göre,"Gerçek bir cemaat ebediyete teslim olmuş mukaddes bir

(31) **Cemaat:** Gülen'in Cemaat görüşü. Cemaat düşüncesi çok önemlidir. Her ferdin şahsi duygu, şahsi düşünce ve hissiyatını yüksek bir idealin emrine vererek onun etrafında akli, mantıki, kalbi, ruhi birleşme manasında bir cemaat düşüncesi. Aslında hakiki manada bir ahlakilik veya laahlakilik de ancak dört başı mamur böyle bir cemaatin ferdi olmakla ortaya çıkacaktır. (Fethullah Gülen Çağ ve Nesil/6, TÖV Yayınları syf: 186.) (FG.Ç ve N./6 syf:) Gerçek bir cemaat, fertleri ebediyete teslim olmuş öyle mukaddes bir topluluktur ki,; Bediüzzaman'ın yaklaşımıyla: Onlar, Allah için işler, Allah için başlar, Allah için konuşur, Allah için görüşür, lillah, (Allah'a mahsus) livechillah, lieclillah (Allahın izni ve) rızası dairesinde hareket ederek ömrünün saniyelerini seneler haline getirir ve faniliğin çehresine bâkilik/sonsuzluk damgasını vurur.

(32) Gülen'in kendi deyimiyle örgütlenme... Örgüt sözcüğü sol kesimce kullanıldığı için olmalı, kendince değiştirmiş. Peki örgü gerçek anlamda neyi anlatır: Ali Püsküllüoğlu'nun Arkadaş Türkçe Sözlüğünde değişik anlamlar arasında örgü oyunun ana çizgisinin işlenişi, çatılışı olarak betimleniyor. Hoca bir gizli oyunun içinde olduğunu böylece ortaya koymuş oluyor mu? Böyle bir örgüt disipliniyle, kendisine ve birbirine bağlı insanlar topluluğu. Gülen buna neden "mukaddes insanlar topluluğu" diyor; Tarikat bundan başka nedir ki!

topluluktur”(33). Gülen, der ki: Cemaat olma kollektif şuurla elde edilir. Kollektif şuur, ferdi kendi yapısı içinde eritir ve onu çok buudlarından bir buud haline getirir ve artık orada mutlak fert yoktur, cemaat vardır”(34).

Peki, bu düzeye gelmiş bir cemaatin bireyleri, bireysel alanda irade/istenç özgürlüğüne sahip midirler? Hoca'nın çevresini saranlara uygulanan disiplin açısından, cemaatin bireyelerine özgür bireyler denebilir mi? Bu koşullarda cemaatlerin siyasete karışmaları doğru mudur? Bu tür örgütlenmelerin siyasete alet edilmeleri sonucu, demokrasinin çok önemli bir kurumu olan seçimlerin yasada öngörülen katılım özgürlüğü ve serbestliğine gölge düşmez mi? Ve daha da önemlisi, demokrasi adına yapılan bu tür sapkınlıkların, laik sistemi korumada çıkaracağı sorunlar nasıl çözülebilir?

Bu ve benzeri çarpık uygulamalarla çıkmaza itilen, günümüz Türkiye'si'nin sorunlarına çözüm arayan siyaset adamlarımızın Hocaefendi'den yardım istemesine ne dersiniz? Böylece Hocaefendi de cemaatiyle günlük siyasete de etkili olmaya başlamıştır. Ona sorarsanız, ısrarla politika dışında kaldığını söyleyecektir. Oysa, Başbakanları da içine alan, dahası cumhurbaşkanına değin uzanan bir ilişkiler zincirinde yer alan kişinin, politikaya etkili olmayı denemediğine inanılabilir mi? Şu sözün tam yeri değil mi? “Sen herkesi kör, âlemi sersem mi sanırsın.” Hele misyonu düşünüldüğünde... Kaldı ki, Bediüzzaman'ın bile Demokrat Parti'ye seçimlerde oy sağladığı (35) düşünülürse, Hoca'nın bugünün koşullarında politikaya etkili olmadığına inanmak gerçeklere göz yummak olacaktır

Evet, görülüyor ki, ideolojisi, hedefi, yolu belli bir adam ve ya-

(33) F.G. Çağ ve Nesil/6-2 syf: 187.

(34) F.G. Fasıldan Fasıla /1-5 Nil Yayınları 1996, syf: 172.

(35) DP'ye oy sağlamak! Bediüzzaman, Demokrat Parti'nin Ezanı Arapça olarak okutturması ve devrimlerin özünden ödün vermesi nedeniyle, yandaşlarına Demokrat Parti'yi oy verilmesi için talimat vermiştir. Ve ölmeden önce de bu talimatını yinelemiştir.

rattığı, yaratacağı olaylarla karşı karşıya bulunuyoruz. Öyle bir olay ki, gerçekte, açık-şeffaf çalışma görüntüsünün ardında, gizlenen bir amaca doğru, giderek hızlanın bir ivmeyle gelişmektedir. Karşımızda ki, gizi-enigmayı amacı için bilinçle kullanan bir örgüt lideridir. Örgüt, disiplinli ve birbirine inançla bağlı insanların irade birliğiyle hedefine doğru adım adım ilerlemektedir. O'nun dilinde bu; "Kitap, Sünnet ve Selef-i Salihin" gibi "İslâmın ahlak, fazilet ve aşkı etrafında örgülenmiş" (36) geleceğimizi teslim almaya hazırlanan bir cemaattir! Öyle bir disiplin, öyle bir örgütlenme ki, Hoca "...şuraya okul yaptırın" ya da "şuraya yurt gerekir" diyor cemaat niçin, neden, nasıl diye sormadan paraları akıtıyor.(!)

Bunun öyküsünü, Gülen'in 28 Şubat kararlarından sonra bir tür savunma ve cemaatine, 'ben yılmıyorum, devamımıza devam edelim' mesajı taşıyan TV konuşmasından (*STV'de Dr. Osman Özsoy'la yaptığı söyleşinin kitabının ilgili bölümünden*) özetleyerek aktaralım.(37)

Misyon için eğitim ve sorunlar

Bilindiği gibi, Gülen önceleri yurt içinde, 1990'larda önce Orta Asya'da sonra dünyanın değişik ülkelerinde her derecede okullar ve yüksek okullar açmıştır. Türkiye'deki eğitim seferberliğine katkısı elbet anlamlı ve yerindedir. Hadi Orta Asya'yı da o anlamın içine alalım. Peki, öteki ülkeleri nasıl açıklayacağız.

Gülen'in eğitimin, Asya'yla ilgili mantık dizgesini, koşulları, evreleri ve gelişmeleriyle ilgili görüşlerini özetleyelim. Gülen, söze 'kendisindeki eğitim eksikliğine değinerek girer, insanlara yardımcı

(36) F.G.Çağ ve Nesil/6 syf:175-76.

(37) Okuyacağınız satırlar Gülen'in 28 Şubat kararlarından sonra, bu kararlara karşı kendini savunma güdüsüyle ve anlatıldığına göre ilk kez kendi TV'sinde (Samanlyolu TV) 28 Mart 1997 Cuma gecesi çıktığı canlı yayındaki konuşmasından alınmıştır: Dr.Osman Özsoy. Fethullah Gülen Hocaefendi ile Canlı Yayında-Gündem, Alfa Yayınları 2.Basım syf:45 vd. (Dr.OÖ, agy)

olmadığından' yakınlıkla sürdürdüğü sözlerini Asya'daki eğitim çalışmalarına getirir, özetle: 'Asya'nın kurtarılması gerektiğinin' altını çizer, ata yurdunun Türkiye çizgisine getirilmesi gerektiğini çok eskiden beri hep düşündüğünü ve ağladığını anlatır; 'bu ülkelere uzak kalmanın yanlışlığına değinir, bu özlemini içler yakan ahlarıyla birkaç yıl önce Süleymani kürsüsündeki bir vaazında, dile getirdiğini, sohbetlerinde de 'acizane' aynı konuyu vurguladığını, tanıdığı eğitim görevlileri okul açmayı sevdikleri gibi kendisine de değer verdiklerinden, güvendiği ve sevdiği kişilerin bu güvenini kredi kartı gibi kullandığını, onların oralarda okul açmalarını teşvik ettiğini' anlatır. Gülen, '4 senede binlerce okulun böyle açıldığını, Türkiye'de elbet bu kadar okul açılabilceğinin' (38) de altını çizer. Hoca'nın bu ve benzeri sözleri emir gibi algılanır ve Hacı Kemal Erimez gibi olanlar bu işe koşarlar. Cemaat bilinci her şeyi kapsamakta, her işarete koşmaktadır.'(!)

Hoca'nın buradaki bir çelişmesine dikkat edelim: Gönlü hep Asya'dan yana olmuş. O ülkelerin kurtarılması düşüyle yaşamış. Öyle ki, Asya ülkelerinin bugünkü düzeyine getirilmesini kendine dava edinmiş. Bunun için yıllarca hep düşünmüş, ağlamış durmuş. Hangi çizgiye diye sormaz mısınız? Hani bu ülke cumhuriyet döneminde inimin inleyen insanlarla doluydu. Hani bu ülke karanlıklar içindeydi? Buna ne denir siz de bilirsiniz ben de, Hocaefendi de.

Aynı konuşmada daha sonra, 'finans kaynakları' diye söze girer ve özetle 'Allah davası için, hizmet amacıyla girdiği her konuda yazgısı neyse ona razı olduğunu' yineler, cemaatinin bu hi. metnin hazmedilemeyişi anılamadığından yakını... 'Cemaati ve kendisi için ciddiyetle ilgisi olmayan pek çok 'ithamın' hep boşa çıktığını anlatır. Söylediğine göre, "Rabitanın, ABD'nin ya da başka herhangi bir örgütün yardımı olmadığı gibi hiçbir istihbarat örgütüyle de ilişkisi ol-

(38) Hoca bu çalışmada belgeleneceği gibi bu ülkeyi ve yönetimini beğenmediği halde, Orta Asya'yı neden bizim düzeyimize getirmek istiyor..

mamıştır.” Hele angaje olma gibi savların gerçeğe ilişkisi yoktur. İftira atanlar utanmalıdırlar.’ Çünkü Hoca’nın alnı ak ve açıktır... O yalnız Peygamberin sünnetine bağlı olarak ve hep halka dayanarak çalışır... Halk önünde de Hakk katında alın akıyla hesap verebilecektir (39).

Hoca gidişten hoşnuttur, aynı konuşmadaki şu sözleri çeşmenin suyuna açıklık getiriyor mu bilmem? Diyor ki ‘milletimiz inandığı hizmete aslanlar gibi koşar, üveyikleşir bu gibi durumlarda... Semada döner, dava için ölüme çekinmeden atılır. Şu halde Allah’ın bildiği gibi kimse kuşkuyla bakmamalı ve başka hiçbir şey aramalıdır’ ... (40)

Peki sormaz mısınız, neden aramamalı. Siz bunu, anlamı “Mü’minler hakkında suizanda bulunmayın” hadisine dayanarak mı söylüyorsunuz? Doğru ama o Müminler de açık olsunlar değil mi Hoca! Çünkü müminin saklayacak hiç bir şeyi olmamalı. Hoca, hani sen ve cemaatin gizlilikten değil şeffaflıktan-açıklıktan yanaydınız. Yalnız İslâm’ın değil tüm dinlerin doğruluk öğütleri de böyle olmayı önerir değil mi?. İnsanın gerçeği araştırması anlamında atalarımız ne demiş: “İnsan oğlu çiğ süt emmiştir.” Bırakın arayalım ve sonunda kötü düşünenler utansın!

Hoca nedense şu sorulardan hoşnut olmuyor! “Peki bu paralar hangi kaynaktan geliyor? Nereye kaydediliyor? Verenler, kazançlarından ayırdıklarına göre, vergisi verilmiş para mıdır? Hangi yolla ya da araçla çıkarılır yurt dışına? Bunların işlemleri inceleniyor mu?”

Bu soruların yanıtı, kültür hizmeti adı altında yürütülen bu çalışmaların, ülke içinde Nevval Sevindi’nin “yeni cumhuriyet” amacı-

(39) Fethullah Gülen, Fasıldan Fasıla , 2.Baskı, 1997, Nil Yayınları, syf: 75 (FG:FF/3-2, syf:)

(40) Dr.OÖ.agy: syf:45 vd.

na, ülke dışında “emperyalizmin amacına” hizmet ediliyor kuşkusuna düşülmesini önleyecektir. Yoksa, başka amaçlara hizmet ediliyor kuşkusunu besleyecektir! Çünkü amaçsız çaba olmaz. Hoca’nın açıklamalarına göre, Tanrı bile insanı, daha doğrusu evreni bir amaç için yaratmıştır. “Allah (cc) (41) bizi kendisini ifade edelim ve anlatalım diye yaratmıştır. Yaratılışımızdaki ilahi maksat, (*Tanrısal amaç/ ED*) budur” (42) demiyor mu?

Sahi Hocaefendi, hiç bir gizli amacın yok mu? Ülkemizde üniversite açan, sayısız okullar açıp Milli Eğitime devreden insanlar var. Sen ve cemaatinin, diyelim ki başka bir amacı yoktur, tüm söylentileri boşa çıkarmak elinde. Hemen, bir an önce, okulları Milli Eğitim Bakanlığı’na devrettir. Cemaatin yine, o övdüğün coşkusuyla okul yaptırıp devlete devretsin. İnan ki, Tanrı senden daha çok hoşnut olacaktır.

“Allah’ın davasını hazmedemediler” sözleriyle ne demek istiyor Gülen? Peki, dünyanın dört bucağında açtığı okullarda Allahı mı talim ettiriyor? Ya da bu söylemle İlay-ı Kelimetullah mı amaçlanmıştı? İngilizce asıl öğrenim dili olduğuna göre, Allah eğitimin İngilizce yapılmasını mı istiyor? İnsan istemeden “etme Hocam, etme nolur” demeden edemiyor.

Sorgulamayı sürdürelim: Hoca ne diye Orta Asya’da okullar açtırsın? Çıkar peşinde değilse, gerçek amacı nedir dersiniz? Türkiye’de Latin abc’sine karşı, ama Orta Asya’da Latin abc’sini savunuyor. Eğitim, İngilizceye dayalı olmak üzere, Türkçe ve o ülkenin diliyle yapılıyor(muş)! Peki, Türkçe neyse, ama öğrenim dilinin İngilizce olması neden? Türkiye’de “dinimizi kendi temel kaynaklarından öğrenmek...” için Arapça öğrenimini alkışlayan ve “İmam Hatip Okulları’nda zorunlu ders olmasını yeterli bulmayan, “yazı dili olarak da

(41) Celle celâlehu (O’nun şanı, yüceliği, büyüklüğü artsın anlamında) Tanrı’nın adı anıldığında söylenen söz. (FD,OTAL, syf: 131.

(42) Fethullah Gülen, İrşâd Ekseni, Nil Yayınları, 1998, syf: 9 (FG İE, syf:)

öğretilmesi” (43) gerekliliğini savunan Hoca, niçin Orta Asya’daki okullarında öğretim dili olarak İngilizce’yi seçmiş dersiniz? Öğrenim neden o ülkelerin ana diliyle yapılmıyor? Yetiştirilecek gençler, o ülkelerin yönetiminde görev almayacaklar mıdır?

Sorular çoğaltılabilir, çalışmamız içinde bulacağımız yanıtlar gerçeğe ulaşmamıza yardım edecektir. Bir de kaynak sorunu var. Hoca kimse bir şey aramasın diyor; diyor da bu soruna açıklık getirmiyor. Açıklık için örneğin: “...bu paralar şu şukaynaktan geliyor, o kaynaklar yasal koşullarda kazandıklarından ayırdıkları bu paraları, kültür işine hayrediyorlar” demesi gerekmez mi? Bunu diyebiliyorsa sorunun bir yönü çözülmüş olacaktır. Ama bu yanıt da yeni sorulara açılacaktır. Örneğin, neden yurt dışında ve neden İngilizce ağırlıklı bir eğitim? ABD’ye karşı taabbüdane (*taparcasına*) yaklaşım ve övgü ile eğitimin İngilizce yapılması arasında bir bağ var mıdır? Neden bu okulların giderlerinin ABD tarafından karşılandığına ilişkin haberler karşısına belgelerle çıkılmıyor? Bu ve benzeri sorular çoğaltılabilir. Kuşkuyu gidermek Hoca’nın işi değil midir?

(43) FG. FF. /3-2 syf: 204’te Hoca kitabındaki Arapça Eğitimi başlıklı bu bölümde şu sözlerle giriyor: “Cumhuriyetle beraber Arapça eğitimine karşı tavır alınması da günün aydınının ve devlet yetkililerinin bir yanılısidir.” Sonra; Arap ülkeleriyle kültür anlaşması yapıp, ülkeler arası talebe gidiş-gelişlerinin sağlanması gerekir. Böylece yıllardır ayrı kalınan bu ülkelerle tekrar kaynaşma ve diyalog yola açılacaktır.

Yine Fasıldan Fasıla/1 syf:206’da. Bediüzzaman’ın Doğu’da kurmak istediği “Medrezetül Zehra” adlı eğitim kuruluşunda, eğitim dilinin Arapça (Farz) Türkçe (vacip). Kürtçe (caiz) olacağını yazan Hoca, aslında Türkçeye karşı üstadının yolunda gitmektedir. (Farz: uyulması zorunlu din emri terimidir. Vacip: farz kadar uyulması gerekli bir din buyruğu terimidir. Caiz: terkedilebilir bir din emri terimidir.) Bediüzzamanın din ile bilimin izdivacını sağladığını savunanlar acaba, kuracağı bu medresede bilimi hangi temele dayanarak, hangi dille öğretecekti. Arap aleminde toplumu çağdaş uygarlığa götüreceği hangi eğitim felsefesi, kurumu ve birikimi var idi de, Arapça Türkiye’yi kalkındıracağı savlanan bu eğitim kurumunda eğitim dili olacaktı? Arap dünyasında böyle bir birikim var idiyse, Araplar hangi nedenle bugün Türkiye’nin bile en az yüzyıl gerisindeler? Türkiye bugün beğenilmeyen durumuyla bile, Araplardan o denli ileri ise, bu konuma nasıl gelindi? Sanırım Gülen Hoca ve cemaatinin bu sorulara verilecek akılcı yanıtları vardır.

Ve Hoca, insanlara böylesine her dediğini yaptırma gücünü, bir tarikat birlikteliği yoksa, nereden alıyor ki, bir sözülle milyarlar sor-gusuz sualsiz akıtılıyor? Hem de yurt dışına! Ve asıl saptanması ge-reken nokta, bu çalışmaların hangi tarihte başladığı, eğitime açılan yola nasıl girildiğidir? Sonra, yardım eden kişilerin varlıkları, zenginlik kaynakları, kimin hangi tarihte ne kadar katkı sağladığı, katkıla-rın vergileri verilmiş paradan mı yapıldığı, bunların bu amaçla veril-diğine ilişkin kayıtlarının olup olmadığı gibi soruların yanıtı verilme-li değil mi? Bu yanıtlar alınmadan Hocaefendi'nin "... öyle olmadığı kanıtlanırsa intihar ederim, (44) yurdu terk ederim" (45) gibi sözleri değişik anlamlara yol açar. Kuşkuyla çoğaltır. İşitenler Hoca, neden din adamına yakışan bir biçimle ve açık konuşmuyor derler!

Gülen, eğer bu konuda toplumun aydınlanmasını istiyorsa yapı-lacak iş çok yalın! Her okul için kaynağın nereden ve nasıl sağlandı-ğı, maliyenin inceleme ve kabul ilkelerine göre açıklanır ve sorun kal-maz.

Kendi çabalarıyla geliştirdiğini savladığı ünü, ülke sınırlarını aşan işlevlerin adamı; Nevval Sevindi'ye göre, "Bir fenomen adam" (46); eğer açık sözlülük yerine simgelerle konuşuyorsa, istemese de dikkatleri üzerine çekecektir. Bu gerçeği onun bilmediği düşünüle-mez! En yakınının bile artık gizden çıkın dediği kişi, her attığı adımı

(44) Hulusi Turgut, Yeni Yüzyıl gazetesinde yayımlanan Fethullah Gülen ve Okulları dizisine şöyle giriyor: "Fethullah Gülen 1997 yılının son iki saati içinde son sözünü söyledi: "Gerek yurt içinde gerekse yurt dışında benim dostlarım, taraftarla-rım, muhiplerim tarafından açılan yüzlerce okul için bu güne kadar eğer dışardan (ne demekse/ED) 5 kuruş yardım alınmışsa, bunu ispat etsinler, Müslümanlıkta intihar çok kötü bir şey ama, bir taraftan atarım kendimi."

(45) Radikal gazetesinde yayımlanan bir söyleşide de "Kendimi nefy mi edeyim" der. Nefy etmek sürülmek demektir. Hoca, yakınan bir eda ile, "Kendi kendimi sürgün mü edeyim" diyor. Burada, Hz. Peygamberin nedenini ilerde açıklayacağımız gibi. Mek-ke'den Medine'ye göçüne dokundurma yapıyor Gülen. O da kendini nefyedecekmış. Etti de sanırım, Şimdilerde Amerika'da ya! Şu Hoca gerçekten Mesih mi ne?

(46) NS. agy.syf: 98: "Türkiye cumhuriyet tarihinin en büyük eğitim atağını gerçekleştiren F. Gülen Hocaefendi, incelenmesi gereken sosyal bir fenomendir."

ve söyledikleriyle nesnel ve açık olmayı yeğlemiyorsa, elbet kamu-oyu onu algıladığı gibi değerlendirecektir.

Hocaefendinin bu yönü dostları tarafından da gündeme getirilmiş olmalı ki, onun yakınlarından Dr. Osman Özsoy, F. Gülen'le yaptığı canlı yayında Fasıldan Fasıla/2, Syf.265'den aktardığı şu soruyu soruyor:

“Hocaefendinin, önemli müesseselerin birinin başındaki bir dostu dedi ki: ‘Hocam rica ederim, biz karşımızda birkaç tane Fethullah Hoca görmek istemiyoruz. Onun için ne diyecekseniz, çıkın ortaya konuşun kendiniz söyleyin. Aksi takdirde sözlerinize ilaveler, çıkar-malar, üslup değişikliği nedeniyle, karşımıza bir çok Fethullah Hoca çıkıyor”.

Görülüyor ki, Hoca gizde kalan yüzüyle değil, işlevlerindeki gi-ziyle de bir fenomen adam! Ama, projesi hazır, hedefi belli, örgütü-ne her dediğini yaptırma gücünde ki bu adam ve cemaati, amacına gi-den yolda adım adım ilerliyor. Evet karşı karşıya bulunduğumuz in-celenmesi gerekli olaylar ve olay adam budur!.

Altın Nesil-Işık Evler- Işık Süvarileri ya da camiye dışlama

Gülen'in yurt dışındaki (48) ve yurt içindeki okullarında okuyan öğrencilere ya da yurtlarında kalanlara, hafta sonlarında ı ışık evlerde gösterilen özel eğitimin, özel nurculuk eğitiminin amacı nedir dersiniz?

Gülen bu konuyu Prizma adlı yapının 10-18 sayfalarında ayrın-

(48) F.Gülen cemaatinden halen ABD'de bir üniversite de Prof. Hakan Yavuz, Orta Asya'daki incelemeleri sırasında şu saptamayı yapıyor. “Burada Bediüzzaman Külliyyatı hemen her evde var, öyle ki Kur'an olmayan evde Külliyyat bulunuyor. “Kül-liyat buraya Fethullah Gülen Hocaefendi'nin talebeleri tarafından getirilmiş....diyor-lar ki, Külliyyatı okuyoruz ve anlıyoruz.” Türkiye Günlüğü, İki Aylık fikir ve kültür dergisi sayı:33 Mart-Nisan 1995, syf: 160-164.

tılı olarak ele alır. Işık Evleri Nur Suresi'nin 24-26 ayetlerini yorumlayarak Kur'ana dayar. Ayrıca Bediüzzaman'ın "Hakiki imanı elde eden adam, dünyaya meydan okuyabilir" sözlerini yorumlar ve "Bu Işık Evleri'nin kendine has özellikleri vardır" der. Hoca'ya göre bu evler: "yüreği pek, imanı çelik insanların yetiştirdiği kutsal mekânlardır (yerlerdir/ED)." Öyle ki buralar öncelikle insanların, insanlık yanlarından ötürü meydana gelebilecek boşlukların kapatıldığı yerlerdir. (Bu evlerin eğitim dizgesinden geçmeyenler insanlık özünden yoksundur./ED) Plan ve projelerin üretilip metafizik gerilimin sürekliliğinin sağlandığı; Allah (cc)'ın, 'şimdilik benim adım bu evlerde yükselsin ve anılsın' izniyle serfiraz (benzerinden üstün olan/ED), içinde kitapların okunduğu, hakkın müzakere edildiği müstesna mekânlardır. Artık geçmişte camide yapılan dinin ruhunun müzakereleri bu evlerde, bir araya gelinerek yapılacaktır. Bu itibarla da bu evler, 'hakayı âliyenin mahalli tercüman olduğu' mübarek (yüksek gerçeklerin dile getirildiği kutsal/ Atatürk'ün ve cumhuriyetin kütüldendiği, sövülüp sayıldığı) yerlerdir"(49).

Dikkat edilirse Gülen, önce camiye dışlıyor ve cemaatini Türkiye'nin cami cemaatinden ayırıyor. Tam bir ayrılıkçı sistemi, Kuranın kutsallığına dayanarak kurmak istiyor. Cumhuriyeti benimsemediğinden İslâm'ın birliktelik ve cemaat ruhunu yıkıyor. Yaptığı yalnız cumhuriyet karşıtlığı değildir. İslâm'ın özüne de saldırıdır. Neden mi yapıyor bunu. Çünkü Şafii mezhebinden olan Bediüzzaman camiye girmezdi. Bu ayıbını örtmek için de, ışık evleri değişik biçemlerle över. İşte o övgülerden bir örnek daha:

"Bunlar ruh ve mana köküne bağlı, ülkesini hemen her sahada temsil edebilecek seviyede insanların yetiştirilmesi gayesine matuf olarak kurulmuşlardır. Kuruluş gayesine uygun olarak da hizmet etmektedirler"(50).

(49) FG. Prizma/2, syf: 12-13.

(50) FG. FF./3 syf: 203.

Kuruluşunu ve amaçlarını böylesine övgülerle açıkladığı Işık Evleri ve burada yapılan eğitimi, Hoca, son konuşmalarında neden reddediyor dersiniz?

Grubuna bağlı Aksiyon dergisinin 6-12 Haziran 1998 tarih ve 183 sayısındaki söyleşide, soruyu şöyle yanıtlıyor.

“Aydınlanma kaynağı ışık olduğu için, bazı talebeler kendi aralarında kaldıkları evlere ışık evler demiş olabilir. Fakat pek tabii olarak kendi aralarında anlaşılan 5-6 lise ve üniversite talebesinin bir araya gelip kiraladığı ve kaldığı evlerin misyonerlik faaliyetleri veya bu faaliyetlerden etkilenmekle ne alakası olabilir. Sonra bunlar neyin hangi teşkilatın hücreleridir?”

Yanıt ilginç değil mi?

Bir söyleşideki şu yanıtı bakalım. “Okullarda cumhuriyete karşı bir şey varsa ben kendimi nefyederim” (*kendimi sürgün ederim- göç ederim?*ED) diyor Gülen! Okullarda açıkça Cumhuriyete karşı bir şey bulunmaz, bunu Gülen de biliyor. Ama Işık Evler öyle mi? Hoca’nın bugünlerde reddeder gibi görüldüğü ama yıllardır övdüğü Işık Evlerle ilgili duası, onu yalanlıyor. Bakın nasıl: “Ve bu ışık evleri bütün dünyayı ışıklandıracak birer ışık kaynağı haline getirelim. Rabbim yar ve yardımcı olsun” (51).

28 Şubat sürecinde, okullarındaki türbanlı öğretmenlerin türbanlarını çıkarmaları fetvası veren, yazılarında ve konuşmalarında Atatürk’ü çok zorda kalmadan (52) anmayan; (*kimse Atatürk’ü anmıyor diye kınanamaz, ama kişi eğer Atatürk’ün yapmak isteyip de gerçekleştiremediği sentezi gerçekleştirecek adam diye sunulursa, kendisi okullarımda Atatürk aleyhine bir şey yok derse iş değişir*) dahası, gizemli sandığı üslubuyla, Tagut, Firavun, Nemrut gibi nitelemelerle

(51) FG. Prizma/2 syf: 18.

(52) Gülen yukarda alıntı yaptığımız TV’deki canlı yayında ve Hulusi Turgut’la Okullarıyla ilgili konuda yaptığı söyleşilerde, 28 Şubat süreci içinde Atatürk’ü anmıştır.

aşağılayan adam, okullarında Atatürk köşesi açtığını söylüyorsa, *(ki Milli Eğitimin bu konudaki emri gereğince yapılan bir uygulamadır)* bu onun iki ayrı cephesi, iki ayrı niteliği olduğunu göstermez mi?

Hoca'nın eğitim çıkmazını, isterseniz eğitim çıkarmasını diyelim, dikkatle izleyeceğiz.

Hoca ve Türkiye'nin Rolü

Gülen'in, Türkiye'de okul açması 1980'lerin sonlarına rastlar. Önceleri İzmir'de medrese eğitimi veren yerler açmış olmalı. Kurslar ve belki de Işık Evlerin ilkleri açılmış olabilir. Asya mı, o dönemde Asya'nın adı bile geçmez. Asya ve oradaki soydaşlarımız, Osmanlı için de yoktur, hiçbir zaman olmamıştır da. Hoca'nın Asya'yla yedi yüz yıllık özlem söylemleri de gerçeğe uymaz. Ama elbet, o, Orta Asya'da okul açmanın bir miladı *(doğum günü)* olmalı değil mi?

Kimi belgelerden çıkarak, Hoca'nın Asya ile ilişkisinin miladını arayalım.

Hoca, Asya'nın kurtuluşunu çok önceden beri düşündüğünü, dahası içindeki hüsrarla zaman zaman ağladığını, o toprakların ülkenin düzeyine getirilmesini istediğini söylüyor. Küçük Dünyam O'nun çocukluktan gençliğine dahası resmi görevlerine değin yaşamının büyük bir bölümünün anılarıyla dolu. Yayımlanan anılarında bu konuyu içeren tek satıra rastlamadık. Bu konuda geçmişle gelecek ve günümüz arasında bir anılar karmaşası mı var bilemiyoruz.

Bu anılarında gerçeğe ilgili olduğu kuşkulu, dahası uydurma sayılan bölümlere rastlanıyor. Örneğin:

Gülen'in Küçük Dünyam (53) adlı yaşam öyküsündeki şu anı uydurma olmanın ötesinde şapkaya karşı bir direnci yansıtır. Sözde Hoca'nın, üç yaşındayken, köylerine gelen bir jandarma erinin başında-

(53) Latif Erdoğan, Fethullah Gülen Hocaefendi Küçük Dünyam, Doğan Yayın Holding AŞ, 1. Baskı Eylül 1995 syf. 42 vd. (LE. agy.syf.).

ki kep dikkatini çeker. Köye başka jandarma erleri de gelir ama onlar siperli şapka giyerler. Bu erin adının Abdulmuttalip, *(bu ad Peygamberin amcasının adıdır)* olduğunu öğrendiğinde bu ere daha da içten bağlandığını duyumsar. Bu tam anlamıyla uydurma bir anıdır. Çünkü 1941 yılında Türk ordusunda kep yoktu. Kep 1947'den sonra kabul edildi. Kaldı ki ordunun disiplin anlayışı bir erin başında kep, aynı yerde bir başkasında şapka olmasına izin vermez. Hocaefendi bu sözde anıyla, şapkaya karşı bir tutum içinde olduğunu söylemek istiyor. Bunun gibi, annesinden Kur'anı okumayı öğrendiğini; annesinin, Kur'an okumak ve öğrenmek o yıllarda yasak olduğu için, onu geceleri okuttuğunu anlatır. Bir başka yerde de annesinin gündüzleri köyün kadınlarına Kuran okumayı öğrettiğini belirtir. Yalan ve çelişki ortada değil mi? Bir din adamının bir dönemi kötülemek için yalan söylemesi nasıl nitelenmelidir?

Hoca'nın İzmir'de vaizken başlayan serüveni, Türkiye'deki okullarından ve 'Işık Evler'den aldığı 'Nur'la, Sovyetlerin yıkımı sonrası, Orta Asya'yı aydınlatmaya doğru yol alır.. Bu tarihin, Graham Fuller adlı bir CIA görevlisinin, Türkiye'ye yeni roller biçtiği tarihle örtüşmesi ilginç bir rastlantı mı onu öğreneceğiz. Bu eğitim seferberliği bir başka söylemi çağırıştırıyor. Atlantik'ten Çin Seddi'ne uzanan bir coğrafyayı adımlamaya soyunan Özal'ın yeni misyonuyla örtüşmüyor mu? Özal tam bu tarihlerde "Kemalizm artık miadını doldurdu" demişti hani. Biraz araştırdığımızda, bu sözün kaynağının da Atlantik ötesinde olduğunu görürüz. Bu konuda tanığımız da var, kulak verelim:

Fuller, 26 Şubat 1990 tarihinde Cumhuriyet gazetesinde yayımlanan bir söyleşide, konuya "Sovyetler'de çok ilginç gelişmeler var" diye girer ve akılla değil duygularıyla karar vereceklere reddi olanaksız yem sağlar. Konu Türkiye'yle ilgilidir. Laiklikten söz eder Fuller, Atatürk'ün artık yeni Türkiye'nin misyonunda rolünün kalmadığına değinir ve söz döner dolaşır Yeni Dünya Düzeni'nde Türkiye için düşünülen yeni role gelir. Fuller'in söylediklerine göz atalım isterseniz.

Graham Fuller de, Atatürk artık tarihteki yerini almalıdır demişti ya! Eğer O tarihteki yerini almazsa bakın neler yitiririz! Fuller'e göre, Türkiye'nin rolü Ortadoğu'dadır. Türkiye zaten Ortadoğu için seçkin bir modeldir. Ama orada kalamaz. Sovyetler'in yıkımıyla bölgede doğacak boşluğun doldurulması gerekir. Bunun için en uygun seçim Türkiye olacaktır. Çünkü :

"50 milyon Müslüman Türk, artık daha fazla özgürlük ve otonomiye kavuşacak. Hatta bir noktada bağımsızlık bile söz konusu olabilir. Bu insanların Atatürk'ten önce dahi yüzleri hep İstanbul'a dönük olmuştur.....Türkiye Pan Türkizme dönsün demiyorum ki. Benim söylemek istediğim şu: Orta Asya ve Azerbaycan'da öyle veya böyle bir Türk milletler topluluğu peydah olacaktır... Orada öyle bir güçlü uluslar bloğu ortaya çıkacak ki, Türkiye'nin bu oluşumda olumlu rolü olsun!"

Nasıl ama! Fuller öyle bir yem saçıyor ki, hayır demek çok zor. "Atlantik'ten Çin Seddi'ne" kadar söylemlerinin bu tarihten sonra sloganlaştığını anımsayalım. Fuller kısa bir not daha düşünüyor. Heveslenelim istiyor anlaşılan Yeni Dünya Düzeni düşü de, o tarihlerde başlamıştı. Fullerin o kısa değinmesi Hazar petrolü ve Orta Asya'nın doğal kaynaklarının, Sovyetler sonrası paylaşma kavgasının ilk işareti olmalı sanırım. Hele şu söz ne denli istek uyandırıcı değil mi?

"Petrol çıkıyorsa, petrolü satarsınız..."(54). Bunun ne büyük bir yem olduğunu bugünlerde yaşıyoruz. Ama, yeme ulaşmak kolay olmuyor. Yıllardır Bakû-Ceyhan petrol yolunun yolunu gözleyip duruyoruz.

Sanırım Hoca "Amerika izin vermezse dünyanın hiçbir yerinde kimse bir şey yapamaz. Mesela Okul bile açamaz" derken Fuller'in bu sözlerini biliyordu. Bu sözleri de yazalım bir kenara; şu sözlerini

(54) Bu alıntılar ayrıca Beyan Yayınları'ndan çıkan "Amerikan Gizli Belgelerinde Türkiye'de İslamcı Akımlar" (AGBTİA) adlı kitabın son bölümünde de yer alan anılan söyleşiden yapılmıştır. Syf: 95-107.

de, ABD'ye tapınırcasına bağıllık içeren sözleriyle birlikte düşünelim: “Asya Türkiye’yi idare edenler için çok önemli. Avrupa’yla bütünleşmemiz çok önemli ama, Türk iş adamlarına, girişimcilerine köprü olacaktır; dünya ile rekabet kolaylaşacaktır. Belki müşterek bazı şeyler yapılacak ve bunlar, Avrupa ile olan münasebetlerimiz açısından değerlendirme imkânı olacaktır” (55).

Bu değerlendirmeye, Fuller’ın bize Asya’yı işaret ederken söylediği özendirici sözler arasında ilişki varmı diye soralım mı? Fuller, “Benim söylediğim şu,” diye başlıyor ve şöyle sürdürüyor: “Orta Asya ve Azerbaycan’da öyle veya böyle bir Türk milletler topluluğu peydah olacaktır. Türkiye bu süreçte çok değerli bir rol oynayabilir. Gelecekleri için entellektüel ilham olabilir. Demokrasi sorunları, ticaret, ekonomik sistem yönünden. Orada o kadar güçlü bir uluslar bloku ortaya çıkacak ki, Türkiye’nin bu oluşumda rolü olsun isterim” (56).

Hoca’nın eğitim serüvenini irdelerken, Fuller’in Türkiye için biçtiği rol arasında bir ilişki kurmadan edemiyor insan. Fuller, Kafkasya ve Orta Asya’da bağımsızlığa kavuşacak ülkelerin uyanışında bize rol veriyordu. Şimdi Hoca’nın şu sözlerini Fuller’in sözleriyle birlikte değerlendirelim diyorum.

Hoca’ya göre; “Amerika bütün dünyaya kumanda edebilir. Bütün dünyada yapılacak işler buradan idare edilebilir ve hatta denilebilir ki, şöyle veya böyle, Amerikalılarla dostça geçinmeden destek almak değil, dostça geçinmeden Amerikalılar istemezlerse kimseye dünyanın değişik yerlerinde hiç bir iş yaptırmazlar. Şimdi bazı gönüllü kuruluşlar dünya ile entegrasyon adına gidip dünyanın değişik yerlerinde okullar açıyorlarsa,... bunu Amerika’yla çekişerek yapamazlar.”

O halde Amerika’nın güdümüne girmekten başka çıkar yoktur. “Mütareke dönemi”nin (57) Said Mollası gibi konuşuyor hoca!

(55) NS. agy syf: 32.

(56) (AGBTIA) syf: 103-104.

(57) Mütareke dönemi, Mondros Ateş kesiyle başlayan ve işgallerle süren, 9 Eylül’le sona eren dönemin adıdır.

Ama Gülen Amerikanın kendisine biçtiği role soyunmuş görünmeyi, kendi amacına yol açmak için mi kabul etti bilinmez. O, Orta Asya'yı bir yeni alan olarak seçmenin coşkusu içinde, küreselleşmeye övgüler yağdırmaya başladı. Amerika artık düşman değildi, düşman olma da ne söz, onun tek güç olduğunu kabul ederek, ihvanlarına geniş bir pazar aramanın çabasına düşmüş görünüyor. Dahası onlara ekonomik taktikler bile veriyor.

Hoca yeme mi koştı, ya da misyonuna yeni tabyalar (58) mı ekledi zaman gösterecek. Ama, özellikle Amerika'dan aldığı dersleri iyi bellemiş! Yalnız 28 Şubat sürecinin Hoca'nın rahatça kol atmasına engel olduğu da bir gerçek. 1997 New York sürecinde geçici de olsa başlayan aksama düzeltilebilmiş değil.

Küreselleşme yolunda bir derviş

Dikkat edilirse Gülen, burada konuyu teolojik açıdan değil, ekonomik açıdan ele alıyor. Küreselleşme dönemindeki bu düşünce, istemedi ABD'nin çıkarlarıyla bütünleşen bir görünüm vermiyor mu diye sormadan edemiyor insan! İş ticarete dönüşünce, çıkar ve kazanç öne çıkıyor ve Avrupalı ya da Amerikalı olmanın da önemi kalmıyor gibi. Diyor ki:

“Tabii Pasifik içinde aynı şeyler söz konusu olacaktır, Biz kimseye halatla bağlı değiliz. (*Ne demekse/ED*) Pasifik'i de kullanırız. Asya'yı da, Avrupa'yı da! Ayrı ayrı alternatiflerin olması bize daha geniş bir zeminde pazarlık imkânı verirdi (59).

“Avrupa ile makul ve kendi şartları içinde, bizim de kendi şartlarımızı ortaya koyarak bir noktaya yürümemiz geleceğimiz adına gü-

(58) **Tabya:** Bir yerin savunulması için özel olarak yapılmış ve silahlarla donatılmış savunma yeri. Ali Püsküllüoğlu, Arkadaş Türkçe Sözlük, Arkadaş Yayınları.

(59) N.S. agy: syf.:32.

zel şeyler vaat edilebilir. Bu ölçüde Avrupa'yı kabullenme, bu ölçüde Avrupalılaştırmanın aslında hiç bir mahzuru yok ve bu ölçüde Avrupalı Müslüman kimliği denilebilir!”(60). Buraya dikkat edelim, Hoca'nın yolundan gidilmezse ne mi olur? Hadi bunun yanıtını da Gülen'den alalım:

“Yoksa, bir dönemde olduğu gibi kendi kimliğimizi tamamen bir tarafa atıp, Avrupa kimliği arkasında koşma, sadece ret ve aşağılanma getirir” (61). Gülen Avrupa'ya açılmayı düşünür, ama özgün bir devrim olan Cumhuriyet devrimini benimseyemez. Bu konuda hayranı olduğu ABD ile aynı düşünceleri paylaşır. Hoca'nın düşleri nerelerle örtüşüyor değil mi?

Burada Hoca'nın bir başka yüzüyle karşılaşıyoruz. 28 Mart 1997 tarihli TV konuşmasında, küreselleşmenin savunuculuğunu yapıyor. Bir teolog değildir bu yönüyle, bir küresel stratejist gibi konuşuyor. Sözlerinin arasında Avrupa Birliği'ne girmemizin gerekliliğine değindikten sonra “bir yüzyılı aşkın beklediğimiz evliliğin gerçekleşmesi dileğini” seslendirir ve özetle, “Bu sözleri şaka olsun diye söylemedim...” (62) demesi nasıl yorumlanmalı dersiniz.

Peki o bildiği gereklilik, inandığı konu nedir? Bunu “..Dünya küreselleşiyor...” diye başladığı paragrafta özetle şöyle anlatır:

‘Dünyanın küreselleşme aşamasında, bize yakın dünya ile duvar duvara komşu olacağımızı bilerek düşünmeliyiz. Eğer bunu isteğimiz ve irademizle çıkarlarımızı gözeterek yaparsak kazançlı çıkarız. Yok işi zamanın hükmüne bırakırsak olaylar kendi yorumun zamanın koşullarına göre getirir ki zarar görürüz. Çünkü ancak koşullara egemen olarak kazançlı çıkılır.’ Demek istiyor ki: ‘Siz istediğiniz kadar Asya'nın yanına gideriz, Avrupa'yla entegre oluruz, diye bekleyin, dünyanın politika ve strateji merkezlerinde olup bitenleri izlemiyorsanız

(60) N.S. agy, syf: 65.

(61) N.S. agy.syf: 65.

(62) Dr.O.Ö. agy.syf: 54.

çıklarlarınızı koruyamazsınız. Ayrıca dikkat edin, iradenizle yapmazsanız sevap kazanılamaz. ABD ile diyalogunuz tamdır, ama...' (63)

Bu söylemle, bu bölümün başında alıntıladığımız, Avrupa'yı da Pasifiği de kullanırız dediği söylem çelişiyor gibi değil mi? Oysa birkaç sayfa sonra, bu çelişkinin yapay olduğuna tanık oluyorsunuz. Bakın ne diyor:

'Dünya değişiyor artık köşe başındaki bakkal gibi götüremezsiniz işleri... Çağ, süpermarketler çağıdır. O da yetmiyor dersiniz hipermarketler yapmalısınız. Köşe başında bekleyen tröstlerle savaşmanız, kartellerle boğuşmanız gerekecek. Var olmanız buna bağlı, yoksa yok olursunuz.' (64)

Kime söylüyor bunları dersiniz; ihvanlarına, gözünüzü açın diyor!.. 'Zengin olmalarını önerir; Türkiye'de finans konularının gözden geçirilmesini banka kurulmasını' ister ve Asya Finans kuruluverir! Hoca ol deyince oluveriyor demek ki. Yeter ki ol desin.

Şimdi dikkat kesilelim, hani bir halk deymi vardı, sıkı durun. Hoca kendini ele veriyor gibi. "Sizlere Asya'ya eğitim yatırımı yapmanızı önerirken şunu düşünüyordum. Burası Türkiye'nin soluk borusu gibi. Türkiye böylece Orta Asya'da ekonomik konuda rahat soluk alabilir. Türkiye bir konuda doymuştur. Kimileri zengin olmuştur. Neden sizler olmayasınız."

İnsan şaşıyor bu değerlendirme ve yönlendirme karşısında. Türkiye ekonomik alanda doyuma ulaşmış mı! Molla kafası mı demeli, cumhuriyeti yıkmak isteyen bir planın ustaca uygulaması mı? Hoca'nın ülkesini ne denli düşündüğünün (!) altın belgesidir bu satırlar. Ülkemizin ekonomik sorunlarını yok sayıyor, kendi halkının sıkıntılarını göz ardı ederek, ihvalarına Türkiye'de bazı kişilerin, kendi cemaat dışındaki kimilerinin zenginleştiğini vurgulayarak, Orta

(63) Dr.O.Ö., agy.syf: 55.

(64) Dr.O.Ö., agy: syf: 58.

Asya'da genelde yurt dışında pazar aramalarını öneriyor, öyle ki zenginleşeceklerse ihvanları zenginleşsin! Çünkü Gülen özetle der ki: "Asya bizim için bulunmaz bir yatırım alanıdır. Artık zenginlik bizim, cemaatimizin işi olmalı. Ticaret, sanayi ve pazar olarak yararlanabiliriz. Avrupa'yla pazarlama ve dünya ile hesaplaşma konularında rampa olarak kullanabileceğimiz köprüdür" (65). İyi mi? Şu onlara zenginlik düşmez dediği başkaları kimlerdir dersiniz? Hoca iyi bir mümin öyle mi? Toplumunu kendinden olanlar ve başkaları olarak ayıran bir bölücü mü yoksa?

Buradan nereye mi gidiliyor, Asya Finans'a. Hoca'nın bu önerilerini yaşama geçiren birkaç ihvan Asya Finans'ı kuruyor!.

Şaşırmamak elde mi? Bir piri mugan edasına gizlenmiş, özendirici ve yönlendirici bir kâr-kazanç taciri edasıyla karşılaşıyorsunuz. Şimdi bu, hangi Fethullah demez misiniz?

Dikkat ederseniz, bu söylem alanına ABD alınmamış. Neden mi? Çünkü, ABD zaten işin içinde. Asıl yönlendirici ve akıl verici o. Niçin? Elbet kendi çıkarları için. Ne diyordu Hoca, "ABD ile diyalog içinde olacağız." Bu sözün altını birkaç kez çizelim.

İnsanın usu kuşkuyla karışıyor. Hani Orta Asya'da ve öteki ülkelerde açılan okullar kâr amaçlı değildi? Yoksa hem kâr, hem de cihat amaçlı mı dersiniz. Ya da bir başka gücün paravanlığına mı soyunuluyor? Bu sorunun yanıtını çalışmamızın ilerleyen sayfalarında arayalım..

Nevval Hanım'ın, "...dini bütün Batı formasyonlu yeni bir sentez: Osmanlıyı aşan bir sentez, yeni Türk Cumhuriyeti..." (66) bâniliğine (*kuruculuğuna*) soyundurduğu Hocaefendi, görülüyor ki hep değişik işlevlerin adamı. Kimliği mi? İşine geldiği yer ve zamana göre değişebilir! Devrim Cumhuriyeti'nin getirdiği Türk kimliği yerine, Avrupalı Müslüman kimliğine boşuna evet demiyor. Bu yöntemle dev-

(65) Dr.O.Ö., agy, syf: 59.

(66) NS. agy, syf: 64.

rim cumhuriyetini reddederken, laik cumhuriyetimizi benimsemeyen yerlere göz kırpmıyor. İncelendiğinde görüldüğü gibi, Türkiye Cumhuriyeti'nin yurttaşı olma yerine, Avrupa ile, dahası Amerika ile entegrasyonu bile yeğleyen bir "cumhuriyet (!) çocuğu"dur o! Elbet Nevval Hanım'a göre! Çünkü O "İslâm" kimliği dışında hiçbir niteliğin, bizi tanımlayamayacağı görüşünde öyle bir cumhuriyet çocuğu işte bu!

Gülen'i anlamak!

Gülen gibi, dini amacına bayrak yapmış bir kişiliğin, inancıyla, somut ahlak örneği ve simgesi olarak apaçık ve net bir görünüm sunması gerekir topluma. Elbet içten ve gizli bir amaç gütmekten dine hizmet ediyorsa... Yakından incelendiğinde görüleceği gibi, Hoca, kendisinin bir misyon adamı olduğunu kabul ediyor. O misyon da çağın en büyük devrimci (!) atılımını gerçekleştirmektir.

Bu misyon nasıl ve kimlerle gerçekleştirilecek dersiniz, Altın Neslin Işık Süvarileriyle derim. Hoca'nın yetiştirdiği her biri bütün peygamberlerin mutlak varisi, insanlığın iftihar tablosu Nebiler Sultanı'nın (*Hazreti Muhammedin/ED*) en has mirasçıları olduğundan, bir manada tıpkı o ufuk insan (*peygamber/ED*) gibi, Adem Nebi'den (*ilk insan Adem Peygamber'den/ED*) sadakat ve vefa, Nuh peygamberden azim ve kararlılık, Hz. İbrahim'den hilm-ü silm ve teslimiyet (*sakin ve yumuşak başlı barışçı-kendiyle barışık olarak Allah'a bağlanmış*), Musa as'dan (*as peygamberler anıldığında söylenen Aleyhis-selam- O'na selam olsun sözcüğünün simgesi*) mücadele ve fütüvvet, (*soy temizliği*) Hz. İsa-Mesih'den mülayemet, ve müsamaha tevarüs etmişlerdir. (*Yumuşak huyluluk ve bağışlayıcılık kalıtı kazanmışlardır/ED*) (67). Bu nitelikleriyle Çağın bütün problemlerini çözecek kadar güçlü olan altın nesil, kurtuluş günü için yetiştiriliyor:

(67) FG, Çağ ve Nesil/4, syf: 126.

Bakın, Hocaefendi, bu nesli nasıl kutsuyor?

“Hakkın inayetinin (*Tanrının iyiliklerinin/ED*) temsilcisi, böyle bir neslin geleceğine dair ümidimiz olmasaydı, upuzun bir boşluk döneminde (*Cumhuriyetin ilk yıllarıdır/ED*) ye’sse (*karamsarlığa/ED*) kapılmadan çözülüp dağılmadan varlığımızı sürdürmemiz mümkün değildi.” O kadar ki, “Çehrelerinin akı, kurtuluş günümüzün sabahı bu ay yüzlüler, hayallerimize girecekleri ana kadar, gündüzün gecedden farkı yoktu, bizler de bu karanlık âlemin uyur-gezer hayaletleriydik. Safaklarımız onların emareleriyle (*görüntüleriyle/ED*) tülleninince daha çok bir mezarı andıran bu düşkünler diyarı da (*Türkiye/ED*) güllerle çiçeklerle kızarmaya başladı... Eğer bir muhalif rüzgâr esmezse, ağızlarının suyuyla bir gül bahçesine dönen yamaçlarımız, gelecekte bütün insanlık için, ruhun, mananın tütüp durduğu, dolayısıyla da huzur ve itmi’nanın (*doymuşluğun/ED*) soluklandığı, ötelere (*Peygamberin mesajının iletileceği yerlere/ED*) açık tenezzüh (*gezinti/ED*) yerleri haline gelecektir” (68).

Bu satırlar, Hoca’nın derin misyonunun ip uçlarını vermiyor mu? Bu satırları bir kez daha, sonra bir kez daha okuyalım ve düşünelim. Bir başka yerdeki şu sözlerin ışığında okuyalım ve düşünelim ve şu soruya yanıt arayalım: ‘Hoca ne yapmak istiyor?’

“Gecedden farklı olmayan günümüz... Bu karanlık âlemin uyurgezerleri” tanımlamalarıyla neyi ve nereyi anlatıyor! İşte bunu düşünelim. Sonra “o upuzun boşluk dönemi” hangi dönemdir dersiniz! İşte Gülen’in gizemli üslubuyla nitelemeye çalıştığı cumhuriyet yılları... Ya şu sözlerle kimi anlatmak istiyor: “Elinde mey kasesi meykeşler gibi, yeni, yenilik diye fanteziler düzülen dönem...”

Elbet o zaman “Bu adam ne yapmak istiyor” sorusu gündeme gelecektir. Peki bu bir propoganda yöntemi olabilir mi? Buradan çıkarak şu soru kendiliğinden gündeme oturur: Hoca neden böyle de-

gişken bir tutum içindedir? Bir şeyler mi gizlemektedir, bu yöntem, gerçek amacı için seçilmiş bir yolu mu gösteriyor?

Bu soruların yanıtını bulabilmek için, ön koşul, önce şu cemaat gizinin çözümlenmesi olmalıdır. Bitmedi, Hoca'nın anlaşılması için dilinin, sözcük kavram ve terimlere yüklediği anlamların bilinmesi, (*terminolojisinin çözümlenmesi*) bir başka koşul olarak çıkar karşımıza. Ayrıca bu sözcüklerin, terim ve kavramların, tarihsel oluşumdaki ve günümüz değer yargılarıyla ilgili sosyal-dinsel, siyasal ortamlarda ne anlam taşıdıklarının bilinmesi gereğinin de önemi tartışılmaz kanısındayım.

Daha da önemlisi, sözcük, terim ve kavramların kullanıldıkları yerler ve etki alanlarıyla öğrenilmesi değerlendirilmesi ve günümüzde hangi amaçlar için kullanıldığının saptanması ayrı bir dikkat işidir. Çünkü Gülen, öğretisinin ve cemaatinin niteliklerini ve dinamiklerini ümmetin tarihsel ve geleneksel temellerine dayandırıyor. Örneğin aşağıya aktardığımız paragrafın anlaşılma zorluğunun, yalnız Osmanlıca sözcüklerden kaynaklanmadığının altını çizelim.

“İç dünyası itibariyle sönme bilmeyen bir vecd-ü aşka açık, feyzini daima tek ve mutlak kaynak olan ‘altın çağ insanı’ dediğimiz sadet asrının Kur’an cemaatinden alan, ilimde, dinde, sanatta, fikirde, siyasette, ticarete, askerlikte, idarede ve daha bir sürü sahada eser, görüş ve düşünce sahibi bu kudsiler, bizim toplumumuzun mana mimarları, aydınlık rehberleri, ruhani timleriydi ve her zaman bunların binlercesiyle karşılaşmak da adiyattan sayılırdı” (69).

Burada anlatılmak istenen insanlar, ümmetin ümmet ‘olduğu Asr-ı Saadet (Peygamber) döneminin insanlarıdır. Tarihi dinamiklerimiz de o dönemle sınırlıdır. O dönemin insanları, Hoca'nın betimlemesine göre:

“İç dünyası bakımından sönme bilmeyen bir aşkla kendinden

(69) FG.Ç. ve N./4, syf:50-51'den.

geçmeye hazır, gürlük ve gelişmesini her zaman tek ve mutlak kaynak olan altın çağ insanından yani peygamber çağının Kuran cemaatinden alan; bir zamanların, bilimde, dinde, sanatta, düşüncede, siyasette, ticarete, askerlikte, yönetimde ve her alanda eser, görüş ve düşünce sahibi bu kutsanmış insanları; toplumumuzun anlam mimarları, aydınlık yol göstericileri, ruhani takımlarıydı. Ki o günlerde her zaman bunlardan binlercesini görmek sıradan işlerden sayılırdı.”

Hoca'nın düşsel evreninin toplumu ve insanları işte böyle olmalıdır ki, peygamberin mesajını güneşin doğup battığı her yere götürebilsinler.

Sık sık yinelediği “kendi kültürümüz, kendi tarihimiz” derken neyi kasdettiğini, başka türlü anlama olanağı bulamayabiliriz. Örneğin eğer, bir “Selefi salihin”, bir “altın çağ” bir “saadet asrının insanları” derken neyi anlatmak istediğini bilmiyorsak, sünnet ve Kur'an'ın, dahası ümmetin o konuya ilişkin bilgilerinden yoksunsak, Hoca'nın ne dediğini ve varmak istediği yeri tam olarak anlamakta zorluk çekeriz. Dahası anlayamayız (70). Anlayamadığımız için de Nevval Sevindi gibi, Gülen'i bir “cumhuriyet çocuğu” olarak selamlar ve “Atatürk'ün yapmak istediği sentezi gerçekleştiren” adam olarak kucaklarız.

Örneğin “Selefi Salihin,” peygamberin sünnetini ve Kur'a'nın emrettiklerini eksiksiz uygulayan kişiler için kullanılan kavram olup bu kişilerin niteliğini anlatır. Bu nitelikteki kişiler, işlerini Kuran ve sünnete uygun olarak yapan, peygamber döneminin cennetle müjdelenmiş insanlarıdır. Hoca cemaatinin bireylerini “Selefi Salihin” ruhlı insanlar olarak över. Altın çağ Hoca'nın düşlediği, gelecekte kur-

(70) Hoca'yi anlayabilmek için sözlüğünün çıkarılması gerektiği yalnız bizim görüşümüz değil, öğrencileri de ayrı bir sözlük çıkarılması doğrultusunda düşünce üretiyorlar. Ruhumuzun Heykelini Dikerken adlı yapıtının Takdim-Önsöz yazısında Ali Çolak şöyle diyor. “Hocaefendinin, Türkçede kendine özgü tasarrufları, terkipleri, sıfat ve isimlendirmeleri de vardır Buradan çıkarak ben, yine haddim olmayarak ötedenberi bir Fethullah Gülen Hocaefendi sözlüğünün çıkarılması gerektiği kanısındayım.” Syf: G-H.

mayı hedeflediği düşündeki sistemin adıdır. Selefî Salihin ruhlu insanlar da altın çağın insanları olacaktır.

Olabilir mi? Bu nitelikteki insanlar, elbet dönemlerinin saygın kişileridir. Ancak, o çağın dışında, benzerleri o toplumsal yapıya benzer bir toplumu oluşturabilmiş değillerdir. Yani “altın çağ”ın, Peygamber döneminin benzeri toplum bir daha oluşturulabilmiş değildir. Hoca başarabilir mi dersiniz, durup düşünmek gerekir derim. O, her ne kadar altın çağ insanların niteliğinde bir kuşak yetiştirme düşünyesinde de; ki, Işık Evlerin kuruluş amacı budur; sonuçtan yeterince umutlu görünmüyor. Bu konuda ikirciklidir. Fasıldan Fasıla adlı çalışmasının 3’üncü cilt syf: 166’da ki şu sözlerine dikkat edelim: “Ayrıca benim çok defa aklımdan geçen bir husus da bu günün hizmet erleri arasında gelecekte çok ciddi şekilde inhırafların (*sapmaların/ED*) olabileceği endişesidir.....Zira siz bu hizmet erlerini ne kadar büyütürseniz büyütünüz, onlar sahabenin büyüklüğüne erişemez. Oysa ki, onlarda (*Sahabede/ED*) bile bu türlü inhırafların olduğu bir gerçektir”(71).

Fethullah Gülen’in bu düşsel projeye nasıl bir toplum kurulacağını düşünebiliyor musunuz? O’nun düşsel dünyası görmezden gelinerek, “çağdaş bilge,” “muhafazakârlığın manalandırdığı modernliğin temsilcisi” gibi nitelermelerin amacı kavranabilir mi? Oysa o, Nevval Hanım’a göre; “... bir cumhuriyet çocuğu ve onunla yaşıt sayılabilir. O totaliter zihniyetin dışında (72) Mustafa Kemal’in düşündüğü sentezi ortaya çıkaracaklardan biri” (73) dir! Dahası o; “...Özgün kimliği, bakışı ve senteziyle yeni bir soluk olan aydın ruhu değişimin kapısını ısrarla çalan,” (74) adamdır. Bunları irdelerken doğrunun ne-

(71) FG.FF/ 3 syf: 166’da

(72) Buradaki, ‘totaliter zihniyet’ olarak eleştirilen Cumhuriyetin devrimci evreleridir. Bu totaliter zihniyet betimlemesinde Gülen’le Fuller düşünce birliği içinde. Fuller, “Türkiye’nin Yeni Jeopolitiği” adıyla Türkçe’ye çevrilen çalışmasında, “Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk otuz yılında başta bulunan göreceli olarak otoriter hükümetlerin yönetiminde İslâmın yasal bir dayanağı olmamış, savunmada kalmıştır.” der. Türkiye’nin Yeni Jeopolitiği, G. Fuller. Harp Akademileri Komutanlığı Yayınları 1995 syf: 6.

(73) NS agy, syf: 63(Nevval Sevindi’nin değerlendirmesinden).

(74) NS. aynı yerde.

rede aranması gerektiğini bulacağız önce. Hep soracağız, doğruyu bulana dek! Örneğin:

Bu değerlendirmenin belli bir amacı var mıdır sorusunun da yanıtını bulmalıyız. Çünkü, göreceğiz ki, Fethullah Gülen ne Mim Kemal Öke'nin ne de Sevindi'nin nitelediği kişilik değildir. Olmadığını da birlikte saptayacağız. Dayanaklarımız da başta Gülen'in dünyasını oluşturan düşünceleri, yazıları ve söyleşileri olacaktır.

Bunları bilmeden Silahlı Kuvvetler'in konuya ilişkin duyarlılığını, Fethullah Gülen'in gerçek amacının ne olduğunu anlamamanın olanaksız olduğu düşüncesindeyim. Bunları bilmeden düşündüğümüzde de, gizli bir tuzağın içinde yokluğa adım atmış oluruz. Evet, Silahlı Kuvvetler kendi işine baksın, bu sivillerin işidir der, saf bir demokratlık sergileyebiliriz. Çünkü kimileri şu sakat düşünce içindedirler; Silahlı Kuvvetler, ülke sorunlarının dışında, salt verilen emirlere göre hizmet yapan, yapması gereken bir kurumdur. Politikacı ne derse onu yapar. Onlara göre, Silahlı Kuvvetler Robot'tur ya! Öyle olmadığını, olmaması gerektiğini anlamaları da olanaksızdır.

Bizim genç cumhuriyetimizin nasıl kurulduğunu ve hangi tehditler altında bulunduğunu görmeyen, görmesine karşın aldırmayan, dahası açıkça ulusal çıkarlarımızı değil, partisel, cemaatsal ya da kişisel çıkarlarını düşünen, ülke gerçeklerinden habersiz, tarikatleri ve cemaatleri sivil toplum örgütü sayan bu kafalar, demokrasiyi soyut bir kavram olarak ele alırlar. Demokrasi kuramında, ülke ve ulusun çıkarları daha çok sivillerin gözetim ve yönetimindedir. Doğrusu da budur. Kararları sivil seçilmişler verir, asker bu karara göre verilen emri yapar. Silahlı Kuvvetleri robot sayan kafalar; asıl şu soruya yanıt vermelidir? Tarikat, cemaat ve çıkar çevrelerinin parsellediği halkın oylarının, tarikat şeyhi, cemaat önderi ya da para babalarının işaretiyle kullandırılması sonucu oluşacak meclis nedir? Demokrasinin olmazsa olmaz bir kuralı daha vardır. Demokrasilerde, halkın oyu hiç bir etki altında kalmadan özgür istenciyle verilmelidir. Halkın katılım hakkı denilen bu oy vermede, bireyin iradesini etki altına alan her

şey seçimin meşruluğunu gölgeler. Bizdeki gibi uygulamalar, seçimin tam anlamıyla hukuk dışı olmasına neden olur!

Böyle bir durumda, sistem eğer kendini koruyamayacak bir noktaya gelmiş ve devletin varlığı tehlike altındaysa, Silahlı Kuvvetler seyirci mi kalacaklar dersiniz. Önce bu noktayı tartışmak gerekir. Ho-caefendinin faaliyetleri de bu açıdan değerlendirilmelidir.

Asrın dahisinin anlaşılması

Gülen de, “Çağın en büyük mütefekkeri”, “Çağın dehası” üstadı Bediüzzaman’ın anlaşılabilmesi için onun terminolojisini (75) bilmek gerektiğini söyler; konuya şu örnekle girer:

“Her ilmin kendine has bir orijini ve o orijin etrafında örgülediği terminolojisi vardır. O terminolojiye vakıf olmadan (*bilmeden/ED*) bahis konusu ilim hakkında fikir mütalaasında bulunmak doğru değildir. Mesela Bediüzzaman’ın Risale-i Nur Külliyyatı, kendine has orijini ve o orijini ifade eden terminolojisiyle, hedefleri itibariyle olmasa da üslubu itibariyle nevi şahsına münhasır bir koleksiyondur. Öyleyse onunla alakalı araştırma ve değerlendirme yapmak isteyenlerin öncelikle o terminolojiye vakıf olmaları şarttır.”

Bu da yetmez; üstadının anlaşılması için, “Ayrıca” diye sürdürdüğü görüşlerini “bunların külliyyatın ihtiva ettiği sahaya ait en azından ansiklopedik ölçüde bir bilgiye sahip olmaları gerekir.” (76) sözleriyle noktalar!

Bu öneri bizim için de geçerlidir. Fethullah Gülen’le ilgili değerlendirmelerde de, Gülen’in düşünce ve amaç dünyasına girebilmek

(75) **Terminoloji:** Bir bilim, bir sanat, bir meslek ya da teknik dalına özgü terimlerin tümü, eş anlamlı sözcük, terimce. Ali Püsküllüoğlu, Türkçedeki Yabancı Sözcükler Sözlüğü, Arkadaş Yayınları, 1997 syf: 403.

(76) FG. FF/3. syf: 218-219.

için, onun terminolojisini bilmek gerektiğinin altını çiziyorum. Hoca'nın sözlerinin anlaşılmasının nedeni, yalnız sözcüklerin anlamını bilmemekte değil, konuyla ilgili bilgi yetersizliğinde aranmalıdır.

Ayrıca, bir yöntem eksikliği sonucu, olayın irdelenmesinde, çoğu kez dış dinamikler gözden kaçırılmakta, salt iç dinamiklerle yetinilmektedir. Bu nedenle irdellemeler eksik kalmakta ve gerçeğe ulaşılamamaktadır. Böylesine geniş bir alanda at koşturan adamın ilişkileri ve dayandığı güçler nedir diye sormadan ve hele onun ünlü New York söyleşisindeki “Amerika istemezse kimse dünyanın hiç bir yerinde bir iş başaramaz” (77) sözlerinin ne anlama geldiği bilinmeden çözümlemelere gidilebilir mi?

Gülen'in, yeniden okuyacağımız şu sözleri, üzerinde önemle durulacak ve olaylara tanı koyacak niteliktedir. Diyor ki: “ABD dünyanın dümeninde olan bir milletin adıdır ve denilebilir ki, şöyle veya böyle Amerika ile dostça geçinmeden, Amerikalılar istemezlerse, kimseye dünyanın değişik yerlerinde hiçbir iş yaptırmazlar” (78).

Bu sözün ilk okunuştaki anlamı dışında bir başka anlamı daha vardır ve bu anlam ancak Hoca'nın biçiminde gizlidir.

Bu olaydaki gizlin çözümü, cumhuriyetin korunması için bize verilmiş görevin geciktirilemeyecek önemde olduğu, ancak Milli Güvenlik Kuruluna sunulan TSK Raporuyla gündeme getirildiğinde anlamaya çalışıldı. Gecikilmiş midir? Bana göre evet, ama, önlenemez noktaya geldiğini söylemek istemiyorum. Hoca bu sözlerle TSK'ye aba altından sopa gösterme çabasına düşmüş görünüyör.

Evet bir olayla ve bir olay adamla karşı karşıya bulunuyoruz.

(77) Bu sözü halkın diliyle değerlendirecek, anlamı “Amerika'nın önünde şapka çıkarmaktır.” Ve nesnel olarak doğrudur. Ama bir de bunun ikinci ve Hoca'nın amacını açığa çıkaran anlamı var... Asıl o anlamı önemli. Çünkü, Hocaefendi, son New York gezisine değin Amerika'yla Rusya'yı aynı kefiye koyan ve ikisinin de düşmanımız olduğunu söyleyen adamdır. Ama, Refahyol'a karşı girişilen tasfiyenin kendi cemaatini de hedef alması üzerine ABD'ye giden Hoca, Amerikaya yaltaklanarak, Ordu'ya Amerikan sopası gösteriyor. Bu bağlamda da bu sözler bir tehdittir.

(78) NS. agy. syf: 39.

***Kim bu adam,
bilge mi ya da...***

Bir yanıyla çağdaş bir düşünce adamı izlenimi veren, ve “Devletçi projeci, yeni çağ bilgisi” (79) olarak selamlanan, ama, gerçekte Said-i Nursi’nin gizemli amacını en iyi kavramış ve bu amacın gerçekleştirilmesi için her yolu mübah sayan bir insanla karşı karşıya olduğumuzu bilelim.

Konumuz olan adam, sıradan bir kişi değil. Zeki ve kim ne derse desin ne yapacağını ve nasıl yapacağını çok iyi bilen ve amacı için Makyavel taktiğini çok iyi kullanan, dinsel deyimle takıyyenin her türüne başvuran bir kişiliktir.

Çalışmamın ana kaynağı, düşüncelerini sergilediği yayınları, söyleşileri ve hakkında yazılanlardır.. Gülen’in değişik adlar altında derlenmiş yazıları, hedefini ve o hedefe giden yolun nasıl hazırlandığını anlatıyor. Ve bu çalışmalarını sunan kimi akademisyen olan bağlılarının hocayı tanıtım yazıları da çalışmamdaki kaynaklardan biri olacaktır.

Örneğin Çağ ve Nesil dizisinden Yeşeren Düşünceler adlı çalışması, bu çalışmamda ilk kaynaklardan biri oldu. Bir tarih öğreticisi Prof. Dr. Mim Kemal Öke, bu kitabın sunuş yazısında: “Hocaefendi,” diyor, “sosyal bilimlerle ilahi bilimleri sentezleyen, Batı ile Doğru tefekkür sistemlerini buluşturan, ahiretle dünyayı dengeleyen, kalp ve kafayı izdivaç ettiren birikimi ile düşünce ufukumuzda ...huzur dünyamızı yeniden inşa eden” bir kişidir. Öke şöyle sürdürüyor bilimsel (!) övgülerini:

“Hocaefendi, o engin ufkuyla yerkürenin manevi ikliminin değiştiğini, Yeni Dünya Düzenbazlarının aslında 19-20’nci yüz yıllarda Müslümanları mağdur kılan Sanayi Toplumu, ya da emperyalist

(79) Can Kozanoğlu, Devletçi Projeci Yeni Çağ Bilgisi Fethullah Gülen Cemaati Geliyor, Birikim (aylık sosyalist kültür dergisi), sayı 95, Mart 1997, syf: 38-51.

modernitenin aşılmasına çalışan bilgi çağı insanına karşı, onun özlediği medeniyetin oluşmasına karşı, bir tutucu direniş olduğunu okuyor. Müslümanların kendisi için hazırlanan ‘ancian regime’ tezgâhlarının tuzağına düşmemeleri gerektiğini haykırarak; Allahın hilkatten muradı doğrultusunda filizlenecek bir 21’inci yüzyılın inşasında İslâm âlemi’ne en kısa zamanda bir İman Şantiyesi” kurmalarını öneriyor.” Ökeye göre, Hoca’nın “Değişen Dünyanın dinamikleri” derken kasdettiği budur” (80). Bunun anlamı mı; cumhuriyetin dinamikleri yerine, Selefî Salihin döneminin dinamikleriyle İlay-ı Kelimetullah için Mesih rolünü oynamak... (81).

Bir tarih bilimi adamının, bu sunuşunda, tarih bilincinden eser var mıdır diye sormadan edebilir misiniz? Çünkü Hocaefendinin kurmayı hedeflediği yeni dünyanın yapı dinamikleri “şanlı tarihimizdir.” Bunu nerede mi aramalıyız? “Bu mevzuda mektepten mabede, mabetten kışlaya, kışladan zâviye’ye toplumun katmanlarındaki bütün cevherlerde...” (*Türkiye’nin yeniden yapılanmasında/ED*) “...Bu cevherlerin mevcut dinamiklerinden, birikimlerinden yararlanılacaktır”(82). Kaynak mı, Mektep- Mabet-Kışla-Tekye (tekke). Çünkü:

“Milletimizin, başka bütün ölçüleri aşan bir derinlikteki kuruluşunda en büyük tesir İslâma ait olduğunda şüphe yoktur: Bu millet, İslâm sayesinde, maddi hayattan rûhi hayata, gayr-ı nizamilikten nizama, (*düzensizlikten düzene/ED*) ufuksuzluktan gaye-i hayale, (ül-

(80) F.G. (Ç ve N/6) syf:A-F.

(81) F.G.FF?3, syf:51’den:”Bu temel bilgiler ışığında Hz.Mesih ister şahıs,istelse şahs-ı manevi (yaşayan bir kişinin yapısında) olarak algılasın, onun yeryüzüne inmesi öncesinde, bize düşen vazifeler vardır. Bu cümleden olarak, ortamın onun temsil ettiği ruh ve manaya hazır hale getirilmesi Mehdiyet, Mesihîyet soluyan insanların (Cemaatin diye okuyun /ED) yetiştirilmesi dünya-ukba(ahret/ED) dengelerinin veniden yerlerine oturtulması sayılabilir. (Bu satırlarla Amerika’nın dünyanın dengesini koruyan bir devlet olduğuna ilişkin görüşlerini karşılaştırdığımızda karşımıza) ABD’nin Mesihîyet rolünde olduğu gibi bir anlam çıkıyor. Hocaefendi’nin ABD’ye neden taabbüt/tapınircasına bir bağlılık göstermesinin nedeni bu mu olabilirsiniz.

(82) F.G., Ç ve N/6, syf: 11.

küsüzlükten ideale/ED) sınırlı düşünceden dünya ve ukbaları (*ahreti/ED*) aşan sonsuzluğa yönelmiş ve kendi derinliklerinin ruhuna varmıştır”(83).

Gülen ne diyordu: “...eğer bir ‘ba’sü ba’del mevt” (*öldükten sonra diriliş/ED*) ufuktaysa bunun dinamiği İslâm olacaktır.” Öyle ki, “Eğer fantazi sayılmayacaksa buna bizim rönesansımız da diyebiliriz”(84).

Ona göre, bu şansı fantezilikten-düşsellikten çıkarıp değişim yolunun hep açık tutulması, aileden başlayarak toplumun tüm dinamik güçlerince ideal bir düşünce ve amaç olarak benimsenmesine bağlıdır. Der ki; “Evet, bu esaslar ve bu esasların ifade ettiği ruh ve mana zımnen -dolaylı olarak- dahi olsa toplumun ruhuna sindirilmeli, örflerimiz, âdetlerimiz içinde yeşerip kök salmaları sağlanmalı; aile, mektep, mabed, kışla gibi toplumun hiçbir kesimi bu ruh ve bu mardan mahrum bırakılmamalıdır. Çocukların ruhu daha ilk okul sıralarında bu mana ve ruhla yoğrulmalı, onlarla şahlandırılmalı ve daha sonraki dönemde de doz ayarlaması yapılarak onların ruhlarına hep aynı duygu ve aynı düşünce mutlaka içerilmelidir” (85).

Bu nasıl mı gerçekleşecektir? “İslâmın zamanları, mekânları aşan prensipleri ve Kur’anın her gün bunun arayışı içinde daha gerçekleşen ölümsüz düsturları sayesinde gerçekleşecektir” (86).

İlk tümceyi bir kez daha okuyalım; “Evet bu esaslar ve bunların taşıdığı ruh ve anlam üstü kapalı olarak bile olsa toplumun ruhuna sindirilmeli.” Hoca’nın yöntemi işte burada gizli. Üstü kapalı olarak veriyor mesajını günümüzde. Bunun için de kimi söyleyeceklerini başkalarına söylüyor.

Hocaefendi bu üçlemeden ikisinde etkin, mabette, tekyede da-

(83) F.G., Ç ve N/6 syf:10.

(84) F.G., Ç ve N/6 syf:11.

(85) F.G., Ç ve N/6 syf:182 .

(86) F.G., Ç ve N/6. syf: 44

hası okulda-eğitim alanında kendi etkinliğini sağlamış durumda. Ma-bette kendisinin söylediklerini okulda başkalarına söyletiyor. Ama kış-laya giremiyor. Bunun arayışı içinde, başarının kışla disipliniyle sağ-lanacağını altını çiziyor.

Prof. Dr. Mim Kemal Öke bu amacı Hocaefendinin “Işık Süva-rileri”yle gerçekleştireceğini söylüyor.

Hoca’nın misyonu aydınlanıyor değil mi, hangi çağın bilgesi olabileceği de!

Şimdi, İslâm âlemini tarihsel, bilimsel gelişimini, dünyanın gü-nümüzdeki bilimsel ve teknolojik gelişmesini şöyle bir düşünelim, ve tarih profesörü Öke’yi değer yargılarıyla baş başa bırakalım.

Ve sonra, şu soruya yanıt arayalım.

Kim bu adam, bir bilge mi ya da bir... Bunun için Hocaefendi’nin gizemli dünyasına adım atmaya çalışalım isterseniz.

BİR CUMHURİYET DÜŞMANI

Bir

“Demokratik sistemin nimetlerinden istifade ederek, üzerimize düşen, üzerimize düştüğü halde yıllarca ihmal edilmiş bulunan bu vazifeleri yerine getirmek mecburiyetindeyiz.....Sistem değişikliği bizi ilgilendirmez..... kaldı ki, sistem değişikliği o kadar büyütülecek bir husus değil. Ülkemizde dün cumhuriyeti değişmez umdeler-ilkeler- gibi tabu halinde görenniceleri şimdi, ‘ikinci cumhuriyet’ diyorlar, ‘yeni demokrasi’ diyorlar. Öyleyse, o nesil, kendi düşünce dünyalarına, kanaatlerine, tecrübelerine ve inançlarına göre bu sistemi atar, yerine başka sistem getirirler.”

Fethullah Gülen

İki

“Fethullah Gülen Hocaefendi, bir cumhuriyet çocuğu ve onunla yaşıt sayılabilir. O, totaliter zihniyetin dışında Mustafa Kemal’in düşündüğü sentezi ortaya çıkaracaklardan biri olabildi. Cumhuriyet ideolojisinin yaratmak istediği ‘Müslüman Avrupalı Türk’ buydu. Dini bütün ve Batı formasyonlu bir yeni sentez. Osmanlıyı aşan bir sentez, yeni Türk cumhuriyetini belirleyecek”

Nevval Sevindi

Üç

“Cumhuriyet, demokrasi yaşanırken birtakım değerler ciddi ihmale uğradı.”

Fethullah Gülen

Dört

Cihan harbinden sonra hemen herkes, o güne kadar görüp-bildiğimiz, bilip-tanığımız din-diyanet, örf-âdet her şeye nefret duymaya başladı ve yenilik vaad ediyor kuruntusuyla bir takım fantezi düşünce hemen herkesin alaka odağı haline geldi.....Hemen hiç kimse bir tenkit, tetkik, muhakeme ve mukayeseye başvurmada, 'yeni' deyip kendini bir kısım fantezilerin içine salıyor ve elinde kasesi meykeşler gibi, 'yeni dünya', 'yeni düşünce tarzı', 'yeni sistem', 'yeni toplum', 'yeni idare' diyor, durmadan tarihi dinamiklere, dine ve atalara saldırıyordu: "

Fethullah Gülen

Beş

O günkü yeniler ve yenileyicilerin yıldızları birer birer söndü ve daha üzerinden çeyrek asır geçmeden, partial birer elbise, eski miş birer eşya gibi ya şuraya ya buraya atıldı veya tarihi birer fosil olarak korunmaya alındı."

Fethullah Gülen

Altı

Yeni Türkiye 'nin eski Türkiye ile hiç bir ilgisi yoktur. Osmanlı Hükümeti tarihe geçmiştir. Şimdi yeni bir Türkiye doğmuştur." 1922.

M. Kemal Atatürk

"Gençler;

Yürekliliğimizi güçlendiren ve sürdüren sizsiniz. Siz almakta olduğunuz eğitim ve kültür ile, insanlık niteliğinin, yurt sevgisinin, düşünce özgürlüğünün en değerli simgesi olacaksınız.

Ey yükselen yeni nesil! Gelecek sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk; onu yüceltecek ve sürdürecektir sizlersiniz "

M. Kemal Atatürk

BİR CUMHURİYET DÜŞMANI

Nevval Sevindi'nin, Fethullah Gülen ile New York söyleşisinde, Atatürk'ün yapmak istediği sentezi gerçekleştirecek cumhuriyet çocuğu diye övdüğü Fethullah Gülen, gerçekte bir cumhuriyet düşmanıdır.

Evet bir cumhuriyet düşmanıyla karşı karşıya bulunuyoruz. Bu, cumhuriyete ve cumhuriyeti kuran Atatürk'e karşı, beslediği kin ve nefreti gizil ve simgesel söz ve tutumuyla her an kusan bir kişidir. Kendisine yüklediği ve yaşamının tek hedefi saydığı misyonu, ustalıklı gizlemeyi başaran Fethullah Gülen, değişik yöntemlerle, düşünce ve devinimlerini meşru düzlemde gösterme çabasıdadır. Bunun için uyguladığı yöntemle, hoşgörü ve diyalog görüntüsü altında hedefine giden yolun örgüsünü sağlamlaştırmaktır. Diyaloğun, toplumsal ve bireysel insan ilişkilerindeki etkinliğini, toplumun aydın kesiminde saygınlık kazanmak için kullanmaktadır. Gülen bu konuda tam bir profesyoneldir. Her adımını amacına giden yolda sonuç almak için bilinçle atar. Bu “Nabza göre şerbet verme”(87) yönteminin bir başka açılımıdır. Bu bağlamda da insanları yanıltma ustasıdır. Bu yolla, gerçek amacını gizlemek başarısını her yerde ve her zaman göstererek, ördüğü ağı genişletmektedir. Zekidir, ama kurnaz-

(87) FG, Prizma/2 'syf.:29'da, diyalog için önerilerini sıralarken der ki: “İlişkide bulunacağımız kimselerle konuşacağımız şeyleri önceden çok iyi belirlememiz gerekmektedir. Mesela bir ateistle Allahın varlığı konusunu, onun anlayabileceği bir üslupla...ve konuları çok iyi bilerek ve zamanlayarak konuşmak icap eder. Yani herkesin nabzını tutma ve nabza göre şerbet verme esas olmalıdır.”

lığı yeğler, bu nedenle meşruluğu, kurnazlığın ağında sistemleştirdiği çarpık mantık örgüsünde arar. Bu mantıkla söyledikleri, kimilerini O'nun demokrasi ve özgürlük yanlısı çağdaş bir bilge olduğu düşüncesinde birleştirir. "Ufuk Turu" adıyla yayımlanan söyleşisiyle ilgili değerlendirmeler, bu savımızın somut kanıtıdır. Söyleşileri, basına yansıyan kimi açıklamaları hep bu açıdan ele alınmalıdır. Bu düşüncemizin bir başka kanıtı, Nevval Sevindi'nin gerçekleştirdiği New York söyleşisidir.

Topluma, demokrasi yanlısı, çağdaş bilim ve tekniği esas alan bir eğitim misyoneri olarak tanıtılan Gülen'in, gerçek kimliğini ve amacını, çalışmalarından bir kesiti çözümleyerek saptamaya çalışalım. Göreceğiz ki, Gülen'in tüm çabası, yeterince yetiştirilecek Altın Neslin Işık Süvarileriyle, idareyi, adliyeyi ve eğitim kurumlarını ele geçirmektir ve devleti ele geçirerek cumhuriyetin kazanımlarını yok etme ve toplumu çağ dışına hapsetmektir. Onun dilinde bu "cihat"tır ve İlayı Kelimetullah'a hizmettir.

Cumhuriyet karşıtı bir eğitim üssü: Işık Evler

Her ne kadar, cemaatiyle ilişkilerini içeren vaazları, kitapları ve söyleşilerindeki kendine özgü gizemli biçemiyle; Cumhuriyet düşmanlığını gizlemeye çalışmakta ve çağdaş bir görüntü sergilemekteyse de, Prizma adlı yapıtından aktaracağımız şu satırların çözümü, Gülen'in gerçek kimliğini ortaya koyacaktır. Prizma 1997 yılında yayımlanmış, ayrıca Zaman gazetesiyle de dağıtılmıştır. Yani çağdaş yeni çağ bilgesinin (!) son çalışmalarındandır. Prizma'nın ikinci kitabında Altın Neslin ilk feyz aldığı Işık Evlerden şöyle söz eder:

"Bu evlerdeki ricalullahın, (*manevi kudretsahibi olan evliyanın-ermişlerin/ED*) fununu müsbetenin (*pozitif bilimlerin/ED*) bütün kı-

sımlarını; hadis, tefsir, fıkıh (*Hadis: Peygamberin söz ve eylemlerini saptayıp inceleyen ilim. Tefsir: Kur'anın anlamını açıklayan ilim, Fıkıh, İslam hukuku/ED*)... başta olmak üzere, İslâmi ilimlerin her dalını öğretmekle beraber, İslâm'ın ruhi hayatını bütün enginliliğiyle yaşayarak, o eski, fakat eskimeyen ruh ve manayı temsil edecek...”(88) tır. Bu nesil “şimdilerde yalnız Anadolu değil bütün dünyanın ihyasına (*yeniden yapılanmasına/ED*) hizmet edecektir.” Çünkü bu nesil vetişme amaçları gereği “o eski, fakat eskimeyen ruh ve manayı” temsil edemezlerse “evin arkasındaki Erkam’a (89) da ve evin sahibine o manayı kazandıran Hz. Muhammed Mustafa’ya da ihanet edilmiş olacaktır” (90).

Hoca cemaatini bir yandan motive ederken, bir yandan da, Işık Evleri gizlemeye çalışıyor. Diyor ki; “... Yani bunlar (*Işık Evler/ED*) minareleri olup, ezan okunan herkesin bildiği mescitler, camiler değil, daha da belirsiz yerlerdir. Bu evler zuhur zamanı itibariyle de belli değildir. Zaten belli olamaz çünkü; oraya girip-çıkacak insanlar yakın takiptedirler.” Bu söz bir gizliliği anlatmıyor mu? Şöyle sürdürüyor Gülen: Artık geçmişte cemaate yapılan dinin ruhunun müzakere-leri bu evlerde bir araya gelinerek yapılacaktır. Bu itibarla bu evler ‘hakayık-ı âliye’nin mahalli tercümanı’ mübarek yerlerdir” (91).

Bu evler gizlidir ve camiden üstün bir yeri vardır Hoca’nın yanında. Çünkü geleceğin dünyasını onlar, oradan yetişenler kuracaklardır. Bu evlerde eğitilenler “eğer hakiki imanı elde etmişlerse kainata meydan okuyabilirler”. Çünkü, “Bu ışık komplekslerinde yetişen ruh ve mana erleri, ruhda, manada, dünya fethine giden bu yolda Allahın, varidat (*İçeride doğan iyi şeyler/ED*) adına kendilerine vermiş olduğu ışıkları, bomboş dimağlara boşaltarak mamur edecekler...”dir!

(88) FG, Prizma/2, syf.10-18.

(89) Erkam, Peygamberin vahyi ilk tebliğ ettiği süreçte, Müslüman olanların sığındıkları evin sahibinin adı.

(90) FG, Prizma/2 aynı yerde.

(91) FG, Prizma/2, aynı yerde.

Camiyi ve cami cemaatini, İslâmi çizgiden ayrı göstermekneyin ne-sidir dersiniz? Öyle ki, bu evlere gitmeyenler Peygambere ihanet eder-lermiş! Bunu, Müslümanlar arasına ikilik sokarcasına söyleyen kişiye din adamı sanı yakışır mı?

Görülüyor ki Işık Evler geleceğin düzenine tahşidat (*Askerlik de-yimi olan yığınak/ED*) yapmakla görevlidirler. Bu nedenle “Bu evler; yolsuz, yönemsiz, değişik cazibe merkezlerine göre kendini şekillen-diren şabloncu nesillerin mamur edilip ruh ve mana köklerine dön-melerini sağlayan birer tezgâh veya birer mekteptirler” (92).

Peki neden ayrı bir eğitim üssü gibi çalışan bu evler kurulmuş-tur? Bu sorunun yanıtı, Gülen’in amaçlarıyla açıklanabilir. Hoca’nın amacı belli, önce dünyayı sapkınlıktan kurtarmaktır. Hedefi o tek noktada odaklanır. O Mesih misyonuyla yalnız Anadolu’yu değil tüm dünyayı sapkınlıktan kurtaracak bir köklü değişimin yolunu açmak amacındadır. Bu geleceği kuracak “ruh ve mana erlerinin yetiştirildi-ği Işık Evler” (93) bu amaçla açılmıştır. Prizma/2’deki açıklamaları-na göre, nasıl, İslâmın ilk tebliğ ve irşadı, Hz. Peygamber tarafından bir evde başlatılmışsa, “günümüzde de Işık Evler aynı amaca hizmet için açılmışlardır. “Tıpkı bir medrese, tekve ve zaviye” işlevini gör-mektedirler. Hani şu çağdaş eğitim misyoneri, hani şu yeni çağ bil-gesi Hoca’nın, Işık Evlerinin işlevini tanımlamasını, onu çağdaş sa-yanların anlayışına sunalım. İsterseniz diline dikkat edelim. Türkçenin dünya dili olmasını isteyen yeni çağ bilgesinin dili Osmanlıca kadar çağdaş (!) Işık Evlerde yetişen Altın Neslin yetişme ve eğitim koşul-larıyla hedeflerinden çıkarak, onların nasıl bir manevi iklim içinde bas-kı altına alındığını anlayabiliriz.

Bu ve benzeri çabalarla, düşlediği hedefe ulaşmak için , “bir mu-halif rüzgâr esmezse bizim ba’s-u ba’de’l mevtimiz (*yeniden dirilişi-*

(92) FG. Prizma /2 ,syf: 12

(93) FG. Prizma/2 syf: 15

miz/ED) olacak (94) dediği ‘köklü değişimin’ (95); bir başka deyimle, cemaatiyle kurmayı düşlediği geleceğin sisteminin alt yapısını oluşturmaktadır.

Şimdi bu çözümlemeyi bir adım daha ilerletelim. Hoca, Türk Ceza Yasası’nın 163’üncü maddesinin kaldırılmasına karşı çıkmıştı. Cumhuriyete karşıdır ama, hazırlıklarını tamamlayınca ya değin, devleti korur görüntüsünü bozmak istemez.. yani yıkmadan önce ne yapacağını, neyi nasıl yapacağını saptamakta ve yola çıkacağı kadroyu hazırlamaktadır. 163’üncü maddenin kaldırılması halinde, aceleci ve kıt düşüncelilerin, ıvecenliği, ataklığı İslâm çalışmalarına zarar verebilir düşüncesindedir.. Olaylar O’nu haklı çıkardı. Yıllardır didinerek sağladığı çağdaş bilge, devlet yanlısı görüntülü gizemini yitirdi. Mercek altına alınıverdi. Artık gerçek amacını gizleyemeyecekti. Yeniden yapılanmanın ön çalışması diyebileceğimiz bir yazısından aktaracağımız şu sözler, Gülen’in gerçek yüzünü biraz daha aydınlatır mı dersiniz?

“Bizim olacağı ümidini beslediğimiz aydınlık geleceğe emin adımlarla yürüyebilmemiz için, sadece hülasasını sunacağımız şu hususları çok hayati kabul ediyoruz” diye başladığı önerilerini şöyle sıralar:

“Yıkmadan önce yıkılacak şeylerin yerine nelerin yapılmak is-

(94) F:G:Çağ ve Nesil/6, syf: 11’den: “ Bugünkü kargaşa ve bunalımları da aynı ruhu zaferlerin takip edeceğine ve milletçe bir bas-ü ba’de’l-mevt geçireceğimize inancımız tamdır. Evet beşeri sefaletlerimizi tedavi edecek, ruhlarımızı kendi derinliklerinden de her şeyin gerçek kaynağına yönlendirecek geleceğin gönül erleri sayesinde, kaybettiğimiz şeyleri yeniden elde edeceğimize yürekten inanıyoruz. Eğer fantezi sayılmayacaksa buna bizim rönesansımız da diyebiliriz.” Gülen bu yeniden dirilme aşısının, Bediüzzaman tarafından “sarsıntı üzerine sarsıntı yaşayan insanımıza her yerde hep bas-ü ba’de’l-mevt olarak üflendiğini. FF/2 syf.202’de ve yine aynı yapıt 208’de şöyle anlatır.” “O, hemen her kesime, cihad için kınından sıyrılacak kılıçtan evvel, fikir ve ruhlarımıza vurulan zincirlerin kırılması lazım geldiğini ihtar etti... ve bir ‘bas-ü ba’de’l-mevt’ müjdesiyle genç nesillere İslami düşünceye giden yolu gösterdi.” sözleriyle Nurculuğun her zaman ve her yerde cumhuriyet düşmanlığını genç kuşaklara aşıladığını anlatmaktadır..

(95) Fethullah Gülen, Fasıldan Fasıla/2, syf:232 vd.

tendiği kararlaştırılmalı; sonra varsa o eski, köhne, geçersiz şeyler yı-kılmalıdır. Her zaman ‘yıkamak yapmak içindir’ felsefesiyle hareket edilmeli, yıkılacak şeye kazma çalmadan evvel yapılacak ne ise, mut-laka onun maketi dikilmelidir” (96).

Şimdi düşünelim; devlete bağlı, dahası devletçi olarak tanınan, yıkmayı düşünmeyen adam, ne diye böyle bir program yapsın ve ce-maate acele etmeyin mesajı versin. Hocaefendi neyi yıkmayı düşü-nüyor dersiniz? Yıkılacak olan hedefteki Atatürk’ün kurduğu laik cumhuriyettir...

Hedefine aldığı cumhuriyeti yıkmak için taktik çalışmalar yapıl-masını önerdiği ve bir yazısında, kuvvet ve hikmet dengesini ele alır. “Hikmet kuvvetle atbaşı olmalıdır” der. Amaca giden yolda daha çok hikmete dayanmayı, kuvvet, hikmet karşısında öne çıkarsa, başarı için hikmet ve kuvvet dengesini göz önünde tutmayı, bu denge sağ-lanıncaya değin de tekniğe ve taktiğe başvurulmayı önerir.. (97). Bu-radan çıkararak, Gülen için usta bir taktisyendir diyebiliriz.

Din, hikmet ve kuvvet konusunu işlerken, sorulan bir soruya ver-diği yanıtta, dinin yaşayabilmesi için kuvvete gereksinim duyulaca-ğını söyler ve şu saptamayı yapar: “...hikmetin kanunları, dinin ve dev-letin düsturları kuvvetle techiz edilmezse, her şey kâğıt üzerinde ka-lır ve insanlar üzerinde beklenen tesiri icra edemez.. Ayrıca, hikme-tin hayata tatbiki de kolay kolay mümkün olmaz.. Kuvvet olmazsa önü-müzdeki yığın yığın kitabı, kitaplar veya zihinlerdeki, ruhlardaki dan-tela dantela hikmeti hayata nasıl geçirirsiniz? Nitekim geçiremiyoruz da. Zira müsaade etmiyorlar. Öyleyse kuvvetin de bir yaradılış hik-meti vardır. Bu sebepten, hikmet kadar kuvvete de önem verilmezse, din adına da diyanet adına da çok şey havada kalır” (98).

Görülüyor ki, ‘Hoca kuvvetleninceye değin, hikmete ağırlık ve-

(96) FG. Çağ ve Nesil/6 syf: 103.

(97) FG. Prizma/2 syf: 86.

(98) FG. Prizma/2, syf: 190-191.

rilmesini ve taktikler kullanılmasını, kuvvetlendikten sonra da kuvvete dayanılmasını' öneriyor. Diyor ki, Peygamber çok ağır koşullarda olmasına karşın Mekke döneminde "küfür düşüncesi ile yaka-paça olurken, devlet vs hususunda ne bir beklenti ne de merak içindedirler (99), ıvecen davranmamıştır." O halde, "Her şeylerinden onları örnek alan bu cephenin insanları, bu türlü mevsimsiz düşüncelerle kendi davalarına zarar vermemeli, imana ve Kur'ana himmetlerini yoğunlaştırmalı... ama katiyyen dünya karşısında hedef haline gelinmemelidir"(100). Peki bu ülkede bir başka cephe mi var ki, Hoca cephesinin insanlarından söz ediyor.. "O cephenin insanları" hangi cepheye karşıdır?

Dikkat edilirse toplum cephelere ayrılıyor. "Bu cephenin insanları" sözleriyle kendi ihvanlarını anlatmaktadır. Karşı cephe mi, cemaatin hedef seçtiği kesim, Cumhuriyetçiler ve Kemalistler olmalı değil mi?

İşte, hoşgörü simgesi olarak selamlanan Fethullah Gülen'in toplumumuza bakışı ve hedefleri...

İşte bir cumhuriyet düşmanının iç yüzünden küçük bir kesit!

Başarının ön koşulu her şeyi düşünerek, eksik bırakmadan hazırlanmaktır. Salt kuvvet yetmeyebilir. Hele yönetimin belli noktaları ele geçirilmemişse. Örneğin; "Adliyeyi, mülkiyeyi, maarifi düzeltmeden, ... özlediğimiz o temiz ve nezih toplumu kim garanti etsin" (101) derken nelerin hesabının yapıldığı görülebildi mi? Bu sözlerin anlamı açıktır. Hoca, devletin yönetiminin güvenilir kadroların ellerine teslim edilmeden temiz ve nezih bir toplum yapısının kurulamayacağını söylüyor.

Başarı için 'din, hikmet ve kuvvet'in anlaşma içinde olmalarını önerir. Bu anlaşma yoksa, dinsiz ve hikmetsiz kuvvetin zulüm aracı ol-

(99) FG. Prizma/1 syf: 84.

(100) FG. Prizma/1 syf: 84-86. (Ek-1'deki sözleriyle değerlendirilim.)

(101) FG. FF/2 syf: 232.

duğunu vurgularken, Cumhuriyeti zalim devlet olarak niteler. Böylece cumhuriyetin dinsiz ve zulüm rejimi olduğu anlatılmış olur. Kullandığı biçime dikkat etseniz de eğer kimi konulardaki bilgiden yoksunsanız kullanılan taktik nedeniyle ne demek istediğini yakalayamazsınız.

Gülen'in anlaşılması için önceden de değindiğim gibi, yap-boz oyununu iyi bilmek gerekir. Hele oyunun parçaları bilinçle dağıtılmışsa! Gülen burada gerçekçidir. Alt yapısını hazırladığı geleceğin sisteminin, elbet zorluklarla ve uzun süreli soluklarla elde edileceğinin bilincindedir. Peki şu geçmişten aldığı örnekle vermek istediği mesaj nedir dersiniz?

“Başta Efendimiz (Hz. Muhammed/ED) olmak üzere, bütün peygamberler, mücadelelerini her şeye göğüs gererek, uzun seneler sabır ve sebatla yürütmüşlerdir. Bu mücadelelerinin semeresi olarak da Allah onlara muvaffakiyet ihsan etmiştir” (102).

Bir gerçeğin daha altını çizelim: O, misyonu için önce sabırlı davranır; sonra açık gizli yöntemlerin kullanılacağı her yolu meşru (*doğru ve haklı*) sayar. Her girişimini din kurallarına göre düzenler. Ama ihvanlarına gerektiğinde mümaşat yapmalarını, dinin kurallarını bile ertelemelerini önerir. Dinin uygun gördüğü her şey, laik düzene uymasa da meşrudur. Çünkü, Hoca'ya göre meşruluğun ölçütü İslâm şeriatıdır. Tıpkı Bediüzzaman gibi... Üstadına göre de: “Şeriat ve milliyetimiz İslâm'dır” (103). Gülen'in üstadına bağlılığını düşünürsek, düşüncelerinin ve görüşlerinin oluşmasında Said-i Nursi'nin etkisinden uzak kalmak bir yana O'nun halkasından (*halka-i tesliminden-üstadına bağlananların halkasından/ED*) (104) çıkamayacağını an-

(102) FG.FF/1 syf: 95

(103) İbrahim Ethem Deveci, “Ben Dindar bir Cumhuriyetçiyim” Yeni Asya Yayınları, Risale-i Nur Araştırmaları.2, Ocak 1994 syf: 1818. Buradaki milliyetimiz sözcüğünün dinimiz olarak okunması-anlaşılması gerekir.

(104) Halka-i teslim, Dervişlerin boyun eğme sırasında meydana getirilen hal-ka. Boyun eğerek teslim olduklarını gösterirler. Halka-i zikir: Zikir-Tanrıyı anma, anma sırasında oluşan halka, ibadet halkası (Ferit Devellioğlu, Osmanlıca -Türkçe Lügat. 11. Baskı syf: 319).

larız! Çünkü, derviş, şeyhinin halkasına girdikten sonra, ancak ölümle ayrılır. Ya da reddedilir. Bu tasavvufun ilkelerindendir. Derviş o halkaya girdikten sonra, düşünürken, olayları yorumlarken üstadının gösterdiği hedefe yol alırken, hep müridinin/yol göstericisinin izindedir. Bu bağlamda da amacına giden yolların açılması için çabalarken, yol göstericisinin, burada, Bediüzzaman'ın etkisinde kalması ve onun yolunda yürümesi kadar doğal ne olabilir? Özetle Hocaefendi Said-i Nursi'nin izleyicisi ve sürdürücüsüdür. Nur talebeliğinden, post-nişanlı (Tekke şeyhliğine) yükselmiştir.

Peki, cumhuriyetin temeli olan ulusal kalkışmayı, kuvayı milliyeyi nasıl görür nasıl niteler?

Kuvayı Milliye'yi işgalci sayan kafa

Fethullah Gülen'de ulusal bilinç ve tarih bilinci yoktur. Bu nedenle Vahdettin gibi sığınma güdüsüyle devinir. Ve başı sıkıştığında hep Vahdettin gibi davranır. 12 Eylül'de izini yitirtmişti. 28 Şubat'tan sonra demokratik düzenini alkışladığı, dünya gemisinin dümenindeki kaptanın ülkesine uçtu. 1999'da da DGM Savcılığı'nca hakkında soruşturma açıldığını öğrenir öğrenmez yine hastalandı (!) geçen dönem "hayran kaldığı... bizdeki doktorların abus çehrelerine benzemeyen, güler yüzlü, mümince sıfatlı" (105) doktorların hazık/bilgili usta ellerine teslim edecekti kendini. Ne dersiniz ABD'nin doktorları bile değişik, bizde neden mümince suratlı doktorlar yok. Hadi yok, özel ve genel sağlık kurumlarında yok diyelim, yetiştirdiği Altın Neslin içinde de kendini emanet edecek doktorlar yok mu dersiniz?

Şimdi bu uçuşu, Gülen'in, kimi olaylar misliyle/benzeriyle yinelenir sözlerinin ışığında çözümleyelim. Hocaefendi, Osmanlı'ya ve

Vahdettin'e hayrandır. O Vahdettin ki, İngilizlere sığınmış, sığıntılı-
ğı yeğlemiştir. Dünya görüşü, Osmanlı'nın son yılları ve Vahdettin'le
özdeş bir kişinin, yabancı bir devlete ve millete alkış tutması kadar
doğal ne olabilir? Vahdettin, ülkesinin değil, saltanatının İngilizlerce
korunacağı düşündeydi. Korunamadı, ama yaşamını bir İngiliz gene-
raline, hem de ülkesini işgal eden Kuvvetlerin Komutanına teslim et-
ti. Önce ülkesini sunmuştu sonra yaşamını sundu.

Hocanın, uçuşunu benzettiğimiz Vahdettin hakkındaki görüşleri-
ni öğrenmek istemez misiniz? Böylece olaylar arasındaki misliyle/ben-
zeriyle yinelenmeyi daha iyi anlayabiliriz. Dikkatli bir okur için, ders
olacak niteliktedir bu benzerlik: Hoca, Vahdettin'i sorumlu tutmayı
içine sindiremez, onu özürlü sayabilmek için gösterdiği gerekçelerle
bile, Anadolu insanının kanı ve canı pahasına kazandığı bağımsızlık
savaşımızı yok sayar. Dahası Sevr'in Türklere bıraktığı Anadolu top-
raklarını Misak-ı Milli sınırlarını korumak için örgütlenen ulusal kal-
kışmayı işgalcilikle suçlar. Ona göre Anadolu Kuvayı Milliyecilerin
işgalindedir. Şu sözler ancak onun hayınlığa örnek olabilir.

“Türkiye onun (*Vahdettin'in/ED*) döneminde, bölge bölge bütü-
nüyle işgal altındaydı. Bunlar ve bunlar gibi daha başka talihsizlikler
ağında o, tahtta ancak 3.5 yıl kalabilmişti... Vahdettin ne ifrata düşüp
(*aşırılıkla överek/ED*) göğe çıkarılmalı ne de tefrite kaçıp (*gereğinden çok aşağılayıp*) ve ‘yalan söyleyen tarih’e (106) kanarak, vatan
haini ilan edilmelidir” (107).

Hangi tarihtir yalan söyleyen dersiniz. İsterseniz Türkiyemizin

(106) Sözde resmi tarihin yalanlarını açıklamak da, kimi Marksistlerle el ele
tutuşan mukaddesatçı/ dinci kesim sürekli yayın yapar. Marksistlerden Birikim Der-
gisi çevresindekiler, Mete Tuncay, Fikret Başkaya. İslamcı kesimden, Abdurrahman,
Mustafa Müftüoğlu gibi adlar geliyor ilk anda usuma. Yalan Söyleyen Tarih Utan-
sın bunların tümünün amacını yansıtan bir deyim, bunun da ötesinde Mustafa Müf-
tüoğlu'nun kitabının adı. Hoca burada bu çalışmalara göndermede bulunarak, cum-
huriyet dönemi resmi tarihinin yalanlarla dolu olduğunu vurgulamak istiyor.

(107) FG. Fasıldan Fasıla/1, syf:298.

bölge bölge işgal edildiği dönemde, o işgale karşı kimlerin ne yaptığı-
ğını kısaca özetleyerek anımsayalım.

Bir kez, “Türkiye bölge bölge işgal edilmişti,” ama “bütünüyle işgal altında” değildi. O bölgeler, Vahdettin’in hükümetince imzalanan Mondros Ateşkes anlaşmasıyla işgal edilmişti. İşgal edilenler dışındaki bölgede, Müdafaayı Hukukçular ve Kuvayı Milliciler, halkla el ele, “Yurdun her karış toprağı düşman kanıyla yoğurulmadıkça” teslim etmemek andına layık olmak için savaşıyorlardı. Tarih buna Anadolu İhtilali de diyor. Türkiye’nin “Bütünüyle işgal altında” olduğunu söylemek Anadolu İhtilalini gerçekleştiren halkın onuruna saldırmaktır. Bu nasıl işgaldir ki, bağımsızlık için örgütlendiği topraklardan aldığı güçle, Misakı Milli topraklarının tümünü kurtarmak için savaşanlar işgalcileri kovmuşlar, ama o topraklar kurtulmamış!

Gülen’in söylemek istediği budur. Türkiye’yi Cumhuriyetin işgalinde sayıyor... Bu sözü ancak hayınlığı genlerinde taşıyan ve ruh yapısında yaşatanlar söyleyebilir.

Bu sonucu Fethullah Gülen’e milliyetçi cumhuriyetçi, dahası milli davaların izleyicisi sayanların varsa vicdanlarına sunuyorum!

O dönemi karalayanlar, bugün çoğu emperyalizmin güdümünde, kendi yakın tarihine söven dünkü Marksistler ve ikinci cumhuriyet yanlılarıyla elele olan, dini bir siyasal bayrak gibi sallayan mümin görünümlü hayınlardır. Yakın tarihe yalan diyenler cumhuriyeti yıkma yarışında; tıpkı mütareke döneminin hayınları gibi kendi tarihlerine saldırıyorlar. Ve nasıl o dönemde, kimileri kendine değil emperyalizme güvenip sığınmak için, dini siyasal bir bayrak gibi sallamışlarsa; bugün de inançlarını bayraklaştıranlar inançsızlarla cumhuriyeti yıkmak hedefinde işbirliği içindeler. Marksizmi bir dönem bayrak yapan dönemlerle aynı kaptan tıkmak nasıl bir kişiliktir dersiniz? İdeoloji ancak akılla değerlendirilir. İdeolojiyi akıldan soyutladığınızda, nas yerine geçer ve bir gün istemediğiniz bir yolda bulursunuz kendinizi!

Gülen’e cumhuriyet düşmanı derken, ne denli haklı olduğumuz

yukarda alıntıladığımız kendi sözlerinden anlaşılmıyor mu? Görülüyor ki, o, yalnız cumhuriyet düşmanı değil, bağımsızlık savaşımızın da düşmanıdır.

Eğer, Gülen'in Atatürk ve Cumhuriyete karşı nefret yüklü tutumunu bilmiyorsanız, bu sözlerde ya bir yanılgı ya da bir anlatım eksikliği ararsınız. Anadolu gerçekte bölge bölge işgal edilmişti; ama Türklere bırakılan bir bölge vardı.. Bu Sevr gerçeği idi. Amaçları oradan da kovmaktı Türkleri. Çünkü Batı aydınlanmasının düşün babalarından Volter bile, Hristiyanlığın etkisiyle, Türklerin uygar dünyada yeri olmadığını söylüyordu. Dahası Rus Çarına yazdığı Türklere hakaret dolu bir mektubunda, Türklerin Orta Asya'ya sürülmelerini istiyordu. Anadolu'yu bölge bölge işgalin asıl amacı da buydu. Şimdi şu belgeyi okuyup düşünelim:

ABD'nin o önem İstanbul Büyük elçisi Amiral Bristol, 28 Eylül 1920'de, Dışişleri Bakanlığı'na çektiği telgrafın sonunda bakın ne yazıyor:

“Yunan kuvvetlerinin iki ay içinde tek başlarına İstanbul'u işgal edecekleri yolundaki haberler sürekli biçimde doğrulanıyor. İyi haber alan bir İngiliz İstihbarat subayı şunları söyledi. ‘Belki de tek çözüm yolu budur. Biz bırakırsak Yunanlılar Anadolu'da ilerlemeye devam edeceklerdir. Gerçekten Zakharoff ve Venizelos başarılı olurlarsa, şimdiki Ermenistan sınırına kadar Anadolu'yu baştan başa geçmelerine izin verilecektir” (108).

İşte, Anadolu'nun ortasındaki, işgal ordularıyla çevrili o bir avuç toprak parçasında, insanlık ayıbı sayılan Türkler, Anadolu'yu yurt yapmanın bilinciyle bu topraklardaki köklerine olan bağlılık ve ulusal güçle direniyorlardı. Milliyetçi (!) Hocaefendi'nin içine sindiremediği bu ulusal direnişin ardındaki ulusal bilinçtir. Cumhuriyetimizin gerçek tarihsel dinamığıdır.

(108) Orhan Duru, Amerikan Gizli Belgelerinde Türkiye'nin Kurtuluş Yılları, Milliyet Yayınları, 1978, syf: 106.

Anadolu insanının o bilinçle, Mustafa Kemal'in önderliğinde yarattığı destanı yok sayıyor cumhuriyet çocuğu Gülen. Anadolu'nun tümünü Misak-ı Milli sınırları içinde özgürlüğe kavuşturanları da işgalci sayan Gülen'in, ne denli bir yurtsever olduğu anlaşılmıyor mu? Hayınlar, hayınları sever. Gülen'in Vahdettin'i korumasında kendi hayınlığını koruma güdüsü yatmaktadır.

Vahdettin Anadolu'da özgürlük ve bağımsızlık savaşı verenleri asi, hayın saydı ve yokluklarında idamlarına ferman çıkardı. O idam fermanını yazan Hoca'nın sevdikleri arasında baş yeri tutan, Osmanlı'nın son Şeyhülislamı Mustafa Sabri'dir. İmzalayan da Dürriyade... O, 150'liklerden Mustafa Sabri, kovulduktan sonra da Cumhuriyet ve Mustafa Kemal'i can düşmanı bilerek yıllarca yazılarıyla aşağılamaya kalkışmış bir hayındır! Öyle ki, Ulusal Bağımsızlık Savaşımızın askerini bile "İki paralık Mustafa Kemal'in askeri" nitelemesiyle aşağılamaya kalkışan bir hayındır.

Bağımsızlık kavgamızı utkuya götüren bir avuç komutan, başta Başkomutan Mustafa Kemal olmak üzere, İzmir'e boyunlarında Vahdettin'in idam fermanıyla girdiler.

Fethullah Hoca'nın "Yalan Söyleyen Tarih Utansın" dediği işte bu tarihtir. Bir ulusun var olma, kendini dünyaya kabul ettirme tarihidir. Müdafaa-i Hukuk-u Milliye'dir, Erzurum ve Sivas Kongreleridir, 23 Nisan'dır, Türkiye Büyük Millet Meclisi'dir. İnönü Savaşlarıdır, Vahdettin'in Kuvayı Milliyecileri ezmek için yolladığı Aznavur kuvvetlerinin hezimetidir; Sakarya'dır, 26 Ağustos'tur, Kocatepe'den Afyon Ovası'na yıldırım gibi akarken canlarını verdikleri, kanlarını akıttıkları toprağı vatan yapanlardır, bağımsızlığımız için can veren o binlerce şehidin yattığı topraklarda düşmanı Dumlupınar'da yenerek 9 günde İzmir'e akan ordudur. Bağımsızlığımız için can veren, erinden en büyük komutanına kadar kendini bu topraklara adayan Anadolu çocuklarıdır. Cepheye mermi taşıyan, kar ve yağmur altında yol alırken mermilerin üstüne bebeğinin yorganını örterek, vatan topraklarını çocuğuna üstün tutan Anadolu kadınıdır. Bu yalnız bir

tarih değil bir destandır.Bu tarihe yalan diyen insana ne dersiniz. O-
nun tarihi Osmanlıyla bitmiştir. O kendini cumhuriyetten ayırır. Yok-
tur onun cumhuriyeti. Asıl kendisi yalan söylemektedir. Ne Anado-
lu'nun tarih yazan son utkusunu, ne cumhuriyeti ne de Türkleri ka-
bul eder.

İşte Fethullah Gülen! Bu gerçek Cumhuriyeti koruyacaklarına
yemin eden başta Cumhurbaşkanı, tüm ilgililerin ve de Ecevit'in vic-
danına sunulur.

Tarihine söven bir adamın milliyetçiliği mi olur ki! O'nun mil-
liyetçiliği millet sözcüğünün Arapça'daki karşılığıdır. 'Din'dir. İslâm
ümmetini günümüzdeki umarsızlığa sürüklediği tarihsel dinamikler-
dir. O dinamikler mi; Medreselerdir, tekyelerdir (109). İslâm'ın özü
değil, tasavvufla karışık söylencelerin İslâmı'dır. Bu tür söylenceler
Gülen'in dilinde din olmuştur. Tasavvufîlularının söylencelerini an-
latır hep... Örneğin, şu söylenceye ne dersiniz: Öyle dervişler, öyle
ermişler gelip geçmiştir ki:

"Ahmet Rufai'ler, Ahmet Bedevi'ler, Hasan Şazeli'ler, Abdülka-
dir Geylani'ler' gibi veliyyullah (*Tanrının sevgili kulları*) Tanrı'yla ili-
şiklerini özel telefonlarıyla sağlarmış! Evet yanlış okumadınız, o-
nun övmekle bitirmediği ve özel telefonlarıyla Tanrı'ya nasıl erişile-
ceğine ilişkin şu sözlerini okuyalım:

"Bu insanlar (*yani Tanrının o seçkin kulları/ED*) yeryüzünde du-
rurken, semanın ötesinde, mekân üstü Azrail'in, İsrail'in azametli
heykelini görüp, mekan ötesi âlemlerde, kader kalemlerinin sesleri-
ne şahit oluyor ve sürekli hususi telefonlarıyla Allah'la münasebet
içinde bulunuyorlar"mış.

Bu da elbet Hoca'nın tarihi dinamiklerinden biri olmalı değil mi?

(109) Türklerin tekke olarak bildikleri ve söyledikleri, Arapça'da tekve olarak
söylenip yazılır. Hoca asla tekke demez. Tekve der. Bir başka yerde de Arapçanın
kapsamlı bir dil olduğunu belirtir. Nevval Hanım'la konuşurken de Türk dilinin dün-
ya dili olmasını istediğini söyler. Hoca nerede doğrudur, nerede yanlıştır? Yanlıklar
içinde doğruyu okurlarımın ferasetine bırakıyorum.

Ve tarihi dinamikler yeniden yaşama geçirilince bakın neler olacakmış

“...mekteп ve medrese varidatını, birer çağlayan gibi büyük bir havuzda birleştirerek tasavvufu da, İslâmın ruhi hayatına sokacaklar” Medreseyle mektebin izdivacının ve tasavvufla el ele verişinin sonucu; “yerinde Füsus’da Muhyiddin İbni Arabi gibi konuşacak, yerinde Mektubat’ta İmma Rabbani’yi aratmayacak bir ufuk açılması” gerçekleşecekmiş!

Hocaefendi’nin sözlerini nereden mi aktardım. Ufuk Turu adıyla yayımlanan ve bende 14’üncü baskısı bulunan, bir çok yazar ve çizerimizin, dahası Ecevit gibi laikliği kimseye bırakmayan siyasetçilerin övdükleri bir söyleşiden..

İşte çağdaş bilge; nasıl çağdaşlıksa!...Ulusal bilinçten yoksunluğunu bırakın, ulusallığa düşman bir çağdaş! Onun çağdaşlığı ancak emperyalizme teslimiyettir, güç karşısında boyun eğmektir. Neden mi? Günümüzde teslimiyet çağdaşlık sayılıyor ya!

Peki şu yakınma dolu söylem ne anlama gelir dersiniz:

Cumhuriyet Türkiye’sinde Hicreti yaşamak

Gülen’e göre, günümüzde kendisi ve cemaati hicreti yaşamaktadır! Üstadı da öyle yaşamıştı. Nedir hicreti yaşamak? Kendi ülkesinde gurbette olmaktır. Bilindiği gibi Hicret; Hz. Peygamber ve Ashab’ı’nın (110); Mekke’de, müşriklerin (*Tanrıya eş koşanların*) saldırıları nedeniyle, İslâmı açıkça ve tam yaşayamamaları, dinsel alanda özgürlüklerinin tanınmaması sonucu gerçekleşen göç olayıdır. Hicret -göç- gerçekleşmiş, müminler Medine’de günlük yaşamlarını İslâm dininin ilkelerine göre düzenlemeye ve yaşamaya başlamış-

(110) **Ashab-eshab:** “Peygamberimizi görmek ve sohbetine ermek şerefini kazanan kimseler.” Veli Develioğlu, agy. syf: 232.

lardır. Zamanla Medine devleti kurulmuş, cihad dönemi başlamıştır. Gülen bu konuyu, “Tarihi hadiseler aynıyla değil misliyle (*ona benzer biçimde/ED*) cereyan eder (*oluşur/ED*); hicret ve hicret sırasındaki olaylar, bir başka dönemde de misliyle cereyan edebilir oluşabilir” (111) yorumuyla günümüze uyarlar. Şöyle sürdürür yorumunu:

“Mesela günümüzü itibariyle bizler, ötedenberi hep böyle bir kuldarda yol alıyoruz. Hadisin ifadesiyle “mu hacir -göçmen- Allahın haram kıldıklarından kaçınandır, fehvasınca (*anlamınca/ED*), şahsi hayatımızı haramlardan içtinap ederek (*korunarak/ED*) hep hicreti yaşıyoruz” (112).

Demek istediği şudur: Cumhuriyet dönemi bu anlamda, Mekke’deki İslâm karşıtı saldırıların misliyle -benzer biçimde- yinelenmesine sahne olmuştur. Öyle ki, günümüzde de durum değişmemiştir. Bundan da öte, kimileri de mağara yaşamındadır. Mağara yaşamı da ne midir? Dinin gereklerini özgürce ve her alanda yaşayamamaktan doğan zulümdür, cumhuriyetin Müslümanlara zulmüdür.. Cumhuriyet, O’nun düşünce ve eylem dünyasında, geçmişimizi ve tarihi dinamiklerimizi yenilik adına yok eden bir şerhoşun eseridir ve merduttur (*reddedilmiştir*). Karanlık bir dönemdir. 70 yıllık zulümdür. O döneme ilişkin bir başka değerlendirmesini birlikte okuyalım:

“Cihan harbinden sonra hemen herkes, o güne kadar görüp-bildiğimiz, bilip-tanıdığımız din-diyanet, örf-adet her şeye nefret duymaya başladı ve yenilik vaad ediyor kuruntusuyla birtakım fantezi düşünce hemen herkesin alaka odağı haline geldi... Hemen hiç kimse bir tenkit, tetkik, muhakeme ve mukayeseye başvurmadan, ‘yeni’ deyip kendini bir kısım fantezilerin içine salıyor ve elinde kâsesi meykeşler gibi, ‘yeni dünya’, ‘yeni düşünce tarzı’, ‘yeni sistem’, ‘yeni top-

(111) FG. Prizma/1 syf: 37.

(112) FG. Prizma/1 syf: 36-37.

lum', 'yeni idare' diyor, durmadan tarihi dinamiklere, dine ve atalara saldırıyordu (113).

Bu nedenle, yukarda da değindiğimiz gibi, Hoca'ya göre, Müslümanlar cumhuriyet döneminde, yani cumhuriyetle birlikte hicreti yaşamaya başlamışlar, hicreti yaşıyorlar; kimileri de mağaradalar Başkaları da kendilerini garip sayabilirler Garip gurbette yaşamaktır. Türkiye'yi kendi yurdunu ve sistemi benimsemeyenler gurbet yaşamındadırlar. Hoca bunu şu sözlerle anlatıyor.

“Garip yurdundan yuvasından uzak kalan, dostundan, ahabından ayrı düşen değildir. O, yaşadığı dünya içinde, bulunduğu toplum itibariyle halinden yolundan anlaşılmayan; yüksek idealleri, ötelere (*ahrete/ED*) ait düşünceleri, başkaları uğruna şahsi zevklerinden fedakârlığı ve fevkalade himmet ve azmiyle, kendi toplumunun kanunlarıyla sık sık zıtlaşıp çatışan, çevresi tarafından yadırganıp irdelenen ve her davranışıyla garipsenen insandır” (114).

Hoca demek ki kendisini kimi kez gurbette sayıyor Kimi kez de hicrette. Nedir hicrette yaşamak?

Hedef cumhuriyettir

Der ki: ‘Hicret Tanrı için yapılır, göçenin hiçbir beklentisi olmamalıdır. Bunun için hicret edeceklerin iç dizaynı önemlidir’. Yani, yalnız Tanrı için, Tanrı’nın rızası için, dinin yaşama geçirilmesi ve yüceltilmesi için hicret edilmelidir. Hoca Prizma/1’in 36-38’inci sayfalarından aktardığımız bu özetten sonra, cemaatinin günümüzdeki hicret-yaşamına bakın nasıl gönderme yapıyor. Önce mağara olayını çok kısa olarak özetleyelim: Hz. Peygamber ve Ashabı, müşriklerin (*Tanrı*

(113) “Gençler; yüreklerimizi güçlendiren ve sürdüren sizsiniz. Siz almakta olduğunuz eğitim ve kültür ile, insanlık niteliğinin, yurt sevgisinin, düşünce özgürlüğünün en değerli simgesi olacaksınız. Ey yükselen yeni nesil! Gelecek sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk; onu yüceltecek ve sürdürecektir sizlersiniz” M. Kemal Atatürk.

(114) FG. FF/2 syf: 239-240.

*tanıma*zların/ED) artan ve doğrudan cana yönelen saldırıları karşısında, Mekke'den ayrılmaya karar verirler. Medine'ye göçeceklerdir. Hz.Muhammed, yakın arkadaşı Hz.Ebubekir'le Mekke'den gizlice ayrılır. Ayrılışını gizlemek için yatağına yeğeni Hz.Ali'yi yatırır. Her hareketi sürekli gözlem altında olduğu için, kentten ayrıldığını öğrenen müşrikler onu izlerler. Peygamberimiz izini kaybettirmek için Ebubekir'le bir mağaraya sığınırılar...Böylece izlenmekten ve yakın tehlikeden kurtulurlar. Ve sonra Medine'ye ulaşırlar. İslâm'da bir çok yönden önemli sayılan mağara olayı budur.

Hoca işte bu tarih olayıyla Nur cemaatinin yaşamını eşleştiriyor. Böylece kendi misyonları için tarihsel dayanak yaratıyor. Demek istiyor ki, 'Peygamber nasıl çeşitli güçlüklerle katlanmışsa bu evrensel dava için, bizler de benzer olaylar karşısında, O'nun ve Tanrının rızasını kazanmak için katlanacağız. Çünkü gelecek bizindir, onu bizler kuracağız.'

Şimdi, Hoca'nın (*misliyle yaşanır dediği*) bu olayı, günümüze taşımaktaki amacını sorgulayalım: Böylece Cumhuriyete olan düşmanlığının nasıl sistemleştirildiğini, her olayı Cumhuriyete karşı, günü geldiğinde kullanılabilecek bir saldırı gerekçesi olarak değerlendirdiğini görelim: Bakın ne diyor:

"Bugün de Allah bizlere yeni bir hicret yaşıyor... Bunu yaşayanlar amellerinin boşa gitmesini istemiyorlarsa, iç âlemlerini iyi ayarlamaya bakmalılar... Evet, daha önce kaydettiğimiz gibi, misliyle cereyan eden hicret hadisesinde, aynen o zaman ki dönemi fert ve cemaat bazında bugün de yaşıyoruz" (115).

Hocaefendi şunu demek istiyor: Müslümanlar, tıpkı İslâmın Mekke döneminde olduğu gibi dinlerini yaşayamıyorlar, bu nedenle zulüm altındalar! Bu doğru bir saptama mı dersiniz? Çünkü, ne günümüzde ne de cumhuriyetin ilk yıllarında müslümanların bireysel ya

da, tarikat dışı olma koşuluyla, cemaat olarak ibadetlerini yapmaları yasaklanmış değildir. Yasaklanan, dinin koşulu olan zorunlu ibadetler ya da mevlid gibi bid'at da (*Din yaşamına sonradan girmiş zararlı öğeler de*) olsa sosyal yönlü törenler dışındaki, eylemlerdir. Özellikle tekke ve zaviyelerdeki törenler yasaklanmıştır. Bir de dinin kamusal alandaki etkinliği kaldırılmıştır. Ama Hoca günlük ibadetleri yeterli bulmaz İslâmın, yaşamın ve sistemin tüm dinamiklerinde etkin olmasını ister. O nedenle de hicrette sayar kendini. Okuyalım şu satırları neler istediğini öğrenelim:

“Bir mümin için, günlük ibadetin namaz ve orucun, haccın zekatın, kelime-i şahadetin yerine getirilmesi ve kurban kesmesi İslâmın dört dörtlük yaşanması değildir. Belki dun -en aşağı- bir himmet (*gayret, çaba*) olarak kabul edilebilir. Ama gerçek mümin bunlarla yetinemez, yetinmemelidir.” Ya ne yapmalıdır, yanıt Hoca’dan:

“Çünkü hayatını Muhammedi (*Peygamberce/ED*) bir anlayış içinde geçirmek isteyenler için bunlar asla yeterli sayılamaz. Bu nedenle, dun himmeti yeterli bulmamak asıldır. Bunlar, yani yeterli bulmayanlar için hizmette sınır yoktur. Onlar yer yüzünü ışığa boğsalar da yeterli saymazlar himmetlerini... böyleleri her sene, hemen her beldede bir sürü okul, bir sürü de üniversite açsalar ve evlerinin (*Işık Evler*) sayısını da 10 katına çıkarsalar yine de daha yok mu derler...”

Peki neden yaparlar bunu. Çağdaş bir eğitim için mi, Çağın ötesine geçmek için mi? Gülen, bu nedenin yanıtını da veriyor, hem de aynı yerde:

“İhtimal bir daha yeryüzünün bozulmaması ve ifsad edilmemesi (*cumhuriyetin yaptığı gibi kötülük içine düşürülmemesi/ED*) için, şerir ruhların (*kötü ruhların/ED*) önünü alma yollarını araştırırlar. Yani ervah-ı habiseye (*şeytani düşüncelilere/ED*) karşı sürekli tahşidat (*yığınak, askerlerin savaş için yaptıkları gibi yığınak/ED*) yaparlar (116).

Bu sözlerin bir kışkırtma olmadığı söylenebilir mi? Kime karşıdır bu yığınak, kimler hedefe alınıyor dersiniz.

Hoca'ya göre İslâm, onun ve üstadının çizdiği coğrafyada ve özde yaşanmalıdır. Böyle yaşanmayan İslâm eksiktir. Cumhuriyet, İslâmın bu anlayışla yaşanmasını dışlamıştır. Din, cumhuriyetin koyduğu kurallarla yaşanmaz. Hocaefendi'nin yakın geçmişin mağara yaşamından aktardığı şu kesite bakalım:

“Dün, -bugün, bu işin hızı kesilir gibi gözükse de,- Müslümanlık düşünceleriyle açığa çıkan hiç kimseyi iflah etmiyorlardı. *(Tümce bozuk ama kusur benim değil. Hoca, cumhuriyet yönetiminin, yaşamın her anını her yerde İslâm'a göre düzenlemek isteyenlerin, sistemle başının derde girdiğini, bugibilerin-iflah olmadıklarını- iyi bir yaşam süremediklerini söylüyor./ED)* Ve gözünün yaşına bakmadan bir şaki -haydut- gibi senelerce kovalayabiliyorlardı. *(Hoca üstadı çağın dahisi diye andığı Bediüzzaman'ı işaret ediyor/ ED)* Onlara *(yani Bediüzzaman ve bağlılarına /ED)* milleti, ülkesi, dini için düşündüklerini söyleme imkân ve fırsatı bile verilmeden, ademe *(yokluğa/ED)* mahkûm ediyorlardı. İşte bunlar da farklı bir buudda mağara dönemi yaşantısının tezahürleridir *(görüntüleridir /ED)*” (117).

Bu nitelemeyle cumhuriyete yönelik bir saldırının alt yapısı hazırlanmak istenmiyor mu? Hoca'ya göre, bu gidişin sonu yoktur, nasıl Peygamber döneminde hicretin sonu İslâmın yücelişi olmuşsa, bu gün de öyle bir geleceğin tohumları çimlenmektedir. Onlar, yani Gülen ve cemaati, vaat edilmiş, bir ümidin peşindeler. Ge'ecekte kurmayı hedefledikleri sistemin devinim ve güven dinamikleri olacaktır. Çünkü onlar bu gelecek için yetiştiriliyorlar. Oysa “Sahabe-i Kiramın *(Peygamberin arkadaşlarının /ED)* hiçbirine, ‘sizin o büyük fedakârlıklarla gerçekleştireceğiniz hicrete, şöyle şöyle şeyler tereddüp edecek, *(size şu görevler düşecek /ED)* yani, bir on yıl sonra cihanla he-

saplaşacaksınız, şu kadar alana yayılacaksınız; vali, hâkim ve idareci olacaksınız...' gibi şeyler hiç bahsedilmemiş; onlara sadece hedef gösterilmiş ve "Medine'ye hicret edin" emri verilmiş" (118). Onlar da hicret etmişler!

Bu söylemden çıkan bir başka sonuç daha var. Hoca, gelecekte kurulacak sistem için yetiştirdiği Altın Nesle, sesleniyor. Geçmişte Ashab'a, sizler şu şu görevlere geleceksiniz denilmemiş. "Onlar her şeye rağmen hicret etmişler" (119). "Oysa sizler, gelecekte sizleri nelerin beklediğini biliyorsunuz" diyor, onları heveslendiriyor. Şu uyarıyı da yineliyor; unutulmamalı ki, "başarı, iç dizaynını iyi ayarlanması ve Allah ile irtibatın kavi (*ilişkinin güçlü*) olmasına bağlıdır."

Hocanın, ülkemizde Müslümanlık düşüncesini öne çıkaranların zulüm gördüğüne ilişkin söylemlerinin gerçeğe uygun olmadığı bellidir. Bu sözlerin gerçeği yansıtmadığını herkes bilir. Yalanın bu denli, utanma duygusundan arınmış olarak söylenmesi karşısında insan şaşırıyor. Ve bu sözleri söyleyenin bu denli bir hayınlık içinde olduğunu anlamakta güçlük çekiyor. Ama eğer kişi ya da cemaat olarak her hangi bir topluluk, kamu yaşamının tam anlamıyla din kurallarına uygun düzenlenmesini hedefler ve bu amaçla örgütlenirse, cumhuriyetin yasalarıyla başı derde girer. Hocaefendinin gerçek amacı da ne yazık ki, bu kapsamdadır ve cumhuriyetin yasalarıyla başı derttedir.

Hicreti yaşarken geleceğe hazırlanmak

Hoca konuyu bir başka boyuta taşıyacağını söyleyerek, geleceğin kuruluşunda görev alacakların, iç dizaynını kurgularken kurnazlığın yeni bir örneğini veriyor. Bakın nasıl:

(118) F.G. aynı yerde.

(119) F.G. aynı yerde.

“Her şeyden evvel bu millete, bu ülkeye, bu devlete hizmet vermek isteyenler çok uzun vadeli planlar yapmalı ve gelecekte, kendilerine tereddüp edecek (*düşecek-verilecek/ED*) ağır mükellefiyet (*yükümlülük/ED*) ve sorumlulukları göğüslemek için şimdiden hazırlıklı olmalı” (120).

Buradaki kurnazlığa dikkat edilmelidir. Yukardan beri söyledikleriyle şu sözler çelişmiyor mu? Burada, “bu millete, “bu ülkeye”, “bu devlete” hizmet vermek isteyenler” söylemi önce takıyye gibi algılanabilir. İlk bakışta çelişkili de görülebilir. Ama gerçekte anlamı bunun ötesinde bir şeydir. Unutmayalım, Hoca, cemaatinin bu toplum içinde hicret ve mağara dönemi yaşadığından söz ediyor. “Biz” diyor. Biz derken cemaati dışındakileri dışlamıyor mu? Dahası bu söylem, yapılmasını istediği “uzun erimli planlar ve kendilerine düşecek yükümlülükler ve sorumlulukların” yetkililerce sorgulanmasına karşı önlem değil midir? Çünkü, bu gibi konuları devlet planlar. Ya da büyük holdingler, kendi çıkarları açısından ilgilenenlerin ve devletin dikkatini çekecek çalışmalar yaparlar. Devlet kendi okullarında, saptadığı hedefler için yetiyecek gençleri hazırlar. Peki, kendisi ve cemaatini cumhuriyet ve onun kadrolarından “biz” diye ayıran Hoca, bu kadar ağır yükümlülükler ve sorumluluklar alacak kuşakları niçin yetiştiriyor dersiniz? Eğer bu söylem burada kalsa, onu izleyen aşağıya aktaracağım tümce olmasaydı, “olabilir” derdim. Ama Gülen bu tümceden sonra, sözünü ettiği yükümlülük ve sorumluluğun neye ve niçin olduğunu açıklıyor.

Kaldı ki Hoca demokrasiyi hiç mi hiç benimsemiyor, “o bizim işimiz değil” diyor. Şimdi sormaz mısınız; “bu adam ne yapmak istiyor?” diye. Burada, planın kimler ve ne için yapıldığını söylerken, kendini ele veriyor.

Hem böyle bir planı millet ve devlet için yaptığını söyleyecek-

sin, hem de şu sözlerin sahibi olacaksın. İçinde yaşadığın toplumu, insanlarını ve yönetimini aşağıdaki nitelemelerle kötüleyeceksin, sonra da ‘devlet için , millet için’ sanki senin işinmiş gibi, projeler üretmekten söz edeceksin. Bunun sosyal yaşamımızda ve dilimizdeki nitelemesini atlıyorum. Kendisinin dediği gibi, okuyucunun ferasetine bırakıyorum. Şimdi “uzun vadeli planların” ne olduğunu, neyi ve ne zamanı hedeflediğini belgeleyen satırları okuyup yeniden düşünelim:

“ Bu ülkede, dinine hizmet eden kimselere düşmanlık yapan, düşmanlık yapmanın da ötesinde, onların hayatlarına hacr koyan (*inançlarını istedikleri gibi yaşamalarına izin vermeyen/ED*) ve onları te-sirsiz hale getirmek isteyen (*İslâmî yaşamda etkisiz duruma so-kan/ED*) Allah ve Peygamber düşmanlarına, dine ait hakikatleri gö-türmek için sürekli proje üretmeliler... Bunlar ileriye dönük düşünö-len şeylerin alt yapılarıdır ve bu yönüyle bu zatlar olabildiğince aktif sayılırlar....Evet biz yaşadığımız zaman dilimi itibariyle bu vazifele-ri yapmakla mükellefiz” (121).

Bu paragraftaki düşmanca düşüncenin, onun da ötesinde saldırı-nın, içinde yaşadığı toplumun bir kesimini din, Allah, ve Peygamber düşmanı olarak nitelemenin sonuçlarını düşünebiliyor musunuz? Bu-nun topluma derin düşmanlık tohumları ekmek olduğunu, Fethullah Gü-len’in bilmediği, düşünemediği kabul edilebilir mi? Şu halde soralım, Hoca ne yapmak istiyor? Kimlerdir şu “dinine hizmet eden kimselere düşmanlık eden”? Evet kimlerdir cemaata, hedef olarak gösterilenler?

Bu metnin asıl hedefi, Allah ve Peygamber düşmanı saydığı ki-şilerin hedef olarak seçilmesidir. Üretilecek projeler çeşitli amaçlar içindir. Örneğin, toplumu inananlar ve onlara inançlarını kendi deyi-miyle tam olarak yapmalarına izin vermeyenler için bir cephe proje-si olabilir. Böyle bir değerlendirme her şeyden önce bölücülüğün öte-sinde, toplumsal bir iç savaşın ön hazırlıkları olamaz mı?

Görülüyor ki, burada Hoca'nın, bir halk deyimiyle nitelersek hinliğine tanık oluyoruz. "Peygamber ve Allah düşmanlarına gerçekleri götürmek için projeler üretmek..." Sözünü ettiği gerçekler, "bu yolda giderseniz yok olursunuz" anlamında bir çalışma olabileceği gibi, önce tebliğ yöntemi gereği, hoşgörü gösterileri de olabilir. Hani şu hoşgörü ödülleri, şu diyalog çağrıları, iftar yemekleri var ya, onlar gibi uyarı anlamında gösteriler... Hoca bu tür oyunları ustalara taş çıkarırcasına sahneler. Hani herkes şaşırmıştı, ateistinden serbest yaşamı seçen mankenlere değin, toplumun geniş kesimini içeren kişilerin çağrıldığı ilk iftarı verdiğinde. Kimisi iftara neden çağrıldığını anlayamamıştı! Basından özellikle Refahı destekleyen basından epey eleştiri de aldı. İftarla ilgisi olmayanlar neden çağrılmıştı? Nedeni işte yukardaki satırlarda gizli. O projelerden biriymiş, bir alt yapı oluşturma çabasından örnekmiş! Bunları demokrasinin nimetlerinden yararlanarak yapmak, nasıl şeydir dersiniz? Hem demokrasiye sırt çevireceksiniz, hem de nimetlerinden yararlanacaksınız Ne demektir. Hoca'ya iki yüzlü de diyemezsin ki!

Demokrasiyi sıçrama tahtası olarak kullanmak

Önce şu tümceyi dikkatle okuyalım: "Evet, biz, yaşadığımız zaman dilimi itibarıyla bu vazifeleri, *(Yani cemaatin düşlediği sistemin alt yapı hizmetlerini/ED)* yapmakla yükümlüyük." Yani Hoca bu çalışmalarını sistemden yararlanarak yapacak ve sonra; sonra mı, takıyenin sonrası belli, kendi düşlediği sistemin yollarını açacak. Okumayı sürdürelim mi?

"Demokratik sistemin nimetlerinden istifade ederek, üzerimize düşen, üzerimize düştüğü halde yıllarca ihmal edilmiş bulunan bu vazifeleri yerine getirmek mecburiyetindeyiz... Sistem değişikliği bizi ilgilendirmez... Kaldı ki, sistem değişikliği o kadar büyütülecek bir husus değil. Ülkemizde dün cumhuriyeti değişmez umdeler-ilkeler-

gibi tabu halinde gören niceleri şimdi, ‘ikinci cumhuriyet’ diyorlar, ‘yeni demokrasi’ diyorlar. Öyleyse, o nesil, kendi düşünce dünyalarına, kanaatlerine, tecrübelerine ve inançlarına göre bu sistemi atar, yerine başka sistem getirirler” (122).

Bu satırları da, Gülen’in gizil amacının kanıtları olarak yazalım bir kenara!

Fethullah Gülen, bu paragrafı şu sözlerle bitiriyor: “Hem bu mesele niye bizi bu denli alakadar ediyor ki?” Bu sorunun yanıtını birazdan öğreneceğiz. Şimdi, burada “kendi düşünce dünyalarına, kanaatlerine, tecrübelerine ve inançlarına göre düzen kuracak o nesil” sözlerinin altını çizelim. Çizelim ki, Hoca’nın Derin Misyonunu projektör altına almaya başlayalım.

Şu ikinci cumhuriyetçilerin, şu din devleti peşinde koşanların, şu bunların Batı destekçilerinin ve Özal’ın, neden cumhuriyete karşı demokrasiyi savunduklarının aydınlandığını görüyoruz sanırım. Demokrasiyi atlama tahtası olarak algılamamanın bu kadar açık anlatımı olabilir. Yeter ki, dilinin altındaki baklayı çıkarmayı bilelim.

Bakın ne diyor: “Hem bu mesele niye bizi bu denli alakadar ediyor ki? Bu sözler O’nun demokrasiyi bir atlama tahtası olarak algıladığının göstergesi değil midir?

Hoca zaten demokrasi gibi bir derdi olmadığını söyler durur. Bu konuyla ilgili bir kanıtımız daha var: Bir başka yerde der ki:

“Demokrasiyle uğraşmaya gelince; daha önceleri de çeşitli vesilelerle ifade ettim: Bırakalım böyle şeyleri; bunlar bize ait meseleler değil! ... Bu bir vetiredir-süreçtir. Ve bu vetirenin sonu ise, bugünkü insanlar olarak bizleri çok fazla ilgilendirmez” (123). Gülen, o, geleceğe hazırladığı cemaatinin, altın neslin ve ışık süvarilerinin yaptığı, yapacağı projelere göre kurulacak sistemi düşünüyor. Ne diyordu:

(122) F.G. aynı yerde syf: 39.

(123) F.G. Fasıldan Fasıla,/2, NİL Yayınları, 1995, 2.Baskı syf:153.

“Öyleyse, o nesil, kendi düşünce dünyalarına, kanaatlerine, tecrübelerine ve inançlarına göre bu sistemi atar, yerine başka sistem getirirler.” Buradaki şu sözün altını çizelim. “...bu sistemi atar, yerine başka sistem getirirler” (124).

Cumhuriyet onun dilinde atılacak bir sistemdir. Yerine kurulacak sistem ise; bunca çileleri, Tanrı’nın yardımıyla ve sabırla göğüslemenin sonunda, cemaatin inanç, kanaat ve deneylerine göre dünya ile hesaplaşacak, İlay-ı Kelimetullah için dünya düzenini yeniden kuracak sistemdir. Hoca bu sistemin yapılanması için çalışmaktadır.

Nevval Sevindi’nin New York söyleşisindeki Cumhuriyet çocuğu; Atatürk’ün yapmak istediği sentezi gerçekleştireceklerden biri, cumhuriyet düşmanı olarak çıkıyor karşımıza. İnsan sormadan edemiyor:

***Bu nasıl bir
cumhuriyet çocuğu?***

Bu soruyu yanıtlamayı sonraya bırakalım ve önce Gülen’le yapılan bir söyleşiyi çözümleyelim. Hoca’nın bir başka yüzüyle karşılaşacağız. Söyleşi şöyle sunuluyor:

“Hocaefendi dört saati aşan söyleşimizde ilginç ‘ilk’lerin altını çiziyor, irticadan laikliğe, cezaevi günlerinden 12 Eylül’e, kadın eli sıkılmamaktan kravat takmamaya, dinde rönesanstan hoşgörüye ve yoksul günlerine kadar her konuya değiniyor. Konumuz mu? Tabii ki kendisine yöneltilen irtica suçlamaları...”

Hoca, “İrtica tehdidi oluşturduğunuz iddiaları var”, sorusunu yanıtlarken, orduya olan saygısından, Bulgarlara karşı Edirne’de savaşan Şükrü Paşa’nın öz be öz torunu olduğundan söz açıyor ve sözü, kimi konularda ordunun bilinen duyarlılığına getirerek, birilerinin

manipulasyonuyla askerin tahrik edildiğini söylüyor. Umutsuz değil; “gün gelecek yanlış anlayışlar son bulacaktır” diyor.

“Sizce Türkiye’de irtica var mı” sorusunun yanıtı da soru kadar ilginç: Gülen, “Osmanlı döneminde de vardı” diye başlıyor ama, “Cumhuriyet dönemi irtica ile yaka paça olmuştur. Bugün de vardır, fakat o kadar büyütülmemeli...” diyerek küçümseyen bir biçimle ele alır görüntüsü veriyor; aldırılmazdan geliyor... Konuları bilinen yöntemle savuşturmaya çalışıyor...

Fethullah Gülen 05 Nisan 1998 günlü Milliyet’te yayımlanan bu söyleşisinde çok büyük laflar da etmiş! Örneğin: yurt dışındaki okullarla ilgili “Dışardaki okullar dış kaynaktan mı yararlanıyor” sorusuna verdiği yanıt okuyalım:

“Bulunduğu ülkenin desteği oluyor. Binayı veriyor, restore ediyor, masraflara katılıyorlar. Siz de onu öğrencinin verdiğiyle karıştırıp masrafları çıkarıyorsunuz. Bazıları kendi yağıyla kavrulur hale geldi.” Oysa bu, sorunun tam yanıtı değil! İnsan daha başka ve inandırıcı yanıt bekliyor.

Bir kez, bu konuyla ilgili olarak, başka zamanlarda sorulan sorulara verdiği yanıtlardan farklı. Ama, Hoca yine inandırıcı olmak yerine saptırıcı bir biçimle ele alıyor konuyu. Hemen bir başka ve soruyla ilgisi olmayan, alana taşıyor söylemi. Konuya egemen olmayan birisi, şimdi nereden çıktı bu söylem diyecektir. Okuyalım:

“Ben el insaf diyerek bir şey söyleyeceğim; eğer (*yurt dışındaki/ED*) o okullarda Cumhuriyete, Atatürkçülüğe, inkılaplara ters bir cümle gösterebilirlerse, ben açılması istikametinde tavsiyelerimi geri çekip elinizi ayağınızı öpeceğim o şer yuvalarını kapatacağım” diyor.

Hoca’nın şu sözlerinin altını çizelim: “...o okullarda cumhuriyete, Atatürkçülüğe, inkılaplara ters bir cümle gösterebilirlerse...”

Bir kez şurası gerçek ki; o okullarda elbet cumhuriyete karşı, Atatürkçülüğe, devrimciliğe karşı bir devinim, bir söylem yoktur; olmaması gerektiği için yoktur. Ama bu demek değildir ki, oralardaki ışık

Evler’de, cumhuriyet ve Atatürk düşmanlığı yapılmaz. Peki, o ülkelerden bir örnekle, Nurculuk girişiminin ilk açılan okullarla birlikte başladığına ilişkin kanıtı ne buyrulur. Ki bu konuda Türkiye’nin Özbekistan Büyükelçisi’nin yerinde saptamaları, İngiliz elçiliğinin girişimleri sonucu Nur talebeleri adlı kişilerin Özbekistan’dan çıkarıldığına, Zaman gazetesinin kapatıldığına, Gülen okullarının kapatılma girişiminin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’in çabalarıyla önlenmesine, Nurculuğun az da olsa yayılmasının sürdürüldüğüne ilişkin resmi saptamalara ne demeli. Hele bunlar ayrıca Hoca’nın öğrencilerinden Hakan Yavuz’un yerinde saptamalarıysa (125) ilginç olma dışında kanıt sayılmaz mı? Yavuz’un şu saptamasını nasıl yorumlamalı dersiniz: “Hocaefendinin cemaatinin okulları aleyhindeki en kötü propaganda, oradaki bir kısım Milli Eğitim camiası tarafından laiklik adına yapılmaktadır.” Bu noktaya dikkat edelim. Hakan Yavuz, cemaatin oradaki görevlilerinin laikliğe aykırı işler çevirmesinin önlenmesinden yakınıyor.

Hoca’nın saptırma çabaları boşa çıkıyor. Saptırma, Hoca’nın zekâ pırıltılarının kurnazlıkla çakıştığı alana taşır konuyu. Mûmaşat (*uysal görünme, göz yumma*) ya da telattuf (*hoş görülme olma*) ustalığı

(125) F. Gülen’in öğrencilerinden ve ABD Wisconsin Üniversitesi’nden Prof. sanı almış M. Hakan Yavuz, Türkiye Günlüğü dergisinin 33’üncü sayısında, F. Gülen’in Özbekistan’a ihraç ettiği Nurculuk konusunda şu ayrıntılı bilgiyi veriyor: “Özbekistan’da 21 özel lise kurulmuştur. Bu okullar açıldıkları yıllarda Külliyyatı dağıtmışlar. Fakat daha sonra Türk elçisinin hazırladığı bir rapor ve İngiliz elçiliğinin Özbekleri uyarması sonucu Nur talebelerinin çoğu 1994’te sınır dışı edilmiş ve Zaman gazetesi kapatılmıştır. Okulların kapatılması ise, Türkiye Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’in gayretiyle önlendi... Nur talebelerinin sınır dışı edilmesinde, Türk elçiliğinin olumsuz raporu son derece önemli rol oynamış. Halihazırda Fethullah Gülen Hocaefendi’nin cemaatinin okulları aleyhindeki en kötü propaganda oradaki bir kısım Milli Eğitim camiası tarafından laiklik adına yapılmaktadır. Fethullah Gülen Hoca ile Tansu Çiller arasındaki görüşmeler bu okullardaki faaliyetleri durdurmadıysa da azalttı. Artık Türk elçiliği mensupları daha dikkatli konuşmaya başladılar. Fethullah Hoca’nın okulları ortak bir şuur veriyor ve mümkün olduğu kadar farklılıkları değil ortak yönler vurgulanıyor...” adı geçen dergi, syf: 162-164’ten aktarılmıştır.

ğını sergilediği bir ortamda mıyız bilemiyorum? Ama sık sık başvurduğuşaptırma ustalığının yeni bir örneğine tanık oluyoruz.

Görülüyor ki, yurt içindeki okullarla ilgili savların gerçek olmadığını kanıtlamadığı gibi, yurt dışındaki çalışmalarla ilgili kuşku ları da gidermiyor. Kaldı ki soru “değirmenin suyu”yla ilgiliydi; ama o bu konuyu açmadan geçiştiriyor ve başka bir konuya geçiyor. Bu bir... İkincisi de, şu cumhuriyet çocuğunun, ulusumuzun var oluş, yeniden diriliş ve ulusal iradeye dayalı kuruluşuyla ilgili, dünyaca kabul edilen tarihini yok saymasının nasıl özüm senebildiği? Adamın tartışmayı başka alana taşıyarak kendini savunmaya kalkışması aklın zorlanması, karşdakini anlayışsız saymak değil midir? Eğer böylesine önemli ve ciddi bir konuda saptırmaya gidiliyorsa, bu konuda söyleyeceği sözlere gösterilecek tepkiden çekiniyor demektir.

Görülüyor ki, Hocaefendi, devrim cumhuriyetini ve gelişmeleri kabul etmek bir yana, o dönemi kendi söylem biçimiyle her fırsatta karalar ve en ağır sövgülerle anar.. Mustafa Kemal’i çok zorda kalmadan ağzına bile almaz. Ama Nevval Sevindi’ye göre, “O bir cumhuriyet çocuğu”dur!. (126). Anasını reddeden bir cumhuriyet çocuğu! Neden mi?

Bu sorunun yanıtı için “cumhuriyet çocuğu”nun anasına nasıl baktığının bir başka belgesini görelim:

“Bu karanlık dönemde mantık, bütün gücüyle bir aldatma ve demagoji vasıtası; bilim, ‘dediğim dedik’ saplantısıyla tezyifkâr bir müstebit; (*alaycı bir despot/ED*) kuvvet her şeyi hâkimiyeti altına alma ve her şeye hükmetme azgınlığı içinde... ve bütün bunlara mukabil halkın vicdanı ise, akla-hayale gelmedik baskılar altında inim inimdi... Bu dönemde, din hissi, birilerince, başı sıkışan kimselerin kullanabileceği büyü lü bir kredi kartı kabul ediliyor, buna karşılık hakiki dindarlık ise, dünyada yeri olmayan bir muamma gibi gösteril-

mek isteniyordu. Daha garibi de, bütün bunlar, çağdaşlık hezeyanları içinde ve millete, milli değerlere rağmen yapılıyordu” (127).

Cumhuriyet çocuğu (!) Fethullah Gülen cumhuriyetin devrim yıllarını, dahası 1950’ye dek geçen yıllarını işte böyle niteliyor. Örnekleri sürdürüelim:

“....bu karanlık dönem, gelecekte hep tedai ettirdiği- (anımsattığı/ED) ürpertilerle hatırlanacak ve tarihimizin kara günleri olarak anılacaktır....olması gerekli olan şeylere hasret, olmaması lazım gelen çarpık düşünce, çarpık anlayış ve çarpık davranışların ağında inleyip durduğumuz tarihin bu kapkara günleri..” (128).

Gülen’in nitelemeleriyle “çağdaşlık hezeyanları içinde”, “akla hayale gelmeyen baskılar altında halkın inim inim inlediği”... “bu karanlık dönem” cumhuriyetin ilk yıllarıdır. Bu konuya ilerde başka belgelerle de değineceğiz.

Görülüyor ki, Gülen’in tarih atlasında 1919-1950 arası “çağdaşlık hezeyanları içinde geçen karanlık bir dönemdir”. Okuyun yazılarını, çok zorlandığında söz eder bağımsızlık kavgamızdan. Atatürk için çok zorlandığı, TRT/1’deki bir söyleşide (129) sunucu Reha Muhtar’ın ısrarlı soruları karşısında, ıkına sıkına “Bir büyük askerdir “ diyebilmişti. Muhtar, bu yanıtı yeterli bulmamış olacak ki, ellerini açtı ve beklediği yanıt gelmeyince “Bu kadar mı?” diye sordu. Gülen elimden gelen budur anlamında bir tavırla, ellerini iki yana açtı, boynunu bükerek sustu...

Bugün kimilerinin değiştiğini, sisteme sahip çıktığını söylediği, kimilerinin uzlaşma adına elinden ödüller aldığı Fethullah Hocaefendi’nin Atatürk’e ve cumhuriyetimize bakışının bir başka fotoğrafı işte budur. Çünkü Hoca bir cumhuriyet düşmanı ve çağdaşlık karşıtı-

(127) F.G. Ç ve N.6, syf:56 .

(128) F.G. agy, syf: 56-57.

(129) 5 Temmuz 1995 gecesi canlı yayımlanan Reha Muhtar’ın sunduğu TR/1 Ateş Hattı programı.

dır... Şimdi sormak gerekir, uzlaşmacılar acaba Hocaefendiyle hangi ortak değerlerde uzlaştılar. Hocaefendi diye önünde eğildikleri kişiliğin Atatürk cumhuriyetine asla, dost gözüyle bakmadığını bilmezler mi? Örneğin, Cumhurbaşkanı, DSP Başkanı Ecevit! Evet bilmezler mi ki Fethullah Hoca yola gelmez, kendi deyimiyle iflah olmaz bir Atatürk ve cumhuriyet düşmanıdır. Böyle bir kişinin elinden alınan ödül, bu düşmanlığı onaylamak demek değil midir? Çünkü “.. teşri-i meşrua”ya dayalı olmayan cumhuriyet meşru değildir. O’nun cumhuriyeti, “.. teşri-i meşrua”ya (*Peygamberin koyduğu şer’i kuralları/ED*) dayalı olmalıdır... Onun cumhuriyetinin dinamikleri de “milli ve manevi değerlere, İslâm’ın zamanları ve mekânları aşan prensiplerine ve Kuran’ın her gün daha gençleşen ölümsüz düsturlarına” (130) bağlı olmalıdır.

Fethullah Gülen, işte böyle bir düzenin alt yapısını oluşturma çabasıdadır. Bu çabasında Demokratik sistemin olanaklarında yararlanarak amacına giden yolları açmak, açık yolları genişletmek istediğini söylüyor. Bunun için toplumun her kesimiyle sıcak ilişkiler kurulacaktır. Bu ilişkilerde kendisi, çağdaş bir bilge, ulusal değerlerin koruyucusu, demokrasiye âşık din adamı olarak tanıtılacak, yollar böylece açılacaktır. Bu nedenle de siyasilere oy vaadinde bulunur. Siyasiler artık onun koruyucusudurlar. Örnek mi?

Tarikatlar ve Ecevit

Bu çalışmanın son aşamasında, 1999 seçimleri sırasında DSP Genel Başkanı ve Başbakan Bülent Ecevit’in, DSP milletvekili adayı olarak gösterdiği bir kişinin, tarikat bağılı olduğuna ilişkin savlar üzerine söylediklerini düşünmek ve nereden nereye demek istiyorum. Türkiye Cumhuriyeti’nin başbakanı olmanın ötesinde. Cumhuriyeti

kuran partinin (*CHP'nin*) Genel Başkanlığı'nı yapmış Bülent Ecevit'in şu sözleri ne anlama gelir dersiniz?

8 Nisan 1999 günlü Milliyet gazetesindeki habere göre, Başbakan ve DSP Genel Başkanı Ecevit bu konuyla ilgili soruyu yanıtlarken: “Ben inançlara saygılı birisi olarak kimseye tarikatını sormam, bunu ayıp sayarım” diyor. Bu sözlerden önce de “Laiklikten en küçük ödün vermeyen bir parti” olduklarının altını çizen Ecevit'in çelişkiler içeren sözlerinin laikliğe aykırı olmanın ötesinde, laiklikten ödün vermenin ta kendisi olduğunu mu söyleyelim? Ya da 30 Ocak 1925 tarih ve 672 sayılı yasanın yasakladığı tarikatları meşrulaştırdığını mı? Dahası işlenen bir suçu kararttığını mı?

Hadi, 672 sayılı yasanın ilgili maddesini okuyalım ve değerlendirmeyi birlikte yapalım.

Anılan yasanın 1'inci maddesi, ikinci fıkrasına göre, “...tarikatlar, bunlarla ilgili şeyhlik, babalık vb. unvanlar-sanlar ve bu sanlarla ilişkili hizmet görmek yasaklanmıştır.” Yani, tarikatlar yasaktır, bu bağlamda da kimse bir tarikat bağılısı olamaz, tarikata ilişkin hizmet göremez. Başbakan'ın bu konudaki açıklamasında; tarikatlar yasaktır, kimse tarikat bağılısı olamaz, bu nedenle böyle bir kişinin de partimizle ilişkisi kurulamaz demesi gerekmez miydi. Oysa Ecevit, “benim inançlara saygım var, kimsenin tarikatını sormam” diyerek, tarikatlara aralanan kapıyı daha çok açmış olmuyor mu? Bir başbakan da olsa kimse, cumhuriyet devriminin yasaklayarak kapattığı çağ dışı bir kurumun mensubu-bağılısı olmaya yasallık tanıyamaz. Bu açıkça suçtur.

Kaldı ki, bu adayın Fethullah Gülen cemaatinden olduğu savına göre yapılacak bir inceleme, aday olarak seçilmesinin bile yasaya aykırı olduğunu ortaya çıkarırsa, bir anayasa ihlali dışında cumhuriyete karşı aymazlıktan hayınlığa giden yola girilme olmayacak mıdır? Bir de bu kişinin Işık Evlerden feyz aldığı (*eğitildiği*) üzerinde durulmalıdır sanırım. Çünkü Işık Evlerde yetişen bir kişinin cumhuriyete dost olması düşünülemez.

Bülent Ecevit'in Fethullah Gülen cemaatine bu açık desteğinin

oya dönüşmesi. Cumhuriyete karşı işlenmiş ağır suç, ya da en azından bir manevi suç sayılmaz mı?, Ecevit ve onun gibi şeyhin halkasına giren siyasilere, ettikleri yeminin tinsel sorumluluğunu düşünmezler mi?

Görülüyor ki, Hocaefendi, hiç umulmadık yerde kök salmayı başarabilen bir “asr-ı cedid” yeni çağ bilgesidir!

Söyleşinin can damarı ya da Hocaefendi ve kadın

Bir güncel olaya bu kısa değinmeden sonra, isterseniz, söyleşideki, şu aşırı sav taşıyan satırları bir kez daha okuyalım, göreceğiz ki, anlamsız söz sıralamasından başka bir şey değildir. “Demokrasiye, Cumhuriyete, Atatürkçülüğe inkılaplara ters bir cümle gösterebilirlerse..” diyor Gülen, ne demek bu! Bir daha bir daha okuyalım, anlamı bulunamaz bu sözlerin. Bu okullarda Türkiye Cumhuriyeti tarihi okutuluyorsa, o ülkelerle ilişkilerimizin bozulmaması içindir, Cumhuriyet ve Atatürk aleyhine bir tavır geliştirilemez. Hoca, bunu bildiği için, rahatlıkla boş alanda at koşturuyor. Gülen’le bu söyleşiyi yapan gazeteci, Hakan Yavuz’un Türkiye Günlüğü’ndeki gözlemlerini okumuş olsaydı, şu soruyla açardı konuyu: ‘O okullarda değil o ülkelerde, Risale-i Nur külliyyatının, Kur’andan önce getirildiği, evlerde ve kimi öğrenciler arasında bu risalelerin okunduğunun, kendisine bağlı bir bilim adamı tarafından yazıldığına değinir ve sorardı. ‘Bu risaleler neden Kuran’dan önce okutuluyor; bunlarda da, Atatürk ve Cumhuriyet karşıtı görüş söz ve yok mudur?’

Gazete bu söyleşiyi “Gülen’den hodri meydan” başlığıyla vermişti.... Bir meydan okumaydı demek ki bu! Evet Gülen sırtını çok büyük güçlere, örneğin Atlantik ötesine dayadığı içindir ki, cumhuriyete böylesine meydan okuyabiliyordu anlaşılan!

Gülen, 19 Nisan 1998 tarihli gazetelerde yer alan bir yakınmasında der ki:

“Benim laik düzen için tehlikeli olduğum iddiaları ortaya atılıyor. Ben haftanın 7 günü konuşma yapan, konferanslara katılan bir adamım. Bunların içinde irtica yanlısı veya cumhuriyetin temel ilkelere aykırı tek cümlemi bulsunlar, bir mağarada ben mahkûmiyete razıyım. Kurbanlık koyun gibi kellemi uzatmaya razıyım.”

Bu sözlerinde de, ötekilerde olduğu gibi, ne vaiz olarak verdiği vaazlarıma, ne kitaplarıma bakılsın demiyor. Hoca, bir söz ustası olarak, hedef saptırıyor. Oysa kitapları ve yazıları dikkatle ve çocukların yap boz oyununda olduğu gibi, parçalar arasındaki ilişkiler kuru olarak okunduğunda, tam bir cumhuriyet düşmanı olduğu saptanır. Elbet bir konferansta cumhuriyet karşıtı söz söylememeyi yeğler. Aslında o söz ustalığıyla söylemek istediklerini satır aralarına geçirir. Ama duygulu söylemleri arasında kaynar o söyledikleri.

Söyleşinin yanıtsız kalmış bir sorusu daha var. “Sizin de tokalaşmaya dönük hassasiyetiniz var; dini bir yasak mı bu?”

Hoca bu tür sorulara yanıt vermemek ustasıdır. Yine öyle olmuş. Soruyla yanıtının ilgisi yok, bakın nasıl?

“Yanıt: Bu tür meselelerin doğrudan kaynağı olabilir. *(Ne demekse, demiştik ya, Hoca kimi soruları bu tür yanıtlarla geçirir. Soruyu soran dirense bile o atlatmayı başarır./ED)* Dinî birisi tarafından yorumu olabilir. Hiç kimse inat etmiyor bu konuda. *(Hoca burada; konuyu ustalıkla saptırıyor ve yokluk yıllarından kalma kravat takmama konusuna giriyor./ED)*... Bugün kravat takarsam takıyye derler. Tavrımı öyle bir İran mülâhazası olarak görüyorlarsa, dünyada İranlılarla yıldızı barışmayan bir insan var, o da benim”

Evet, Hoca İran’daki İslâm devrimine sıcak bakmaz, ama bunun nedeni İran’daki inanç sisteminin Şia kaynaklı (131) oluşudur. Eğer gazeteci önce İran’daki inanç sistemini bilse ve ona ‘İran’da kadının durumuyla Türkiye’deki durum benzer değil ki. Buna ne dersiniz?’

(131) Şia kaynaklı: İslamın Ehli Sünnet dışındaki inançsal yorumuna dayalı.

dese ve bu konuda direnişini sürdürse, sonuç başka olurdu elbet: Hele, “Küçük Dünyam” adlı anılarındaki, Edirne’de kiraladığı evin so-kağıyla ilgili konuyu gündeme getirerek soruyu değişik bir biçemle yineleseydi, acaba ne derdi? Çünkü bu anılar demetinden öğreniyoruz ki, Hoca kadını salt bir günah ögesi olarak görüyor. Küçük Dünyam adlı anılarında yer alan olay Hoca’nın, Edirne’deki ilk göreve atandıktan sonra çıkmaz bir sokakta tuttuğu ev ve sokaktaki sosyal yaşamla ilgilidir. Gülen evini sevmiştir, ama...! İşte bu amadan sonrası için Hoca’yı dinleyelim.

“Ev çıkmaz sokaktaydı, bilhassa yaz günlerinde mahallenin kız ve kadınları gayet serbest bir şekilde vakitlerini gecenin geç saatlerine kadar sokak ortasında oturarak geçiriyorlardı. Evime varmak için mutlaka onların arasından geçmek zorundaydım. Her geçişte hama-ma girmiş gibi terliyordum. 15 gün böyle gidip geldim. Ancak mahalle sakinlerinden bir kaç kız bana laf atmaya kalkıştılar” (132).

Bu olaydan sonra Hoca, o eve bir daha uğramaz. Görev yaptığı caminin penceresini kendine mesken yapar ve yıllarca orada kalır.

Bir başka yerde, ‘Cuma günleri vaaza giderken namahremle karşılaşmamak için çok dikkat ettiğini’ söyler. Hoca’yla konuşurken bunları dile getirerek, ‘Bildiğimiz kadarıyla Şafii mezhebi kadınlarla el sıkmayı haram sayar. Siz Hanefi mezhebinden olduğunuza göre, kişisel bir tutum mu sizi bu el sıkılmamaya yönlendiriyor. Siz hangi nedenle kadınların elini sıkmayı yasak sayıyorsunuz. Şu örneklerden çıkarak kadınların şeytan olduğu savının doğruluğuna inanmak mı gerekiyor? Ve siz sokakta gördüğünüz bir kadının sizi günaha sokacağına mı inanıyorsunuz ki, namahrem görmemeye çalışırdım di-yorsunuz? Kişinin inancı saygındır ve sizin ki de elbet!. Bildiğimiz kadarıyla kadın sesi de mahrem sayılır. Oysa siz kadın gazetecilerle de söyleşi yaptınız. Hem de çok önemli açıklamaları onlarla paylaştınız. Bunu içinize sindirebiliyor musunuz’ diye sorulabilirdi!

Yine Gülen’in şu sözleri, sorgulanmalı değil miydi? Der ki:

“Birkadının, dinin mahrem saydığı uzuvlarına ancak kocasının dokunma hak ve selahiyeti vardır. Öyleyse, bir başkasının o kadınla münasebeti nasıl caiz olabilir ki? Kadının açık-saçık gezmesi, tamamen kendisini ilgilendiren bir vebaldir (*günah-dinin yasağına karşı gelmektir*). Ancak, onun öyle gezmesi, yabancının ona bakmasına mazeret teşkil etmez. Meseleye bu kadar hassas yaklaşmak zorunda olan bir Müslümanın, -rica ederim- bakmanın ötesinde dinin büyük günah saydığı bir haramı irtikap etmesi (*Kötü bir iş işlemesi/ED*) düşünülebilir mi?” (133).

Görülüyor ki, Hoca için kadın, seks ögesidir, bu bağlamda da günah simgesidir. Geçmişte Milli Eğitim Bakanlığınca okullara önerilen Asrın Getirdiği Tereddütler adlı kitabının 2’nci cildinde kadınların “erkeğe nispeten/göre eğriliğe daha müsait/yatkın olduğu”na değiniliyor. Sorun kadının yaratılmasıyla ilgili görüşün, tartışılmasından çıkıyor. Hem de tek kişinin söylediği varsayılan bir Hadis üzerinde işlenerek. Gülen Hadis’in tek kişi tarafından rivayet edildiğini (*aktarıldığını*) bile bile, bu zayıf hadise dayanarak kadının zayıf karakterli olduğunu kanıtlamak için çırpınıyor! Bin dereden su getiriyor derler ya işte öyle. Önce kadınların erkeğin ege/kaburga kemiğinden yaratılmış olmasına değiniliyor. Bunun gerçek olmayabileceğini, çünkü bu hadisi ayete irca etmek ve ve müphem noktaları ayetle aydınlatmak gerekir” diyor. Ve, Hadisteki, “Kadınlara hayır tavsiye edin, yani onlara her zaman iyiliği güzelliği anlatın ve nasihatçı olun ki, istikamet kazansınlar. Çünkü kadın erkeğin ege/kaburga kemiğinden yaratılmıştır. Eğer onları çabuk düzeltmeye kalkarsanız kırırırsınız; ihmal ederseniz, bu sefer eğri kalırlar” (134). Hadisini yorumluyor. Bu ege ya da kaburga kemiğinden yaratılmış olma varsayımının zayıflığına değiniliyor; burada anlatılmak istenenin “Hz. Havva’nın Hz. Adem’in ege kemiğinden yaratılmış olması değil, kadının kendi ha-

(133) F.G., İrşad (doğru yollu gösterme) Ekseni, Nil yayınları.1998, syf: 45.

(134) FG. AGT/2 syf: 158-160.

line bırakılırsa eğri kalacağı, dikkatsiz ve ölçüsüz bir düzeltmeye gince de kırılacağı hususudur” diye noktıyor. Ve sanki bir başka konuyu işlermiş gibi bu kez şeytandan söz ederek “kadının şeytan olduğunu” duyumsatıyor. Bu gün kötücül insanların (*ehli dalaletin/sapkın düşüncelilerin*), kadınları, erkeklerin baştan çıkarılması için kullandığını söylüyor. Peki kimlerdir bu sapkın kişiler. Kadınlar değil, onlar zaten şeytan... Şu halde o sapkınlar erkeklerdir. Demek erkekler de şeytana uyuyorlar. Ama nedense şeytan değiller!

Evet, Hocaefendi, yerinde eşimiz, yerinde anamız, yerinde bacımız, yerinde kızımız, bir çok nedenlerle yaşamımızda çok önemli yeri olan kadını şeytan sayıyor. Kadın eğilebilir olduğu için eğri işler yaparmış. Bak sen hele... Peki kadın eli sıkmayan adam, gün geliyor, nedense kadını amacı için kullanmaya kalkışıyor. Bu adam, kadını doğrultmanın zor olduğunu sanarak mı evlenmemiştir? Bu durumda Gülen için de şeytana uyan sapkın mı diyeceğiz.. Örneğin Nevval Hanım’la ve başka kadın gazetecilerle söyleşisi, İslâmın ilkelerine uygun olmayan iftar yemeklerine, mankenlerin ve sinema oyuncularının da çağırılması, kadının kendi amacı için kullanılması değil midir? Değilse nasıl anlaşılacaktır?

Hoca demek istiyor ki, Müslüman’ın din kurallarını tam olarak uygulaması için de kadın ögesine dikkat etmesi gerekir. Çünkü kadın, salt cinsel ögedir, Bu nedenle kadına bakmak bile günahtır, ondan uzak durulmalıdır. Yukarki alıntının bir bölümü bu konuyla ilgilidir. Bu nedenle gençlere gerekmedikçe sokağa çıkmamalarını, çıktıklarında kadınlara bakmamalarını önerir.

“Ben öyle gençler tanıdım ki, çarşıda, pazarda zaruri olarak gezerken dahi, gözüne haram (*kadın/ED*) işecek olsa, o günaha keffaret (*bedel/ED*) olur düşüncesiyle harçlığını tasadduk edip (*yoksula verip/ED*), tevbe (*Tanrıdan af dileme/ED*) kapısına koşuyorlardı. Esasen müslüman ahlak itibarıyla böyle olmalıdır” (135).

Bu söylemin, yetiştirdiği gençlere öğüt olduğu anlaşılıyor. İzmirde bu öğüdü tutmayan bir genci hakaretler yağdırarak dövdüğü söylenmektedir. Mesaj çok açık, kadın günah ögesidir, ondan kaçın. Kadının günah ögesi öyle mi? Peki onunla ilişki kuran, baştan çıkaran erkek ne ögesi, neyin ögesidir? Ehli dalalet, sapkın ruhlular kadını günah ögesi olarak kime sunuyor, erkeğe değil mi? Erkek eğer kendine sahip ise, kadını salt cinsel öge olarak değil, toplumun bir üyesi olarak görür ve hem kendini hem de o kadını yanlışlardan korur.

Bir gerçeğin altını çizelim. Hoca konuya egemen olanları bile istediği yönde atlatılabilir. Hoca'yla konuşacak kişinin yalnız o konuda değil, Hoca'nın ilgi alanıyla ilgili konularda ve özellikle İslâm konusunda, en az ansiklopedik; ama iyi bir ansiklopediden edinilmiş; bilgi sahibi olmasıdır. Sonra söyleşilecek kişinin, bilgi birikimi yaşamı ve düşünce yapısı öğrenilmeli, hakkında geniş araştırma yapılmalıdır ki, söyleşi amacına ulaşmış olsun... Gazetecilerin bir kısmında bu tür birikimi ve bilgisi olmadığı için ya da söyleşi anlaşmalı olduğundan Hoca hep kendi bildiğini okumaktadır. Eğer öyle olmasaydı, yurtdışındaki sorular sorulabilirdi.

Gazeteci içinden de mi geçirmemiştir; 'Yoo, Hocaefendi, İran yanlısı olarak değil, kravatı Atatürk devrimine karşı olduğun için takmıyorsun! Bir dava adamının bunu açıkça söylemesi gerekmez mi?' Çünkü Hoca, nasıl el sıkma konusunu, sözü başka yere aktararak savuşturuyor, halkın deyimiyle ketenpereye getiriyorsa, Cumhuriyet ve Atatürk konusunu da öyle saptırıyor.

Bu durumda şu soru gündeme geliyor: Gülen, bu saptırmayla okullarını mı yoksa kendini mi Atatürk ve cumhuriyet karşıtı olarak suçlanmaktan kurtarmak istiyor. Çünkü Fethullah Gülen, ne 1919'da başlayan ulusal kalkışmayı, o kalkışmanın anti-empyralist özünü benimsiyor, ne de cumhuriyet devrimini... Gülen yalnız cumhuriyet karşıtı değildir, O, cumhuriyetin getirdiği ulus devlete ve ulusal bilince de karşıdır. İşte o bu niteliğiyle ve hele Mustafa Kemal Atatürk düşmanlığıyla ABD'nin dikkat odağına yerleşmiştir, bu nitelikleriyle ABD'nin tam aradığı adamdır.

Bilindiği gibi ABD'nin, bağımsızlık sorunuyla başı hoş değildir. Lozan'a karşıdır. Hele ulus devlet, ulusal bilinç, sistemin hedef tahtasıdır. Ulusal kimliğin ve birliğin parçalanması ve etnik, dinsel kimliklerin öne çıkarılması küreselleşme sürecinde, doktrinin uygulanmasını engelleyeceği için önlenmelidir. Hoca bu iş için biçilmiş kaftan değil midir? Bu bağlamda Cumhuriyet ve Atatürk düşmanlığı, dinsel kimliğin savunucusu olması ABD'nin desteğini kazanması için yeter de artar bile...

Özetle, Hoca, ABD için arayıp da bulunamayacak bir cevherdir artık.

New York söyleşisinde kimlik sorunun ele alınışı boşuna değilmiş anlaşılan. Bu desteğin en önemli gerekçesi bilinçle açılmış. Gülen ulusal benlik ve kimlik yerine ümmet kimliğini yeğler. Ümmet kimliğini benimseyerek istediği yerde olabileceği kanısındadır! O yer neresi mi? Dünyanın dümenindeki devletin seçtiği yer olmalı. Her ne kadar, peygamberin mesajını güneşin doğup battığı her yere götürmeye adaysa da, buna dünyanın dümenindeki milletin izin vermesi gerektiğinin bilincindedir!

21'inci yüzyılda Türk kimliği

New York söyleşisinde, rastlantı olarak değil bilinçle ele alınan kimlik sorununu sorgulayalım mı? Denilecektir ki Türklerin kimliği sorunu, neden Amerika'da ve hele, neden iki Türk arasında tartışılıyor. Bu nedenin yanıtı, ABD'nin Ortadoğu politikası, dahası Orta Asya ve küreselleşme stratejisi bilinmeden verilemez. Ama biz şimdi-lik o konuyu erteleyip, kimlik sorununa dönelim!

Sevindi'nin "Yirmi birinci yüzyılda nasıl bir Türk kimliği olmalı" sorusuna Hocaefendi'nin yanıtı kaçamak öz taşısa da ilginç: "Kimliğimiz bizim bellidir" diyor. Eğer yanıtı okumazsanız, doğru dersiniz, biz Türk ulusunun bir bireyiyiz ne biçim soru bu... Bu "kimliği-

miz bizim bellidir” söylemini ele alarak, Hoca’nın Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı müslüman bir Türk olduğunu söylediği düşünülemez mi? Elbet düşünülebilir dediğinizi sanırım. Ama durun, bu tümceyi izleyen satırları okuduktan sonra karar verelim:

Hoca öyle şeyler söylüyor ki, onun Türkiye Cumhuriyeti’nin bir bireyi olmayı benimsemediğini anlıyorsunuz! Örneğin: “Bunu Türkiye’de yorumlayanlar, bir şamanizmin çerçevesi içinde şovenizmden yola çıkanlar oldu. *(Türkçülük akımını anımsattıyor/ED)* Bir zamanlar Misak-ı Milli dendi, Atatürk milliyetçiliği dendi. *(Ne kadar ayıp değil mi, hiç misak-ı milli denir mi? Hiç Atatürk milliyetçiliği olur mu/ED)* Bütün bunlar yorumlandı, ne oldukları sorgulandı. Bugün de herhalde zannediyorum kendi değerlerimizin, kendi tarihimizin, kendi göreneklerimizin üzerinde durup araştırmak lazım” (136).

Bu yanıtla kimlik tartışmasını başka alana taşıdığı sanılmasın. Gülen konunun içinde. Yukarki alıntıyı bir daha okuyalım; Misak-ı Milli gibi, tarihimizin ve bağımsızlığımızın tarihsel temeli olan anıtsal belgesini, Bağımsızlık savaşımızın şehit ve gazilerinin kan ve canları pahasına çizilmiş yurdumuzun sınırlarını alaya alan bu adama cumhuriyet düşmanlığından gayri bir san bulunabilir mi? Atatürk milliyetçiliğini reddedişi ayrı bir sapkınlık. Şu söyleme bakın: “Bütün bunlar yorumlandı, ne oldukları sorgulandı...” da ne oldu; bizimle ilgisi kurulamadı demek istiyor. Biz dediği kendisi ve cemaatidir. Tartışmanın ana eksenini olan kimliği sanki ikinci plana atmış gibi. Öyle değil, kendi söylem biçimini kullanıyor, cumhuriyetin dayandığı dinamiklere saldırıyor. Ulusal varlığımızın temeli olan bağımsızlık bilincimizi, devrimlerin kazanımlarını yok sayıyor. Böylece cumhuriyetin kazandırdığı ulusal temele dayalı Türk kimliğini reddediyor. Avrupalı Müslüman kimliğini taşıyabiliriz demesi de bundan.

Fethullah Gülen’i okudukça, 1919’dan sonrasını, kendi tarihimiz,

kendi kültürümüz olarak kabul etmediğini göreceğiz. Onun ve cemaatinin tarihiyle cumhuriyetin dahası geçmiş yüzyıllarımızın tarihi örtüşmüyor... O kadar ki, ona göre, kimliğimizle ilgili ulusallık, bağımsızlık ve Ulusal Kurtuluş Savaşımız ya da Atatürkçü görüşler artık miadi dolmuş, değersiz şeylerdir. Oysa o kavramlar bu ulusun dünya ile hesaplaştığı ulusal savaşın ve cumhuriyetimizin olmazsa olmaz değerleridir. Ama Gülen bizim dünya ile hesaplaştığımız ne o tarih olaylarını ne de o hesaplaşmayı duygu ve düşünce dünyasına sokmamıştır. Onun dünya ile hesaplaşma tarihi ve olaylarının da bizim ulusal tarihimizle ilgisi yoktur. Onun tarihi mi, işte:

“Dünya ile hesaplaşma tarihimiz açısından Mute’den (137) Kasidiye’ye, Malazgirt’ten Çanakkale’ye; devletlerarası muvazenedeki yerimiz itibariyle de, Medine’den Şam’a, Şam’dan Bağdat’a, oradan da İstanbul’a uzanan çizgide dünya kadar misal göstermek mümkündür, ama biz okuyucunun firaset ve tedailer dünyasına güvenerek bu hususu şimdilik noktalayıp geçiyoruz” (138).

Mute’den Kasidiye’ye, Medine’den Şam’a, Şamdan Bağdat’a uzanan yolculuğun bizim tarihimizle doğrudan ilgisi kurulamaz; ama, Gülen, kolektif şuur/bilinç tezine dayalı değerlendirmeye ilişki kurmaya çalışır.

Kimliğin altyapısını kolektif şuura bağladığı yazısında: “Millet, ahlak ve içtimai hayatımızın ahenkle yürümesinin yanında varlık ve bekamızın çok önemli esaslarından biri sayılan ‘kolektif şuur’un ruhu ve temeli dini karakterimiz ve milli seciyemizdir (*dinsel karakterimizdir/ED*)” der. Bunlar dışında başka etkenler işin içine karıştırılabilir mi? Evet karıştırılabilir ama “fertler ve kitleler üzerinde başka faktör ve saiklerin tesiri olsa da milletin kendi ruh ve mana kök-

(137) **Mu’ta:** Ünlü İslam Komutanlarından Halid bin Velid’in Bizanslılarla yaptığı savaş. Peygamber zamanında yapılan bu savaşı Gülen bir strateji başarısı olarak niteler.(Fasıldan Fasıla,F’/3, syf:221)

(138) F’G. Çağ ve Nesil/3, syf:100-101.

leriyle münasebete geçmesi söz konusu edildiği yerde bunlar çok sönük kalırlar” (139) vurgusuyla bu seciyenin her koşulda belirleyici ve etken olduğunu, bu belirleyiciliğin sağlandığı ortamda o sonradan eklenen geçici öğelerin etkisiz kalacağını söyler.

Bu söylemin anlamı şudur: Bizim cumhuriyetle elde ettiğimiz kazanımlar, ulusal varlığımızın temelleri geçicidir; millet kendi ruh ve mana köküne sahip çıktığında sönük kalacaklardır. Bunun için, önce milli seciyeye, bir başka deyimle salt inanca dayalı bir yönetim sistemine sahip çıkılmalıdır. Der ki; “Geçmişten bu güne, milli seciye sayesinde milletimizin bütün fertleri aynı duygu ve düşüncüyü paylaşmış, aynı mülahazalarla (*düşüncelerle/ED*) oturup kalkmış aynı heyecanları yaşamış aynı değerlerin kavgasını vermiş ve aynı mefkureyi gerçekleştirmek için yarışmışlardır.”

Onun kimliği işte bu dinamiklerle oluşan ümmet kimliğidir. Çünkü Gülen, ümmet birliğine dayalı ümmet kimliği peşindedir. Tarih boyunca bir ümmet birliği kurulabilmiş midir sorusunun yanıtı hayır, kurulabilmiş değildir olacaktır. Bu gerçeği bilmesine karşın bilmezden gelir. Bu koşullar altında hangi kalıcı öge ümmet kimliği için alt yapı oluşturabilir ki, biz de peşine düşelim. Demek ki, kimliğimizin oluşmasında Arapların, bizi temsil etmeyen kendi tarihlerini almak doğru değildir: Çünkü bu, Bağımsızlık Savaşımızı ve Anadolu’daki bin yıllık serüvenimizi göz ardı etmek tarihimize ve kimliğimize dolaylı bir saldırı ve ihanet olacaktır. Bizim devletler arasındaki denge de yerimizi belirleyen Bağımsızlık Savaşımız ve sonuçlarıdır. Buna karşın o utkunun kabul edilmemesi bir yana, Medine’den Şam’a, Şam’dan Bağdat’a, uzanan çizgide dünya ile hesaplaştığımız hangi utku, hangi başarı vardır ki, kimliğimizin alt yapısını oluştursun. Gülen’in ulusumuzun (*dinsel deyimle bas-u badel mevt’i olan*) ulusal kalkışmayı 1919-1922 arasındaki diriliş ve var oluş savaşını, Sevr’in yır-

(139) F.G., Çağ ve Nesil/6, syf:100-102.

tıldığı tarihsel dönemeci ve Lozan'ı yok sayması, kimliğimizin bu değerlerle ilgisinin kurulamayacağını vurgulamak içindir. Gülen bu tarih sürecini ve gelişmelerini şöyle değerlendirir:

Gülen, Bediüzzaman ve Cumhuriyet

Önce şu satırları okuyalım: “Cumhuriyet, demokrasi yaşanırken, birtakım değerler çok ciddi ihmale uğramıştır”. Onun diliyle “Ba’su ba’del mevt”i (140) gerçekleştirecek arayışlar sonucu “Türk toplumunda bazı gerçekler irdelene irdelene ortaya çıkıyor... Yeniden onlara sahip çıkılıyor. Manada bir değişim yaşanıyor. Kendi kültürümüz ağırlığıyla kendini hissettiriyor” (141).

Gülen, bilinen biçemi ve taktik ustalığını kullanarak, değerlerimizin ne zaman ve nasıl yozlaştığını anlatırken, her zaman olduğu gibi cumhuriyete saldırır. Hoca'nın sık sık yinelediği “şu kendi kültürümüz, tarihi dinamiklerimiz” nedir dersiniz? Sorunun yanıtını konuşmanın sürdürümünde buluyoruz. Bu söylem, Hocaefendinin, tarih ve mantık dizgesinin de göstergesi olacaktır. Şu sözler onun:

“...Ama bazı şeyleri dışardan alırken bu bize uyar mı uymaz mı demeden, bizi bir kalıba koymaya çalışıyorlar. Oysa bu milletin bu devletin, bu toplumun kendine has özellikleri vardır. Onu kendi özelliklerinde aramazsak başkalaştırmış oluruz. Bu da toplum çapında yeni buhranlara sebebiyet verir. Biz de bu buhranları yaşıyoruz. Başka kalıba koyamazsınız, bu milletin atamayacağı şeyler vardır. Tarihi

(140) Konuşmalarında ve yazılarında sık sık geçen bu deyim, İmanın koşullarındandır. Öldükten sonra dirilmeye inanmaktır. Gülen bu deyimle, Cumhuriyet devriminin öldürdüğü ya da öldürmeye çalıştığı “bu millet, millet olma dinamiklerini yeniden elde edecektir” der!: Bizim rönesansımız dediği dirilişi “Bugünkü kargaşa ve bunalımların da aynı ruhi zaferleri takip edeceğine ve milletçe bir ba’sü ba’del mevt geçireceğimize inancımız tam” (agy.syf: 11) söylemiyle bekler.

(141) N.S. agy. syf. 33.

vardır, tarihi dinamikleri vardır. Özü vardır, din gibi çok önemli bir dinamiği vardır... Ayır ayrı güzel şeyler söyleniyor ama özümüzü yakalama fırsatı bulamıyoruz.”(142)

Gülen’in dünyasında her şey tek ölçütlü ve tek boyutludur! O tek ölçüt, tek boyut salt din ögesidir. Hoca’nın istediği ve özlediği, eğitim yoluyla gençleri yetiştirerek kurmayı planladığı sistem, “din için devlet” ilkesine dayalı bir sistemdir. Onun dünyasında egemenlik hal-ka-ulusa ait olamaz. Cumhuriyet dini kamusal alandan ayırmayı denediği için, kabul edilmez, onun diliyle merduttur-reddedilmiştir. Cumhuriyetle toplum tarihsel dinamiklerinden koparılmış, din yok sayılmıştır. Bir buhranlar dönemi başlamıştır. Der ki:

“Bu buhranlar döneminde bir kısım kara ses ve kara ağızlar, durmadan dini, dindarı karalıyor ve sürekli Batı menşeli (*kaynaklı?ED*) çılgınlıkları nazara veriyordu (*göz önüne seriyordu/gündeme getiriyordu /ED*) Elbette ki, bizim o dönemi ve o dönemin ucuz piyonlarını unutmamız mümkün değildir. Ülkemiz ve insanımıza rağmen bu zemini hazırlayanlar, ma’şeri vicdanda ilelebet tarihi suçlular olarak yad edileceklerdir” (143).

Görüldüğü gibi burada yalan ve cumhuriyet düşmanlığı anlatılıyor. Düşmanlık duygusu öylesine koyu ki, kendini kaybediyor ve yalanla eşleşiyor Din yok sayılmış öyle mi? İnsan ancak böylesine bir yücelikte (!) yalanla bütünleşebilir.

Kara düşünceliler ne derse desin, kimse bu ulusun dinini ne yadısına ne de din dışı bir sistem yaratma çabasında olmuş değildir. Laiklik de dinsizlik değildir. Bizi tam olarak kabul etmeyen İslâm âle-miyle aramızda en az yüz yıllık uygarlık ayırımı olduğunu görürsünüz. Bu yüz yıllık gerilik, Peygamberin “onlar işlerini danışarak çözümlerler” hadisine karşın, her sorunu din kurallarına göre ele alma-

(142) NS agy,sylf: 33-34.

(143) F.G. Ruhumuzun Heykelini Dikerken. Nil Yayınları, 1998, syf: 31.

nın aymazlığına dayanır. Evet laiklik dinsizlik değildir, dinin siyasal ve yönetsel erkin işine karışmaması; kamu düzeninin, sorunların damışarak çözölmesi ilkesi içinde yürütölmesinin de güvencesidir. Ulu-sal istencin, yalnız onun değil bireyin inanç özgürlüğünün de güven-cesidir. Siyasal sistemin ve kamu yaşamının dinsel etkiden uzak kal-ması çağdaş yönetim anlayışının gereğidir. Oysa Gülen ve onun gibi-ler, yönetim sisteminin meşruluğunu dine dayandırırılar. Onların bu dü-şüncesine uygun olmayan sistem meşru değildir. Bu tutum dinin siya-sete alet edilmesinden başka nedir ki? Bu düşüncede olanlar, bunun dini siyasete alet etmek olduğunu kabul etmezler. Hocaefendi ve Be-diüzzaman da, sözde, dinin siyasete alet edilmesine karşıdır...Devrim cumhuriyetini, “teşri-i meşrua” temelinde, (*Şeriata dayalı*) olmadığı için benimsemezler, sürekli eleştirirler, eleştiri nedir ki, Gülen’e göre, cumhuriyet “Karanlık bir dönemdir. Kendi tarihimiz , kendi değerle-rimizin yok sayıldığı, geçmişimizden koparıldığımız, köksüzlüğe mah-kûm edildiğimiz bir dönemdir.” Said-i Nursi’ye göre, devrimci cum-huriyet “İstibda-ı mutlaka/zorbalıktır” (144). Bu zorbalıktan kurtulma-nın yolu din için devlet düzenine geçmektir. Sözde, dinin siyasete alet edilmesine karşıdırılar, ama, Osmanlı’nın “devlet için din” uygulama-sı yerine, devletin din için kurulmasını, yani “din için devlet” kavra-mını savunurlar. Devletin bu ilkeye göre kuruluşunda dinin siyasete alet edilmediğini, siyasetin dinin emrine verilmiş olduğunu; böylece dinin siyasetin dışında tutulduğunu savunurlar. Oysa “din için devlet” sisteminde bile, dört Halifeden üçü din adına öldürölmüştür, hem de Peygamberin Selefi Salihin diye övdüklerinin bir bölümünce!

Dine gerçek saygı, dini her koşulda siyaset dışı tutmakla sağla-nır. Dini siyaset dışı tutmayı düşünemeyen Gülen ve onun gibiler için, cumhuriyet meşru koşullara dayalı olmadığı için meşru değildir. Pe-ki özgürlüğün ve meşruluğun dayanağı nedir?

(144) Bediüzzaman Said-i Nursi, (BSN), Şualar, Yeni Asya Yayınları, Syf:242. (BSN. agy.)

Özgürlük ve meşruluk temelinde cumhuriyet

Bu konuya açıklık getirmek için Bediüzzaman'ın cumhuriyet devrimini nasıl nitelediğini ve hem kurucusuna, hem de sisteme çirkin nitelermelerle saldırdığını yakından görelim. Denilebilir ki, Bediüzzaman'ın düşüncelerinden Gülen'i sorumlu tutmak ve sorgulamak doğru olur mu?

Gülen, eğer Bediüzzaman'la yakından ilgili ve onun izleyicisi olmasaydı, Nursi'den “selefim” diye söz eder miydi. Eğer Nursi'ye bağlı olmasaydı, onun izinden yürümezdi. Yürümek de ne söz, onun ilkelerini ve yöntemini kabul etmeseydi, düşünce ve eylem dünyası Said-i Nursi'nin düşünce dünyasıyla örtüşür müydü? Samanyolu TV'deki canlı yayında, “Sizi haklayacaklarmış haberiniz var mı” sorusuna verdiği yanıt bu örtüşmeyi kuşkuya yer veremeyecek açıklıkla anlatır. Der ki, “Nerde bende o şans, Allah yolunda şehit olmak, mazlumen (*zulüm altında/ED*) mağduren (*haksız yere*) öldürülerek her gece belki rüyama giren selefimle beraber haşrolmak...” (145) (*ahrette dirilip mahşer yerine birlikte gitmek/ED*). Burada bir yandan selefim dediği Bediüzzaman'ın “mağduren ve mazlumen öldürüldüğünü” gündeme getirirken; selefine olan bağlılığını vurguluyor. Selefiyle haşrolmak için ölümü göze alan Fethullah Gülen'in cumhuriyete bakışı “çağın en büyük dahisi” dediği selefinden başka mı olacaktır? Şimdi o büyük mütefekkirin (!) Cumhuriyetimize bakışını ve nasıl nitelediğini görelim:

“..Küfrü mutlak hesabına çalışanlar (*Kesin olarak dinsizlik için çalışanlar/ED*) ‘İstibdadı mutlaka’ cumhuriyet namı vermekle; (*hal-ki dışlayarak kurdukları zorbalık sistemine cumhuriyet adı vermekle/ED*). İrtidadı mutlaka (*dinden kesin kes çıkmayı/ED*) rejim altına almakla; Sefahatı mutlaka medeniyet ismi vermekle, (*kesin anlamda*

(145) Dr. O.Ö., agy: syf: 56.

ahlaksızlığa, arsızlığa ve namussuzluğa medeniyet demekle/ED) cebr-i keyfiyi küfriye kanun ismini takmakla, *(Allahın varlığını ve İslâmın hükümlerini inkâr ederek kendi keyif ve arzularını kanun diye verleştirerek/ED)* hem sizi iğfal, *(aldatarak/ED)* hem hükümeti işgal, hem bizi perişan ederek, hâkimiyeti İslâmiye'ye *(Allahın egemenliğine/ED)* ve millete ve vatana ecnebi hesabına *(yabancıların çıkarları için/ED)* darbeler vuruyorlar” (146).

Bediüzzaman'a ait bu metni alıntıl原因an kitap, adını Bediüzzaman'a ait şu söylemden almıştır. “Ben dindar bir cumhuriyetçiyim” Yazarın alıntılanan sözlerle ilgili yorumunu okuyalım: “Bu ifadeden anlaşıldığı gibi, yönetimi ele geçiren bazı insanlar, *(Mustafa Kemal ve yakın devrimci arkadaşları/ED)* ülkede gerçekleştirmek istedikleri şeyleri maskeleyerek milleti kandırma yoluna gitmişlerdir. Çünkü bu insanlar, istibdat *(zorbalık/ED)* arzularının, dinden çıkma ve dinsizliği yerleştirme maksatlarının ahlaksızlık ve küfürden kaynaklanan keyfi isteklerinin millet tarafından reddedileceğini biliyorlardı. Çünkü milletin kimlik yapısı İslâmiyetti. Onun için bu gizli amaçlarını kimsenin reddedemeyeceği sihirli kavramlar olan cumhuriyet, rejim, kanun ve medeniyet ile kamufle edip gizlediler” (147).

Şimdi, bir kez daha sorgulayalım, Atatürk cumhuriyetini bu nitelermelerle karalayan mürşidin/yol göstericinin izleyicisi *(şakirdi, öğrencisi)* cumhuriyet çocuğu olabilir mi? Cumhuriyete yapılan böyle bir nitelme, yalnız Gülen'e değil Türkiye Cumhuriyeti'ne de hakaret değil midir?

Nurculuk ve özgürlük

Peki nur cemaatine göre özgürlük nedir, özgürlük denilince ne anlaşılır? Hoca özgürleşmeden ve özgürleştirmeden ne anlar, nasıl

(146) BSN. agy, syf: 242.

(147) İHD. agy, syf: 224.

anlatır? Önce çağın en büyük mütefekkirinin/yol göstericisinin görüşlerini alalım:

Said-i Nursi'ye göre özgürlük ancak “meşru’a” (*şeriatın koyduğu kurallara*) uygun bir sistemde gerçekleşir, yani ‘özgürlüğün sınırını şeriat çizer’; “herkes harekâtı meşruasına göre şahane serbesttir” (148). Yani kişi şeriatın kurallarına uyduğu sürece özgürdür. Bu bağlamda özgürlük, “hürriyet-i şer-i ile (*şeriat hukukuna dayalı özgürlük ile/ED*) insanın kendi kendisine ve başkalarına zarar vermemesidir” (149). Bir başka deyişle özgürlüğün sınırlarını İslâmın ilkeleri çizer, özgürlük bu ilkelere uygun devinmekle elde edilir. Der ki; “İnkıyad-ı vicdan ile, ahkam-ı şer-i ile takayyüd, hürriyette tekemmülüdür” (150). Yani, “özgürlükte en ileri düzeyi yakalamak, şeriata tam bir vicdan bağıyla boyun eğmekle sağlanır.” Bir başka deyişle, şeriat hükümlerinin geçerli olmadığı bir yerde özgürlük de yok demektir. Hoca'nın piri muganı, çağın en büyük mazlumu olarak selamladığı Said-i Nursi'nin özgürlük anlayışı budur.

Peki Gülen özgürlükten ne anlar? Gülen'in çok seyrek ele aldığı bir konudur özgürlük. Araştırmalarım sırasında, kölelerin azadiyla-özgürleştirilmeleriyle ilgili açıklamalarında karşılaştım bu kavrama. İlginçtir, Hoca köleyi insan olarak görmüyor, dahası insanlığın erdemlerinden uzak görüyor. Bu nedenle de, kölenin azad edilmesinden önce, “mükemmel insan teminatına” kavuşturulması gerektiğini savunuyor. Bu savunmanın bir başka amacı var. Hoca bu amaç için kölelikten, kölenin özgürlüğe kavuşturulmasından, köleyi insanlaştırmının zorluğundan boşuna söz etmiyor. Bir amaca yönelik olan, şu mükemmel insan şifresini çözüm diyorum.

(148) BSN. Münazarat, Yeni Asya Yayınları, syf: 17.

(149) BSN. agy, syf: 16.

(150) BSN, (Aslında bu tarihlerde Said-i Kürdi olarak anılıyordu/ED) Volkan Gazetesi Sayı:102, 12 Nisan 1909'daki yazısından. (İslâmın tüm hükümlerine vicdanın tüm duygu ve düşünceleriyle bağlanmak özgürlükte mükemmeliyete ulaşmaktır.)

Cumhuriyet devrimi ve yaratılış bozulması

Bilindiği gibi her düşünce akımında ya da inanç sisteminde aslolan insanın tüm yetenekleri ve varlığıyla, insanlık içindeki yerini alabilmesi için eğitilmesi ön koşuldur. İnsanın insan olması her yönden gelişmişliğiyle orantılıdır. Şu sözler Hoca'nın:

“İslâm tatbikatta mükemmel insan teminatını, insandaki irade ve hürriyetle alakalı olarak mütalaa etmektedir. Binaenaleyh, nakıs (*ek-sik*) ve natamam (*tamamlanmamış*) fertler, olgun insanlara ait bir kısım işleri eksiksiz yapamayacaklardır.” Yani, gelişmiş bir kişiliğin güvencesi, özgürlüklerin temeli olan irade özgürlüğüdür. Bununla tam olarak gelişmemiş kişiler, gelişmiş insanların yapabilecekleri işleri yapamazlar. Peki ne yapmalı ki bu kişileri topluma kazandırabilelim. Sorunun yanıtı şöyle: “...bu tür fertlerin, terbiye-i Muhammediye (sav) (*İslâmi terbiye ile/ED*) ile olgunlaşacakları ana kadar, bu işin tam tatbikat bulmaması normaldir” (151). Gülen demek istiyor ki, bu kişileri, peygamberin kölelere verdiği terbiyeyle eğiterek yeniden kişilik kazandırılması gerekir. Bunlar ancak bu yolla insanlık içine girebilirler.

Neden diye soranlara yanıtı hazır: “Bu insanlar... köleyken alış-tıkları tutum ve davranışlar nedeniyle özgürlüğün gereklerini yerine getiremezler.” Çünkü, “İtiyat ve alışkanlıklar, insanda ikinci bir tabiat meydana getirir. Bunu giderme ve eski hali ihya etme, bir vahşi hayvanı terbiye kadar zordur. Kölelik de öyledir, Ve o bir fitrat deformasyonudur (*doğuştan kazanılan verilerin bozulmasıdır/ED*). İslahı uzun zaman ister” (152). Hoca bir başka yerde, ‘Bunların çocuk gibi olduklarını eğitilmeleri gerektiğini’ söyler.

Peki, Gülen’in bu konu üzerinde, bu denli ayrıntıları ele alarak durmasının nedeni nedir dersiniz? Vurgulamak istediği bir şey mi var ki

(151) F.G. AGT. Kitap/1, syf:110.

(152) F.G. aynı yerde.

böylesine ısrarla sürdürüyor konuyu. İsterseniz şu değindiği fitrat deformasyonunun anlamını bir kez daha ele alalım. İnsan, İslâm dinine göre, tam ve kamil/gelişmiş olarak yaratılır. Hristiyan inancı insanın günahkâr olarak yaratıldığını savunur. Bebeğin kilisede kutsanmasıyla eksikliği giderilmiş olur. İnsan İslâma göre, tam ve mükemmel/eksiksiz yaratılmış olarak kabul edilse de böyle bir insan zamanla İslâm çevresinden çıkarsa doğuştan kazandığı olgunluğu yitirir. Önce bozulmaya başlar sonra beden olarak insan olmasına karşın ruh ve mana olarak insandan başka bir mahluk olur. Kısaca bu kişiliğin bozulmasıdır, giderek yitirilmesidir.. Kişiliğin bozulması ve yitirilmesi toplumun kültürel temelinden, tarihsel dinamiklerinden koparılmasıyla da oluşur. “Ve bu tür bozulmalar, müstemleke halkının yozlaşmasından daha tehlikelidir.” Hoca ne mi demek istiyor? Atatürk’ün kurduğu cumhuriyette yaşamının, insanda, doğuştan kazanılmış olan insanlık özelliklerinin yitirilmesine neden olduğunu; bu nedenle bu ülkede, sözde özgürce yaşamaktansa, dinsel yaşamını Bediüzzaman’ın gösterdiği doğrultuda sağlayabileceği bir yerde, ABD’nin ya da İngilizlerin müstemlekesi olarak yaşamının daha hayırlı olacağını söylüyor.

Yukarda da gördüğümüz gibi, Hoca, gerçek bir saptırma ustalığının başarılı bir örneğini daha veriyor. Sözlerini dikkatle okuyun, çoğu soru ve yanıtların kaçak oynayan bir oyuncunun taktikleri olduğunu saptarsınız. Hocaefendi, sizi doğru yanıtlar vereceğiniz sorularla hazırlar ve son anda amacına ulaşmak ister. Bu onun sık sık uyguladığı bir saptırma ve yönlendirme taktiğidir ve el hakk/doğrusu çok da başarılıdır. İşte örneklerinden biri:

Cumhuriyet ve kişiliğin bozulması

Cumhuriyetin kişiliği nasıl bozduğunu, Bediüzzaman’ın, cumhuriyeti nitelemesinden çıkarak düşünelim. Ona göre, “İstibdad-ı mutlak” “kesin anlamda despotluk olan bir sisteme, cumhuriyet adı ver-

mekle; irtidad-ı mutlakı, dinden yani İslâmiyetten çıkarak yerine dinsizliği, rejim altına almakla; sefahat-ı mutlaka, ahlaksızlığa medeniyet demekle” ve Cebr-i keyfiyi küfriye, Allahın varlığını ve İslâmın hükümlerini inkâr ederek kendi keyfi isteklerini kanun zoruyla yerleştirmekle, hem sizi iğfal, hem hükümeti işgal, hem bizi perişan ederek, hakimiyet-i İslâmiyeye ve millete ve vatana ecnebi hesabına darbe vuruyorlar” (153). Çünkü, dinsizlik insan fıtratına yaratılış amacına aykırıdır. İnsan topluluğunun yaratılışına aykırı yaşamaya zorlanması doğru değildir. Böyle toplumlar tarihi gerçekleri göremezler, “Utandırıcı bir hayatı yaşayarak zillet içinde” kalırlar. Ve gün gelir “Keşke” diye dövünürler.

“Keşke, ülke ve insanı ve nesillerin çeşit çeşit erozyonlarla -tedenniyle- yozlaştırıldığı, soysuzlaştırıldığı o karanlık günlerde, ‘yeter bu tarihi yanlışlık!’ deyip kükreyebilseydik! Keşke ilerici görüme hevesiyle Kur’anla gelen ilâhi mesajlara sataşıp durduğumuz o hezeyan dönemlerinde, dillerimiz tutulsaydı da, cahil kitlelere şeytan ve şeytana da maskara olmasaydık” deyip inleyecekler. Ama beyhude...

“...Daha acısı da, bu alil (*hasta/ED*) ruhlar, kendilerini küçük düşüren bu kabil hastalıklarını bir türlü idrak edemediler (*anlayamadılar/ED*)... edemediler de Moliere’in dediği gibi; hastalığını hissetmeyen hastalar gibi hep şifaya (*iyileşmeye/ED*) kapalı kaldılar” (154).

Yukarda değindiğimiz gibi, Hocaefendi’nin dilinde bu durum; şahsiyetin -kişiliğin- yitirilmesidir, yaratılıştan kazanılan özelliklerin yok olmasıdır. Bu neye benzermiş biliyor musunuz?

“Tıpkı kölelerin kişiliğinin yitirilmesinde olduğu gibi” diye başlıyor ve böyle bir durumda yapılacak iyileştirme sabırlı çabalar ister. Çünkü böyle bir kişi elli yaşında da olsa ‘çocuk mesabesinde’ (*gibidir/ED*). Hayatı bilen ve hayata açık olan birinin yanında ilim ve

(153) BSN. Şualar, syf: 242.

(154) F.G. Çağ ve Nesil/4, syf: 104.

terbiye görmeye, hayat ve onun kanunlarını öğrenmeye ihtiyacı vardır.” (155)

Hoca buradan çıkarak hangi kapıyı çalacak, izleyelim. “Bu husus, değil hürriyetini yitirmiş köleler için, belki müstemleke haline getirilmiş ve uzun zaman istismar edilmiş (*sömürülmüş*) pek çok devletlerde de hissedilen bir marazdır/hastalıktır.” Bu sözler yerinde ve doğrudur. Şimdi okuyacaklarımız da öyle: “Evet bu milletlere dahi, uzun zaman terbiye verilip şahsiyet ve benlik kazandırılmaz ise” ne mi olur? Bunlar “...yabancı milletlere karşı bağlılıktan ve alkış tutmaktan geri kalmayacaklardır” (156). Bu sözlerle hayır diyebilir misiniz? Elbet denilemez, çünkü gerçeğin kendisidir. Bunlar “Asrın Getirdiği Tereddütler, (AGT)” adlı yapıttadır. Hocaefendi’nin bu denli doğru değerlendirmeyi niçin yaptığını görelim şimdi.

Şu vurguya bakın: “Hatta diyebilirim ki, şahsiyetini yitirmiş milletlere, yeniden benlik şuuru kazandırmak, esirlere insan olduklarını öğretmekten daha zordur...” Bu sözlerden sonra o iki ayrı düşünce yapısından ilkinde dönüyor ve “Her ne ise, sadet harici oldu...” diyerek okuyucunun dikkatini bu söyleme çekmek istiyor. Gerçekte söylemek isteği de bu son söylemde saklıdır. Demek istiyor ki:

‘Türkiye cumhuriyeti, ulusu tarihi dinamiklerinden kopardığı için, ulus kişiliğini yitirmiştir. Cumhuriyetin esiri olup, insan olma niteliğinden yoksun kalmıştır. Bu bir kimlik, insanlık bilinci yıkımıdır ve yeniden benlik şuuru kazandırmak, esirlere insan olduklarını anlatmaktan daha zordur.’

Şimdi, Hoca’nın sözlerinden çıkarak bu daha zor olan konuyu açalım. Ve cumhuriyetin bizi insanlık niteliklerinden nasıl uzaklaştırdığını (!) öğrenelim. Hem de ne denli bozuk bir sistem olduğunu da! Söz Gülen’de:

(155) FG AGT/1, syf: 111.

(156) FG, AGT/1, syf.110-111.

“Evet asırlardan beri millet düşmanlarının bu millete en sinsi en şeytani planları daima onun ruh ve vicdanını şanlı geçmişinden koparma, onu milli değerlerine karşı yabancılaştırma ve özünden uzaklaştırma istikametinde olmuştur. Zira milli ve dini değerlerinden mahrum edilen milletlerin, en emin kuvvet kaynaklarını, en müstahkem siperlerini kaybedeceklerini onlar da çok iyi biliyorlardı. Onun için ötedenberi sürekli olarak ruh kökümüze mukaddeslerimize geçmişe, ve geçmişlerimize hücum edip, onları karalamaktan geri kalmadılar... kalamazlardı da; çünkü bizler o kök ve o değerler, O ölümlerin semereleri ve devamlarıydık..”

Burada, bizi geçmişimizden kopardığı için kötülen, cumhuriyet ve devrimlerdir. Millet düşmanı olarak gösterilen de Mustafa Kemal Atatürk'tür. Devrimlerin bizi kökümüzden koparması Gülen'in fikri ve zikridir. Biz, Türk olarak geldiğimiz Anadolu'da, sonradan yitirdiğimiz bu özümüzün değerlerini, ancak Cumhuriyet devrimleriyle kazandık. Bunun içinde elbet sonradan kazanılan din de var, ama o da özüyle yeniden kazanılmayı bekliyor.

Fethullah Gülen, bu kök ve öz değerlerin yitirilmesini yorumlayarak; bunun, köleleşmekten de öte insanlık değerlerinin tümünden yitirilmesine yol açtığını; bu aşağılık duruma bizi Cumhuriyetin ittiğini, bu konumdan çıkmanın, kurtuluşumuzun zorluğunu anlatmak istiyor. Kölelerin insanlaştırılmalarının “vahşi hayvan terbiye etmek kadar zor” olduğuna değinmesinin bir başka anlamı daha olmalı. Hele şu ‘her ne hal ise sadet harici (*konu dışı/ED*) oldu’ diye geçiştirmeye çalıştığı bölümün son tümcesi var ya; “Şahsiyetini yitirmiş milletlere, yeniden benlik şuuru vermek, esire insan olduklarını öğretmekten daha zor” olan anlatım. Yukarda da değindiğimiz gibi, söylemek istediği burada gizlenmiş... Görülüyor ki, bu kadar uzun anlatım, salt bu vurgu içindir. Öyle ki bunların “sadet harici” -konu dışı- olduğunu söyleyerek, dikkatleri özellikle bu sözler üzerine yoğunlaştırıyor. Dikkatli bir okuyucu, neden konu dışıdır bu sözler diye sorgulayacak

ve yeniden okuyacaktır. Bunun dikkati çekmek için kullanılan bir yazın sanatı, taktiği olduğunu bilelim.

Hoca'ya cumhuriyet düşmanı derken ne denli haklı olduğumuz anlaşılmıyor mu?

Gülen'in fikri ve zikri Cumhuriyetin devrim yıllarını aşağılamak-
tır. Fıkırdaki olduğu gibi: Hani her gece av öyküleri anlatan yalancı av-
cıya arkadaşları söz vermeyince, kendini yere atar ve "bir kez de av-
da olmuştu" der ya, işte öyle, bir fırsatını yakalayıp, cumhuriyete ve
Atatürk'e, devrimlere saldırmak onun öncelikli, savsaklanmayan işi.
Cumhuriyet Türkiye'si olmasın da Avrupa olsun; dahası sömürge ya-
şamı içinde olsun önemi yok; yeter ki her şey din atmosferi içinde ele
alınsın yaşansın ve gelişsin! Türkiye'deki dinsel yaşam yeterli de-
ğildir o ve onun gibiler için. Batıyla ilişkilerimizin gelişmesini de bu
amaçla isterler. Batının insan hakları kavramına sığınarak insan hak-
larını, İslâm hakları olarak değiştirinceye kadar insan hakları savunu-
cusudurlar.

Nevval Sevindi'nin şu sorusuna verdiği yanıtı bakalım. Soru:
"Avrupa ile entegrasyon mu Erbakan'ın peşine düştüğü D8'mi?"

Gülen, uzun açıklamalarının bir yerinde "Avrupayla bütünleşme-
miz çok önemli" diyor. Ama koşulu var, kendi kültürümüzün ağırlı-
ğıyla olursa, Avrupa ile entegrasyona evet. Çünkü: "Kendi din yoru-
mumuz ve anlayışımız ağırlığını hissettiriyor. Bu dinamiklerle artık
21'inci asra açılırken, hangi dinin içinde olursak olalım kimsenin bi-
ze bir şey bulaştırmaya gücü yetmeyecektir" (157).

İlginç bir yargı ve sav! Kimsenin gücü yetmezmiş! Neden der-
siniz? Yanıtı bulabilmek için Hoca'nın gelecekle ilgili projelerinin ve
bunların başarı koşullarının bilinmesi gerekir. Hoca zaten 21'inci
yüzyılın İlay-ı Kelimetullah, Tanrı'nın adının yüceltilmesi, yüzyılı
olacağını söylüyor ya. Bunun için yetiştirdiği Altın Neslin Işık Süva-

rileriyle çözümleyecek bu sorunu. Öyle ya, Tanrı'nın adını güneşin doğup battığı her yerde yücelttiğinde, dünya avucunun içinde olacak. Eee bu durumda ha Avrupa'da olmuşsun ha Amerika'da, ne ayırdeder ki? Bir fantezi mi diyorsunuz. Kimbilir belki Hoca haklıdır.

Ama onun burada altını çizmek istediği başka bir şey olmalı... Dikkatle bir kez daha okuyalım şu son sözleri: “..hangi dinin içinde olursak olalım.” Allah Allah diyorsunuz içinizden, ne demek bu “hangi dinin içinde olmak.” çözümü biraz sonra arayalım isterseniz.

Gülen, kimliğimizi ulusallık ya da Atatürkçü temele dayandırmazı doğru bulmuyordu. Bunun kimliksizliğe neden olduğu görüşündeydi. Hoca'nın mantığıyla bakarsak; ‘bunun yerine bir başka öğeyi koymalıydık. Geçmişte bizim kimliğimizin temelinde din vardı. Öyleyse, geçmişimizle barışarak kimliğimize sahip çıkmalıydık. Yoksa kişiliğimizi yitirdiğimiz dönemde olduğu gibi... kimliksiz kalırdık.’ Hoca'nın demek istediği özetle buydu. Doğru mu diye sormaz mısınız? Sahi biz ulusal bir devlet kurmadık mı? Bir ulus devletin yurttaşları kimliksiz midir ki, başka bir kimlik arasınlar.

Bu tür yargı ve önerilerin bir benzeri daha olacak; biraz zorlayın anılarınızı. Hani Graham Fuller adlı bir CIA görevlisi var ya! İşte o CIA görevlisi, daha yıllar öncesinden başlamıştı bu tür değerlendirmelere. Hocanın iyi bir öğrenci olarak Fuller'den aldığı dersi iyi çalıştığı anlaşılıyor. Fuller, 1990 yılı Şubat'ında o zamanlar Cumhuriyet gazetesinin Washington temsilcisi Ufuk Güldemir'le yaptığı söyleşide söyledikleriyle, bugünlere işaret ediyormuş! Fuller'in bu söyleşisi, başında bulunduğu Rand Corporation adlı kuruluşun hazırladığı, Türkiye'deki İslamcı akımlarla ilgili raporu üzerindeydi.

Fuller diyordu ki:

“Atatürk'ün düşünceleri çağı için son derecede güçlü düşüncelerdi. Ama onun sayesinde yaratılmış olan bugünün entelektüel güven duyan güçlü Türkiye'si, artık ulusal kimliğini, yörüngesini, dünyadaki rolünü hatta İslâm'ın günlük yaşamdaki yerini yeniden düşünmelidir.”

· Türkçe’de bir deyim vardır haddini aşmak, işte tam yeri, adam haddini aşıyor. Öyle ki, yeniden yapılanma formülü vermeye kalkıyor. Ulusal kimliğimi düşünmeliymişiz. Sonra yörüngemizi, daha sonra dünyadaki rolümüzü... Allah Allah, ben bunları düşünemiyorum da, ABD’nin adamı mı “düşün” diyor demez misiniz? Ama sana ne diyemediğimiz için, bu öneriler yerini buluverdi. Türkiye birden bir kimlik bunalımına girdi. Evet Kürdüyle Türküyle İslâmcısıyla, Alevisi ve Sünnisiyle hepimiz kimlik arayışına girdik. Kimler girmedi dersiniz, Ermeniler ve Yahudiler. Evet onlar Türkiye cumhuriyeti yurttaşları olduklarının bilincindeydiler demek ki!

Peki, yörüngemiz belli değil miydi. “Yurtta barış dünyada barış” bizim ulusal amaçlı rolümüzü belirlememiş miydi?

Bu nedenle olsa gerek, gazeteci soruyor, “Yörüngesini yeniden düşünmeli derken ne demek istiyorsunuz?” Yanıt bizim iç işlerimize kadar uzanma düşüncelerini yansıtıyor. Sanırım bunların projeleri de yapılmış uygulama aşamasındadır. Bu soruyu beklermişçesine, Cumhuriyetin devrimci atılımlarını da eleştirmenin ötesine geçiyor ve öğüt vermeye, yol göstermeye başlıyor. Örneğin; Atatürk modelinde, dinin kalkınmanın önünde engel olduğu düşüncesini “Kemalizm büyük ölçüde İslâm’ın eğitim, bürokrasi, yargı üzerindeki köhne ve ezici yükten” kurtulmak istiyordu yargısından sonra, şu öneriye geçiyor:

“Türkiye bugün İslâmi düşünce ve eğilimler konusunda daha esnek olmalı. İran gibi olun demiyorum, ama İslâm’ın özel yaşam ve kamu yaşamındaki rolü konusunda esnek olmak ve İslâm’ın Türkiye’nin kültürel ve entelektüel mirasının önemli parçası olduğunu, bastırılması gerekmediğini kabul etmek, katılaşmayı önlemek için kendisini ifade etmesine olanak sağlamak mümkündür” (158).

Şimdi, 1990’larla birlikte girdiğimiz kimlik arayışlarının nereden kaynaklandığını düşünebiliriz artık. Şu tümceyi döne döne oku-

yun lütfen: “Geçmişteki radikal laiklik döneminde İslâm’ın yaşamınızdan nasıl dışlanacağı bir fikri sabit haline gelmişti. Bence bu bugün daha az lazım bir reaksiyon.”

Hoca’nın bu çalışmada sunduğumuz belgelerle sergilediğimiz cumhuriyet devrimi ve geleceğe yönelik düşünce ve planlarıyla Fuller’in önerileri nasıl da örtüşüyor değil mi? Hoca mı yoksa Fuller mi, birisi dersini iyi bellemiş. Sanırım, ABD’nin Sovyetler’in parçalanmasından sonra Ortadoğu ve Avrasya ile ilgili planları için Hoca biçilmiş kaftan oluverdi. Bir uç beyi gibi kullanılacaktı. O’nun bu dünya görüşü ve Atatürk’e de bakışı gizli değil. Öyle ki, Hoca yalnız devrimleri değil, ulusal kalkışmamızı, bağımsızlık bilincimizi ve bunun ulusal bilincimizin ayrılmaz parçası olduğunu da özümsemiş değil. Özümsemek ne söz, kin ve nefret beslediği de açık ve ortada!

Sovyetler’in yıkımından sonra ABD’in Yeni Dünya Düzeni’nde tek buyurgan olduğu Körfez kriziyle anlaşıldı. Bosna ve Kosova krizlerinde bunu daha da pekiştirdi. Gerçek amacına, küreselleşme adıyla dayattığı ekonomik egemenliğine giden yolda engel tanımadan ilerliyor. ABD bu yeni düzende dünyayı kucaklamaya doğru koşuyor. ABD, Amerika kıtasında ekonomik birliği sağladığını açıkladı. Dünyanın öteki bölümlerinde, özellikle Ortadoğu ve Avrasya’da etkinliğini sağlamak için en az otuz kırk yıl sonrasını kapsayan stratejik ve taktik planlarını da hazırlamış olmalı. Kuşkusuz, İslâm ve Ortadoğu konusunu 1980’lerin ortasında ele almış ve İslâm’ın ABD çıkarları açısından Türkiye ve Ortadoğu’daki rolünü incelemeye başlamıştı.

Bu arada bir başka dünya fatihi de İlay-ı Kellimetullah için, yıllardır sürdürdüğü sözde zahidane çalışmalarını, güncelleştirdi. Fethullah Gülen Hocaefendi’den söz ediyorum. Mesih rolüyle, dünyayı sapkınlıktan kurtarma ve tüm insanları kıyamete değin, İslâm bayrağı altında toplama amacını gerçekleştirmenin çabası içinde. Daha bir kaç yıl öncesine değin, bu çabada yalnız Tanrıya güvendiğini, ondan yardım beklediğini söylerken, bir de baktık, hastalanıp New York’ta sağaltılırken, “Amerika dünyanın dümenindeki bir milletin adıdır, o-

nun izin vermediği hiç bir şey, dünyanın hiç bir yerinde gerçekleşmez” deyiverdi. Bu sözün bir başka hedefi daha vardı. 28 Şubat sonrasında, amaçlarına engel çıkaranlara ABD sopasını gösteriyordu. Sonra Papa hazretleriyle görüştü. O artık, ABD’nin kanatları altında, Mesih rolüyle Şam’da bineceği beyaz atla dünyayı fethedeceği günü bekliyor. Bu fethin ön hazırlıkları dünyanın şurasında burasında açtığı okullarda yetişen Altın Nesil ve Işık Süvarileri değil miydi?

Fethullah Hocaefendinin bu fetihte yardımcısı artık Amerika Birleşik Devletleriydi... Gerçekte ABD Hoca’yı koruyor. Çünkü Hoca, evrensel stratejisine, küreselleşme tasarısına o okullarla, ABD’nin hazırladığı ılımlı İslâm tezine verdiği destekle yardım ettiğini düşünüyor. Hoca, ABD’yi kullandığı kanısında sanırım; yoksa küfre uzanan, o ABD övgülerinin anlamı kalır mı? ABD’de öyle, Hoca’yı kullanıyor. Sonuç mu, yaşayıp göreceğiz, kimin kimi kullandığını?

Fuller’in yukarda değindiğimiz sözleri o çalışmadan esinlenerek söylenmişti. Ne diyordu Fuller: “Türkiye artık kimliğini, yörüngesini, dünyadaki rolünü ve İslâm’ın günlük yaşantıdaki yerini yeniden düşünmelidir”

Sahi biz İslâmı günlük yaşantımızdan çıkardık mı? Ne zaman çıkardık? Bizim özel yaşamımızda İslâmın silindiği bir dönem var mı? Ne demek istiyor bu adam? Sorduk mu, ulusça eleştirdik mi, ne demek istiyorsun dedik mi? Hayır, öylesine ulusal bilinçten uzak yaşıyoruz ki. elin oğlu bizim ulusal sistemimizi yeniden yapılandırmak istiyor, öyle gizlice değil planlarını projelerini açıklayarak, şunu şöyle yap diyor, biz susuyoruz. Susuyoruz ve gerçekleri açıklamak gerektiğini bile bilmiyoruz. O suskunluk işte başkaları tarafından dolduruluyor. Ve Fethullah Gülen çıkıyor karşımıza. O’nun da söylemi aynı! Düşmanlar düşmanca düşüncelerde birleşiyorlar, biz susuyoruz. Yalanlar karşısında susuyoruz. Türkiye’de İslâmın günlük yaşantımızdan silindiğine ilişkin sözleri bile yalanlamıyoruz. Böylece Hoca haklı çıkıyor.

Ben cumhuriyet kuşağındanım. Ve dinini-inancını yaşayan bir il-

de, dindar bir ailede inançlı bir birey olarak yetiştim. Dinin bireyin özel yaşamından dışlandığına tanık olmuş değilim. Türkiye’de İslâmî yaşam birey için hiçbir zaman yasaklanmadı, yasaklanamaz da. Böyle bir deneme düşünülemez de! Kısaca, İslâm, halkın ve toplumun günlük yaşamından ne silindi ne de silinmesi düşünüldü. Hadî mîkârcılar gibi düşünelim, bir dönem sıkı düzende kimi konular gözetim altına alındı diyelim. Peki bu Amerikalıya ne oluyor? Benim özel ve sosyal yaşamımla neden bu denli ilgili diye sormaz mısınız. Görülüyor ki, Türkiye’nin son yıllarındaki gelişmelerde bir başka elin çizgisi var. Burada Hoca ve onun gibi düşünen emperyalizm el ele... Graham Fuller sık sık gelir ülkemize, en çok da siyasal İslâmî bayrak yapan kesimle konuşur.

İnsan düşünmeden edemiyor, emperyalizm çıkarı olmayan yerde yoktur, acaba çıkarı nedir ki İslâmın günlük yaşantımıza değin uzanan etkisini araştırıyor! İslâmın günlük yaşamdaki yerini düşünmeliymişiz, öyle buyuruyor şu eski CIA ajanı. Hoş bu gibi görevlerde bulunanların o görevlerden emekliliği düşünülemez ya! Dahası da var, hazret bana yeni roller de biçiyor. “Yörüngemi, dünyadaki rolümü düşünmeliymişim.”

Rolümüz mü?

Peki, Fuller’in bu söyleşide sık sık yinelediği şu rol, Türkiye’nin dünyadaki rolü ne olacaktır? Buna o denli önem veriyor ki, bir yerde Türkiye’nin rolü Ortadoğu’da diyordu. Bir başka yerde Orta Asya’yı gösterir: “Geçmişte Atatürk’ün Pan-Türkizm ya da Pan-İslâmizm gibi düşüncelerden Türkiye’yi soyutladı... Orta Asya’da 50 milyon Müslüman Türk artık fazla özgürlük ve otonomiye kavuşacak... Orada öyle güçlü uluslar bloku ortaya çıkacak ki, Türkiye’nin bu oluşumda rolü olsun istermiş!”

Şu sözleri biraz daha açalım mı? “Orta Asya ve Azerbaycan’da öyle veya böyle bir Türk milletler topluluğu peydah olacaktır. Türki-

ye bu süreçte çok değerli bir rol oynayabilir. Gelecekleri için entelektüel ilham olabilir” diyor.

Peki, neden bizi öne sürüyor dersiniz. Oysa biz önce Türkiye’min sorunlarını çözmeyi hedeflemiştir. Başımızda bir güney doğu sorunu varken, ekonomik sorunların sarmalında dolanırken, Orta Asya’ya örnek olmak niye? Biliniyor ki, ABD’nin ilan ettiği küreselleşme uygulamasında bir kobay, ya da yardımcı gerekiyor. Gerçek rolümüz işte bu!

Fethullah Gülen’in Avrasya’daki eğitim girişimlerine başlarken ve yürütürken nerelerden destek aldığını, ABD’ye olan taabüdane - taparcasına- bağlılığının nedenini yakalayabilirsiniz Hoca’nın Amerika’ya olan aşırı bağlılığını ve dünyanın dümenine neden oturttuğunu sorgulamak gerekir. Bu bağlılığın kanıtlarını ilerde birlikte ele alacağız. Hocaefendi Amerika’ya hayrandır ama, Cumhuriyet Türkiye’si’ni kuser neredeyse. Şu nitelemeye bakalım:

“Evet, millet ruhuna Allah ve Peygamberine baş kaldırmanın dışında ciddi hiçbir şeyin öğretilmediği bu karanlık dönemde, bütün kara seslerin kapkara ağızların yaptıkları tek şey geçmişi tezyif (*alaya alma, küçümseme/ED*), atalarımızı tahkir (*hakaret etme/ED*) ve bin senelik muazzam mirası inkâr olmuştur” (159).

“Evet bu dönemde, milletin önünde bulunanlar milleti, millet de onları sevelememiş; hemen herkes birbirini koltuk değneği gibi kullanmak istemiş...”(160).

Cumhuriyetin toplumu çağdaş ölçütlerle yapılandırma çabaları ve cumhuriyetin bilimsel ve teknolojik, kültürel alandaki kazanımları, Hocaefendinin mantığına göre ulusal bir yıkım olmuştur. Dahası bunlar, “millet düşmanlarının, şeytani ve sinsi planlarının eseri” der ki:

(159) FG. Çağ ve Nesil/5, syf:105.

(160) FG. Çağ ve Nesil/5, syf:105.

“Asırlardan beri millet düşmanlarının, bu millete karşı en sinsî, en şeytani planları, daima ruh ve vicdanını şanlı geçmişimizden koparma, onu milli değerlerine karşı yabancılaştırma ve özünden uzaklaştırma istikametinde olmuştur. Zira, milli ve dini değerlerinden mahrum edilen milletlerin, en emin kuvvet kaynaklarını, en müstahkem siperlerini kaybedeceklerini onlar da çok iyi biliyorlardı” (161).

Bu konuyla ilişkili olan şu satırların nasıl bir kin ve düşmanlık taşıdığını duyumsayabiliyoruz

“Daha sonraki bir talihsiz dönemde ise, Romalıların barbarca düşüncelerle Kartacalılara yaptıkları aynı şeyleri biz kendi tarihimize yaptık. Asırlar boyu milletimizi ayakta tutan bütün tarihi dinamikleri yıktık ve adeta baykuşlara şehrayinler -şenlikler- tertib ettik.”(162)

Ya ne olmuştur o yenilikçilik ve yenilikçiler dersiniz? Hocadan alalım yanıtını: “O günkü yeniler ve yenilikçilerin yıldızları birer birer söndü ve daha üzerinden çeyrek asır geçmeden, partial birer elbise, eskimiş birer eşya gibi ya şuraya ya buraya atıldı ve tarihi bir fosil olarak korunmaya alındı” (163).

İsterseniz çözelim şu paragrafı: “Çeyrek asır geçmeden birer eşya gibi ya şuraya ya buraya atılan ve tarihi fosil olarak korumaya alınan” nedir dersiniz. Şöyle bir belleklerimiz yoklayalım.

1950 Genel Seçimlerinde Demokrat Parti’nin yönetime gelmesiyle, devrimleri “Halka mal olmuş olmamış inkılaplar” deyimiyle sınıflandırıp yıpratılma girişiminin yüreklendirdiği kimi gelenekçi kişiler, Atatürk’e saldırıya başladılar. Hakaretler ve heykellerine saldırılar karşısında Demokrat Partiye oy verenlerden bile büyük tepkiler geldi. Bu tepkilerin önlenmesi amacıyla, bizim için ulusal utanç sayılması gereken bir yasa çıkarıldı. “Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanun.” Halk arasında Atatürk’ü Koruma Kanunu olarak

(161) FG. Çağ ve Nesil/4 syf: 92.

(162) FG. Çağ ve Nesil/4 syf: 91.

(163) FG. Çağ ve Nesil aynı yerde.

adlandırılan 25.07.1951 tarih ve 5816 sayılı yasayı (164), bu sözlerle işaret eden Efendi hazretleri (!) bu yasanın uygulama sınırını aşmadan hakaret hakkını (!) eleştiri görüntüsüyle kullandığını sanmaktadır. Gerçekte yıllardır söyleyip yazdıkları bu yasaya aykırıdır. Savcılar neden mi görmedi. Bilmem onu da ortak düşüncelerle çözelim

Önceden belirttiğimiz gibi, onun fantezi diye küçümsediği Cumhuriyet devrimidir, devrimin kazanımlarıdır. Bu değişimi benimsemediğini “Bu fanteziler bitmiştir” sözleriyle yansıtıyor.

“Zaten dayandığı dinamikler itibariyle tükenmiş bir dünyanın ne yenileşme, ne yenilenmeye ne de başkalarına yenilik düşüncesi ilham etmeye gücü yetmez” (165) artık.

Peki ne olacaktır, gelecek için nasıl bir düş kurulmalıdır,? Yanıtını Hocaefendi’den alalım.

“...eğer önümüzdeki yıllarda dünya çapında bir yenilenme söz konusu olacaksa, hiç şüpheniz olmasın o, yıllar ve yıllar boyu, çeşit çeşit mağduriyetlerin, mahkûmiyetlerin, mazlumiyetlerin bilemediği, keskinleştirdiği ve çağıyla hesaplaşmaya hazırladığı şu bizim dünyamızda, İslâmın zamanları, mekânları aşan prensipleri ve Kuran’ın her gün biraz daha gençleşen ölümsüz düsturları sayesinde gerçekleşecektir” (166).

Bu amacın gerçekleşmesi için koşulların hazırlandığı kanısındadır Gülen.. Peki nasıl bir sistem düşünüyor dersiniz. Görünürde ilk hedef demokrasiyi gösteriyor; peki Hoca’nın demokrasiden ne anladığını, demokrasiyi nasıl yorumladığını biliyor muyuz! Yukarda il-

(164) Sözü edilen yasanın 17’nci maddesi: “Atatürk’ün hatırasına hakaret eden veya söven kimse bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Atatürk’ü temsil eden heykel, büst ve abidelerini veyahut Atatürk’ün kabrini tahrip eden, kıran, bozan veya kirleten kimseye bir yıldan beş yıla kadar ağır hapis cezası verilir. Yukarıdaki fıkralarda yazılı suçları işletmeye başkalarını teşvik eden kimse asıl fail/eylemci gibi cezalandırılır.”

(165) F.G. agy. syf:43.

(166) F.G. agy. syf: 43-44.

kelerini belirttiği sistem için, her koşulda bugünkü sistemin yıkılacağıнын müjdesini veriyor bağlılarına. Peki Hoca cumhuriyete karşı mı? Ne demek, Hoca cumhuriyetçidir (!), çünkü, selefi çağın düşünürü de cumhuriyetçiydi, hem de herkesten önce. Gülen de Cumhuriyetçidir, dahası Cumhuriyeti sever de!

Cumhuriyeti seviyoruz...
Hangi cumhuriyeti?

Zaman gazetesinin, Cumhuriyet'in 74'üncü yıl dönümünün kutlandığı 29 Ekim 1997 günlü manşeti iki sözcüklü tümceydi. Cumhuriyeti seviyoruz.” Bu başlığı okuduğumda, “Hangi cumhuriyeti” demişim! Bir arkadaşım yolda yürürken gazete satıcısının sergisinde okudum. Arkadaşım “ne demek hangi cumhuriyeti, diye eleştirdi beni. Zaman gazetesinin yönünü ve amacını az da olsa biliyordu, ama, bu başlık onun hoşuna gitmişti. “Sen de amma kuşkucusun, adamlar kendilerinin cumhuriyet karşıtı olmadıklarını kanıtlamak istiyorlar, iyi değil mi” dedi. Anladım ki, 8 sütun üzerine “Cumhuriyeti Seviyoruz” manşeti ilk anda amacına ulaşmıştı. Bu başlığı okuyan başkaları ne düşünmüştür bilemem. Ama, Gülen'in cumhuriyet çocuğu olduğuna inanların sevinç içinde olduklarını düşünebiliyorum. Gülen cemaatinin, bu yaygın sesi ve kulağının, nasıl bir cumhuriyet ve Atatürk karşıtı olduğunu bilmeyenler, bunun bir takıyye olduğunu düşünememiş olabilirler! Kimse hangi cumhuriyeti seviyorsunuz diye sormayacağı için, kamuoyunu aldatma çabası amacına ulaşmış sayılabilir. Halk hoşgörü ve uzlaşî söylemlerinin de etkisiyle, iyi niyetinin kurbanı edilmek istenmiş ve kısmen de olsa başarı sağlanmıştı. Bunun bir başka anlamı da kendi kalesine gol atmak gibi yorumlanması olacaktı.

Peki, halkın büyük çoğunluğunun sevilen cumhuriyetin Türkiye cumhuriyeti olarak algılayacağı düşünülmemiş midir? Sanılmasın ki düşünülmemiştir. Ama halkın o sessiz çoğunluğunu, her zaman ge-

lenekçi düşünceyle istedikleri yöne çevireceklerini düşündükleri, dahası bildikleri için, bunda sakınca görmemiş olmalılar. Kaldı ki kendi yandaşlarını bu manşetle tatmin etmiş oldukları gibi, Türkiye'yle ilgili dünyaya da istedikleri mesajı böylece verdikleri için başarılı sayılmalılardı bana göre!.

Gülen'in ve cemaatinin cumhuriyet (*soyut bir cumhuriyetten söz ediyoruz*) karşıtı olmadığı mesajı yerine ulaşmıştı!. Manşet gerçek amaca hizmet etmiş oluyordu!

Denilecektir ki, "Cumhuriyeti seviyoruz" demek neden başka bir anlamda söylenmiş olsun. Cumhuriyet soyut kavram olarak da saltanat karşıtı bir anlamla yüklü değil mi? Kaldı ki, bizim cumhuriyetimiz çağın en önemli bir tarih olgusunun eseridir. Bu nedenle başka bir anlam taşıyacağı düşünülemez! Bu yargılar ve değerlendirmeler doğru. Ama eğer onu soyut bir kavram olarak ele alırsanız. İşte İran İslâm Cumhuriyeti ya da sosyalizmin yanlış uygulandığı dönemin halk cumhuriyetleri. Oysa bizim sahip çıkacağımız cumhuriyet, 20'nci yüzyılın bir başka örneği olmayan devrim cumhuriyetidir. Ve o cumhuriyet, ulusal bir isyanın anıtıdır. Hem de Lozan'da, o isyanın ve bağımsızlık ülküsü karşıtlarının onayladığı bir ulusal direnişin anıtlasmış tek örneğidir.

Hocaefendi ve gazetesi Zaman, işte bu tarih olayını içlerine sindiremiyorlar dahası reddediyorlar. Sık sık değindiğimiz gibi, Gülen'in söylediği her söz, yazdığı her satır cumhuriyete kin ve nefret dolu bir reddiyedir. Bediüzzaman'dan kalan bir nefretin bayrağıdır, Gülen misyonunun salladığı...

Nur cemaatinin bu en yaygın yayın organının, Fethullah Gülen ve Said-i Nursi'nin izinde ve onların sesi olduğu düşünülmeden sorunun önemi ve ciddiyeti anlaşılamaz. Said-i Nursi de, devrim cumhuriyetini, "İstibdadı mutlaka, irtidadı mutlaka, safahatı mutlaka cebri keyfiyi küfri; yani (*kesin bir diktatörlük, kesin bir dinsizlik, kesin bir kâfirlik, kesin bir ahlaksızlık*) olarak nitelediğini görmüş-tük (167). Onun Cumhuriyeti "meşruayı şer'iyeye (*Peygamberin şe-*

ratına) dayalı bir İslâm Cumhuriyeti'dir. Bediüzzaman bunu açıkça her yerde söylemiş ve yazmıştır. Fethullah Gülen selefinden aynı düşünebilir mi?

Böylece Zaman'daki sözün çözümüne adım atmış oluyoruz. Bunun için Gülen'in Samanyolu TV'de 28 Mart 1997 tarihli söyleşisinden alıntı yaparak cumhuriyetle ve demokrasiyle ilgili sözleriyle cemaatine verdiği açık mesajı irdeleyelim (168).

O TV programında, Gülen'e "İslâm ve politika, İslâmı demokrasiyle ilişkisi, İslâm ve laiklik kavramlarıyla ilgili düşünceleri" sorulur (169) .

Hoca, uzun yanıtına, dinin ve İslâmın tanımını yaptıktan sonra, "İslâmın evrensel olduğu görüşüyle" girer söze ve şöyle sürdürür: "Ateistlikle, Yahudisiyle, Hıristiyanlıkla insanı kucaklar İslâm; daha sı hiç inananı ve Mecusiye/ateşe tapanı bile reddetmez, kucaklar" der. Bu düşüncesini Medine toplumuyla örnekler. Daha sonra "sekülerizm ve laik düşünce anlayışlar ve Kemalizm gibi uygulamaların yanlış yorumlandığına" değinerek, yanlış şöyle vurgular: Başbakan Necmettin Erbakan'ın birçok kez "Batı'daki tatbik şekliyle laikliği getirin ben herkesten evvel onu kabullenirim" sözlerinin dikkate alınmamasına değinir ve "anlaşıyor ki herkesin kabul ettiği bir laiklik varmış" der (170).

Bu girişten sonra, asıl konuya gelen Gülen'in, cumhuriyet kav-

—
(167) Bakınız, yukarda syf:

(168) 28 Şubat sonrası Gülen ve cemaatinin izlenceye anlaşıyor.. 28 Şubat öncesi bir tür savunma görüntüsüyle saldırıya geçmişti, Sabah Grubunun yardımıyla başlatılan Nur Harekâtı adlı dizi. Aktüel'in ve Yeni Yüzyıl'ın yayınları bu amaçla ön alma çabalarının ürünüydü. Ama yetmemiş olmalı ki, kendi TV'sinde bir söyleşi ayarlandı. Hoca bu söyleşide cemaatine ve yakınlarına korkacak bir şey olmadığını söylerken, düşünce ve girişimlerinden asla ödün vermeyeceği mesajını verecekti. O söyleşi kitaplaştırmıştır. Söyleşiden yapılan alıntıların kaynağı Dr. Osman Özsoy'un (Dr.O.Ö) Fethullah Gülen Hocaefendi ile Canlı Yayında adlı yapıtıdır.

(169) Dr. O.Ö. agy. syf: 21.

(170) Dr. O.Ö. agy. syf: 22-24.

ramını algılayışındaki ilginçliğe bakın: Cumhuriyet’e ilk günden beri karşı gelen olmadığını, öyle ki üstadı, onunla haşrolmayı istediğini söylediği Bediüzzaman’ın, ‘Ben hepinizden evvel cumhuriyetçiyim’ sözlerine göndermede bulunarak, ‘Üstad doğduğu doğu topraklarında kalırken, yemeğinin ve içtiği çorbanın tanelerini neden karıncalara verdiğini soranlara, bunun hikmeti şudur: Bu karınca topluluğu arılar gibi ve cumhuriyetçidir. Bu nedenle benim cumhuriyete yönelik sevgim vardır. İşte bu sevgi ve ilgimin gereği yiyeceğimi onlarla paylaşıyorum’ demişmiş! Üstadı bu nedenle cumhuriyetçiymiş! O neden olmasın?

Cumhuriyet ve arıların karıncaların yaşamı; ilginç bir örnek değil mi? Dahası da var ve asıl şu sözler önemli: Gülen’in selefi, çağın mütefekkeri/dahisi “Ama bunun bir koşulu var” dermiş, onun anladığı cumhuriyet “...biçimsel olmadığı gibi yapay bir cumhuriyet de değilmiş.” Bu sözlerin altını çizelim. Dikkat ederseniz burada cumhuriyete yine saldırı var. Hoca devrim cumhuriyetinin kendince bir değerlendirmesini yapıyor bu sözlerle. Ona göre cumhuriyet, yapay ve biçimsel bir sistemdir Türkiye’de.. Ya gerçek cumhuriyet nasıldır.

“Adaleti, haklılığı ve gerçekliği büyük çoğunluğun katkısında arayan ve ona dayanan bir Cumhuriyet’tir”(171). Büyük çoğunluk da, laiklik karşıtı kesimlerin toplamı olmalı!

Zaman gazetesindeki başlığın ne anlama geldiği iyice anlaşılıyor değil mi? Hoca ve ihvanları, karıncaların, arıların cumhuriyeti gibi bir cumhuriyet seviyorlar anlaşılan!

Gülen’in mesajını alabilmek için 28 Şubat’tan sonraki ilk söyleşisi olduğunun da altını çizelim. Dilinin altındaki şudur 28 Şubat’ın koruduğu Cumhuriyet, gerçek değildir, o şekli ve sun’i bir cumhuriyettir. Hakkaniyet ve adaletten de uzaktır. Cumhuriyet çoğunluğun iradesi üzerine kurulur, oysa bu şekli cumhuriyet azınlık iradesine da-

(171) Dr. O. Ö. agy. syf. 24.

yanır. Evet hoca tam bunu söylemek istiyor, ama o doğrudan söyleyecek kadar yürekli değildir.

Peki şu çoğunluk iradesi nasıl oluşur ve gerçekleşir dersiniz. Sivil toplum örgütü olarak dayatılan tarikat bireylerinden mi, dediğinizi duyar gibiyim. Tarikatlarda birey var mıdır. Tarikat cemaat bilinciyle devinir. Kısaca cemaat güdüsüyle devinilen yerde, tarikat ulusunun, şeyhin dediği olur. Şeyhin oy verin dediği partiye akan oylarla yönetilen cumhuriyet, nasıl bir cumhuriyettir dersiniz. Çoğunluğun özgür iradesinin olmadığı yerde hakkaniyet nerede aranacaktır. Ne kadar tarikat varsa o kadar değişik görüş olacaktır.

Şu sözün tam yeri değil mi? Sen herkesi kör âlemi sersem mi sanırsın! Ya da, Nasrettin Hoca'nın torunları olan halkımızın deyimiyle "Alanda kaçan mı?" Anlaşıyor ki, Hoca rejimden hoşnut değil, hem de hiç değil, kendi biçimiyle sistemi eleştiriyor. Şu sözler o TV programındaki konuşmasından özetlenmiştir:

Hoca'ya göre, "Laikliğin günümüzdeki anlamında Türkiye'de çoğu aydının dediği gibi, birliktelik sağlanamıyor, demokrasilerde hele bizde laiklik tam anlamıyla uygulanamıyor'muş! Bunu 'Batılılar' da söylüyorlarmış, Türkiye'deki rejimde bir eksiklik varmış. Onların dediği kadar olmasa da varmış" (172). Gülen, "Cumhuriyetimiz meşru değildir" diyor. Onun meşruluktan ne anladığına önceden değinmiştik. Özlemine çektiği "meşruiyeti meşrua içinde bir sistemdir." Yani Peygamberin ilkelerine dayalı bir sistem. Hedeflediği Din için devlet'tir. Ki bu devlet Hoca'ya göre, tam bir demokrasidir. "Bana göre" diye başladığı bölümde özetle, demokrasi insanların bütün gereksinmelerini tam anlamıyla topluca karşılayan bir sistem olarak düzenlendiğinde, yani kişinin yalnız dünyasının değil ahretinin sorunlarını da çözecek sistem kurdurulduğunda; bir başka deyimle, insan yaşamını kabre kadar değil kabir sonrasını da kapsadığında ve tüm sorun-

larımıza da sahip çıkmalıdır, çünkü insan bedenden ibaret değildir” diye ekliyor (173). Ne mi söylüyor Gülen, baştan beri, yani davaya adım attığından bu yana söylediklerini değiştirmiş gibi yineliyor. Kişinin tüm yaşamını ve ahretini kucaklayan, yani Tanrıyla ilişkileri içinde yaşamın her anını düzenleyen bir din devleti... Evet cumhuriyet çocuğunun özlemini çektiği sistem budur.

Bu sözlerin TV ekranından seslenildiği tarihin 28 Şubat sonrası olduğunun bir kez daha çizelim altını. Gülen, cemaatine, “ben devamdan vazgeçmiyorum, sizler sıkı durun” demek istiyor!

İşte Fethullah Gülen ve cemaatinin cumhuriyete bakış açısı ve demokrasiden anladıklarının ve nasıl bir sistem özlemi içinde olduklarının resmi...

Şimdi Zaman gazetesinin cumhuriyeti seviyoruz manşetinin ne anlama geldiğini daha iyi kavrayabiliriz sanırım. Karınca ve arıların cumhuriyetini seviyor olmalılar. Hani, çağın mütefekkirinin izini sürüyorlar da! Ama demokrasiyi ve cumhuriyeti 1400 yılın ötesinde arıyor. Neden, çünkü Hoca ve saygın selefi, salt gelenekçi bir dünya görüşüyle çözümlemek isterler sorunlarımızı!

Görülüyor ki Gülen ve cemaati, gelenekçi bir sistem karma çabasındalar. Yaşam felsefeleri, geleneklere dayalı, sözde geleceğe dönük bir dünyada boy atmaktır.

Gelenekçi bir felsefeyle yola çıkan Gülen’in amacına ulaşip ulaşmayacağını saptamaya çalışalım. Önce şu soruyu yanıtlayalım:

Gelenekçilik ya da Cumhuriyeti özümseyememek

Tüm gelenekçi kişiler ve rejimler, geleneklere sıkı sıkıya bağlılık olarak özetlenen aynı paydada buluşurlar. Doğal olarak, dini de gelenek olarak algılar ve öyle uygularlar. Bu bir kördüğündür ve çö-

(173) Dr.●Ö. agy. syf: 27-28.

küşe giden bir yol izler. Gelenekçi rejimler bu yazgıdan kurtulamazlar; kendilerini yenileyemez ve tarihe göçerler. Osmanlı İmparatorluğu da bu yazgıdan kurtulamamıştır. Öyle bir kördüğüm ki, ancak aklın ve bilimin ışığında çözülebilirdi. Son iki yüzyıldır çırpındığı gelenek çıkmazından kurtulamayan Osmanlı; kurtuluşu yanlış yollarda arıyordu. Çürümüş bir sistem, yıkılışını, hızlandıran devletlere sığınarak önlenmek isteniyordu. Oysa çözüm Osmanlı'nın hangi nedenlerle kendini yenileyemediğinin ve tarihe göçmekte olduğunun bilinmesinden geçirdi. Bunun için, olayları, tarihsel oluşumu nesnel koşullarıyla ele almak ve çözümü buradan çıkarak aramak gerekirdi. Ama Osmanlı'yı kurtarmak isteyenler bu yolu deneyemedikleri için kurtarılamazdı. Osmanlı'nın kendini yenileyemediğini Hocaefendi de kabul ediyor.. Konuyu bir başka açıdan ele alan şu eleştirel satırlar onundur. Diyor ki:

“Düşünelim bir kere, bizde tercih planına göre değil, başkalarının tercih ettiği mes’eleleri bir araya getirerek yazılmış en son fıkıh kitabı, Fatih Sultan Mehmed döneminde yazılmış ve Fatih Camii’nde imamlık yapmış merhum Üstad Halepli İbrahim Efendi’nin yazdığı Mülteka-i Ebhur (174) ve yine aynı döneme ait Molla Hüsrev hazretleri’nin yazdığı ‘Dürer ve Gurer’ (*)dir. Aradan bunca asır geçmiş ve elbette çok şey değişmiştir. Halbuki heyetler teşkil edilebilirdi ve bu sahada ehil insanlar yetiştirilerek çağ kucaklanabilirdi. Ve böylece geçen dört-beş asır da, daha öncekiler gibi bizim asrımız olurdu. Ama işin doğrusu şu ki, biz yedi-sekiz asırdır belli şeylere kilitlenip kalmışız” (175).

Hoca’nın “işin doğrusu biz yedi sekiz asırdır belli şeylere kilitlenip kalmışız” sözleriyle çağın mütefekkeri olarak selamladığı Bediüzzaman’ın, “İslâm milleti sekiz asırdan beri durgunluk yaşamak-

(174) Mülteka-i Ebhur, (Denizlerin Kavuştuğu Yer, (*) Durer ve Gurer (İnci ve parlaklık) o dönemde yazılmış iki kitap adıdır.

(175) F.G. Prizma/1, syf: 59.

tadır” söylemi örtüşüyor. Hoca ekliyor: “Demek ki, topyekûn İslâm dünyasında, bu bir kaç asırlık zaman zarfında çağın problemlerini **ku-**caklayacak ilim adamı yetişmemiştir” (176).

Hoca’nın bu konuda başka saptamaları da var: “Asya’da, Endü-lüs’te, Selçuklularda mükemmele yakın bir sanattan bahsedebiliriz. Osmanlılarda ise belli bir dönem itibarıyla mükemmel bir sanattan söz edebiliriz. Çünkü Osmanlılarda bütünüyle bir sanatın varolduğu söylenemez... Osmanlı belli bir döneminde sanatın zirvelerine **çıkı-**labilmiş, ama bu, devam etmemiş” (177). Neden mi? Yanıtı ilginç:

“Zannediyorum medresenin bu düşüncelere karşı kapanmış ol-ması önemli bir husus.” Yanıtın ilginçliği bununla da bitmiyor. “Esa-sen sanat” diye sürdürüyor “...estetik gibi konulara yürümek biraz **da** tasavvuf yoluyla olacak bir iştir. Fakat bu yol da bütün bütün kapatıl-dığından dolayı, ufuklar daralmış, dünya küçülmüş ve giderek ufa-lanmıştır. Bu küçük dünya içinde de büyük düşüncelerin, sanat eser-lerinin meydana gelmesi söz konusu olamazdı herhalde” (178).

Şimdi düşünelim: İçinde bulunduğumuz kültür ortamında, yüz-yıllardır bilime yüz çevrildiğini, bilimsel çalışılmadığını, bilim ada-mı yetişmediğini, bu nedenle de belli şeylere kilitlenildiğini söyledik-ten, hele sanat gibi toplumsal yapının estetik zevkini yücelten ve ye-ni ufuklara açılımını sağlayan bir konudan yoksunluğu görerek, Os-manlı’nın yıkılışının nedenlerini başka yerlerde aramak aklın işi ola-bilir mi? Hele ve özellikle Mustafa Kemal nasıl suçlanabilir? Bilim-sel gerçek şudur, yaşam sürekliliğini değişim ve dönüşümle sağlar. Bilimselliğe ve sanata kapısını kapamış olan bir sistemin yaşaması olası mıdır?

Araştırıldığında Hocaefendi’nin, çağdaşıktan ve çağın yakalan-masından anladığıyla bizim çağdaşıktan anladıklarımızın aynı şey ol-

(176) F.G. aynı yerde, syf: 56-57.

(177) Eyüp C’an, Ufuk Turu AD Yayıncılık, 14’üncü Baskı, syf: 103-105.

(178) E.C. aynı yerde syf.105.

madığı görülür. O, çıkış yolunu, hep Asr-ı Saadet dönemini örnek alacak bir sistemde arama düşü içindedir.

Mustafa Kemal, genç bir subayken bu gerçeği görmüştü. Çünkü akıl ve bilime dayanarak arıyordu çıkış yolunu. Bu arayışlarında, çözümün ulusal egemenliğe dayalı bir sistemde olduğunu saptamış ve bunu arkadaşlarına söylemiştir. O, çözümü akıl ve bilimsel düşünceyle aradığı ve uygulamalarında halka dayandığı için, başarıya giden engelleri aşmış ve iki cephede sürdürdüğü kurtuluş savaşını utkuya götürmüştü. Lozan'da evrensel onaya bağlatmıştır. Bu nedenle Cumhuriyetin temelinde, Osmanlı'nın, kurtuluş için sığındığı emperyalist güçlerin topraklarımızı işgaline karşı girişilen savaşın utkusu vardır. Bir başka deyişle. Osmanlı'ya karşı ulusal dirence dayalı isyan, yurdu işgal eden güçlere karşı anti-emperyalist bilinç, akıl ve bilimsel yöntem vardır.

Mustafa Kemal bu utkuya dayanarak kurduğu Cumhuriyeti, aklın ve bilimin ışığında yetiştirecek kuşaklara emanet etmiştir. Kuşkusuz ki, cumhuriyet, kuruluşun temelindeki, tam bağımsızlık, anti-emperyalist bilinç, ulusal irade gibi dinamiklerle yaşar, gelişir, çağdaş uygarlığa bu yolla ulaşılır. Cumhuriyeti kendi dinamiklerinden koparıp, geleneklerin dinamiklerine oturtmaya kalkışmak başaramayacak bir çabadan başka bir şey değildir. Fethullah Gülen'in yaptığı işte budur. Bu gerçek karartılarak Gülen'in bir cumhuriyet çocuğu olarak sunulmasının mantığı bulunabilir mi?

Burada Fethullah Gülen'in siyasetin dışında olduğuna ilişkin savını irdeleyelim. Gülen'e göre ne kendisi ve cemaati ne de Bediüzzaman, siyasete sıcak bakmazlar, sözde siyasetin dışındadırlar. Onlar dini salt din için severler. Ama devletin din kurallarına dayanmadan meşruluğunu kazanamayacağını savunurlar. Cumhuriyet bu meşruluğu halk iradesine bağladığı için meşru değildir. Cumhuriyet de ancak teşrii meşrua üzerine kurulduğunda gerçek cumhuriyet olacaktır. Cumhuriyet gerek kuruluşunda gerekse sonradan gerçek değerlerimizi tahrip etmiştir.

Peki bu düşüncenin uygulaması dinin siyasete karışması değil mi-

dir? Bu savlar düşünce aşamasında kaldığı sürece sorun yaratmaz, düşünen için de elbet. Ama, bu düşünceyi uygulamaya koyacak çalışmalar, örneğin geleceği kucaklayacak Altın Neslin yetiştirilmesi, ümete peygamberin mesajını güneşin doğup battığı yerlere taşıma görevi verilmesi de mi siyaset değildir?

Bu konuda Hoca'nın ötedenberi söylediklerini bir yana bırakarak, şu New York Sohbeti'nden örnek verelim: Bakın Nevval Sevindi'nin "Cumhuriyet çocuğu" olarak nitelemenin ötesinde "Mustafa Kemal'in düşündüğü sentezi ortaya çıkaracaklardan biri diye gösterilen Hocaefendi'nin cumhuriyete nasıl baktığını belgeledik. Şu satırlar da Onun'dur:

"Cumhuriyet, demokrasi yaşanırken birtakım değerler çok ciddi ihmale uğradı... bazı şeyleri öteden beri, dıştan alırken, bu bize uyar mı uymaz mı demeden bizi bir kalıba koymaya çalışıyorlar. Oysa bu devletin, bu milletin, bu toplumun kendine has özellikleri vardır. Onu kendine has özelliklerde aramak lazım Eğer onu kendi özelliklerinde aramazsak başkalaştırmış oluruz. Bu da toplum çapında yeni buhranlara sebebiyet verir. Biz de bu buhranları yaşıyoruz. Başka kalıba koyamazsınız, bu milletin atamayacağı bazı şeyler vardır, tarihi vardır, tarihi dinamikleri vardır. Özü vardır, din gibi, çok önemli bir dinamiği vardır" (179).

Yalnız cumhuriyet mi, "demokrasi yaşanırken" de aymazlıklar süregelmış. Neden dersiniz; Hoca'ya göre, "sistemin, kendine has özelliklerine oturtulması yerine bizi yabancı bir kalıba koymak" istenmesinden. Eğer tarihsel dinamiklere bağlı kalarak demokrasiye geçebilseymişiz, bugünkü bunalımları yaşamazmışız. Oysa Gülen, din için devlet felsefesine sahip bir kişi ve demokrasiye innamadığını söylüyor. Peki nasıl oluyor da temel dinamiğimiz olarak gösterdiği

(179) Yeni Yüzyıl, Nevval Sevindi' Fethullah Gülen'le New York Sohbeti, 22 Temmuz 1997 ya da N.S. Fethullah Gülen'le New York Sohbeti, Sabah Yayınları 3'üncü Baskı.

“din için devlet’ten demokrasi çıkacak dersiniz; Demiyorum, ne divordu. “Demokrasi eğer zirveyse, biz onu 1400 yıl önce yaşadık.” Hoca, cumhuriyeti de, demokrasiyi de hep Asrı Saadet döneminin dinamiklerine dayandırmak istiyor. Selçuklular, bu dinamiklerle Anadolu’yu yurt edinmişler. Osmanlılar nasıl o geleneği sürdürerek üç kıtaya egemen olmuşsa, neden Osmanlı sistemini ihya etmeyelim-canlandırmayalım.. Hoca gelenekçiliğe dayalı bir sistemin çağ dışı bir yönetim olduğunun bilincinde değil. Bunun uygarlık yolunda ilerleme ve gelişme için aşılmaz bir engel olduğunun da.

İşte sorun burada düğümleniyor ve çözülmezliğe dönüşüyor. Çünkü çözüm diye sunulanlar, salt geleneğin statik yapısına dayalı, değişime yer vermeyen bir düşüncenin ürünü olmuştur. Dolayısıyla, İslâm dünyası değişimi hep geriye dönüšte aradığından bir kısır döngü içinde çözümsüz sorunlarla baş başa kalmıştır. Bunun başlıca nedeni, içinde yaşadığı çağın sorunlarını, geçmişin çözüm mantığıyla ele almaya, çözüm aramaya kalkışmasıdır. Hiç bir sorunu çözemeyen bu mantık, giderek kendini geleneğin içine hapsedmiştir. Toplum her konuda hiç bir şey üretemediğinden kendini yenileyememiştir. Bu nedenle toplumsal, sanatsal ve doğal olarak bilimsel alanda da Avrupa’nın etkisi altında yarı sömürge durumuna kadar gerilemiştir. İşte Hoca’nın övgüleriyle örnek alınmasını istediği Osmanlı budur. Hoca, çağdaş bir topluma, Türkiye Cumhuriyetine, tarihinin derinliklerindeki, kendi dönemine göre ileri ama günümüzün sorunlarına yabancı bir imparatorluğu örnek göstererek sorunlarımıza çözüm aramaktadır. Bunun çıkmaz bir yol olduğunu, yeni çözümsüzlüklerle karşı karşıya kalınacağını, ne yazık ki, düşünemiyor.

Bu sonuç Fethullah Gülen’i demokratik sistem yanlısı sayanların bilgisine sunulur

Cumhuriyet devriminin mimarı, Osmanlı’nın geri kalış nedenlerini ve uygarlıkların, tarihsel akış içinde birbirini etkilediğini saptamıştı. Bu akışın, sosyal, siyasal gelişme ve değişimlerin karşılıklı etkileşimlerle toplumları uyardığından çıkarak, ulusumuzun değişim

ve gelişme stratejisini saptamıştır. İşe başlaması bu çalışmaların sonunda saptadığı hedefe yönelmesi ve başarısı hep akıl ve bilimsel yöneme dayanır. Tıpkı doğa gibi, onun bir parçası olan insan ve insan topluluklarının da durağanlaşmalarının, gerilemeye ve giderek yok olmaya neden olduğu gerçeğini Hocaefendi ve ihvanları (*tarikât arkadaşları*) göremiyorlar, göremezler de!

Çünkü gelenekçi yapı ve düşünce onların gerçeği görmesine engel olmaktadır.

Bu nedenle, Hocaefendi ne kadar övse ve övülse, ne kadar Amerika'yı ardına alarak, Türkiye için planlar yapsa da, o planları ve amaçları asla gerçekleşmeyecektir.

Burada en büyük dayanağımız, tarihsel akıl ve akımdır. Kendini yenileyemeyen Osmanlı'nın tarihe göçüşü önlenemedi. Ve tarihsel gerçek şuydu, işbirlikçilerin başı Halife-Sultan ve Sait Molla gibi akıllını özgürce kullanamayanlardı. Ve Halife-Sultan, Ulusal Kurtuluş Savaşının komutan ve erlerini isyancı-hain ilan etmiş, Şeyhül-İslâm'dan aldığı fetva ile idamları için ferman çıkarmıştı. Ama o ferman uygulanamadı; çünkü tarihsel gerçek gelenekçiliği yenmiş, Anadolu kendi yazgısına egemen olmuştu. İşte Hoca bu gerçeği göremiyor ya da kabul etmiyor edemiyor!

Anadolu ihtilali sonuçta halkın eseri idi. Mustafa Kemal, halkın kendi yazgısına egemen olması gerektiğini, Halife-Sultan'ın kendisinden başka kimseyi düşünmeyeceğini eylemli olarak göstermek istedi halka, bunda da başarılı oldu. Ama tam altı yüz yıl yazgısını bir soyun ellerine bırakmış insanlardan oluşan, ulusal bilinci körleştirilmiş halkın aydınlanması ve devrime sahip çıkması zaman alacaktı. Devrimin ve onun temeli olan bağımsızlık ve Cumhuriyetin gençliğe emanet edilmesinin anlamı işte burada aranmalıdır. Yeni yetişecek kuşakların, devrime sahip çıkacak bilinçle yetiştirileceği düşünülerek başlatılan eğitim devrimi ve bu arada halkın da aydınlanması umuyla eğitim ve kültürel değişim devrimin ilk hedeflerinden biriydi. Tevhidi Tedrisat (*Öğretim Birliği*) Yasası'na dayalı eğitim devrimin-

den tutun da abc, dil devrimine değin art arda sıralanan yenileşme devrimlerinin tümü işte bu amacın gerçekleştirilmesi içindi. Tüm karşı koymalara ve engellemelere karşın, Cumhuriyet başarılı olmuş sayılmalıdır. Devrimin halka mal edilmesinde eğer geri adımlar atılmamış olsaydı, bugünkü gel gitlerle karşılaşılmazdı. Yine de tüm bu gel gitlere karşın, Cumhuriyet, 20'nci yüzyıldan 21'inci yüzyıla kalan bir önemli yenileşme hareketi olarak tarihteki yerini alacaktır.

Bugünkü sorunlar, devrimin kendi kadrosunu oluşturamaması nedeniyle, karşıt gelenekçi düşüncenin değişmeyen hazır kadrosunun, gelenekçi dünya görüşünden güç alarak Cumhuriyeti o dünya görüşüne göre biçimlendirmek istemesinden kaynaklanıyor. Hoca ve onun dünya görüşünde olanların 'Cumhuriyete karşı' olmadıkları söyleminin bir saptırma olduğu göz ardı edilmemelidir. Onlar soyut bir cumhuriyet kavramının ortak paydasında birleşiyorlar. Çünkü Türkiye cumhuriyetini asla benemseyemediler ki sevebilsinler. Hoşgörü şampiyonu Gülen'in hoşgörü alanına girmeyen Mustafa Kemal Atatürk ve cumhuriyetimizdir.

Şu hoşgörü masalı ya da amacı gizleme taktiği

Hoşgörü mü? Fethullah Gülen'in hoşgürüsü yalnız devrimci Kemalist cumhuriyet için geçerli değildir. Eğer hoşgörü gerçekten içten ve hiçbir art niyet taşımadan gösterilebiliyorsa, bir telattuf oyunu değilse, bir amaç için geçit olarak kullanılmıyorsa, o zaman anlam kazanır... Hocasfendi hoşgörü bayrağını, devrimci cumhuriyet dışında her vere diker!

Ve o bayrağı, en son Vatikan'a dikti Kozasından çıktıktan sonra eline aldığı bu bayrak, önce nerdeyse paparazzilere konu olacak medyatik iftar yemekleri için beş yıldızlı otellerin yemek salonlarına dikildi. Bunun bir tür telattuf (*amacını gizlemek için nazıkçe-ince davranış*) ya da mümaşat (*göz yumma*) olduğunu bilmemek oyu-

na gelmektir. Neden dersiniz? Hoca, hoşgörü bayrağını dalgalandı-
rırken, ihvanlarına kimi şeyleri görmezden gelmeyi öneriyordu. Ne
diyordu, “her doğru her zaman söylenmez.” Hoca’nın kendi yolunu
açmak için kullandığı yöntemlerin başında gelir mümaşat ya da te-
lattuf.

Gülen gerçekten hoşgörölü ise, ondan çok şey istemiyoruz, şu
engin hoşgörüsüyle, devrim cumhuriyetine karşı açtığı savaşımdayı
haksızlığını kabul etsin, yeter. Sen, ülkeni emperyalizmin işgalinden
kurtaran eşsiz devlet adamına, gerçekten çağın en büyük değişimini
gerçekleştiren Mustafa Kemal’e hakaret edeceksin, senin bugün bu
topraklarda özgürce yaşamana ve konuşmana, ibadet etmene olanak
sağlayan sistemi, *(eksikleri ve yanlışları olsa da demokrasiye geçişin
koşullarını hazırlayanlara açık gizli saldırıcaksın, Papa’ya mektup
yazıp hoşgörü şovun için “İslâm yanlış anlaşıldı” diyerek alkış bek-
leyeceksin, sonra yine cumhuriyet için)* tagut sistemi diye aşağılaya-
caksın hakaret edeceksin; kim inanır böyle bir hoşgörü gösterisine.
Din içtenlik ister, yalan ve din adına şovu asla kabul etmez. Telattuf
ya da mümaşat yaşamın her noktasında geçerli bir sistem değildir. Bu-
nu sistemleştirmek dinc de ihanettir. Çünkü her bireyin, dahası hele
nassa göre, dinin özü ve dindarların sahip olması gereken doğruluk
ve inandırıcılık ilkelerini zedeler, güven duvarını yıkar

Hele insanları kendi düşüncesi doğrultusunda etkilemek için, İs-
lâm’ın çok önemli bir kurumu, oruç ve iftar gibi Tanrı’nın kullarına
özel olarak emanet ettiği bir kurumu, inancın temel değer sistemleri-
ne aykırı bir düzende kullanılmaya kalkılırsa, hem bunu kullananı
hem de, o kurumun etiğini bilmeden şu ya da bu tutumla konuyu de-
ğerlendirenleri güç durumda bırakır. İnsanları böylece günaha sok-
mak nasıl bir din anlayışıdır dersiniz?

İşte bu bir politikadır ve dinin kesin yasakları arasındadır. Çünkü
din politik emeller için kullanılmaktadır. Çünkü bu yolla, sözde tebliğ
ya da irşat görevi yapılamaz. Tebliğ ve irşat için de, dinin kendi disip-
lini içinde kalmak gerektiğini bilmez mi Hocaefendi. Bilir bilmesine

ama, tıpkı, Papa'ya yazdığı mektuptaki üslubu-biçemi gibi bunun da inanç dizgesini yaralayan bir tutum olduğunu nasıl göz ardı edebilir?

Bu şovun amaçlarından biri, Kemalist cumhuriyetin karşısına yeni yandaşlar dikmektir. Gerçek şu ki, bu amaca ulaşılmış yeni müttefikler kazanılmıştır. Bu bağlamda, dinle demokrasinin ortak paydaları olduğu, ama laik cumhuriyetin, demokrasiyi salt laik ilke nedeniyle bağrında barındırmayacağı savları ileri sürülmektedir. Kemalist cumhuriyeti savunanlara karşı o kanatla ortak tavır alanlar da, "cumhuriyet demokrasi değildir. Cumhuriyeti değil demokrasiyi yaşatmalıyız, sorunlarımızı gerçek ve tam demokrasi çözecektir (180) söylemiyle, cumhuriyetin, daha doğrusu devrimindinamiklerine karşı yadırtıcı ve yıkıcı bir tutum içindeler. Oysa Cumhuriyet, zaten eğer halkın özgürce açıklayacağı istence dayalı bir sistemse (*ki öyle olmalıdır*), demokrasinin ta kendisi değil midir? Elbet Cumhuriyetimizin o aşamaya geldiğini söyleyemeyiz. Bir teokratik sistem içinde yetişmiş ummet toplumuna, bireysel bilinci yerleştirmenin ve yurttaşlık statüsüne geçmenin kolay olmadığı bilinmelidir. Ancak böylece, Devrimci Cumhuriyetin gerçekleştirdiği değişimin değeri anlaşılabilir.

Devrim, o günün koşulları içinde toplumu uyarıp çağa uyumunu sağlamak için akla gelen en uygun girişimlerle yeni bir toplum yaratma çabalarında önemli başarılar elde etmişse, bunda tarihsel akışın rolü kadar, devrim liderinin etkin ve gerçekçi önderliğinin rolü göz ardı edilmemelidir. Devrimlerin toplumsal değişimi ancak zaman içinde gerçekleştirebildikleri düşünülürse, tarihsel akış içinde Kemalist devrimin başarısız olduğu söylenemez. Devrim bir uzun soluklu koşuysa 20'nci yüzyılın 21'inci yüzyıla koşan devrimi, Kemalist devrim olacaktır.

Devrimimiz kendi kadrosunu oluşturmamadan karşılaştığı sorun-

(180) F.Gülen Hoca, demokrasiyi de çağdaş anlamıyla değil, kendi dünya görüşüyle değerlendiriyor dahası: "...biz, İslâm'ın demokratik bir sistem olduğu düşüncesine karşıyız." diyor.

ları, cumhuriyetin dinamiklerinden güç alarak çözmeye çalışmakta, karşılaştığı güçlükleri böylece aşmayı başarmaktadır. Şu halde Cumhuriyetçilere düşen ilk görev devrimin dinamiklerine sahip çıkmak olmalıdır. Kısaca, temeli bağımsızlık ve laiklik olan cumhuriyete sahip çıkarak 21'inci yüzyılda da koşmayı sürdürmek... Böylece amaçları, demokrasi kavramına sığınarak devrim cumhuriyetini yıkmak olanların düşlerini boşa çıkarmak için izlenecek tek taktik budur.

Ancak cumhuriyet karşıtlarının aynı amaçta emperyalizmle iş birliği içinde bulunanların pes edecekleri sanılmamalıdır. Onlar kuzu postuna bürünmüş kurtlar gibidirler. Peki bu çağ dışı düşünceler nasıl oluştu ve çıkış yolu olarak dayatıldı topluma! 21'inci yüz yıla girerken toplumun bir kesimi nasıl oldu da, cumhuriyetin tarihsel koşullara dayalı kuruluş dinamiklerini reddederek, işlevselliğini yitirdiği için tarihe devredilmiş bulunan statik yapısında aramaya kalkıştı. Bu gün yanıtı aranacak olan bu ve buna dayalı sorulardır. Bu ters gidişin nedenleri bulunup önlem almadan da çıkış yolunu bulmanın güç olduğunu bilmeliyiz.

Bu nedenlerin başında, cumhuriyeti kucaklayacak devrimci eğitimden dönüş, eğitim birliği yasanı uygulamasının yozlaştırılması gelmektedir. Öyle bir eğitim ki, felsefeye karşı, metafizik eksenli bir düşünce dünyası içine çekiverdi bizi. Felsefenin dinsizliği teşvik ettiği düşüncesine dayalı bir eğitim sistemiyle çağı özümseyecek kuşakların yetişmesine olanak var mıdır diye sormadan, eğitimi düşünceye değil ezbere endeksleyiverdik. Bağımsız aklıyla düşünmeyi yeğleyenlerin en ağır ceza yaptırımıyla karşılaştığını görenlerin, düşünmekten korkacaklarını, günah işlememek için akla değil inanca dayalı, bir dünya görüşünü benimseyeceklerini düşünmedik. Tek boyutlu bir eğitimin yaratacağı sorunları görmemize de olanak yoktu. Çünkü yaşamın tek düze olmadığı, insanla doğa, insanla-insan-çevre, sosyal ve siyasal alan, tarih ve coğrafya alanı ve yer-mekân, düşünsel ve sanatsal yapıyla insan ve çevre arasındaki bağı görebilecek, anlayacak, değerlendirecek bir eğitim dizgesinden yoksunduk!

Bunun nedeni, kendi inanç ve düşünce yapımızla, tarihsel dinami-

miklerimize sahip çıkmak, böylece gençlerimizi sosyal yapımıza yabancı akımlardan korumaktı. Oysa bu çok yanlış bir düşünce ve uygulamaydı. Gencini çağın dışında bırakarak gelişmiş bir sistem yoktu çünkü. Çünkü iletişim sistemlerindeki gelişmenin, olayları ve insanları evimizin içine kadar taşıyarak, dünyayı ayağımıza getirdiği günümüzde, tek boyutlu insanın, istemeden, ya şizofren ya da isyancı olacağını düşünemiyorduk. Toplum tek doğru ve tek gerçekle karşı karşıya bırakılmıştı. Bu kısır döngüden kurtulamadığımız için de, bunalımların içinde çırpınıp duruyoruz. Çözüm mü, önce doğru ve özgür akılla düşünmeyi öğrenmek... Bunun yolu da, bilimsel akli kulanmaktan geçmektedir.

Böylece, yanlışlarımızı kendimiz saptar ve çözümü kendimiz ararsak, çıkış yolunu esenlikle bulabiliriz. Yanlışlarımızı gösterecek bilim adamlarımızın bulunduğunu bilmeliyiz Akli bağımsız ve özgürce kullanmadan çıkış yolunun bulunamayacağını da.

Geleneklere bağlılık ve gelenekçilik konusunda Fethullah Hoca'nın önerileri üzerine kısa bir değerlendirmeye ne dersiniz. Rehberimiz bizden bir felsefeci. Takiyettin Mengüşoğlu. Fethullah Hoca'nın gelenekçiliğini Mengüşoğlu'nun Felsefeye Giriş adlı yapıtındaki görüşle sigaya çekelim-sorgulayalım diyorum.

Din-Felsefe ilişkisi üstüne ve dinin Doğu toplum yapısına etkisi

Din felsefeye, felsefe dine karşı mıdır? Bu yüzyılların sorduğu ve kesin çözümü bulunamayan bir sorun, yanıtı bulunamayan bir sorudur. Bunun bir başka versiyonu daha vardır. “Bilim ve din” ilişkisini tartışır. Bilim dine karşı mıdır, din bilime karşı mıdır?

Takiyettin Mengüşoğlu'nun, Felsefeye Giriş adlı yapıtında ele aldığı, Din Felsefesi'yle ilgili görüşleri konumuza ışık tutacaktır.

Mengüşoğlu “Din bir problem olarak, felsefenin en eski spekülasyon alanıdır” diyor. Mengüşoğluna göre: “Din felsefesi, ‘ne uma-

biliriz’ sorusuna yanıt aramak için metafizik problemlerle uğraşmış ve felsefe dinin buyruğuna girmiştir. “Bu durum, felsefenin, ilk kez Kant tarafından bağımsızlaştırılmasına değin sürmüştü de, ...bugün bile felsefenin, ya dinin bir tamamlayıcısı ya da dine karşı bir düşünce sistemi olduğu söylenir” diyor ve şu saptamayı yapıyor: “Halbuki, felsefe için, din de her problem gibi, ancak bir problem olabilir. Bu nedenle felsefe, ne din için, ne de dine karşıdır” (181).

Felsefeye göre din, ‘geleneksel toplumlarda durağanlık sınırının aşılmasını önleyen bir kurumdur.’ Bu bağlamda da statik yani geleneklerine bağlı toplumlar yaşadığı çağla uyum sağlayamaz, çağ dışı kalırlar. Doğu toplumlarının statik yapıyı aşamayışı, araştırmacı, deneysel düşünce ve bilgiye kapalı, ve gerçeğin salt Tanrı’da olduğu inancına dayalı bir toplumsal yapıda oluşlarından. Bu bağlamda statik toplumlarda gerçek tek ve saltık -mutlak- tır, Oysa bilim için gerçek tek ve saltık değildir Çünkü bilimsel akıl gerçeği sürekli irdeler, yaşamın akışı içinde değişimin getirdiği olayları, doğayı, kısaca her şeyi niçin ve neden sorgulamasıyla ele alır, sonuç çıkarmaya çalışır. O sonuçtan yeni sorgulamalarla yeni sonuçlar elde eder. Böylece yaşamın her an değiştiğini görerek o değişime ayak uydurmaya çalışır. Dahası o da değişime katkıda bulunur. Değişimin ve yaşamın yasalarını saptamaya çalışır. Yeni olaylara karşı önlem almak ya da yaratıcı insan aklının yeni oluşumlara katkısını sağlamak için gerekli çalışmalar bu sayede gerçekleştirilir.

Statik toplumlarda gerçek tek ve değişmez olduğu için, araştırma ve irdeleme yoktur. Dahası doğa olaylarına bile kutsal yorumlarla yaklaşır. Dindar insan için her şeyin ilahi anlamı vardır. O kadar ki, doğal felaketler bile Tanrının uyarması ya da cezalandırması olarak algılanır.

İslâm, zamanın değişmesiyle kuralların da değişeceğini benim-

(181) Takiyyettin Mengüşoğlu Felsefeye Giriş, Remzi Kitabevi, 5’inci Basım, 1992, syf: 288 TM.FB. (agy)

semiş, (*nas'ların uygulama alanı dışında kalan hukuk ve ticari işlemler gibi dünyayla ilişkili konularda uygulanacak*) bir çıkış yolu göstermiştir. Göstermiştir ama, bu yol sonuçları tartılacak kadar denenmiş değildir. Dolayısıyla uygulama olanağı var mı yok mu tam olarak bilinmiyor. Çünkü. günah-sevap geleneğinin değişmez yasaıdır. Buna göre, yapılacak bir işin önce Rıza-i İlâhî'ye (*Tanrı'nın hoşnutluğuna*) uygun olup olmadığı aranır. Bu Gülen'e göre kişinin her işinde her anında ve her eyleminde geçerli bir kuraldır. Buradan çıkarak kuralların zamanla değişeceği ilkesinin uygulanmasına olanak bulunamayacağını söylemek yanlış olmaz. Ve yaşamın Peygamberin “bu sizin işiniz, gerektiği gibi yapın” dediği alanlarda bile, İslâm toplumları değişmeyen kuralların sarmalında çırpınıp durmaktadır. Kimbilir bu yolun, yani değişim yolunun denenmesi belki de yeni çözümler getirecek, böylece İslâm, bilimselliğın yoluna girebilen toplum yapısını kurabilecekti. Bugün için, kimilerinin umduğunun gerçekleşeceğini, yani Fethullah Hoca'nın geleneğe bağılı akılla, dinin ve bilimin sentezini sağlayacağını düşünmek, fanteziye teslim olmak demektir.

Tanrı'nın emirleri, inançlar dizgesinde tartışmasız ve mutlaktır. Oysa, hayat sürekli değişim içindedir ve değişimi önleme olanağı bulunmuş değildir. Ünlü deyimiyle söylersek, değişmeyen değişimin kendisidir. Gerek müspet -pozitif- olumlu- bilimler gerekse sosyal bilimler, değişimin yasalarını saptayarak, bilimi insanın denetimine vermişler ve değişimi olumlamışlardır. Böylece yaşamın dengesi bilimsel ilkelerle sağlanmaktadır.

Bilim kuşkuya dayalı araştırmalarla gerçeklere uzanmak ister. Oysa din için gerçek mutlaktır ve mutlak gerçek, bilimsel tartışılmaya izin vermez. Din tartışmadan inanmayı emreder. Tartışıldığı ya da kuşku duyulduğu an inançsızlık söz konusu olur. Bilimde mutlak gerçek yoktur. Bu, bilimi değişim yasaına göre sürekli yeniyi ve gerçekçi araştırmaya zorunlu kılar. Ama bu demek değildir ki, dinin mutlak gerçeğini, Tanrı'yı bilim reddetmiştir. Asla. Bilimin aradığı gerçek kendi alanındadır. Kişinin metafizik dünyası, Tanrısı'yla olan ilişki-

si, ki din budur, bilimin alanına girmediği için, bu konuda söz sahibi değildir. Bu bağlamda da, bilim adamları din adamlarına göre gerçek hoşgörünün bayrağını taşırlar demek gerçeğin kendisidir.

Din ile bilim bu nedenle karşıtlık içinde görünür. Dinsel alanla bilimsel alan da ayrı koşullarda varlıklarını sürdürürler. Bilimle dinin karşıtlığı savı yeni değildir.

Bu tartışmasız gerçeğe karşın, Fethullah Gülen'in Prof. Mim Kemal Öke tarafından, "sosyal bilimlerle ilahi bilimleri sentezleyen, Batı ile Doğu tefekkür-düşünce sistemlerini buluşturan, kalp ve kafayı izdivaç ettiren" insan olarak tanıtılmasını anlama olanağı bulamadığımı söylemeliyim.

AMERİKA DÜNYANIN DÜMENİNDE

Amerika, dünya gemisinin dümenindeki bir milletin adıdır.

M. Fethullah Gülen

“Dünyanın hali hazır durumuyla, şu çerçevesiyle, Amerika da şu andaki konum ve gücüyle bütün dünyaya kumanda edebilir. Bütün dünyada yapılacak işler, buradan idare edilebilir ve hatta denilebilir ki, şöyle veya böyle Amerika ile dostça geçinmeden, Amerikalılar istemezlerse, kimseye dünyanın değişik yerlerinde hiçbir iş yaptırmazlar” (182).

M. Fethullah Gülen

“Şimdi bazı gönüllü kuruluşlar dünya ile entegrasyon adına gidip dünyanın değişik yerlerinde okullar açıyorlarsa bu itibarla, mesela Amerika ile çatıştığınız sürece bu projelerin gerçekleştirilmesi mümkün olmaz.”

M. Fethullah Gülen

“Türkiye bugün İslâmî düşünce ve eğilimler konusunda daha esnek olmalı. İran gibi olun demiyorum, ama İslâm'ın özel yaşam ve kamu yaşamındaki rolü konusunda esnek olmak ve İslâm'ın Türkiye'nin kültürel ve entelektüel mirasının önemli parçası olduğunu, bastırılması gerekmediğini kabul etmek, katılaşmayı önlemek için kendisini ifade etmesine olanak sağlamak mümkündür” (183).

Graham Fuller

(182) NS, agy, syf:39.

(183) AGBTİA. syf: 98-99.

“İslâm bir bütün olarak algılandığında, İslâm ’ın canlandırılması, Sünnilerle Alevilerin dengeli olarak birlikte politik etkinliklere anlamına gelir. Ama sosyalizme ve materyalist ‘kirlenmeye’ karşı İslâm ’ın canlandırılmasının anlamı, aynı zamanda, Alevîliğe karşı Sünnî mezheplerin (Anadolu’da Hanefîliğin ve Şafîliğin), toplumsal ve politik egemenliğine geri dönüşten başka bir şey değildir. ...Sünnî mezhepler, ancak tarikatlar içersinde yer aldığı zaman politikleşir ve bu politikanın temelini laiklik karşıtlığı oluşturur. Dinin “canlandırılması” bir bakıma Sünnî mezheplerin (Hanefîliğin ve Şafîliğin) politikleşmesi anlamını içersinde taşır, bu da ‘tarikatlaşma’ ile örtüşür.”

*Rand Corporation’un
raporundan*

“AMERİKA DÜNYANIN DÜMENİNDE”

New York'ta bir derviş

“Amerika dünyanın dümeninde!” Bu sözleri, 22 Temmuz 1997 günlü Yeni Yüzyıl gazetesinin 5’inci sayfasında okudum. Yıllardır ABD emperyalizmiyle ilgili olayları ve gelişmeleri ilgiyle izlediğim için, şaşırmadım önce. Çünkü, Amerika kendini böyle görüyor, böyle göstermek istiyordu. Bu söylem bir söyleşinin manşetindeydi. “Fethullah Gülen ile New York Sohbeti” adıyla yayımlanıyordu. Gazeteyi aldım ve yolda okumaya başladım. Bu bölüm gazetenin ilgili sayfasının orta yerinde ve ayrı bir dikdörtgen çerçeveye alınmıştı. Hemen o bölümü okumaya başladım. Şu soruya yanıt arıyordum. Bu sözü kim söylemiş olabilirdi. Merakım o noktada yoğunlaşmıştı.

Evet bunu kim söylemiş olabilirdi? Fethullah Gülen söylemiş olamazdı. Söyleşi Fethullah Gülen’leydi, ama o söylemiş olamazdı, böyle düşündüm; Amerikalıların kendilerini öven bir deymi olarak yorumladım. Bir Amerikalı söylemiş olabilirdi. Çünkü dünyaya değil evrene egemen olmak isteyen bir gücün sahibi olanlar için bunu söylemek doğaldı, dahası gerekliydi! Cumhuriyete ve devrime bağlı olmasa da, bir Türkün böyle bir söz söylemesi yersizdi bana göre!

Söyleşiyi, Yeni Yüzyıl gazetesinin bu amaçla ta New York’a özel olarak yolladığı Nevval Sevindi yapmıştı. Bu, konuyu daha da ilginç kılıyordu. Çünkü, Fethullah Gülen Türkiye’den, sağlık sorunları nedeniyle yeni ayrılmıştı. Bir gün geri dönecekti. Bir söyleşi için ta New York’lara sıradan bir muhabir değil de bir antropolog yazarı yollama-

nın anlamı olmalıydı. Bir yandan bunları düşünüyor, bir yandan da okuyordum. Neden New York, neden bu söyleşi derken, gözlerim başlıktaki sözü de içeren tümceye takılı kaldı. Bu söz Fethullah Gülen'indi ve tümce şöyleydi. "Amerika dünya gemisinin dümenindeki bir milletin adıdır." Merakım daha da artmıştı. Niçin söylensindi bu sözler. Bir daha okudum, bir daha... bir türlü anlam veremiyordum. Çünkü Hoca'nın ABD aleyhine yazılı çok sözleri vardı, ama bu başkaydı ve bir kutsama gibiydi!

"Amerika dünya gemisinin dümenindeki bir milletin adıdır!" Bunun bir başka anlamı olmalıydı. Evet bu sıradan söylenmiş bir söz değildi. Söyleşiyi okumaya başladım. Okudukça, şaşkınlığım artıyordu. Neler yoktu Tanrım. İnsan ancak kendisini ve ülkesini aşağılamak isterse böyle düşünebilir böyle söyleyebilirdi. Peki Hoca'nın amacı neydi? Bir dünya devletini böylesine övmenin hayır, tapınırcasına kutsamanın bir anlamı olmalıydı. Onu aramaya başladım.

Peki, bu söylem yanlış mıydı? Elbet değildi, ama bunun bir kutsama, bir teslimiyet-bağlılık, dahası kendi ulusal kimliğini yok saymaya değin anlam taşıdığı düşünülmemiş miydi?. Hele, huşu içinde (*kendinden geçercesine bir biçemle*) söylenmişse, özel bir anlam taşımıyor muydu! Nedense, bende bir çağrışım yaptı; bir başka yerdeki benzer bir söylemi anımsatıyordu. Fehmi Kuru'nun Amerikan Gizli Belgelerinde Türkiye'de İslâmcı Akımlar adlı bir Rapora yazdığı sunuş/önsöz -Kuru'nun dilinde takdim- yazısını anımsadım. Kuru'nun, o takdim yazısı şöyle başlıyordu: "Süper güç olmanın da raconu var. Kanatlarının altında tuttuğun ülkelerde neler olup bittiğini bilmek zorundasın." Bir yargıydı sanki bu söylem. ABD'nin bizim gibi ülkelerdeki CIA ve benzeri istihbarat örgütlerinin çalışmalarını haklı gösteriyordu. Çünkü ABD süper bir güçtü ve kendi gücünü koruyucu önlemler için her şeyi yapabiliyordu. Bu, Fehmi Kuru'nun ABD ile bir tür el sıkışmasıydı; dahası ondan da öte bir hizmete hazır olma mesajı veriliyordu. Fehmi Kuru'nun ABD'yle sıcak el sıkışmasının izlerini, bu sohbetteki sözlerde de buluyorduk.

Bir pencere açıp Hoca'nın gözüyle bakalım isterseniz Amerika'ya...

Bu söylemin anlamını aramak için çıkmıştık yola. Ne anlamı vardı "Amerika dünya gemisinin dümenindeki bir milletin adıdır" demenin. Soru buydu. Bir soru ve açılımlarından çıkarak tanı koymak için gerekli bir çözümlemeye giden duraktayız şimdi. İsterseniz önce yine bir soruyla girelim konuya. Bu söylem ne anlama gelir?

Bir kutsama mı sığınma mı ?

Nevval Hanım'ın bu konuyla ilgili sorusu çok ilginç; Hocaefendi'nin yanıtları da öyle, bir tür Amerikan hayranlığı sergileniyor: Yanıtsız bile kalsa, soru anlamlarla yüklü:

"Efendim bir aydır Amerika'dasınız. Amerika'yı nasıl tanımlarsınız? Amerika nasıl bir ülke sizce ve bugün yeryüzünden Amerika kalksa eğer, neler olur. Kalkması iyi mi kötü mü?" (184).

Bir iç titremesi duyumsatmıyor mu? "Yeryüzünden Amerika kalksa ne olur?" demiyor, bir felaket bekliyorcasına içi titreyerek soruyor "neler olur.?" Bu soru ne anlam taşıyor demeden edemiyor insan. Yanıtı da hazırlayan iç içe geçmiş sorularla örülmüş bir ilişkiler ağı karşısındayız. Oysa kısaca da sorulabilirdi, örneğin, "Amerika'nın dünyada rolü ne sizce?"

Sorunun ne denli önemli olduğu, neler içerdiği, yanıtı, dahası söyleşinin tümü okunduğunda anlaşılıyor. Hocaefendi o engin coğrafyada şöyle bir geziniyor, Mars'a devinimli bir yapay astronot gönderen ülkeden aldığı esinle, pardon Tanrısal esinle; önce ABD'yi kutsanan bir demokrasi ortamında bulduğunu anlatıyor. Sonra, bir ABD savunmasına, hayır öykünmesine geçiyor ki, ancak bir sığınma güdüsüyle uzatılmış kurtuluş simidine böyle yapışılır, demeden edemiyorsunuz.

Söyleşide yer yer, ABD, ölçüyü aşan bir söylemle övülüyor, ama asıl sığınma çabasıyla söylenenler, işte, şu Amerika dünyanın dümeninde, başlıklı bölümde!

Bakın Amerika neymiş:

“Amerika eski Babil gibi. Eğer burada Amerikalıların anladığı, tesis ettikleri, kutsadıkları manada bir demokrasi olmasa, zaten buradaki bu birlik korunamaz. O demokrasinin yumuşak havası herkesi barındırıyor.”

Bu söylemde bir umarsızlıktan doğan arayışla, coşkunun el ele verişini izliyorsunuz. Ya şu satırlar ne anlama geliyor dersiniz. Umarsızlığın verdiği sığınma güdüsüyle Amerika övgüsünün, övgüden de öte sırtışarak bir yerlere gözdağı vermeye kalkışma aczinin izleri yok mu? Birkaç kere okuyunuz lütfen; bir yüceltme, bir ölçüyü aşan yüceltme, bir yüzsüzlük seziliyor mu?

“Dünyanın hali hazır durumuyla, şu çerçevesiyle, Amerika da şu andaki konum ve gücüyle bütün dünyaya kumanda edebilir. Bütün dünyada yapılacak işler buradan idare edilebilir!” (185).

Hoca'nın Amerika'ya 28 Şubat kararlarından sonra apar topar gittiğini düşünerek okuyalım bir kez daha. O gidişin gerekçesini yaratanlara söyleniyor bu sözler. “Amerika bütün dünyaya kumanda ediyor, dikkat edin, öyle her istediğinizi yapamazsınız” diyerek, bir yerlere mesaj yolluyor Hocaefendi!

Bu kutsamayla karışık gözdağını şu söylemle sürdürüyor:

“Amerika çökse de, dünyada yine dengeler olacak. Ama şimdi dünyanın dengesinde önemli bir unsur olarak ve demokratik felsefesiyle oturmuş bir ülke sarsılırsa, dünyada çok ciddi kargaşa yaşanır. Onun için, bakın Amerika'nın bize yarım arpa kadar sadece bizim menfaatimize (yani bizim okullarımıza maddi /ED) desteği yoktur. Buna rağmen şurada bulunmamıza izin veriyorsa, bu bizim için bir avan-

tajsa bu avantajı sağlıyor demektir (*). Ne büyük nimet Hoca için. 28 Şubat kararlarından sonra sığındığı dünya jandarmasını başka nasıl ovebilirdi?

Özellikle şu tümceye dikkat çekmek isterim. “Burada bulunmamıza izin veriyorsa bu bizim için avantajdır.” Hoca avantaj sözcüğünü bilerek kullanıyor. Avantaj lutuf, bahşış ve nimet anlamında kullanılır. Nimet sözcüğünün altını çizelim. Nimettir dese olmayacak, çünkü İslâm inancına göre, nimetin gerçek vereni, onun sahibi olan Tanrı’dır. Şimdi bir de nimet sözcüğünü koyarak okuyalım. “Amerika’nın bizim burada bulunmamıza izin vermesi bir lütuftur, nimettir.” Gülen’in aslında demek istediği budur. Ama bunu açıktan söyleyemez Vaazlarında ve öğretilerinde, nimeti verenin Tanrı olduğunu söyleyip, burada Amerika’nın tutumunu nimet olarak nitelemek, cemaat tarafından özümsemeyebilir. Hoca burada da tam bir mümaşat içinde soluklanıyor. Bunu başkası söylese en azından günahkâr -günah işlemiş- sayar. Bırakın insanı, ...sayfalarda okuyacağınız gibi üstadı, çağın mütefekkir (düşünürü) köpeği bile nimetin gerçek sahibi olan Tanrı’ya bilmediği için pis sayar. Bediüzzaman’a göre:

“Sebeplere riayet bir sorumluluk olsa da, onlara tesiri hakiki vermek, *(sebeplere uymak bir sorumluluk olsa da, etkenliğini gerçek kabul etmek/ED)* apaçık dalalet ve inhıraf *(yanlış düşmek ve yoldan çıkmaktır/ED)* onlara riayet etmenin yanında neticeyi Allah’tan bilmekse bir istikamettir. *(Bunun yerine gerçeği sonucu Allah’ta aramak doğru bir yoldur/ED)*” (186).

Gülen, üstadının bu sözlerini “bu orijinal tespit” olarak alkışlar ve şu örneği aktarır. “Köpek kendisini besleyenin sahibi olduğunu bilir; köpeğin sahibine gösterdiği sadakat işte bu görünüşe, yani nedenselliğe dayanır.” Oysa bu yanlıştır, “gerçekte mün’im-i hakiki olan Allah’a bağlanmaktır, köpek münim-i hakikiyi yani nimetin gerçek sahibini bilmediği için pistir.

Peki Hocaefendi nasıl oluyor da, kitaplarında bu örneği verdiği-
ni unutarak, Amerika'nın kendisine lutufta bulunduğunu, nimet sun-
duğunu söyleyebiliyor. Nedeni, Amerika'nın dünyanın dengesini sağ-
layan bir güç olması mı, ya da 28 Şubat sonrası, bu, dünyanın denge-
sini koruyan gücün koltuğunun altına sığınma güdüsü mü dersiniz?

O'nun düşündüğü, görünürde dünyanın dengesidir. Dünya den-
gesine ve onu koruyan güce bir şey olur diye içi titrer. Allah göster-
mesin ya Amerika dünyanın dengesini sağlamaktan çekilirse halimiz
nice olur. İnsan olarak bunu düşünmek gerekmez mi? Bakın Hoca dü-
şünüyor, hem de korkunun odağını işaret ederek:

“İnsan olarak” diye başlıyor “bizi çok alakadar eden dünyadaki
dengeyi düşünüyorsak, o zaman Amerika'nın bu dengedeki yerine
dikkat etmek zorundayız” (**). *(Hoca kendisini düşünüyor yalnız, in-
san olarak düşünüyor/ED)*.

Neden mi? Ne çabuk unuttunuz diyen sesini iştir gibiyim. Ha-
ni Hoca'nın bir sözü vardı; ‘Dümende Amerika var.’ diyordu ve ‘bu
güç göz ardı edilerek şurada burada iş yapmaya kalkışmamalı’ diye
kulak çekiyordu ya! İşte bu saptamaya dayanarak şöyle bir hüküm/yar-
gı kuruyor. Amerika çekilirse başkaları “...diyelim ki, bize destek ola-
bilirler fakat, *(yani bir başka ülkeye sığınabiliriz ama o ülkeler /ED)*
dünya dengesini temin edecek bir yapıya sahip değillerse, *(dünya
dengesini sağlayamaz ve bize yardım edemezler bu nedenle/ED)* dün-
ya dengesi çatışmasında Amerika'nın önemli bir unsur olduğunu göz
ardı edemeyiz”(187) (***).

Öylesine sırnaşık bir tutum ki, ulusum adına yerin dibine geçti-
ğimi duyumsuyorum.

Bu, İslâm'da, yalnız Allah'tan başkasına gösterilmesi, “şirk”
“Tanrıya eş koşma” ya da küfür sayılan, bu nedenle yasaklanan, tapı-
nırcasına bir kutsama, umarsızlık içinde bir sığınma değil mi? Bu yö-

(187) NS.agy.,syf: 40-41 (*, **, *** tümü için)

nüyle de cemaate, kendisini din önderi olarak kabul ettirmiş birisi için, onaylanacak tutum olmamalı.

Nevval Hanım’a göre Hocaefendi, “Amerika’yı şablonlarla, kağıtlarla değil akılla değerlendiriyor”muş! Ne yazık ki, yukardaki aktarmalar Nevval Hanım’ı yalanlıyor.

Bir başka açıdan bakış için kısa bir ara

Burada söyleşinin çözümlemesine ara verip, Hocaefendi’nin kimi kavramlara ve kurumlara; örneğin demokrasiye bakış açısını arayalım diyorum. Böylece onun gerçek yüzünü biraz daha aydınlayabiliriz!

Yapıtlarından anlaşıldığı kadarıyla, Hoca, kendini, Mesih misyonu, dünyayı sapkınlıktan kurtarmak ve l’lay-ı Kelimetullah’ı gerçekleştirmek için hazırlamaktadır. Bu çalışmaların verimli bir aşamasında, 28 Şubat kararlarının engeliyle karşılaşır. 28 Şubat 1997’de toplanan Milli Güvenlik Kurulu’nun, siyasal İslâm’ı bir iç tehlike olarak saptaması ve Fethullah Hoca cemaatinin de bu karar kapsamında olduğunun yayılması, Gülen için tehlike çanlarının çalması anlamını taşıyordu.

Gülen Hoca, kendisini ve cemaatini doğabilecek olası bir tehlikeden korumanın yollarını aradı. Söyleşilerle, Samanyolu TV’deki açıklamalarıyla mesajlar yolladı. Ama sürecin etkisinden kurtulamayacaktı. Yolladığı mesajlar da yerine ulaşmış olmalı ki, birden hastalandı ve Amerika’ya uçtu. Neden ABD’ye uçtuğunu bir söyleşiden ve ABD’deki çalışmalarından öğreniyoruz. Burada şu soru geliyor gündeme; bu “hicret” (188) midir? Yanıt açık; Hocaefendi bunu, ‘hicret saymamıştır.’

(188) Hicret İslâm dininde önemli bir kurumdur. Peygamber’in tebliğ ve irşad görevini yapmasını önleyen Mekke kenti müşriklerinin saldırıları karşısında, görevini yapabilmesi için Medine kentine göçmesi olayı bu sözcüğü kutsal kurum olarak, anıtlıştırmıştır. Hicret bu tarihsel olaydır. İslâm müctehitleri (düşünce üreten ulema), Müslümanların bir belde de dinsel görevlerini rahatlıkla yapamamaları durumunda, bir başka beldeye geçebileceklerini karara bağlamışlardır.

İlginçtir, 1923'ten belki de 1919'dan bu yana ülkesinde, dini kendisi gibi anlayan Müslümanları, bu arada kendini "hicrette" sayan Hoca, Amerika yolculuğunu ve oradaki yaşamını, nedense hicret yaşamı olarak nitelemiyor. Dahası Amerika'yı yukarda alıntıladığımız sözlerle kutsuyor, ABD'ye kendi ülkesinden daha çok güven duyduğunu açıklıyor. Neden mi? Amacına ulaşmak için destek aldığından!

Hocaefendi'nin bu sözleri, İslâmî ilkelere dayalı bir sistem kurma, dahası dünyaya yeni bir düzen verme tasarısını bu ülkenin desteğiyle gerçekleştirebilme umudunun ip uçlarını vermiyor mu? Amerika'yı, geçmişte olmadık yerde kötülemesine karşın, bu kez böylesine övmesi bu kanıyı beslemektedir. Hoca'nın Mustafa Kemal'in kurduğu devrimci Türkiye cumhuriyetinden nefret ettiği açıktır.. Dahası, özellikle 1919-1923 arası ve 1950'ye değin geçen süreç onun düşünce ve tarih albümünde karanlıklar içindedir. Kazanılmış utkular yoktur! Lozan yoktur, Sakarya yoktur, Türkiye Büyük Millet Meclisi ordularının İzmir'e girişi yoktur. Kaldı ki o dönemi karanlık bir dönem, zulüm dönemi olarak niteler her sözünde ve her kitabında.. O dönem kimileri için yeni ve umut dolu olabilir. Ama, kimileri için de, "insanların ruh ve mana kökünde sürgünler halinde yaşanan, ama korunarak, geçmişi geçmiş yapan dinamiklere saygılı olarak yaşanan bir vetire (süreç)'dir" (189). Bir gün sona erecek bir zaman dilimi. Neden süreçtir, sonu gelecek olan bir devrimdir de ondan

Amerikan demokrasisini kutsayan Gülen için, demokrasi, gerçekte, salt vitrinlik bir sözdür. "Sonsuz Nur" adlı yapıtında der ki.

"Eğer demokrasi denilen sistem, bazılarının kabul ettiği gibi, yer yüzünde en zirve sistem ise, İslâm bu zirveyi hem de asırlar önce yakalamıştır (190).

Bin dörtyüz sene evvel Medine'de kurulan Muhammedî devlettir zirve sistem!

(189) E C,agy.syf.67

(190) F. Gülen, İnsanlığın İftihar Tablosu- Sonsuz Nur, Nil Yayınları C. I, 9.Baskı syf:429 (FG. İİT)

Doğrudur ya da yanlıştır demeden, saygı duyulur bu düşünceye. Kaldı ki, İslâm'ın, doğduğu yer ve zamana göre, en ileri bir sistem olduğu da gerçektir, bir devrimdir bu yönden. Ama demokrasi değildir. Hoca da zaten İslâm'la demokrasiyi de bağdaştırmıyor. Kısaca, onun kavram sözlüğünde İslâm ve demokrasi örtüşemez. “Sonsuz Nur”dan yapılan bu alıntının son tümcesini okuyalım:

“Fakat biz, İslâm'ın demokratik bir sistem olduğu düşüncesine karşıyız” (191).

Bir başka konuşmasında da der ki: “Demokrasi ile uğraşmaya gelince; daha önceleri de çeşitli vesilelerle ifade ettim. Bırakın böyle şeyleri, bunlar bize ait meseleler değil” (192).

Böyle diyor Gülen. Demokrasiyle ilgisi olmadığını söylüyor. Oysa kimi çevreler O’nu çağdaş bilim ve teknolojiye açık, hoşgörümisyonu taşıyan bir yeni çağ bilgesi olarak alkışlar. Çünkü Hoca, gerçek düşüncesini o bilinen yöntemle saklamayı başarır. Özellikle yapılan söyleşilerde hep sevecen, hoşgörölü, demokratik sistemin koruyucusu görüntüsü verir! Dikkat edilirse, Gülen çoğu kez, ya önceden saptanmış sorulara yanıt verir. Ya da soruları/konuyu ustalıkla başka alana taşıyarak soruyla ilgisi olmayan yanıtlarla saptırır. Çünkü ona göre, “doğrular her zaman söylenmez!” (193).

Fethullah Gülen’in bu yargısını örnekleyelim isterseniz!

Sabah gazetesinin özel bir araştırması olarak sunulan, “Nur Hareketi ve Fethullah Gülen” adlı dizinin 25 Ocak 1997 günlü bölümünden aktaracağımız satırlar Gülen’in demokrasiye bakışı, nasıl bir sistem düşlediği konusunda ipucu verecektir. Demokrasi nasıl olmalıdır ki, Hoca’yı doyursun. Der ki:

“Daha da ileri gidip, demokrasiyi benimseyenlerin yanı sıra ‘demokrasi insanın tam ihtiyaçlarını karşılamıyor. Kabre kadar insanın

(191) F.G. aynı yerde syf: 429.

(192) F.G. FF/2, syf:153.

(193) N.S. agy.syf: 78.

ihtiyaçlarına cevap veriyor, ondan sonra başının çaresine bak, diyor. Bu açıdan bana yetmiyor’ diyenler olabilir.”

Bana yetmiyor diyenlerin başında kendisi gelir. Aslında Gülen’in demokrasiye ilişkin görüşleri işte bu “bana yetmiyor” sözünün ardında saklıdır.. Eğer kişi yetmezler içindeyse yeteri arayacaktır. Bu insanın doğasında bulunan bir tepkidir. Hoca da gerçeği arar ve bulur. Ufuk Turu söyleşisinde de, demokrasi kavramı ve uygulamaları ele alınır; başka yer ve zamanda söylediklerini değişik anlatımla yineler: “Demokrasi bir süreçtir” der ve bu sürecin işlediğine, demokrasinin “Batı’da da tamamlanmadığına, Türkiye’nin bu işin eşiğinde olduğuna” değinir ve “Demokrasi henüz nihayete ulaşmamıştır...” vurgusundan sonra; “Eğer bir gün bu mesele, insanın maddi, manevi ruhanî, cismanî, fikrî ve ahlakî hayatını, hatta dünyasını ve ukbasını kucaklayabilecek bir tekâmüle (*gelişmeye*) ulaşırsa şayet, bunun sultanlıktan ileri, meliklikten ileri, Allah’ın rızasını kucaklamayacağına dair teminat verilebilecek olan var mı?” (194) diye sorar.

Eğer Hoca’nın mantık dizgesi; bu bağlamda amacı, söylemlerinde ve yazılarında o amacın gizlenmesi için sözcük ustalığına başvurulduğu bilinmiyorsa, onun bir demokrasi özlemcisi olduğu düşünülebilir. Örneğın şu “...insanın dünya ve ukbasını kucaklayacak kadar gelişme”nin ne anlama geldiği bilinmiyor, dahası üzerinde düşünülmiyorsa, bu sözlerin gerçek anlamı anlaşılabilir mi? Yaşam zaten bir değişim ve gelişme sürecidir der. Hoca’nın da buna işaret ettiğini düşünürüz. Ama amacını, kimi sözcüklere yüklediği anlamları biliyorsanız, yukardaki alıntıdan sonra gelen şu tümcenin, Gülen’in yalnız amacını değil, o amaca ulaşmak için uyguladığı taktiklerin ipuçlarını yakalarsınız. Şu söylem ne anlam taşır dersiniz?

“Bu tekâmül sürecini biraz da duru düşünceler, daha doğrusu engin anlayışlar, saf gönüller belirleyeceklerdir.”

Önce şu kavramları araştıralım. Kimlerdir bu duru gönüllü, engin bakışlı saf gönüllüler. Bunlar Peygamber döneminin ardılları olan Selefi Salihin benzeri kişilik taşıyanlar... Hoca ve cemaati, yetiştirdiği Altın Nesil, Işık Süvarileri... Bunların kuracağı sistem insanın dünyasını, ukbasını (*ahiret yaşamını*) kucaklayacakmış. Ve böylece sultanlıktan, meliklikten de ileri bir düzen kurulacakmış!

Hocaefendi, bu konuya Amerika’da, Nevval Hanım’la konuşurken de dolaylı bir anlatımla değinir! Ötedenberi Cumhuriyet ve demokrasiye ilişkin sorularla karşılaştığında, cumhuriyetin ve demokrasinin İslâmla bağdaştırılabileceğini söyler. Ola ki, bu değinmeler demokrasi havariliğine soyunmuş bir çağdaş bilgenin sözleri olarak algılanmasın. Gerçekte demokrasi ile İslâm’ın bağdaşmayacağı görülmektedir. Cumhuriyet mi, ancak “din için devlet” sistemine dönüşürse saygındır, baş tacıdır. Günümüzün cumhuriyeti bu koşullara uymadığından, Hoca ve cemaati hicreti yaşamaktalar. Hoca’da ancak selefi, çağın dahisi gibi “Dindar Bir Cumhuriyetçidir.” Özellikle son yıllarda, hoşgörü mimarlığına soyunduktan sonra, eğer dikkatle okunmazsa çelişkili yorumlara yol açacak açıklamalarında, demokrasiye en azından karşı çıkmaz görünür. Görünür de, demokrasiden ne anlıyor dersiniz? Sorunun yanıtı için şu New York Sohbeti’nden bir iki satır daha okuyalım:

“Mesela ben öyle bir demokrasi arzularım ki; dünyada belli düşünce devrimlerini kucaklamanın, korumanın yanı başında benim kabır sonrası hayatımla ilgili problemlerimi de çözsün isterim” (195).

Kısaca Gülen, devletin yani kamu yaşamının ve bireylerin kişisel yaşamının maddi ve manevi her anının dinin koyduğu kurallara göre düzenlenmesini ve yaşama geçirilmesini ister. Kendi dünya görüşüne göre kendisi için haksızdır diyemeyiz. Ancak bunun sisteme dönüşmesi istenmesi haklı olarak devletin koyduğu sınırlara takılması demektir.

Görülüyor ki, Gülen'in demokrasi anlayışıyla çağdaş demokratik sistemlerin ilgisini kurmaya kalkışmak akla karayı eşitlemek gibi bir şey olur. Bu konuda, yine onun yukarda aktardığımız sözlerine bakalım. Hani, günümüz demokrasisinin kimilerine yetmediğini söylüyordu ya, 'bana yetmiyor' diyenlerin başında Gülen'in kendisi geliyor. Nevval Hanım soruyor:

"Diğer İslâm ülkeleri arasında Türkiye'nin farkı var. Demokrasiye inanan bir İslâm ülkesi olarak Türkiye, İslâm'la demokrasiyi bağdaştıran tek sentez olacak mı bölgede?"

Yanıt tam da Hocaya uygun. Ne evet diyor ne de hayır! Çünkü Hoca, çağın anladığı bir demokrasi istemiyor. Bunu açıkça söylemek işine gelmez.. Peki ne yapacak? Onun kuralı bellidir, bunu New York sohbetinde Sevindi'yle konuşmalarından çıkarıyoruz. Yukarda da sözünü ettiğimiz şu kural:

"Her doğruyu söylemek her zaman doğru değildir."

Bu yargı ve taktik tümcesini unutmayalım. Hocanın zaman zaman kamuoyu önüne çıkıp, hakkında yazılanları yalanlama ya da tevil edişinin bir başka deyişle; ya da öyle değildir yanlış anlaşıldı demesinin açıklaması işte burada. O neyin ya da nelerin ne zaman ve nasıl söyleneceğini iyi bilir. Herhengi bir konuda eleştirinin dozunu hakarete kadar genişletecekse, isim vermek istemez. Ama diline gelen sövgüyü de geri almaz. Örneğin, cumhuriyete ya da Atatürk'e saldırırken "...elinde mey kâsesi meykeşler gibi" söylemini yeğler Örneğin Mustafa Kemal, "ben size akıl ve bilimi bırakıyorum..."mu demiş. Bir düşünce ya da öneriye kaşı çıkılmaz değil, beğenmeyebilirsiniz, yerinde bulmazsınız, eleştiri hakkınızı kullanırsınız. Ama, bu sizi doyumuyor, bu adı işittiğinizde tüyleriniz diken diken oluyorsa, söyleyene hakaret etmek istiyorsanız, söz gelimi, eğer, firavun diyeckseniz, bir başka yöntem izlersiniz. İşte bu adını vermeden hakkın da konuşmaktır ve hoca bu yöntemin ustasıdır. Siz de bu yöntemi sıkıştığınızda uygularsınız; örneğin:

Üstadı Bediüzzaman'ın orijinal tespitlerini sıraladığı Fasıldan Fa-

ula adlı yapıtındaki gibi, “...akla dayananlar ise uzun kulelerle semaya yükselme hamakatinde (*ahmaklığında/ED*) bulunan Firavun gibi bir Firavun olur” (196) dersiniz olur biter. Ya da hızınızı alamadığınızda O’nun dönemine “İfritten bir dönem” diye söversiniz.

Bu sözlerin hedefinin Atatürk olduğunu,”ben size akli ve bilimi bırakıyorum” sözlerini yorumlarken yakalarsınız. Demiştik ya, Hoca Batı’nın bilimini alıp Müslümanlaştırılmadan öğretilmesine, kullanılmasına karşıydı. Çünkü salt akla ve pozitivizme dayanmak, bilimin Tanrı katında olduğunu yadsımaktır. Oysa Atatürk “ben size akli ve bilimi bırakıyorum” derken böyle bir denetim öngörmemiş; Hoca’ya göre böylece dinin tevhid akidesini-ilkesini çiğnemiş. Bunu kim yapmıştır tarihte, Firavun, Nemrut gibi kişiler. O halde tarihsel konuların benzerliğinden imgelenecek, O’na da demiş olursunuz! Atatürk’e Firavun demek suçtur, hem de kamusal bir suçtur. Eğer içindeki kini kusmak istiyorsan, böyle bir yöntem seçersin olur, biter. Eğer Atatürk’ün 1925’te Ankara Hukuk Mektebi’ni açarken söylediği sözlerin (197) izleyicisi ve uygulayıcısı savcılar olsaydı, Hocaefendi ve onun gibilerin devletimizin temel dinamiklerine yapılan saldırıları, cumhuriyete ve Atatürk’e sövmeleri cezasız kalmazdı. Acaba, savcılar hangi cumhuriyetin savcılarıdır ki, görmezden geliyorlar bu cumhuriyet karşıtı sözleri ...! ⁸

Evet Cumhuriyet Savcıları görev başına desek işitirler mi dersiniz!

Kaldı ki, Hocaefendi tam bir yanılgı içinde. Akli da bilimi de kendi amacı doğrultusunda ve mantık saptırmasıyla kullanıyor. Her sözünün başında övgülerle andığı Peygamberi yalanlıyor. Çünkü Hz. Peygamber, Hoca gibi düşünmüyor, “İlim Çin’de de olsa alın” der-

(196) F.G. FF/2:syf:214

(197) Atatürk, 1925’te Ankara Hukuk mektebini açarken yaptığı tarihsel konuşmasında: “Cumhuriyetin müeyyidesi olacak bu büyük eğitim kurumunun açılışından duyduğum mutluluğu hiçbir girişimimde duymadım” demiştir.

ken, bilimi İslâmlaştırın öyle alın demiş değil ki, Hoca'nın düşüncesini yerinde bulalım! Hem Peygamber dönemine öyküneceksin, hem de Peygamberin başka hadislerine, belki de uydurma olanlarına değer verirken, bu hadisine kulak asmayacaksın. Dindarlık bu mudur?

Nevval Hanım'ın sorusunun yanıtına dönelim isterseniz! Hoca "demokrasi tam değil Türkiye'de" diyordu ya!

"Demokrasi tam değil Türkiye'de tabii" sözlerini işitince, "doğru değil mi" dediğinizi işitir gibiyim. Doğru olmaz mı? Doğru olmasına doğru ama, nedenleri ve sonuçlarında anlaşılamayız Hoca'yla O'nun nedenini yukarda sözünü ettiği demokrasi anlayışıyla ilgili sözlerinden çıkarak saptamaya çalışalım.

"Mesela" diye başlıyor, "...ben öyle bir demokrasi arzularım ki dünyadaki belli devrimleri kucaklamanın korumanın yanı başında, benim kabir sonrası hayatımla ilgili problemlerimi de çözsün isterim. Onları da müsamaha ile kucaklasın ... demokrasi geriye dönülmez bir süreçtir..." (198) diyordu.

Gerçekte o, demokrasiden yana değildir ama, bunu doğrudan açıklamaz. Bu nedenle de gerçekte ne dediği anlaşılmadığından ve demokrasi yanlısı sanılır. Oysa onun davası İ'lay'ı Kelimetullah için bir din devleti kurmaktır. Din için devlet... Yani, Peygamberin mesajını güneşin doğup battığı her yere götürmek, dünyayı sapkınlıktan kurtarmak...Hoca Mesih rolünü üstlenmiş. Peygamber döneminin zirve ve sistemini amaçlar. Neden mi? Çünkü, her adımını Peygamberin vahiy-tebliğ ve irsad ekseninde çevresinde atmak ister. Değil mi ki o kendini Mesih misyonuyla görevli sayıyor, değil mi ki, dünyayı sapkınlıktan kurtarmaya soyunmuş, bu görev sonunda kurulacak sistem "din için devlet"tir. O devlet de Peygamberin zirve sistemini yaşatacaktır. Ne diyordu anımsayalım:

"Eğer demokrasi denilen sistem, bazılarının kabul ettiği gibi

yeryüzünde en zirve sistem ise, İslâm bu zirveyi hem de asırlar önce yakalamıştır... Fakat biz İslâm'ın demokratik bir sistem olduğu düşüncesine karşıyız" (199).

Amerika yeniden

"Bir gün çok yüksek seviyeli bir demokrasiye erişilecektir." sözüyle işaret ettiği de budur. Peki ne zaman erişilecek dersiniz? Yanıtı ilginç ve hedefe açılan yoldaki taktiklerinden biri. Diyor ki: "Önce zamanın yorumunu beklemek lazım. Zamana saygılı olmak lazım." Ne mi demek istiyor? Okuyalım anlamak için. "Hazımsız insanların hazımsızlığını tahrik etmemek lazım. Zamana saygılı olmak lazım. Türkiye'de her iki kesimde de hazımsızlar var" (200). Merak içinde bu hazımsızların kimler olduğunu öğrenmek istiyorsunuz doğal olarak. O iki kesimin ne anlama geldiğini anlamak istiyorsunuz, aydınlatılmasını bekliyorsunuz, araştırıyorsunuz söyleşiyi aradığınızı bulamıyorsunuz. Bir eksiklik var değil mi? Hoca burada bir değinmede bulunuyor, ama açmıyor. İşte tam bu noktada gazeteciye düşen bir görev var. Bir soruyla açacak bu gizlenen şeyi. Ama, sorulacak soruyu sormuyor Nevval Sevindi. İnsanın aklına bu söyleşinin danışıklı dövüş olduğuna ilişkin kuşku düşüyor yine. Neden sormuyor? Çok önemli bir noktada, sosyal bir konuda susuyor .

Bu konuyu, kitabın girişindeki sunuştan çıkarak sorgulayalım. Nevval Hanım bu sunuşunda New York'a uzanan yolun Orta Asya'dan başladığını söyler. Biz de onun söyleminden çıkarak, yarı kinaye yarı eleştirel biçimle soralım: "Orta Asya'nın havasını solurken Hoca Ahmet Yesevi'yle yakın olduğun için, bir kez de o duygu seli içinde Hocaefendi'yle konuşma isteğin kabul edilsin, ... Durup dururken, yaz ortası taa New-York"lara uç; O'nu ve cemaatini tanı, ta-

(199) F.G. syf:429.

(200) N.S. agy. syf:78.

nış, günden güne sıcak ve soluklu bir ilişki gelişsin...” Kültürel, siyasi ve sosyal tezlerine yakınlığı yakala” (201) ama en önemli yerde en önemli soruları sorma! Oldu mu Nevval Hanım!

Örneğin şu ve benzeri sorular sorulabilirdi:

“Hocaefendi, sosyal ve siyasal çalkantılar içindeyiz, sizin sosyal çalkantılara karşı hoşgörü mesajlarınız var, peki kimlerdir bu hazımsızlar, hangi konuda var bu hazımsızlık, bu hazımsızları da hoşgörü alanınıza alabilir misiniz. Sonra demokrasinin gelişmesi için öngördüğünüz süreç ve koşullar nelerdir. Sözüünü ettiğiniz Peygamber döneminin zirve sistemi, o yüksek demokrasi dediğiniz nedir. Bir de şu iki kesim sözünü neyi, kimi ya da kimleri anlatmak istiyorsunuz?”

Peki o çok yüksek demokrasisinin ne olduğu kendi sözlerinden çıkarılabilir mi? Biraz kitap karıştırmak yeter bunun için.

Bu “zirve sistem” kavramı, Peygamber döneminin yönetim biçimidir. Ne diyordu “Sonsuz Nur” adlı çalışmasında. “Eğer demokrasi denilen sistem, bazılarının kabul ettiği gibi, yeryüzünde en zirve sistem ise, İslâm bu zirveyi hem de asırlar önce yakalamıştır (202). Nevval Hanım, eğer bu değinmeyi bilseydi, o dönemin demokrasi anlayışı ve uygulamasının ne olduğunu sormaz mıydı dersiniz. Hayır soramazdı. Ancak sorular ortak çalışmayla hazırlanmamış olsaydı olabilirdi. Ya da bu söyleşinin başka amaçları vardır, bu ve benzeri sorular sorulamaz!

Olabilir, Peygamber döneminin o uhrevi (*öteki dünyaya yönelik*) havasını soluklamak isteyebilir, ama o dönemin demokrasi olarak gösterilmesi karşısında elbet durup düşünmek gerekir.

Gülen’in özlediği ve hedeflediği sistemin ne olduğunu gördük. Onun demokrasi dediği, yukarda değindiğimiz, Peygamber dönemidir ve bu ‘Zirve sistem’dir... İslâmî yönetimin Muhammedî dönemidir. Oysa bu dönemin kendine özgü ve yinelenmesi olanaksız bir dö-

(201) N.S. agy. syf: 1-3.

(202) F.G./1, syf: 429.

nem olduğu, halifeliğin Peygamberin vefatından sonra 30 yıl süreceği. Hülfa-i Raşidin (*dört Halife*) dönemiyle hilafetin de son bulacağına ilişkin içtihatlarla İslâm dünyasında kabul edilmiştir. Örneğin, ilerle düşüncelerini aktaracağımız Faslı Profesör Cabiri gibi kimi Müslüman düşün ve bilim adamları, bu doğrultuda görüşlere sahiptir.

Bunlardan anlaşılaçağı gibi, Muhammedî yönetim dönemi kendine özgü bir sistemdir ve buna demokrasi adı verilemez. Kaldı ki, o döneme demokrasi denilmesi, dinsel yönden de doğru olmaz sanırım.

Hoca bunu bilmez mi? Dahası o döneme demokratik bir dönem denilmesinin doğru olmadığını da bilir. Peki neden bunu açıkça söylemiyor. İslâm'ın demokrasiyi içermeyeceğini söylemesine, nasıl bir sistem özlemi içinde olduğunu ima etmesine karşın, neden dilinin altındaki baklayı saklıyor? Neden mi? Hoca ne diyordu, her doğru her zaman söylenmez. İsterseniz bu sözün ardını getirelim:

“Her doğruyu her zaman söylemek doğru değildir. Doğrular topluma mal edilmeli ama henüz mevsimi değilse o doğruları öldürmeyelim derim. Doğrulara saygının ifadesi olarak o gerdanlığı öyle boynlara takalım ki, bir kıymet ifade etsin.” (203)

Peki sakladığı doğrular nelerdir, neden saklıyor dersiniz? Çünkü doğru her zaman doğrudur, her yerde doğrudur, doğrudan çekinilmez... Ama eğer doğru gerçekten doğru değil ve toplumun temel değerleriyle, gerçekleriyle çelişiyorsa, o zaman saklamak gereğini duyarsınız. Hoca'nın doğruları bu tür doğrulardandır ki, açıklamasını

(203) NS. agy, syf: 78... Örneğin, Hocaefendi de, Ayasofya ve Taksim Camii gibi konularda Refah Partisi gibi, düşünür. Toplumun o düşünceyi özümseyecek düze gelmediğinin bilinciyle, konuyu gündemde tutar, değişik söylemlerle geleceği hazırlar. Örneğin, İstanbul'un fethinden söz ederken, bunun ikinci fetih olduğunu imgeler. İkinci fetih, İstanbul'un İşgal Kuvvetleri Komutanı General Harrington'dan 6 Ekim 1922'de geri alan Mustafa Kemal Kuvvetlerinden teslim alma düşüdü. Ayasofya da öyle. İşte doğruları gündemde tutarak toplumu hazırlamanın yöntemi. Hoca şuna inanıyorum ki, Fazilet Partisinin son başörtülü Milletvekili sorununu gündeme getirişini de onaylamış değildir. Ne diyordu: doğruları topluma mal etmeden ortaya dökmek onları öldürmektir. Hoca'yı tanımak için de onun dilini bilmek gerekir. Bir adım daha atalım, Hoca'ya göre, İstanbul bugün işgal altındadır.

onların doğru olarak kabul edileceği gün bekleniyor. Çünkü Hoca'nın doğruları, Mesih rolünün, dünyayı sapkınlıktan kartarma misyonunun kapsamındadır. Bu misyon gereği, Peygamberin mesajını güneşin doğup battığı her yere götürmekle kendini yükümlü saymaktadır. Bu amacın gerçekleştirilmesinde görev alacak Altın Neslin yetiştirilmesi, Mesihe yardımcı cemaatin hazırlanması bu görevin ön çalışmalarıdır. Hocaefendi, bunları açıklayabilir mi?

İşte Gülen'in gizi burada.

Birde şu iki kesim sözünün ne anlama geldiğini araştıralım, çünkü burada da açıklanması tehlikeli doğrular vardı ki gizliyor. Bu konuda Hoca'nın Sabah gazetesindeki bir dizi yazıdaki şu sözleri bizi aydınlatacaktır.

“Kimi insan ‘Ben Kemalistim’ diyebilir. Zaten bunu açıktan, açığa söyleyenler vardır. Bunun yanı sıra ‘cumhuriyetçiyim’ diyenler bulunabilir. Ama bunun adı Batı'dan geldi diye antipati duyanlar da olabilir.” Kimlerdir bu sözlere antipati duyanlar? Böyle bir hoşnutsuzluğa neden olmamak için Kemalist ya da cumhuriyetçiyim dememeli.

Peki, dindarlar için öğüdüünüz nedir sorusunun yanıtını alalım:

“Dindar da bu ülkede huzur içinde yaşamayı düşünüyorsa, hafife alıcı mahiyette ‘laik’ dememeli, ‘Kemalist’ dememeli, ‘cumhuriyet’ dememeli, ‘demokrasi’ dememeli. Biraz da bunlar, karşılıklı fedakârlıklarla olur.”

İşte iki kesim: Bir yanda seslerinin kısılacağı günü bekleyen Kemalistler, öte yanda bugün suskun ama geleceğe imanla hazırlanan dindarlar. Bir noktaya daha dikkat etmiş olmalısınız. Kimileri, demokrasi, cumhuriyet ya da Kemalist derken bunları hafife almaktaymış, Kemalistler mi, onlar da, dindarların hoşnutsuzluklarına neden olmak için, cumhuriyetçiyim, Kemalistim dememeli ki, Fethullahçılarının gazabına uğramaktan korunmalıy(mış). İlginç bir kamplaşma ve ilginç bir uyarı değil mi?

Hoca'nın psikolojik savaş taktiğine iyi bir örnek değil mi bu?

***Amerika'nın kanatları altında
ya da bir yol kesiminden manzaralar***

Fethullah Gülen'in Amerika hayranlığının boyutlarını araştırmayı sürdürelim diyorum. Böylece ona ve misyonuna koyacağımız tanıya daha çok yaklaşacağız. Daha önce de bir kaç kez değindiğimiz şu sözleri bir kez daha dikkatle okuyalım:

“Amerika’da çok şey yapılabilir.” Olabilir diyorsunuz, ama buradakalmıyor Hoca. neler yapılabileceğini şöyle sıralıyor: “Bizim düşünce dünyamız, bizim fikir hayatımız adına da çok şey yapılabilir.” Şaşıyorsunuz, ama durun, daha bitmedi. Bu sözün ardında yatan anlamı yakalamalıyız. Taabbüt derecesini aşan tutum derken haklıydım! Buna Amerikan hayranlığı mı dersiniz, üstün bir dünya gücüne sığınma mı; ya da kişinin kendini aşağılaması mı, bilemiyorum Ama okuyalım hocayı:

“Dünyanın hali hazır durumuyla, şu çerçevesiyle, Amerika da şu andaki konum ve gücüyle bütün dünyaya kumanda edebilir. Bütün dünyada yapılacak işler buradan idare edilebilir ve hatta denilebilir ki, şöyle veya böyle Amerika ile dostça geçinmeden, Amerikalılar istemezlerse, kimseye dünyanın değişik yerlerinde hiçbir iş yaptırmazlar” (204).

Bir şu teslimiyete bakınız. Ve bir de 1919’da Osmanlı’nın paylaşıldığı ve yurdun işgal edildiği günlerde, Mustafa Kemal’in mandacıların baskılarına karşı Sivas Kongresi’ndeki şu sözlerine:

“...Bu olmayacaktır. Türkiye istiklal ve bütünlüğüne sahip olacaktır. Bunu istemekte devam edeceğiz. Ben anladığıma göre, kimi zevat bizi Amerika’da Wilson’a, Senato’ya, Kongre’ye müracaat ettirmek ve bütün Türk Milleti namına manda isteyen bir oyuna düşürmek istiyorlar... Bu oyuna gelmeyeceğiz. Bu manda biçimine Ame-

rikalılar değil, çocuklar bile güler. Her şeyin başında Amerikalılar kendilerine hiçbir menfaat temin etmeyen böyle bir mandayı niçin kabul etsinler...” (205).

Bu sözlerin sahibi o engin tarih bilinciyle teslimiyeti reddetmekle kalmıyor, aşağılık bir oyunu da boşa çıkarıyor. Oysa Hocaefendi, davasını bir dünya gücünün kanatlarının altına sığınarak gerçekleştirebileceğini düşünüyor. İşte bir ümmet mantığıdır insanı teslimiyetin çukuruна düşürür.

Şimdi Hoca'nın dilinin altındaki baklayı çıkarmaya çalışalım. Yukarıdaki sözlerini yorumlayalım. Ne diyordu:

“Bütün dünyada yapılacak işler buradan idare edilebilir (*aslında edilmektedir, dikkat edin Amerika'yı küstürmeyin diyor/ED*) ve hatta denilebilir ki, şöyle veya böyle Amerika ile dostça geçinmeden, destek almak değil dostça geçinmeden (*'dostça geçinmek' ve 'destek almak' deyimlerinin özel bir anlamı olmalı. Hoca Avrasya'da ve öteki ülkelerdeki okulları için parasal destek almadığını söylemek istiyor. İyi de, o okullar kimin işine yarayacak dersiniz/ED*) başarı sağlayamazsınız.”

Sığınma ve korunma içgüdüsünün insanları nasıl çelişkiler içine düşürdüğünün örneğidir bu sözler. Ama, eğer kendinize ve ulusunuza güveniyorsanız böyle çelişkilere düşmezsiniz.

Oysa Hocaefendi, geçmişte Batı'yı ağır sözlerle eleştirmiş ve Batılıları ehli küfür sayan sözler kaleme almıştır. Örneğin, Asrın Getirdiği Tereddütler'deki Batı'ya bakışla, New York söyleşisinden aktaracağım bölümler arasındaki çelişki Hoca'nın nasıl bir yön değiştirdiğini anlatacaktır.

Gülen'in Batı'ya ilişkin değerlendirmelerinden kimilerine katılabiliriz. Örneğin: “Batı bir düşünce ve sistemin adıdır. O yer ve zemin bildiren bir coğrafi sınır değildir. Doğu denilince de akla İslâm

(205) Dr.Selahî Bozyel, Türk Kurtuluş Savaşı ve Dış Politika, Türk Tarih Kurumu Yayınları 1987, syf:130.

âlemi geliyor.” Bu görüşlere katılmamak olası mı? Ama şu değerlendirmelere iyice düşünmeden katılabilir miyiz? “...günümüzde bütün batıl akım ve batıl sistemlere, Batı sistemleri nazarıyla bakılabilir. (Hoca'nın devrimci Cumhuriyeti de batıl saydığını unutmayalım/ED) Zaten Allah'ın Resulü de, İslâmı bir millet, küfrü de ayrı bir millet olarak kabul etmektedir” (206).

Kısaca, Batı batıl bir değerler sistemi (Fethullah Gülen'in deyişiyle küfür) içindedir. Amerika da öyle elbet. Çünkü kimse Amerika'nın İslâmî bir millet olduğunu söyleyemez. Batıl ne midir: Boş şeyler, çirkin, faydasız ve amaçsız iş, şeriatın yasakladığı her şey, İlâhi olmayan din ve mezhepler anlamını içeren bir İslâmî kavram. Hoca'nın “Küfrü ayrı bir millet olarak kabul ettiği” düşüncenin yurdu nu, Batı'yı böylesine ağır sözcüklerle niteledikten sonra, Batı'nın egemen ve etken bir parçası olan Amerika'yı, tapınırcasına övmesinin ne anlama geldiğini düşünmeliyiz. Fethullah Gülen'in başı sıkıştığında sığındığı devlettir bu sözlerle övülen. Bir kişilik bunalımının ötesinde bir anlam taşır. Oysa, Hoca'nın adını anmak bile istemediği Mustafa Kemal'in, umutsuzluğun yarattığı umarsızlıkla, Amerikan mandası isteyenlerle günlerce tartıştığı Sivas Kongresi'ndeki sözleri kendine ve ulusuna güvenen bir lider kişiliğinin tarihsel belgesidir..

1919'da ülkemin yazgısına el koyan üstün adamın reddettiği manda, 1947'lerde, kendimizi aşağılayan sözleşmelerle gelecektir. Bu olgu, tarih bilincinden yoksunluğun, aymazlığın örneği değil midir? Eğer böyle bir tarih bilinci olsaydı, bugün de Gülen ABD'ye taparcasına bağlılık gösteren o sözleri söylemezdi sanırım. Gülen o sözleri söylemeseydi, ABD'nin güvenini kazanabilir miydi? Amerika'nın güvenini kazanmak için ortak paydada buluşmak gerekiyor elbet. Bu ortak payda, Atatürk düşmanlığı, Kemalist cumhuriyet karşıtlığı ve laikliğin askıya alınmasıdır. Dahası bunların başında da tam bağım-

sızlık ülküsünden vazgeçmek gelir. Bunların bileşkesi mi? Söylevin sonunda ki gençliğe sesleniştir:

Aymazlık, sapkınlık ya da hayınlık...Türkiye bu gün, bu üç aşağılık nitelemelerin kesiştiği noktadaki insan manzaralarıyla dolup taşıyor.

Lozan'da bağımsızlığını kazanan Türkiye, 1947'de Truman Doktrini'yle yarı bağımlı bir statüye sokulmuştur. ABD için bu yeterli sayılmazdı. Atatürk adı yaşıdıkça rahat edemeyecektir. Dikkat edilirse, ABD, bu gün de Kemalist cumhuriyet karşıtı her kesimle, Osmanlı yanlılarıyla kimi kez gizlilik içinde, kimi kez de açıktan flört etmektedir. Bu çalışmada da belgelediğimiz gibi, Hoca, ABD'nin isteyip de bula-mayacağı bir kişidir. Çünkü O, hem koyu bir Osmanlı hayranı, hem de Atatürk ve devrimci cumhuriyet düşmanıdır. Bir başka deyimle Mustafa Kemal'in kurduğu Cumhuriyetin yıkılması düşü içinde çırpınır durur yıllardır. Başkaları da var dediğinizi biliyorum. Evet hem de en zirveye ABD hayranlığıyla tırmandırılan adam var. Hadi onun amaçlarını kimlerle, hangi güçlerle paylaştığını araştıralım kısaca.

Şu sözleri iyi belleyelim:

"Kemalizm'le gideceğimiz bir yer yoktur. Zaten Turgut Özal'ın cenaze töreni Kemalizm'in cenaze törenine benziyordu. Tabut Turgut Özal'a aitti, ama törenin kendisi Kemalizm'in cenaze töreniydi" Sabah yazarı Cengiz Çandar'ın aynı söyleşideki şu sözlerinin de konumuz açısından altının çizilmesi gerekir. Çandar'a göre devletin "Özal tarafından sokulduğu değişim trendi, onun ölümüyle olumsuz yönden etkilenmiştir" (207).

Görülüyor ki, Hoca bu konuda yalnız değildir. Bir çok konuda olduğu gibi bu konuda da en büyük destekçisi, 12 Eylül kaçaklığı sırasında koruyan ve sonra özgürlüğüne kavuşturan Özal idi. Özal da onun gibi, bir Amerika hayranı ve Atatürk'ü silme heveslisiydi. Ke-

(207)Metin Sever, Can Dizdar, 2. Cumhuriyet Tartışmaları (2.CT), Başak Yayınları, 1993, syf:91-114.

malizm miadını doldurdu diyen Cumhurbaşkanıydı. Bir ihanet sayılmadı, ama nasıl bir sapkınlık içinde olduğunun bir tanığı var. Onu dinleyelim mi?

Özal'ın önyak olduğu, cumhuriyet karşıtlığının simgesi olan ikinci cumhuriyetçilerden birinin, Sabah yazarlarından Cengiz Çandar'ın sözleri üzerinde dikkatle durulmalıdır.

Çandar, Özal'ın, cumhurbaşkanıyken devlete muhalefet ettiğini söylüyor. Şöyle sürdürüyor bu muhalafet mitini: “Öldüğü zaman devlet mezarlığına değil, devlet tarafından hain ilan edilerek asılmış insanların yanına gömüldü. Bu cenaze, değişim mayasının kitleler içinde tuttuğunun işaretiydi. Ama, elbette ki her hareketin bir entellejansiya-sı vardır ve bu değişim fikrinin de bir entellejansiya-sı vardır” (208).

Bu sözler eğer doğruysa, Özal'ın ölümü, bir Cumhurbaşkanı'nın, önyak olduğu değişim adı altında cumhuriyete karşı başlatılan havın saldırının tuzağından düşmemizi önlemiş. Halkımızın ünlü deyi-miyle, Tanrı gerçekten bizi büyük bir tehlikeden kurtarmış! Ama Çandar bu kanıda değil, “değişim projesinin mimarlarından birinin ölümü bunu etkiler mi” sorusuna verdiği yanıt etkilemez olmuş: Şu söz-ler, cumhurbaşkanlarının, Başkanlık yetkisi bile olmadan neler yapabileceğinin de kanıtı sayılmalı. Ve Başkanlık sisteminin tartışılmasın-da konuya bir de bu açıdan bakılmalı: Cengiz Çandar'ı dinleyelim:

“Özal değiştirilmesi, dönüştürülmesi gereken devletin en üst makamındaydı. O devletin değiştirilmesi, dönüştürülmesi işlevini yapan-ların paratoneri-ydi. Öyle bir paratoner ki, dışardan o güçlerin en önün-de yürüyen bir komutan değil; tarihte çok az görülecek şekilde biz-zat devletin en tepesinde bulunan bir komutandı. Yani devleti değiştirmek isteyen, mücadele eden insan devletin başkanıydı. Bu durum değişim yanlısı güçlere muazzam bir güvence teşkil ediyordu.....Çok anlamlı bir karargâhtı” (209).

(208) 2.CT. aynı yerde syf: 103.

(209) 2.CT. aynı yerde syf: 113-114.

İnsan bu satırları okurken irkiliyor. Bir ihanetin belgesini mi açıklıyor diyorsunuz istemeden. Çok yürekliye söylenmiş sözler. Bir cumhuriyet karşıtının bu yürekliliğine şaşırıyor musunuz? Şaşırmanın, hazret şimdilerde Amerikanın koltuğunun altında! Kim bilir bu son kucak olacaktır belki de. Peki hareket durur mu? Yanıtını şuradan alalım:

Ama, elbette ki her hareketin bir entelejansiyası (*bu konuda eğitilmiş bir grubu/ED*) vardır ve bu değişim fikrinin de bir entelejansiyası vardır” (210).

Peki Hoca bu entelejansiyanın neresinde dersiniz. Çünkü o da Özal gibi, bu yoldan gidilirse “Türkiye dünya devleti olacak!” diyor da!

Nasıl olacak bu iş sorusunun yanıtı Hoca’dan, Amerikalıların desteğiyle, Mesih rolünde ya! Nasıl olur dediğinizi işitir gibiyim, Hoca efendi ne diyordu. “Amerikalılar istemezlerse kimseye, dünyanın değişik yerlerinde hiçbir iş yaptırmazlar. Şimdi bazı gönüllü kuruluşlar dünya ile entegrasyon adına (*Türkiye’nin dünya ile entegrasyon gibi bir politikası olduğunu bilen var mı, ben bilmiyorum; yoksa ki yok; Hoca bu projeyi kimin adına yapıyor/ED*) gidip dünyanın değişik yerlerinde okullar açıyorlarsa (*tevazudan-alçak gönüllüğünden(!) kendisinin okul açtırdığını söylemiyor/ED*) bu itibarla, mesela Amerika ile çatıştığınız sürece bu projelerin gerçekleştirilmesi mümkün olmaz.”

Amerika’nın izniyle dünya devleti olmak. Bu ancak molla kafasının düşü olur. Hoca Amerika’yı arkasına almış, dünyayı avuçlarının içinde sayıyor.

Bunun Türkçemizde bir deyiimi vardır, El kaşığıyla... diye başlar, o söylemi “Amerikan kaşığıyla gübre karıştırmak” diye değiştirelim!

İnsan daha dikkatli olur değil mi Hoca. Ehli küfürle işbirliği yaptığını böylesine açıklamak olur mu? Kendini dine böylesine vermiş

(210) 2.CT. aynı yerde, syf: 103.

bir kişiye yakışır mı bu? İstemedi mi ya da başka amaçla mı kendini ele veriyor Hocaefendi! Demek onun yurt dışındaki okulları, ABD'nin dostça ilişkileriyle açılmış ve çalışıyor... Aman kızdırmayın ABD'yi Hocamın okullarına yazık etmeyin!

Gerçekte bir başka anlamı olmalı değil mi bu sözlerin? Bu sözler bir göz dağı kokusu taşıyor mu? Hoca, 28 Şubat sonrası ortamında, ulusunu Amerika'yı arkasına alarak hizaya getirme çabasında sanırım!

İnsan iyi ki çok konuşuyor demeden edemiyor. Asıl amacını gizlemek için olsa gerek, her konuşması çelişkiler içeriyor, hem özde, hem inançta... İşte bir başkası, hem de kimliğimizle ilgili. Hani bir söz vardır. Müslüman mahallesinde salyangoz satmak, tam da konuya uygun değil mi? Bir Müslümanın söylemeyeceği sözler, dahası anlamsız ...Örneğin şu sözlerle bakalım:

***“Kimliğimiz mi?” bellidir, “Avrupalı Müslüman”
Yeter ki...***

Nevval Hanım soruyor. “Yirmi birinci yüzyılda nasıl bir Türk kimliği olmalı?” Diyeceksiniz ki, ne anlamı var bu sorunun, yeri mi? Haklısınız, ama eğer amacınız kimlik tartışmasından çıkarak dünyanın güçlü ülkelerine mesaj vermekse; amacınız Papa'yı ziyaret ederek, ülkenize, “Bakın ben dünyanın en ünlü ve en yaygın dininin lideri tarafından kabul edilen adamım, Papa Hristiyanların lideriyse ben de ona denk bir din önderiyim. Dahası ben Amerikan Kongresi'nce de tanınıyorum! Dünyaca ünlü Yahudi örgütlerini önderleri benimle konuşmak için sıraya giriyorlar,” demek istiyorsanız size yardım edenler çoğalacaktır. Neden kimlik tartışması dersiniz, geçmişte söyledikleriyle Papa'ya gidemezdi de ondan. Yeni bir kimlikle dünyayı aldattığı kanısındadır molla Fethullah.

Nevval Hanım'ın sorusuna yanıt hazır: Hocaefendi “Kimliğimiz bellidir” diye başlıyor ve şöyle sürdürüyor:

“Avrupa ile makul ve kendi şartları içinde, bizim de kendi şartlarımızı ortaya koyarak bir noktaya yürümemiz geleceğimiz adına güzel şeyler vaat edebilir. Bu ölçüde kimliğimize... Avrupalı Müslüman kimliği denebilir. Yoksa bir dönemde olduğu gibi kendi kimliğimizi tamamen bir tarafa atıp, Avrupa kimliği arkasında koşma, sadece bir aşağılanma getirir” (211).

Kısaca Türkiye Cumhuriyeti’nin laik kimliği olmasın da... Batı mı? Hoca, Türkiye Cumhuriyeti’ne en azından saygılı olmaktansa, “ayrı bir küfür milleti” olarak aşağıladığı Batı’nın kollarına atılıyor. Ne denir ki! Aklınca İslâmı tam olarak yaşayacaktır. Buradaki millet sözcüğü din olarak okunmalıdır.

Hoca ve onun gibi düşünenlerce, İslâmı tam olarak yaşamak (*medreselerin açıldığı, tekkelerin, zaviyelerin tarikatların serbestçe boy gösterdikleri, erkeklerin sarıkla ve cüppeyle gezebildiği, kadınların peçeli peçesiz ama baş örtülerini omuzlarının üstünden aşırıkları, medreselerin serbestçe ulum-u diniye eğitimi verebildiği, kısaca, kendi inancı doğrultusunda dinin emirlerine uygun yaşanılabilir*) koşulların sağlandığı yerde yaşamak demektir. Böyle bir yerin ille de Türkiye olması gerekmiyor. Bu nedenle de üstadının izinden ayrılmayan Gülen, New York sohbetinde, Batı’ya değişik bir biçemle (*üşlupla*) yaklaşır; o kadar ki, kimliğimizin bile Avrupa damgalı olmasında sakınca görmez. Türkiye Cumhuriyeti kimliği olmasın da ne olursa olsun demek istiyor! Hocaefendi için bu geçici bir statüdür, çünkü o bu yoldan Mesih şahsı manevisiyle dünyayı sapkınlıktan koruyacak ve bir gün tüm dünya İslâmlaştırılacaktır. Gülen işte bu misyonu için ABD’nin kanatlarının altında deviniyor.

Bu konuyu emperyalizmin neden bizim için tehlike oluşturduğunu anlatabilmek için sürdürüyorum. Bu sözlerin söylendiği yer ve zaman önemlidir. Bu söylemin bir başka açıdan bir yerlere vollanan

mesaj olduğu da düşünölebilir. Bu mesaj yalnız Türkiye’deki karşıtlarına yollanmıyor; kendisine arka çıkanlara iletiliyor. Türkiye’deki sisteme, Kemalist olduğu savıyla (*Oysa günümüzdeki sistemle Kemalizmin en küçük bir ilgisi kurulamaz ya*) soğuk bakanlarla oydaşlık içinde olduğu anlatılıyor.

Amerika’nın kanatlarının altından verilen bu mesajın bir önemli hedefi daha var. Hoca sığındığı o büyük güç adına, bir yandan Refah Partisi’ne öte yandan Türk hükümetine de “Amerika’nın isteklerini göz ardı ederek hiçbir şey yapamazsınız” uyarısında bulunuyor. Hoca’nın bu sözleri söylediği sırada Amerika, özellikle Refah Partisi’yle ilgili konularda uyarıcı etkilemelerde bulunuyordu. Aslında Amerika, bu tür uyarıları her zaman yapar, ama, buradaki uyarı, büyük bir cemaate sözü geçen bir din önderinin, emperyalist sistemin gücünü kendi cemaatine duyurmak amacını taşıyor bize göre... Geleceğe dönük bir projenin alt yapısı oluşturuluyor. Hoca, cemaatinin yönetime egemen olacağı günde, arkasında böyle bir dünya gücünün bulunduğunu duyurmak istiyor.

Dahası bu söylemle, Türkiye’de Hoca’nın önünü kesmek isteyen bir harekete de göz dağı veriliyor. Hoca, böyle bir girişimi düşünenleri uyarıyor. Amerika’nın desteğini alarak giriştiği geleceğe yönelik proje ve uygulamalarının karşısına çıkılmamasını öneriyor.

Söyleşinin yayımlandığı medya grubu ve felsefesi içinde değerlendirdiğimizde böyle bir sonuç çıkıyor.

Ölçüyü aşan bir kutsama ya da yılışıklık

Bir de şu söylemi anımsayalım, ne diyordu “Amerika daha uzun zaman dünyanın kaderinde çok önemli bir rol oynayacaktır.” Hoca bu önemli rol için en az otuz yıl süre veriyor! Ve bu sahnede kendisine rol düşeceğine inanıyor. Kendi deyimiyle Amerika’ya arz-ı hizmet ediyor: (*hizmet etmenin sunuyor*).

Bu sıradan bir övme da değil, ondan öte bir şey... Bir dünya gücünün etki alanını ve dünyanın geleceğinin en az 30 yılını kucakladığını söylemenin bir amacı olmalı değil mi? Bu sözlerin özellikle, dünyanın manevi yaşamını projelendiren bir din adamı tarafından hem de Amerika’da söylenmesi ne anlama gelir dersiniz? Hele bu sunu, yukarda aktardığımız güçle ilgili vurgulamalardan sonraysa...!

Hoca burada, İslâm inancı/akidesi açısından büyük bir günah işliyor. Çünkü kaza ve kaderin Allah’tan geldiğine inanmak İslâm inancının reddedilemeyecek temel öğelerinden biridir. Söylem bu açıdan Kuran’ın getirdiği ilkelere aykırıdır.. Örneğin: Enam suresinin 17-18’inci ayetlerine göre “Allah sana bir sıkıntı verirse O’ndan başkası gideremez. Sana bir iyilik verirse başkası onu engelleyemez. O, her şeye kadirdir. O kullarının üstünde yegâne tasarruf sahibidir. Hakîmdir, *(her şeyi bilendir, âlimdir/ED)* haberdardır” (212). İnancın temel kuralları böylesine açık ve kesin iken, Hoca nasıl oluyor da, ABD’nin dünyanın kaderine egemen olacağına inanıyor? Bu düşüncesini ABD’nin kanatlarının altında söylüyorsa bir anlamı olmalı değil mi? Nereden bakılırsa bakılsın, Hoca yanlış bir çaba ve düşünce içinde mi, yoksa mümaşat mı yapıyor! Ama ABD’nin koltuğunun altında kendi karşıtlarına değil, yönetimin etkili odaklarına göz dağı vermek istediği yadsınabilir mi?

Peki İslâmî inancı yaşamının temel taşı sayan bir kişi, böyle bir söylemi neden bu denli açık ve fütursuzca/çekinmeden söyleyebiliyor dersiniz.?

Yalnız bu kadar mı? Daha ne yapmak istiyor bakın? ABD’nin Refah Partisi hakkındaki dava karşısındaki tepkisine göre, Türkiye’nin, konuyu gündemine alan odaklarına da göz dağı veriliyor Hoca’nın bu sözleriyle. Ordudaki yandaşları ihvanlarının tasfiyesi ne-

(212) Kur’an-ı Kerim ve Türkçe anlamı, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları 1985. En’am Suresi, 17-18’inci ayetlerin mealı, syf:128.

deniyle, Orduya da Amerikan sopası gösteriliyor. Umarsızlık içinde bir çırpınış, bir zavallılık gösterisi mi! Yoksa bir işbirliğinin provası mı? Bu sorunun yanıtı, hem Tanrı'nın, hem de ulusal bilincin aradığı bir yanıttır. Bir ihanetin/hayınlığın resmini çizmiyor mu bu sözler? Sanki Sait Molla canlanıvermiş gibi! Ya da Osmanlı'nın son Şeyhülislamı Mustafa Sabri efendi. Hoca onu da çok sever. Nedeni, 150'liklerden olan Mustafa Sabri de bir Atatürk ve Cumhuriyet düşmanıdır. Kurtuluş savaşının utkulu/muzaffer ordusuna “İki paralık Musafa Kemal kuvvetleri” (213) diye saldırır. Vatan haini Mustafa Şabri, bu niteliğiyle Gülen'in sevdikleri arasında ilk sırada yer alır.

İşin tinsel yönünü cemaatine ve Tanrı'ya bırakalım isterseniz. Ama dünyayı ilgilendiren yönüyle ulusal haklarımıza, emperyalizmle uzlaşan ellerin kırıldığı yakın tarihin sayfalarında aranmalıdır; böyle bir ihaneti kim bağışlayabilir?

Görülüyor ki, emperyalizm amacı için, tüm kanalları kendi çıkarları doğrultusunda kullanıyor. Başka türlü olur muydu dediğinizi işitir gibiyim. Doğru, ama yıllar yılı, toplumu uyarmak için ABD'nin emperyalist emellerine işaret edenler, yazarlar, sanatçılar, uyanışın önlenmesi için, işkencelerde, mahkemelerde ve hapishanelerde bu günlere uzanan yolların açılması için mi çürütüldüler?

Peki, 1950'lerden 1990'lara değin, Ortadoğu'da “laik sistemiy-le istikrar ögesi olarak alkışlanan Türkiye'de,” neden şimdi böyle bir politika sahneleniyor dersiniz?

Bunun yanıtı Sovyetlerin dağılmasından sonra ortaya çıkan yeni dengelerde aranmalıdır. Bu denge, “Yeni Dünya Düzeni”nde emperyalizmin bu yeni ağababasının, bize ve bizim gibi ülkelere biçtiği role göre biçimlenecektir. ABD, tek rol dağıtıcı olarak, düzeni ve dengeyi böylece sağlamayı düşünüyor. Hocaefendi bu amaç için kullanılacak biçilmiş kaftan sayılmaz mı?

(213) Şeyhülislam Mustafa Sabri, Hilafet ve Kemalizm, (Hilafet-i Muazzamai İslamiye) İkinci baskı, 1992, Araştırma Yayınları, yayına hazırlayan Sadık Albayrak.

Hocaefendi'nin dünya dengelerinde Amerika'nın rolüne işaret etmesinin hikmeti anlaşıyor değil mi?

Amerika Yeni Dünya Düzeni'nde İslâm dünyasının özellikle Türkiye'deki İslâmcı akımların, kendi güdümünde olmasını istiyor. Bunun için, Kemalizm'e dayalı cumhuriyetin ılımlı bir İslâm Cumhuriyeti'ne dönüştürme çabası içinde.

Türkiye rolünü oynamazsa felaketle karşılaşır mı?

Evet ABD stratejistlerinin Türkiye'ye biçtiği rolü, Türkiye uygulamaktan çekinir ve hayır derse ne olur? Fuller bu sorunun yanıtını dost denilen bir ülke için düşünülmeyen bir tehditle veriyor. Eğer verilen rolü yapmazsa Türkiye felaketle karşılaşmış! Öyle diyor Fuller. Şimdi bu tehdidin nedenlerini görelim.

Önceden sözünü ettiğimiz “Kuşatmalar İslâm ve Batı'nın Jeopolitiği” adlı yapıtında yer alan bu tehditten önce rolümüzü biçer. “Türkiye, Balkanlar'dan Kafkaslar'a ve Orta Asya'ya kadar çok çeşitli bölgelerde kalkınma ve güvenlik konularında önemli bir rol oynayabilir” der ve şöyle sürdürür: “Hepsinden önemlisi, Türkiye'nin bir sınır devleti olarak konumu, onun dışişleri ve güvenlik politikalarında ki evrimi Müslüman dünyası için önemli hale getirmektedir. Gerçekten, ABD'nin Türkiye ve İslâm Dünyası için öngördüğü yeni stratejik ortamda doğrudan çatışma riski, büyük ölçüde Müslüman dünyasının kendi içiyle sınırlıdır” Fuller'e göre. Yani yukarda değindiğimiz koşullarla, Müslümanlar kendi aralarında ya da kendi ülkelerinde “Düşük Yoğunluklu Çatışma” kuramının uygulaması içinde olacaklardır. Ancak Batı (ABD) buna seyirci kalamazmış!.. O halde, “Böyle bir harekâtın başarılı olabilmesi için her türlü komuta ve denetim değil mi ki Batı'nın (hepsinden önce ABD'nin) askeri kurumlarındadır.” Öyleyse “Müslüman âlemi içinde barışı sağlamak işi Müslüman devletlerine bırakılamaz.” Ama kimi durumunda, “Batılı kuvvetlerin

destek rolünü üstlenmesiyle, cephede Müslüman kuvvetlere önemli bir rol öngörmek uygun olabilir.” (*)

Türkiye’nin son yıllarda Bosna, Kafkaslar ve Orta Asya’daki olayları izlemesinin hangi nedene dayandığı anlaşılıyor sanırım. (**)

Barış Müslümanlara bırakılamazmış. Bunun anlamı şudur: Müslüman Müslümana kırdırılacaktır. Böylece, İslâm dünyasındaki istikrarsızlık ve güvensizliği sürdürmek, gerektiğinde ara bulucu rolüyle, sözde çözüm bulma çabalarıyla, Pax Amerikano ile çıkarlarını korumak istiyor. Bunun için de ‘ılımlı İslâm gruplarıyla diyalogu sürdürerek’ İslâmcıların iktidara geldiği yerlerde, ABD faydalı ikili ilişkiler için gerekli en az koşulları doğru saptamak zorundadır.”(214)

Fuller’in bu çalışmada, Rand Corporation’ın Prof. Sabri Sayarı’ya yaptırdığı çalışma raporundan da yararlandığı anlaşılıyor. O raporda, ABD’nin Ortadoğu’daki ve Türkiye’deki çıkarlarının korunması için ılımlı İslâmcılarla gizlice ilişki kurmasının doğru olacağı önerilir. Bugün içinde bulunduğumuz koşulların bu çalışmada vurgulanan öneriler doğrultusunda geliştiği görülmektedir.

Türkiye’nin, ABD’nin İslâm dünyası ve Orta Asya’daki çıkarları için köprü rolünü oynayamaması, Fuller’e göre “ABD-Türkiye işbirliği umutlarını ciddi bir şekilde kısıtlayacak ve bunun uzantısı olarak ABD’nin Kafkaslar ile Ortadoğu’daki hareket serbestisini azaltacaktır.” Fuller bu saptamadan sonra da, ABD dostluğunun ne anlama geldiğini şu tehditle vurguluyor. “Güvenlik ilişkilerinin bu doğrultuda gelişmemesi Türkiye’ye felaket getirecektir.” Neden mi? “Türkiye’nin Batı çıkarlarına ters tutumu, ABD-Türk işbirliği umutlarını ciddi bir şekilde kısıtlayacak ve bunun bir uzantısı olarak, ABD’nin Kafkaslar ve Ortadoğu’daki hareket serbestisini azaltacaktır.”

Bu sözün anlamı şudur: ABD çıkarları için çalışmadığında felakete hazır ol diyor!.. Amerikan dostluğunun ne olduğu böylesine açıklanmış değildir.

(214) Fuller ve agy. (*) syf. 154155

(**) syf.166 vd.

Bunun ulusal onurumuza açık bir saldırı olduğunu unutmayalım. Ayrıca bu gerçeği, yani emperyalizmle dost olunamayacağını söyleyenleri horlayanların dikkatine sunulur. Bu konuma girdiğimiz tarihi ve ‘Oltadaki Balık’ olmanın yazgımız olmadığını unutmayalım!

Ama Sovyetler’in yıkılmasıyla özellikle, Kafkasya ve Asya’da ki yeni oluşumlar, Kafkaslar’ı da kapsamına alan, Asya’nın el değmemiş yer altı ve yer üstü zenginliklerine kimin el koyacağı, bu boşluğun doldurulmasında dünyayı nasıl bir sarsıntının beklediği de, tartışmalarda gündemin bir başka maddesini oluşturuyor. Dünyanın yeniden yapılanmasında, kimlerin rol alacağı, kimlerin piyon olacağı da bu tartışmalardan çıkacak sonuca bağlı. Yeni Dünya Düzeni projesini ortaya koyan gücün, oluşuma kendi çıkarları doğrultusunda yön vermek isteyeceği düşünülürse, ABD’nin etkisini kırmak her ne kadar zorsa da, o zorluğu bulduğumuz coğrafyanın jeopolitik gücünü kullanmayı bilerek aşmanın yollarını bulabiliriz düşüncesindeyim. Bu jeolojik gücünü kullanmayı bilerek aşmanın yollarını bulabiliiz düşüncesindeyim. Bu jeopolitik gücü kullanarak, ulusal onurumuzu koruyabiliriz. Bu bir varsayım sayılabilir mi? Bu geleceğin alt yapısını, yıllar ve yıllar içinde hazırlayan güç, yeniden yapılanmada kimleri ve nasıl, nerede kullanacağını bilmektedir. Bunu da göz önünde tutmak gerekecektir kuşkusuz.

Örnek mi? Yıllar önce bu amaçla yapılan bir çalışmanın çevirisi bize ışık tutacaktır. “Amerikan Gizli Belgelerinde Türkiye’de İslâmıcı Akımlar” adıyla yayımlanan bu çalışma, uzun yıllar CIA’da çalışmış, önemli bir dairenin başından emekli olmuş Grahaf. Fuller’in gözetiminde yapılmış.

Biz de, bu gerçekleri göz önünde tutarak, ulusal haklarımızı güven altına alan bir politika ile anlaşmanın yollarına arayabiliriz. Böylece karşılıklı çıkarlar içinde daha sağlıklı bir konumu yakalayabiliriz. Bunun için, ABD’nin ne yapacağını ve kimi ya da kimleri nasıl nerede kullanacağını bilmek gerekir önce!

Şimdi Rand’ın o araştırması ve sonuçlarından çıkarak, ABD’nin bizim için uygun gördüğü yeni ılımlı İslâm cumhuriyetinin ve yeni rolümüzün ayak izlerini sürelim.

İLİMLİ İSLÂM

“Süpergüç olmanın da raconu var: Kanatlarının altında tuttuğun ülkelerde olup bitenlerden, hatta meydana gelecek muhtemel gelişmelerden haberdar olman şart. Süperlerin bir hesap hatası yapmaları büyük itibar kayıplarına yol açıyor... Amerika bu konuda başarılı... Bu başarı nereden kaynaklanıyor? Başarının sebeplerinin en başında, sahip olduğu bilgi birikiminin geldiği muhakkak. ABD ilgi alanına giren ülkelerdeki gelişmeleri çok yakından izliyor, hiçbir şeyi tesadüfe bırakmamaya gayret ediyor. Yalnız resmi ajanı olan diplomatları aracılığıyla değil, o ülkeleri yakından tanıyan, hatta onlardan olan bir uzmanlar kadrosunu besleyerek neler olup bittiğini öğrenmeye çalışıyor.”

Fehmi Kuru

“ABD, 1979 İran devriminden sonra İslâm dünyasındaki fikri ve eyleme yönelik gelişmeleri yakından izliyor... Bu konuda Temsilciler Meclisi Alt Komisyonu yaptığı araştırma sonunda yayımladığı Rapor ve Rand Corporation adlı Thing Tang kuruluşunun raporuna göre, Amerika Türkiye’de siyasal İslâmın disiplini için, İlimli İslâm tezini öngörmektedir. Bu Rapor bizden bir Profesör tarafından, (Prof. Dr. Sabri Sayarı) Graham Fuller gözetiminde hazırlanmıştır.”

Fehmi Kuru

Rapordan alıntılar:

(*) “ABD’nin çıkarları en iyi, ihtiyatlı ve gürültüsüz politikalarla korunabilir. İslâmın bugünkü rolüyle ilgili olayların sonuçlarını etkileyecek her türlü açık girişim, ABD çıkarları açısından olumsuz sonuçlar doğurabilir. ABD hükümeti, politikalarını çizerken, Türkiye’nin laik hükümet biçimini desteklemekl², İslâmcı güçlerle açıkça yüzleşmekten kaçırma arasında ki ince yolda yürümelidir. ABD çıkarlarını en iyi şekilde koruyacak politik seçenekler şunlardır.”

(**) “Son olarak ABD, Türkiye’deki İslâmcılarıN amaçları, ideolojileri ve istekleri konusunda daha fazla bilgi edinmek için çaba göstermelidir. Bu bilgiler edinilmeden ABD’nin Türkiye’deki çıkarlarının korunması zordur. Türkiye’deki İslâmın rolü konusunda Amerika-lı politikacılar uzmanlık seviyesinde bilgi edinmelidir. Ek olarak; İslâmcı hareketin ılımlı üyeleriyle gayr-ı resmi ve ihtiyatlı temaslarda bulunmak faydalı olabilir.” (1990)

ABD, İLİMLİ İSLÂM VE HOCAEFENDİ

I

ÇIKARLAR KISKACINDA BİR ÜLKE

ABD'nin çıkarlarını korumak

ABD, İran İslâm devriminden sonra Ortadoğu'da İslâmî hareketin, çıkarlarına ne ölçüde zarar getireceğini ve bunlara karşı alınacak önlemleri saptamak için gelişmeleri izlemeye alır. Konuyu uzmanlarla değerlendirmek için ayrıca toplantılar düzenler. Bunu nereden mi öğrendim. Konunun sadık bir izleyicisinden, Hocaefendi'nin yetiştirdiği Altın Neslin ilklerinden olan Fehmi Kuru'dan. Fehmi Kuru, İlimli İslâm tezinin sahibi Grahem Fuller'ın gözetiminde, Türkiye'de İslâmcı güçlerin durumu ve siyasallaşmanın getireceği sorunlar, ABD'nin kendi çıkarları açısından alması gerekli önlemleri içeren bir gizli rapor çalışmasına yazdığı takdim yazısında, ABD'nin çalışma yöntemini şu sözlerle açıklar.

“Amerika'lı yöneticiler siyasi karar almada yeterli olabilmek için daha çok üniversite çevrelerine başvurur.” Söyleme dikkatinizi çekirim. Yakın ilişki ve bilgiye dayalı bir anlatımla karşı karşıyayız. Bu konuda da öyle yapmışlar anlaşılan. Kuru gözlemlerine dayalıymış gibi şu bilgiyi veriyor.

“ABD Temsilciler Meclisi'nin Avrupa ve Ortadoğu Altkomite-

si, 1985 yılında İslâmi Hareket konusunda günlerce süren oturumlar düzenlediğinde, çeşitli Amerikan üniversitelerinde çalışan ‘İslâm uzmanları’ Washington’a kadar gelip Altkomite üyelerine bilgi verdiler. John L. Esposito, Herman F.R. Eilts, Found Ajami, A.R. Norton, Adeed Darwisha, Gary Sick adlı, bir kısmı bölge kökenli, fakat ABD’de yaşayan profesörlerin verdikleri ifadeler daha sonra Temsilciler Meclisi tarafından ‘İslâmic Fundamentalism and İslâmic Radicalism’ adıyla kitaplaştırıldı.”

Koru’nun verdiği bilgiye göre; konunun tüm İslâm ülkelerini kapsayan bir araştırma ve incelemeyle aydınlatılması kararı, CIA’nın eski İstihbarat Daire Başkanlarından Graham Fuller’in başında bulunduğu Rand Corporation adlı Thing Tang kuruluşuna verilir. Bu kuruluşun çalışmaları ve sonuçlarını Koru’nun ‘Takdim’inden alalım:

“İngilizce orjinalinin üzerindeki bilgilerden, raporun Savunma Bakanlığı Müsteşarlığı için Rand Corporation tarafından Sabri Sayarı’ya hazırlattırıldığı anlaşılıyor. Rapor’un müsvette olarak hazırlanış tarihi 1989 Haziranı” (215).

• Koru, Rapor’un önemli bir özelliğinin altını şöyle çiziyor: “Okuduğunuzda göreceğiniz gibi, Türkiye’deki İslâmî hareketin son yıllarda kazandığı seviyeden övgüyle söz eden Rapor, ... Türkiye’deki İslâm gerçeğini saptırmak ve mevcudun yanlış bir fotoğrafını çekmek için değil, onu olduğu gibi kavramak endişesiyle kaleme alınmıştır” (216).

Yakın ilgi ve bilgiye dayalı derken haklı olduğum anlaşılıyor sanarım.

Konunun bizim için asıl önemi, Türkiye’deki her olayın ardında ABD’yi arayanların haklılıklarının belgelenmesidir. Görülüyor ki, inanç dünyamız bile Atlantik ötesinin denetimi altında. Bir üniversi-

(215) aynı yerde, syf: 7-16.

(216) AGBTİA. syf: 7-12.

te profesörümüz, Amerikan İstihbarat Örgütü'nün yan kuruluşuna İslâmın siyasallaşması karşısında, Türkiye'deki ABD çıkarlarının nasıl korunacağına ilişkin rapor hazırlıyor. Rapor sosyal bir araştırma-yı aşan, iç işlerimizin ABD tarafından nasıl düzenleneceğine ilişkin taktikler içermektedir.

Prof. Dr. Sabri Sayarı'nın Rand Corporation yöneticisi Graham Fuller'in gözetiminde hazırladığı Rapor, "Amerikan Gizli Belgelerinde Türkiye'de İslâmcı Akımlar" (217) adıyla yayımlanır. Rapor, İran İslâm devriminin dayandığı "Şiilik'i, Anadolu Aleviliğiyle özdeşleştiren düşünceler içermektedir. İlginç olan, bu raporun çıkış yeri ve kimlerin katkılarıyla, hangi amaçla hazırlandığıdır. Bu konuyu Amerikan Merkezi Haberalma "CIA" Örgütü eski Ortadoğu Dairesi sorumlusu Grahem Fuller, Ufuk Güldemir'in raporla ilgili sorusuna verdiği yanıtta açıklamıştır. Fuller der ki:

"Ben o raporun da içinde yer aldığı ana projenin sorumlusuyum. Afganistan, Pakistan, İran ve Türkiye'de İslâm'ın canlanışını inceleyen bir proje" (218).

Bir gizli istihbarat olayıyla karşı karşıya geldiğimiz halde, ne-dense ne yetkililerden ne de 1990 yılında yayımlanmasına karşın toplumun duyarlı olması gereken kurumlarından tepki gelmemiştir.

Bu rapor ve projenin, geleceğimizi tam anlamıyla sistemin güdümüne almanın, olmadı mı parçalayarak bölgeden silmenin ön çalışması olduğunun bugüne değin anlaşılmamış olması, tarih bilincimizin ne denli hasta olduğunun göstergesidir. Sistem Türkiye'yi bölmeden ılımlı İslâm projesini uygulayabilirse, Türkiye yeni bir atlama tahtası ya da köprü görevi üstlenebilir. Bunun sağlanması için bize dayatılan, emperyalizmle ya tam bağımlılığa dayalı ilişki ya da parçalanma ve bölünmedir. Masaldaki gibi, ya kırk katır ya kırk satır. Bu

(217) AGBTİA syf:

(218) AGBTİA syf: 97-105.

projenin uygulanmasında kimlere nasıl bir rol verileceği de öğrenilmelidir, ki en azından içteki işbirlikçileri saptayabilelim!

Rapor'un son tümcesindeki önerinin ne anlama geldiğinin, bu bakımdan neler yapılması gerektiğinin üzerinde durulmuş olduğunu sanmıyorum. Prof. Dr. Sabri Sayarı'nın, ABD yönetimine yaptığı akıl hocalığına bakın:

İslâmî hareketin “ılımlı üyeleriyle ihtiyatlı ve resmi olmayan temaslarda bulunulmasının faydalı olabileceği” (219) vurgulanan ve “ABD'nin hükümet politikalarını çizerken, Türkiye'nin laik hükümet biçimini desteklemekle, İslâmcı güçlerle açıkça yüzleşmekten kaçınmak arasındaki ince yoldan yürümesini (220) öneren” rapora göre:

“Kahramanmaraş, Çorum, Sivas gibi Anadolu şehirlerinde meydana gelen şiddet olaylarının çoğu, Türkiye'nin iki İslâm mezhebi, Sünni çoğunluk ile Alevi azınlık arasındaki düşmanlıktan çıkıyordu” (221) saptaması, geçmişteki terör uygulamalarının ardında kimlerin rolü olduğuna işaret etmiyor mu? Şu tarih gerçeğinin altını çizelim, Türkiye'de Cumhuriyetle birlikte Alevi ve Sünni çatışması yaşanmamıştır. Bunun altını çizelim ki bu soruya doğru yanıt bulalım!

Rapor'dan aşağıya alıntıladığımız saptama ve önerilerin de günümüz Türkiye'si'nde uygulanmakta olduğunu söylemek gerçeğin ta kendisi olmaz mı?

“İslâm bir bütün olarak algılandığında, İslâm'ın canlandırılması, Sünnilerle Alevilerin dengeli olarak birlikte politik etkinleşmeleri anlamına gelir. Ama sosyalizme ve materyalist 'kirlenmeye' karşı İslâm'ın canlandırılmasının anlamı, aynı zamanda, Aleviliğe karşı Sünnî mezheplerin (*Anadolu'da Hanefiliğin ve Şafiliğin*), toplumsal ve politik egemenliğine geri dönüşten başka bir şey değildir. ...Sünnî mezhepler, ancak tarikatlar içersinde yer aldığı zaman politikleşir

(219) AGBTİA, syf: 94.

(220) AGBTİA, syf: 92.

(221) AGBTİA, syf: 23-24.

ve bu politikanın temelini laiklik karşıtlığı oluşturur. Dinin “canlandırılması” bir bakıma Sünnî mezheplerin (*Hanefiliğin ve Şafililiğin*) politikleşmesi anlamını içersinde taşır, bu da ‘tarikatlaşma’ ile örtüşür.”

Batı’nın, elbirliğiyle Sevr’i yeniden gündeme taşımaya kalkıştığını görüyoruz. Bu durumda bize düşen görev, bu tuzağa gelmemek, ulusal bilinci uyanık tutmak olmalıdır. Başka türlü, ABD’nin yıllar önce Ortadoğu’da Osmanlı sistemini yeniden kurma düşüncesinin uygulanma alanı olmaktan kurtulamayız. Zaten Sevr bunu amaçlıyordu. Ama Atatürk bu planı bozdu. Günümüzde Atatürk’ü tarihin yaprakları arasına gömme teorileri bunun için yaratılıyor. Bunun için iç ve dış düşmanlar el ele vermiş, sürekli yalan uyduruyorlar. Onu yıpratmak için her türlü yalanı ve düzeni kullanıyorlar.. İşte bunlardan bir örnek:

Şeytanlaşma ya da Atatürk’e sövmek

Görülüyor ki, Cumhuriyet’in getirdiği ulus bilincinden gayrı birizi birleştirecek bir öz yok. Cumhuriyet bizi ulus olarak nelerden yoksun bırakmış ki, insanlığımızı yitirdiğimiz gibi bir suçlamanın altına sürüklemek istiyor Hocaefendi! Cumhuriyet döneminde “Kendi tarihimiz, kendi değerlerimiz, kendi geleneklerimizden koparılıp İslâm öğesini terk etmiş” olduğumuzu söyler durur. Ona göre. “Bu şeytanın ya da şeytanı bile utandıracak insan kılığındaki şeytani zekânın işidir.”

Çünkü şeytan cennetten kovulunca, Tanrı’ya, inanan insanları “kızdırarak yoldan çıkaracağını...” söyler. Şöyle sürdürür Tanrı’ya kafa tutmayı: Bunların “arkalarından gelecek mazi ile alakalarını kopararak, mukaddes olarak bel bağladıkları geçmişlerini büyük bir mezar şeklinde gösterip bütün ümitlerine balyoz indirerek onları yese *tumutsuzluğa/ED*) atacağım. Gün begün yevmil beter (*her gün bir önceki günden daha kötü/ED*) diyerek kıyamete kadar kâfirlerin esiri

olacaklarına inandırarak, onların önlerine de karanlıklar püskürtüp **du** racağım. Sağ taraftan gelecek siz ehli hak ve hakikatsınız, ne **diye**-başkalarının dine hizmet etmesine imkân veriyorsunuz? Bu **hizmetli** siz yapsanız ya diyerek gıpta damarlarını tahrik edip hizmetlerini **en**-gelleyeceğim. İbadetlerini zahiren/görünürde yerine getirseler de **yap**-tıkları şeyleri anlatıp riyaya (*iki yüzlülüğe/ED*) boğacağım.. Ve **soldan** gelecek, sol düşünceli, çarpık, çeşitli doktrinlerle zihinlerini bulan-dırıp, onların ruhlarına hep yanlış şeyler üfleyeceğim. Dolayısıyla sen onanın çoğunu sana nankör ve şükretmeyen insanlar olarak **bu**-lacaksın” (222).

Gülen’in bu sanal söyleşisi, Tanrı’yla şeytan arasında geçer. **Dik**-katli bir okuyucu, burada şeytanın ağzından söyletilenlerin öteden **be**-ri devrimlere karşı olan kesimin Atatürk’e şeytan diyenlerin sözleri olduğunu anlamıştır. Ne diyordu, bu şeytani bile utandıracak **insan**l zekânın işidir. Siz mi Atatürk’e dahi dersiniz, Hoca o dehanın şeyta-nı bile utandıracak bir kişilik olduğunu söyler.

Devrim Türkiyesi ve Atatürk’ü böyle anlatıyor Hocaefendi. Bir başka betimleme...

Gülen aynı bölümde insanın şeytanlaşmasını ele alır ve kimi “**in**-san, ..mahiyetindeki (*özündeki, yapısındaki/ED*) iyiliğe, güzelliğe açık tüm istidatlarını (*yeteneklerini/ED*) iradesini öldürmüş ve kötü-lüğe ait bütün istidatlarını geliştirmiştir. İçini öyle küfürle doldurmuş-tur ki, artık onun özünde inanmaya yer kalmamıştır” (223). İşte bu insan şeytanlaşmıştır.

Bu betimlemeye göre bizi tarihi dinamiklerimizden koparıp kim-liksiz bırakan, kimdir? Cumhuriyet ve onu kuran değil mi? İşte o şey-tandır. Hoca’nın dolaylı aşağılamalarından biriyle daha karşılaştık.

Hocaefendi’ye göre, gün gelecek, o kadar da uzak değil, şeyta-nın yüklediği kimliğimizle ilgili ulusallık ya da Atatürkçü görüşler

(222) FG. Prizma/1 syf:150-153.

(223) FG. Prizma/1 syf: 154.

geçerliliğini yitirecektir. Çünkü Atatürk ve Kemalizm misyonunu doldurmuştur. Bu söylemin başka versiyonları da vardı. Bunlar kimi-leri içimizden, kimileri de Atlantik ötesinden. İçimizden biri ki prototiptir Cengiz Çandar'ın kişiliğinde (!) temsil ediliyor. Çandar, düşünce ve eylem alanında epey dolandıktan sonra, şimdilik Atatürk ve cumhuriyet karşıtlığında karar kılmış görünüyor. Şu sözler onun son meclerinden bir demettir! İkinci cumhuriyet tartışmalarıyla ilgili bir söyleşide “Turgut Özal’ın cenaze törenini Kemalizmin cenaze törenine benziyordu” der. Çandar’ın o söyleşisindeki kimi bölümleri okuyalım:

“Kemalizm’le gideceğimiz bir yer yoktur” der ve şöyle sürdürür: “Zaten Turgut Özal’ın cenaze töreni Kemalizm’in cenaze törenine benziyordu. Tabut Turgut Özal’a aitti, ama törenin kendisi Kemalizm’in cenaze töreniydi” Sabah yazarı Cengiz Çandar’ın aynı söyleşide ki şu sözlerinin de konumuz açısından altının çizilmesi gerekir; Çandar’a göre devletin “Özal tarafından sokulduğu değişim trendi, onun ölümüyle olumsuz yönden etkilenmiştir” (224). Bu değişimin nasıl bir yön alacağını, Özal’ın yönetim sorumluluğunu taşıdığı dönemdeki uygulamalarından çıkarabiliriz.

Özal’ın ölümü gerçekte Cumhuriyet karşıtı, arkasını başka güçlere dayamış bir Başkanın cumhuriyete karşı kurulmak istenen bir tuzağın önlenmesini sağlamıştır. Anlaşıyor ki, bir büyük tehlikeden kıl payı kurtulmuşuz.

Peki bu tür düşünce ve planların kaynağı yalnız içerde mi, dışardan bu düşünceleri hazırlayanlar var mı? Zorlayalım biraz anılarımızı. Bir yerlerde bizimle uğraşan dost kılıklı düşmanlarla karşılaşabiliriz. Örneğin, hani Graham Fuller adlı eski bir CIA görevlisi vardır. İşte o adam, daha yıllar öncesinden başlamıştı bu tür değerlendirmelere. Hocanın iyi bir öğrenci olarak Fuller’den aldığı dersi çalıştığı an-

(224) Metin Sever, Can Dizdar, 2. Cumhuriyet Tartışmaları, Başak Yayınları, 1993, syf:91-114.

laşıyor mu demeli bilemiyorum. Bunu diyebilmek için böyle bir ders aldığını söylemiştik, yanılmadığımızı görüyoruz. Ne yazık ki bu söylemi benimseyen başkaları da var! Şu sözü anımsıyor musunuz?

***“Kemalizm miadını
doldurdu” mu?***

Ya da dilden dile yaygınlaşan söylemle: “Atatürk artık tarihteki yerini almalı...” mı? Söylem tam böyle değildi ama belleklerde böyle yer aldı. 1990’ların başında söylendiğinde Kemalist çevrelerden gelen tepki sürdürülemedi. Belleğimizi biraz zorlarsak, buna benzer bir sözün Turgut Özal’a ait olduğunu anımsarız. 9 Şubat 1991 tarihli Cumhuriyet’te yayımlanan, yabancı basınla 8 Şubat’ta yaptığı söyleşideki sözleri, düşündürücü olmanın ötesinde derin anlamlar içeriyordu. Söyleşide değinilen etnik ve dinsel konuları içeren ilginç açıklamalarından küçük bir kesit aktaralım:

“Çok sesli sivil bir toplum yaratacağız, daha liberal bir rejim kuracağız, Türkiye Ortadoğu’nun en istikrarlı ülkesi olacak, Türkleştirme tarihsel görevini yaptı...” Özal’ın bu söylemle, gündeme taşıdığı konunun, çoktan beri Atlantik ötesinin gündeminde olduğunu sonradan öğrenecektik. Aslında, Cumhuriyet gazetesinin Washington muhabiri Ufuk Güldemir’in Graham Fuller’le yaptığı söyleşide, benzer söylemler yer almıştı. Ama bu söylem de kamuoyunda, tıpkı, Özal’ın söylemi gibi yeterli bir tepki almadı. 9 Şubat 1991 günlü Cumhuriyet’te ki haberde yer alan Özal’ın sözleri, eleştiri mi, bir saptama mı olduğu, ilk anda anlaşılamamış olmalı diye düşünüyorum. Ama kimli çevrelere mesaj yollamak istediği kuşkusuzdu. Şöyle sürdürüyordu söylemini: “Kemalizm miadını doldurdu, Ermenilerden, Rumlara, Çerkezlere, Lazlara kadar bölgesel kültürlerin daha geniş bir sosyokültürel etkinlik içinde olmasına imkân verebiliriz” Ne diyordu, “Türkleştirme tarihsel görevini yaptı.” Bunun anlamı, etnik yapılaşmanın önünü açmak olmalı sanırım. Acaba Sevr’e adım adım yaklaşma projesi miydi Özal’ın sözleri; ve kimin adına atılıyordu bu adımlar?

Bunun Sevr'e giden yol olduğunu Özal'ın bilmediği düşünülemez. Cumhuriyetin temeli olan üniter devlet sistemine karşı açılan bu gizli savaşın kaynağı neresi dersiniz, karşımıza CIA'nın eski bir görevlisi, o adam çıkar. Ünlü Türkiye ve Ortadoğu uzmanı Graham Fuller çıkar... İşte bu Fuller, sanki kendi işiymişçesine -ki bu yorum yanlış çünkü adamın işi Ortadoğu ve Türkiye- bizimle ilgili değerlendirmeler ve öneriler geliştirir. İşte bunlardan biri, yukarda anımsattığımız söze yakın, dahası ondan daha kapsamlı öneriler içeren bir söyleşide dile getirilmiş.

Hoca ne diyordu; "ABD dünyanın dengesiyle kendi sisteminin dengesini bir arada düşünür, bunun için bu dengenin bozulmamasına herkes dikkat etmelidir." İyi de, bu benim iç düzenimi ABD'nin çıkarlarına göre düzenlememi de kapsar mı? Benim Cumhurbaşkanım, ABD'nin çıkarları için üniter devletin etnik ve dinsel parçalanmasını uygulama düşüncesini açıklarken, o göreve geldiğinde ettiği yemini unutmuş mu ki, Ermenilerden, Rumlara, Çerkezlere, Lazlara kadar bölgesel kültürlerin daha geniş bir sosyo-kültürel etkinlik içinde olmasına imkân verebiliriz" diyor! Yoksa bilmediğimiz bir yönlendirme, bir başka güç için çalışma karşısında mı bulunuyoruz. Bunu düşünürken, usuma Graham Fuller'le yapılan ve sık sık değindiğimiz bir söyleşi geldi.

Ufuk Güldemir'le yapılan söyleşide, Fuller, Atatürk için benzer göndermelerde bulunmuştu hani: O göndermelerden önceki şu sözlerini anımsayalım:

"Dünyada hiçbir lider, ne George Washington, ne Nehru, ne Lenin, ne Gandhi sonsuza değin yaşayabilecek bir ürün veremedi. Oysa İncil ve Kur'an veriyor. Liderler ölüyor, önce bedenleri, sonra zaman içinde düşünceleri siliniyor. Oysa Kur'an ve İncil yaşıyor. İşte Mustafa Kemal'in başına gelen de budur" (225).

(225) Fehmi Kuru'nun Takdim Yazısıyla, Amerikan Gizli Belgelerinde Türkiye'de İslâmcı Akımlar, (AGBTİA) Beyan Yayınları (BY) 1990, 3'üncü Baskı.syf:98.

Fuller, unuttun Mustafa Kemal'i demeye getiriyor. Bu anlamsız ve ölçüyü aşan öneriyi benimseyenleri gördükçe, demek kimileri bu senaryonun içinde rol almış demeden edemiyor!

İnsan istemeden soruyor: Peki ne yapalım dersiniz üstad. Ne önerirsiniz. Unutalım mı yüce hatıranız için Mustafa Kemal'i. Ama değilmi ki, zaman ötekiler gibi Atatürk'ü de silecektir, ivmeye ne gerek var. İşi zamana bırakalım. Hem bu bizim konumuz, size ne oluyor, neden burnunuzu sokuyorsunuz. Dahası bu denli ıvecenliğe ne gerek var? Bizi bu kadar çok mu düşünüyorsunuz? Bizim kendimizi yönetemeyeceğimiz kanısında mısınız? Neden uğraşıyorsunuz Atatürk'le, bizim iç işlerimizle bu denli senli benlisiniz? Bir çıkarınız olmayan yerde görünmezsiniz de?

Hemen usunuza Ufuk Güldemir'in Teksas Malatya adlı yapıtından, CIA kaynaklı şu sözler geliyor: "Amerika'nın çıkarlarını en iyi koruyan Türk lideri" (226) sanlı Özal'dı değil mi? "Kemalizm miadını doldurdu. Türkleştirme tarihsel görevini yaptı" söylemi işte Fuller'in yurduna ve yetkililere gönderilen mesaj olmasın? Ne bileyim insan istemeden böyle düşünüyor! Kimileri hep şunu söyler durur. Amerika neden karışsın iç işlerimize?

Neden mi karışıyor el oğlu; 1919'dan beri akıllı Ortadoğu'yu tam denetime almakla meşgul de ondan! Kimbilir kaç teori/kuram geliştirildi, kaç proje yapıldı. Ama işte o tarihe gömmek istedikleri adam var ya, sonradan Atatürk olan Mustafa Kemal, tüm bu tasarıları yırtıp atıvermişti, Onu unutamadılar, O'ndan intikam almaktan da vaz geçemiyorlar.

Söyleşiden aktaracağımız şu satırlar, inançlarımızın ve laik düzenimizin eleştirisinden çıkılarak, içişlerimize uzanan dahası anaya-

(226) Ufuk Güldemir, Teksas Malatya adlı yapıtında, bir CIA personel istihbarat raporundan söz eder ve Özal için bu nitelemenin yapıldığını yazar. (Syf:)Yine, Özal'ın ölümünde ABD başkanı Clinton'ın şu sözleri Özal'ın ABD'yle olan yakın ilişkisini anlatır: ABD büyük bir müttefikini kaybetti." Geniş bilgi için Oltadaki Balık Türkiye adlı yapıtına bakınız.

sal düzenimizde yapılacak değişiklik için yol gösterme densizliğinin örneği değil mi?

“Bugün, Türkiye’nin İslâmi düşünce ve eğilimler konusunda esnek olabilmesi mümkündür... İslâmın özel yaşam ve kamu yaşamındaki rolü konusunda esnek olmak ve İslâmın Türkiye’nin kültürel ve entellektüel mirasının önemli bir parçası olduğunu, bastırılması gerekmediğini kabul etmek, katılaşmayı önlemek için kendisini ifade etmesine olanak sağlamak mümkündür” (227).

“Türkiye artık kendisiyle barışmalıdır”, evet öyle diyor Fuller! İslâm’ın demokrasiye açık olduğunu, kimi İslâmcı düşünürlerce de kabul edildiğini belirterek, İslâm dünyası için örnek olabileceğimizi; Ortadoğu’nun geleceğindeki rollere aday olacağımızın, dahası Sovyetler’in dağılmasıyla Orta Asya’da 50 milyonluk Müslüman’a umut taşıyacağımızın altını çiziyor: Böylece Türkiye’ye dünyada da başka roller düşebileceğini duyumsatıyor.

Peki nedir Türkiye’nin dünyadaki rolü? Fuller diyor ki: “Atatürk kendi döneminde gayet doğru bir şekilde, Pan-Türkizm ya da Pan-İslâmizm gibi düşüncelerle oynamanın tehlikesini tahlil etti ve Türkiye’yi bundan soyutladı... Ama bugün koşullar çok değişik. Sovyetler’de çok ilginç gelişmeler var. 50 milyon Müslüman Türk daha fazla özgürlük ve otonomiye kavuşacak.... Orada öyle güçlü uluslar bloku ortaya çıkacak ki, Türkiye’nin bu oluşumda rolü olsun isterim... Türkiye bu süreçte çok değerli bir rol oynayabilir” (228).

Üzerinde önemle durulacak sözler. Bir yönlendirme, özendirme amacı taşıyor. Açıkçası, gizlenmeyen bir tuzak... Elbet doğru yanları yok değil, ama benim politikamın çerçevesinin ABD’nin CIA görevlisince çizilmeye kalkışılması anlaşılır gibi görülmüyor. Evet bağımsız düşünmeye alışmışsanız öyle; eğer bağımlılığı peşinen kabul etmişseniz, zararı yok, Amerika zaten dünyanın dümenindeki devle-

(228) AGBTİA, syf: 99.

(229) AGBTİA, syf: 100.

tin adı değil mi? der susarsınız. Hayır susmazsınız, siz de görev istersiniz ve o güne değin söylediklerinizi unuttur:

“Amerika’da çok şey yapılabilir, bizim düşünce dünyamız, bizim fikir hayatımız adına da çok şey yapılabilir. Dünyanın hali hazırdaki durumuyla, şu çerçevesiyle, Amerika’da şu andaki konum ve gücüyle bütün dünyaya kumanda edebilir” (229) dersiniz.

Bunları söyleyen bir Amerikalı değil, kendini Türk kimliğiyle tanımlayamayan, Osmanlı hayranı, ama Türk dilinin dünya dili olmasını (!) istediğini söyleyen Fethullah Gülen’dir. Bu Amerika övgüsü nereden mi çıktı? Sanırım 1990 başlarında, gündeme şu yurt dışı okullar girdikten sonra olmalı. Ne diyordu Gülen:

“Amerikalılar istemezlerse kimseye dünyanın değişik yerlerinde hiç bir iş yaptırmazlar...Şimdi bazı gönüllü kuruluşlar dünya ile entegrasyon adına *(bu ibarenin altını çizelim ve unutmayalım/ED)* gidip dünyanın değişik yerlerinde okul açıyorlarsa, Amerika’yla çatıştığınız sürece bu projelerin gerçekleştirilmesi mümkün olmaz”dı.

Neden mi? “Amerika hâlâ bu dünya gemisinin dümeninde oturan milletin adıdır” (230) da ondan.

Bu sözleri işitince insan, Hocaefendi’nin Orta Asya sevdasının hangi tarihte başladığını sormadan edemiyor. Hele bu sözlerin çözümünden çıkacak sonucu sorgulamayı düşündükçe...

Şimdi Fethullah Gülen’in Avrasya’daki eğitim çabalarını yürütürken nerelerden destek aldığını, ABD’ye olan taparcasına bağlılığı sorgulayabiliriz.

Graham Fuller, Ufuk Güldemir’le yaptığı söyleşide Atatürk hakkındaki düşüncelerini ve Türkiye’nin rolünü açıklamıştı. Fuller’in bu konuda yalnız olmadığı görülüyor.

Örneğin Samuel Huntington... Dikkat etmediğimizden olacak. “Uygarlıklar Çatışması” kuramında Atatürk karşıtı düşüncelerini ve

(229) NS.agy. syf:39.

(230) NS.agy. syf: 39.

bölgedeki rolümüzü açıklayan görüşlerini yeterince değerlendiremedik. Oysa O da, geliştirdiği kuramın karşısında engel olarak Atatürk'ü ve Türkiye'nin laik rejimini koymuştu. Prof. Dr. Emre Kongar, Huntington'un "Türkiye için, Batı uygarlığının ikinci sınıf bir ülke olmaksızın, İslâm uygarlığı içinde bir merkez-lider ülke olmasının daha uygun olduğunu" söylediğini aktarıyor.

Şu sözler Huntington'undur:

"Batı'nın laik ve demokratik düzeninde yeterince deneyim kazanmış olan Türkiye, artık İslâm âleminin lideri olabilir. Ama bunu yapması için, Rusya'da Lenin'in reddedildiğinden daha şiddetle Atatürk'ün mirasını yadsımalıdır. Bu ise ancak hem siyasal hem de dinsel açıdan meşruiyet sahibi olan üstelik de Atatürk kalibresinde (*terim Huntington'undur*) bir lider tarafından gerçekleştirilebilir."

Biraz araştırırsak dinsel açıdan meşruiyet sahibi kişiyi, Hüseyin Gülerce'nin Giriş'in başına aldığımız görüşlerinden ve ek:3'teki Lider adlı yazıdan bulabiliriz.

ABD'nin tüm kuramcıları ve stratejistleri, özellikle son yıllarda hep Atatürk'ü Türkiye'nin siyasal ve kültürel yaşamından silmeyi iş edinmişlerdir. Nedeni bağımsızlık ve laiklik temeline dayalı düşünce sisteminin ABD'nin çıkarlarına karşı aşılması güç bir engel oluşturuyor olmasıdır.

Huntington'un da, öteki kuramcılarla, Paul Hanze, Grahem Fuller'le, ılımlı İslâm'ın yolunu açmada el ele verdiği görülüyor. Bunun için geliştirilen senaryosunda Huntington, Türkiye'nin Batı sisteminin içinde olamayacağının altını çiziyor ve Hanze'nin "Mekke'yi reddetmiş ve Brüksel tarafından reddedilmiş Türkiye, nereye bakacaktır" (231) sözüne dayanarak yolunu şaşırmış bir ülke görüntüsü çizmeye çalışıyor. Amaç yetersizlik yükleyerek ulusal bilinci körleştirmek olmalı. Haluk Geray, Huntington'un "Küresel senaryolarında Türkiye'ye en

(231) Haluk Geray, Yeni Dünya Senaryoları ve Türkiye adlı dizi yazıdan Cumhuriyet gazetesi 21 Şubat 1995.

çok yer veren yazarlardan biri olduğunu” belirtiyor ve “çatışmakta olan ve ilerde çatışacak uygarlıklar arasında, Türkiye’yi İslâm uygarlığının en alt bölümüne yerleştirdiğini” söylüyor. Batı’nın kendinden olmayan uygarlıkları içine almaması gerektiğini özenle vurgulayan Huntington uygarlıklar arasındaki ayırımın gelecekte de süreceğini, yapılacak işin; “Batı’nın diğer uygarlıkların altında yatan din ve felsefi varsayımların temelini ve bu uygarlıkların halklarının kendi çıkarlarını nasıl gördüklerinin yollarını daha fazla anlamayı geliştirmesi gerekmektedir” (232) diyor. Görülüyor ki Huntington Batı uygarlığına uygun görmediği halkların kendi uygarlıklarının alt yapısındaki din ve varsa felsefi temele saplanmalarının sağlanmasını öneriyor. Bu çok önemli bir saptama; ABD’nin ılımlı İslâm tezini neden geliştirip uygulamaya koymak istediğini anlıyoruz sanırım. Az gelişmişler, gelenekçi yapıda çırpınıp dursunlar; dursunlar ki, ABD dünyayı sömürmeyi sürdürebilsin!

Türk devriminin temelindeki laiklik ilkesine karşı açılan savaşımın, Atatürkçü düşüncenin miadını doldurduğu savı ve benzeri saldırıların asıl hedefi, ulusal kurtuluş devrimi ve cumhuriyetimizdir. Çünkü, Cumhuriyetin temelindeki ilkeler yaşadıkça ılımlı İslam projesinin uygulanması güçtür. Oysa, ABD’nin Ortadoğu ve Avrasya’daki çıkarlarının güvenliğini sağlayacak önlemler geciktirilmemelidir. Buradan çıkarak, Hocaefendi’nin tarihi dinamiklerimize, geçmiş köklerimiz, tarikatlara dayalı bir sistem kurma düşünün Yeni Dünya Düzeni stratejistlerince neden desteklendiğini anlayabiliriz.

Huntington’un bize Taşkent yolunu göstermesine karşın, Paul Hanze, böyle bir seçime gerek görmemekte ve “Türkiye, Ortadoğu’yu mu, Batı’yı mı, yoksa Orta Asya’yı mı seçecek” sorusuna ABD’nin bu alanlardaki çıkarları açısından bakarak yanıt vermektedir. Der ki: “Bunun yanıtı sadece biri değil, her üçünü kapsamaktadır. Bunlar birbiriyle çelişmemektedir. Avrupa’nın Türkiye’yi bütünü’nün bir parçası olarak görmesi ve Türkiye’nin Ortadoğu ve Orta

Asya'daki ilişkilerini maksimize etmesi kendi çıkarıdır. Bu ABD'nin de çıkarıdır.”

Hanze'ye göre, tarikatlar özellikle Türki cumhuriyetlerde girişimci sınıflar için doğal bir bağlantı noktası oluşturabilmiş! 1990'ların başlarında tekkelerin açılması, herkesin inancına göre yaşamasının sağlanması, dahası inancına göre hukuk sistemini seçmesi, dinsel işlerin cemaatlara bırakılması ve devletin küçültülmesi gibi Özal tarafından ortaya atılan ve savunulan tezlerin kaynağını yıllar sonra buluyoruz. Bu tezler demokrasinin tam olarak yaşanabilmesi adına ikinci cumhuriyetçilerin savunduğu tezlerdi. Amaç hep aynı, Atatürk cumhuriyetinin temellerini yıkmak ve Türkiye'yi ABD'nin güdümünde, parçalanmış bir Ortadoğu ülkesi yapmak... Dinsel ve etnik parçalara ayrılmış Sevr'e havır diyemeyecek bir devlet, ABD'nin kurmak istediği ılımlı İslâm cumhuriyetinin alt yapısını oluşturmak, Nevval Sevindi'nin, düşündüğü yeni bir cumhuriyetin kuruluş hazırlıkları olmalı...

‘Neden Atatürk, neden devrim cumhuriyeti hedefte olsun’ diyenlere yanıt budur.

Ama, biz nedense o yıllarda ABD'nin ünlü Ortadoğu ve Türkiye uzmanı Graham Fuller'in, Türkiye ile ilgili tezlerini ve gösterdiği hedefleri tartışıp görüş üretmeyi düşünmedik! Kaldı ki bu konuda Fuller yalnız da değilmiş. Fuller'in ve öteki stratejistlerin Türkiye üzerine tezleri ABD'nin stratejik görüşlerini yansıttığı için önemliydi!

Fuller: “Türkiye yüzünü Batı'ya değil, Doğu'ya çevirmelidir, İslâmî yaşamı terketmek Türkiye'yi bunalımlara sürüklemiştir.” Bu nedenle “Türkiye artık, ulusal kimliğini, yörüngesini, dünyadaki rolünü hatta İslâm'ın günlük yaşamdaki yerini yeniden düşünebilmelidir” (233) derken ılımlı İslâm'ın önünü açmak istiyormuş.

(233) Amerikan Gizli Belgelerinde Türkiye'de İslamcı Akımlar, Fethullah Gülen ekibinin basındaki kalemi ve sözcüsü Zaman Gazetesi Başyazarı Fehmi Kuru'nun sunuş yazısıyla İslamcı Beyan Yayınları arasında çıktı, Elimdeki metin 1990 tarihli 1. basımı syf: 97 (Bu metin anılan kitaba, o zaman Cumhuriyet Gazetesinin Washington Habercisi Ufuk Güldemir'in Graham Fuller ile yaptığı ve 26 Şubat 1990 tarihinde Cumhuriyet gazetesinde yayımlanan söyleşiden alınmıştır.

Hoca'ya kimlerin suflörlük ettiği açık değil mi?

Derken, Fuller'in bu düşüncelerini içeren “Kuşatmalar-İslâm ve Batı'nın Jeopolitiği” adlı yapıtı, Batı karşısında İslâm'ın tartışılmasını taşıdı gündemimize: 1995 yılında Rand Corporation'ın yayını olarak çıkan yapıt, 1996 Aralık ayında Sabah yayınlarından Türk okurlarına sunuldu.

Özetle, ABD çıkarları açısından, Ortadoğu, üçüncü dünya ve özellikle İslâm dünyasıyla Batı'nın ilişkilerinin ele alındığı çalışmada; Batı'nın/ABD'nin çıkarlarının nasıl korunacağı, İslâm dünyasına gözdağı verilerek anlatılıyor. İlimli İslâm'a da yer verilen çalışmada, 1990'da ortaya atılan bu tezin ayrıntıları incelendiğinde, ABD'nin Türkiye için geliştirdiği projenin, bu tarihten önce yürürlüğe konulduğu anlaşıyor.. Son yıllarda kimi Amerikalı politikacı ya da bilim adamlığı kisveli istihbarat görevlilerince yinelenen, Türkiye Doğu'ya yönelmelidir görüşü üzerinde de duruluyor.

Kuşatmalar çalışmasının ilimli İslâm teziyle birlikte ele alınması gerektiği kanısındayım. Fuller'in Ufuk Güldemir'le yaptığı söyleşiyi anımsayalım. Ne diyordu:

“...İslâm'ın Türkiye'nin kültürel ve entellektüel mirasının önemli bir parçası olduğunu, bastırılması gerekmediğini kabul etmek, katılaşmayı önlemek için kendisini ifade etmesine olanak sağlamak mümkündür. Geçmişteki radikal laiklik politikaları döneminde İslâm'ın yaşamınızdan nasıl dışlanacağı adeta bir fikri sabit haline gelmişti. Bence bu, bugün daha az lazım bir reaksiyon” (234).

Söyleşiyi okuduğunuzda Hocaefendinin de, konuya benzer düşüncelerle yaklaştığını görüyorsunuz. Bakın neler söylüyor:

“Oysa ki, Asya Türkiye'yi idare edenler için çok önemli.” Bu sözün boşa söylenmediğini gireceğiz. Hocaefendi, öyle sıradan bir adam değil. Yalnız dinsel konuda değil, ticaret ve ekonomi konusunda da ders veriyor. Sözü, “Avrupa'yla bütünleşmemiz çok önemli” diye açıl-

yor, şöyle sürdürüyor: Asya “Türk işadamlarına, Türk girişimcilerine bir köprü olacaktır. Dünya ile rekabet kolaylaşacaktır... biz kimseye halatla bağlı değiliz... Pasifik’i de kullanırız, Asya’yı da, Avrupa’yı da”... Niçin mi kullanamadık. Hocam nedenini biliyor. “Politikacılarımız, yatan hariciyemiz bunu bilemedi (*sorsalardı ya!*). Çünkü Hoca’ya göre “Bu açıdan Asya önemliydi, bir fırsat terk edildi. Geleceğin de önemli bir teminatıydı bu” (235).

Fuller’in düşünceleriyle Hoca’nın düşünceleri ve planları arasındaki paralellik sezinleniyor değil mi? Hoca’ya birileri bir şeyler mi fısıldadı dersiniz?

Kuşkulu durumlarda “insan çiğ süt emmiş” derler ya, bu sözleri ve Gülen’in Amerika hayranlığını değerlendirirken şu soruya yanıt aramak gereğini duyumsuyorum: Amerika Hocaefendi’yle neden ilgili dersiniz? Bu sorunun yanıtını isterseniz, kimi belgeleri gördükten sonra birlikte verelim. Ama şu bilgiyi not edelim önce, Hoca sıradan bir ADEM değil. Onun büyük bir cemaati (*tarikâtının ihvanları*) var. Sistem onlar kanalıyla Türkiye’de ılımlı İslâm’ın bayrağını açmayı düşünüyor olamaz mı?

Bu sorunun yanıtı için de bir adım daha atalım isterseniz!

Hoca sünni İslâm’ın Halifelğine mi hazırlanıyor?

Önce Graham Fuller’in Kuşatmalar-İslâm ve Batı’nın Jeopolitiği adlı kitabından aktaracağım aşağıdaki satırları okuyalım. Sonra, Graham Fuller’in sözde nesnellik adına, özellikle Türkiye’deki Müslümanları tahrik amacına yönelik, dokundurmalarının ardında nelelerin gizlendiğini araştıralım. Şu sözler ne anlama gelir dersiniz:

“Modern Türk devletinin kurtarıcısı ve kurucusu olan, Türkiye’yi

önceden belirlenmiş Batılı maceraya sokan Mustafa Kemal Atatürk, birçok Müslüman'da ikili kararsız duygular yaratır. Doğrudur, 1920'lerin başlarında Atatürk Üçüncü Dünya'nın en başarılı ulusal kurtuluş hareketlerinden birini başlatmıştır, ama Müslüman geçmişini ve pek çok İslâmî değeri açıkça reddeden bir harekettir bu. Üstelik Atatürk Sünni İslâm dünyasının manevi liderliğini, Hilâfeti kaldırmıştır. O zamandan beri de Sünni âleminde tannımış bir lider yoktur. Roma Katolik Kilisesi'ndeki Papa'lığın kaldırılmasına benzetilebilecek olan bu hareket İslâm'ın otoritesi ve evrimi açısından sakatlayıcı olmuştur. Yine de bu adım Batılı bir güç tarafından atılmadığı halde, birçok İslâmcının gözünde bir Batılılaşma adımıdır; Batılıların alkışları arasında İslâm'a doğrudan zarar vererek gerçekleştirilmiştir. Birçok Müslüman yorumcuya göre, burada hedef, bir bütün olarak İslâm kurumunu ve onun kültürel mirasını zayıf düşürmektir.”(236)

Şu Fuller yoksa gizli bir Müslüman mı? Ya da İslâm dünyasını herkesten çok düşünür olmasında bir çıkarı mı var? Öyle ya, Müslümanları öylesine düşünüyor ki, insan kuşkulaniyor. Atatürk Türkiye'yi önceden belirlenmiş bir maceraya sokmuşmuş! Bu üzerinde önemle durulacak, birilerine verilmiş mesaj içeren bir ajan raporudur. Devrimlerin ve cumhuriyetin, İngilizler tarafından hazırlanan ve Mustafa Kemal'e kabul ettirilen bir Batı oyunu olduğu kimi kendini bilmez sözde din kisveli misyon sahiplerince söylenir ya, Fuller bunu bir Batılı olarak jurnal ediyor. Amaç hep aynı, Cumhuriyeti ve devrimleri yıkmak.

İslâm dünyasının geri kalmışlığının nedeni de burada bulunabilir belki. Ne diyordu Fuller, Atatürk'ün yaptığı hilafeti kaldırma işi “...İslâm'ın otoritesi ve evrimi açısından sakatlayıcı olmuş!” Bak sen hele, elin adamı nasıl da düşünüyor Müslümanlığı, Müslümanları... Soruna eleştirel akılla bakmayanlar, saf kişiler için kandırıcı ve kış-

(236) Graham Fuller, Ian O. Lesser, Kuşatılanlar İslam ve Batı'nın Jeopolitiği, Sabah Yayınları 1996, syf.37.

kırtıcı bir yöntem... İşin özünü bilenler, dini siyasal amaçla kullanmayanlar için mantığı ve dayanağı olmayan sözler. Çürkü, İslâm'da ruhban sınıfı olmadığı gibi, Halifelik de yoktur. Peygamberin, "Hilafet benden sonra 30 yıl sürecek" sahih Hadisi karşısında, hiç bir değeri olmayan söylemdir.

Ama Hocaefendi için, bu söylemin, cemaatinin amaç ve hedefleri açısından önemi yadsınamaz. Kimbilir, misliyle yaşanacak ortamda Hilafet bayrağını dalgalandırmak isteyecektir. Nasıl misliyle yaşatılacak bir Mesihlik düşünüorsa, Hilafeti neden düşünmesin!

II

İLİŞKİLERDE YENİ BOYUT

Türkiye'nin istikrarı kimin için?

Fethullah Gülen, toplum önündeki ılımlı ve hoşgörülü tutumu, kendisine derin dinsel duygularla bağlı bir topluluğun-cemaatin önderi konumunu aşan girişimleri ve etkinlikleriyle gündemin hep ilk sıralarında yer almayı başaran bir fenomen adamdır. Dahası, yaptığı işler, ilişkileri ve amaçları hep tartışılan; onun ve yandaşlarının çabalarıyla toplumun dikkati sürekli üzerinde olan bir çağdaş derviş mi, yoksa yeni bir sistem kurucusu olmaya aday bir kişilik mi sorusu gündemden düşmez. Onu her gün bir başka alanda ya da bir olayın içinde bulursunuz. Örneğin, bir bakarsınız, Hoca, Patrik Bartolameos'la görüşmüş, Yunanistan'da okul açmak istediğini, eğer bu amacının gerçekleşmesi sağlanırsa, Heybeli Ada'da ki Ruhban Okulu'nun açılması konusunda yardımcı olacağına söz verdiği yansımıştır basına. Bir başka gün, İsrail Başhahamı'yla görüştüğü ve dinlerarası hoşgörü mesajları verdiği haberini okursunuz. Özetle Hoca, yalnız Türkiye'nin değil özellikle Batı dünyasının da ilgi odağı yapılmak istenmektedir.

Neden mi? İlimli İslâm'ın temsilcisi olarak.

Mehmet Ali Birant, Hoca'yı İlimli İslâmın temsilcisi olarak seçen Washington'un, 28 Şubat sonrası gelişmelerini izlemek için 1998'de gittiği ABD'den yolladığı yazılarıyla, gündeme ışık tutmaya

çalışmıştır. Birant, ABD'nin Gülen'i destekleyip desteklememe konusunda duraksar olduğu görüşünde. 16 Nisan 1998 günlü Sabah'taki Washington'da yaptığı nabız yoklamalarından edindiği izlenimlerini yansıttığı yazısında:

“Özetlemek gerekirse” diyor, “Fethullah Gülen'e yönelik olarak Washington'da belirli bir ilgi var, ancak destekten söz etmek son derece güç.”

Orada şu sorunun yanıtını aramış.

“Türkiye’de istikrarı kim kurar?” sorusunun yanıtı akıl karıştırıyor.

“Amerika’nın politika oluşturan ve yönetim üstünde etkili olan bazı bazı think tank’lerinde bir süredir, ‘Türkiye’de istikrarı ılımlı İslâm kurabilir. Bunun temsilcisi de Fethullah Gülen’dir. Ortadoğu’da kökten dinciler yaygınlaşırken, Gülen’in akıl hocalığını yaptığı hareket desteklenmeli’ yaklaşımı vardı. Fethullah Gülen’in diğer dinlerin liderleri ile hoşgörülü bir ilişki kurması da bu yaklaşımın yaygınlaşmasını sağlamıştı, hele son olarak Vatikan’ı ziyareti, Washington desteği söylentilerini arttırmıştı. Birçok çevrede, ABD’nin Fethullah’ı, Erbakan’ın yerine geçecek isim olarak gördüğü izlenimi yaygınlaşmıştı.”

Türkiye’nin istikrarsızlığının altını, yanıt mı soru mu çiziyor diye düşündüm. Birant’ın da Washington gibi, istikrarsız bir ülke olduğumuz kanısında olduğu sonucuna ulaştım.

Birant, Washington’ın, Fethullah Gülen Hoca’yı desteklediğinin, ötedenberi Türkiye için uygun gördüğü ılımlı İslâm projesini onunla gerçekleştireceğinin altını çiziyor. Yani malumu/bilineni ilan ediyor. Burada, istikrarın kimin için kurulacağı önemli. Türkiye’nin çıkarı için mi, yoksa ABD’nin çıkarı için mi bir istikrar aranıyor? Bu sorunun yanıtı ilkinden de önemli! ABD literatüründe, istikrar ya da statüko, salt ABD’nin çıkarları için aranır. ılımlı İslâm da bu amaçla sahneye çıkarılmamış mıydı? Ne diyordu Prof. Sayarı:

“İslâmi uyanış, Türkiye’deki ABD çıkarlarına şimdilik bir teh-

dit oluşturmuyor. Radikal unsurlar henüz iç ve dış hedeflere yönelen sistemli bir terör faaliyetine başlamadılar... ABD çıkarlarına doğru-
dan bir saldırı ihtimalini yok saymak da doğru değil... İslâmcı hare-
ket ABD çıkarlarına doğrudan tehdit oluşturmamakla birlikte, kamu-
oyu üzerinde ilişkileri ve ABD'nin Doğu Akdeniz'deki stratejik çı-
karları açısından problemler yaratıyor, İslâmcı ideolojinin ana hede-
fi Batı aleyhtarlığı,.... İslâmcılar için ABD, Batı fikir ve politikaları-
nın en güçlü temsilcisi”.

ABD, işte bu rapordan sonra, Türkiye’de çıkarlarının korunma-
sı için yapılması gerekenleri yapmaya ve alınacak önlemleri saptama-
ya başladı. İlimli İslâm tezi uygulamaya konuldu. 1990’lı yıllar ger-
çekten istikrar yönünden en sıkıntılı yıllarımız olmuştur. ABD, Tür-
kiye’deki ve Ortadoğu’daki giderek Kafkaslar ve Orta Asya’daki çı-
karlarını nasıl, hangi sistem ve kimlerle koruyacağını saptamış ve uy-
gulamaya koymuştu. İlimli İslâm ve Fethullah Gülen, tam bir cema-
at şuuruyla kendine bağlı cemaati ve karizmasıyla, Türkiye’nin bek-
lenen lideri olabilecek bir kişilikti.

Hazırlıklar bu duruma göre yapılıyordu. İlimli İslâm teziyle bir-
likte, Atatürk’e karşı geliştirilen tavır ve ikinci cumhuriyet saptırma-
larının hedefi doğrudan devrimci cumhuriyet ve Atatürk’ün kendisiy-
di. İstikrarsızlığı yaratanlar istikrar arayışında bula bula Fethullah
Gülen’i bulmuşlardı. Eğer, 28 Şubat olmasaydı, Hocaefendi Türki-
ye’deki ABD çıkarlarının korunması için yüklendiği tarihsel rolü oy-
nayabilecekti. Oyuna ara verildi ve baş oyuncu ABD’ye uçtu. Orada
yaptıklarını ve düşüncelerini bir önceki bölümde irdelemeye çalıştık.
Hocaefendi ABD’nin kanatlarının altındaydı ve kimse ABD’ye kar-
şın dünya düzenini değiştirmeye kalkışmamalıydı.

Birant, Hoca’nın Papa ziyaretinden sonraki gelişmeleri ve İlim-
li İslâm tezinin uygulama koşullarını izlemek için gitmişti ya! Ho-
ca’nın ABD çıkarlarını korumadaki şansını araştıracaktı. “Evet dün
Hoca’nın şansını vardı” diyor ama... Ama şu notu okurken ne denli ger-
çek demeden edemiyoruz.

“Bugün ise durum farklı...”

Gerçekten öyle mi? Bu değişim nereden geliyor dersiniz. Çünkü ABD’nin Fethullah Gülen için yaptığı yatırım, öyle vazgeçilecek bir amaç için değil; Gülen’le Türkiye’yi tam anlamıyla el altında tutmak ve böylece Ortadoğu ve Avrasya’daki çıkarlarını koruyacak önlemleri almak, bir başka seçenek çıkanadek vazgeçilemez nitelikte olmalı.. Kaldı ki, ABD’nin başka amaçları da yok mudur dersiniz. Bosa yatırım yapmaz da!

İlimli İslâm yalnız Türkiye’de değil, Gülen’in okullarıyla da Avrasya’da ve dünyanın öteki ülkelerinde yaygınlaştırılmak isteniyor. ABD’nin bu programının gerçekleşmesi için Gülen ve cemaati yerine koyacağı bir seçeneği hazırlamadığı düşünülemez. Ama hiçbir, Hocaefendi’nin yerini tutamaz. Bu nedenle, Birant’ın bugüne ilişkin değerlendirmesini çekinceyle karşılıyorum. Birant o gün için:

“Türkiye’de istikrarı kurmak için İslâmı temsil eden Fethullah Gülen tipli bir hareket mi destekleriz; yoksa askeri mi, diye soran olursa, tek yanıt var: ABD, askeri tercih eder” diyor. Washington diyor-muş ki:

“Bizim askeri desteklememiz-açık müdahale etmedikleri sürece- çok doğal. Zira ülkenin bu duruma gelmesine esas sorun siyasilere yetersizlikleridir. Asıl sorumlu onlar.” İlginç ve düşündürücü bir saptama. Siyasetçilerin işi zor gibi görünüyor.

M. Ali Birand, Hocaefendi’yle Show TV’de bir söyleşi yapmış ve bir ölçüde Hoca’nın ününün yaygınlaşması kervanına katılmış bir deneyimli gazetecidir. İyi nabız yoklar ve değerlendirmeleri de çoğu kez yerindedir. Ama bu kez, sanki Hoca’yı askere karşı koruyan bir tutum içinde gibi geliyor insana.

Fethullah Gülen’in önderliğini yaptığı hareket, Washington’da “üzerinde tartışma yapılacak kadar” büyük ve yaygın görülüyorsa, bunda, gizli bir politik oyun olamaz mı?

Şöyle bir düşünelim. Türkiye’de Fethullah Hoca gibi giderek

güçlenen, ama gücünü ve amacını hep göz ardı etmesini beceren kaç cemaat lideri var?

İnsan, nasıl olur diyor istemeden: Papa'yla Hoca'yı görüştüren Washington, Gülen hareketine, kazandırdığı ivmeyi nasıl olur da birden bire önlemeye kalkar? Böyle bir tutum varsa bunun nedenleri de olmalı değil mi? Oysa Hoca'yla ABD arasında desteğin değil kaldırılması, askıya alınması için bile bir neden bulunduğunu düşünemiyorum. Aksine, Washington açısından, ordunun özelleştirmeye karşı tutumu, 28 Şubat kararlarıyla ilgili konularda geri adım atmaması, vb. nedenlerle Washington'ın Ordu'ya karşı daha dikkatli davranması gerekir düşüncesi öne çıkıyor. Bu ve benzeri nedenlerle Birant'ın görüşlerine katılmakta zorluk çekiyorum. Her ne kadar, 1998 Hazi-
ran'ında yapılan Abant toplantısı dışında Hoca'nın ve cemaatinin sesi pek çıkmıyor gibiyse de, bunun savaşında bir tatktik olduğunu düşünüyorum.

Birant'ın şu sözlerinin de altı çizilmeli değil mi?

“Anlayacağınız, Washington'da rüzgâr TSK'den yana esiyor. Prestiji en düşük olanlar da, Türk politikacıları.”

Asıl bu sözler üzerinde durulmalı. Washington bir gizli oyun içinde oyun mu hazırlıyor, diye düşünölmeli!. Askerin, kendi desteğindeki Fethullah Hoca'ya karşı tutumunu onaylıyor mu ya da gelişmeleri izlemeyi mi yeğliyor? Washington, hiçbir zaman, açıkça ben Fethullah Hoca'yı destekliyorum der mi? Bu düşüncemizi destekleyen aynı gazetenin yazarlarından Hasan Cemal'e kulak verelim!

***İslâmı, sisteme
enjekte etmek***

Sabah'ın bir başka yazarı Hasan Cemal'in, 18 Nisan 1998 günlü yazısında, Gülen'in amacını yansıtan bir tablo, daha değişik bir tablo çiziliyor. Hasan Cemal, 'Hoca'nın, ben bir dindar cumhuriyetçi-

yim diyen Bediüzzamanın inançlı bir öğrencisi olduğunu, onun yolunda yürüdüğünü’ belirttikten sonra:

“Fethullah Hoca da; sanıyorum, mümkün olabilse, devleti dine yakınlaştırmak ya da devletle dini uyumlu hale getirmek ister” diyor ve bu yargısını şöyle açıyor:

“Örneğin, hukuk sisteminin tümüyle İslâmi esaslara göre tanzim edilmesi yerine, belki bir ara aşama olarak, mevcut laik hukuk sistemi-ne orasından burasından İslâmi esasları sokmak kafasında yatıyordu.”

“Bir başka deyişle: Türkiye’deki laik sisteme biraz İslâmiyet şır-
ringa etmek... İşte bu fikir Washington’daki bazı çevrelere de ilginç geliyor. İlimli İslâm denerek Fethullah Hoca’ya ABD başkentinde ilgi duyulmasının bir nedeni de bu...”

“Nitekim bu bakımdan Amerikalı bir yazarın, Davos’daki son Dünya Ekonomik Forumu’nda yapılan Türkiye paneli sırasında bir çıkışına muhatap olmuştum. Bazı kitapları Türkçe’ye çevrilmiş olan Robert Kaplan şöyle demişti:

“Türkiye’deki sisteme biraz İslâmiyet enjekte etmek, sistemin güçlenmesine yol açmaz mı?..”

“Ben de kendisine, komşuları arasında İran gibi bir ülke olan Müslüman Türkiye’de din devleti tehlikesinin bir fantezi olmadığını, laikliği şu ya da bu şekilde sulandırmanın doğrudan demokrasinin altyapısını zayıflatmak anlamına geleceğini anlatmıştım. Biraz tartışmıştık.

“İdealler ortak!”

“Bence bir nokta kesin.”

“Said-i Nursi’de olduğu gibi Fethullah Hoca’da da dini esas alan bir cumhuriyet fikri hiç kuşkusuz vardır.”

Hasan Cemal’in, Hoca’nın hedefini tam olarak yansıtan bu sözlerine eklenecek bir şey kalmıyor. Şurası gerçek ki, Hoca, hedefine giden yolda, arkasını dayadığı gücün, kendi amacına hizmetin dışında bir başka amaca hizmet edeceğine inanıyorsa, yanılıyor demektir. Ama burada, olacak olan Türk ulusunun, cumhuriyetten bu yana elde ettiği kazanımlarına ve gelecek kuşaklara olacaktır. Kendince,

makro siyaset yaptığını sanan bir medrese düşüncesinin, çağın gerçeklerine yabancı, bir mistik yapının, bu ülkeye ve ulusa vereceği zararları görebilenlerin, bu gidişe nasıl dur diyeceklerini bilemiyorum. Çünkü Türkiye, ABD'nin güdümünde çırpınıp durmaktadır. Asıl sorun, emperyalizmin güdümünden nasıl kurtulacağımız olduğunu anlatabilmektir sanıyorum.

Bu nedenlerle, denilebilir ki, ABD Türkiye'de suların durulması için bir ara durakta bekletiyor Hoca'yı. Aradığı istikrar, çıkarlarının korunmasında güvenilir bir sistem ve önderdir. Bu oluşum, aklın değil, salt inancın egemen olduğu, 1923 Cumhuriyeti'nin kazanımlarının yok sayılacağı, Atatürk'ün bağımsızlık, ulusal istenç, ulusal güven ve bağlılık, ulusal sorunlardan her bireyin kendisini ulusal bilinçle sorumlu tutması gibi ilkelerinden soyutlanacak bir sistem olmaktadır. Bu, aklına ve kendine güveni olmayan güdülenebilir insanların, cemaat ruhuyla tarikat şeyhlerinin peşinde, Tanrı'nın rızasını kazanmak için ibadetlerinde ki sakatlıkları tartışan insanların kurduğu bir sistemdir. Bir noktayı unutmayalım! Ticaret mi, kuşkusuz olacak, çünkü kazanç olmadan yaşanmaz. Hoca küreselleşmeyi, karşı olmak bir yana, özendirmektedir. Dahası zenginlik artık bizim hakkımızdır, başkaları olacak kadar oldu demiyor muydu? Küreselleşen dünyada gücüne sığınılan bir sistemde; o dünya gücünden arta kalan kazançla yetinmek koşuluyla çalışıp kazanabilirsiniz. Çünkü ticaret dinin yasaklamadığı bir alandır.

Bir vaizin coşkusu

Gündemde ki konuyu gerçek boyutlarıyla irdeleyebilmek için bir önemli sorunun yanıtı verilmelidir önce! Fethullah Gülen nasıl birden bire gündeme tüm ağırlığıyla oturtuldu? Sanırım araştırmaya buradan başlanmalı. 1991'e değin, İzmir Kestane Pazarı'nda, Tanrı'nın aciz kulu bir vaiz olan Fethullah Gülen, nasıl oldu da, önce Türkiye'de birbiri peşine liseler, kolejler, fen liseleri gibi gözde eğitim kurumları, sonra

üniversiteler açtı ya da açtırdı: Daha sonra eğitim seferberliği adıyla, Avrasya başta, dünyanın çeşitli ülkelerinde eğitim kurumları açmayı başardı. Böylece, yalnız Türkiye’de değil dünyanın çeşitli ülkelerinde adı anılan bir din lideri olmanın ötesinde, hoşgörü ve diyalog ustası olarak gündeme oturtulup selamlanmaya başlandı. Dünyanın eğitim seferberliğine kim atadı bu kişiyi dersiniz. Kim ve niçin tanıttı dünyaya?

Fethullah Gülen’deki bu değişim ve tanıtımın başlangıç tarihi ve ilişkilerindeki ayrıntı çok önemli. 1997’nin ilk bahar ve yaz aylarında Atlantik ötesinden bir gücün, Hoca’yı dünyanın gündemine oturtma çabasına tanık olundu. Çünkü, başka türlü bir vaizin, 1990’lara değin kendi çapında din eğitimi yaptığı sanılan bir kişinin, böylesine bir gündeme taşınması düşünülemezdi. Hoca bunu elbet, metafizik gerilime bağlayacaktır, ama, o metafizik bağdan çok, gerçek bir fizik güçle işbirliği içinde olup olmadığı düşüncesi akılları bulandırıyor. Hoca geçmişle çelişkiler içinde bir alanda boy atmakta. Örneğin, önceki yaşamında kadını görmemek için sokağa çıkmaktan kaçındığını söyleyen Gülen’in, bu dönemde özellikle söyleşilerini kadın gazetecilerle yapması, medyatik iftar yemeklerinde değişik çevrelerden top modellere değin her meşrepten kadınların bulunması, davası uğruna uyguladığı telattuf yöntemi ile de açıklanacak nitelikte görülebilir mi bilemiyorum?

Basınla ilişkileri bu nedenle oldukça sıcak ve telattuf (*lütufkârlık*) içindedir. Eğer basın onu aramazsa, o basının etkili kalemlerini çağırıp konuşur. Nerede mi? Söylendiğine göre, Işık Evlerden birinde. Böylece bir yandan çalışmalarının şeffaflık içinde geçtiğini gösterme çabası içinde, basın kanalıyla belirli yerlere yollamak istediği mesajı yerine ulaştırmayı başarıyor. Çünkü Gülen, bu tür gösterileri düzenlemede tam bir iletişim profesyonelidir. Bu tür toplantılarda bulunanlar, onun gösterilerinden etkilenerek, yazılarında onun mesajlarını kullanır ve yerine ulaştırırlar.

Altunizade’deki evde böyle bir toplantıya katılan gazeteci, Hoca’nın, sohbetinde, sıcak ve etkileyici, lütufkâr bir üslup kullandığını, dinleyenleri etkileme gücünün üstünlüğünü, sohbetin zaman za-

man göz yaşlarıyla süslendiğini anlatırken, dikkatini çeken bir konunun altını çizdi. Katılanlara gösterdiği ilginin, özellikle bebeklerden ilkokul çağındaki çocuklara kadar, sıcak ve yakın olduğunu, bu özel ve sıcak ilginin Doğulu ve mistik bir üslup taşıdığını vurguladı. “Ola ki, çocuk sevgisi, evlenmemiş ve çocuğu olmamış bir dervişin, duygularını titreştiriyor, heyecan dolu yüreğini daha da coşturuyor” dedi ve ekledi: “Sevgi, biliyorsunuz tasavvufun önemli bir etidir” Hoca’ya göre aşk, Cenab-ı Hakka ulaşma yollarından biridir. “Aşkla ulaşılan cezbe gider, ilahi cezbü incizaba ulaşılır” (237).

Gazeteci, Hoca’nın dinsel konuları içeren sohbetinde, Kant’dan, Bergson’dan, dahası Nietzsche’den söz etmesini ilginç bulmuş. Ayrıca, dikkatini çeken bir konu da, gelenlerin içinde ilkokul çocuklarının dahası bir yaşına basmamış bebeklerin de bulunduğu ortamda, Hoca’nın saygının da ötesinde huşu içinde, kendinden geçercesine dinlenmesiymiş.. Soruların yanıtlandığını, o mekâna-yere girerken ayak-kabıların çıkarıldığını, terliklerle girildiğini de not etmeyi gerekli gördü ki, sormadan ekledi.

Hocaefendi ve yüksek tansiyon

Fethullah Gülen’in değişik girişimleriyle gündeme etkili olduğu günlerden bir gün, 28 Şubat sürecine giriliverdi. Bu sürecin, Fethullah Gülen’i etkilemeyeceğini düşünenler, Silahlı Kuvvetlerden en

(237) F. Gülen FF/1 syf: 26.

(Fethullah Gülen’in aşk üzerine söylediği kimi ciddi ve tasavvufi, kimi kez de fantezi sayılacak sözleri de var. Örneğin “Aksiyonun mayası aşktır. Aşk olmadan neticesi itibariyle kalıcı hiçbir hamle ve hareketi gerçekleştirmek mümkün değildir.” diyor. Ve aşka insancıl bir sıcaklık katan şu söz: “Yaradana karşı gönüllerimizde tutuşturduğumuz sevgiyi, aşk-u hummayı, ondan ötürü bütün varlığa karşı duyduğumuz alakayı bu iki kaynağın (kitap ve sünnetin) dengeleyici prensiplerine ve metafiziğe açık enginliklerine sığınarak dengeleyeceğiz.” (FF/2 syf: 127) Yunus da “Yaratılanı severim yaratandan ötürü” der. Bu bağlamda tasavvufta, insanı sevmek Tanrı’ya ulaşmanın bir aşaması olarak gösterilir.

çok Fethullahçıların ilişkisinin kesildiği gerçeğini göz ardı edenler, ya da bunu bilmeyenlerdi. 28 Şubat’la girilen dönem ve öncesi, gerçekte yalnız cumhuriyetin temel dinamiklerini savunanlar değil; laiklik karşıtı her kesimin dikkatle izlemesi gereken bir sürece açılıyordu. Gülen’in başarılı bir dava adamı olarak gelişmeleri dikkatle izlediğinden kuşku duyulamazdı, öyle de oldu. Hoca’yı kendine özgü öngörüsü ya da her yerde bulundurmaya çalıştığı özel kulaklarına (238) gelen fısıltılar huzursuz etmiş olmalı ki, destekçisi Sabah gazetesinde “Nur Hareketi” başlıklı bir araştırma dizisinin reklamı başladı. Spotlar dikkat çekiciydi. 1977’nin ilk ayının sonlarıydı ve 28 Şubat’a bir ay bile kalmamıştı.

“Sabah’ın dev araştırması” yayına giriyordu. Dizi yazı, “Nur Hareketi, Geçmişten Geleceğe Uzanan Bir Değişimin Müjdesi” olarak sunuluyordu.

Böylece Hoca her gün, bir yönüyle, ilişkileriyle, çağdaş bilge (!) ve derviş (!) tavırlarıyla, cemaati ve ilgi duyanlarıyla buluşuyor, onlara ayakta olduğu mesajını veriyordu. Hoca’nın psikolojik savaşı iyi bildiği anlaşılıyordu. Cemaat dağılmayacak, Hocaefendi’ye olan merbutiyet/bağ artarak kavileşecekti. Sabah Türkiye’nin en büyük gazetesiydi. Ayrıca yazarları ve Yeni Yüzyıl’ında desteği de onunlaydı. Sabah grubu kol kanat geriyordu Gülen’e. Ama çabalar etkili olamadı, 28 Şubat’ta Hoca’nın mercek altına alınması engellenemedi.

Haber çabuk yayıldı, Milli Güvenlik Kurulu’nun 28 Şubat toplantısında Fethullah Gülen’le ilgili bir istihbarat raporu tartışılmıştı. Öyle bir rapor vardı yoktu tartışmaları arasında, Sabah Grubu’na ait Aktüel dergisinin 13 Mart tarihli sayısında Hocaefendi hakkında, MGK’ye sunulan istihbarat raporu yayımlandı. Böyle bir raporun varlığı-yokluğu tartışması raporun açıklanmasıyla noktalanı-

(238) Aktüel dergisi Alaattin Kaya’yla yapılan ve Mart 1998’de yayımlanan söyleşiden öğrendiğimize göre, Gülen hakkındaki Rapor, daha önce Aralık 1996’daki Liderler zirvesinde ele alınmış .

yordu (239). Peki Hoca ne yapacaktı; derken Zaman Gazetesi ve Samanyolu TV’de tanıtım fragmanlarıyla Hocaefendi’nin gündemdeki konularla ilgili düşüncelerini açıklayacağı duyuruluyordu. Ayrıca, Samanyolu TV’de haber sürekli alt yazıyla duyuruluyordu. 29 Mart 1997 akşamı Fethullah Hocaefendi, Samanyolu TV’sinin Haber Kritik Programı’nın konuğu olarak kamuoyunu aydınlatacaktı.

Bu onun ilk TV söyleşisiydi. Cepheyi çabuk terk etmeyeceği mesajı veriliyordu. Program açıldı Hocaefendi beyaz camdan ihvanlarına ve kamuoyuna sesleniyordu. Ve aşağıda anlamı özet olarak verilen ilk soru ve yanıtını dinleyelim:

‘Türkiye epeydir yüksek tansiyon hastası gibi. Bunun yarattığı sosyal gerginliğin ülkemize ve toplumumuza getireceği zararlar nelerdir, bu kimin çıkarınadır?..’

Soru ilginçti, yanıt beklenen açıklıkta olmadı. Tam Hoca’nın taktik üslubunun/biçeminin tipik örneği idi. “Şimdi” diye başladığı yanıt şu anlamda sürdürüldü: “Bu konuda acizane benim söyleyeceğim, önemli sayılmayabilir. Ancak toplumun bana gösterdiği ilgi ve güveni göz önüne alarak düşüncelerimi söyleyeyim. Konuya açıklık getirir ya da getirmez. Sadra şifa olur ya da olmaz. Bu konuda daha önce açıklama yapmam gerekirdi ama hastalığım buna engel oldu.

‘Ülkede peş peşe olaylar gelişti. Öyle ki, bir kısır döngü gibi, anlam ve gelişmeler yönünden birbirini destekliyor. Bu sorunları

(239) Gülen bunu kendi kendini nefyeylemek olarak niteliyor. Kendini nefyeylemek kişinin kendisini sürgün etmesidir. Gülen 21 Haziran 1998 günlü Radikal’de yayımlanan bir söyleşide umarsız bir tutum ve sızlanmayla. “Çünkü ben kendimi nasıl yok edeceğimi veya nefyedeceğimi bilmiyorum. Din intiharı men ediyor. İnsanın kendi kendini öldürmesi inancımıza göre cezası ağır olan bir günah. Ve ben buna inanıyorum. Nasıl kendimi nefyedeyim yani. Aynı söyleşide Gülen: Kimine göre kendinizi ustaca kamufler ediyorsunuz, sorusuna, şu yanıtı veriyor: Kendimi saklamakta bu kadar başarılı olduğum düşünülüyorsa korkmakta haklı olabilirler. Bir insan kırk senedir göz önündeyse ve hiç iz bırakmamışsa DEHA sayılmalı. Ki ben çok akıllı birisi olduğum kanaatinde değilim. Kurgu romanlara konu olacak bir durum kısacası....(Hoca sızlanma arasında Dahî olduğunu mu söylüyor dersiniz?)

köpürtüyor. Sorunları abartma eğiliminde olanlara dikkat edilmeli. Bu tür davranışlar gerilimi daha da artırır...” Bunun güven sarsıcı bir ortama açıldığını söyleyen Gülen’e göre, “Türkiye’ye bakıldığında görülen manzara ne yazık ki budur. Güven sarsıcı gelişmelerdir bunlar... Güvenin sarsılması Türkiye’ye çok zarar vermektedir. Ola ki ilk anda ilgili görülmeyebilir, ama dış satımımız bile bundan etkilenmiştir. Dış alımımızda etkilenmektedir. Bunların sonucu toplumsal yaşamımızın daha da gerilmesidir.” (240)

‘Bu parasal ve manevi zararlarımız; dikkatle değerlendirildiğinde yersiz kısır çekişmelerin bize trilyonlarca lira kayıplara neden olduğunu görürüz. Şu halde gerilimi sürdürmenin yararı olmadığını bilelim.’

Söyleşi ilginç boyutlara açılıyordu; ama bir önemli açılım vardı ki, kimileri Hoca’nın bu yanını ilk kez görüyordu. Asıl ilginç olan buydu. Gülen, toplumun bir önemli kesiminden destek arıyordu. Ekonomiye komuta eden çevrelere, en duyarlı oldukları noktadan yaklaşıyor ve desteklerini istiyordu. Yoksa din adamı olarak, bu sözleri neden söylesin. Bu sözleri söylerken, sanayi ve ticaret kesimini, paraya komuta edenleri yanına alabilirse, 28 Şubat’ın sarsıntısını az zararlarla atlatabileceği düşüncesindeydi!

Gülen bir saatten fazla kaldı beyaz camın karşısında. Cephede ustaca savaşıyordu. Ama çabalar yarar sağlamadı ki, gündeme Hoca’nın sağlık sorunları oturtuldu; tansiyonu yükselmışti. Fethullah Gülen, ülkenin yüksek tansiyonunun kendi tansiyonuna iyi gelmeyeceğini anladığı için, 12 Mart ve 12 Eylül’de olduğu gibi bir kaçış yolu aramadan, tansiyonuna sığınarak Atlantik ötesindeki dostlarına sığınmayı yeğledi.

Hem son yıllarda sıradan iş haline gelmişti bu tedavi/iyileştirme yolu. Hoca tansiyon hastasıydı; çoğu Türk büyüğü gibi o da, Amerikanın hazik/bilgili usta ve vefalı kollarına atılacaktı. Aslında bu, onun

için yeni bir dönemin de başlangıcı olacaktı. Kendi deyimiyle ülkesinde itilen adam, dünyanın gündemine oturtulmaya aday oluverdi. Kimileri onu gerçekten bilinmeyen bir duyguyla kucaklayıvermişti.

Hoca, dostlarının koltuğu altında ve güvendedi. Amerika'da kalacağı süreç Gülen'in kendisi ve davası-misyonu için önemli gelişmelere açılacaktı. Bu belki de, misyonu için ikinci bir milat sayılabilirdi. Papa'yla görüşme isteği bu arada planlandı; gerçekleşme yolunda ilk adım Papa'nın sağ kolu New York kardinaliyle tanışmasıyla atıldı. Bu tanışma Papa'yı ziyaret yolunu açacaktı. Daha önce Fener Rum Ekümenik Patriğiyle konuşmuş, dinlerin evrensel birliği yoluna girmişti. Papa'yla konuşmasının başka açılımları da olacaktı... Kongreye etkili kimi örgütlerin ilgi odağı oldu. Birbirini izleyen söyleşiler, ABD yetkilileriyle görüşmesi, onunla ilgili düşüncelere olduğu kadar devinimlerine de yeni boyutlar kazandırdı. Hoca dünyaya açılmanın yollarında ilerliyordu.

Gülen'in ABD'de çok önemli kişilerle görüştüğünün kimi yayın organlarında yansması da dikkatlerden kaçtı. Bu arada, New York Kardinali O'Connor'ın görüşmesi, soruları ve aldığı yanıtların, gündemi değiştirecek niteliği dışında, geleceğimizin nelere gebe olduğunu araştıracaklara yeni pencereler açacak denli önemliydi... Ama bir başka söyleşi daha vardı ki, bu söyleşi hem ülke ve cemaati için, bir o kadar da misyonunun destekçisi ABD'nin güvenini sağlamak için gerçekten önemliydi. Söyleşinin bir başka hedefi daha vardı. 28 Şubat'ın ardındaki güçlere, bana dokunmayın diye sopa gösterme çabasının sırtımasıydı o da.

“Evet önceden de değindiğimiz o söyleşi Nev York söyleşisidir ve bugün bile önemini korumaktadır.

New York sohbeti

Gülen'in Amerika serüveni zaman zaman gazetelere yansısı da, istenilen yankı oluşmuyordu. 1995'te Ufuk Turu söyleşisinin yankı-

ları uzun süre gündemde kalmıştı. Öyle ki, toplum Hoca'yı tam bir hoşgörü anıtı gibi algılar olmuştu. Amerika'da onca çabalarına karşın, devinimleri basında yer almıyordu. Sen ta Amerikalara git, orada geniş bir ilgi odağı ol. Ama memleketinden ses gelmesin, sesin memleketinde yankılanmasın. Bu Gülen'in biçemine uygun değildi. O halde, öyle bir şey yapılmalıydı ki, hem Gülen'in, misyon adamlığı gündeme taşınınsın, hem de ihvanları bilgilendirilsin. Bunu Zaman gazetesi yapabilirdi ama, olmazdı! Yansız ya da öyle görülen birisinin yapması daha iyi olurdu. Hoca ne diyordu, kimi kez söyleyeceklerinizi başkalarına söyletmek daha etkili olur! Bu öğüdüne uyuldu ve Yeni Yüzyıl gazetesi Amerika sürecini Türkiye'ye duyurmayı üstlendi. Bununla da yetinilmedi, bir bayan gönderildi söyleşi için; ve işte bizler, o dünyanın dümenindeki milleti, Amerika'nın, Hoca Amerikada'yken saygı ve bağlılıkla selamlandığını bu söyleşiyle öğrendik.

Sabah Gurubu böylece, Yeni Yüzyıl'ın da katkılarıyla Gülen'i Türkiye'nin gündemine taşıyordu. Nevval Sevindi'nin New York söyleşiyle ilgili sunuş ve ara sunuşları söyleşiye ayrı bir nitelik kazandırıyordu.

Gülen'in, bu söyleşideki dünya görüşünü ve düşüncelerini yansıtan sözleri, kimi yargıları, önerileri ve özellikle Amerika'yla ilgili değerlendirmeleri, yeni oluşumların habercisi gibiydi. Söyleşinin kimi bölümlerindeki açıklamalar ve değinmeler, Amerika'ya duyulan bir minnet duygusunun ipuçlarını veriyordu. Öyle değinmeler ki, beni taabbüdane/taparcasına bir çaba gibi nitelemeye zorladı. Örneğin, "Amerika, dünyanın dümeninde...." "Amerika istemezse, kimse dünyanın hiç bir yerinde bir iş yapamaz" gibi sözlerin nedeni ve hedefi üzerinde düşünüldüğünde, değişik anlamlara kapı açacak sonuçlar çıkıyordu ortaya! Hele bunlardan bazıları, inançlı bir kişinin ağzından çıkmayacak nitelikteydi ve inanç dizgesine vurulduğunda şaşırmamak elde değildi. Çünkü Hoca'nın New York Sohbeti, sıradan değil, amaçları ve sonuçları düşünülmüş, kimi yerlere mesaj olabilecek, gerektiğinde savunma görüntüsü ardında bir güce dayanılarak ülkesine göz

dağı vermeyi aşan saldırı temalı söylemdi. Dahası bu söylem, dinsel açıdan da günahı kebairin (*büyük günahın*) ötesinde küfre uzanan nitelek taşıyordu.

Örneğin:

“Amerika daha uzun zaman dünyanın kaderinde çok önemli bir rol oynayacaktır. Bu realite kabul edilmeli. Amerika göz ardı edilerek şurada burada bir iş yapmaya kalkılmamalıdır” (241) demek neyin nesiydi?

Bu bir gözdağı mı dersiniz! Hele Hoca’nın Amerika’yı günümüzün hem çekinilecek hem de dayanılacak, güvenilecek tek güç olarak nitelenmesinden sonra!

Gülen uyarıyor, “Amerika gözardı edilerek şurada burada bir iş yapmaya kalkılmamalıdır.” İlginç sözler. Bu sözlerin kime ve hangi vere karşı söylendiğini bulmak için, söylendiği günlerdeki Türkiye’yi düşünelim. 28 Şubat sürecinin başlangıç aylarındayız. İrtica’nın en büyük tehlike olduğu konusunda kurulan hükümet bile (kerhen de olsa) duraksar değil! Hoca ve onun gibiler hakkında ne yapılacağı bilinmiyor. Ve Hoca bu bilinmezler içinde “kendini Amerika’ya nefyetmiş” durumda. Türkiye demokrasinin insan haklarını ihlal ettiği savıyla dünyanın gündeminde. Amerika Refah’ın iktidardan uzaklaştırılmasına sıcak bakmıyor görüntüsünde. Ve asker 28 Şubat kararlarının uygulanması için dirençli. Bu kararların hedefinde de Fethullah Gülen ve okulları, çalışmaları var. Şimdi bir kez daha okuyalım isterseniz şu son tümceyi. “Amerika göz ardı edilerek şurada burada bir iş yapmaya kalkılmamalıdır”

Hoca aba altından sopa mı gösteriyor dersiniz. Arkasını dayadığı Amerika ile ülkesini korkutmayı deniyor. Sait Mollalar (242) ölmüyor demek ki!

(241) NS. agy. syf. 39-40.

(242) Sait Molla, Mütareke döneminde, İstanbul’da politika yapan, İngiliz Muhipleri Cemiyeti’nin kurucusu, yazgısını İngilizlere bağlamış bir Osmanlı aydını.

Anlaşılan, Hoca bu sözlerle, 28 Şubat kararlarının uygulanmasının çıkaracağı sorunlara işaret ediyor, bu konuda, Amerika Birleşik Devletleri'nin görüşünün alınmasını istiyor ve bunun zorunlu olduğunu vurguluyor. Amerika'nın yardımına öylesine gereksiniyor ki; kendini ve davasını kurtarmak için Türkiye'deki iktidarın gücünü Amerika'yla denetlemeye kalkıyor. Bunun için İslâmın küfür saydığı bir yola bile girmeyi mübah/ yapılabilir bir kusur olarak, görüyor. Dünyanın çıkar dünyası olduğunu mu kanıtlıyor Hoca...

Kanımızca burada, İslâm inancına göre büyük bir günah işleniyor. Çünkü kaza ve kaderin Allah'tan geldiğine inanmak, imanın reddedilemeyecek temel öğelerindendir. Hoca'nın "ABD'nin dünyanın kaderinde rol oynayacağı" söylemi Kur'an'ın getirdiği ilkelere aykırıdır. Örneğin: Enam suresinin 17-18'inci ayetlerinde: " O, (Allah) her şeyi yerli yerince yapan, her şeyi haber alandır. O, her şeye kadirdir. O kullarının üstünde yegâne tasarruf sahibidir. Hâkimdir, haberdardır" (243) ayetini, Hocaefendi'nin nasıl gözardı ettiğinin tek açıklaması vardır; ABD'ye sığınma güdüsü... İnancın temel kuralları böylesine açık ve kesin iken, Hoca nasıl oluyor da, ABD'nin dünyanın kaderine egemen olacağına inanıyor? Ve kendisi inanmakla da kalmıyor, inananları/ihvanlarını emperyalizmin zulmüne karşı boyun eymeğe çağırıyor Nereden bakılırsa bakılsın, Hoca yanlış bir çaba ve düşünce içinde. Yalnız TSK'ye değil, ABD'nin koltuğu altında, tüm az gelişmiş ve geri kalmış ülkeleri de teslimiyete-bağımlılığa çağırıyor.

Burada dikkatlerden kaçan bir önemli gelişme var. Gülen'in ül-

(243) Kaderle ilgili Enam suresinin 17-18'inci ayetlerinin bu anlamı/meali/ Diyanet İşleri Başkanlığı'na yayımlanan Kur'anı Kerim Türkçe Anlamı (Meal) adlı yapıttan alınmıştır. Syf: 128. Bu konuda Prof. Dr. Süleyman Ateş'in Tefsirindeki meal, Enam suresinin 17-18'inci ayetlerinin anlamı/meali/ şöyledir. "Allah sana bir zarar dokunursa, onu yine kendisinden başka açacak yoktur. Ve eğer sana bir hayır dokunursa, kuşkusuz O, her şeyi yapabilendir. O kullarının üstünde tam hâkimdir (onları istediği gibi yönetir) O, her şeyi yerli yerince yapan, her şeyi haber alandır. O, her şeye kadirdir. O kullarının üstünde yegâne tasarruf sahibidir. Hâkimdir, haberdardır." Milliyet Yayınları, agy, cilt 2 Syf: 864.

kesini ve yönetimi Amerika'yla korkutması olayının hiç bir kesimden, hiç bir tepki almaması. Bu nasıl oldu dersiniz. Bu sorunun yanıtı için 1990'lar Türkiye'si'ni ve gelişmeleri izlemek gerekir.

1990'lar Türkiye'si

1990'larda Türkiye'nin karşısında 1923 Cumhuriyetine ve Atatürk'e karşı açılan bir saldırı cephesi vardı. Önceleri bunun nedenini anlayabilmiş değildik. Hele ABD'ye ne oluyor ki, Atatürk hedefe alınıyor sorusunu saf saf soranlarımız bile vardı, bugün de vardır.

Oysa, ABD'nin çıkarlarının nasıl korunacağı sorunu ABD tarafından ele alınmış ve yanıtı bulunmuş, uygulamaya konulmuştu bile.

Bir gelişme vardı ki, çok önemliydi ama toplumun en duyarlı kesiminde bile cumhuriyeti ve onun olmazsa olmaz ilkelerini savunanlar dışında çoğunluğun ilgisini çekmiyordu. Oysa toplum olarak o günlerde örneğin bir Muammer Aksoy'a, bir Uğur Mumcu'ya kulak vererek Söylev'in bize verdiği bağımsızlığımızı ve Cumhuriyetimizi koruma görevinin bilinciyle dinlemiş olsaydık, bugünlerin çıkmazına düşmezdik.

İşte o günlerde yalnız bugünümüzü değil yarınlarımızı da düzenleyecek bir Rapor açıklandı. Küçük bir kitapçıkta, Dinci bir yayınevi bastırmıştı. Bu kitapçığı 1995 yılında edindim ve Düşünce Özgürlüğü Çıkmazı adlı çalışmamda değerlendirdim. Duyarlı kesimden yine ses gelmedi.. Oysa bu Rapor çok önemli sonuçlara açılacak düşünce ve öneriler taşıyordu. Duyarsızlığımızın bir başka kanıtı daha var. Onu da görelim!

Rapor yayınlanırken, bir başka önemli gelişme daha giriyor gündeme.. Bu Rapor'un hazırlanmasında sorumlu yönetmen olduğunu açıklayan bir CIA'cı Graham Fuller. Cumhuriyet gazetesinin 26 Şubat 1990 günlü sayısında yayımlanan, zamanında önemini anlayamadığımız bu söyleşisinde, Rapor'un siyaset dünyasına taşıdığı bir yeni kavramı ve uygulama koşullarını açıklıyordu. Fuller, Türkiye'nin

geçmişteki laiklik uygulamalarından vazgeçmesini ve bir ılımlı İslâm sistemine geçilmesini; bunun için de ön koşulun, Atatürk mitinin yıkılması gerektiğinin altı çiziliyordu. Bu çok önemli bir vurguydu ama, nedense dikkatlerden uzak kaldı. İlginçtir, o günden sonra, o güne değin yalnız İslâmcı kanadın gündeminde olan bu konu, birden kimi eski marksistlerin de gündemine oturtuldu. Özal bu konuda da bayrağı elinde tutuyordu. Toplum birden, ikinci cumhuriyetçi denilen bir akımla, 1923 Cumhuriyeti’ni savunanların tartışmalarıyla karşı karşıya bırakıldı. Bu tartışmaların ardındaki gölgeyi yine da çoğumuz anlayabilmiş değildik. Derken Atatürk’ü ve cumhuriyeti savunanlara yapılan, bugüne değin yapanları bilinmesine karşın bulunamayan suikastlarla sarsıldı toplum. Bir Susurluk olayından çıkılarak sorunlar sarmalının çözülebileceği düşümüz de tutmadı.

Ve bir islamcı partiyle, yani Refah Partisi’yle liberal DYP’nin koalisyonunda, İslâmcı hareketin seyir defteri yazılmaya başlandı. Denemenin Türkiye’nin çıkarlarıyla çatıştığının saptandığı ve ulusal çıkarların öne alındığı 28 Şubat’a dayandık. İslâm adına yönetmeye kalkışanlar beklenen istikrarı sağlayamamışlardı.

ABD’nin gözdesi Fethullah Hocaefendi de, 28 Şubat’tan payını alacaktı, aldı da. Türkiye’de istikrarın nasıl kurulacağı ve korunacağı tartışmaları o günden bu yana gündemin ilk maddesi olmayı sürdürüyor...

Ve Hocaefendi yine ABD’nin sıcak ağuşu içinde sağlık denetimindedir. Bize göre de misyonu için beklemeye alınmış olup, yazgısını emanet ettiği dümendeki ülkenin işaretini bekliyor olmalı! Evet misyon adamı eğer misyonunu kendi gücüyle gerçekleştirme şansına sahip değilse, beklemeye alınır.

Newval Sevindi, 1997 Temmuzunda Hoca’yla yaptığı söyleşide “Misyon varsa insan, insan varsa misyon var demektir” derken neyi işaret ediyordu dersiniz. Bu sözün bir anlamı olmalı, özellikle bu söyleşinin öznesi olan insan (Hocaefendi) için. Ve o insan, bugünkü görünümüyle artık gizlenemeyecek kadar açığa çıkmış olan “derin bir

misyon” peşinde ise, misyon içinde bir misyonun piyonu da olabilir. Neden mi?

28 Şubat ve misyon yolunda çilekeşlik

Önce Gülen’in 1990 başlarındaki konumuna, devinimlerine, ilişkilerine bakalım.

Fethullah Gülen, 1990’lara değin, birkaç okul ve öğrenci yurduyla sayısı o zamanlar bilinmeyen Işık Evler’e sahip, Bediüzzaman şarkırdı, kendi deyimiyle Tanrı’nın aciz bir kulu. Emekli olduğu 1991’e değin devlet görevlisi bir vaiz, yaşam öyküsüne göre, 12 Eylül zedelerden biri... Gülen’in bir özelliği de, tehlikeyi gördüğünde ortalıkta görünmeme, gizlenmedeki ustalığı. 12 Eylül’ün asker yönetimi döneminde bu yolla 5 yıl korunarak gizlendiği anlaşıyor. 1985’te kendi deyimiyle yakalanmaya karar verir ve zamanın başbakanı Özal’ın yardımıyla önce Burdur’da yakalanır (!). Bu yardım onu İzmir’e götürecektir ve serbest bırakacaktır. Hoca Özal’ın dostu ve yakınıdır. Bu konu 1985 ile 90 arasındaki çalışmalarından bir bölümünü topladığı Fasıldan Fasıla/1 adlı kitabının ön sözünde Ahmet Kurucan adlı şarkırdı-ihvanı tarafından açıklanmıştır. Kısaca, serbest bırakıldıktan sonra, seçtiği kimi öğrencilere ders verir (244). Başbakan Özal yollarını açar. Polis akademisindeki etkinliğinin bu dönemde başladığı ve bunda Özal’ın etkisinin ağırlığı söylenir. Hoca’nın o tarihlerde, yurt

(244) O tarihlerde verdiği ders, İslamî ilimlere ilişkindir. Medrese eğitimidir 11 1 syf: xxiii. .Anlaşılan Hoca, o tarihte. bugünlerdeki gibi fiziğin, kimyanın , matematiğin yararlarının ayırdına varmamıştı. İlk günlerde 10-15 kişi kısa sürede 30’u aşar. Sohbetlerinin yazımı yapılır, ama günümüzde böyle bir yöntem zorluklar taşır. Günümüz tekniğinden yararlanılması önerilir, Hoca, teknik olanaklar kullanılması istemez önce, ama sonra başka çözüm olmadığı anlaşılır ve video dahil tüm çağdaş teknoloji Hoca’nın emrine sunulur. Ama o yıllarda Hoca’nın okulları yoktur. Ve kitaplar birbirini izleyecektir artık. Kitaplarıyla her kesime uzanacaktır.

içinde geleceğin Altın Neslini yetiştirecek projelerin alt yapısını oluşturmakta olduğu sonradan anlaşılacaktır.

Şurası kesindi ki, Fethullah Gülen, o tarihlerdeki özel sohbetlerinde ve vaazlarında *(ki bunlar son yıllarda kitaplaştırılmıştır)*. Atatürk ve cumhuriyet düşmanlığını, Osmanlı hayranlığını, gündeminin ilk sırasında tutan bir vaizdir.

1990'ların başlarında Özal'ın bir gün "Kemalizm miadını doldurdu" dediği söylendi. Bu, cumhuriyetin kurucusuna karşı, o kattan beklenmeyen dahası düşünülmeyen bir tutum ve anlaşılmasın bir tavırın sergilenmesi miydi; ya da bir başka stratejinin uygulamaya konulması mı? Bunu zamanla öğrenecektik. Özal'ın da 1923 Cumhuriyeti'ne ve Kemalizme karşı olduğunu. O tarihte bu söz, Özal'ın zaman zaman görülen patavatsızlıklarından biri olarak algılandı.... Bu söylemin, bir geri dönüşün, bir ters gidişin habercisi olduğu da sonradan anlaşılacaktı. Aynı tarihlerde bu sözün Cumhuriyet gazetesinde yayımlanan bir söyleşide Graham Fuller adlı bir eski CIA ajanı tarafından da, hem de kaç kez altı çizilerek söylendiği (245) dikkatlerden kaçtı. Ve toplumsal bir tepkiye neden olmadı.

Derken, bir süre sonra "Bu birinci cumhuriyet artık eskidi, yeni bir cumhuriyet kurulmalı" gibi, önceleri fantezi olarak algılanan bir görüş atıldı ortaya. Bunun sahibi de yine Özal idi. Özal, özellikle ikinci cumhuriyet tezinin sıkı bir izleyicisi oldu. Tartışmalar Uğur Mumcu'nun o hain tuzakla öldürülüşüne değin sürdü ve Uğur Mumcu bu savın Cumhuriyete ve onun ilkelerine karşı açılmış bir savaşın ön hazırlıkları olduğunu gördü. Mumcu, Cumhuriyetimizi, o bilinen ve gerçek bir tarih ve hukuk bilincine dayalı dirençle savunuyordu. Kar-

(245) Fuller, Ufuk Güldemir'le yaptığı ve 26 Şubat 1990 tarihli Cumhuriyet gazetesinde yayımlanan söyleşide, özetle, Atatürk'ün vizyonu zamanla bitecekti, öyle de oluyor düşüncesini yaymak istiyor "Düşünceleri çağı için güçlüydü ama, artık kendisine entelektüel güven duyan bugünün güçlü Türkiye'si artık ulusal kimliğini, yörüngesini, dünyadaki rolünü hatta İslâmın günlük yaşamdaki yerini yeniden düşünmemelidir" der.

ı tezin savunucuları, her zaman söz meydanından, yeterli savunma yapılamayışlarının ezikliğiyle ayrılıyorlardı. Özal'ın ölümüyle sahip-
tız kalan ikinci cumhuriyetçiler tezlerini savunamadılar

Boş durmuyorlardı, bu kez de Atatürk'ün, rejimin dinamiklerini belirleyen düşüncelerinin demokrasi çağında geçerliliğini yitirdiği öne sürülmeye başlandı. Cumhuriyetin demokrasi kavramını tam olarak kapsamadığı, Jakoben olan cumhuriyetin sorunlar yarattığı açıldı tartışmaya. Buradan çıkılarak, tam demokratik bir sistem kurulması için cumhuriyetin özellikle "laik" niteliğinin insan hakları açısından yeniden yorumlanması konusu taşındı gündeme.

Kafa karıştıran bu görüşlerin hedefi belliydi, Devrim cumhuriyetini temel değerlerinden, bağımsızlık ve laiklik ilkelerinden soyutlamak...

Peki neden Kemalizm, neden cumhuriyet, neden hedefe alındılar sorusunun yanıtı, ABD çıkarlarının korunmasından geçer. Dün öyleydi bugün de öyledir, bu koşullarda yarın da öyle olacaktır. Bu yüzyılın son çeyreği, önemli tarih olaylarına sahne olmuştur. İran İslâm devrimi, Sovyetlerin yıkılması, yeni dünya düzeni olarak tanımlanan, emperyalizmin yeni çağı bunların en önemlilerindendir.

ABD, İran İslâm devriminin nasıl bir gelişme göstereceğini, Ortadoğu rejimlerini ne yolda etkileyeceğini ve alınacak önlemleri saptamak için, 1980'lerin ortalarında bir çalışma grubu kurar. Ortadoğu'da İslâmın yükselmesinin ABD'nin çıkarlarını nasıl etkileyeceği ve alınacak karşı önlemlerle ve her koşulda çıkarlarının nasıl korunmasına ilişkin taktik görüşleri içeren çalışmalar sonuçlanır. Gizlilik dereceli bir Rapor halinde ilgililere sunulur. Bunlardan biri her nasılsa, (!) bizden bir kesimin eline geçer ve yayımlanır. ABD'nin Türkiye'de ve Ortadoğu'daki çıkarlarının tehlikeye gireceğinin altı çizilen bu Rapor Türkiye'deki İslâmcı akımlar üzerinedir ve ABD'nin çıkarlarının ılımlı İslâm temsilcileriyle korunacağına işaret etmektedir... 1990'ların başlarıdır, CIA örgütü için yapıldığı anlaşılan araştırmanın ilginç sunuş/takdim yazısı şu ilginç paragrafla bitmektedir.

Fehmi Koru'nun kaleminden çıkan bu ilginç sunuş yazısıyla, bir yerlere mesaj yollanıyordu. O mesajdan bir tümcenin altını çizerek okuyalım.

“Türkiye'nin ya da onun yarınını ele alacağından emin olduğumuz inanan kadroların mutlak başarısı mümkün görünmüyor. Bu takdim yazısı, yarınla ilgili planları olan kişi ve cemaatlere, böyle bir araştırma kurumuna sahip olmak yolunda adım atmaları için bir çağrı yerine geçsin istiyorum” (246). Koru'nun bu sözleri, Gülen cemaatini işaret etmiyor mu?

ABD bu rapora göre Türkiye'ye uygun görülen ılımlı İslâm kuramını uygulayacak örgütlerin seçilip eğitilmesi aşamasını tamamlamış olmalı ki, Fethullah Gülen'e kollarını açıyor, onu, dünyanın gündemine oturtmanın yollarını arıyordu.

Fethullah Gülen'in 1995'teki Ufuk Turu söyleşiyle verdiği mesaj bu açıdan okunduğunda vurgulamamızın yerinde olduğu görülecektir.

Fethullah Gülen'in, kozasından çıktıktan sonra, 1995'te başlattığı hoşgörü girişimleri, hükümet yetkilileri ve siyasal parti liderleriyle kurduğu ilişkiler de bu bağlamda değerlendirilmelidir.

1995 seçim sonuçlarının, İslâmcı bir rejim kurma amacıyla cırpınan Refah Partisiyle Doğru Yol Partisi'nin koalisyonuna ısık yakması, demokrasinin doğal gereği olarak karşılandı. Refah Partisi, ABD tarafından desteklendiği, dahası ABD yurttaşı olduğu yüksek sesle söylenen Doğru Yol Partisi Genel Başkanı Tansu Çiller'in desteğiyle, koalisyonun büyük ortağı olarak hükümet sorumluluğunu üstlendi. Oysa Tansu Çiller, seçim öncesinde başlattığı ve seçim propagandaları sırasında sürdürdüğü “Refahla koalisyon yapılmaz, asla yapmam” söylemleriyle oy istemişti.

Refah Partisi'nin hükümet, sorumluluğuna getirilmesinin bir tür sınav olduğunu sonradan öğrenecektik. Sınav sorusu şuydu: ılımlı İslâm uygulanabilecek miydi?

(246) AGBTİA, syf:13.

İslâmcı (*ama bu amacını saklayan*) bir parti, laik cumhuriyetin hükümeti olarak iş başındaydı. Daha ilk uygulamalarında önceliğin laikliği askıya almak olduğu anlaşıldı. Gelişmeler o partinin bir İslâmi Rejim peşinde olduğunu gösteriyordu. Asker bu gidişten hoşnut olmadığını belli ediyordu. İslâmcı kesim, elbirliği edercesine toplumun bir kesimindeki huzursuzluğa karşın, bildiğini okumaktan geri kalmıyordu.. İlginç olan, toplumun sivil kanadının, Cumhuriyete karşı oluşan bu sinsî hazırlığı görmezden gelmesiydi. Kimi soyut demokrasi yanlılarınca da desteklenen bu gelişme, demokrasi beklerken teokratik bir sisteme doğru açılıyordu. Rejimin gerçek bir iç tehdit altında bulunduğunu MGK'de tartışmaya açan askerin etkisiyle, irtica tehdidi gündemin ilk maddesine oturtuldu.. 28 Şubat kararları olarak anılan memorandumun uygulaması aşamasına gelindi. Hükümet sorumluluğunu üstlenen partilerin kararları uygulamayacakları gözleniyordu. Dahası, o kararlara karşı yandaşlarının itkisiyle kamuoyu oluşturma çabaları gözlemlendi. Ve sorun 1997 yazında Refah ve Doğru Yol koalisyonunun istifasıyla yeni bir aşamaya taşındı. Asker zoruyla çözüm aranacak bir düzleme oturtuldu. İşte tam bu sırada, 28 Şubat kararlarına kaynak olması için Milli Güvenlik Kurulu'na sunulan bir istihbarat raporunda, Gülen cemaatinin de adı ve devinimleri geçtiği haberi sızdırıldı. Hoca önce basın yoluyla bu konuyu tartışma dışı bırakmaya girişti. Ama tartışma önlenemedi. Hocaefendi birden hastalandı ve Amerika'ya uçtu.

28 Şubat bir bomba değildi, ama rejime enjekte edilmek istenen hiçbir şeye izin verilmeyecekti. Toplumsal güçler el birliğiyle, 1923 rejimini kurucusunun gösterdiği doğrultuda savunuyor ve koruyordu. İlmî İslâm'a geçit vermeyeceklerdi. İlmî İslâm'ı sahneleyenlerin ilk anda düşündükleri engel, karşlarına çıkmıştı. Atatürk'ün, cumhuriyeti koruma ve kollama görevini verdiği güçler, devrim cumhuriyetine karşı geliştirilen hain tuzağı bozacaklardı. Her şey öylesine planlanmıştı ki, bozulmasına olanak tanınmamalıydı. Yeni bir tak-

tik geliştirilmeli, Hocaefendinin önünü kesen engeller kaldırılmalıydı. Hocaefendi yurt içinde epey çaba harcadı, ama başarılı olamıyordu.

Daha sonra birde baktık, Gülen Amerika'ya uçmuş. Bu uçuşla, uygulamaya konulan yeni taktikler onun ilişkilerini genişletti ve bir gün, Fethullah Gülen'in Papa'yla görüşeceği haberi yayıldı. Yıllardır süren ön hazırlığın meyveleri toplanıyor, Amerika gezisiyle, bir İslâm toplumu kurma çabalarının ve yaşamının yeni bir evresine geçiliyordu! Hoca'nın birden dünyanın ilgi odağına çekilmesindeki amaç neydi? Siyasal ve toplumsal yaşamımızda daha güçlü olarak bir yerlere getirilmesi mi düşünülüyordu. Gelişmelerin haberi çabuk geldi. Hoca yalnız ülkesine değil, dünyaya kafa tutma rolüne hazırlanıyordu.

Amerika yolculuğu bu bağlamda, misyonu için ikinci bir milat sayılmalıydı. Hoca'yı bilinen dünya görüşüyle, hakkında hiç de hayırhah düşünceye sahip olmadığı Amerika'da kimi çevrelere göre Hoca dünyanın gündemine oturtulmalıydı; oturtuldu da!

Hocaefendi nereye?

Hoca'nın 28 Şubat sürecinin ilk aylarında başlayan Amerika'daki sağlık nedenine dayalı konukluğu, ilginç gelişmelere açılacaktı. ABD'de dostları vardı ve yeni dostlar edinmişti. Ünlü bir Yahudi örgütünün önde gelenleri onu ziyaret etmekteydi; ilişkilerinde yeni ufuklar açılmakta ve Hoca'ya övgüde sınırlar zorlanmaktaydı.

Fethullah Gülen, dünyanın en ünlüsü diye tanıtılan kişi olmanın ötesine taşınmıştı O, cemaatiyle birlikte bir kurumdu artık. Hele Papa'yla görüşme isteminin kabulü ününe ün katmıştı. B ziyaretin cemaat katında değerlendirilmesi ayrı bir anlam ve mesaj yüklüydü. Bu ziyaret 9 Şubat 1998'de gerçekleşti; basında ve kamuoyunda tepkilere neden oldu. Cengiz Çandar, 14 Şubat 1998 günlü Sabah'ta, ilginç değinmelerle ziyaretin önemini vurguluyor "Hoca'ya dokunmayın, ona dokunmak toplumu intihara sürüklemek demektir" diyordu.

Çandar'dan aktaracağım şu satırlar ziyaretin önemini vurgula-

mada aşırılığa kaçmış olsa da taşıdığı mesaj yönünden belge niteliğindedir.

“Fethullah Gülen-Papa II. Jean Paul görüşmesi...” diye başlıyor Çandar, olağanüstü önemde ve değerinde bir gelişme... Papa’nın Fidel Castro ile görüşmesinin hemen ardına denk geldi. CNN kameraları önünde yapılan Küba ziyareti, Papa’nın kayda değer bir “uluslararası aktör” olduğunu kanıtladı ve işte bu Papa’nın bu ziyaretin hemen ertesinde Vatikan’da Fethullah Gülen’le görüşmesi, Fethullah Hocaefendi’yi de bir “uluslararası aktör” konumuna getirmiştir.”

“Bundan böyle, Fethullah Gülen’in Türkiye içindeki ve dışındaki faaliyetlerine, Türkiye’deki ‘rejim’in yönelebileceği ‘müdahaleler’in ‘uluslararası meşruiyet alanı’ kendiliğinden ortadan kalkmış olacaktır. İçerde, kamu vicdanında, bu niyetli ‘müdahaleler’in zaten ‘meşruiyet zemini’ bulunmamaktadır. Bu yola gidilirse, Türkiye, tümüyle ‘izolasyonist-totaliter’ bir rejim olma yolunu seçmiş olacaktır ki, bunu yapmaya kalkışanlar, Türkiye’yi ‘destabilize etmeye’ yani istikrarsızlaştırmaya karar vererek, toplumumuzu ‘intihara sürüklemeye’ kalkmış sayılacaklardır.”

“Bu bakımdan, Fethullah Gülen-Papa görüşmesi, Türkiye’nin demokratikleşme süreci açısından çok değerli bir ‘emniyet supapı’dır ve yine dolaylı yoldan Türkiye’nin bir ‘istikrarlı ülke’ olması doğrultusunda önemli bir katkıyı ifade etmektedir.”

Fethullah Gülen’in Türkiye’ye dönüşünden, Papa ziyaretinin gerçekleşmesinden sonra, 1998’in Mart ayında, Aktüel dergisi Hoca’yı Amerika’daki girişimlerini ve Papa ziyaretini konu alan bir söyleşi yayımladı. Zaman gazetesinin görünürdeki sahibi Alaattin Kaya’yla yapılan söyleşi, geleceğe yönelik mesajlarla yüklüydü. Alaattin Kaya, “Hocaefendiyi dünyanın birçok ünlü örgütleri ziyaret ediyor” diyecekti. Hele Papa’nın Hocaefendiyi kabul etmesine verilen önemin vurgulanmasındaki mesaj, geleceğe yönelik çabaların önlenmemesine değin bir çok konuların altını çiziyordu.

Örneğin, Papa’yi ziyaretiyle ilgili açıklamalarında ki şu değin-

meyle nereye mesaj yollanıyordu dersiniz? Alaattin Kaya, “Burada ayrıcalık” (yani Hoca’nın Papa’yı ziyaret isteminin kabulü ve gerçekleşmesi/ED) “karşı tarafın devlet olmasından kaynaklanıyor. Devlet (yabancı bir devlet/ED) sizi muhatap kabul edince, sizin devletinizin de tekrar oturup düşünmesi lazım”dı derken bir bakıma haksız sayılmazdı. Ama bu ziyaretin hangi koşullarda, hangi eteklerin niçin hangi amaçla öpülmesinden sonra gerçekleştirildiğinin, gerçek amacın ne olduğunun saptanmasındaki önemi de göz ardı edilebilir miydi dersiniz?

Bir kez daha okuyalım şu sözleri: Yabancı bir “Devlet sizi muhatap kabul edince, sizin devletinizin de tekrar oturup düşünmesi lazım”mış! Kaya’nın vermek istediği bu mesaj, Gülen’in Amerika serüvenini ve amacını anlatmaya yeter kanısındayım. Peki bizim devlet nasıl düşünecek dersiniz? Eğer Amerika dünyanın dümenindeyse, eğer dünyanın ünlü örgütleri Hoca’yı ziyaret için sıraya giriyorlarsa, eğer Papa gibi Hristiyanlığın din ulusu olmanın ötesinde dünyanın yaşayan en eski devletinin Başkanı, Fethullah Gülen Hocaefendiyi kabul ediyorsa, onu izleyen, huzursuz eden kendi devletinin, bu gelişmeleri oturup düşünmesi gerekmez miydi?

Anlaşıyor ki Hocaefendi hareketini, yurt dışından alacağı desteklerle meşrulaştırmanın peşindeydi.... Devletine değil başka güçlerle dayanarak... Çünkü onun için Türkiye cumhuriyeti kuruluşundan beri meşru değildi! İşte bu devletin bir yurttaşı, devletine karşı başlattığı bir harekete dış destek arıyor, çalmadık kapı bırakmıyordu. Gülen’in Amerika yolculuğu ve gelişmeleri bu açıdan değerlendirilmeden taşıdığı tehlike anlaşılamaz.

Dikkat edilirse, Hoca’nın bir devlet başkanı statüsüne yükseltildiğinin altı çizilmeye çalışılıyor ve bu yüceltilmenin ardındaki güçle dikkat çekiliyor. Niçin dersiniz? Bu yüceliş Gülen’in Amerika’ya boşuna gitmediğini, misyonuna ilişkin girişimlerine destek bulunduğunu göstermenin ötesinde, daha derinlere giden bir geleceğe açılıyor diyebilir miyiz? Bu sonuç, ABD’yi tapınırcasına övmesinin nedenlerine de ışık tutacaktır.

Nereden nereye demeden edemiyor insan. Gülen'in Hristiyanlar ve Yahudiler hakkındaki konuşmalarını ve yazılarını bilmeyenler için sorun yok. Ama o yazıları ve sözleri anımsayanlar, bu değişikliği anlamakta güçlük çekebilirler. Örneğin, geçmişte ABD için yazdıklarından örnek olarak alacağımız şu bir kaç satır bile, ABD'yle ilişkilerinin içtenliğine gölge düşürmez mi? İnsan bu düşüncelerini nasıl yok sayabilir ve ABD'yi övmeye kalkışabilir.

“Evet dünyayı idare ediyor iddiasında olan bu güçler, iş ve icraatlarına bakılacak olursa, değil dünya muvazenesinde ağırlığı olan süper bir devlet, herhangi bir devlet ciddiyetiyle dahi te'lif edilemeyecek kadar basitlik ve seviyesizlik örneği olmuşlardır” (247) diyerek seviyesizlikle nitelenen bir devletin kanatlarının altına sığınmak nasıl bir duygudur! Bu satırlar geçmiş yıllarda yazılmış, sonradan kitaplaştırılmış düşünceler içeriyor. Hoca'nın bunları unutmaması söz konusu bile edilemez. Ama insan sormadan edemiyor, nasıl olmuştu da birden ABD hayranı oluvermişti. Bir alt yapısı var mıydı bu sığınmanın?

Geçmişte söylediği şu sözlerle nitelediği ABD'ye bu denli tapınma ne anlama geliyor dersiniz? Dahası Batı'nın bitiş noktasına yaklaştıklarını seslendiren şu satırlardan sonra nasıl olur da biten bir yalanın ardına düşülür dersiniz: “Ama öyle anlaşılıyor ki, artık bunlarında suları ısındı, yavaş yavaş büyüleri bozulmaya yüz tuttu, her gün biraz daha artan bir süratle kendi sonlarına doğru kaymaya başladılar.” Bir sevinç haykırışı gibi, ama şu satırları yazan kişinin, Amerika dünya gemisinin dümeninde oturan milletin adıdır” demesini nasıl karşılırsınız. “Gayrı bundan böyle, ne mazlum ve mağdur milletleri iğfal edebilecek ne oyunları kaldı, ne de dünya muvazenesindeki yerlerini koruyabilecek güç ve iktidarları” (248).

(247) F.G. Çağ ve Nesil/4, syf: 122.

(248) F.G. Çağ ve Nesil/4, aynı yerde.

Hoca'ya ne olmuştu. Bizim de paylaştığımız emperyalist sistemin mazlum uluslara karşı tutumunu eleştiren Hocaefendi'nin, **bir-**den, ABD dünyanın dümeninde diyerek selamlamasındaki **hikmetli** çözmek gerekiyordu. ABD'nin kanatlarının altına (249) sığınmanın anlamının çözülmesi geleceğe ışık tutacaktı!

Ülkemizin dört yandan düşman işgaliyle zulüm altında inlediği bir dönemde, ulusal bağımsızlığımızın önderi tarihimizin ve yazgımızın yeniden yazılmasını sağlayan Mustafa Kemal'i "iblis, firavun" gibi nitelemelerle aşağılayan karşın, ABD'nin koltuğunun altına sığınmasındaki anlam önemliydi. Bir tuzağın habercisi olabilirdi. Bir dünya gücüne sığınmasındaki gizlin çözülmesi geleceğe yönelik tasarımlara da ışık tutacaktı.

Yakın tarihimizdeki benzer bir sığınmanın, bizi nasıl çıkmaza sürüklemek istediğini unutmış olamazdık. Bir dünya gücüne sığınmanın faturası ağır oluyordu. Peki Hoca'nın amacı neydi? Bir cemaat liderini kanatlarının altına alan o gücün amacı neydi? Dahası o sığınmanın yeni açılımları da olacaktı. Oldu da!

Hocaefendi Amerika'yla yetinmemiş, Papa'yla ilişki kurmanın yollarını aramış ve bulmuştu. Hem de o gücün yardımıyla!. Sormaz mısınız, "Neden" diye? Ve şöyle düşünürsünüz istemeden, Hoca, gizli bir misyon peşinde mi?

Gülen, girişimin üstünden ay bile geçmeden müjdeyi almış; Papa'yı ziyaretin koşullarının hazır olduğunu öğrenmişti. Emeline ulaşmaya bir kaç adım kalmıştı. Gün gelmiş, ziyaret gerçekleşmiş Hoca ve çevresi mutluluğa ermişti!

(249) Bu kanatlarının altına sığınmak deyimi, Hocaefendinin sağ koluyken birden gözden düşen Fehmi Kuru'ya aittir. Bu çalışmada değerlendirdiğimiz Amerikan Gizli Belgelerinde Türkiye'de İslamcı Akımlar adlı yapıta yazdığı Takdim yazısına şöyle başlıyordu. "Süper güç olmanın da 'raconu' var: Kanatlarının altında tuttuğun ülkelerde olup bitenlerden, hatta meydana gelecek muhtemel gelişmelerden haberdar olman şart." Hoca bu düşünce altında ABD'nin kanatlarının altına sığınmıştı.

***Papa ziyareti,
bir söyleşi, bir mektup...***

Gülen için çok önemli olan bu ziyaret önemli bir belgeyle taçlandı! Bu öyle bir belge ki, Hoca'nın belki de sonsuza değin anılmasına "Hayırlara vesile olacak" nitelikte. Vesile olmak İslâmi bir deyimdir. İyi ve övülecek işler için "Hayırlara vesile olsun" denir. Bu mektubun bizim dileğimize karşın hayırlara vesile olacağından kuşku olduğumuzu söylemeliyim. Bu bir mektup; Hoca Papa'yı ziyaretinde bir de mektup sunuyor (Ek: 1); sanki güven mektubu...

Gülen Hoca'nın, Papa'ya sunduğu mektup nitelik ve biçem-üslup yönünden çok önemli. Ama işin asıl önemi taşıdığı gizil amaçta. Bu ziyaretin düşünceden başlayarak gündeme alınma, alt yapısını oluşturma ve gerçekleştirme aşamaları incelendiğinde, Hoca'nın derin misyonu için, ardına başka güçleri alma, büyük güçlere sığınma taktiği uyguladığının ipuçlarını buluyorsunuz. Bu nedenle ziyaretin zamanlaması da görmezden gelinemez.

Alaattin Kaya'yla Aktüel dergisi için yapılan söyleşideki kimi tümceler, bu amacı ele veriyor. Dergi, özellikle Papa ziyareti konusundaki tartışmalara değinerek sorular soruyor. Yanıtlar gerçekten ilginç, ama sorular da öyle. Sanki belli yanıtlar alınabilsin isteniyor gibi. Bu tür soruların basında bir adı var, sipariş sorular...Yanıtları okuyunca soruların bir danışıklı dövüş olgusunun kokusunu alıyorsunuz. Vatikan bir sivil toplum örgütü değil, bir devlet. Avrupa'nın, yaşayan en eski devleti. Bir din devleti. Fethullah Gülen Hocaefendi ise, kendi deyimiyle "Tanrının aciz bir kulu." Bu Tanrı'nın aciz kulu, Tanrı adına kurulmuş bir Ruhani devletin Başkanı, Hıristiyanların en büyük Ruhani lideriyle konuşacak. Özellikle devletler arasında bu tür ziyaretlerde mütekabiliyet (*karşılık*) aranır. Sıradan bir kişi, bir devlet başkanından, devletin izni olmadan randevu alamaz. "Tanrı'nın aciz kulu" böyle bir randevuyu almış ve bu gerçekleşmişse, istemese de ki-

mi soruları da, sorun olmadan karşılamalı diye düşünmüş olmalı ki, gazeteci işte o sipariş soruları soruyor:

Hadi bu söyleşiden bir bölümünü okuyup öğrenelim:

“Türkiye’yi dünyaya tanıtan başka kurum ya da kişiler de var. ‘Hocaefendi’nin ayırıcı özelliği ne?”

“- Burada insanlar bu işi aşkla yapıyor, bunu bir Kuvayı Milliye hareketi sayıyor. *(Oysa Hoca Kuvayı Milliye’den çok az söz eder. Kuvayı Milliye’nin tarihsel görevini tanımaz bile/ED)*. Devletin cebinden beş kuruş çıkmaksızın, devletin yapması gerekenleri üstleniyor. *(Bunun altını özenle çizelim/ED)*. Özel sektör mantığıyla hareket edildiği için de fevkalade başarılı oluyorlar. Cumhurbaşkanı Özal’dan devam eden bir gelenekle, bizi dışarıya lanse eden her iki Cumhurbaşkanımız’dır.”

Soru: “Fethullah Gülen bir din adamı. Kendi adıyla anılan bir cemaatin lideri. ‘Türkiye’yi yurtdışında temsil ediyor’ derken bu ‘temsilci’ sıfatı kime göre ve nasıl belirleniyor?”

“Bir kere Hocaefendi, kendisine “Hocaefendi” denmesinden bile rahatsız olan bir insan. Bu eğitim faaliyetini bir öğretmen yapsaydı kimse sesini çıkarmayacaktı. İllâ herkes kendi işini yapsın diye bir mantık mı vardır? Şimdi bu insan ne sıfatla çalışıyor? Bir Mevlana’nın, Yunus Emre’nin sıfatı neydi Allah aşkına?

Soru: “Gelelim devletle olan ilişkilere...”

“- Ancak burada resmî olanla, olmayan alan arasında zaman zaman çakışma söz konusu...”

“Devlet nedir? Bu devletin Diyanet İşleri Başkanlığı varsa ve burada en önemli mevkilerden biri müftülükse o, 30 sene devletine bu anlamda hizmet etmiş, para almış, halen emekli maaşıyla geçinen insan. Sokaktaki adam değil. İkincisi, dünya artık sivil toplum örgütleriyle iç içe yaşıyor. Hatta bu örgütler ve özel sektör devletin önüne çıktı. Bu pozisyondaki insanlar, devletin yasa çıkartmasını mı beklesin? Koç’un, Sabancı’nın, Aydın Doğan’ın, Eczacıbaşı’nın kurduğu vakıflar var; eş anlamda hizmetler veriyor. Ama bu, biraz daha fazla

ses getiriyor. Hepsi bu kadar. En enteresanı da bu Allah kulunun dünyada malı mülkü, tek bir tapusu yok

“Şimdi devlet resmen tanıyor mu bu olayı? Vatikan’a gidişte kullanılan sıfat nedir? Okullara referanslar cumhurbaşkanları, çoğu zaman da büyükelçilikler katında veriliyor. Bunların hepsi arşivlerde var. Diğer taraftan Hocaefendi, devlete saygısından, yaptığı her işi devletin ilgili kademesine iletiyor.

Soru: “Anlattığınız kadarıyla devletle ‘dirsek teması’ndan öte bir yakınlığınız var ama yine de size karşı bir rahatsızlık söz konusu. Bunu nasıl yorumluyorsunuz?”

“Türkiye esasında demokratik olma gayretinde bir ülke. Olamamanın verdiği rahatsızlıkları yaşıyoruz. Biz her kesimde İslâm ile demokrasinin bağdaştığına çoktan inandık. Rahatsızlığın boyutu buradan kaynaklanıyor. Bir de insanlar şüphelerle yaşıyor. Gerçek şu ki, devlet istediği noktada istediği şeyi yapabilecek durumda. Ben bunu bir yetkili paşamıza da söyledim. Yani askerin bir rahatsızlığı söz konusuysa bu okullarda milli güvenlik dersleri yapılıyor. Her birinin başına bir albayı, yarbayı getirin. Hem dersleri daha iyi öğrenmiş olsunlar, hem de o okul daha disipline girmiş olsun. Varsa bir hata, ortaya çıksın dedim.

Soru: “Yanılıyorsam Anadolu Ajansı kaynaklı bir haberde, okullarınızda askerlerin gizli ya da açık denetimini haber aldığınız için bir süre öncesinden kız okullarındaki öğrencilerin başörtüsü takmalarını talimatı verdiğiniz duyuruluyordu.”

“Okullarımızda farklı uygulama olmamıştır. Askerin denetimine gelince, asker belli görev süreleri içinde, belli noktalarda zaman zaman gelmiş ve her seferinde teşekkür ederek ayrılmıştır.”

Soru: “Öyleyse size duyulan rahatsızlığın, ki aleyhinizdeki bazı iddiaları da besliyor, sebebi ne? Örneğin son günlerde basında yer alan MİT Raporu, kara para aklama ve benzeri iddialar.”

“Şimdi bir MİT Raporu’ndan bahsediliyor. Bir kere olayın iki ayrı boyutu var. Birincisi, belge midir değil midir, ikincisi niye bugün?

Bunları açtığımız zaman karşımıza çıkan şey şu: Ülke açısından fevkalade önemli bir olay; ki sayın büyükelçi Hocaefendi'ye verdiği yanıta bunu ifade etmiştir.”

Soru: “Türkiye’nin Vatikan büyükelçisi mi?”

“Evet. Önce şahsım adına, sonra bakanlığım ve halkım adına bu güzel günü ülkemize kattığınız için size teşekkür ediyorum” demiştir. Böyle anlamlı bir günde, bunların gündeme gelmiş olması birilerini rahatsız ediyor.”

Söyleşinin önemli bölümünden bir kaç satır. Burada altı çizilecek olan devletle ilgili değerlendirmeler ve Hoca’nın cemaat katındaki yeridir. Şu yarım kalmış izlenimi veren soruyu ele alalım ve biz de soralım;

“Ancak burada resmî olanla, olmayan alan arasında zaman zaman çakışma söz konusu... resmi olanla olmayan alan...” neden dikkatlere sunuluyor. Çünkü resmi alan Papa’lık devleti ve Papa’nın kendisi; ama resmi olmayan alan var mı? Resmi olmayan kişi var, doğru ama alanı var mı bu kişinin? Kendisi vesayayı öne sürerek yeryüzünün mirasçısıymı derse de bunun metafizik bir anlamdan öte değeri olabilir mi? Bu ve benzeri sorular çoğaltılabilir, ama somut bir sonuç alınamaz. Bunu Hoca ve ihvanları da bilir. Sakın bu alan, Hocaefendi ve cemaati olmasın! Dikkatimizi bir inceliğe yoğunlaştıralım. Şu resmi olan ve olmayan alan..Resmi alan bir devlet, elbet alanı olacak, öteki bir kişi dedik...Nasıl olur da bir kişi için bir alan değerlendirilmesi yapılır. Bunun bir anlamı olmalı değil mi?

Hocaefendi’nin düş dünyasını, yüryüzünün mirasçısı olduğunu düşünürsek, onun da bir alanı olduğu sonucuna ulaşırız. Odasındaki Osmanlı devletinin üç kıtaya yayıldığı zirve döneminin sınırlarını gösteren haritadaki ufku bile az bulan Hocaefendi’nin, yeryüzü mirasçısı olarak güneşin doğup battığı her yerde gözü olması nedeniyle, kısaca Gülen’in düşünüyü ciddiye aldığımızda onun da alanı olduğunu kabul ederiz. Başkaları etmeyebilir ama Hocam öyle diyorsa öyledir demekten gayri ne yapabiliriz?

Kısaca Hocaefendi'nin kendisi kişi olarak bile bir alandır, bir devlet simgesidir. Mesihin ruhaniyetini temsil eder!

Böyle bir ziyaret, bir devlet töreni üslubuyla gerçekleşmişse, ister istemez “neden ve nasıl bir ziyaret bu” diye sormanın anlamı var mı? Konunun bu özelliğinin altı özenle çizildiğine göre, bu ziyaretin her aşamasında rol alanlar ve her noktası önemle incelenmeye değer bir olay sayılmalıdır.

Kaya konuya yukardaki değerlendirmeden ayrı bir açıdan bakmayı deniyor. Hani, devlet düşünecekti ya. Bu açıdan yaklaşıyor

Sorunun yanıtı mı? Yanıt gerçekten ilginç ve meydan okuyucu nitelikte. Nedenini, yanıt okuduktan sonra bulalım:

“Şimdi devlet resmen tanıyor mu bu olayı? Vatikan’a gidişte kulanılan sıfat nedir?”

“Okullara referanslar, cumhurbaşkanları, çoğu zaman da büyükelçilikler katında veriliyor. Bunların hepsi arşivlerde var...”

Bu yanıt, bir ağızdan kaçırma olamaz, ama bir gerçeği gün yüzüne çıkarıyor; Hoca ve çevresi, yurt içinde meşruluk kazanmak için, cumhurbaşkanına değin herkesi dahası yurt dışında da Papa'ya varıncaya kadar kimleri kullanmıyor ki! Bu kullanma olayı gizlenmiyor da. Yanıt bunu açıklıyor. Yanıt, Gülen'in çıktığı yolda aldığı yeni bir 'evre'nin ve taktiğin belgesi sayılmalı! Dikkat edilirse, Papa ziyareti çözümleniyor. Ziyaretin gerçek boyutu, devlete verilmek istenen mesajın altı çiziliyor. Burada bir yandan da, cemaate ‘görüyorsunuz ya, davamızı her koşul altında, hem de devletin, kimi haddini aşmaya kalkışan güçlerine karşın, hedefe doğru taşıyoruz.’ güvencesi veriliyor.

Bir şipariş soru daha:

“Bu içerik ve kapsamda bir ziyaret devletler arasında olur. Hocaefendi'nin misyonu nedir ki?”

Yanıt yine çok ilginç ve ele verici, hayır, yüreklenmenin getirdiği ölçsüzlük:

“Hocaefendiyi dünyanın bir çok ünlü örgütü ziyaret ediyor. Burada ayrıcalık, (*yani papayı ziyaret/ED*) karşı tarafın devlet olmasının

dan kaynaklanıyor. Devlet sizi muhatap kabul edince, sizin devletinizin de tekrar oturup düşünmesi lazım.”

Yanıtı değerlendirirken bir noktaya dikkatinizi çekmek isterim. Gereği yokken ve soruyla doğrudan ilgili olmamasına karşın “... **dün-**yanın çok ünlü örgütleri Hoca’yı ziyaret ediyor” olmasına, neden **vur-**gu yapılmış dersiniz? Önce bunun yanıtını arayalım. Aslında **soru-**nun yanıtı kendi içinde, Hocaefendi dünyaca tanınmış bir kişilik. **Pa-**pa’yı ziyaret isteği kabul edilen kişi! Sıradan bir kişi değil; bu **ziya-**ret de onun cemaatiyle kurumlaşan ününün kanıtı sayılmaz mı? **Evet** sorunun yanıtı bu olmalı ki, Alaattin Kaya, baklayı çıkarıyor **ağzın-**dan: “Devlet sizi muhatap kabul edince, sizin devletinizin de **tekrar** oturup düşünmesi lazım.”

Doğrusu iyi bir soru, yanıtı da öyle.

Sabah Grubu’yla Gülen işbirliğinin belgesi olabilir mi bilemiyorum!

Kaya burada “Hocaefendi’yi bir çok ünlü örgüt ziyaret ediyor” **der-**ken, değerini dünyanın en etkili kişilerinin ve örgütlerinin takdir **et-**tiği bir kişinin, devlet tarafından horlanmasının yanlışlığına **işaret** ediyor.

Bu söz ayrıca, Hoca’yı muhatap kabul etmeyenlere, çalışmalara devletin bekası için doğru bulmayanlara ince değil, bayağı **kaba** bir mesaj taşıyor! Eğer, bir halk deyiimiyle söylersek, buna bir **açık** “kafa tutma” da denilebilir. Devlete mi? Devleti eğer Cumhurbaşkanı simgeliyor, hükümet yönetiyorsa Hocaefendi bu katlarla barışık olduğuna göre; bu söz onlara yönelik olamaz! Bir bakıma öyle; ama **aca-**ba ince bir taktikle “Devletiniz oturup düşünsün” sözünün bir başka anlamı olmalı değil mi? “Devlet düşünsün” derken bir yanlış adrese mi **işaret** ediliyor, yoksa devlet kendi kurumlarına egemen olsun mu deniliyor! Bu sözlerin askere karşı verilmiş bir mesaj olduğu anlaşılıyor mu? İlginç bir gelişme.

Bu mesajın bir başka açılımı daha var. Hoca’nın dünyanın önemli kuruluşlarınca dahası devletlerince saygı ve iyi kabul gördüğünün

alı boşuna çizilmiyor. Türkiye’de kimilerince horlanmaya kalkışılmasının önemli olmadığı; buna karşın onun, dünyada bir kurummuş gibi saygı gördüğünün vurgulanması boşuna değil elbet.

Bu sözlerle ilgili ve yetkililerin dikkati çekilerek, devletin en önemli organları karşı karşıya getirilmek isteniyor. İlginç ama etkili bir yöntem!

Amerika’dan başka mesajlar da var! devletin oturup düşünmesi gereken mesajlar bunlar.

***Devlet oturup düşünecek,
çünkü...***

Hocaefendi Amerika Kongresince de tutuluyor(muş). Ziyaretin perde arkasını anlatırken Alaattin Kaya bakın daha neler söylüyor:

“Mesela ABD’deki Kardinal O’Connor, önemli bir isim (250). Papa’nın sağ kolu kabul ediliyor. Museviler ‘İllâ ki onunla sizi görüştüreceğiz’ dediler. Daha enteresan bir şey var orada: Görüşme için talep onlardan gelmiş olmasına rağmen, ilgili zat, arkasından ‘Yalnız O’Connor için iki aydan evvel randevu alamayız’ deyip Hocaefendi’nin yanına girdi. Bahsi geçen zat, Mesut Yılmaz’a ödül veren teşkilatın başkanı (*demek istiyor ki Kaya, öyle sıradan bir adam sanmanın sakın/ED*) Mr. Hudson. Dışarı çıktığında bana ‘Alaattin Kaya, bu görüşme iki gün sonra gerçekleşecek’ dedi.”

Ve O’Connor’ı ziyaret, 22 Eylül 1997 günlü Sabah gazetesinde, “Büyük Randevuya Doğru” başlığıyla duyurulur. “Dünyanın en

(250) Sabah gazetesinin 22 Eylül 1997 tarihli Büyük Randevuya Doğru başlıklı haberinden aktaracağım şu paragrafta, Hocaefendi’nin dünyaca önemli kişilerle aynı düzeyde tutulduğu vurgulanıyor:” Vatikan kulislerinde çok etkili bir isim olan ve ayda bir Roma’da Papa’yla en üst düzey toplantılara katılan Kardinal John O’Connor’ın, Fethullah Gülen ile görüşmesi Papa-Hocaefendi randevusunun son aşaması olarak değerlendiriliyor. Fethullah Gülen’in İslam dünyasından bu seviyede ilgi gören ilk kişi olması dikkat çekiyor.”

önemli ruhani liderlerinden biri olan New York Başpiskoposu Kardinal O'Connor ile görüştü" alt başlığını, Kardinal'in Hocaefendi'den övgüyle söz ettiği ve görüşmenin Papa randevusunun son aşaması olduğu vurgusu izliyor.

Büyük Randevu öncesi Hocaefendi'nin, 'Papa'nın sağ kolu, yalnız Amerika'nın değil dünyanın en önemli ruhani liderlerinden biri olan O'Connor ile görüşmesine SABAH neden özel vurgu yapıyordu dersiniz.! Görüşmenin önemine iki kez yapılan vurgu, büyük randevuya verilen önemi gösteriyor elbet. Bu denli önemin anlamı nedir dersiniz?

Hocaefendi'ye ABD'de gösterilen ilgi üzerine böylesine dikkat çekmenin, Gülen bağlılarının bunu özellikle öne çıkarmalarının bir anlamı olmalı değil mi? Zaman gazetesi sahibi Alaattin Kaya'yla yapılan söyleşide; Kaya'nın da, Gülen'in böylesine ilgi odağı olmasını öne çıkarıp vurgulaması da önemli elbet. Dikkatimizi Kaya'dan ayırmayalım:

"...Geçen hafta (19 Mart 1998'de Aktüel'de yayımlanan bu söyleşiden önce /ED) bir iade-i ziyaret gerçekleşti. Dünya Kiliseler Birliği, Washington merkezli, Kongre üzerinde çok etkili bir kuruluştur, beş kişilik bir ekip, başkan ve yardımcılar Hocaefendi'yi ziyarete geldiler. Yani bu sosyal kuruluşlar, bu sivil toplum örgütleri birbirleriyle konuşmalarına devleti çok fazla sokmuyor."

Bu söyleşinin ötekilerden ayrı oluşunun ayırdına vardınız elbet. Hocaefendi'nin, dış dünyada da saygın bir yeri olduğunu, bir halk de-yimiyle söylersek "cümle âleme anlatmak" olduğu anlaşılıyor. Gülen'in yalnız, yurt içinde değil, yurt dışında ve dahası Hristiyan ve Yahudi âleminde de geniş bir cephe oluşturma peşinde ve bunda da başarılı olduğu görülüyor.

Dikkat edilirse, ziyaretin dünyaca önemli bir kurumun en yetkili kişinin yardımıyla gerçekleştirildiği özellikle vurgulanıyor. Dahası, bu kurumun ve ziyareti hazırlayan O'Connor'ın Kongre üzerinde etkili olduğunun da altı önemle çiziliyor.

Bir söyleşi daha ya da çelişkiler zincirinden halkalar

Benzer bir söyleşi daha var. “Türkiye Parlayan Yıldız” başlığıyla 31 Ocak 1998 günlü Zaman gazetesinde yayımlanmış. Amerika ADL Örgütü Başkanı Foxman’ın (251) Hoca’yla ilgili görüşlerini yansıtan bu söyleşi. Abdullah Bozkurt tarafından New York’ta yapılmış. Hoca’nın hoşgörüsü ve bu niteliğinin evrenselliği (!) öne çıkarılıyor!

ADL Örgütü Başkanı Foxman’e göre: “...Hocaefendi gibi insanları bulmak son derece heyecan verici, harika ve güzel bir duygu. Kendisi tam bir centilmen, son derece hassas; ama aynı zamanda inançlarına cesaretle bağlı. Hoşgörüyü öğreten son derece dindar bir dini lider.

“Biz biliyoruz ki tüm büyük dinler müsamahayı öğretiyor. Asıl önemli olan onun nasıl yorumlandığı. Hocaefendi’yi dinlemek, görüşmek, konuşmak, inandıklarını dinlemek ve bunları yalnızca bize değil, kendisini takip eden ve ders alan insanlara da söylüyor olduğunu bilmek çok önemli. Kendisinden İslâm’da müsamahayı anlatan bir kitap yazmasını rica ettik.”

Foxman, Fethullah Gülen’e hayranlığını, İngilizce aksanıyla Türkçe olarak ‘Hocaefendi’ diyerek gösteriyormuş. İslâm’ın bazı hükümet sözcüleri tarafından “aşırı ve fundamentalist” olarak damgalanmasını yanlış bulan Foxman, “İslâm aslında son derece toleranslı bir din” diyor.

(251) Bu örgütün niteliği ve önemi, söyleşinin yayımlandığı ZAMAN’da şöyle anlatılıyor: “1913 yılında kurulan Anti-Defamation League (ADL) ya da Türkçesi, İtirayla Mücadele Kuruluşu ABD’de en etkin kuruluşların başında geliyor. Amerikan Yahudi Komitesi ve Yahudi Kongresi gibi siyasi ve lobicilik boyutu ağır basan örgütlerle beraber ADL bu ülkede önemli bir gücü temsil ediyor. Bir çok devlet ve hükümet başkanının ADL lideri ile görüşmelerde bulunması bu teşkilatın ABD yönetimi içindeki gücünün bir göstergesi olarak değerlendiriliyor. “

Bu sözlerin içten olmasını dileriz. İçten olabilmesi de ancak, geçmişten geleceğe ve karşılıklı iyi niyet taşımakla sağlanır. Bizde kimi dindar çevreler Yahudiliği can düşmanı sayacak denli aşırı tutum içindedirler. Peki Hocaefendi nasıl düşünür dersiniz?

Gülen'in Hristiyan ve Yahudilere karşı geçmiş yıllardaki sözleri anımsanırsa, bugünkü tutumunun içtenliği tartışılabilir. Peki ona bu övgüleri düzenler, Hocaefendi'nin, kendileri ve Batı Dünyası için düşüncelerini bilmezler mi?

Örneğin:

"Evet İslâm her derde devadır," (252) söylemi teolojik açıdan tartışılmasa da, Hristiyan ve Yahudilerce tartışılabilir. Nasıl Hocaefendi onlar hakkında yazmışsa onlar da İslâm hakkında yazacaklardır. Ama bunlar söylendikten sonra, Papa'ya verilen mektuptaki: "İslâm dini yanlış anlaşıldı, gel dinlerarası hoşgörü düzlemini arayalım" denebilir mi, bilemiyorum. Çünkü adama, 'sen önce şu sözlerle ne demek istiyorsun' örneğin "her derde deva" dediğin İslâm hangisi? Her derde deva olan bir din nasıl yanlış anlaşılabilir? Hadi öyle oldu diyelim, nasıl olur da yüzyıllar içinde yanlış düzeltilemez, demezler mi?"

Papa'ya elden verdiği mektupta Gülen'in "İslâm yanlış anlaşılan bir din olmuştur ve bunda en çok suçlanacak olan Müslümanlardır. Uygun bir yerdeki vakitli bir gayret, bu yanlış anlamanın büyük oranda azalmasına katkı sağlayabilir. Müslüman dünyası, İslâm'ın asırlarla ölçülen yanlış algılanmasını silip atacak bir diyalog imkânını bağrına basacaktır." söylemini çözümleyelim.

(252) F.G. Prizma/1 syf:88 Bu söylemin geçtiği paragrafı okuyalım: "Evet İslâm her derde devadır; lâhîti hakikatler, tevhidi rububiyet, tevhidi uluhiyet, tevhidi ubudiyetten tut da, ailevi münasebetlerimiz, içtimai ilişkilerimize varıncaya kadar her men hepsinde devadır: hem de başka bir şeye ihtiyaç bırakmayacak şekilde." Gündüzün diliyle söylersek: "İslâm her soruna çözüm getirir. Tanrısal gerçekler, Tanrı'nın birliğinde, Tanrı'nın yüceliğinde, Tanrı'ya sonsuz bağlılıktan tut da, aileyle ilgili konuların düzenine, sorunların çözümüne, toplumsal ilişkilerimizin yürütülmesine değin hemen her soruna çözümdür. Hem de başka bir şeye gereksinim duyulmadan."

Her derde deva olan bir din düşünün, bir de bu din adına bir başka dinin en yüce kurumunun başkanından, bu dinin, yanlış anlaşıldığını söyleyerek yardım istemenin mantığını... Bu mantık insanı, “bu yanlış anlamının düzeltilmesi için uygun bir yer ve zamanda yardım” beklemek gibi bir başka yanıla götürür. Daha da öte, İslâm dünyası adına herhangi bir temsil yetkisi olmadan konuşmanın anlamı bulamayacağı gibi, Papa’nın bu yanlışlığın düzeltilmesi için bulacağı çözümlün İslâm dünyasınca uygun görüleceğine ilişkin ön kabulün mantığı da bulunamaz!

Hoca’nın Papa’ya yazdığı mektuptaki üslup/biçem, Osmanlı kalem terbiyesini günümüze uyarlamaya kalkışmanın insanı nasıl bir açmazla ittiğinin örneğidir

Yoksa bu da bir tür tebliğ taktiği mi? Eğer öyleyse “İslâm yanlış anlaşıldı” diye söze girmenin yanlışlığı nasıl olur da görülemez?

Sonra, Hoca’nın “Uranyum atomu gibi, huysuz, tarihteki misyonu ile insanlığın kaderine hükmetmiş Türkler, İslâm’la teskin olurken” diye girdiği bölümde, “Batı dünyası bir inat uğruna bu gelişmeyi (*İslâm’ın gelişmesini/ ED*) önlemek için asırlardan beri bütün gücüyle çalışmaktadır... Şimdilerde çalıştığı gibi...” (253) diyen bir kişinin, Batı’ya hoşgörü mesajı iletmesindeki çelişki nasıl giderilecektir.

Ya da üstadı Bediüzzaman’ın, Yahudi ve Hristiyanlarla ilgili “Siz Yahudi’yi Yahudiliğiyle, Hristiyan’ı Hristiyanlığıyla dost edinmeyin” (254) öğüdünü kitaplarına aktardığı göz ardı mı edilecek?

Peki şu: “Hz. Mesih de ise, ilk bakışta dengesiz gibi görünen, fakat esasen Beni İsrail maddeciliğini ve dolayısıyla, Yahudi merhametsizliğini dengeleyen “bir rahmet ve şefkat vardır” (255) söylemindeki Yahudilere merhametsiz demek, ataları Beni İsrail’i maddecilikle suçlamak ve sonra onlara sığınmak nasıl bir anlayıştır?

(253) F.G. Prizma/1, syf:88-89.

(254) F.G. FF/3 syf:79.

(255) F.G. F F/2, syf:12.

Ya şu sözler nasıl yorumlanır?

“Bırakın İslâm’a ve Müslümanlara karşı onulmaz düşmanlıkla-rını, kendi peygamberlerini bile istihfaf eden (*alaya alan*) ve birço-ğunu katleden bu kavim, neticede birgün Naziler’in düştüğü duruma düşecek ve dünyanın dört bir yanında gizlenecek yer arayacaklardır. Ne var ki, şu arada, bu konuyla alakalı gerçek sebep ve saikler üze-rinde durmak hem hakikat mesleğine muhalif, hem de gereksiz **heye-**cana vesile olacağından şimdilik onu geçiyoruz. Evet İslâm, isteni-len ölçüde temsil edilinceye (*Yani hocanın düşü gerçekleşinceye/ED*) kadar, daha bir süre ikbal Yahudilere ait olacağı benzer” (256).

Sakın, şu ADL Başkanı Foxman, tüm bunları bildiği için, Ho-ca’ya “Bize İslâm’ın Hoşgörüsünü anlatan bir kitap yazın” demiş ol-masın?

Peki Hoca, “Yahudiler merhametsizdir” dediğini unuttu diyelim, ya da bu iki sözcük arada kaynar diye düşünelim; ama bir toplumu Tanrı’nın lânetine terk ettiğini nasıl göz ardı edeceğiz.? Bir yandan ADL adlı Yahudi örgütünün yardımına sığınırken, geçmişte söyledik-lerini kimsenin bilmediğini mi düşündü dersiniz?. Hem de din adına bunları söyledikten sonra “dinlerarası diyalog misyonu için kurulan Papalık Konseyinin bir parçası olmak” nasıl bir mantık ürünüdür? Ki-mi halk deyimleri var ki istemeseniz de tam yerinde dilinizin ucuna geliveriyor. Ama yeri değil ki söyleyesin!

Peki ya şunu, daha iki yıl önce, Vatikan’ı yalancı olarak nitele-yen sözlerini nasıl yok sayalım: “Günümüzde, Vatikan’ın büyük ya-lanını bir defa daha tüm dünya ile birlikte müşahede ettik. Bosna-Her-sek’e hiç yardım yapılmazken, Hırvatistan sınırları on dört bin BM askeriyle korumaya alındı” (257) diye Papa’lığı eleştirirken, İslâm dünyasının sessiz kalmasına değinmemeyi nasıl açıklayacağız ders-i-niz?

(256) F.G. FF/1 syf:15.

(257) F.G. Prizma,/1 syf: 220.

Kaldı ki, burada Vatikan karar organı da değildir. Karar organı olmayan bir kurumu, insanlık suçuyla suçladıktan sonra, “o kurumun bir kurulunun parçası olmak” nasıl bir duygu veriyor insana? Hele evrensel olduğunu sürekli yinelediğimiz dinimiz adına, bir başka dinin en yüksek örgütünü suçlarken, ümmetin suskunluğunu nasıl göz ardı edebiliriz. O evrensel dinin mensubu olmakla övünen bir buçuk milyarlık ümmet topluluğunun, Bosna sorununu, Kosova’daki soy kırmı görmezden gelip sessiz kalmasına ne diyeceğiz? Vatikan’ın bunu bilmediğini mi düşüneceğiz? Bosna’yla ilgili bu değerlendirme yerinde, ama bunun din adına yapılması, İslâm âlemini ağır bir sorumluluk altına almıyor mu?

Medrese kafası bu kadar düşünür demeden edemiyor insan.

Ya şu sözler nasıl tevil edilecek, yanlış anlaşıldı denilecek?

“Tevrat ve İncil’in tahrif” edildiğini söyleyerek onların inanç sistemlerini yok saymaya kalkıştıktan, ki objektif olma koşuluyla yazılabilir; “Bunlar fûruata/ayrıntıya ait meseleler” dedikten sonra:

“Yahudiler de Hristiyanlar da, dinin aslı, temeli olan esasları bile değiştirmişlerdir. Mesela mevcut Hristiyanlık’ta Ahiret akidesini görmek çok zordur. Halbuki, bir dinde hele hele İlâhi olma iddiasındaki bir dinde Ahiret inancı yoksa, o dinin mühim bir rûknü yıkılmış demektir. Böyle bir dinin ayakta kalması ve bütün insanlığı, problemleriyle kucaklaması mümkün değildir” (258) dediğini bilmiyorlar mı?

Peki Hoca, bütün bunlardan sonra, hangi mantık ve akılla Papa’ya koştu, hadi koştu diyelim, hangi yüzle o mektubu yazdı?. Hadi yazdı diyelim, nasıl elden verdi? Doğrusu ben anlayamadım. Hadi bunu da bağışlayalım, nasıl bir düşünceyle, “İslâm yanlış anlaşıldı” diye yazabildi?

İslâm yanlış anlaşılmışsa o yanlışlığı Papa’yla düzeltmeye kal-

kışmanın nedeni İslâm dünyasına nasıl anlatılacaktır.? İnsan, gerçekten anlamakta güçlük çekiyor.

Tüm bunlardan sonra ve İslâm âleminin Bosna'daki insanlık dışı saldırıyı, Kosova'daki soy kırımı görmezden gelmesi (*en azından suskunluk olarak nitelese bile, gerçekte kendisinin de içinde bulunduğu bu âlemin, Bosnalı ve Kosovalı Müslümanları kendilerinden saymadıkları* (259) için sustuklarının bir göstergesi olması) karşısında, sözde dinlerarası hoşgörü için kimin adına Papa'ya gittiği tartışılmayacak mı? Hoca'ya bu misyonu kim ya da kimler verdi? Ve O hangi nitelikle yerine getirdi bu hoşgörü misyonunu. Akla hemen geliveren sorulardan sadece birkaçı bunlar.

Kaldı ki, eğer yanlış anlaşılma varsa, bunun nedenleri bir sempozyum düzenlenerek tartışılır, o yanlışlık giderilir. Bunun yerine, kapalı kapılar ardında ve Papalık Konseyi'nin üyelik niteliğini kazandıktan sonra, nasıl ve kimlerle tartışarak düzeltilecektir bu yanlış anlaşılma.

Tüm bu çelişkilere, Hocaefendi'nin akıl almaz sözlerine karşın, Batı ve özellikle ABD ona ilgi gösteriyorsa, bu ilginin bir başka anlamı olmalı değil mi?

Eğer kişi, her şeyi tek açıdan, örneğin salt din ya da bir ideoloji penceresinden görür ve öyle değerlendirirse yanılgıdan kurtulamaz. Çünkü, değer yargıları ona benzemeyenleri dışlamaktan öte düşman gibi görmeye değin gider.

Olayımızda olduğu gibi hele Sait Mollaların bitmediği, bitmeyeceği biliniyorsa; ya da yeni Sait Mollalar yaratabilecek oyunlar oynanacak ortam bulunmuşsa neden oyun alanından çekilsinler ki... ABD'nin yaptığı da işte budur. Sanılıyor ki, Sait Mollalar ölmez ve tarihin tekerrürünü sağlarlar.

(259) EC. Ufuk Turu adlı söyleşide, Bosna sorununu en kritik günlerinde 'Bosnalı Müslümanların ciddi anlamda İslâmi hayatları da yoktur' dediğini bir yere not edelim.

Hele “Amerika dünyanın gemisinin dümenindeki bir milletin adı’ysa. Hele hele, kişi durup dururken “Amerikalılar istemezlerse kimseye dünyanın değişik yerlerinde hiç bir iş yaptırmazlar” demeyamazlığında (*en azından*) bulunmuşsa, ağa düşmenin koşulları hazır değil midir?

Hocaefendi bu sözleri boş yere söylemiş olabilir mi? Bir amacı olmalı elbet. O da devletin kendisine karşı olası tutumunu önlemek, devletine gözdağı vermek olmalı değil mi?.. Peki bunu, ona dikte edenlerin, ona bu sözleri söyletenlerin gerçek amacını anlayamadı mı ya da bilerek mi kullanıldı? Kolay değil, düşünceni eğer bağımsız akılla kullanamıyorsan, başkalarının akıyla devinirsin. İşte kullanılma bu noktada başlar.. O beğenilmeyen, karşı çıkılan laik düşünce dizgesi, aklın bağımsızca kullanılması demektir. Kişinin o bağımsız akıyla bulacağı Tanrı ve inanç sistemi de en doğru inanç yoluna götürür kişiyi.

İşte, Hocaefendi’nin o beğenmediği adını ancak darda kaldığında, (*Yanlış anlaşılmasın çünkü “darda kalmak” bir halk deyimidir. Sıkıntıya düşme durumunda kullanılır. Yani devletin Hoca’ya karşı tavır alacağını duyumsadığında*) zorla andığı Mustafa Kemal’le benzerliği de burada. Mustafa Kemal’i aklını bağımsızca kullandığı için kimse kullanamadı. Kullanamayacaklarını anladıkları için de ona ve getirdiği sisteme savaş açtılar.

Hoca işte bu savaşta empyalizmin safında yer aldı. Ve sistem de onu, Mustafa Kemal’e ve cumhuriyete karşı düşünce ve eylem içinde olduğu için tutuyor.

Alaattin Kaya’nın sorusuna yanıt işte burada; Hoca İlimli İslâm’ın Türkiye misyonu olarak seçilmiş bir piyon olmasın!

Mektup ve

Papalık Konseyi Üyeliği

Önce, Gülen’nin kimi çevrelerce evrensel mesaj olarak nitelenen Ufuk Turu adlı söyleşisinden aşağıya aktardığım sözlerini oku-

duktan sonra, Papa'yla buluşması ve ona sunduğu mektuptaki sözlerini nasıl değerlendireceğimi, bu sözlerin evrensellekle nasıl bağdaştırılacağını çözemediğimin altını çizmek istiyorum.

Hocaefendi'nin, Ufuk Turu'ndaki Papa'yla ilgili 'o' değerlendirmesi yeni bir önem kazanıyor. Hoca diyor ki:

"Papa'nın son bir kitabı var "Ümidin Eşiğini Aşarken" geneli nazarı itibara alındığında, diyalog derken bile, İslâm'ın iğnelendiğini görüyoruz. Hatta çuvaldız saplandığını görüyoruz. Şefkat derken, diğer göstermeler, seviyorum derken ısırmalar... Şimdiye kadar hümanizma adı altında veya başka telakkilerle, insanlığa çok acı çektiler..." (260).

Papa'nın, hoşgörü mesajlarıyla, İslâm'a yönelik sözlerinin eleştirisi elbet yerinde. Bu sözleri nedeniyle Gülen eleştiremez... Bu noktada Hocaefendi'yle ayrık düşüncede değiliz. Ama, bu saptamadan sonra, Papa'ya elden verilen mektuptaki satırların biçimi ve içeriği nasıl hoşgörülebilir? Şimdi Hoca'nın mektubundan (Ek:1) bir alıntıyı irdeleyelim:

"..sizinle müşerref olmayı bahsettiğiniz için zatıalilerinize en derin kalbi teşekkürlerimizi sunarız" diye başladığı mektubunda sözünü Papa'yı ziyaret nedenine getiriyor ve şöyle diyor: "Papa 6. Paul Cennapları tarafından başlatılan ve devam etmekte olan Dinlerarası Diyalog için Papalık Konseyi (PCID) misyonunun bir parçası olmak üzere burada bulunuyoruz."

İnsan sormadan edemiyor! Papa hem bir devlet başkanı, hem de Hristiyanlığın tinsel lideri. PCID nasıl bir kurumdur ki Hoca bu kurumun bir parçası olmak istiyor?

"Papalık Konseyi misyonunun bir parçası olmak" sözlerini bu gerçek ışığında değerlendirelim! Bu tümcenin altını çizelim ve unutmayalım ama, düşüncemizi bu tümcenin yorumuna bağlayalım.

Bir kişi ya da kuruluş bir başka kuruluşla ilişki kurabilir. Hoca ya da bir başkası da “Dinlerarası Diyalog” içinde yer alabilir, ama bir başka örgütün parçası olarak değil. Kendi özgür düşüncesini, bağımsızlığını koruyarak, o misyonun işleyişine katkı yapmak için. Ve bu bağlamda da, böyle bir metinde “Papalık Konseyi misyonuna katkıda bulunmak için” gibi bir anlatım biçimiyle, kendi kültürel kimliğinin bağımsızlığını koruyabilir.

Fethullah Gülen gibi, cumhuriyetimizi, geçmişine, kültürüne kimliğine saldırdığı görüşüyle kabul etmeyen bir kişiliğin, Papa’ya yazdığı mektuptaki bu anlatım biçimini anlamamanın zor olduğunu söyleyemeyeceğim. Mektup ve anlatım biçimi, Hoca’nın amacına göre yorumlanmalıdır. O’nun amacı; her koşulda Papa’yla konuşmak, bu ilişkiyi sürdürmek, dünyanın birçok saygın kişisi, örgütüyle birlikte Hristiyanlığın, bu en büyük Ruhani lideriyle konuşan kişinin, kendi devletine meşru zeminde bulunduğu imajını kabul ettirmek... Bundan da öte, “devletine oturup düşünme” gereksinimini anımsatmak. Dahası devletini zorlamak.

Ne diyordu Alaattin Kaya:

“Hocaefendiyi dünyanın bir çok ünlü örgütü ziyaret ediyor. Burada ayrıcalık, *(yani Papa’yı ziyaretinin prosedürü ve anlamı/ED)* karşı tarafın devlet olmasından kaynaklanıyor. Devlet sizi muhatap kabul edince, sizin devletinizin de tekrar oturup düşünmesi lazım.”

Şaşırtıcı sözler değil mi? Okudukça daha da şaşıracaksınız Bu söylemin gönderildiği başka adresler de olmalı değil mi? Yani,

***İslâm yanlış anlaşılmış
bir din mi?***

Peki, hepimizin bu ziyareti oturup düşünmemiz gerekmez mi? Özellikle de Alaattin Kaya’nın değinmelerini iyi düşünmeliyiz. Hoca’nın dünyanın yazgısına egemen olan bir güç tarafından korunduğunu, dünyanın ünlü örgütlerinden başka Papa’nın bile güvenini ka-

zandığını düşünüp, halka mı olmalıyız çevresinde. Ya da, bu gelişmelerin nelere gebe olduğunu mu düşünmeliyiz?

Evet düşünmeliyiz. Türkiye Cumhuriyeti'nin bir yurttaşı, Papa ile devlet protokolü içinde görüşüyor. Ve ona, bir devlet adına görüşüyormuşçasına mektup sunuyor. Sunulan sanki bir itimat-güven-mektubu. Eskiden, imparatorlara bağlı krallardan ya da prensliklerden gelen güven ve bağlılık mektubu gibi! Bu mektupla Gülen, ülkesinin kimi kurum ve kuruluşlarını Papalık Devlet Başkanı'nın hizmetine sunuyor. Bu sunuşun, "...misyonun hedeflerine yakından hizmet" gereği olduğunu da söylüyor. Haa az kalsın unutuyordum; Hocaefendi Papa'dan bir de özür diliyor. Nasıl mı?

Papa'ya, "Pek Muhterem Papa Cenapları" seslenişiyle sunulan mektuptaki şu sözleri bir de bu gözle ele alalım.

"İslâm, yanlış anlaşılmış bir din olmuştur ve bunda en çok suçlanacak olan Müslümanlardır."

Düşüneyim derken şaşıırıyorsunuz. Bir anlam veremiyorsunuz, bir daha, bir daha okuyorsunuz.. Şu sözleri anlamakta güçlük çekiyorsunuz." Bunda en çok suçlanacak olan Müslümanlardır." Neden diye düşüneceksiniz şimdi. Bu sözleri Fethullah Gülen Hocaefendi değil de laik nitelikli birisi söylemiş olsa, onu merdut ve kâfir sayar katline hükmetmeye kalkılırdı. Ya şu öneri; "Uygun bir yerdeki vakitli bir gayret, bu yanlış anlamanın büyük oranda azalmasına katkı sağlayabilir." Evet bunlar Papa cenaplarına verilen mektuptan. Bir kalem efendisi biçemiyle yakaran Gülen, bu yanlış anlaşılmanın elbirliğiyle düzeltilmesine yardımcı olmasını istiyor. Eğer Papa cenapları lutfederse o da olacak demektir. Hayır bitmedi Hoca'nın incileri, Asıl şu sözlere anlam verebilir misiniz?

"Müslüman dünyası, İslâm'ın asırlarla ölçülen yanlış algılanmasını silip atacak bir diyalog imkânını bağrına basacaktır."

Böylesine bir sözü akıllı başında birisi söyleyebilir mi diye sormuyorum. Kişi eğer kendini kendi kendi kendine bir misyon için seçmişse, söyleyebilir. Sizler, bizler bu nasıl mantık desek de durum de-

gişmez. Ama bu son tümcede yalnız Türkiye değil, tüm İslâm dünyasının temsilciliği söz konusu. Hoca'nın Mesih rolünü oynamaya başladığını mı kabul edeceğiz dersiniz?

Şimdi sesli düşünelim. Hiç de gereği yokken, dünyanın en çok mensubu/bağlısı olan bir din liderine, gidiyorsun, bir de mektup sunuyorsun. O mektupta, dinler arası diyalogdan söz ederken, gereksiz yere, kendi inanç sisteminin yanlış anlaşıldığını, bu yanlışlığın Papalığın yardımıyla elbirliğiyle düzeltilebileceğini, bu konuda yardımcı olunmasını istiyorsun. Neden, kim inanç sisteminin yanlış anlaşıldığından söz etti, kim sana bu yanlış anlaşılmanın Papa'nın yardımıyla düzeltilebileceğini söyledi... Kimse söylememişse, böyle bir münasebetsizliği neden yaptın diye sormazlar mı?

Hoca bu nedeni açıklayamaz, ama bunun bir adı ve amacı olması değil mi? Adı yüzüstlük, amacı da, 28 Şubat kararlarına karşı bir başka yere, büyük sandığın bir güce sığınma güdüsüne uymak...

Tanrı aşkına, buna ne denir söyler misiniz? Bu bir münasebetsizlik midir? Bir haddini aşmak mıdır, bir kendini ve bu söylemin öznesi olan inancı ve o inancı yaşam biçimi yapmış insanları küçümsemek midir; nedir söyler misiniz? Bir inanç sistemini ve bağlılarını, Osmanlı kalem terbiyesi biçimiyle yazmak uğruna küçümseme, dahası suçlama hakkını kim vermiştir! Böyle bir tutumla, kendini ve inancını aşılamayı, İslâm'ı yaşam biçimi olarak seçtiğini söyleyen bir kişi nasıl yapar, nasıl yapabilir? Tüm Müslümanlar adına Papa'dan özür dileme yetkisini kim vermiştir? Ve Türkiye Cumhuriyeti Diyanet İşleri Başkanlığı böyle bir münasebetsizlik karşısında neden suskun kalmıştır?

Peki, din adına konuştuklarını sananlar, cumhuriyeti ve onu kuran Mustafa Kemal'i en ağır ve utanılası dille suçlayan sizler, İslâm Âlemi'nin inanç dizgesini, Papa'ya şirin görünmek için karalayan bu tutum karşısında nasıl susuyorsunuz? Radikal gazetesinde yayımlanan bir söyleşide, kendisini 'dahi' olarak niteleyen bu kişinin, İslâm âlemine yaptığı bu zulmü, nasıl bağışlayacaksınız?

Bu sözleri bir Kemalist, bir devrimci cumhuriyet yanlısı söylemiş olsaydı, onu karşı alınacak cephe savaşımını düşünüyorum da, bu

aymazlığa akıl erdiremiyorum. Eğer bir başkası yapmış olsaydı. el-
birliğiyle onu küfürle suçlar ve katlini vacip sayardınız? Örneğin Sı-
vas/93'te yaşamadık mı?

Veee Hocaefendi'de üstün nitelikler olduğunu var sayıp onu ba-
tacı eden siyasetçiler, köşe yazarları ve de İslâm adına ahkâm keson-
ler, özellikle sizler, bu yakışıksız, bir inanç sistemini aşağılayan söz-
ler karşısında neden sustunuz? Bunu yazanı nasıl bağışlayacaksınız?/
Yoksa sizler de bu görüşü paylaşıyor musunuz?

Böyle bir söz ya doğrudur ya yanlış, peki söyleyin öyleyse bun-
lar doğru mu yanlış mı?

“İslâm yanlış anlaşılmış bir din mi? Burada Müslüman neden
suçlanıyor dersiniz? Yanlış anlaşılmışsa kimler yanlış anlamış, bu
yanlış anlama neden önlenmemiş? Dini öğretenlerin kusurundan mı
geliyor bu yanlış anlaşılma? Bu ve benzeri pek çok soru sorulabilir.
Ama hiç bir soru ya da yanıtı Hoca'nın, en azından, bu ayıbını ört-
meye yetmez. Ne diyeyim Tanrı bağışlasın!

O mektuptaki sözler kamuoyuna mal olalı, bu çalışmanın bası-
ma verildiği tarihe değin tam 1 yıl, on ay geçmiş. İslâm dini adına sa-
bah akşam ahkâm kesenler, laik düzeni dine karşı gösterip saldıran-
lar neden susuyorlar. Neden mi? Çünkü onlar, kendilerinden saydık-
ları kişilerin yanlışlarına ses çıkarmazlar. Ve çünkü onlar, kısaca tüm
gelenekçiler, geleceğin dinamiklerini geçmişin derinlerinde, eski sis-
temlerin dinamiklerinde aramaktan yanadırlar. Yanlışlarını görmez-
ler, göremezler, çünkü görmek istemezler. Oysa geçmişin yanlışları-
nı görmeden ve hesaplaşmadan da sağlam bir gelecek kurulamaz.

İlimli İslâm ve

Atatürk'ü saf dışı etmek...

Emperyalist sistemin, ulusal kurtuluş, ulusal bağımsızlık kavra-
mına dayalı savaşımızı, utkumuzu ve onu yaratan Mustafa Kemal'i
asla benimsemediği, bağışlamadığı gizde değildir. Bu bağlamda o ut-
kunun evrensel onayı, Cumhuriyetimizin uluslararası saygınlık bel-

gesi Lozan'ı içine sindiremediği, de... Çünkü emperyalizm ulusallık ve bağımsızlığın düşmanıdır. Ulusal devletin varlığına dayanamaz. Sevr, emperyalizmin bu bölgedeki çıkarlarını koruyacak bir antlaşmaydı. Oysa Mustafa Kemal, bu oyunu bozdu ve çıkarları tehlikeye girdi. Mustafa Kemal'in koyduğu ilkeler öylesine güçlüydü ki, çıkarlarını hep tehlikeye sokuyordu. İlimli İslâm kuramı da bu engele çarpıyordu. Bu sonuç, kuramın ortaya çıkışıyla görülmüş ve önlem alınmaya çalışılmıştı.

Her çareye başvurulacak ve Atatürk'ün etkisi yok edilecekti.

Bu bizim gelişmelerden edindiğimiz izlenimle ulaştığımız bir düşünce çalışmasıdır. Ama gerçeğe yakın bir düşünce çalışması...

Tezimizi dayadığımız temel, İlimli İslâm görüşünün ortaya atıldığı sürecin başında, uygulamada çıkacak engelin Atatürk'ün kurduğu rejimin temel ilkeleri olduğu görüldüğünden, önlem alınmaya çalışılmasıdır. Bu düşüncenin kuramsal babası sayılan Graham Fuller, Atatürk engelinin altını çizmeye başlamış ve düşüncelerini paylaşımlarla birlikte saldırıya geçmişti.

İlimli İslâm uygulamasıyla girilecek dönemde, cumhuriyetin özgül ve üniter-tekil yapısı bozulacak, etnik ve dinsel parçalanma gelişerek Türkiye Sevr sürecine sokulacaktı. Bu yöntemle Sevr'in de gündeme oturtulduğu anlaşılıyordu. Aslına bakılırsa Batı Sevr'i gündemden hiç düşürmemişti.

Sevr'in hep gündemde olduğunun, uygulamaya çıkan engelin Mustafa Kemal Atatürk olduğunun bir yeni kanıtı, Paul Hanze'nin hazırladığı "Türkiye; 21'inci Yüzyıla Doğru" adlı Rapor'daki görüşleridir. Örneğin şu paragrafı okuyalım: "Türkiye'nin 1990'lardaki en büyük zorluğu, Kürtlere yönelik uygulamaların başarıyla değiştirilmesi doğrultusundaki yolları bulmak olacaktır. Klasik Atatürkçü pozisyon, yani Hristiyanların azınlık olduğu Müslümanların azınlık olmayacağı pozisyonu sona erdi artık" (262).

(262) Haluk Geray, Yeni Dünya Düzeni Senaryoları ve Türkiye, Cumhuriyet, dizi yazı, 19-25 Şubat 1995, bu metin 22 Şubat 1995 günlü gazetede.

Lozan'ı yok saymanın hazırlığını yapıyor Hanze. Burada eleştirel olarak değinilen "klasik Atatürkçü pozisyon," Lozan'ı savunan bağımsızlığımızı kıskançlıkla koruyan düşünceler sistemidir. Cumhuriyetin özüdür, olmazsa olmaz temel dinamiklerinden biridir. Tüm çarpıtmalara karşın, bağımsızlık bilincidir. Ulusumuzun kendini yeniden yaratma projesidir.

Yeni Dünya Düzeni Senaryoları ve Türkiye adıyla Cumhuriyet gazetesinde yayımlanan dizi yazısında; Haluk Geray, Hanze'nin bu söylemini yorumlarken;" Lozan'da azınlıklar olarak kabul edilen Müslümanların dışındaki Hristiyan ve Yahudiler idi. Hanze bu yorumuyla Müslümanlar dışındaki azınlık kapsamı içine Kürtleri de katarak, Lozan'ın öldüğünü açıklamaktadır" (263) diyor.

ABD'nin 20'nci Yüzyılın 21'inci Yüzyıla aktarılacak tek Barış sözleşmesini yok sayma girişimini, Lozan'ı uzun yıllar tanımak istemediği (264), ancak 1933'te imzaladığı düşünülerek değerlendirilmiştir.

Rand Raporu'nun sunuş yazısı, emperyalist sistemin bizimle

(263) Haluk Geray, aynı yerde.

(264) ABD'nin Lozan Antlaşmasını, kapitülasyonların kaldırılması nedeniyle uzun süre geçerli saymadığı dahası, kabul edilmesi için getirilen bir taslağın Temsilciler Meclisi'ndeki tartışmalarında, Upshow adlı bir üyenin tasarının reddine ilişkin konuşmasından aktaracağım şu satırlar, emperyalist sistemin Atatürk'e bakış açısını göstermesinin ötesinde anlam taşıyor. Günümüzde Atatürk'ün ve cumhuriyetin neden ABD tarafından sarsılmak istendiğini anlatacaktır. Temsilciler Meclisi Üyesi Upshow bakın ne diyor: Antlaşma (Lozan) Timurlenk kadar hunhar, Müthiş Ivan kadar sefih ve kafatasları üstüne oturan Cengiz han kadar kepaze olan bir diktatörün zekice yürüttüğü politikasının bir toplamıdır. Bu canavar, savaştan bıkmış bir dünya ya bütün uygar uluslara onursuzluk getiren bir diplomatik antlaşma kabul ettirmiştir. Buna her yerde Türk zaferi dediler. Ve eski dünya parlamentolarını bunu kabule ikna ettikten sonra, büyük sermaye grupları, soğukkanlı ticaret erbabı ve giderek güya bazı din temsilcileri bile, Türkiye'yi uygar uluslar masasında uluslararası bir konuk durumuna yücelterek, Amerika'yı yüksek ülkülerinden uzaklaştırmada birleştiler." Bugün Atatürk karşıtı-düşmanı olanların kimlerle işbirliği ettiklerinin belgesidir bu söylem. Dahası ABD'nin ne denli dost olduğunun da. Bu noktada, Fetullah Gülen ve ABD, Atatürk düşmanlığında ve üniter devlet karşıtlığında aynı görüşü paylaşmış görünüyorlar. ABD'nin neden ılımlı İslam için Gülen'i seçtiği anlaşılıyor mu?

olan ilişkisine somut örnek sayılmanın ötesinde, kimi çevrelerin rolüne ışık tutmakla kalmıyor, bizi tehlikenin iç ve dış odak noktalarıyla karşı karşıya getiriyor. Öyle ki, Amerika'yı bizim gibi ülkelerin iç işlerine karışmasında haklı çıkarmanın yanında, istihbarat çalışmalarını nedeniyle övüyor. Ne karşılığı dersiniz? Şimdi ılımlı İslâm tezinin alt yapısını hazırlayan Rapor'un o takdim/sunuş yazısının girişinden bir bölüm aktaralım ve düşünelim:

“Süpergüç olmanın da bir raconu var: Kanatlarının altında tuttuğun ülkelerde olup bitenlerden, hatta meydana gelecek muhtemel gelişmelerden haberdar olman şart. Süperlerin bir hesap hatası yapmaları büyük bir itibar kaybına yol açıyor. (*Aman ABD'nin itibarı zedelenmesin/ED*)... Amerika'nın başarısı nereden kaynaklanıyor?.. ABD ilgili olduğu her ülkedeki gelişmeleri çok yakından izliyor, hiçbir şeyi tesadüfe bırakmamaya (*gerekirse her yolu deneyerek olayları istediği gibi yönlendirerek, istediği sonucu almaya/ED*) gayret ediyor. Yalnız resmi ajanı olan diplomatları aracılığıyla değil, o ülkeleri yakından tanıyan, hatta onlardan olan bir uzmanlar ordusunu besleyerek neler olup bittiğini öğrenmeye çalışıyor” (265).

Fehmi Kuru, bu sunuş yazısının bir başka yerinde, özetle, “İran İslâm devriminden sonra, ABD'nin en yakından ilgilendiği konuların başında İslâm Dünyası'ndaki fikri ve eyleme yönelik gelişmelerin geldiğini” vurgular ve ABD'nin bu sorunu geniş bir araştırma konusu yaptığının altını çizerek Kuru'nun şu ilginç değinmesi insanı bir hayli düşündürüyor. “Büyük devlet olmak, ileriye yönelik planları bulunmayı, araştırmalar yapılmasını gerektirir. ABD'nin yaptığı da budur” (266). Fethullah Hoca'nın yetiştirdiği Kuru, bu değerlendirmesiyle, sistemin içişlerimize değin uzanan elini dostluk, hayır sadık ben-delik duygularıyla sıkıyor.

(265) AGBTİA, 1990 syf: 7.

(266) AGBTİA, aynı yerde.

Rand'ın Raporu'ndan, Amerika'nın, İslâm'ın Ortadoğu'da ve özellikle Türkiye'deki durumunu ve gelişmeleri öğrenmek; çıkarlarını güvenceye almak için özel ve gizli istihbarat yaptığını öğreniyoruz. Araştırmanın amacı görünürde bu imiş.. Bizim İslâmcı yazarımız da, "Amerika'nın çıkarları için bunları yapması, dahası bizden kandırma bildiği insanları ajan olarak kullanması doğaldır" derken de haklıydı. Ülkeler gibi insanlar da kendi çıkarlarını düşünmeliydi. Bu arada ülke parçalanırmış, ne gam, yeterki birileri yolunu bulsun. Bu herkes için maddi çıkar değildir. Kimileri ülkesinin çıkarını değil, bir topluluğun, bir ticari şirketin çıkarlarını öne alır. Kimileri de ideallerinin gerçekleşmesi için çabalar. Ülke şu ya da bu çıkar için satılıyor ya da parçalanma tehlikesine giriyorsa, yapanlar için kim olursa olsun tarihin yargısı bellidir! Ve tarih boyunca hep öyle olmuştur. Tarih böyle durumlarda ülkelere zarar verenleri hep hayınlıkla suçlamıştır.

Fehmi Kuru'nun, bu takdim/sunuş yazısının son paragrafı da ilginç. Evet hem de ilginç mi ilginç! Hadi okuyalım da görelim:

"Bu rapor gibi, Türkiye'yi ve İslâm dünyasını ilgilendiren konularda araştırmalar yapmak üzere oluşturulmuş, zengin bir kütüphanesi bulunan, yüzlerce insanın çalıştığı kurumlarımız olmadan, Türkiye'nin veya onun yarınını ele alacağından emin olduğumuz inanan kadroların mutlak başarısı mümkün görülüyor. Bu takdim yazısı, yarınla ilgili planları olan kişi ve cemaatlere, böyle bir araştırma kurumuna sahip olmak yolunda adım atmaları için bir çağrı yerine geçsin istiyorum."

Bu öneride "yarınla ilgili planı olan cemaat" söyleminin altını çizelim. Kuru'nun uyarısı, yerini bulmuş, amacına ulaşmış olmalı.. Bu cemaat hangi cemaattir dersiniz? Ve "Türkiye'deki İslâmi Hareketin" son yıllarda kazandığı ivmeyi öven Rapor'un neden bu denli alkışlandığı Fehmi Kuru'nun neden ön planda yer aldığı anlaşılıyor değil mi?

Görülüyor ki, hem Rapor, hem de bu uyarı yerini bulmakta gecikmemiş. Çünkü kılavuz iyi seçilmiş. İnanan kadrolardan oluşan ce-

niyet gelecekle ilgili planlarını, çağın bilim ve teknolojisini kullanarak hazırlıklarını hızla sürdürüyor. Bu cemaat ve önderi ABD'nin ko-tuvucu kanatları altında tutuluyor.. Niçin mi? Bu niçinin yanıtı Hocaefendi'nin derin misyonu ile örtüşen yeni misyonunda aranmalı! İki kez misyon misyon içinde gelişir. Mevlana'nın Fihi Mafih adlı yapıtındaki anlamda olduğu gibi, "İçindekinin içinde..."

Şimdi o derin misyona doğru bir adım daha atalım ve nurdan gelen kimlerin niçin sıkıldığını arayalım.

***Emperyalizm her zaman
kullanacak birini bulur***

Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu tehlikelerin sıralanmasında, hem iç hem dış tehlikede ilk sırayı, ABD'nin çıkarlarını, ülkesinin çıkarlarına yeğ tutanlar alır. Çünkü bunlar, her koşulda ülkesinin çıkarlarını Amerikan çıkarlarından sonra düşünür. Dahası kendini bu düşünceye adanmıştır. Sığındığı ülkenin çıkarlarını üstün tuttuğunda, kendi çıkarlarının da korunacağına inanır. Bu tıpkı, kölelerin efendilerinin çıkarları için ölümü göze almaları gibi bir duygudur. Fethullah Gülen Hocaefendi'nin şu sözleri bu yargımızın yerinde olduğunu göstermez mi? Gülen de diyordu:

"Amerika daha uzun zaman dünyanın kaderinde çok önemli bir rol oynayacaktır. Bu realite kabul edilmeli, Amerika göz ardı edilecek şekilde burada bir iş yapılmaya kalkılmamalı. Rusya destekleyebilir bir işi, fakat Amerika ile iyi geçinmezseniz, işinizi bozarlar. Çünkü Amerika kendi işlerinin bozulmamasını ister. Amerika'daki ahenğin devam ve temadisini (*sürekliliğini/ED*) ister. Ve ben bunu yadırgamam."

Özetle bir üstün güce boyun eğmek, ona dayanarak kendini güven altına almaktır bu. Bu bir dünya görüşüdür, özgürlük ve bağımsızlık bilincinin yoksunluğundan doğar. Beğenir ya da beğenmezsiniz ama bu bir yaşam felsefesidir; kişinin bir güce bağlılığının ilanıdır.

Bunun bir başka amacı daha vardır, ‘Ben arkamı dünyanın önün-
de eğildiği bir güce dayadım, bunu görün ve bana dokunmayın. Du-
hası dokunamazsınız da!’ Mesaj bu... Evet bu sözlerin anlamı budur;
kişinin durup dururken, inançlarını bile örterek, ülkesine karşı bir gü-
cü, böylesine övmesinin başka bir anlamı olabilir mi?

Bu felsefeye göre; eğer çıkarlarınızı korumak istiyorsanız, önce
üstün gücün, günümüzde Amerika’nın çıkarlarını korumalısınız. Siz
ulusal çıkarlarınızı Amerikanın çıkarlarının üstünde tutarsanız zarar-
lı çıkarsınız. Bu Hoca’nın tarih boyunca örnekleri çok görülen mol-
la mantığıdır, bu mantık hiçbir zaman ulusal çıkarın bilincinde olma-
mıştır. Olamaz da! Çünkü kendine güveni yoktur, bu güvensizliği
Tanrı’nın kendisine verdiği aklı kullanmayı bilmediği içindir. Bu ne-
denle de hep başkalarının koltuğunun altına sığınır. Sait Molla’yı
anımsayın. Ülkesini işgal eden İngiliz Devleti Fehimesine sığınmış-
tı. Bu tam bir kişilik yıkımı, erozyonu, dahası yokluğu değil midir?
İşte bu, özgürlüğünü yitirip köleleşmiş kişilerin efendisine bağlılığı-
nın, çıkarlarının efendisinin çıkarlarını korumaktan geçtiğini düşünen
zavallıların resmidir.

Yazgısını bir başka ülkenin çıkarına bağlayan kişide, hangi kim-
lik vardır dersiniz? Kölelik dediğinizi işitir gibiyim. Bu kişilikten
kurtuluşun tek yolu vardır, önce kendine sonra ulusuna güvenmek. Ne
yazık ki, Gülen ne kendisine, ne de ulusuna asla güvenmez. Hoş o-
nun ulusu da yoktur ya. O ümmetin bir parçasıdır. Unutmayaalım bu
ulus, Hoca’nın reddettiği özgürlüğünü ve bağımsızlığını kendine gü-
veniyle kazanmıştır.

Hocaefendi’nin reddettiği Cumhuriyet bize o tarihe değin Hali-
fe-Sultan’ın kişiliğinde yok edilmiş kimliğimizi kazandırmıştır. Fet-
hullah Gülen, bunu kabul etmese de bu, dünyanın kabul ettiği bir ta-
rih gerçeğidir. O’na göre, Cumhuriyet bizim kişiliğimizi yok etmiş-
miş, hangi kişilik dersiniz? Hele bu kişilik, ülkesi ve devleti dışında
bir güce sığınıp, devletine gözdağı vermek için kullanılıyorsa!

Şu sorunun tam zamanı; peki nasıl oluyor da, o kendince “hür-

ıyıtını yitirmiş kölelerin efendisine bağılılığına benzer bir kişilik ser-
gılıyor; ki Hoca buna kişiliksizlik adı veriyordu!.. Şu sözler o man-
tıkla verildiği için olsa gerek ki: “Amerika göz ardı edilerek şurada
burada bir iş yapılmaya kalkılmamalı. Amerika ile iyi geçinmezse-
niz, işinizi bozarlar. Çünkü Amerika kendi işlerinin bozulmamasını
ister. Amerika’daki ahengin devam ve temadisini ister. Ve ben bunu
yadırgamam” diyebiliyor. Bu görüş o kişinin dünya görüşünü yansı-
tıyor elbet. Bunun açık anlamı şudur. Türkiye eğer çıkarlarını koru-
mak istiyorsa, önce Amerika’nın çıkarlarını korumalıdır. Bu mantı-
ğa göre, Amerika’nın izin vermediği hiçbir şeyi yapamazsınız.

Bu açıdan bakıldığında Hoca’nın, kendini, kendi sözleriyle eleş-
tirdiğini görürüz. Ne diyordu bir anımsayalım: “Özgürlükten uzak ya-
şamış uluslar ve insanlar köleleşirler, Köleyken yanlış alışkanlıklar
edinirler. Bu bir fırsat-yaratılış deformasyonudur.” Bunlara “uzun za-
man terbiye verilip şahsiyet ve benlik kazandırılmazsa... yabancı
devletlere, yabancı milletlere bağılılıktan ve alkış tutmaktan geri kal-
mayacaklardır” (267).

Hocaefendi köleleşmez mi diyorsunuz? Niçin, ayrıcalığı ne ki kö-
leleşmez? Hele o medrese mantığıyla düşündüğü sürece...

Kişinin kendi düşsel amaçları için, bir başka ülkenin kanatları-
nın altına sığınması, dahası o ülkeyi böylesine alkışlaması, kutsama-
sı insanlık onuruyla nasıl bağdaştırılır bilemiyorum. Her başı sıkıştı-
ğında geçmişte eleştirdiği ülkenin kapısını yaltaklanarak çalmak, açı-
lan o kapının önünde övgüler düzmek kendini aşağılamak değil mi-
dir? Sanırım, bağımlılığın bu türü, insana kişiliğini sorgulamaya bi-
le izin vermiyordur.

O’nun beğenmediği özgürlük ve bağımsızlık bilincini ulusal bi-
lincini temeli yapan dünya görüşünün sorunlara ve çözüm yollarına
bakalım.

Mustafa Kemal tarihe yön verebilmek için bağımsızlığın önemini ve değerini şöyle seslendiriyor:

“Temel ilke Türk ulusunun onurlu ve saygın bir ulus olarak yaşamasıdır. Bu, ancak tam bağımsız olmakla sağlanabilir. Ne denli zengin ve gönenmiş olursa olsun, (*Örneğin günümüzde Suudi Arabistan, Kuveyt, Bahreyn gibi ülkeler/ED*) bağımsızlıktan yoksun bir ulus, uygar toplumlar karşısında uşak durumunda kalmaktan öteye gidemez... Yabancı bir ulusun koruyuculuğunu ve kollayıcılığını istemek insanlık niteliklerinden yoksunluğu, güçsüzlüğü ve beceriksizliği açığa vurmaktan başka bir şey değildir. Gerçekten bu aşağılık duruma düşmemiş olanların, isteyerek başlarına yabancı bir buyurman getirmeleri hiç düşünülemez” (268).

Bu dünya görüşünü reddeden kişi, elbet, Cumhuriyete düşman olacak. Bir başka güce, ülkeye alkış tutacaktır!

Görülüyor ki Hocaefendi, Müdafaa-yı Hukuk döneminde, yazgımızı İngiltere’ye ya da Amerika’ya bağlamak isteyenlerin safında yer alıyor. İnsan bir başka Sait Molla çıkmamalıydı demeden edemiyor!

Amerika ve onun gibi ülkeler de, işte böyle kişiliklerin düşlerini destekleyerek, o kişileri kendi ülkesine karşı verdiği rolü oynatmak için kullanıyor. Misyon içinde misyon derler buna. Siz kendinizi kendinizce bir misyona adanmışsınızdır. Bu düşününüzü gören bir başkası, sizi bu düşününüzde desteklerken kendi amacı için kullanır. Çünkü siz o başkasının güçlü bir kişiliğin çıkarlarında kendi çıkarlarınızı bulduğunuz gibi, başkası da kendi çıkarları için öncelikle sizi kullanır. İşte misyon içinde misyondur bu Derin Misyon! Dünyayı sapkınlıktan kartarmak için Mesih olma düşününüzü destekleyenlerin amacına hizmet edersiniz. Düşlerinizin gerçekleşmesini beklerken ülkenize ihanet ettiğinizin ayırına varamazsınız.

(268) Sami N.Özerdim, Atatürkçünün El Kitabı, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1981, syf:64, (Söylev, syf:9-12’den)

Kimlik bunalımı

Emperyalizm ve ulusal bilinç

Türk'ün bağımsızlık savaşını yok sayan, dahası, o savaşın askerlerini işgalci olarak niteleyen Gülen, elbet günümüzün küreselci emperyalistinin arayıp da bulamadığı bir değerdir! ABD, hep kendi yakın tarihine söven kişilerin kimlik bunalımından yararlanmaktadır, olayımızda olduğu gibi!

Emperyalizm ve ulusal bilinç! Bu Hocaefendi'nin bilmediği kavramlar kesişmesidir. Bilse de asla benimseyemeyeceği kavramlardır. Ulusal bilinç ruhunu ve gücünü Müdafaayı Hukuk doktrininden alır. Hoca Müdafaayı Hukuk'a karşıdır. Müdafaayı Hukuk öte yandan tam bağımsızlığın temelidir, anti-emperyalisttir. Hoca tam bağımsızlığı benimsemez ve bu bağlamda emperyalizme de karşı bir düşünce içinde olamaz. Bu düşünce yapısındaki kişi kimlik bunalımına düşer! Öyle ki cumhuriyetin sağladığı Türk kimliğini benimseyemez, yok sayar. Gülen'de bu bunalımın ilginç örneğini buluyoruz.

Nevval Hanım sorar: “Yirmi birinci yüzyılda nasıl bir Türk kimliği olmalı?” Hocaefendi “Kimliğimiz bizim bellidir” der ve yine Cumhuriyete karşı kin dolu düşüncelerini sıralar!

Yukarda değindiğimiz şu sözlerini anımsayalım: “Bir zamanlar bunu Misak-ı Milli'ye Atatürk milliyetçiliğine dayandırmak isteyenler çıktı” der, ama bunların bizi anlatamadığını, bu kimliğin bizi geçmişimizden kopardığını söyler ve şöyle noktalar:

“Bugün de herhalde zannediyorum kendi değerlerimizin, kendi tarihimizin, kendi göreneklerimizin üzerinde durup araştırmak lazım” (269). Bunun anlamı açıktır; demek ki ulusal bilinç, ulusal güç kendi tarihimizden, kendi göreneklerimizden kendi değerlerimizden ayrı bir kimliğin alt yapısıymış. Olabilir mi diyorsunuz, eğer öyle olsaydı, o bağımsızlık savaşını kazanabilir miydik? Hoca'nın kimliği-

le bizim kimliğimiz aynı temele dayanmıyor. Eğer yeni bir yüzyıla o ulusal kimlikle girersek, yitirilmiş 75 yılın üzerine yeni yüzyılı da eklemek gerekirmiş. Geçen 75 yılı zaten yitirmişiz, yeni yüzyıla kendi değerlerimizin kimliğiyle girmemiz yanlış olurmuş!

Görülüyor ki, Hocaefendi'nin kimliğiyle Tükiye Cumhuriyeti'nin kimliği aynı değildir

Neden mi? Çünkü gireceğimiz yeni bir yüzyılda Hoca'ya göre, bizim özelliklerimizi yansıtmayan (*onun deyimiyle bizi temsil etmeyen/ED*) kimlikle girmek kimliksizlik demekmiş.

Peki kimliğimiz nasıl oluşacak? Hoca bu sorunun yanıtını arıyor.

“21. asra girerken gerçek kimliğimiz, bağlı bulunduğumuz (*bu kavrama dikkat edelim/ED*) ülkelerle beraber, Türklük dünyası ile beraber tarihin derinliklerinde, tarihin katmanlarında araştırılmalı, tarihi eserler, vicahi/sözlü kültürle birlikte yeniden bir arada ele alınmalı ... İslâmiyet bu mevzuda çok önemli bir unsur. Günümüzde herkes yeniden kendi milletini (*dinini diye okuyun/ED*), tarihteki inanç ve kimliğini (*günümüzün inanç ve kimliğine ne oldu da/ED*) arıyor. Dolayısıyla İslâmın o unsuru (*öğesi/ED*) mutlaka hesaba katılmalı” (270).

Hangi öğedir hesaba katılacak? Yanıtı belli değil. Ama biz şu i-ki soruya yanıt arayalım önce:

İlk soru, Cumhuriyet İslâmı tümünden reddeden temel bir siyasa mı izledi?

Bu soruya evet denilemez. Ancak, kimileri devrimin ve cumhuriyetin meşruluğunu yok saymak için, dine dayandığında, dini yozlaştıran tekke ve zaviyelerle, tarikatların yasaklanması İslâm'a karşı bir tutum olarak değerlendirilmiştir. Oysa, devrimin yasakladığı, İslâmın özünde bulunmayan tekke ve zaviyelerle tarikatlara dayalı ayinlerdir. İslâm'ın beş farzı olarak kabul edilen, ibadetler, oruç , namaz, hac, zekat ve Tanrı'nın birliğine inanma yasaklanmış değildir. Tari-

katlar insanı Tanrı'dan önce tarikat ulusuna bağlanmayı gerektirir. Böyle bir uygulamaysa İslâmın özüne aykırıdır.

Dini siyasal yaşamın tek dayanağı yapmak isteyenlere bu olanağı vermeyen laiklik ilkesinin önemi, bugün yaşadığımız olaylarla daha iyi anlaşılmalıdır. Eğer bu ilke olmasaydı, ulusal devlet kurulamazdı. Ulusal bütünlük sağlanamazdı. Türlü etnik ve dinsel grupların arttığı, çöküntü içindeki bir imparatorluğun sosyal yapısını devralan Cumhuriyet, eğer laik bir sisteme adım atmış olmasaydı, tarikatların her biri ayrı ayrı kimlikle çıkacaktı karşısına. Günümüzde bunun bunalımını yaşıyoruz. Hristiyanlar, Yahudiler kendi hukuk sistemlerini dayatacaklardı. Bir başka deyimle, eğer laik hukuk sistemi olmasaydı, her grup kendi hukukuyla adalet arayacaktı. Bırakın dinsel parçalanmayı, etnik yapılanma da sonuçta yine dinsel yapılanmadan güç alarak ülkeyi karmaşaya sürükleyecekti.

Kaldı ki, günümüz Türkiye'si'nde eğer, İslâm, cepheleşmeye giden bir düzende, sözel ve yazılı olarak, serbestçe tartışılabilirse, hem de her konuda yazılıp tartışılabilirse, bunun cumhuriyetin eseri olduğu yadsınabilir mi? Dikkat edilirse, İslâm dünyasının, din konusunda özgürce düşünce üretebildiği ülkelerin önünde gelir Türkiye. Dahası, o dünya bırakalım kendi sorunlarını, uluslararası sorunları bile özgürce tartışmamaktadır. Irak'ın bombalandığı günlerde Mısır medyasının bu olaydan toplumu haberdar etmediği yazılmıştır. Mekke'nin ABD askerlerince korunması bu ülkelerde tepki bile yaratmıyor, neden dersiniz?

Günümüzde eksik ve yetersiz bulduğumuz özgürlüklerin bile cumhuriyetin eseri olduğunu unutmayalım.

İkinci sorumuz, birbiriyle ilintili sorular demetidir bir yerde.

“Bağlı olduğumuz ülkelerle beraber, Türklük dünyasıyla beraber, tarihin katmanlarından kimlik aramak... nasıl olacak'dersiniz? Şu bağlı bulunduğumuz ülkeler, hangi ülkelerdir dersiniz.? Asya'daki Türki cumhuriyetler mi? Nasıl bir bağlılıktır bu? Yoksa uluslararası ilişkilerle bağlı olduğumuz kendini, Atlantik ötesindeki dünyanın tek

egemeni olarak dayatan ülke mi? O dünya ülkesi mi? Hoca ne demek istiyor? Eğer Asya'daki ülkelerse, ayrıca Türklük dünyasıyla beraber tarihin katmanlarında aramanın anlamı nedir? Doğrusu düşündükçe insanın kafası karışıyor. Ya da İslâm ülkeleri mi?

Peki, şu, bunları tarihin katmanlarından, vicahi/sözlü kültürümüzle yeniden ele almanın anlamı nedir. Ne, nasıl ele alınacak?

İsterseniz sorunun birinci kısmını yineleyelim. Bağlı bulduğumuz ülkeler hangileri. Yanıt Hoca'nın şu saptamasından çıkılarak mı aranmalı dersiniz?

"İslâmiyet bu konuda çok önemli bir öge" diyordu. Elbet yanlış değil, ama hangi amaçla söyleniyor. Şimdi bir kez daha düşünelim bağlı bulduğumuz ülkeleri. Bu bağlılık siyasal bağlılık değil, bu bağlılık dinsel bağlılık ve tarihin katmanları arasında bizim özelliklerimizi oluşturmuş bağlılık olabilir mi? Şimdi oldu. Hoca'nın bulmacasını çözmeye yaklaştık. O ülkeler Osmanlı'nın kanatları altında bizi değil, kendilerini, kendi özellikleriyle temsil etmiş ülkeler olmalı. Ama bizim o ülkelere hiçbir etkimiz olmuş değilki, Balkanlarda bıraktığımız mimari yapılar dışında... Onların da bize hiç etki ve katkıları olmuş değil. Ancak inanç birliğimiz olan ülkelerle de inanç düzleminde olmak dışında, ortak yanımız yok gibidir. Dahası inanca dayalı kimi uygulamalarda bile ortak yanlarımız tartışılabilir. Çünkü işine geldiğinde Hoca bile Anadolu Müslümanlığından söz eder! Dahası Avrupalı Türk Müslüman kavramı da onundur. Arap dünyasındaki mezheplerle mezhebimiz aynı değildir. Ayrı uygarlıklar üzerinde yapılmışız. Hangi tarihin hangi katmanlarından çıkarak kimliğimizi bulacağız dersiniz.

Tarihin katmanlarından çıkan tablo bu. Din olgusu, elbet reddedilemeyecek bir gerçek ve toplumun İslâm olarak tanınmasında etken. Ama bu demek değildir ki, din aynı inanç sahiplerini birleştirir. Bu tarihin hiçbir çağında gerçekleşmemiş bir beklentidir. Din değişik toplumları kaynaştırmada idealize edilen rolü oynayamamıştır.

Bu nedenle Hocaefendi'nin düşüncelerinin düştten öteye gitmediğini söylemek yanlış olmayacaktır. İsterseniz biraz daha düşünelim:

Araplarla hangi temelde hangi bağımız var dersiniz? Peygamber ve inanç ilkesi dışında. Din elbet önemli bir öge, ama dinin toplumsal alana yansıması, önce cemaat düzeninde sağlanacak birlikteliğin bilinç düzeyinde ümmetleşmeye uzanmasıdır... Yani önce İslâmın önemli bir toplumsal kurumu olan cemaatin birlikteliği gelir. Bu birliktelik İslâmi yaşamın en küçük biriminden başlayıp giderek bir ülkeyi kapsamalıdır. Cemaatin inanç ve tevhit/inanç birliği düzleminde sağlayacağı tam birliktelik, ümmet coğrafyasına yansıdığında, İslâm'ın tarih katmanlarından doğan bir etkileşiminden söz edilebilir. İslâm'ın inanç düzleminde, herhangi bir ülkede ne cemaat kurumunda ne de ümmet coğrafyasında böyle bir birliktelik sağladığı söylenbilir mi? Böyle bir birlikteliğe tarih tanıklık etmiş değildir.

III

OSMANLI İSLÂM DÜNYASI VE TARİHİN KATMANLARI

Bu değerlendirme bize açıkça, Fethullah Hoca'nın cumhuriyet karşıtı düşüncelerini besleyen tarihi dinamiklerimiz söyleminin, öyküden öte gitmediğini göstermektedir. Eğer o tarihi dinamiklerin rolü olsaydı, örneğin İslâm dünyasıyla, ümmet bilincine dayalı kopmayacak bağlarla bağlanmış olsaydık, Şerif Hüseyin'ler, İngiliz ya da Fransız oyununa gelirler miydi? Hem de İslâm'ın Halifesi görevinin başındayken, Osmanlı'ya isyan ederler miydi? Eğer, dinin temel kurumu olan ümmet bilinci yaratılmış olsaydı, Halifenin askerlerine karşı savaşır mıydı? Ki eğer din ögesi önde olsaydı, İngilizlere sığınan Halifeye sahip çıkarlardı. Bu olgular neyi gösterir; Hocaefendi'nin işaret ettiği, tarih katmanlarında, İslâm dünyasında inanca dayalı birlikteliğin olmadığını!

O tarih katmanlarına baktığımızda, İslâm'ın Muhammedî dönem dışında, hiçbir zaman inanç temeline dayalı birleştirici bir ümmet yapısına ulaşamadığı görülür. Dahası, Mekke ve Medine'nin koruyuculuğunu üstlenen Osmanlı askerini, çöl Arabı, savaş dışında öldürür müydü? Hristiyan ülkelerin etkisiyle Halifeyi sırtından vurmak bile, İslâm'ın temel bir ümmet bilinci yaratamadığını göstermektedir.

Bu sorgulamadan sonra, şu “kendi milletimiz (*buradaki millet sözcüğü, bildiğimiz ulus karşılığı değildir. Arap dilindeki karşılığı olan “din” anlaşılmalıdır/ED*) kendi inancımız, tarihi dinamiklerimiz” vb, söylemlerin kimliğimize tarihin katmanlarından inanç dışında de-

ğer katmadığını, katamadığını söylemek yanlış olmayacaktır. Gerçek şu ki, kimliğimizin oluşmasında inanç dışında İslâm dünyasından başka öğeler de etken olmuş mudur sorusuna evet olmuştur yanıtını vermenin kolay olmadığı görülür. Olmamıştır ya da Fethullah Hoca'nın önemseddiği ölçüde olmamıştır demek daha doğrudur. O ölçüde olamazdı da. Çünkü tarih boyunca İslâm dünyasında, coğrafyadan, geçmiş kültürlerin ortak değerlerinden gelen özelliklerin inanç içinde özümsemiyle oluşacak toplumsal kaynaşma gerçekleşmiş değildir... Bunun gibi, İslâm dünyasında inancın toplumsal öğelerinden sayılan ümmet bilincine dayalı bir kaynaşma da gerçekleşmediğine göre, Osmanlı'nın toplumsal bilinci neye dayanıyordu dersiniz? Ümmet bilincine mi? Elbet hayır. Biraz karıştırıldığında, dine de tam olarak dayanmadığını görürüz. Başka türlü, iktidar savaşımında kardeşler dahası evlatlar bile, Şeyhülislam'dan fetva alınarak katledilebilir miydi?. Hocaefendi'nin Osmanlı'ya öykünmesi olsa olsa Anadolu Türkmenlerinin ulusal bilincini ezmesinden kaynaklanır. Osmanlı başta sadrazamlar olmak üzere devşirme yöneticilerle yönetilmiş, Anadolu'daki Türk ögesi hep hor görülmüştür. Osmanlı, Hoca'nın söylediği gibi, dinin yüceltilmesi için değil, ganimet paylaşımı için seferler düzenlemiş ve ele geçirilen topraklar, Osmanlı'nın mülk-ü şahanesi olmuştur. Bu topraklarda Hristiyanlardan aldığı cizye ile, halkı inancında özgür bırakmıştır. Çünkü amaç, mülk ve servet-ganimet edinmektir. Gün gelmiş, uluslaşma döneminde mülk-ü şahane uluslaşan tebaa tarafından geri alınmış, Osmanlı, yüzyıllar boyunca hor baktığı Anadolu'yla baş başa kalmıştır Cumhuriyete ters açıdan bakan bir yazardan aktaracağım şu satırlar Hoca'nın Osmanlıya bakışındaki şaşılığı anlatmaya yetecektir sanırım.

İslâmcı bir yazar olan Ümit Aktaş, "Osmanlı Çağı ve Sonrası" adlı yapıtında "Osmanlı'nın idari ve askeri alanlarında" giderek devşirmelerin ağırlık kazandığının altını çizer. Ve şu önemli saptamayı yapar: "İdari ve askeri alan inisiyatifinin büsbütün devşirmelere bırakılması ise, yeniçerilere siyasi sisteme müdahale edebilecekleri

olumsuz bir güç ve işlev kazandıracaktır” (271) der. Aktaş’a göre, önceleri devşirme yöneticiler az sayıdayken, yönetici sınıflar Müslüman Türkmenlerden oluşmaktadır. “1453-1579 yıllarında yüzde 83’ü Türk olan Sadrazamların bu oranı 1579- 1800 arasında yüzde 38’e düşmüştür. Böylece yönetici sınıf üzerinde devşirmelerin ağırlığı zaman içinde ve Yeniçeri Ocağı’nın ağırlığına paralel olarak artmıştır. Bunun sonucu olarak da saray giderek Müslüman Türk toplumundan koparak soyut bir merkezi kuruma dönüşmüştür” (272).

Bir başka tarih gerçeğine de dikkat çekelim. Ümit Aktaş’tan aktarıyorum. Aktaracaklarım bilinmez değil, ama Hoca’ya yakın bir kalem olduğu ve konumuza ışık tutacağı için altını çizme gereği duydum:

“Osmanlı döneminde her dini toplum özerk bir millet olarak teşkilatlanmış kendi dinsel mercilerine karşı sorumlu tutulmuştur. Bu toplumlar eğitim, sağlık, hukuk, adalet ve dini uygulamalar hususunda özerktiler ve kendi dini ve milli sistemlerine uygun olarak hareket etmekteydiler. Gayrimüslim milletler cizye adı verilen bir kelle vergisi (*her gayrimüslim yani Müslüman olmayan kişi için/ED*) ödemekte ve sultana siyasal olarak bağlı olmaktadır” (273).

Bu gerçekler göz ardı edilerek Osmanlı’nın İlay’ı Kelimetullah için savaştığı nasıl söylenebilir? İşte tarihin bir başka katmanından bir başka kesit... Bu kesitten kimliğimizin yoğrulmasında, hangi özellikler alınacak dersiniz?

Osmanlı’nın sonunda baş başa kaldığı Anadolu, tarih boyunca hep kendi göbeğini kendisi kestiği için, işgal kuvvetlerine sığınan Osmanlı’yı yazgısıyla baş başa bırakmış; bu kez tam anlamıyla kendi yazgısına egemen olmuş ve ulusal bilince doğru adım atmıştır. Bu da

(271) Ümit Aktaş, Osmanlı Çağı ve Sonrası, (ÜA, O.Çağı ve S), Bakış Yayınları Eylül 1998, Birinci Baskı, syf: 127.

(272) Ü.A. O.Çağı ve S. syf: 130.

(273) Ü.A. O.Çağı ve S. syf: 128.

tarihin katmanlarından bir başka kesittir. İşte cumhuriyet bu direncin ve bilincin eseridir. Osmanlı bunu görmemiştir, göremezdi de. Çünkü, Anadolu insanını hiç bilmezdi. Osmanlı tebaayı (*kendine tabl olanları*) insan olarak değil koyun sürüsü olarak görüyordu. Bu gerçeği gören, Tek Adam, Mustafa Kemal'di. O, Osmanlı'nın ezdiği ulus bilincini yeşertti ve egemenliği gerçek sahibinin almasına önderlik etti. Ulusal bilinç işte bu tarihin gerçek dinamiklerinden güç alarak oluşmuştur. Ve değişik dinsel ve etnik kökenden gelen insanları ulusal bayrak altında birleştirdi. Bu cumhuriyetin eseridir. Günümüzde emperyalizmin ve işbirlikçilerinin cepheye aldıkları bu bilinçtir. Cumhuriyetin ve Mustafa Kemal'in hedefe alınması, bu bilinci ve onu oluşturan öğeleri parçalamak ve yaratıcısının toplumla bağıını koparmaktır.

Bu karşı cephede Hocefendi ve cemaati ön saflardadır. Cumhuriyetin bizi insanlığımızdan ettiğini söylemekte. Amaç cumhuriyeti ret, ve yaratıcısına şeytan, firavun diye saldırarak, gelenekçi kesimlerde Atatürk karşıtlığına örgütlemektir.

Osmanlı'nın imparatorluk sistemiyle yönettiği topluluklar arasında, siyasal bağ dışında o üç kıtaya yayılmış coğrafyadaki ülke insanlarını birleştiren hangi ortak öğe vardır ki, bu gün o öğeye sarılalım. İslâm dini, imparatorluğun Müslüman halkları arasında da bir bağ oluşturmuş değildir ki, ona sarılalım. Tarikatlar, mezhepler ve tekke-lerin, zaviyelerin cemaatleri arasında nasıl bir birlik bilinci oluşturulacaktır dersiniz? Bir örnek verelim. Said-i Nursi'nin ölümünden sonra Nur cemaati kaç'a ayrıldı, her biri kendi yolunun en doğru yol olduğu kanısında. Ya Refah Partisi ve Büyük Birlik Partisi... Görülüyor ki, İslâm 14 yüzyıldır bir ümmet bilinci yaratamadığı gibi, bir ülke içinde bile her noktada tam bir akide/ideoloji birliği sağlayabilmiş değildi.

Bu gerçeği İslâm'ı bir siyasal bayrak olarak dalgalandırmak isteyenlerin değerlendirmeleri gerekir düşüncesiyle ve özetle sundum.

IV İSLÂM, DEVLET VE DEMOKRASİ

Gülen ve siyaset

Said-i Nursi ve Fethullah Gülen, siyasetle ilgilenmediklerini söylerler. Bunun gerçek olmadığını, inanılamayacağını belirterek giriyo- rum konuya. İkisi de hem makro düzeyde yani genel anlamda hem de güncel konularda siyasetin içindedirler. Yalnız Nurcular değil, öteki tarikatlar da siyasetle içli dışlıdır. Bugün partilerin etkin isimlerin- den önde gelenleri, tarikat ehli olup, parti siyasetini etkiledikleri bi- linmektedir. Laik cumhuriyet ne yazık ki bu çarpıklıklarla savaşım- da yalnız kalmaktadır.

O kadar ki Said-i Nursi yandaşları tutum, davranış ve öğütleri- le de günlük siyaseti yönlendirme, yeni uç beylikleri yaratma çaba- sındadırlar:

Parti siyaseti içinde görünmezler ama, seçimlerde olsun, yöne- tim kademeleriyle ilgili girişimlerde olsun, değişik taktiklerle yöne- timlere etkili olmanın yollarını arar ve bulurlar.

İşin gerçeği şudur. İslâm bir siyaset dinidir ve siyasetin doğası ge- reği etkinliğini güçten almak ister. Bu bağlamda Hocaefendi de, kuvve- te dayanmadan başarı elde edilemeyeceğinin bilincindedir. Bunun tarih boyunca büyük paradoksları yarattığı yadsınamaz. Çünkü İslâm, Peygam- ber döneminden sonra, İslâmi yaşamın Kur’anda önerildiği gibi o saf ve ruhani ikliminde olamamıştır. Gülen’in Raşid Halifeler dönemi olarak alkışladığı dönemde bile, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali gibi Pey- gamberin övüp seçtiği üç Halife, yine peygamberin övdüğü Sahabeler tarafından öldürülmüşlerdir. Hem de ibadet ederlerken ve mescitte. Ho-

caefendi ne denli övse de, hiç bir dönemde hiç bir İslâm devletinin, tüm İslâm âlemini bir arada tutabilen bir sistem kurabildiği görülüş değıldir. Hele Gülen'in tüm söylemlerinde sanal olarak övdüğü üslup ve ölçüde bir sistemin kurulması, tarihsel olarak da görülüş değıldir.

Nedeni çok yalın. Din gerçekten insanlar için gerekli bir kurum. Ama bu kurumu siyaset gibi, her çağda ve her yerde salt çıkar temeline oturduğu tarihsel olarak saptanmış bir kurumla devletle örtüştürmek dahası o kurumun yönetiminde etken kılmak yanlış olmuştur. Bu olgularda zarar gören kurum hep din ve dinin yüceliğı olmuştur. Çünkü tarih göstermektedir ki, devlet çıkarlar dengesinin korunduğı bir kurumun adıdır. Toplumda çıkarlarını koruyabilmek için güçlü olanların kurduğu devlet, kişi ya da belirli grupların çıkarlarını korumak için meşruluğunu aldığı gücü kullanmaktadır. Çünkü devlet, her koşulda ve son aşamada varlığını ve etkinliğini güce dayanarak sürdürebilir. Hukuka dayalı devlet de bile, yaptırımlar güç ögesiyle sağlanabilir. Çünkü güç yoksa, devlet de yok demektir.

Bu tarih gerçeğı karşısında dinin etkinliğini sosyal yaşamdan kamu yaşamına aktarmanın yanlış olduğunu söylemek din düşmanlığı sayılıyorsa, bunu söyleyenlerin dine zarar verdiklerinin bilincine erişemediklerini kabul etmek gerekecektir. Biliyorum kimileri bu yargının sapkınlık olduğunu ileri sürecek ve kötü sözlerle saldıracaktır.

Ama bu tür görüş ve saldırılar tarihsel gerçekleri karartmaya yetmeyecek, gerçek yürüyecektir.

Bu açıklamadan sonra Fethullah Hocaefendi'nin sosyal görüşlerinin siyasal alanı hedeflediğini ve bu bağlamda da siyasetin tam göbeğinde oturduğunu kanıtlamaya çalışalım.

***“Din için devlet,
devlet için din” ise...***

Hocaefendi'nin medrese geleneğini sürdüren çalışmasından bir örnekle girelim konuya. Açıklamak istediğı ya da mesaj verme gere-

ğini duyumsadığı konularda, Gülen, sanki ona bir soru sorulmuş da onu yanıtlıyormuş gibi bir yöntem uyguluyor. Örneğin başlıktaki konuya girmek için aşağıdaki soruyu soruyor kendi kendine:

“Hülefayı Raşidin döneminden sonra Emeviler, Abbasiler, Selçuklular ve Osmanlılar da devlet felsefesi ‘din için devlet’ felsefesi, ‘devlet için din’ şekline dönüşmüştür denilip, askeri, siyasi ve içtimai bütün kargaşalar buna bağlanmak isteniyor. Böyle bir süreç acaba günümüzde de yaşanmakta mıdır?”

Prizma adlı yapıtının birinci cildindeki (syf: 68) bu soru iki yön-
lülü; yanıt da açık ve net değil, tam Hoca’nın biçimine uygun. Bir ger-
çeği açıklıyor yalnız, kuşkuya yer bırakmayacak açıklıkla hem de. İslâm devleti olarak hüküm süren bu devletler (*Emeviler, Abbasiler, Selçuklular ve Osmanlılar*) meşruluğu İslâm’dan almışlar; saygınlıklarının ve haklılıklarının temeli İslâm dini olmuş. Yani dini devlet için kullanmışlar. Bu bir tarih gerçeği, çünkü devlet her koşulda siyasallaşmış toplumlarda ortaya çıkmaktadır. Devlet, bir güce dayanarak ayakta kalır. O gücün yönetici ve haklıyı haksızı ayırıcı kurumlarının sistemleştirilmesinde dayanacağı, bir başka deyimle meşruluğunu sağlayacağı kuruma gereksinimi vardır. İşte bu gereksinim dinle karşılanmıştır. Peki her konuda dinin emirlerine uyulmuş mudur? İşin özü budur. Hoca bu konuda; “Her ne kadar bu devletlerdeki idareciler arasında devlet felsefesini bu istikamette anlayanlar olmuşsa da; “din devlet için” felsefesini “mutlak anlamda doğru...” bulmuyor! O’na göre, “devletin var oluş sebebi dini yüceltmektir.” Bu görüşün karşıtı olarak, “...Dini yüceltme gayesini yalnız Muhammedi dönemle (*Peygamber dönemiyle/ED*) sınırlandırmayı” da yanlış buluyor. Bu devletlerde, bu kurala uymayanların bulunabileceğini; örneğin Fatih’ten sonra kimi iniş çıkışlar olduğunu kabul ediyor. Ancak bu durumun zamanın yöneticileri için bile sakınca yaratmayacağını savunarak; “unutulmamalıdır ki” diyor, ve ekliyor “onların çukurları bile bizim başımızda kubbe gibi kalır” Neden mi?

Çünkü, Hoca’ya göre, “Bu dönemlerde, devlet bütün gücünü din-

den almış ve onun rehberliğine sığınmıştır. Din, devletin geçeceği yolları aydınlatan bir ışık kaynağı olmuş ve devleti yanlışlara düşmekten, çıkmazlara girmekten korumuştur.” İnsan istemeden soruyor, bu yargı ne kadar doğrudur? Bu soruya doğrudur yanıtı vermek çok zor. Tarih bu devletlerin yanlışların ötesinde zaman zaman birer zulüm aleti olduğunu yazar. Ve bunu hep ‘din uğruna ve dinden olur alarak’ yapmışlardır. Ama, Gülen bunu sakıncalı görmez. Oysa bir saatlik adaletin yetmiş yıllık ibadetten daha hayırlı olduğunu bildiren Hadis vardır. Aslında Gülen de bunu kabul ediyor. Ama bakın nasıl hoşgörülü oluyor onlar için, hem de din kurallarına dayanarak.

Diyor ki, kimi kez, “saltanat sürmeyi Allah’ın rızasının önüne geçirenler olmuşsa da Tanrı onları affetsin!” Oysa kendisi her işin yalnız ve yalnız Allah’ın rızasını kazanmak için yapılması ilkesini önde tuttuğunu söyler. Ama nedense burada, zulmü, baskıyı hoş görmektedir. Ona göre hoşgörünün gerekçesi var; bu devletleri yönetenler sonuçta “İlayı Kelimetullah” için bayrak açarak dinin gururunu yükseltmişlermiş. Ve çünkü kibir ve gururla burnunu yükselten düşmana karşı gösterilen saltanat gururu, Hoca’ya göre gerekli olup, “Tanrı katında beğenilmiş”miş! Gülen bunları yine din adına söylüyor ve “Din böyle bir davranışı istihsan eder -beğenir-” diyor (274).

Görülüyor ki, “devletin dine dayanması,” her koşulda ve her konuda haklılığın/meşruluğun kaynağı sayılıyor; yanlışlar mı, onlar da hayra çevriliyor (275). Buraya bir nokta koyalım, ama altını çizelim;.

Ve soralım, bu düşünce ve uygulamalar dinin yalnız siyasete değil, olumsuzluklara da alet edilmesi değilse nedir? Ve bu bağlamda, Hocaefendi, nasıl oluyor da, kendini siyasetle uğaşmamış sayıyor! Kaldı ki, eğer “Din için devlet” ya da “devlet için din” olsa ne deği-

(274) FG. agy.Syf.68-73

(275) Hayra çevrilme, bir İslâmi deyimdir. Hayır Tanrı’nın beğendiği işlerdir. Dualarda, eğer bilmeden ya da koşullar gerektirdiği için yaptığım yanlışları da affet onları da hayra çevir yarabbi” diye söyleyerek sığınılır Tanrı’ya.

şir, bu davayı güdenlerin siyaset yapmadıkları düşünülebilir mi? Çünkü siyaset bir yönetim sanatıdır. Devletin siyaset dışı işi ancak adalet dağıtılmasında söz konusu edilebilir. Kaldı ki, adaletin bile siyasetin dışında işlediği kuşkuğu hep var olmuş değil midir?

Bu durumda, dinin siyasete alet edilmediği nasıl ileri sürülebilir dersiniz?

Kaldı ki, gerek Said-i Nursi'nin gerekse Fethullah Gülen'in devletin meşruluğu için öngördükleri "teşri-i meşrua", yani peygamberin koyduğu şariat esaslarına göre bir yönetim; dinin siyasete alet edilmesinden başka nedir ki? Çünkü "Teşri"nin kaynakları bellidir. Kitap-Kuran ve Sünnet. Sonra Hocaefendi'nin aktardığı "ben farzları yapmakla emrolunduğum gibi insanları idare etmekle de emrolundum." Hadisine Hoca'nın getirdiği yoruma göre Peygamber: "Allah bana farzları emrettiği gibi, insanları idare etmek evirip çevirip siyaseti meşrua ve idare-i meşrua içinde biçimine koymakla emrolundum" demişse, bu uygulama siyasetten gayrı ne olabilir?

Özetle, teşrii meşrua üzere yönetim kurmak dinin emirleridir, siyasetin ve idarenin meşru olması, yani Allah'ın indinde kabul edilir olması için, Peygamberin koyduğu koşullara uygun olması gerekir. "Teşri"nin sözlük anlamı, "Peygamberin gösterdiği yol," Allah'ın emri olması ise, devleti bu ilkelere göre yönetmeyi istemek, dini siyasete alet etmenin ta kendisi değil midir? Konuyu bu bağlamda ele aldığımızda, yukardaki değeriendirme yanlış sayılabilir mi?

Burada bir paradoksla karşı karşıya kalındığını belirtmeliyiz önce: Bu yargıyı, günümüzde devletin din ilkelerine göre kurulamayacağı düşüncesini bir an için yok sayarak tartışmaya açalım:

Her şeyden önce devleti din ilkelerine göre kurmak ve yönetmek için "devlet için din felsefesine" uyanların bunu Peygamberin hangi Hadisine dayandırdıkları bilinmiyor. Eğer yukardaki Hadis'e dayanılıyorsa, bunun Peygamber için özel bir emir-kural olduğu kabul edilmelidir. Peygamberin, "Ben emrolundum" söylemi başka türlü anlaşılamaz. Yine Peygamber demiyor ki, "Sizler de siyasal ve yönetsel görevleri benim gibi yapacaksınız." Şu halde, bu konunun, günün sos-

yal ve siyasal koşullarına göre ve Peygamberin, gerektiğinde yeni kurallar koyabileceği öngörüsüne dayalı bir uygulama olarak kabul edilmelidir. Bu kuralın çağlar ötesinde de geçerli olduğunu varsaysak bile, emrin uygulayıcısı olarak, kim peygamberin yerini alabilecektir? İnanca göre, O yücelikte kimi bulup yerine konulabilecektir.

Yine Hz.Muhammed'in, "din için devlet" felsefesi. zamanın koşulları gereğince doğru ve yerindedir. Bu ilkenin ters çevrilerek "devlet için din" olarak uygulanması, tarihte kalmış ve sorunlar yaratan bir yanlışlığın, günümüze taşınmasıdır ki; yaratacağı sorunlar, tarihten olmuş uygulamaların sonuçlarından çok daha ağır olacaktır. Yani sorun çözecek olan devlet sorunlar içinde bunalacaktır.

Bu nedenle günümüzde "Din için devlet" formülünün uygulanma olanağı bulunamayacak demektir.

Kaldı ki, hem 'din için devlet,' hem de 'devlet için din' kuralının uygulaması her koşulda siyasetin kendisinden başka nedir ki? Ve bu bağlamda hem Gülen'in kendisinin çalışmaları, hem de asrın dehası olarak nitelediği Bediüzzaman Said-i Nursi'nin, tüm yaşamı boyunca yaptıkları nasıl olur da siyaset sayılmaz?

Evet siyasetin içinde çırpınıp duruyor Hoacefendi, hem de dine dayanarak!

Burada Hoca'nın konuya ilişkin görüşlerinin çağın ve sosyal bilimlerin uygulamalarıyla ne denli uygunluk gösterdiğini değerlendirebilmek için, bir Müslüman bilim adamının görüşlerine yer vereceğiz. Böylece okuyucu, bir yandan İslâmın demokrasiyle, bağdaşıp bağdaşmayacağını, Hoca'yla ilgili çağdaş bilge nitelemesinin gerçeğe ne denli uygun olduğunu değerlendirebilecektir.

Cabiri, İslâm ve demokrasi

Görüşlerine yer vereceğimiz bilim adamı, Faslı bir sosyal bilimci Prof. Dr Muhammed Abid Cabiri. Prof. Cabiri'nin konumuzla ilgili yapıtı, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyelerin-

den Doç. Dr. Vecdi Akyüz tarafından, İslâm'da Siyasal Akıl adıyla Türkçeye çevrilmiştir. İşte bu yapıttan özetleyerek aktaracağımız şu hatırlarda, dinin siyasete temel yapılması halinde inancın zarar gör-
düğü anlatılıyor (276).

Cabiri'nin konuya ilişkin görüşleri özetle şöyle:

“Kuran iktidar, siyaset ve devlet şekli konularını ele almamıştır, yani bu konuda nass yoktur. Bu demektir ki, Kuran'a dayanılarak bir devlet kurulabilir mi sorusuna verilecek yanıt olumsuz olacaktır. Ayrıca, Sahabenin, peygamberin ölümüyle yönetim konusunda, görüş ayrılığına düştüğü tarihin saptadığı bir gerçektir. Öyle ki, bu görüş ayrılığı, İslâm toplumunun varlığını tehdit edecek boyutlara ulaşmıştır. Bu durumda, siyaset konularını meşrulaştıracak, tek dayanak olarak hadis kalıyordu. Bu kez de her grup, her parti, her yöneticinin kendi amacını meşrulaştıracak hadis rivayet etmeye başladığı görüldü. İşte bunun sonunda şu ya da bu kişiyi, şu ya da bu fıkrayı övmek ya da vermek üzere, uydurma hadis olgusu yaygınlık kazandı. Pek çok hadîşçi, rivayetleri eleştirdiğinden ve hadisin sahihliğini/gerçekliğini ölçecek ölçülere uygun olmadığını belirttiğinden, hadislerin sahih ya da uydurma olup olmadığı anlaşılamıyordu. Çünkü bu bir uzmanlık konusuydu. Siyasetçiler, davetçiler, hatipler, vaizler ve kıssacılar hadisi, senetli ve senetsiz olarak yaygınlaştırdılar (277). Oysa hadis rivayet edenler için önemli olan hadisin gerçek olup olmaması değil, amaçlarına uygun olmasıydı. Uygulamada uydurma hadisin etkisi, sahih hadisinkinden daha az görülmedi. Hatta daha bile etkili olduğu görülüyordu.” (278)

(276) Prof. Dr. Muhammed Abid Câbiri İslâm'da Siyasal Akıl (Marmara Ü. İlahiyat Fakültesi öğretim görevlilerinden Doç. Dr. Vecdi Akyüz., Kitabevi Yayınları 1997 syf: 700'den sonrası.

(277) Hadisin güvenilir kişiler tarafından rivayet edilmesi, senetli olduğunu gösterir. Rivayet.

(278) Prof. Dr. M. Abid Cabiri, agy, syf: 700-701 den özet.

Buradan çıkan sonuç çok açık, duraksamaya neden olmayacak kadar açık: ‘Bir kez dini siyasete alet ettiniz mi, sonu gelmez uydur-malar, vicdan ve akıl dışı olaylarla karşılaşsınız,’ diyor Cabiri; di-yor ve de tarihe geçmiş doğruları söylüyor. Oysa önemli olan, eğer, dine uygun davranmaksa, bir başka deyişle, dini, yaşamın önemli bir ögesi yapmaksa, doğrulardan yola çıkmak ve doğruları uygulamak gerekir. Bu gerçeğe uymamak, dinin kurallarına aykırı davranmak olur ki, asıl bu durum dine aykırı sonuçlara açılır.

Bunun örnekleri hem de sayısız örnekleri vardır. En eski örnek, Yezid’in Kuran yapraklarını mızraklara takarak Peygamberin torunu Hz.Hüseyin’e saldırmasıdır. Yine Emevilerin, saltanatı döneminde, peygamberin kuşadığı sahabelerden üç yüz bin kişiyi kılıçtan geçir-meleridir. Daha yakın bir çok örneği Hoca’nın çok çok övdüğü Os-manlı’da buluruz.

Koskoca Cihan Padişahısınız; ama gönlünüz Hürrem’e kapıl-mıştır. Hürrem o denli etkilidir ki üzerinizde, size, oğlunuz Musta-fa’yı tahtınızda gözü var diye boğdurtur. Bununla yetinmez gâvurun kızı, *(bir halk deyimi olarak söylenmiştir/ED)* bir buçuk yaşındaki oğ-lunuzu, şehzade Bayazıt’ı boğdurtur.. Hem de bu kanlı olayı yanda-ki çadırdan izletir size. Ve bunlar için de, dini biraz gönül işleriniz, biraz da devletin bekası düşüncesiyle kişisel amaçlarınızı için kulla-nırsınız. Şeyhülislamdan fetva alırsınız. Niçin, dinin kurallarına uy-mak için. Gösterebilir misiniz ki, bu cinayetlerin Kuran’daki yerini? Bir buçuk yaşındaki oğlunu boğdurtan ve bunu yandaki çadırdan sey-reden Sultan kusursuzdur öyle mi? Vicdanı var mıdır . u sultanın?

Ve siz bu kanlı elleri huşu içinde öperek, bu dönem yine din adı-na hem de, körü körüne övmeden edemiyorsanız, bu aymazlığın din-deki yerini gösterebilir misiniz?

İşte o altı yüz yıllık şanlı tarihin en şanlı günlerinden iki sahne ve tarihe düşmüş koskoca bir kara leke! Hem de o tarihin en şanlıla-rından olmanın ötesinde adı kanunla özdeşleştirilen, yazdığı mektup-lara, “Ben ki, Cihan Padişahı Sultan Süleymanım ..” diye başlayanın

serüveninden bir başka sayfa... Cihan Padişahının yalnız cihangirliğini görüp, O'nun evlat katili olduğunu görmemek din gereği midir ki, Hoca sus pus olur bu cinayet karşısında. Dahası “onların çukuru bizim yücemizden de yücedir” diye över!

Cumhuriyet tarihini yok sayma adına, o şanlı tarihimize düşürülen bu ve benzeri kara lekeleri yok sayan kafaya ne demeli bilemiyorum.

Evet o altı yüzyıllık dönemin tarihi bizim tarihimizdir. Cumhuriyet tarihi bunun asla yadsımış değildir. Nasıl yadsınır ki, olumlu ve olumsuz yanlarıyla bizim geçmişimizdir. O geçmiş Anadolu'yu göz ardı etmiştir, o geçmiş Türklüğü aşağılamıştır. Ama olumlu yanlarıyla da gururumuz diyerek, olumsuzluklarını göz ardı edemeyiz. Neden mi? Çünkü o koca şanlı tarihi, bütün o olumsuzlukları gömmüştür tarihin koynuna. Bu durumda o olumsuzlukları yok saymak, tarihe ve ulusa ihanet sayılmaz mı?

Biz, iyisi mi Prof Cabiri'yi okumayı sürdürelim:

Hilafet ve Saltanat İlişki mi, çelişki mi?

Prof. Cabiri konuya değin uydurma hadislerle ilgili açıklamalardan sonra, hilafet teorisini irdeliyor. O'na göre:

“Ehli sünnet açısından, ‘hilafet teorisi’ içeriği belirsiz bir addır; teoriyi, yönetimin dayanması gerektiği durumun belirlenmesi anlamında kabul edersek, çünkü hadis, ‘Ümmetimde hilafet otuz sene’ der. Ondan sonra saltanat (*mülk*) olacaktır, biçimindedir”(279) (700-703). Hilafetin Peygamberden sonra 30 yıl süreceğine ilişkin, bizde de genel bir kabul var. Peki, bu durumda Peygamber'den sonra sürdürülen Hilafet kurumunu dine dayandırmak, şirke kadar uzanan bir durum

yaratmaz mı? Hele bunu şu ya da bu düşünceyle günümüzde geçerli saymak, Hilafeti kaldırdığı için Cumhuriyeti yadsımak ve Mustafa Kemal'i, Tagut, Deccal, Firavun, Nemrut diye nitelemek nasıl değerlendirilir dersiniz. Suç olması ayrı bir konu...

Prof. Cabiri'ye göre: "Son Peygamber de öteki peygamberler gibi yalnızca peygamberdi. Bir melik (*hükümdar*) değildi, devlet kurucusu değildi. (*Ali Abdürrezzak'ın El İslâm ve Usulü Hüküm'ünde ileri sürdüğü gibi*) İktidara çağıran biri de değildi.. "Cabiri bu son görüşe katılmıyor. Ona göre, Peygamber sadece devlet kurucusudur" (280). Yargısını şu görüşle destekliyor.

"Bize göre İslâm hem din hem devlettir. Ama dinle ilgili yaptığı düzenlemeler gibi, devlet için de düzenlemeler yapmamıştır, hatta devlet işlerini Müslümanların içtihatlarına bırakmıştır" (281).

Prof. Cabiri, İslâm siyasi düşüncesinin kurulmasında, Peygamberin "Muhammedi davet" döneminden çıkılarak oluşturulacak modelin temelleri, yeniden yorumlanarak yola çıkılmalıdır görüşünde Bu temel ilkeleri şöyle sıralıyor:

* "Onların işleri aralarında şura iledir."

* "İş konusunda onlara danış"

* "Dünya işlerini benden daha iyi bilirsiniz"

* "Hepiniz hepinizin çobanısınız, güttüğünüzden sorumlusunuz."

Cabiri, İslâm'da siyasi düşüncenin yeniden kurulmasını bu ilkelere dayandırıyor: Görülüyor ki, Cabiri, Kitap ve sünnetten ayrılmadan, çağdaş bir yönetim sistemi olan demokrasinin kurulabileceğine bu yorumla ulaşıyor.

Bizim bilim adamlarımız, politikacılarımız, ünlü yazarlarımız tarafından sözleri ve düşünceleri, evrensel bir bakış, zengin bir felsefe,

(280) Prof. Dr. Cabiri, agy. syf:703.

(281) Prof. Dr. Cabiri, agy. syf.704.

derin bir din bilgisi, sorunları çözebilecek irade, diye alkışlanan Hocaefendi'nin söylediklerini anımsayalım. “Fakat biz, İslâm'ın demokratik bir sistem olduğu düşüncesine karşıyız” (282).

Ama topluma, öyle bir medyatik nefes üflendi, üflenmeye devam ediliyor ki *(bu nefes üflenmesi Hocaefendi'nin üstadı, çağın dahisi diye övüldüğü Bediüzzaman'ındır)* doğrular çarpıtılarak, özelliğinden saptırılarak dilleniyor. Hem de din adına! Dahası Hoca tam bir demokrat ve hoşgörü sahibi olarak tanıtılıyor. Ne kadar demokrat ne kadar hoşgörülü (!) olduğunu göreceğiz!

Prof. Cabiri sonra: “Çağdaş anayasa fikhının açık gerçeklerinden olan bu sorunlarda ısrar edişi”ni İslâm siyasal düşüncesi “... konusunda kalem oynatan bazı yazarların, olaylara hâlâ, Maverdi ve çağlarının yönetim sistemini teorileştiren ve aynı zamanda Rafîzî Şîa'ya reddiyeyle meşgul olan öteki fukahânın etkisi altında bakmalarıdır...” diyor ve yargısına şu görüşle açıyor kapıyı: “Kur'an veya sünnette, yönetim sorununu düzenleyen hukuki nas (*kural*) yoktur. Bilakis, sorun, her çağın şartlarına ve şüranın gerçekleşme gereklerini dikate alması gereken içtihadî sorundur” (283).

Bu saptamadan sonra gelen yargısı çok önemli. Sıradan bir medrese kafasıyla, inançlı ama çağdaş bilimle aydınlanmış kafanın ayrıldığını gösteriyor Cabiri:

“Çağımızda, bütün insanlığın mirası olan modern demokrasi biçimlerinden başkası yoktur” (284).

Bu hükme varırken, tüm Arap siyasal ve sosyal düşünce tarihinin temel dinamiklerini ele alıyor ve çağına göre, hangi devlet ya da hükümdar tarafından hangi amaçla ve nasıl kullanıldığını belgeliyor. Doğruları ve yanlışları yine çağdaş bilimin nesnel ve eleştirel aklıyla değerlendiriyor ve bir sonuca varıyor. Ve en önemlisi, Cabi-

(282) F.G. İnsanlığın İftihar Tablosu- Sonsuz Nur, syf:429.

(283) Prof. Dr. Cabiri, agy:syf: 732.

(284) Prof. Dr. Cabiri, agy:syf: 732.

ri, zamana göre, sosyal ve siyasal görüşlerin ve yapının değişimini kabul ediyor.

Cabiri'nin şüranın günümüzde uygulanışına ilişkin görüşlerini aktararak, bilimsel görüşün, İslâm akidesini çağdaş yaşama uygulanabilir kılmasının örneğini görelim. Ve akılla dinin, dinle bilimin sentezini yaptığı tezine dayanarak Fethullah Gülen'in övgücülerinin yanlışlarına işaret etmiş olalım.

Cabiri ve günümüzde şûra

Şimdi o sonucu ve Cabiri'nin dayandığı tarihsel dinamikleri görelim.

Prof. Cabiri, devlet düzeninin temelinde Arap siyasetine etken olması gereken sosyal ve ekonomik yapıdaki değişimi şöyle özetliyor:

Geçmişte Arap siyasetine, siyasi düşüncesine temel olan, “Kabile”, “ganimet,” “akide” gibi üç önemli öğenin günümüzdeki karşılıkları şunlardır:

Özetle:

a. Kabile, artık günümüzde geçerli olamaz. Bunun yerini çağdaş toplum alır Yani: “bir medeni ve sosyal örgütlenme gerekir. Sendikalar, Partiler, bağımsız dernekler anayasa kuruluşları... Bir başka deyişle, siyasi toplum organları ile sivil toplum organları arasında belirginleşmiş bir toplum kurmak gerekir.

b. Ganimet de günümüzde geçerli değildir. Bu kavramın günümüzdeki karşılığı, vergici bir ekonomiye dönüşmelidir. Başka bir deyişle rantçı ekonomiyi üretici ekonomiye dönüştürmek gerekir... Sorunları bölgesel ve yöresel bir ekonomik gelişme ile ele alarak, bağımsız bir Arap üretiminin zorunlu temelini kurmak..

c. Akide'nin, salt düşünceye dönüştürülmesi gerekir... Bunun için, mezhepçi ve grupçu mutaassıp düşünce yerine düşünce özgürlüğüne, farklılık ve karşıtlık özgürlüğüne fırsat vermek gerekir... Bu-

nun sonucunda dini partici veya etnik kapalı grupların otoritesinden de kurtulunur. “Akidenin düşünceye dönüşmesi laik grupçu ve dogmatik aklın otoritesinden kurtulmak, dolayısıyla içtihatçı ve eleştirel akılla ilişki kurmak demektir” (285).

Öyleyse çağdaş Arap düşüncesi; toplumu, ekonomiyi, akli, saf akli ve siyasi akli eleştirmekle yükümlüdür... Bu eleştirme ilmi bir ruhla yapılmaksızın, uyanış, ilerleme ve Arap dünyasının birliğinden söz etmek, yalnızca hayal ve kuruntudan ibaret kalacaktır

Cabiri, “Öncelikle” diyor, “serbest demokratik seçimle şuranın uygulanma biçiminin belirlenmesi, cumhuri sistemde “devlet başkanı’nın görev süresinin belirlenmesinin yanı sıra, yürütme erkine ait görevlerin hem kralcı, hem cumhuriyetçi rejimlerde parlamento önünde sorumlu hükümetlere verilmesi, son olarak da devlet, hükümet ve millet meclisi başkanlarının görevlerini sonuncuyu iktidarın biricik kaynağı yapacak biçimde belirleme ilkeleri saptanıp kabul edilmelidir. Bu gerçekleşmeden ve yaşama geçirilmeden, çağımızda şurayı uygulamak mümkün değildir.

Burada, demokrasinin çağdaş gelişimine dayalı bir yorumla karşı karşıya bulunuyoruz. Bu yorum, Müslüman bir bilim adamının, bu gelişmenin İslâmi fıkıh sistemine aykırı olmadığını, bilime dayanarak açıklamasıdır. Temel ilke, iktidarın biricik kaynağının Parlamento olarak kabul edilmesidir” (286). Yeni egemenliğin kaynağı ulustur.

Burada bilimle dinin sentezine örnek bir yorum görüyoruz. Cabiri, dinin dinamiklerini çağın gelişmeleri doğrultusunda yorumluyor. Oysa Hocaefendi’nin tarihi dinamiklerimiz diye dayandıkları, bulundukları çağın gereklerine göre üretilen ve uygulanan düşünceler ve düşünce üreten din bilimcileridir. Hocaefendi bırakalım sentezi, geçmiş yüzyılların düşünce sistemlerini tartışmaya bile açmadan uygu-

(285) Prof. Dr. Cabiri, agy, syf: 734-736.

(286) Prof.Dr. Cabiri, agy, syf: 732.

lama arayışları içinde. Öyle ki, Hz. Peygamber’in, “İlim Çin’de de olsa alın” buyruğuna karşın, Batı biliminin Müslümanlaştırılmadan alınamayacağını söylüyor.

Şimdi, Hocaefendi’yi bilimle dinin sentezini yapıyor diye alkışlayanların ne denli haklı olduklarını öğrenmek istemez miyiz. Haydi şimdi Hocaefendi’nin bilimle dini nasıl sentezlediğini araştıralım.

V HOCAEFENDİ VE BİLİMİN MÜSLÜMANLAŞTIRILMASI

Hocaefendi ve Bilim - Felsefe

Konuya bir not düşerek girelim. Hocaefendi, felsefeye, filozoflara (287) ve pozitif bilimlere karşıdır. Tıpkı kendisiyle haşrolmak istediği çağın en büyük düşünürü ve dahisi diye övdüğü Bediüzzaman gibi. Üstadı felsefeyi reddeder, ‘hikmet’i onun yerine koyar. Çünkü üstadına göre hikmet, felsefenin çarpıklıklarına karşıdır, “Felsefecilerin tehafütlerini (*tutarsızlıklarını, düşüşlerini*) gözler önüne sermektedir. Bu konuda İmam-ı Gazali, ve Bediüzzaman eski yeni pozitivistlere karşı manevi müşahede dışı yol ve usullerle (*ele aldıkları konuları/notum*) o ilmin uzmanları gibi değerlendirmişlerdir ...” (288). Hocaya göre de hikmet işte budur...

Batı, yalnız bilimde değil, felsefede de öndedir ve Batı’yı Batı yapan da aklın özgürlüğünü ve insanın bağımsızca düşünebilmesini sağlayan, aydınlanma devrimidir. Gülen ve onun dünya görüşünü paylaşanlar, işte bunun ayırında olamadılar, olamazlar da! Oysa aydınlanma, filozofların ve düşünürlerin açtığı yolda gelişen insan aklının, bağımsızlığına kavuşmasıdır. Böylece, düşünce özgürlüğüne ulaşılmış,

(287) Şu sözler Hoca’nındır: “İmam-ı Gazali, gerçi filozofları tekfire kadar gitmiştir ama; filozofların da, nassları olduğu gibi kabul etmeyi aptallık sayma, ilm-i İlahiyi sınırlama, filozofları peygamberlerden üstün tutma, haşrı cismaniyi (öldükten sonra mahşer günü cisim olarak dirilme-notum) kabul etmeme gibi küfre götürücü inanç ve düşünceleri taşıdıkları da bir gerçektir.” Agy, syf:189.

(288) F.G. agy. syf:188.

insan aklının yaratıcılığıyla, felsefede ve bilimdeki kazanımları sonucu Batı uygarlığı yaratılmıştır. Doğu aradan geçen iki yüzyıla karşın, geleneklerin ağında çırpınıp durmaktadır. Neden? Çünkü Doğu toplumları, aklın bağımsızlığını getiren aydınlanma devrimini gerçekleştiremedikleri için, geleneklerine daha çok sarılarak mantığa, felsefeye ve bilime sırt çevirip, toplumsal yapı değişime kapatılmış, dondurulmuştur. Aklını bilim ve felsefeyle dizgeye bağlayarak doğru ve bağımsız düşünme ve anlama yetisini geliştiremedikleri gibi, geri kalmalarının buna dayalı olduğunun ayırında da olamamışlardır. Batı gerçeği tek yerde değil, bilim felsefesinin disipliniyle sürekli araştırmaktadır. Bu nedenle Batı’da bilim ve felsefe birbirini etkileyen bir alanda yan yana olmuştur. Bunun dinsizlik ya da dindarlıkla ilgisi olmadığını bilmeliyiz. Felsefenin ve aklın özgür ve bağımsızlığının reddi, İslâm dünyasının kısır döngüden çıkmasına engel olmaktadır.

Buna bizden ve konumuz içinden örnek verelim:

Kimilerinin sosyal bilimlerle ilahi bilimleri sentezlediğini söylediği, kimilerinin çağdaş bilge diye alkışladığı; Bülent Ecevit’in “İslâm âleminin felsefeden, bilimden ve düşünce özgürlüğünden uzaklaştıkça nasıl bağnazlaşıp, zayıfladığını bunun zararlarını vukfla ve cesaretle açıklıyor” diye övdüğü Fethullah Gülen’in ilim ve felsefe bakışını kendi sözlerinden öğrenmeye çalışalım:

Hoca aklın ve düşüncenin sınırlandırılmasını ister. Çünkü, “tecrübi düşünce acaibdir, pozitivizim putlaşmaktan, akıl tuhafıktan kurtulamamıştır. İlim şımarıklıktır, akla dayanmak aptallıktır” (289). Şu sözler onun: “ ...bunca zamandır ruhun ve ruhaniyetin, metafiziğin yerine ikame edilmek (*konulmak*) istenen o azgın akılcılık, o her şey olma iddiasındaki ilimcilik, kendi sahasındaki yeni tespit ve yeni tecrübelerin ağına alınarak iddiaları sınırlandırıldı ve ağızlarına fermuar vuruldu” (290).

(289) F.G. Ç. ve N/5. syf: 19-20.

(290) F.G. Ç. ve N/5. syf: 20.

Çağ ve Nesil dizisinin 5'inci kitabından aktaracağım şu satırlarla Hoca'ya yükletilen değerler arasında nasıl bir bağ bulunduğuşu saptayalım:

Akılcılık ve bilim, "...Şu son çağ ise, gökleri ve gökler ötesini bütünüylü defterden sildiğı ve yeryüzüne takılıp kaldığı için bu güne kadar sürüm sürüm süründü.... şimdilerde ise kendi tezatlarının/çeşliklerinin girdabıyla iç içe ve adeta bir kadelikler ağında.

"Evet, ömrünü, tabiatı tahlil ve yorumlamaya vakfetmiş bu dönemin materyelist ve bön insanı, kendi özüyle, kendi manasıyla hiç mi hiç ilgilenmediğı gibi, Rabbiyle münasebetlerinde de sık kaldığı, hatta bütün bütün tabiata, eşyaya ve aklın oyunlarına teslim olduğu için bunalımlar fasit dairesi (*kısır döngüsü/ED*) içine girdi.

Hocaefendi'nin mantığa ve bilime bakışının bir başka örneğini yine aynı yapıtımdan alalım

"Ta baştan bu dünyanın (*Batı uygarlığının/ED*) kurulmasında esas teşkil eden unsurlardan mantık, bağrında diyalektik felsefeyi ve mugalatayı yetiştirdiğı; fiziğın biricik semeresi ise, sayesinde toptan imhanın ne demek olduğunu öğrendiğimiz "atom bombası" oldu. Şimdilerde mantık gibi, fiziğın de kötü ellerde, nelere sebebiyet verdiğini ve vereceğini görüp hisseden günümüzün insanı, bütün politik gücünü bu canavarın dişini kırmaya ve dişinin dibindeki zehiri almaya harcıyor (291).

Mantığı ve diyalektiğı reddeden Hocaefendi ne yazık ki diyalektiğın tuzağına düşmüş. Eğer diyalektik düşünceyi reddetmeseydi, fiziğın yalnız atom bombası ve atomun da salt bomba için, kullanılmadığını anlardı. Mantığın diyalektik düşünceyi bağrında barındırmasının kişiyi doğru ve yararlı düşünceye yönelteceğini düşünmemenin nasıl bir yanılgıya yol açtığı görülüyor. Hocaefendi'nin bu sözleri düşünce çarpıklığının ta kendisi değil mi?

Hocaefendi, bizim cumhuriyetle birlikte, Batı'nın bu kısır dön-
gülü yaşamına katılmamızdaki yanlışlığın son 25 yılda anlaşılmaya
başlandığını, geleceğimizin bu nedenle yanlışlardan arınma yılları ola-
cağını söylüyor ve: “Evet” diye başladığı paragrafta cemaatine gele-
ceğinin Hira Dağı kadar yüce (292) olacağı müjdesini veriyor. “Evet,
tarihte öyle milletler görülmüştür ki, herkes onların dirilmemek üze-
re yok olup gittiklerini düşündüğü bir anda, bir ferd-i ferid (*başkala-
rıyla ölçülemeyecek kadar yüce, üstün bir kişi/ED*) veya bir avuç kud-
sinin üfledikleri hayat, tutuşturdukları meşale ve taşıdıkları enerjiyle
bir hamlede dirilmiş ve dört bir yanda imân, ümit ve diriliş solukla-
maya başlamışlardır. Bilhassa “Hira” bağlantılı kalabilmiş ve “Tur”la-
ra (*Tur: Musa Peygamber'in Tanrı'yla konuştuğu söylenen dağ/ED*)
açık yaşamış bizim dünyamızdaki bu dünya insanı ruh safveti, zekâ
duruluğu ve Kudretli sonsuza sınırsız irtibatı sayesinde şimdiye ka-
dar bin ölüm çukurunu atladığı gibi, bu defa da önünü kesen ve açıl-
maz gibi görünen şu handikapları bir bir aşacak ve ölümsüzlük ara-
sıtına ulaşacaktır” (293).

Hocaefendi burada doğrudan doğruya kendini ve cemaatini an-
latıyor ve ihvanlarına geleceğin kendileri için hazır olduğunun müj-
desini veriyor. O ferd-i ferid kendisi, bizim dünyamız dediği de ce-
maatidir.

Bilimi ve mantığı bir yana atmasının nedeni de cemaatin bilimin
mugalatasına (!) kanmasını önlemek olmalı.

Fethullah Gülen'in bizim dünyamız dediği dünyasından bir ke-
sit... İşte, o övgülere sığmayan adamın düşünce dünyası...

(292) Bilindiği gibi, Hira dağı, Paygamberimizin, vahiy öncesinde zaman za-
man gittiği ve orada huzur aradığı bir dağdır ve ilk vahiy, yani İKRA' suresinin ilk
ayetinin indiği dağdır. Bu nedenle bu yer İslâm dünyası için çok kutsal ve çok yüce
sayılır.

(293) F.G.Ç.ve N./5. syf: 86.

Bir felsefeci, bilim ve din

İşte, çoğu kişinin bilerek ya da bilmeyerek, açtığı okullarda bilim öğretilmesine önayak olduğunu sandığı, kendisinin de bilim ve felsefede üstünlüğünü onayladıkları Hocaefendi budur. Kısaca, toplumun bilime önem veren çağdaş bilge olarak kabul ettiği Hocaefendi ve İslâm dünyası bilimi felsefeden ayrı düşünmektedir. Bilimi felsefeden ayrı ve dinin gösterdiği gerçeklerle sınırlı tutmak, düşünme yetisinin körleşmesine neden olmuştur. Bu gerçeğin ayırıcında olabilmek için de felsefeye gereksinim vardır. Felsefeci Prof. Dr. Takiyyettin Mengüşoğlu'na göre,

“Düşünceler arasındaki bağlar tıpkı doğa olayları arasındaki bağlar gibi, gelişigüzel değildirler. Bu bağların da dayandığı ilkeler vardır... Düşünceler arasındaki bağları, düzenli yöneten bu ilkelerin bilinmesinin, bize bilimsel ve felsefi tartışmalarda, hatta günlük hayatta yardımı oluyor. Onların bilinmesi, ifade şekillerimizin kesin ve keskin bir şekle bürünmelerini sağlıyor. Böylece biz gizli kalması olası hataları hemen açığa çıkarabiliyoruz”

“Düşünceler hem bilimin, hem de felsefenin ortak malzemesidir ve her bilginin birinci derecede başvurduğu anlatım araçlarıdır” (294).

Kısaca felsefe düşünmeyi, doğru düşünmeyi öğretir, ve yine anlamak ve anlatabilmek için de, doğru düşünme ve algılama yanılmayı önler. Batı'da bilimin ve teknolojinin gelişmesinde felsefenin ve doğru düşünmenin, doğru düşüncenin rolü nasıl göz ardı edilebilir. Dahası Mengüşoğlu'na göre; inanma dünyası da felsefenin dışında düşünülemez. Çünkü inanma dünyasında insanla Tanrı arasındaki ba-

(294) Takiyyettin Mengüşoğlu, (TM) Felsefeye Giriş, Remzi Kitabevi, 5'inci basım, 1992 syf: 18-19.

ğın nasıl bir bağ olduğu araştırılmaz. Bunun gibi, inanma ile ilgili çok sorun tartışma dışı bırakılır. Dinsel bilgiler de bu soruna yaklaşılmazlar. Bu nedenle “Hiçbir bilimin dokunamayacağı bu problem grubunun da felsefe tarafından ele alınması gerekir.” Ama bu asla dilsizlik değildir. Bir düşünme disiplini, insanın kendini arayıp bulmasını denemesidir.

Mengüşoğlu’na göre: “Bütün dinler insana iyiyi yapmasını, kötütünden sakınmasını buyururlar... Bütün dinler tek bir bağ kurmada başarılı oluyorlar. Bu bağın amacı birdir ve onun yeri ise insanın kalbi olmalıdır... Çoğunluk hazır bir dinin içinde yetişir; onun buyruklarına göre hareket eder; onda teselli bulur. Sınırını aşmadığı, kötüye kullanmadığı (amaç dışı kullanılmadığı/ED) sürece, din topluma yararlı olur” (295).

Görülüyor ki felsefe ve felsefi düşünce doğrunun ve gerçeğin aranmasında insana yol göstericidir. Hocaefendi, Batı’nın İslâm dünyasını örnek olarak aydınlanma devrimini gerçekleştirdiğini övünerek anlatır. Gerçekten aydınlanma devriminin alt yapısını oluşturmuş düşüncenin ateşlenmesinde, yedinci ve sekizinci yüzyıl İslâm dünyasının rolü yadsınamaz. Ama Hoca bunları değil Gazzali’yi övüyor. Gazzali felsefeye ve filozoflara karşıdır. Dahası, İslâm’da içtihatların kapanmasına, böylece değişimin durmasına, müceddin/din/yenilikçi yetişmemesine ve günümüzün çözümsüz sorunları neden olanlardan biridir.

Fethullah Gülen ve onun dünya görüşünde olanlar, bir yandan İslâm’ı karşısında geri kalmışlığımızdan yakınır; öte yandan bu gerikalmışlığın nedenlerini, dinin yeterince uygulanamamasına bağlarlar. Şimdi bu tezin yerine, “İslâm’ın yanlış anlaşılması görüşü” getirildi. Bu görüş kalker da, “Siz daha dininizi anlayamamışsınız. Çünkü doğruyu söyleyebilmek için anlamak gerekir; hele bir anlayın da gelin” derler. Hocaefendi ne der acaba!

Mengüşoğlu, dinle insan ilişkisi ve bu ilişkinin yaşama yansıması ile bu konuda bilim ve felsefenin rolü hakkında der ki:

“Din insan ve dünya ile ilgili her şeyi, insanın başından geçen bütün olayları, herhangi bir şekilde yorumlamaya, anlamlandırmaya, açıklamaya çalışır. İşte dini, bilim ve felsefeden ayıran nokta da, onun her şeyi kendisine göre yorumlaması, açıklaması, her şeye bir anlam vermesidir. Halbuki bilim ve felsefe var olan şeylere bir anlam vermekten, her şeyi yorumlamaktan ve açıklamaktan sakınır. Fakat bilim ve felsefenin durakladığı yerde, din hiç sakınmadan yürüyebilir. Böylece din bütün soruları yanıtlar, insanları teselli eder, onlara umut verir; hayatın katı yanlarını yumuşatır, kutsallaştırır” (296).

Kutsala dokunulamaz bile

Ve böylece, bireysel ve toplumsal sorunlar çözülemez, çözüm-süzlük kısır bir döngü olarak kalır. Çözüm arayışları bu kısır döngüde sürer gider. Bizim gibi statik toplumlar hep çözüm peşindedir. Çözüm-süzlüğün nedenleri üzerinde durulmaz, aranmaz bile. Oysa, gerçek sorun, felsefeyi, bilimi ve mantığı reddetmekle başlar. Sorun, gelenekçi toplum yapımızı koruyan tutum ve düşüncenin aşılamayışındadır. Mengüşoğlu geleneklerine sıkı sıkı sarılmış bu tip toplumlara, statik-donmuş toplum diyor ve gelenekleri ikiye ayırıyor. Statik gelenek ve akıcı gelenek. Statik geleneğin, donmuş toplum yaratmasına karşın, akıcı geleneğin sosyal-birliğin yaşam koşullarını olumlu yönde değiştirdiğini, dinamik olduğu için, olumsuzlukları ayıklayan, yanlışlarını düzelten bir toplumsal yapı oluşturduğunu, böylece toplumun, koşullar değiştikçe olumlu yönde değiştiğini belirtiyor.

Statik gelenek toplumlarında “...insanlar, bu geleneğin katı olmasının sorumluluğunu insanlara değil; o insanların ortaya koyduğu formlara” yüklediklerinden, böyle bir toplumsal yapı içindeki insan-

ların bir araçtan, statik formların bekçisi olmaktan başka bir işe yaramayacağını belirten Mengüşoğlu'na göre, "insanlar en sonunda belli bir şekilciliğin uygulayıcısı" oldukları için, bu donmuşluğun ayır-dına varamazlar. Çünkü "Böyle bir şekilciliğin sakatlıkları, ancak bilim ve felsefeyle ortaya çıkıyor, kendilerin ele veriyor." Bilim ve felsefeden uzak toplumların bu çıkmazdan kurtulmalarının olanaksız olduğunu söyleyen Mengüşoğlu; Doğulu toplumlar insanının objektif olamayacağını, "çünkü içi ve dışı bir bütün olan çocuk gibi davranmanın güç olduğunu, şekilciliğin objektif olmayı önlediğinden, ister istemez şekle göre devinerek objektifliğin terk edileceğini" vurguluyor (297).

Ve bu bağlamda da, şekilcilik, ancak gerçeğin kararmasına neden olacaktır diyor

Bu bilimsel açıklamalar, Gülen Hocaefendi'yle ilgili konuların anlaşılmasına yararlı olmanın ötesinde, Gülen cemaatinin bizi nasıl bir geleceğe çağırdığını anlayabilmemiz için dersler çıkarmamıza yardımcı olabilir mi bilemiyorum? Eğer olabilirse, böylece, Gülen ve cemaatinin dikkatle incelenmesinin gerekliliği anlaşılacaktır. Ayrıca, emperyalist sistemin bizi neden din ağırlıklı bir sistem içine kilitlemek istediği ve bunun için Gülen Hocaefendi'nin seçildiği de Çünkü o model için en uygunu Gülen ve cemaati olacaktır.

Gelişmeleri bu açıdan incelediğimizde görüşümüzde yanılmadığımız anlaşılacaktır.

Bu gerçeği, Hocaefendi'ye anlatma ve benimsetme olanağı bulunmadığını söylemeliyim, Çünkü o her konunun, salt dinsel açıdan ele alınıp, İslâmi esaslara göre çözüleceği kanısında. Bilime ve felsefeye olumsuz baktığı için de, cemaatiyle birlikte, toplumsal değişimin karşısındadır. Bunun toplumsal değişime engel oluşturduğunu, yeni bir güç olarak geliştiğini söylemek doğru bir saptama olmaktadır.

Fethullah Gülen'in bu çelişkili düşünce yapısına karşın, son yıl-

(297) T. Mengüşoğlu, agy, syf. 188 vd.

larda giderek artan popülaritesi ve özellikle değişik kişi ve çevrelerle kurduğu ilişkiler, büyüteç altına alınmasını gerektirecek niteliktedir. Önceden de değindiğimiz gibi, bu durum Nevval Sevindi'nin de dikkatini çekmiş olmalı ki, Gülen için “fenomen adam” demişti.

Bu fenomenin gerçekte toplumsal bir güç olarak geliştirildiğini görmezden gelmenin, sorumluluğu taşınacak gibi değildir. O gücün hedeflerini gördükten sonra, getireceği sonuçları düşünmemek ve önlem almamak yalnız aymazlık sayılamaz. Bunun aymazlıktan öte ihanete uzanan bir sapkınlık olduğunu söylemenin görev olduğunu düşünüyorum.

Bilimin

Müslümanlaştırılması

Fethullah Gülen, Papa'ya yazdığı ve ziyaretinde elden verdiği 09 Şubat 1998 günlü mektubunda, “Bilginin tamamı Allah'a aittir ve din Allah'tandır. O halde bu ikisi nasıl çelişebilir?” diyor. Sonra bu düşünceyle doğrudan ilgisi olmaması gereken öneriyle sürdürüyor sözlerini: “İnsanlar arasında anlayışı ve hoşgörüyü arttırmaya yönelik dinlerarası diyaloga yönelik ortak gayretlerimiz çok iş görebilir?” Tam Gülen'e göre bir anlatım. Bu diyalogla görülecek işler neleri kapsar dersiniz? Bu sorunun yanıtı, paragrafın birinci tümcesinde aranmalı diye düşünüyor insan. Bu tümcede, Hoca dinle bilimin çelişki içinde gösterildiğini ileri sürüyor ve diyor ki: “Beşeriyet, çelişen görüşleri ortaya koydukları gerekçesiyle, zaman zaman bilim adına dini, din adına da bilimi inkâr etmiştir.”

Bu tümceyi başa alarak yukardaki aktarmayı yeniden okuyalım (298). Hoca'nın amacını anlayabiliriz artık. Bu diyalogla, Hoca, bi-

(298) Bu tümce şöyle: “Beşeriyet, çelişen görüşleri ortaya koydukları gerekçeyle, zaman zaman bilim adına dini, din adına bilimi inkâr etmiştir. Bilimin tamamı Allah'tandır. O halde, bu ikisi nasıl çelişebilir? İnsanlar arasında anlayışı ve hoşgörüyü arttırmaya yönelik dinlerarası diyaloga yönelik ortak gayretlerimiz çok iş görebilir?”

limle dinin sentezini (!) yapmak istiyor. Nasıl mı? Bilimi Müslümanlaştırarak ya da bilimi yanlış yerden doğru yere aktararak. Evet yanlış okumadınız, Hoca “Bilimi Müslümanlaştırma” projesi arayışında. Kanıtını birlikte göreceğiz. Önce Hocaefendi’nin, bilimin Batı’daki yerini yanlış bulan, dahası bilimsel araştırmada maddeyi reddeden sözlerini okuyalım: Böylece onun mantık dizgesini yakalamış oluruz. Çünkü, o dizgeyi bilmeden Gülen’i anlamak zor, dahası olanaksızdır. Nedeni, Gülen’in açık değil, gizli-enigmatik söz ustalığına soyunmuş bir çağdaş derviş oluşu mudur ya da Bediüzzaman’ın mantık dizgesinden mi kaynaklanıyor bilinemez!

Bu değinmeden sonra şimdi, Hocaefendi’yi dikkatle okuyalım:

“Günümüzde mevcut pozitif bilimler hemen bütün şubeleriyle, Batı materyalizmine dayanır. Batı’ya göre madde esastır... Zannediyorum ilim, bugün, oturduğu aynı zeminde oturmasına devam ettiği sürece, onu Müslümanlaştırmak mümkün olmayacaktır. Ancak, bir gün, Müslümanlar, Batılılara ait mevcut kriterleri, ellerinin tersiyle itip, keşfedilen her şeyi tekrar laboratuvara alıp incelemeye tabi tutabildiği ölçüde müspet neticeye ulaşmanın mümkün olabileceği söz konusu olabilir. Şu anda ilmin oturduğu zemin yanlıştır” (299).

Nasıl buldunuz Hoca’nın İslâmî bilim tezini!

Peki bu yanlıştan neler doğar: “Yanlışla doğruya varmak ise imkânsızdır. Doğru bir maksadın vesileleri de doğru olmalıdır.”

Demek istiyor ki, bugün bilim yanlış yoldadır.

Doğruya varmak için ne yapılmalı sorusunun yanıtını da veriyor Hocaefendi: “Ancak bir gün, Müslümanlar, Batılılara ait mevcut kriterleri ellerinin tersiyle itip, keşfedilen her şeyi tekrar laboratuvarlara alıp incelemeye tabi tutabildikleri ölçüde müspet neticeye ulaşmanın mümkün olabileceği söz konusu olabilir”miş.

Hoca’nın burada söylemek istediği, İslâmî Bilimlerin nedensel-

lik kuramıyla ilişkilerine değinen bir görüş olmalı. Çünkü Hoca, pozitif bilimlerin nedensellik ilkesine bağlılığını, “dalalet ve inhıraf” (*yoldan çıkma ve sapma*) olarak görür. Nedensellik bilimde ve yaşamda sebeple sonuç arasındaki ilişkiyi anlatır. Oysa dini öğreti sebebi kabul etmez, sonucun yalnız Tanrı tarafından oluşturulduğunu, ilk ve son ile aradaki her şeyin Tanrının eseri olduğu görüşündedir. Hocaefendi de mancının gereği olduğu kadar, Bediüzzaman’ın halefi olarak, nedenselliğe karşıdır. Bediüzzaman’ın Mesnevi adlı eserine yazdığı önsözde, üstadından aktardığı şu sözler onun bilime bakış açısını gösterir.

“Akli ve felsefi ilimlerin insana zarar verdiğini” söyleyen üstadının sözlerinden önce, çağdaş, bilge bilimle kalbin sentezini yaptığı sosyolog ve tarih bilimcilerimizce kabul edilen Hoca’nın şu sözlerini okuyalım:

“Bediüzzaman’ın enfes tespitlerinden biri de; kalbi ve ruhi hayata yelken açmamış kimselerin, akli ve felsefi meselelerle iştigal etmesinin (*uğraşmasının*) hem bir hastalık emaresi hem de hastalık yapan bir virüs olduğu gerçeğidir.” Gülen, aklın ve felsefi düşüncenin insanı doğruya götüremeyeceği düşüncesindedir. Çağının dahisi diye övdüğü üstadı da öyle. Kulak verelim şu sözlerle:

“Arkadaş! kalb ile ruhun hastalığı nisbetinde felsefe ilimlerine meyl-ü muhabbet (*sevgiyle eğilim/ED*), ziyade olur. O hastalık da, u-lum-u akliye tevağğul etmek nisbetindedir. (*O hastalık da akla edilen bilgilere düşkünlükle paralel gelişir/ED*) Demek ki, manevi hastalıklar insanları akli ilimlere sevketmekte... ve akliyat ile iştigal edenler de emraz-ı kalbiye müptela olmaktadır. (*Akla uygun davrananlar kalp hastalığına tutulmaktadır/ED*)”.

Hoca, bunu üstadının enfes tespitlerinden biri olarak sunar. Böylece kalp hastalıklarının nedeni anlaşılmış olmuyor mu? Ama nedense Hoca bu saptamaya yeterince inanmıyor olmalı ki, basından öğrendiğimiz kadarıyla, kalbinden hastalanınca doğru Amerika’da alıyor soluğu. Hem de Batı’nın materyalizme dayalı eğitim sistemiyle yetişmiş doktorlarına emanet ediyor kendini!. Yoksa Hoca kalbinden

hasta değil mi? Oysa 1997'deki hicretinde, Hoca'yla görüşmek için ta New York'lara giden Nevval Hanım'ın yazdığına göre, Kalbinin i-ki damarı tıkalıymış. ABD'de Cleveland Kliniği'nde anjiyo olmuş, Şe-ker ve tansiyon hastasıymış (300). Doğrusu anlayamadım, neden kal-binden hasta olsun Hoca! Yoksa o da selefini dinlemeyip, felsefeye ve akli bilimlere mi tevağğul etti.

Bu mantık yürütmelerle uğraşmayıp çağın dahisini dinleyelim is-terseniz. Bakın daha ne çelişkiler saptayacağız.

Hocaefendi aktardığımız paragraftan sonra; “Üstadın orijinal bir tespiti daha” der ve şöyle sürdürür: “Sebeplere riayet bir sorumluluk olsa da, onlara tesiri hakiki vermek, *(sebeplere uymak bir sorumlu-luk olsa da, etkinliğini gerçek kabul etmek/ED)* apaçık dalalet ve in-hiraf (yanlışla düşmek ve yoldan çıkmak/ED) onlara riayet etmenin yanında neticeyi Allah'tan bilmekse bir istikamettir. *(Bunun yerine gerçeği Allah'ta aramak doğru bir yoldurED)*” (301).

Ne dersiniz, Hoca üstadının bu bilimsel öğüdünü tutarak hasta-lığının nedenini Amerika'da arayacağına, sonucu Allah'ın takdirine dayanarak bekleseydi ya, denmez mi?

Hoca, bu orijinal tespitinden (!) sonra, üstadından şu örneği ak-tarıyor: ‘Köpek kendisini besleyenin sahibi olduğunu sanır; köpeğin sahibine gösterdiği sadakat işte bu görünüşe, yani nedenselliğe daya-nır. Oysa gerçekte onu besleyen ona bu nimeti yaratan ‘müni-mi ha-kiki *(nimetin gerçek sahibi/ED)* olan’ Allah’tır. Köpek bunu bilmez., bu nedenle körü körüne sahibine bağlıdır. Ama bir çok hayvan köpek gibi değildir. Örneğin kediye de sahibi besler, ama kedi, köpek kadar sadık değildir. Bediüzzaman der ki: Kedi “senden beklediğini alana kadar seni sever. Sonra aranızda hiçbir muarefe (ilişki) yokmuş gibi davranır. Ve kedi mır mırları olan ‘lisan-ı hal’ ile ‘Ya Rahim! Ya Ra-him! Ya Rahim’ diyerek ibadetini eda eder!”

(300) N.S. agy: syf: 11.

(301) F.G. FF/2 syf:212.

Peki, bunda ne var diyeceksiniz haklı olarak. Ne olduğunu Bediüzzaman'ın "orijinal tespitinden" öğrenelim: "Kelpte hırs-ı marazi fazla (*engellenemeyen istekle dolu/ED*) olduğundan zahiri/görünen sebeplere öyle bir ihtimam ile yapışır ki, bu onun Mün'imi Hakiki'den bütün bütün gafil olduğunu (*gerçekte kendisini doyuranın Tanrı olduğunu bilmediğini/ED*) gösterir. Mün'imi Hakiki'ye karşı gafletine (*kendisini doyurana bilmemesinin cezası olarak/ED*) ceza olarak necis/pis hükmü almıştır ki, tahir (*onu besleyeni bilmemesinden dolayı ceza olarak pis sayılmış ki, pislikten kurutularak temiz*) olsun. Zira hükümler, hadler günahlara keffaret olmak için vaz'edilmişlerdir... (*Çünkü kurallar ve cezalar kusura ya da suça karşılık olarak konulmuşlardır.*) Ve kelp insanlar arasında tahkir damgasını gafletine keffaret olarak yemiştir." (*Bu nedenle de köpek insanlar arasında pis öğrenilir olma damgasıyla anılır/ED*) (302).

Bu örneklerden, Hocaefendi Batı'dan aldığı bilimi, ancak sebep ögesinden arıtarak mı Müslümanlaştıracak dersiniz. Bilimi hazır reçete olarak alıp, sonuçlara İslâmi cübbe giydirecek Müslümanlaştırması akla uygun sayılamayabilir, Hoca da zaten akla uygun olanı değil nakle uygun olanı seçmeyi önermiyor mu? Ama bunun da olmazlığını söylüyor. Şu sözlerle ne demek istiyor, bir olmazlığa işaret ediyor olmalı. "Bizim okuduğumuz fen bilimleri henüz bizim kriterlerimiz açısından sağlam bir blokaja oturtulamadı" (303). Diyor ama, sonuçtan umutsuz değil. Çünkü cemaatin misyonu için yapılamayacak özveri yoktur. Bu inançla "Bu önemli misyon için de yine inkılapçı ruh gerekiyor" diye başladığı sözü şöyle sürdürüyor:

(302) İslâmın hak mezhep olarak kabul ettiği dört mezhepten (Hanefî, Şafîî, Hambelî ve Maliki) Maliki mezhebi kelpi/köpeği necis/pis saymaz. Bu konuda ki bir dörtlük Hoca'nın ve üstadının mugalata içinde olduğunu anlatacaktır. "Tahir efendi bana kelp demiş./ İltifatı bu sözde zahirdir/Maliki mezhebindenim zira/ İtikatımca kelp tahirdir." Maliki mezhebi inancına göre köpek pis değildir, temizdir. Ve yine İslâm'da Maliki mezhebi de hak mezheptir. Bediüzzaman'ın ve Hoca'nın çelişkisine ne dersiniz?

(303) F.G. Prizma/I, syf:60.

“Onlar (*inkılapçı ruh taşıyanlar/ED*) şu anda mevcut her türlü düşünce ve anlayışı, İslâmi meseleler dahil yeniden kucaklayacak, Kitap ve Sünnet’le tespit edilmiş nassların dışında her şeyi yeni anlayışla değerlendirmeye tabi tutacaklardır... Bunun için de tekniğin en ileri seviyedeki imkânlarından mutlaka yararlanılmalı ve mesela, konu hadis ise, rical kitapları (*önceki büyük İslâm bilginlerinin kitapları/ED*) bir daha gözden geçirilmeli, metin ve kriterlerine göre kontrol edilmeli”ymiş!

Kimlerdir o rical diyorsunuz değil mi? Hadis ilmiyle uğraşan İslâm alimleri. Örneğin Buhari, İmam Beyhaki, Darekutnu gibi!

Sanırım siz de benim gibi, çağdaş bilimin tekniğini anladınız. Hoca önce İslâmi bir çevre yaratacak ve o çevre bilimin Müslümanlaştırılması için ilk adım olacak.

Evet böyle diyor. Çünkü ancak böylece “Kültürümüz, hakiki kültüre sahip insanlar tarafından diriltilip hayata girilecek ve yine onlar tarafından hayatîyet devam ettirilecek. Tabii böyle bir misyonu yüklenecikleri yetiştirmek de yine bizlere düşüyor”muş! (304). Kimler mi bunlar, “Altın Nesil/Işık Süvarileri”. Hocaefendi’nin okullarında yetişenler...

İslâmi Bilim mi, Müslümanlaştırma mı?

Hoca’nın, bilimin doğru yere alınarak İslâm laboratuvarlarında Müslümanlaştırma yöntemi mi ya da İslâmi bilim yöntemi mi diye soralım ve bu konudaki başka görüşlere bakalım:

Son yıllarda, İslâm dünyasında, bilimselliğin İslâmla ilgisi, ya da İslâmi bilim kavramları ve yöntemleri tartışılmaktadır. Bu tartışma, felsefede ve eğitim felsefesinde yöntem olarak ele alınmakta, ko-

nu bilimin Tanrı'nın birliğine-tevhide aykırı olup olmamasında düğümlemektedir.

Washington Üniversitesi öğretim görevlilerinden Seyyid Hüseyin Nasr, Hoca'nın, Bilimin Müslümanlaştırılması olarak formüle etmek istediği konuda düşünce üreten bir bilim adamı! Onun terminolojisi olan "İslâmî Bilim" konuya daha yakın, daha çok tartışmaya açık bir kavram olmalı diye düşünüyorum.

Nasr'a göre: "İslâmî bilim, Kur'andan kaynaklanmış, Kur'anî vahyin merkezini oluşturan Tevhid doktrini üzerinde (*Tanrı'nın bilgi temeline dayalı/ED*) temellenmiş, bir yandan İslâmî evren tasavvuru, (*İslâmcı dünya görüşü/ED*) diğer yandan bilgi tasavvuru (*bilgi kur-gusu/ED*) çerçevesinde gelişmiş bilimdir. Yoksa 'ne kadar samimi olursa olsun', herhangi bir Müslümanın bir bilime katkıda bulunması veya onu geliştirmesi o bilimi İslâmî kılmaz" (305).

Biri bilimin İslâmî olmasını İslâmî evren tasavvuru/varsayımı ve bilgi varsayımına/tasavvuruna bağlıyor, ancak yine temel olarak Tevhid doktrinini alıyor. Gülen Hoca, bilimin Batı tarafından saptanmış kuralların sonuçlarını yeniden laboratuvara alıp inceleyerek tabi tutarak, Kur'an ve Sünnete uygunluğu saptananları alıp bilimi böylece Müslümanlaştırmış olacağını düşünüyor. İkisi de sonuçta bir yerde, bir düste birleşiyorlar gibi.

Ancak, Nasr'la Hocaefendi arasında birleştirilmesi güç engel de var. Çünkü Nasr nedenselliğe karşı değil, ayrıca tarihselliğe önem veren bir bilim adamı. Nasr, İslâm âleminin bilimsel alanda ileri olduğu dönemden örnekler vererek nedenselliğin bilim için gerekli olduğu görüşünde. Nasr der ki:

"İbni Sina gibi, klasik Müslüman bilim adamlarınca da geniş bir şekilde tartışıldığı zan-kuşku (*çünkü modern bilim gözlem, araştır-*

(305) Prof. Dr. Seyyid Hüseyin NASR, Washington Üniversitesi Öğretim Üyesi'nin "İslâmî Bilim Nedir/ What Is Islamic Science" adlı yazısı. Yazı, Mevlut Uyanık (AÜ.İlahiyat Fakültesi Araştırma Görevlisi) tarafından çevrilmiş ve "İslami Araştırmalar" dergisinin 7'nci cilt 1'inci sayısında yayımlanmıştır.

ma, deney yöntemini kuşkudan kurtulmak için seçmiştir/ED) varsayımlarla bilimsel etkinlik sürecinde bir yeri vardır. Bunlar gerçek nedenleri keşfetmekte ve bunları zahiri/görünür sebeplerden ayırmakta yardımcı olabilirler.” Nasr’ın burada bir notu var, “Fakat” diyor, “zan ve varsayımlar, İslâmi bağlamda, her zaman yakîniligi/kesinliği ima eden bilimce asla yanlışlanmamalıdır” (306).

Kuşkusuz bu görüş de tartışmaya açıktır, ama Hoca’nın tezinden daha sağlıklı görünümündedir. Çünkü Nasr, modern bilimin çıkış noktasını, yani sebep sonuç ilişkisini reddetmediği gibi, onun kesin bilgiye giden bir yol olarak kullanılabileceğini kabul ediyor. Ayrıca bilimdeki sürekli değişimi ve bunun bilimsel yoldan belirlenmesini, kuşku, gözlemi, inceleme ve araştırmayı, deneyi ve tümevarımı kullanır. Onun bilimsel araştırmasında “akılla ilkelerden sonuçlar çıkarmak... modern bilimsel metodoloji denilen olgu ve bunun kapsayıcı bakış açısıyla temasa geçmek” de vardır (307).

Hoca’yla birleştiği nokta, “bilginin her türünün Allah’a aidiyetiyle” ilgili. Ancak Nasr’a göre, “Allah katında zaten mevcut olan bilginin örtüsünün kaldırılması gerekir ki, bunun nasıl sağlanacağı konusunda aydınlık” yok. Ama Hoca’nın çağın en büyük mütefekkeri, çağın dahisi olarak selamladığı üstadı Bediüzzaman bunun yolunu şöyle gösteriyor. “Bu itibarla ferşten arşa, ezelden ebede kadar pek çok dairelerle alakalı işlerde insana düşen sadece ve sadece duadır... Öyle ise, çocuk, eli yetişemediği bir şeyi peder ve validesinden istediği gibi, kul da acz-u fakriyle (*Tanrı’nın karşısında aciz ve zavallı bir kul olarak*) Rabbine iltica edip/sığınıp, her şeyi O’ndan istemelidir” (308).

Kısaca bilim de Allah’tan istenmelidir, o rahmeti bol bilimi isteyeneye verir. İslâm dünyası istemeyi mi bilmiyor, ya da içlerinde ateist-

(306) Prof.Dr. Hüseyin Nasr, aynı yerde, syf:11.

(307) Aynı yerde, syf, 9.

(308) F.G. FF/2, syf: 216.

lerin de bulunduğu Hıristiyanlar, bilimi akılla mı elde ediyorlar diye düşünmez misiniz? Ya da onlar gerçekten Tanrı'ya bizden daha mı yakınlardır!

İnsan elbet düşünüyor, peki biz hep dua ile uğraşırken, Batı bilimi kendi çabasıyla araştırıp buluyor, Tanrı neden onlara veriyor bilimi ve verileri. Şu halde ya biz dua etmesini bilmiyoruz ya da yöntem yanlış.

Şimdi, Gülen cemaatinin Türkiye'yi düze çıkaracak yöntemle çalıştığını söyleyenler bunca saçmalığa acabane diyecekler. Rahmetli ananın bir sözü vardı, “her şey dua ile olsaydı gökten köpeklere kemik yağardı.” Bu, duayı reddetmek değildir, önce “deveni bağla sonra Tanrı'ya havale et” anlamındaki hadisin halkımızca yorumudur.

Hoca'nın tezi mi? “Bilimin Müslümanlaştırılması” deyimi ve tezinin, şimdilik bilimselliği tartışılmasa da, teolojideki ve pozitif bilim felsefesindeki yeri, uygulama alanı ve biçimi ancak, ‘Altın Neslin Işık Süvarileri’nce bulunacaktır.

Bu nedenle Gülen'in, Papayla el ele vererek sağlayacağı hoşgörü ortamındaki diyalogla, bilimi bugünkü yanlış yerinden alarak, İslâm dünyasının laboratuvarlarında test edip, “Müslümanlaştırması” düşüncesi gerçekleşeceğı benzemiyor. Kuşkusuz Gülen bu özgün tezinin bilimselliğinden (!) emin olarak uygulamaya konulacağı anı hazırlama uğraşını sürdürecektir.

Hocaefendi, Altın Neslin Işık Süvarileri'ni (309) İslâm Rönesansını gerçekleştirecek bir misyonla yetiştiriyor. “Bu önemli misyon için de yine inkılapçı ruh gerekiyor” diyen Gülen şöyle sürdürüyor: “Onlar, şu anda mevcut her türlü düşünce ve anlayışı, İslâmi meseleler dahil yeniden kurcalayacak, Kitap ve Sünnet'le tespit edilmiş nassla-

(309) “O'nun (Kitabımızın) neşrettiğı nur sayesinde, niceleri kendilerini aşarak başkaları için yaşama çizgisine ulaşmış...ve her biri, insanlığı sonsuza taşımaya azmetmiş birer ışık süvarisi olmuştur. Her şeyi sonsuzluk aşkı etrafında örgüleyen ışık süvarisi.” F.G. Çağ ve Nesil/6, syf: 177.

rın dışında her şeyi bu yeni anlayışla değerlendirmeye tabi tutacaklardır” (310). Ama herhangi bir konu eğer kitap ve sünnette yer almışsa, o konu ayrıca laboratuvara girmez. Çünkü naslar test edilemezler. Dahası, bilimin bulgularının doğru ya da yanlış olup olmadığı, kitabın düsturlarıyla denetlenecektir.

Bu sorunlara çözüm arayan Hoca, Batı ile aramızdaki bilimsel farkı, Papa ile el ele vererek kapatıp, din gücüyle Batı’yı geçeceğimiz kanısında mı dersiniz! Sanmıyorum, Gülen Papa’yı da kendi amacı doğrultusunda kullanma düşüyle mahmur!

Bu konuyu Hoca’nın bir başka düşününün yorumuyla noktalamalıyım:

“Kültürümüz, hakiki kültüre sahip insanlar tarafından diriltilip hayata geçirilecek ve yine onlar tarafından hayatıyeti devam ettirilecektir. Tabii böyle bir misyonu yüklenecikleri yetiştirmek de yine bizlere düşmektedir” (311).

Altın Neslin niçin yetiştirildiği anlaşılıyor değil mi?

Çelişkiler içinde bir derviş

Fethullah Gülen’in böylesine çelişkiler ve yanlışlar içinde olmasının nedeni, ne mi ola? O, yaşamın, bilimin ve felsefenin birbirleriyle ilişkilerini reddeden, dahası felsefeyi ve pozitif bilimi kabul etmeyen bir düşünce yapısından kurtulamıyor. O’na göre tek gerçek vardır, mutlak gerçek: “Allah” ve “bilimin tamamı Allah’a aittir.” Ama bilimin insanoğlu yararına kullanılmasının yöntemini bilmediği gibi, uygulama için Batı’nın elde ettiklerinin Müslümanlaştırılması gibi bilim dışı garip bir yöntem önerir ki, uygulama olanağı olabilir mi bilemiyorum!

(310) F.G. agy. syf: 60-61.

(311) F.G. agy.

Bu görüş yüzyıllardır İslâm âleminin sımsıkı sarıldığı inanç dünyasının ayrılmaz ögesidir. Ve bu öyle bir saltıklıkla korunur ki, post modern bir sistem kurma çabasında olduğu savlanan Hocaefendi bile, bilimi Müslümanlaştırma dışında yeni bir tez geliştiremez., geliştirmeyi de düşünemez. Çünkü ona göre, bilimin din ile sentezi sağlanmadıkça gerçek yerini bulamaz. İşin garibi, Hocaefendi her nasılsa, hastalandığında sağalmak için Amerika'ya uçar. Orada bilimin yanlış yerde olduğunu ve Müslümanlaştırılmadığını bile bile ya da göz ardı ederek, doktor ve personele duyduğu hayranlığı övgülerle süslediği dualarıyla dile getirir. Kendini bu “mümin sıfatlı” insanlara teslim eder. Çelişkinin böylesine ne demeli bilemiyorum diyecektim ki, Hoca'nın New York söyleşisinden bir bölüm geldi usuma: Hadi birlikte okuyup düşünelim:

“Mesela burada bir şeye hayran kaldım, burada mükemmel ve işleyen bir sistem var. Hastanede tüm doktorlar herkesin işini aynı anda yürütüyor, sizi incitmiyor. Hastanede en az yirmi doktor, otuz hemşire gördüm, biri hariç bizdeki kimi doktorların abus çehresine hiç benzemiyor onlarınki. Sıcak ve inandırıcı, güler yüzlü davranıyorlar; şimdi bu mümince bir sıfattır. Beriki mümin camiden çıkmıyor ama, mümin sıfatlarından mahrumsa işin esprisinden mahrumdur, bütün hayatı boyunca mahrum yaşar. Bu bana çok önemli geliyor” (312).

Hoca nedense, ABD'deki doktorların yetişme ve çalışma koşullarını, mesleklerindeki özgür araştırma ve bilimsel akılla bilimsel gerçeğe ulaşma konusundaki özgürlüklerini ve bağımsızlıklarını, özlük haklarındaki farkı göz ardı ediyor. Böylece, o sistemin yerinde görmediği akla dayalı bilimin eseri olduğunu göz ardı ederek bizim doktorlarımız ve hastanelerimizle ölçümlüyor. Sanıyor ki, “her şey için mümince nitelik” yeter. Dikkat ederseniz, ölçü olarak mümince nite-

liğı almış. Yalnız o mümince nitelikle neden Batı'nın bilimde aldığı yolu alamadık sorusunun yanıtı, ya biz asla o mümince niteliği kazanamıyoruz olacaktır; ya da Batı'nın bilimsel çalışmalarının onaylanması... Bireyin ya da toplumun insanlığın yararına hayırlı bir iş yapmaları gerektiğinin altını çizelim önce. Çünkü Tanrı kitabında, en çok insana, insanlara seslenir. Peygamberimiz de Veda Hutbesinde tüm insanlığa seslenmiştir.

Ama isterseniz önce şu mümince nitelik üzerinde duralım . Çünkü burada da karşımıza aynı mantık çıkıyor. Bu mümince niteliğin ölçüsü, mezheplere, tarikatlara göre değişmez mi dersiniz? Evet Kuran ve sünnet müminin niteliklerini belirlemiştir ama, uygulamayı gördükten sonra hangi ölçüde birleştirebilirsiniz ki, onu alalım.

Gülen'in düşünceleri, kendi alanı içinde kalmak koşuluyla saygıyla karşılanacak bir görüş içerir. Kimsenin inancına ve düşüncesine karışmak gibi bir dünya görüşünü benimsemiş değiliz. Ama, eğer bu düşünceyi bayrak gibi ele alan olursa, bize de, onu eleştirmek hakkı tanınmış olur. Elbet objektif olmak koşuluyla!

Ve hemen usumuza gelen bir soruyla soruşturalım, Hoca'nın bu görüşlerini. İslâm Tanrı'nın “Ey insanlar, dininizi bugün ikmal ettim, size din olarak İslâmı beğendim” ayetiyle, insanlığı çağırdığı evrensel bir inanç sistemidir. Ve İslâm dünyası, bu mesaja uyan bir dünya görüşünün sahibi olmakla övünür. Bu açıdan bakıldığında, eşrefi mahlukat (*yaratılanların en şerefliisi insan*) olmanın ötesinde, mümin niteliğiyle de seçilmişin seçkini insanlardan oluştuğunu kabul etmesine karşın, İslâm âlemi “Allah'ın yanında olan bilimi” neden doğrudan alamıyor dersiniz?

Bir başka anlatımla, örneğin tam bir İslâmca yaşam örneği olan Hocaefendi bir tıp bilgini, bir astronomi bilgini olamıyor. Sen hem bilginin yerini bil, hem de ona ulaşama. Bunlardan birinde bir yanlışlık yok mu?

Oysa, İslâm âleminin birey ve cemaat olarak Tanrı'ya olan bu yakınlığın gereklerini yerine getiremediği ileri sürülemez kanısında-

yım. Çünkü, Hoca'nın inanç sistemlerini bozulmuş olarak gördüğü (313) ve beğenmediği (!), ama elde ettikleri bilimsel verilerden ve teknolojiden yararlandığımız Batı, nasıl oluyor da, Hoca'nın Allah'ın yanında olduğunu söylediği bilimi, bizden önce alabiliyor? Bu tür bir sorgulamayı beğenmeyenler çıkacaktır. Sakın ola ki küfre saptığımız düşünülmesin. Çünkü bizim çok kuvvetli bir dayanağımız var.

Bilimi Çin'den almak

İsterseniz konuyu bir de o açıdan sorgulayalım. Ünlü ve sahih bir Hadise dayanarak yapacağız bu sorgulamayı! Peygamber, “İlim Çin’de de olsa alın” buyurmuş. Bu hadisin sahihliği (314) konusunda da tartışma bulunduğunu sanmıyorum. Peki Peygamber “Bilimi Çin’de de olsa alın” buyruğunu verirken, Çin’in semavi ve kitaplı dinler (315) sisteminin dışında bir inanç ya da ahlak sistemi içinde olduğunu bilmiyor muydu? Sanırım hiçbir mümin, Peygamberin bu Hadisini yadısayamadığı gibi, O’nun bilgisizliğini de ileri süremez. O halde, konu bir başka açıdan ele alınmalıdır. O da Tanrı’nın akli sürekli öne çıkaran ve insanın Kuran’daki “aklını kullan” emrine, ya da peygamberin “İslâm akıldır” sözüne göre düşünüp davranması gerektiği gerçeğidir. Bilim, değil mi ki, akılla ve aklın bilimsel gerçeği araştıran ve doğayı, çevreyi, yaşamı sürekli inceleyen yöntemle elde ediliyor. O halde akli, bilim ve bilimsel gerçekler için bağımsızca kullanmak da Tanrı’nın, “aklınızı kullanın” emrinin kapsamında olamaz mı?

(313) İslâm inancına göre, Musevilik ve Hristiyanlık da özü itibariyle temelde İslâm esaslarına uygundur. Ancak sonradan sapmalar olmuş ve bozulmuştur. Eskilerin deyimiyle İslâm dışındaki semavi dinler muharref (tahrif edilmiş) tir. Bu nedenle Tanrı, İslâm dinini son din olarak indirmiş, tüm insanlığı bu çatı altına çağırmıştır. Onlar da ehli kitaptır, ama sistem bozulduğu için kurtuluşu İslâm’a gelirlerse yakalayabilirler.

(314) Sahih Hadis. Kuşkuyla yer vermeyecek kesinlikte, Peygamberin buyruğu ya da işlerinden biri olan Hadis, sahih olarak kabul edilen Hadis’tir.

(315) Tevrat, İncil ve Kur’an gibi Tanrı’nın öğretilerini tanıyan dinlere kitaplı din adı verilir.

İslâm dünyası, din gibi bilimin de insan yaşamı için gerekli olduğunun bilinciyle, Peygamberin bu Hadisine uymuş olsaydı, bugünkü duruma düşmezdi. Bilimin Allah'tan geldiğini ve O'na sıdku sadakatle (*tam bir inanç ve dolu bir kalple*) yalvararak bilimsel gerçeği elde edeceğini düşündüğü için geri kaldığını anlayamıyor. Anlayabilir miydi? Bu sorunun yanıtı, koşullu olarak “evet” olacaktır. Koşulu da çok yalındır bu sorunun yanıtı: Medrese kafasından vazgeçip, akli bağımsız olarak kullanmayı öğrenmekten geçeri!

Ama kolay değil medrese kafasından vazgeçmek. Örnek mi? Hocaefendi'nin inanç ve düşünce dünyasıdır. Denilecektir ki, yalnız ülkesinde değil dünyanın dört bucağında eğitim kurumları açan Hocaefendi'nin, bilime bakışından nasıl kuşku duyulabilir? İlk bakışta doğru bir yargı, ama o yüzeyi biraz deştığımızda karşımıza nasıl bir manzara çıktığını örnekleriyle gördük. Hoca'nın o okulları hangi destekle açtığı, destek aldığı gücün küresel amaçları bilindiğinde ortaya gerçeğin çirkin yüzü çıkıyor... O okulların düşünsel ve amaçsal alt yapısı olan Işık Evlerin hangi nedenlerle açılmış olduğu, okul eğitimi dışında ne tür bir eğitim verildiği de saptanmamış mıydı? Işık Evler dünyanın geleceğini kurtaracak (!) bir kuşak yetiştirme yuvalarıdır. Ve medrese eğitimi verilmektedir.

Dünyanın dört yanında çağdaş eğitim kurumları açtığı savıyla alkışlanan Gülen'in çağdaş eğitimden ne anladığı, özlemini çektiği eğitim kurumu nedir dersenez, yanıtı hiç de iç açıcı olmayacaktır. Yanıtı Gülen'in yapıtlarından alalım.

Evet, Hoca'nın düşündüğü ve önerdiği eğitim Medrese (316) eğitimidir. Der ki, eğer gerçek bir eğitim aranıyorsa, Nur Risaleleri temel alınmalıdır. Risalelerin anlaşılaraq öğrenilmesi, kişinin dünyası ve ukbası-ahreti için geniş ufuklar açar! “Eğer risaleleri anlayabilsaydık, medrese ve tekyeler bekleneni verirdi. Ama maalesef onu il-

zam için kullandık ve malzeme durumuna düşürdük.” Buna göre, Osmanlı’nın geri kalış nedeni medreseler olamazdı. Geri kalışımızın nedeni medresenin göz ardı edilmesi idi. Peki “Osmanlı’nın yıkılışında medreselerin rolü olmuş mudur” sorusunun yanıtı Hoca’nın medrese ve medrese eğitimine olan bağlılığını anlatmaya yeter sanırım.

“Medrese, aklî ve şer’î ilimlerin talim edildiği yerdir. O hem akli, hem kalbi, hem de vicdanı kanatlandırdığı günlerde gerçekten fonksiyonunu eda ediyordu. Zaviyeler ise, Efendimizin (sav) ruhani hayatının temsil edildiği mukaddes Allah evleridir. (.....) Bu iki mübarek müessesenin millet-i İslâmiyeye (*İslâm dinine diye okuyun*) olan hizmetleri hiçbir zaman inkâr edilemez. (.....) yani medrese ve tekyeler bizzat Osmanlı’yı yıkan güçler değildir. Aksine onlar Osmanlı’yı ayakta tutan dinamiklerdir. Ancak kendileri yıkılınca onlara dayalı olan devlet de ister istemez çökmüştür” (317).

İşte Işık Evler, ‘mabed, mektep, tekye, zaviye ve kışla’nın verdiği eğitimi veren kutsal yerlerdir. Şimdi bu kısa ama belgeye dayalı sorgulamadan sonra Gülen’in medrese mantığı dışına neden çıkamadığı daha iyi anlaşılabilir diye düşünüyorum.

Misyonunun temel dayanağı da budur!

•

İ'LA-YI KELİMETTULLAH VE FETHULLAH HOCAEFENDİ'NİN STRATEJİK HEDEFLERİ

“Cihad, bugün hemen herkesin anladığı şekliyle İ'la-yı Kelime-tullah yolunda mücadele etmenin adıdır.”

“Pozitivist ve rasyonalist cereyanların, bırakın Batı dünyasını, İslâm dünyasını da abluka altına aldığı düşünülecek olursa, bu insanlara İslâmî mesajların götürülebilmesi cihadın o dar kapsamı içinde olmayacaktır. Onlara karşı cihad, onların kabullenmiş oldukları sistemlerin temel esaslarını teker teker ele alıp İslâmıla mukayyesini yapmak suretiyle gerçekleşecektir ve öyle gerçekleşme mecburiyetindedir.”

“Biz cihadı terk ettiğimiz günden itibaren içimizde fırkalar türedi ve şu anda mevcut bütün fırka ve fraksiyonlar ta o devirde atılan menfî tohumların cehennem zakkumlarının neşvü nema bulmuş şekillerinden başka bir şey değildir.”

“Şüphesiz müminde uyarılması gereken en yüce duygu, cihad duygusudur. Cihad duygusuna sahip olmayan insanlar, mezar taşlarından farksız sayılırlar”

“Gerçek diriliş cihadla gerçekleşir.”

“Dini mübini İslâmın hâkimiyetinin devamı ve Müslümanların zilletten kurtulup, izzetle yaşayabilmesi için cihad bir vecibedir.”

I “CİHAD ALLAH’IN EMRİDİR”

Fethullah Gülen, İslâm’ın bayrağını en yüce burçlarda dalgalandırmak, bir başka deyimle, İ’lay-ı Kelimetullah/Tanrı’nın adını yüceltmek için kendini ve cemaatini görevli saymakta ve bu amaçla örgütlenmektedir. O, kurduğu hasbiler kadrosuyla peygamberane bir coşku içinde ‘Devlet-i Âliye rolünü oynayacağı düşündedir’ (318). Bu amacın gerçekleşmesi için cihada soyunmuş olup, bu kendine seçti-

(318) FG. Çağ ve Nesil/6 syf:108- 109.

“Bugüne kadar İslâm dünyasına göz açtırmayan ve belini doğrultmasına fırsat vermeyen zalim ve gaddar güçler, az dahi olsa, bunu hissetmiş olacaklar ki, şu anda fevkalade bir korku içindeler. Bugün milletimizin, Asya’daki mağdur ülkeleri, hatta mazlum İslam dünyasını arkasına alıp, bu çok geniş coğrafyada Devlet-i Âliye rolünü oynayacağını düşündükçe, bu hasım âlemin uykuları kaçıyor, ve yeni işgal stratejileri planlıyor, kendi hesabına ittifak senaryoları hazırlıyor ve bizim hesabımıza da, akla hayale gelmedik ihtilaflar ve ittifak mizansenleri tanzim ediyor.” İnsan istemedi, ‘bak sen hele’ demeden edemiyor. Gülen aynı bölümün sonunda hazırlığın çağın gereklerine göre bir kere daha gözden geçirilmesini *“...mabed-mektep-kışla arasındaki kopukluğu gidererek varlık vec bekamızın bu temel dinamiklerini yeniden havata geçirmek ve gelecek adına planladığımız dünyayı kendi değerlerimiz üzerine bina etmektir; hem de hiçbir mantıklı boşluğa meydan vermeden kendi değerlerimiz üzerine bina etmektir”* diyor ve şöyle sürdürüyor: *“Bundan sonrası için de, kendini milletine adanmış, maddi -manevi her türlü beklentiye kapalı, bitip tükenmek bilmeyen bir aşkla dopdolu, imanlı, azimli, ümitli bir hasbiler kadrosuna ihtiyaç var. Elindeki büyük projeleriyle ülkeyi bir baştan bir başa imar etmeye kararlı, büyük düşüncelerin, büyük tasarıların fikir mimarları... Ve gurubları, tulular gibi değerlendiren, (güneşin batışını, yeni bir güne doğuş olarak değerlendiren/ED) çevre karardıkça daha da bir şevklenen, engeller ve manialar çoğaldıkça peygamberane bir aaziimle coşan hasbiler kadrosuna...”*

(Bu satırlarla Hüseyin Gülerce’nin girişte yer alan lider beklenen liderin nitelikleri arasındaki ilişkiyi okurlarımın duyarlığına bırakıyorum.)

ği misyonun doğal bir uzantısıdır. İslâmı dünya dengesinde egemen kılarak, Peygamberin “Benim mesajım güneşin doğup battığı her yere ulaşacaktır” hadisini gerçekleştiren mümin olmak düşündedir. Vaazları, yazıları ve sohbetlerinin bu amaca hizmet olduğuna inananlar, onun cemaatini oluşturmuşlardır. Cemaatin motive edilmesinde, Gül-en’in coşkulu ve etkili vaaz ve sohbetleri, yaz kampları gibi çalışmalarının etkili olduğu gerçeği kabul edilmelidir.

Cemaat bu amaçla örgütlenmenin ikinci aşaması olarak Işık Ev-lerin kurulmasını omuzlamış ve bu evlerde önceleri, İmam Hatip Okulu öğrencilerini cumhuriyet karşıtı düşünceler çevresinde eğitmiş; 1985’ten sonra başlayan çalışmalar, giderek İlahiyat Fakütesi öğrencilerini içine alacak biçimde genişletilmiştir. Hoca’nın nitelemesiyle Işık Evler:

“...Müslümanlığın yeniden bir kez daha gönüllere duyurulmasında adete minare şerefeleri gibi bir vazife görmüşlerdir... Yaşanılan talihsiz bir dönemde, (*Cumhuriyet dönemi diye okuyun/ED*) art arda açılan bu evler, o döneme, yeniden talih ve şeref kazandıracaklardır... Mabede giden yolların kapatıldığı bir zaman diliminde (319) Allah (cc)’in ‘şimdilik benim adım bu evlerde yükselsin ve anılsın’ izniyle serfiraz, (*başı yukarda, benzerlerinden üstün olan/ED*) içinde kitapların okunduğu, hakkın müzakere edildiği müstesna mekânlardır” (320).

Bu bir misyon adamının, seçtiği hedefe yol açmada ve o yolda yürüyecekleri belli kalıba oturtmadaki ustalığının göstergesidir. Din gibi stratejik bir öğeyi amaç olarak seçip, amaca giden yolu aynı konuyla açmak ve buna peygamber vesayası/mirasçılığı adını vermek, bir stratejik başarı değil de nedir? Din öyle bir stratejik öğe ki, çoğu

(319) Bu sözün yalın anlamı şudur: O şerefsizlik içindeki dönem, (yani cumhuriyetin ilk yılları) bu evler sayesinde şeref ve talih kazanacaklar; mabede yani camiye giden yolların kapatıldığı o dönemde Tanrı bu evleri mabetlerin yerine koymuş ve ışık evleri camiden üstün saymıştır. Bu vurgulamaların hepsi de gerçek dışı. Gül-en’in cumhuriyet düşmanlığı o derece ileri ki, yalan söylemeyi bile doğal sayıyor. Çünkü camilerin kapısı hiç bir zaman kapatılmamış ve yollarına engel konulmamıştır.

(320) F.G. Prizma/2, syf:11-13.

kez yanlış amaçlara yönelindiğinde bile, toplumun karşı çıkması güçleşmekte ve yığınaktaki başarı sonucu etkilemektedir.

Cemaatini, dinin ilahi atmosferinde yoğuruyor, bireysel kişiliklerini cemaatin kolektif bilinci içinde eritip yönlendirilecek kıvama geliyor. Bu oluşumun nasıl gerçekleştiğini Hocaefendi'den dinleyelim:

Önce yine ondan bir saptama: “Şimdilerde, ülkemiz, bağlı bulunduğumuz dünya ile beraber bir kısım değişim ve dönüşümler sathı mailine girmiş sayılır” (321).

Neden mi işaret ediyor bu gelişmeye; yanıtı aşağıda:

“Bir kere değişim ve inkılap dönemlerinde fertler, normal zamanlardaki durumlarından daha farklı bir hal alır. Belli istikâmette hareket eden, bir yerlere varmak isteyen, çevresindeki her şeyi de alıp aynı yöne sürükleyen, kitlenin ayrılmaz bir parçası olarak tamamen ferdilikten sıyrılır ve maşeri (*duygu, düşünce ve eylemde bireysel değil, ortak hareket eden/ED*) bir varlık haline gelirler”(*). Peki ne olur o zaman:

“Artık böyle zihni (*düşünsel/ED*) bir değişiklik geçiren bu insanlar, akıllı-uslu fert mantığı değil de, kitle mantığının tesirinde hareket eder ve onun direktifleriyle oturur kalkarlar” (**) (322).

Fethullah Gülen'in, gerçek bir taktik ve strateji ustası olduğunun kanıtı da işte burada! Yukarda da değindiğimiz gibi, din gibi gelmiş geçmiş en önemli stratejik bir konuyu, insanları amacı doğrultusunda sevk ve idare edebilmek için kullanan din ulusu (!) denilen adam işte bu. Hiçbir ihtirası olmayan adam, yalanı dolanı sevmeyen adam bu mu?

İnsanları kendi düş dünyası için motivasyona sokmak, güdülenebilir kılmak, inançlarını sömürerek, bireysel kişiliklerini kendi amaçı doğrultusunda eritmek insanlık anlayışıyla bağdaşır mı?

Bu insanların ortak değerlerden edindikleri kişiliklerinin bir başka yönünü şöyle vurguluyor: “Bunlar, her zaman ümitle yaşar... Ümit-

(321) FG, Çağ ve Nesil/6 syf:101.

(322) (*), (**) FG. Çağ ve Nesil/6, syf: 98-99.

lerine göre idealize ettikleri plan ve projelerini destekleyecek, gerçekleştirecek maddi-manevi dinamikleri değerlendirmede kusur etmezler...bütün bunlardan sonra da, ihlusa mazhariyet (*Tanrı'nın birliğine bağlılık, güven/ED*) ve Allah hoşnutluğu dışında hiçbir beklentiye girmez.”(*)

Bu insanlar cemaatin ortak bilinciyle hareket ettiklerine göre birer robot sayılmazlar mı? İnsanın böyle bir konuma sokulması Kur'anın emirlerinden midir? Yanıtı Hoca'dan:

“Bunlar, aynı zamanda boş birer teslimiyet insanı da değillerdir. Allah'a tevekkül, teslimiyet ve tefvizleriyle beraber, çevrelerinde olup-biten hadiseler karşısında son derecede duyarlı, duyarlı oldukları kadar da infiallerinde keskin ve kararlıdır” (**) (323).

Hoca ve cemaati, işte böyle bir hazırlıkla, hedeflerine giden yolda ilerlemekteler.

Işık Evler / Dünya fethinin mimarları

Gülen'in örgütlenmesinde cemaatin çok önemli bir ögesi, dahası geleceği olan gençliğin yetişmesi, yetiştirilmesi önemli bir konudur. Okullar ve eğitim kurumları bunun için açılmıştır. Hoca cemaatini ve amacı için yetiştirmeyi planladığı yeni kuşakları, kendi saptadığı bir yöntemle seçiyor. Geleceği kucaklayacak kuşakları, hasbiler kadrosunu belli bir inanç ve ideali gerçekleştirmek için hazırlıyor. Kendi seçtiği yerlerde eğitiyor ve onları, Allah için hizmet etmenin kazandıracığı yüce hedeflere yönelterek motive ediyor/güdüliyor. Ve ilginçtir, bu konuda asla ivecen davranmıyor. Dahası ivecenliği önlüyor. Her adımını seçtiği hedefe giden yolda dikkatli atıyor. Bu dikkatin cemaatin her bireyince de gösterilmesini istiyor. Örneğin:

(323) (*), (**) F.G. Çağ ve Nesil/6, syf:102.

“...her şeye rağmen, bu istikamette hareket ve hamlelerin bir kısım komplikasyonları da olabileceği endişesiyle hep tedbir ve temkinle yürünmeli, gençlik heyecanı ve maceracıların sorumsuzca davranışlarına meydan verilmemelidir. Hem öyle meydan verilmemelidir ki, onur ve gururlarımızın rencide edilmesi karşısında bile, yüce mefkuremiz adına heyecanlarımızın ağzına sabır fermuarları vurulmalı ve dış sıkıp her şeye katlanılmalıdır” (324).

Yönteminin akılcı olduğu kuşkusuz. Oysa salt akla dayanmanın, insanı küfre götürdüğü kanısında, ama yeri geldiğinde kendisi akli bilinçle kullanıyor, ama bağlılarının kullanmasını istemiyor. Ola ki, ona çelişkilerini dayatırlar ve yenik düşer.

Hoca'nın dilinde Işık Evler gelecekte, I'lay-ı Kelimetullah için savaşacak Işık Süvarilerinin yetiştirildiği “müstesna/olağanüstü ve kutsal” yerlerdir.

Işık evlerde yetişenlerin niteliklerini şöyle sıralıyor Hocaefendi:

“İşte bu ışık komplekslerinde yetişen ruh ve mana erleri, ruhda, manada dünya fethine giden bu yolda, Allah'ın, varidat adına kendilerine vermiş olduğu ışıkları, bomboş dimağlara boşaltarak onları mamur edeceklerdir” (*).

Gencecik çocukların ya da çocukluktan gençliğe ayak basmışların, Tanrı adına yüce bir amaç için seçilmiş oldukları inancı, o gençlerin seçilen hedefe koşmalarına yetecektir. Diyor ki:

“Öyleyse bu evler; yolsuz-yöntemsiz, değişik cazibe merkezlerine göre kendini şekillendiren şabloncu nesillerin mamur edilip kendi ruh ve mana köklerine dönmelerini sağlayan birer tezgâh veya birer mekteptir” (**).

Bu bağlamda Işık evler “Dünya fethinin plan ve projelerinin üretildiği, metafizik gerilimin sürekliliğinin sağlandığı ve neticede üs-

tadın (*Bediüzzaman'ın/ED*) ‘hakiki imanı elde eden adam, kainata meydan okuyabilir’ dediği türden yüreği pek, imanı çelik insanların yetiştirdiği mekânlardır” (***) (325).

Işık evler ve daha sonra okullar, kolejler ve yüksek öğretim kurumlarıyla, Hoca, geleceğin cihad erlerini, Altın Neslin Işık Süvarilerini, özetle hasbiler kadrosunu, yetiştirmenin ilahi çabası içindedir. Bu bağlamda eğitim hizmetinin ana amacı biçimlenmektedir. O hasbiler kadrosu, “elindeki büyük projeleriyle” önce ülkesini mamur edecek ve sonra “Dünya fethinin plan ve projelerini” uygulamaya sokacaktır. Çünkü onlar büyük düşüncelerin büyük tasarıların fikir marlarıdır.

Örgütlenmede eğitimin ve eğitilmiş kuşakların, hele belli bir amaç için motive edilmiş insanların rolü, sıradan inançlı bir kişiye göre elbet daha etkin, daha ağırlıklı olacaktır.

Amaç, cihad’tır, ‘İ’la-yı Kelimetullah için cihad’tır.

Bunun için önce kendi ülkende sağlam olarak yere basacak ve sonra yer yüzü mirasçılığı görevinin hazırlığını yapacaksın. Fethullah Gülen’in yaptığı budur. Ona göre, “Türkiye’nin kendi konumu itibarıyla geliştireceği her ses, her soluk adeta bir yankı merkezinde bulunuyormuş gibi etraf-ı âleme/her yöne aksedecektir. Buradan bir ses versek dünyanın değişik yerlerinde hemen yankı bulacaktır. Ve hususiyle uzun zaman bağlı bulunduğu bir ruha, Türkiye’deki bu seslere, müstağni (*uzak,çekingen/ED*) kalmayacaktır.” Bu düşüncelerle, Gülen, önce Türkiye’yi istediği düzene oturtacak ve sonra dünya dengesine el atacaktır. Çünkü, Hoca’ya göre, İslâmın sesinin yankılanmadığı bir dünyanın dengesi kurulamaz.

Gülen bu arada bu işin ekonomiyi bilmeden ve ekonomik güce ulaşmadan yapılamayacağını bildiği içindir ki, eğitime verdiği ağırlık kadar, ekonomik gücü de elde etme becerisini göstermektedir.

Öte yandan, maddi güç olarak sırtını ABD’ye dayamış ve “Ame-

(325) (*), (**), (***), Prizma/2, syf: 12.

rika dünya gemisinin dümeninde olan bir milletin adıdır” söylemiyle, küreselleşen dünyada, ABD’nin gücünü teslim ederek koltuğunun altına sığınmıştır Daha da ileri giderek, çalışmalarında ABD’nin desteğini aldığını açıklamaktan çekinmemiştir. Ne diyordu: “Dünyanın hali hazır durumuyla, şu çerçevesiyle, Amerika da şu andaki konum ve gücüyle bütün dünyaya kumanda edebilir. Bütün dünyada yapılacak işler, buradan idare edilebilir ve hatta denilebilir ki, şöyle veya böyle Amerika ile dostça geçinmeden, Amerikalılar istemezlerse, kimseye dünyanın değişik yerlerinde hiçbir iş yaptırmazlar” (326).

ABD’nin, Hocaefendi’nin bu misyon için örgütlendiğini bilmediğini, yine bu doğrultuda onun bir cumhuriyet ve Atatürk düşmanı olduğunu bilerek kucak açtığını düşünmemek gerçeklere göz yummak olacaktır. Bu bağlamda, her zaman ve her yerde, önce kendi çıkarını düşünen bir dünya gücünün, Hoca’dan yararlanmanın yollarını düzenlediği de bir başka gerçektir.

İşte bu karşılıklı çıkar ilişkisi, Hoca’nın kendine seçtiği misyona yeni bir misyon daha eklenmesiyle katlanmıştır. Hocaefendi, ABD’nindesteğiyle İ’la-yı Kelimetullah için hazırlanmakta, ABD’de onun bu düşünden yararlanarak, dünyanın dört bucağında kendi dili ve ekonomik gücüyle küreselleşmenin temelini atmaktadır. Ayrıca İlmî İslâm’ı Türkiye’de Hocaefendi eliyle yerleştirerek Mustafa Kemal cumhuriyetini ve Mustafa Kemal düşünce ve aksiyonunu sona erdirmeyi düşünmektedir. Bizim misyon içinde misyon diye nitelediğimiz işte bu çıkarlar sarmalıdır.

Fethullah Hoca’nın ABD ile ilişkileri sanırım, İlmî İslâm teziyle birlikte, 1990’ların başlarında gündeme girmiş olmalı. Bu ilişkinin gün yüzüne vurumu, 28 Şubat kararlarından sonraya rastlar. Ve bu açıklamayla Gülen, bir yandan cemaatine güven verirken, bir yandan da amacına giden yoldaki engellere Amerikan sopasını göstermek istemiş olmalı.

1995'teki Ufuk Turu'yla böylesine çıkışı, o dönemde, Başbakan olan Çiller'in ABD'nin güvenilir adamı olması kadar, arkasını dayadığı güce olan güveninden de kaynaklanmış olmalıdır sanırım.

Şimdi o ilk çıkışın öyküsünü ve açılımını kendisinden dinleyelim ve yorumlamaya çalışalım.

UFUK TURU

“Uzun yıllar bir ipekböceği gibi dutluğunuzda kozanızı örerken, şimdilerde alımlı bir kelebek gibi uçuşa geçtiniz. Bu uçuş nereye?”

“Yaşım 16-17 olmasına rağmen, İslâm'ın aleyhine gördüğüm bu düşünce beni feverana sevketmişti. Kurşunlu Camii'nin önünde Kafîye'yi ezberlerken sağa sola gider gelir ve dünyayı başparmağıma taksalar da çevirsem diye hayal kurardım.”

“Bu hedef herkes için değişik olabilir. Fakat ben 12-13 yaşlarındayken Erzurum Kurşunlu medreselerinde ders görürken, bir elimde Arapça kitabı, diğer elimde harita olur ve ‘Allah’ım bir zamanlar olduğu gibi, dünya muvazenesinde sözü dinlenir bir ülke haline tekrar nasıl gelebiliriz?’ der, çocuk yaşımda bunun planlarını yapardım.”

“Bazı kimselerin şahsımıza ait bir durumdan ötürü bize reaksiyonları olabilir. Bizim anlatacağımız her şey onlarda aksi tesir yapabilir. Bu durumda kalkıp bir hakk ve hakikatı ona anlatmamız, anlatığımız şeyi kabul etmemesi için gayret sarfetmemizden farksız olacaktır. Böylece o, bir hakkı kabul etmekle ziyan edecek, biz de bir hakkın kabulüne mani olduğumuz için kendi adımıza zarara uğrayacağız. Bunun çaresi o mevzuu ona, bizim değil de bir başkasının anlatmasıdır.”

II UÇUŞ NEREYE? HANGİ UFKA DOĞRU?

Fethullah Gülen, 1995'ten sonra, zaman zaman görsel medyada, daha çok gazete ve dergilerde, ama hep kendi seçtiği bir konuda söyleşiler ve basın açıklamalarıyla, sık sık toplum önüne çıkmaya başladı. Öyle ki, ilgilenmediğini söylediği siyasal alanda da adı hep gündemde ve ilk sıralardaydı. 28 Şubat'tan sonra bile gündemde kalmayı başardı sayılır (327). Ancak bir ilk var, milat sayılacak önemde bir ilk söyleşi var ki, bunun Fethullah Hoca hareketinin yeni aşamasında ilk adım olduğu, ilk sorudan anlaşılıyor. Sonradan “Ufuk Turu” adıyla kitaplaştırılan bu söyleşi, umulmadık yerlerde yankılandı. Ufuk Turu'ndan çıkarak, Hoca'nın hedefine ulaşmak için seçtiği taktikleri ve stratejik dünya görüşünü sorgulayalım diyorum.

Ufuk Turu insanın usuna hemen şu soruyu düşürüyor. “Uçuş nereye hangi ufka doğru?” diye soruyorsunuz? Sorunun yanıtını birlikte araştıracağız. Yalnız şu kadarını söyleyelim, “Ufuk Turu” bir söyleşiye konulan ‘ad’ olmanın ötesinde, Hoca'nın hedefini de işaret eden mesajlar içeriyor. Göreceğiz ki, Hoca'nın ufku düşünebildiğimizden de geniş. “Güneşin doğup battığı her yer” o ufkun içinde! Ve Ho-

(327) Aylık Power dergisinin Mart 1998 sayısında yayımlanan bir araştırmaya göre, son yıllarda adından en çok söz edilenler listesinde Refah Partisi'nin kapatılmasına paralel olarak yıldızı parlayan Fethullah Gülen ise yüzde 4.4 ile en çok konuşulan kişiler listesinde ilk üçü takip ediyor. (Bize göre Hoca'nın yıldızının parlamasıyla RP'nin kapatılması arasındaki bağlantı doğru değildir, hocanın hakkı yenmiş).

caefendi'ye göre, bu, peygamber “vesayası”dır (vasiyeti) (328). Fet-hullah Gülen hareketinin misyonu, bu vasiyeti yerine getirmektir. Ve Hoca, daha çocuk yaşlarında, bu misyonun fitratında olduğunun ayır-dına varmıştır.(!)

Dünyayı parmağında çeviren çocuk

Hocaefendi, söyleşinin ilk sorusu ve yanıtıyla kendisinin Pey-gamber emrini yerine getirme misyonuyla yola düştüğünün altını çi-ziyor. Söylem, bu iddialı çıkışın, bir büyük adımın habercisi olma sa-vıyla yüklü. Böylece, kendini izleyenlere ve topluma, bir değişik olay-la ve bir olay adamın yeni çehresiyle karşı karşıya bırakılacağı mesa-jı verilmek isteniyor! Hele bu söyleşiyle ilgili değerlendirmelerden sonra, Hoca'nın, yalnız amacını işaretle kalmadığı o amaça giderken izleyeceği yolu ve taktiklerinin kimi ipuçlarını da bilinçle açıkta bıraktığını düşünmeden edemiyorsunuz... Böylece bir sessiz yürüyüş-le başlayanyolculukta, yine gürültüsüz ama, hedefe doğru emin adıml-arla yol alışın ilk ayak seslerini duyuyorsunuz. Çünkü Gülen, cema-atin ve bu bağlamda toplumun nasıl güdüleneceğini (*motive edilece-gini*) iyi bilen bir vaiz. Ayrıca hedefine giden yolu, kendisini izleyen cemaatiyle yürüyeceği mesajını veriyor. Onun bu çıkışı, bir uzun yü-rüyüşün açığa çıkan ilk adımlarıdır! Kendince koşulları hazırlanmış; yetiştirilen Altın Neslin Işık Süvarileriyle güneşi zaptetmeye gidecek! Hedefe ancak, eğer “bir muhalif rüzgâr esmezse,” çeyrek yüzyıl son-ra varabileceğini hesaplıyor (329).

(328) **Vesaya:** “Bir kimsenin öldükten sonra yapılmasını istediği şeyler” Ferit Develioğlu, Osmanlıca Türkçe Sözlük Aydın Kitabevi Yayınları, 11. Baskı, 1993, syf: 1148. **Vesâyâ'yi müctemia:** (bir zat tarafından yapılmış bir çok vasiyet) aynı yerde.

(329) “Öyle inanıyoruz ki, şayet bir muhalif rüzgâr esmezse milletimiz; **tarihi** tekerrürlerle açılan yollarda devletler muvazenesindeki o muhteşem yerini bir **kere** daha alacaktır ve Hakk'ın inayetiyle bunu önlemeye kimsenin gücü yetmeyecektir.” F.G.Çağ ve Nesil/4, syf:120.

Gülen'in, hem iyi bir strateji hem de iyi bir taktik ustası olduğunu saptamıştık. Şimdi söyleşinin o, iddialı ilk sorusunu bu açıdan dikkatle okuyalım:

“Uzun yıllar bir ipekböceği gibi dutluğunuzda kozanızı örerken, şimdilerde alımlı bir kelebek gibi uçuşa geçtiniz. Bu uçuş nereye?”(330).

O ilk sorunun tek başına mesajlar taşıdığına işaret etmiştik. Şimdi o mesajları çözmeye çalışalım. Geçmiş çalışmaları ipekböceğinin koza örmesine benzetmek, uçuşu da kelebek uçuşuyla örneklemek ilginç bir giriş! Sorunun mesajlarından biri burada. Bu mesajla, gözlerden uzak, bir ipek böceği çalışmasının gizi içinde başlayan cemaat hareketinin, böceğinki gibi, sanatsal sabır ve beceriyle örülen kozadan uçuşa hazır bir misyon adamı çıkardığına işaret edilmektedir. İpek böceği, kozası ve kelebek simgeleriyle, verilen mesajın, hareketin toplumsal huzura dikkat edeceği anlamını taşıdığı söylenebilir. Ama bu huzurun, karşılıklı ödönlere bağılı olduğuna işaret eden Hoca'nın sözlerine dikkat edilerek...

Çünkü, ipek böceğinin kozasından ipeğin elde edilışinde bilgi, dahası teknolojik bilgi ve beceri gerektiğı gerçeğinden çıkarak düşünölmelidir bu sorunun yanıtı.

Sorunun yanıtını ve Hoca'nın hedefini, söyleşı sırasındaki bir başka soruda da buluyorsunuz; ama, isterseniz önce bir başka söyleşiden yapacağımız kısa bir aktarmayla başlayalım. Hoca “Küçük Dünyam” adıyla yayımlanan bir başka söyleşisinde, nasıl bir uçuşu düşlediğinin, nasıl hazırlandığının (!) ipuçlarını veriyor: Küçük Dünyam'dan seçeceğimiz sözlerin altını çizelim. Çünkü, bugünün Fethullah Hocasının çocukluktan gençliğe adım attığı medrese eğitimi sırasında, nasıl bir yaşam sürdüğünü ve neler düşlediğini bilmeden bu gününü ve hedefini anlayamayız. Bu sözleri okuduğumuzda insan, atalarımızın “adam olacak çocuk ...”la ilgili sözlerini düşünmeden ede-

miyor Hoca, Kur'anın lâtin harfleriyle yazılmasına ilişkin bir önəri karşısındaki tepkisini İslâm'a yapılan bir saldırı sayar ve tepkisini şöyle anlatır:

“Yaşım 16-17 olmasına rağmen, İslâm'ın aleyhine gördüğümü bu düşünce beni feverana sevketmişti. Kurşunlu Camii'nin önünde Ka-fiye'yi (331) ezberlerken, sağa sola gider gelir ve dünyayı başparmağıma taksalar da çevirsem diye hayal kurardım” (332). Burada altı çizilmesi gereken, Gülen'in o yaşlarda dünyayı parmağında çevirme düşü içinde olduğuna ilişkin sözleridir.

Bu düşün bir başka versiyonunu okuduğumda, acaba hangisi doğru diye düşünmeden edemedim. 1995 Eylülü'nde “Küçük Dünyam” adıyla yayımlanan söyleşide, 16-17 yaşlarındayken “dünyayı baş parmağında çevirme” isteğiyle hayal kurduğunu söyler. Bu tarihten iki yıl sonra, 1997 yılı Ocak ayının 27'nci günü Sabah gazetesinde yayımlanan bir başka söyleşide, 12-13 yaşlarında “dünya muvazenesinde söz sahibi olmak” gibi daha stratejik bir düşüncenin planlarını yaptığından söz edecektir. Böyle bir düşüncenin ve bunun planlanmasının o yaşlarda bir çocuğun yapacağı iş mi; dahası “dünya muvazenesinde etkili olma” gibi bir stratejik kavramın anlamını bilir mi diye düşünmez misiniz? Ama Hoca böyle bir düşüncüyü, “fıtratında gizli, doğuştan gelen bir hedefe” bağlıyor. Bunun olur ya da olmazlığı üstüne düşünmeyi erteleyip, Hoca'nın Sabah gazetesindeki söyleşisinden, eğitim ve okullarla ilgili soruya verdiği yanıtı okuyalım.

“Açılan okullarla olan münasebetime gelince, her insanın gönlünde yatan bir arslan, fıtratında gizli, doğuştan getirdiği bir hedef vardır.

“Bu hedef herkes için değişik olabilir. Fakat ben 12-13 yaşlarımda Erzurum Kurşunlu medreselerinde ders görürken, bir elimde Arap-

(331) İbn-I Hâcib'in Arap gramerine ait meşhur eseri, (F.Develioğlu, aynı yerde, syf:480).

(332) Latif Erdoğan, Küçük Dünyam-Fethullah Gülen Hocaefendi, AD Yayınları, Eylül 1995, syf:55 (Gülen'in kendi ağzından yaşam öyküsü olan bir söyleşi).

ça kitabı, diğer elimde harita olur ve ‘Allah’ım bir zamanlar olduğu gibi, dünya muvazenesinde sözü dinlenir bir ülke haline tekrar nasıl gelebiliriz?’ der, çocuk yaşında bunun planlarını yapardım” (333).

Bu söyleme, kişinin fitratından/doğuştan gelen ve o günkü kişiliği nedeniyle kendini aşan hedefe yönelik sözlerle dikkat edilmelidir. Bunun olmazlığını düşünüyor olabilirsiniz. Ama, tarihte böyle kişiliklerin örnekleri olduğunu unutmayalım. Örneğin Mustafa Kemal de, daha yüzbaşı rütbesinde, Osmanlı’nın sonunun geleceğini, bu olayda kendisinin rolünü ve cumhuriyetin kurulacağını arkadaşlarına söylememiş miydi? Denilecektir ki, Mustafa Kemal bu sözleri söylediğinde olayların nasıl değerlendirileceğine ilişkin bilgi birikimine sahipti. Bir kurmay yüzbaşı olarak tarih bilinciyle yaptığı değerlendirmeler sonunda söylemiştir. Doğru, ama onun arkadaşları arasında sivrilmesinde doğuştan gelen bir nitelik yok mudur?

Hoca’nın doğum tarihi söylediğine göre 1938’dir (!) Bu önemli bir tarih, Hocaefendi diyor ki:” Atatürk’ün fani yaşamdan ayrıldığı tarihte, O’nun yanlışlarını düzelterek bir çocuk doğuyor ve Tanrı onu, Mustafa Kemal’in tarih sahnesinden uzaklaştırdığı Osmanlı’yı canlandırma misyonu ile donatıyor.” Yoksa 12-13 yaşlarında bir çocuğun böyle, boyunu aşan hedefleri olabilir mi? Hoca daha o yaşlarda, yalnız kendi dünyasını değil, o dünya dengesindeki rolünü düşünen bir kişilik olduğunu, -kendi deyimiyle- fitratında taşıdığı bu misyonla vurguluyor. Bu vurgunun elbet bir amacı olmalı! Şimdi yukarda ki sorunun yanıtını arayabiliriz. Erzurum’da doğan çocuğun yıllar sonra cemaatiyle dünya dengesindeki rolüne nasıl ve kimlerden destek arayarak soyunduğunu izleyerek...

Bunu “bu uçuş nereye” sorusunun yanıtını arayarak başlayalım. “Ufuk Turu”ndaki bu soru Hoca’nın, 13 yaşında dünya dengesindeki yerimizi almak için yaptığı planlara dayanarak, daha ilerki yaşla-

(333) 27 Ocak 1997 tarihli Sabah Gazetesinde yayımlanan Nur Hareketi başlıklı dizi yazıdan.

rında da, dünyayı parmağının ucunda çevirme girişimi için uçuşu lı
zırladığını mı anlatmak istiyor dersiniz!

Bunu Hoca'nın düşlerinden biri olarak da yorumlayabiliriz. Hoca çokça düş görür ve onun dilinde düşler yaşama yön veren öğeler içerir. Hoca'nın düşle düşünceyi karıştırıp karıştırmadığını kim bilebilir?

Bir haritadan çıkarak düşünmek

Eyüp Can (söyleşiyi yapan, *Gülen'in yetiştirdiği gençlerden biri*) soruyor: “Gazetelere de yansıdı, odanızda büyük bir Osmanlı haritası vardı. Duyduğumuza göre, ‘Ufkumu sınırılıyor bu harita’ diye rek kaldırmış ve yerine bir dünya haritası astırmışsınız” (334).

Aslında bu bir soru değil, sıradan bir gazetecilik de yapılmıyor, çerçevesi önceden hazırlanılmış bir amaca yönelik konuşmadır beklenen. Çünkü, bir kişinin odasındaki haritayı değiştirmesi kendisini ilgilendirir. Konuya bu açıdan bakarsak gündeme neden getirildi diye sorgularız. Ama, konuyu açmanın özel bir amacı varsa durum değişir. Ki, yanıtta bu anlaşılıyor; Hoca geçmişten geleceğe -düş-ünce ve eylem dünyasının arka planını sergiliyor.

Gülen'in geleceğe yönelik planlarını içeren ilginç yanıtı okuyalım:

“Osmanlı haritası da aslında çok geniştir. O gün için ulaşılabilen en geniş sınırlara ulaşılmış... O harita sadece Osmanlı sınırlarıyla muhattı (*çevriliydi*). Bu haritanın üzerine ben ‘kendi çizgilerimi’ ‘vesaya’yı (*vasiyetleri*) ve mahzun ülkeleri ekledim” (335).

Burada bir noktayı öne çıkaralım. “Osmanlı sınırlarıyla çevrili haritaya kendi çizgilerimi ekledim” sözlerine dikkat edelim. Nedir det-

(334) Eyüp Can, agy, syf: 63.

(335) Eyüp Can, aynı yerde.

siniz kendi çizgileri! Güneşin doğup battığı her yeri işaretlemiş olmalı değil mi? Kendi çizgileri, vesaya ve mahzun ülkeleri kapsar. Tutmayın Hocayı, Mesihliğe soyunmak az iş değildir elbet.

Mahzun ülkeler mi, sorusuna Hoca “bu deymi silip ümitli ülkeler de” denileceğini, bu ‘ülkelerin (*sanırım Orta Asya ülkeleri olmalı /ED*) artık ümitli ülkeler olduğunu” söylüyor ve harita üzerindeki düşüncelerini şöyle sürdürüyor:

“O eski harita aslında ümidi yıkılmış, yeis içinde hiçbir şey yapamaz düşüncesine mahkûm edilmiş, belli paradoksların cenderesine itilmiş ve buna kendini de inandırmış insanımız için, bir ümit kaynağıdır.” Bir tür övünme payı taşıyor mu? Yalnız övünme mi? Hoca’nın cumhuriyete yönelik saldırılarından biriyle karşılaşırız. “Belli paradoksların cenderesine itilmiş ve buna kendini de inandırmış insanımız için umut kaynağı”ymış o harita! Aslında umut kaynağı Hoca’nın kendisi, ama alçak gönüllülüğü (!) kendini hep “Rabbinin aciz kulu” olarak nitelemesi, kişiliğini öne çıkarmayı engelliyor mu ne? Hayır engellemiyor? Çünkü öncü olmak, onun fitratında, yaratılışında gizli!

Dikkat edilirse, bu sözlerin yer alması için önceden hazırlanmış bir senaryoyla karşı karşıya olduğumuz anlaşılır....Hoca misyonunun ipuçlarını veriyor. Harita değişikliğini vesaya’ya bağlıyor. Ve bir başka hedef kavramla tanıştırıyor bizi: Söyleşinin bu bölümünün başlığına alınan sözlere dikkat edelim:

“Yeryüzü, yeryüzü mirasçılarıdır.” Bu, Hoca’nın sık sık söylediği kavramlardan biridir. Buradan vesaya’yı getiriyor gündeme; yu-karda anlamını açıkladığımız bu sözcük, “Bir kimsenin öldükten sonra yapılmasını istediği şeyler” demekti. Konuyu aydınlatabilmek için şu sorular da yanıtlanmalıdır. Nedir bu “yer yüzü mirasçılığı”? Kim kimin mirasçısıdır? Mirasçılığın kaynağı nedir?

Bu Kur’anî bir kavramdır. Yani Tanrı, insanı yeryüzünün mirasçısı sayıyor. Hangi insanı dersenez yanıtı yine Kur’an’da. Kur’an’a, göre “insan Tanrı’nın yeryüzündeki halifesidir.” Enbiya Suresi’nin 105’inci ayetinde:

“Andolsun ki, Tivrattan sonra Zebur’da da yeryüzüne mutlak salih kulların varis olacaktır, diye yazdık” söylemiyle belli nitelikte ki insanlar yeryüzüne varis kılınmıştır. Hoca, buradan çıkarak, Hz. Peygamber’in “benim mesajım güneşin doğup battığı her yere ulaşacaktır” sözlerini vesaya olarak kabul ediyor olmalı. Ki böylece Peygamberin mesajını taşıma yükümlüsü sayıyor kendini. Bu nedenle de Osmanlı’nın sınırlarını, gerçekleştirmek istediği misyonu açısından yetersiz buluyor. Usunuzda sayısız sorular birbiriyle yarış ediyor olmalı! Yeryüzü mirasçılığının sınırları nerede başlar, nerede biter? Bundan ne anlaşılacaktır, yeryüzünün mirasçılarının nitelikleri nedir? Evet salih kullarım deniyor, ama salih kul olmanın koşulları nelerdir, diye düşünmeden edemiyorsunuz! Salih’in sözlükteki karşılığı; önce iyi işler, yararlı, elverişli işler yapan insan, sonra dinin kurallarına göre hareket edenlerin niteliğidir. Hoca buradan çıkarak, salih kullar kavramını bir yandan misyonuna dayanak yapıyor öte yandan cemaatini güdülüyor, (*motive ediyor*)! Günümüzde yeryüzünün mirasçıları olarak kendi cemaatini görüyor. Denilecektir ki, nereden çıkarıyorsun bunu? Hoca’nın sözlerinden. Okuyalım:

Eyüp Can, soruyor: “Bunun ölçüsü nedir?” Değil mi ya, yeryüzünün ne kadarını istiyor Hoca! Yanıt, misyon uçuşunun ikinci aşamasını ya da asıl hedefi işaret ediyor. Ama Hoca aç gözlü değildir; çünkü “Kimsenin toprağında, ülkesinde gözümüz yok” der ve şöyle sürdürür:

“Fakat Allah’ın bize ihsan ettiği şeyleri her yere götürme, herkesin ruhuna üfleme, ruhumuzun ilhamlarını başkalarının sinelerine boşaltma manasında dünyanın her yerinde gözümüz var; kalbimiz var. Kalbimiz bütün dünya için atıyor” (336).

Peki nedir bu ufku açılım alanı, nereye kadar gider? Çünkü kişi bir kez Tanrı adına iş yapmaya kalkışmasın, artık Tanrı’nın emri gereği duramaz, yeni hedefler seçer ve gidebileceği yere değin gider:

“Hiçbir yer bu noktayı nazardan, (*görüş noktasından/ED*) gözümüzün taalluk sahası (*ilgi alanı/ED*) dışında kalmayacaktır “ diyor Hocaefendi. Neden mi? “Bu, Efendimiz’in (Peygamber’-sav) İslâm adına idealize ettiği düşüncenin de dışında değildir. Zira o buyuruyor ki: ‘Benim mesajım güneşin doğup battığı her yere ulaşacaktır.’ Bu söylemin kendini bu alanda misyon sahibi sayan bir kişi için önemini iyi kavramalıyız. Çünkü, “Günümüzün insanları da ‘davay-ı nübüvvetin (*peygamberlik davasının/ED*) varisleri sözüyle ifade edeceğimiz önemli misyona sahiptirler. Yani, yeryüzünün günümüzdeki mirasçıları da, peygamberlik davasının varisleri sayılırlar” (337). Bunun salt, sıradan bir dinsel mesaj olduğu ve görevin de tebliğle sınırlı olduğu sanılmamalı: Çünkü daha sonra, Hoca bu misyonun içeriğini, bakın nasıl dolduruyor. “Bize düşen görev” diyor, “bu mesajı götürmek, dünyanın iktisadi, siyasi, kültürel hayatına katkıda bulunmaktır.” Bir kez daha okuyalım isterseniz. “Dünyanın iktisadi, siyasi, kültürel hayatına katkıda bulunmak.”

Ama ne yazık ki, Gülen burada da yanılıyor bize göre; çünkü Hoca’nın misyonunu dayadığı Hz. Peygamber’in, “Mesajım, güneşin doğup battığı her yere ulaşacaktır” sözleri sahih bir hadis mi? Eğer bu sahih bir hadis değilse ki, olmayabilir, bu takdirde misyonu kutsal bir dayanaktan yoksun kalıyor demektir. Bir an için bunun sahih hadis olduğu kabul edilse bile, bu hadisle kimseye bir görev verilmiş değildir. Peygamber ‘ulaştıracaksınız’ demiyor, ‘ulaşacaktır’ diyor. Bunu ulaştıracak olanlar şöyle bir ecir (*dinin verdiği bir tinsel ödül/ED*) alırlar, sevap kazanırlar gibi, özendirici bir sözcük de yok. Bu nedenle, Gülen’in yanlış bir yorumla kendine misyon biçtiği anlaşıyor demek yanlış olmayacaktır.

Mesih misyonu mu?

İşte, yanıtı bulunması gereken önemli bir soru. Çünkü Hoca ki-mi gizemli sözlerle Mesih misyonuna talip olduğunu ima ediyor di-ye düşünüyorum. ‘Mesih bir gün mutlaka nüzul edecektir, O Muham-medi bir ruha inecektir, Muhammedi ruh İslâmi bir ölçüdür, Mesih bu ölçüyü arar’ derken neye işaret ediyor onu arayalım şimdi!

Hoca’ya göre: “Müslüman daima, tavr-ı leyyin, hal-i leyyin, kalb-i leyyin, vicdan-ı leyyin, kavl-i leyin (*Yani, yumuşak tavırlı, yu-muşak huylu-uysal, kalbi ve vicdanı merhamet dolu, yumuşak söz-lü/ED*) olmak zorundadır.” O’na göre bu “Muhammedi bir ruh kalı-bına dökülme” halidir ve İslâmi bir ölçüdür. “Bu ölçüler içinde Hz. Mesih’in âhir zamanda yeryüzüne inmesi ve ümmet-i Muhammed’den birine iktida etme (*tabi olma, uyma/ED*) meselesini, O’nun, Muham-medi ruhtaki mevcut adaleti, ref’et (*merhamet/ED*) ve şefkatiyle ay-rı bir buuda çekmesi şeklinde anlamak mümkündür.” Hoca bu nüzu-lün-inişin nasıl olacağını da anlatıyor. Kulak verelim: “Hz.Mesih, âhir zamanda, ahiretin en ücra köşesinde de olsa o önemli misyonu eda etmek için, mutlaka nüzul edecektir (*dünyaya inecektir/ED*). Nü-zul edecektir ama, içinde şahs-ı manevinin muhtevi bulunduğu (*içi-nizde taşıdığınız manevi kişiliğin*) mana ve ruha nüzul edecektir” (338). Bu satırları dikkatle bir kez, bir kez daha okuyalım. “Ne diyor; “içinizde taşıdığınız şahs-ı manevinin muhtevi bulunduğu mana ve ruha nüzul edecektir.” (*Sizlerden ruhunda Mesihe uygun öz taşıyan - kişiliğe- birinin ruhuna inecektir/ED*) diyor. Yani iniş-nüzul- tensel değil ruhsal/tinsel olacaktır. Hoca’yı dinleyelim isterseniz: “Evet o, bu manaya ve bu ruha kalıp olmak için inecektir. Eğer o ruh yoksa ceset olarak gelmesinin bir manası olmaz zannediyorum.” Bu sözle-rin bir başka anlamı şudur: “Bu cemaatten biri, cemaatin yardımıyla,

Mesih gibi, yeryüzünü bir daha bozulmayacak biçimde düzeltecektir.” Bu sözler cemaate söyleniyor. Bu cemaatin önderi Hoca olduğuna göre, Mesih ona (*iktida edecek- ruhuna*) inecek olamaz mı? Onda tecelli edemez mi? (*Onda görünemez mi?/ED*)

Peki. Mesih gelecek, ne yapacak dersiniz. Bizlerden bir beklediği var mıdır? Bizler O’na nasıl yardımcı olabiliriz? Sorunun yanıtını yukarda alıntı yaptığımız Prizma/1 adlı yapıttaki şu ilginç satırlarda arayalım: Hoca: “Öyleyse” diyor “geleceği kucaklamayı planlayanlar (*yani Hoca ve cemaati*) oturup O’nu bekleyeceğine, kendilerini ona asker olarak yetiştirme gayreti içine girmelidirler. Tâ ki geldiğinde, hazır olan askerlerinin başına geçebilsin, geçebilsin de yeniden asker yetiştirme zahmetine katlanmasın. (*Hoca’nın eğitime, özellikle Işık Evler’e neden önem verdiği anlaşılmıyor mu?/ED*) Zaten o başkalarının ekstradan beklediği icraatı da ancak o zaman yapabilir. Bir başka ifadeyle, o Şam’da ak minareden indiği gün ak atına binsin, gelip Sultan Ahmed’in şadırvan avlusuna girsin, her kılıç sallayışında birkaç puthaneyi (339) yerle bir etsin; (340) sonra da Sultan Ahmed’in minarelerinin arasındaki ipe tıpkı mahya gibi geti-

0

(339) Burada sözü edilen puthane, cumhuriyet yönetimidir. Çağ ve Nesil dizisinin 5’inci kitabından aktaracağım şu satırları dikkatle okuyalım: “Aman Allahım, Kurup putlaştırdıkları, uğruna neler neler feda ettikleri kendi sistemleri adına bu ne vefasızlık, ne insafsızlık.” Hoca bu sözleri, “acaba bizde de Cezayir örneği yaşanır mı” kuşkuşu içinde olanların, diktatörlük ya da şeflik yönetimi düşündüklerini, bunun ise inkâr cephesinin yıkım olduğunu açıkladıktan sonra söylüyor. Günler Baharı Soluklarken, Çağ ve Nesil/5, T.Ö.V. Yayınları, 1996, syf: 14.

(340) Put ve puthane, Bediüzzaman’ın şu sözleri ışığında değerlendirilmelidir. Bediüzzaman, Emirdağ Lahikası adlı kitabının 214’üncü sayfasında Kurtuluş Savaşı sırasında Ankara’ya çağrıldığını ve yüksek fikir beyan etmesi istendiğini anlatır: “Hem Ankara’da, divan-ı riyasetinde pek çok mebuslar varken Mustafa Kemal şiddetli bir hiddetle divan-ı riyasetine girip bana bağırarak: ‘Seni buraya çağırdık ki, bize yüksek fikir beyan edesin, Sen geldin namaza dair şeyler yazıp içimize ihtilaf verdin,’ Ben de, onun hiddetine karşı dedim ki: Namaz kılmayan haindir, hainin hükmü merduttur. Dehşetli bir put kırdım.” Put bu sözlerden esinlenerek Atatürk’e saldırı için kullanılmaktadır. Yani Atatürk ‘put’ tur.

rip kılıcını assın... İnsanlar kıyamete kadar bu muhteşem zafer **sem-**
bolü mahyayı seyretsin” (341).

Bu gelişme Hoca'nın 12-13 yaşlarında yaptığı planın ya da 16-17 yaşlarındaki düşler dünyasının bir ürünü mü bilemiyorum. **Ama** görüntüdeki o yumuşak tutumun, merhamet gösterisinin aldatıcı **ol-**
duğu anlaşılmıyor mu?

Şimdi eğri oturup doğru konuşalım. Sen hal-i leyyin, kavl-i **ley-**
yin gibi deyimleri sık sık yineliyerek sözüne güvenilirliğin, hoşgörü-
nün, merhamet gösterilerinin, Muhammedi ruhun gereği olduğunun
altını çizerek başladığın sözü; bir gün, cemaatten birinin ruhuna **ine-**
cek olan Mesih'in kılıcına bırakmanın çelişkisini nasıl gidereceksin?
Çünkü Mesih gelerek kılıcıyla puthaneleri yerle bir edecek sonra **kı-**
lıcını Sultan Ahmet Camii Minareleri arasına mahya gibi asacak. **Öy-**
le ki asılan bu kılıcı, insanlık zafer sembolü olarak kıyamete **değin**
seyredecektir Bunun bir şiddet, hem de kıyamete değin sürecek bir
şiddet olduğunu gizleyebilir misin? Öyle ki, kıyamete değin sürecek
bu şiddetle, “Muhammedilikteki itidalin üstünde hatta belki **bazıla-**
rınca dengesizlik olarak görülecek şekilde ileriye götürülerek “**döve-**
ne elsiz, sövene dilsiz ve gönül kıranlara gönülsüz olmayı” (342) **na-**
sıl bağdaştıracaksın. Nerede kaldı o Muhammedi ruh, **bn** takıyye
miydi? Bu durumda, irşad ve tebliğde, sıradan bir zorlamanın ötesin-
de, kılıç gibi bir şiddet simgesine baş vurulduktan sonra “medenile-
re galebe ikna iledir” -uygar insanlara üstünlük inandırarak sağlana-
bilir- ilkesiyle hareket edildiği ileri sürülebilir mi?

Burada söz konusu olan, zorlamanın ötesinde bir şeydir ve **adı**

(341) FG, Prizma/1, syf: 25-26.

(342) “Eğer bir meseleyi bizim anlatmamız bir kısım vicdanlarda tepkiye **se-**
bep olacaksa, ‘Hakkın hatırı âlidir’ diyerek o meseleyi başkasına anlattırmak **hoşu-**
muza gitmelidir. Bu itibarla insanlara kim nüfuz edip herhangi bir meseleyi **daha iyi**
anlatacaksa, herkes onun için konuşma zemini hazırlamalı ve diğerleri de **dinleyen-**
ler arasında bulunmaktan rahatsızlık duymamalıdır.” FG. AGT/3, syf:176-177.
(Hoşgörü, iftar yemeği gösterileri, söyleşileriyle ilgili görüş saptamalarının bu **açıdan**
değerlendirilmesi gerektiğinin altını çizmek isterim.)

şiddettir. Öyle bir şiddet ki, ya kılıçla ölüm ya da Mesih'in yolunu seçme gibi bir ikilem dayatılmaktadır.

Oysa Kur'an'a göre, "Dinde zorlama yoktur," yani kişiyi zorla İslâma çağırma yasaktır. Zorlama irade özgürlüğünü yıkacağından, böyle bir girişim dinin emirlerine karşı gelmekle eşittir. Yine sahih Hadise göre, başkalarını isyan ettirecek zorlama, başkalarını günaha teşvik sayılır ve yasaktır. Çünkü doğru eğriden ayrılmıştır, yani neyin doğru neyin yanlış olduğu bellidir. Ayet ne diyordu: İsteyen, doğruyu isteyen, sonucuna katlanmak koşuluyla yanlış seçer.

Görülüyor ki, Hoca'nın "İnsanlığın ruhuna üfleme, ruhumuzun ilhamlarını başkalarının sinelerine boşaltmak, dünyanın yaşamına katkıda bulunmak" gibi ilk anda ılımlı yaklaşımı içeren sözlerle idealize ettiği çağrılar, düştüğü yaşama geçirilmesinde zorlamanın ötesinde şiddet, dahası ölüm korkusu yaşatılıyor. Konuyu biraz daha açalım diyorum.

Söyleyeceklerini

başkalarına söyletmek (343)

Göreceğiz ki, Hoca 'âli himmet' peşindedir, gayrette sınır tanımaz ve cemaatini bununla motive etmektedir. Bu çabanın nedenlerini anlamak için Hoca'nın misyon anlayışını kendi sözleriyle açmak, dahası aşmak gerektiğini düşünüyorum. Hocaya göre, dun himmet "Muhammedi anlayış içinde hayatını örgüleyen bir mümin için..." söz konusu olamaz! "Böyle bir mümin, her zaman doyma bilmeme kuşağında yaşar. O'nun gözü Kur'an'ın ifadesiyle 'hel min mezid-daha yok mu' anlayışıyla hep ötelerdedir. Bu anlayış seviyesine ulaşmış biri için "hizmet hesabına doyum yoktur... Hatta bir gün yeryüzünü bütünüyle ışığa boğsa ve her tarafı aydınlaştırsalar, bu defa göklere merdiven dayama yollarını arar ve 'daha yok mu' derler. İhtimal bir da-

ha yeryüzünün bozulmaması ve ifsat edilmemesi için, şerir ruhların önünü alma yollarını araştırırlar....” (344).

Hoca’nın ne denli gizlemeye çalışsa da, içindeki cumhuriyet düşmanlığının boyutunu, ihtirasın büyüklüğünü, o ihtirasın yaratacağı şiddeti saklayamadığını görüyoruz. Öyle ki, 16-17 yaşlarındaki şiddetli bir öfkeyle yükselen, yıllar geçtikçe artan ihtirasını, Mesih’in kılıcına sığınarak doyurma peşinde. Ama o doymazlığı seçtiği için, kılıc da yetmeyecektir

Bu doymama, Hoca’nın dünyasında, hedefine aldığı Peygamberin mesajını sonsuza taşıma olarak biçimleniyor. Bu düşünceye meşruluk kazandırmak için tarihsel dinamikler yaratma çabasına düşüyor. Ve örneği tarihte, İslâm’ın kılıçla yayıldığı günlerde arıyor. “As-hab-ı Kiram, efendilerimiz... nerede bir kara parçası var olduğunu duymuşlarsa, oraya gidelim demiş ve hemen yollara dökülmüşler” (345) derken de, Peygamber misyonunu gerçekleştirme çabasında olduğunun altını bir kez daha çiziyor. Bu âli himmet olmanın gereğiymiş! Hoca da, âli himmet peşinde olduğuna göre, Hz Muhammed’in mesajını güneşin doğup battığı her yere götürecek demektir. Dun himmet sahipleri bunu anlayamazlar. Çünkü “Dun himmet olanlar (*işlevin en aşağısını yapanlar/ED*) için hiçbir şey yapılmasa da, Müslümanların camilere girip çıkmaları, Ramazan orucunu tutmaları, zekat, sadaka ve kurbanları bir ölçüde dini hayat adına normal görülebilir” (346).

Görülüyor ki Hoca, Müslümanların dinsel görevlerini, normal düzende yapmalarını yeterli bulmuyor, bundan hoşnut değildir. Bu nedenle de “yurtta barış dünyada barış” ilkesini reddeder. Bunun toplumu uyuşukluğa düşürdüğü kanısındadır. O ister ki, Osmanlı’nın dört kıtaya at koşturduğu gibi, yeryüzünün mirasçıları olarak, Peygamber-

(344) FG, Prizma/1, syf: 28.

(345) F.G. aynı yerde, syf: 28.

(346) F.G. aynı yerde, syf: 27.

ce bir misyonla, O'nun mesajını taşıyan bir sistem kurulsun. Çünkü irşad görevi "himmeti, âli himmet olarak (en üst düzeyde/ED) yapmayı" emreder. Çünkü bu nitelikteki kişiler hizmette doyuma ulaşamazlar. Bunu Hoca'nın düşü olarak yorumlayalım mı diye düşünüyorum, ama, düş mü ya da evrensel mesaj taşıyan Tanrısal bir misyon mu diye sormadan da edemiyorum.

İsterseniz Ufuk Turu üzerine düşüncesini açıklayanlardan birine, Çetin Altan'a kulak verelim; Altan diyor ki:

"Bugüne kadar yaptıkları ve tavırlarıyla Fethullah Hoca, benim saygı duyduğum bir insan. O yüzden uluorta şeyler söylemek bize yakışmaz. Olaylara bakışı ve kişiliği gerçekten ilginç bir insan. Mesela kendisiyle yapılan Ufuk Turu'nda, kaldırım şu Osmanlı Haritasını, ufku daraltıyor deyip yerine, 'Dünya Haritasını' astırması Hoca'nın evrensel bir bakış ve evrensel değerler ortaya koyan düşüncelerini tüm insanlığa aktarmayı planlayan geniş perspektifli bir insan olduğunu gösteriyor... Fakat Fethullah Hoca'nın birçok insandan ayrılan esas bir özelliği var ki onu da belirtmek gerekir. Hoca dünya egemenliği peşinde koşan bir insan değil" (347).

Acaba öyle mi?

Çetin Altan'ın düşünce dünyası, eskiden materyalist değer yargılarına göre biçimlenirdi. Zaman onu değiştirmiş olabilir; söze başlarken Hoca'yı tam olarak değerlendiremeyeceğini söyleyen Altan'ın, sonradan Hoca'nın kişiliğini evrensel değerler taşıdığından söz ederek övmesine ne demeli bilemiyorum! Altan, harita olayından etkilanmişe benziyor. "Osmanlı haritası ufku daraltıyordu, onun için dünya haritasını astırdım" sözlerini evrensel bir bakış olarak görüyor. Bana göre bu, eksik bilgiye dayalı yanlış bir değerlendirme! Ya Hoca'nın 12-13 yaşlarındaki "dünya muvazenesinde etkili olma" planlarını ya da, Peygamberin vasiyeti -vesayası- gibi doğruluğu tartışma-

lı ve İslâm'ın temel ilkelerine aykırı bir söylemden çıkarak misyon edinme çabasını bilseydi ne derdi dersiniz.

Hoca dünyanın yaşamına katkı sağlamak istiyor. Amacı böylece dünya dengesini düzenlemek. Nasıl olacak bu iş? Mesih'in, put-haneleri yerle bir ettikten sonra, Sultan Ahmet Camisi minareleri arasına asacağı kılıcıyla mı? Muhammedî bir ruhla mı? O Muhammedî Ruh'un hangi tezahürüyle-görünüşüyle?

Dünya dengesine etken olmayı amaçlayan ve İslâmın adalet anlayışı, barış anlamı taşıyan selam niteliğiyle, insanlığın huzur dünyasına katkı sağlamak isteyen misyonu mu evrensel mesajdır! Mesih ruhuyla, ya da hepsiyle mi; hangisiyle katkı sağlayacaktır dünya dengesinde!. Bu çalışmada görüleceği gibi, bu katkı, insanlığın İslâm diniyle şereflendirilmesine bağlıdır. Çünkü, Hoca'ya göre insan **ancak** Müslümansa 'insan-ı kâmil-tam insan' olur. Anlaşılan tüm insanlığı batıldan/dinsizlikten, İslâm gerçeğine çağırmakta kararlı. Peki Kitabımızın kabul ettiği Kitaplı-Semavi din mensupları/bağlıları ne olacak? Onlar, kendi inançlarında direnirlerse, Mesih'in kılıcı mı gösterilecek! Yani şiddet mi girecek işe!

Nasıl olacak bu katkı dersiniz. Hem hiçbir yerde gözünüz olmayacak, hem de her yere göz koyacaksınız. Dahası kalbiniz bütün dünya için atacak! Peki bu derviş rintlğiyle söylenmiş sözün o coğrafyaya girmeden uygulandığının tarihte örneği var mı? Hoca'nın **hep** örnek verdiği Osmanlı, dua ile nereleri almış; girdiği topraklardan **hiç** bir şey almadan mı dönmüş; ya da oralara ne vermiş ki, Hoca **alma-**dan verebilsin. Fatih'in İstanbul'u fethettiği gün, mollaların "fetih duamız berekâtıyla gerçekleşti" sözlerine karşılık olarak kılıcını gösterip, "bunun hakkına yemeyin" dediği bilinir. Peygamberin bile, gerçek çabalarla dahası savaşa elde ettiklerini, Hoca dua ile mi elde edecek ki, Dünya Haritasını asma olayını Çetin Altan gibi, gerçekçi bir yazarımız, Hoca'yı "evrensel bir bakış ve değer ortaya koyan" dahası "düşüncelerini tüm insanlığa aktarmayı planlayan" bir din adamı olarak betimleyebiliyor. Çetin Altan, söyleşiyi okumuş olsaydı. **diyalek-**

tik mantık ve tarih bilinciyle olmazları saptar, dünya görüşüne uymadığını düşündüğüm bu konuda o değerlendirmeyi yapmazdı.

Böyle bir olayı, söyleneceye göre ancak, Kitaplı dinlerin beklediği Mesih gerçekleştirebilir. Yoksa Hoca gerçekten Mesih mi?

Hoca, eğer Mesih ise, onun misyonuyla gelmişse elbet sözümüz yok. O zaman dünya haritası da az gelir evrenin haritası asılmalıdır. Hoca'nın tevazuuna/alçak gönüllülüğüne de bu yakışır elbet!

Alçakgönüllü bir cihan egemenliği düşü

Bu gerçekler karşısında, Hoca'yı tevazu/alçakgönüllülük örneği olarak selamlayanların, tevazudan ne anladığını merak etmez misiniz?

Hoca'nın hizmette, âli himmet göstergesi aradığını görmüştük. Bu niteliktekiler, Ufuk Turu'nun 64 ve 65'inci sayfalarında gösterilen, sınırları çizilen hedefe yönelmiş misyonun sahibidir. O hedef tüm insanlığı tevhid dinine-İslâma çağırarak, İlay-ı Kelimetullah sancağı altında toplamaktır. Çünkü ona göre insanlık hastadır. Onu sağaltacak reçete, Bediüzzaman'ın geçmişte Türkiye'ye sunduğu ama ilgi görmeyen reçetedir. Bu görev alanının sınırları bellidir! “Güneşin doğup battığı her yer.” Sanırım Ay da vardır bu sınırın içinde, ne bileyim Mars ya da tüm evren! Bakın nasıl açıklıyor misyonunu:

“Evet bizler,” diyor Hocaefendi, “dünyanın içine düştüğü bunalımda onun derdine deva olup, yatağa düştüğünde oksijen olmalıyız. Ruhlarına girip, ölecekleri zaman sun'i dahi olsa yaşamlarını temin etmeliyiz” (348).

Bunu nasıl mı yapacak? Açıklamalarından bu “nasıla” anlaşılır bir yanıt bulunamıyor; dua ile mi, bir başka yolla mı? Belli değil! A-

ma şurası gerçek ki, Hoca ancak, çocuklara verilen yap-boz oyunundaki gibi, düşüncelerini serpiştirdiği kitaplarından toplanacak parçaları bir araya getirerek oluşturulacak resim okunarak anlaşılabilir.

Ne diyordu, “ölçüsü nedir” sorusuna verdiği yanıtta:

“Kimsenin toprağında gözümüz yok” diye başlıyor ve hiçbir şeyin gözünün ilgi alanı dışında kalmayacağını söylüyordu! Çünkü genellikle böyle bir söylemin sonunda bir fakat, ancak gibi sözcük gelir ki, bu sözün tam tersi bir hükme götürür insanı. O hükmün gerekçesi de vardır. O gerekçe hükmün kesin kes uygulanmasını zorunlu kılar. Örneğini Hoca’da görüyoruz.

“Kimsenin toprağında gözümüz yok. Fakat Allah’ın bize ihsan ettiği şeyleri her yere götürme, herkesin ruhuna üfleme, ruhumuzun ilhamlarını başkalarının sinesine boşaltma manasında dünyanın her yerinde gözümüz var, kalbimiz var. Kalbimiz bütün dünya için atıyor.”

İşte yine Tanrısal bir emir ve Tanrı’nın misyon verdiği inancıyla, yüreği tüm dünya için atan Mesih ruhlu bir adam!

Peki bu atan, Hoca’nın kalbi mi, sanal bir vuruş mu, sizler karar verin, aktarmak benden, karar sizlerden!

“Hiçbir yer bu noktayı nazardan, gözümüzün taalluku (*ilgi alanı*) dışında kalmayacaktır.” Dikkat edelim, kalamaz demiyor, kesin konuşuyor hüküm tümcesi kuruyor, “kalmayacaktır” diyor!

Neden kalmayacak dersiniz, yanıtı hazır:

“Bu, Efendimiz’in (Hazreti Peygamber sav) İslâm adına idealiye ettiği düşüncenin dışında değildir. Zira o buyurmuştur ki, benim mesajım güneşin doğup battığı her yere ulaşacaktır” (349).

Ne dersiniz Huntington haklı mı yoksa! (350).

(349) E.C. aynı yerde, syf: 65.

(350) Samuel Hantington, Amerikalı strateji uzmanı, 21’inci yüzyılda, en büyük çatışmanın İslâm’la Hristiyanlar arasında çıkacağını, bunun uygarlıklar çatışması olduğunu ileri sürüyor. Bu konudaki çalışması Uygarlıklar Çatışması olarak yayımlandı.

Bu kadarla da kalmıyor Gülen. Bundan sonraki tümce, onun ruh ve madde yapısını ele vermenin ötesinde, kendine ne denli derin bir misyon biçtiğini de gösteriyor. Hele hele, bu misyon salt dünyanın İslâm'ı kabul etmeyen bölümünü, ruhlarına üfleyerek yaşatma amaçlı bir görevin üstlenilmesi gibi ütöpik bir davayı kucaklıyorsa!... Ve çünkü, kişi kendini, dünyanın tümü Nur-u İslâm'la (*İslâmın sonsuz aydınlığıyla/ED*) tanışmadan, sağlığa kavuşamayacağı inancıyla yüklü sayarak; "...yaşamaya mazhariyet sağlama mülâhazasıyla (*yaşamaya hak kazanma düşüncesiyle/ED*), bütün dünyaya talibiz" diye, o derin misyonun bayrağı yapmak aşkıyla konuşuyorsa. Bu durumda Hoca; "Aksine talip olmayı da ben dun himmetlik sayıyorum." derken de haklıdır. Başka tür bir çabayı 'çabaların en aşağısı' sayarken de... Bunun somutlaşacak anlamı şudur; Hoca talip olmakla kalmayacak, çocukluğundan bu yana hedeflediği amacına ulaşmak için seçtiği yöntemi, cihadı her koşulda gerçekleştirmeye çalışacaktır.(!) Başarı mı? "Ufkumuza Doğan Rüya" (351) bu sorunun yanıtı olabilir sanırım.

Hoca'nın "Günler Baharı Soluklarken" adlı çalışmasındaki "cihan hâkimiyeti mefkuresi"nde hedefe giden yolun nasıl açılacağını gösteriyor. Bununla ilgili satırları okuduğumda, Hoca düş mü görüyor dedim Ama bir çok buluşun insanoğlunun düşünden çıktığını düşününce, Hoca'nın, cihan egemenliği düşünü aktarmadan edemedim. Hocaefendi, cihan hakimiyetine, hizmet erleri adını da verdiği altın nesille çıkacak. Altın nesil öyle bir nesil ki;

"Hakkın inayetinin (*Tanrının lûtfunun/ED*) temsilcisi, böyle bir neslin geleceğine dair ümidimiz olmasaydı, upuzun bir boşluk döneminde (*Cumhuriyetin ilk yıllarında/ED*) ye'se kapılmadan çözülüp dağılmadan varlığımızı sürdürmemiz mümkün değildi" diyor. Övgüler-

(351) Ufuk Turu'yla ilgili değerlendirmelerden biri olan senarist- sinema yazarı Ayşe Şasa'nın Ufuk söyleşi üzerine söylediklerinin özeti. Ayşe Şasa'ya göre, Fethullah Gülen'in söyleşisinde "hiçbir kin ve garzin pürüzü yoktur. Her zerresinde geniş bir hoşgörünün engin bir şifanın iyicil damgası" vardır. Bu yönüyle söyleşi ufku vuran güzel bir rüyadır.

le andığı bu nesli anlatmayı sürdürüyor: “O kadar ki, çehrelerinin aklı kurtuluş günümüzün sabahı (*olan/ED*) bu ay yüzlüler, hayallerimize girecekleri ana kadar, gündüzün geceden farkı yoktu, bizler de bu karanlık âlemin uyur-gezer hayaletleriydik. Şafaklarımız onların emareleriyle tüllenince (*Şafaklarımız onların geleceğinin göstergeleriyle aydınlandığında/ED*) daha çok bir mezarı andıran bu düşkünler diyarı da (*Türkiye/ED*) güllerle çiçeklerle kızarmaya başladı...” (352).

Hocaefendi, işte, yetiştirdiği bu nesle güvenerek evren egemenliği için fethi çıkacak. Çünkü bu nesil ondaki evren egemenliği idealini ateşlemekte, yeni yepyeni ufuklar açmaktadır. Der ki:

“Bazen onların aşk-u şevklerinin genişliği ile ümitlerimiz tasavvurlarımız, beklentilerimiz o kadar enginleşir ki, cihan hâkimiyeti mefkuremiz göklerin ve yerin istiab edemeyeceği, (*içine alamayacağı/ED*) genişliğe ulaşır ve fütihat neşideleri (*şarkılarıyla/ED*) ile inler... inler de, bize yepyeni bir perdenin yepyeni bir şivesi ile neler neler söyler” (353).

Hoca, çalışmalarında, belli bir amaca doğru yol almakta olduğunu, bunun için hizmet erleri yetiştirildiğini anlatır. Günler Baharı Soluklarken adlı çalışmasına, Işık Evler’den söz ederek giriyor. Işık Evler, ışık süvarileri olarak adlandırılan hizmet erlerinin yetiştirildiği yerler. Son açıklamalarıyla bu evleri kabul etmese de, öylesine belgeler var ki, reddederek kendini yalanlaması, içinde bulunmakla övündüğü inanç sistemin dinamiklerine uymuyor. Çünkü yalan böyle bir kişiliğe yakışmıyor. Oysa:

“Işık Evlerle giriyoruz kitabın sırlı dünyasına”” diyor ve şöyle sürdürüyor: “Bu evler, kudsi-kutsal bir programın yürürlüğe konulduğu ruh oluşum ocaklarıdır. Ruhlar, orada asli kaynaklarıyla temas geçer. O kaynaktan aldıklarıyla beslenip büyüyerek karanlık dünyaların fethine çıkarlar. Asıllarından uzaklaştırılmış, asılları unuttu-

(352).F G., Ç ve N/4 , syf: 125.

(353) FG. Ç. ve N./5 syf: 55.

rulmuş ruhların ellerinden tutup, onların ebedi kurtuluşlarına ve zengin bir medeni kuruluşa gitmelerine vesile olurlar. Bu medeni yapının planını Kur'an, mühendislik merkezleri mabedler, mektepler, medreseler, tekyelerdir. Şantiyeleri ise, evler çarşılar, pazarlar...Bu iman ve aşk dolu maceranın muhteşem destan ocağı "Işık Evler'den sonra, bu evlerin çağırdığı, bu evlerin mayaladığı yeni bir mevsime açılıyorsunuz" (354).

Hoca, cihan egemenliği peşinde, düş bile, macera bile olsa...! Diyor ki 'Bu yola çıkan hizmet erlerinin, yöneldikleri amaç için bir merkezkatılarak, (syf:54/55) "şevk dolu sineleriylenebilerin (*peygamberlerin/notum*) vâinde, ...onların şimşek bakışlarında, en yakından en uzağa kadar bütün ümit enginliklerini izleyip, ümitlerimizi ve tasarladıklarımızı hedefe alırlar" (355). Buradan alınan hız ve coşkuyla:

"Beklentilerimiz o kadar enginleşir ki, cihan hâkimiyeti mefkûremiz göklerin ve yerin istiaab edemeyeceği (*kapsayamayacağı*) genişliğe ulaşır ve fütihat ile inler..." diyor!

Bu sözleri okuduğumuzda, Gülen'in Atatürk'ün "Yurtta barış, dünyada barış" özdeyişine neden karşı çıktığını anlıyoruz. Osmanlı İmparatorluğunun en çok yayıldığı dönemin haritasının ufkunu daralttığı için kaldırtıp, dünya haritasını asan adam, bir süre sonra evrenin egemenliğine soyunmakta haklı olmaz mı?

Bu düş gerçekleşir mi bilemiyorum? Ama Gülen'in gerçeklerden çok çok uzaklarda dolaştığını söylemek yanlış olmayacaktır.

***İstanbul'u feth mi,
O'da ne ki?***

Hoca'nın günahı kadar sevmediği Mustafa Kemal'e ütopyacı diyenler çıkmıştır, ama O, tarihin kaydettiği en gerçekçi, akılcı bir ta-

(354) FG. Ç. ve N./5, syf.III-IV.

(355) FG. Ç ve N/5 aynı yerde syf.55.

rih yapıcısıdır. Hoca mı? O düşsel dünyasından çıkacak gibi görülüyor.

Burada Hoca'nın kendini çok üstün gören bir yanına tanık oluyoruz. Öyle ki, O'nu, alçakgönüllü, rind meşrep görenlerle alay ediyor gibidir!

Gülen'e göre bu çabaların en aşağısının yanında, "İstanbulun fethi hiç kalır." Biliyorum, inanılması zor, belki de abartıyorum sanacaksınız. Haksızsınız diyemem. İnanın ben bile şu satırları okuduğumda inanamadım; yeniden, yeniden okudum. Çünkü kişinin kendini Fatih'le karşılaştırmasının çağrıştıracığı sonucu düşünüyordum. Düşünemediğim, bir misyon adamının her zaman için misyonu ile yarışan bir hedef seçebileceği ve öyle bir hedefin de kişiyi ufkunun sonsuzluğuna doğru alıp götüreceğiydi. Unutmayalım ki, bilim ve teknolojinin gelişmediği zamanlarda hemen bütün buluş ve sanatlar işte böyle bir noktada doğmuş ve gelişmiştir. Ama Gülen'in ufku bilim dünyasına kapalı! Yine de, onun düş dünyasını küçümsememeli diye düşünüyorum.

Çağımızda her şeyin plan ve programa bağlandığını düşünerek, düş kurulamayacağı ileri sürülürse de, Hoca'nın mistisizmini göz ardı etmeyelim derim.

Şimdi, Gülen'le başka büyük düşünenler, ya da büyük işler yapanlar arasındaki ayırımın nedenlerine ilişkin açıklamayı okuyalım:

"Bu noktayı nazardan, birileriyle aramızda farklılık ortaya çıkarabilir" diye başlıyor ve şöyle sürdürüyor: "İstanbul'un fethine talip olanlar var mesela. Gönlünü, ruhunu ve hayatını Resulü Allah'ın işaret buyurduğu anlayışa kaptıranlar, *(dünyayı bunalımlardan kurtarmak amacıyla peygamberin mesajını insanlığa taşımaya kalkışanlar/ED)* için İstanbul bir köy fethi gibi kalır." Hoca, burada bilmezden gelip bir taşla iki kuş vuruyor gibi. İstanbul'un fethi konusunu iki amaca göre yorumlama insanı bu sonuca götürüyor. İstanbul'un fethi denilince akla hemen Fatih'in fethi gelir (İstanbul'u alışı, Bizans'ın yıkılışı). İstanbul'un 1453'teki asıl fethinden ayrı bir fethini cumhu-

riyet düşmanlarından başka kimsenin düşünceğini sanmıyorum. Böyle bir şeyi düşünemezdim de. İyi ki diyorum Hoca'yı okudum ve kimilerinin cumhuriyete, devrime ve Atatürk'e nasıl baktığını örnekleriyle saptadım.

Hoca'nın sözünü ettiği fetih meğer, 06 Ekim 1922'de İşgal kuvvetlerinin TBMM'nin muzaffer ordusuna teslim ettiği İstanbul'un geri alınmasıymış. Kimden mi? Türkiye Cumhuriyeti'nden! Oysa bu olay, Hoca'nın övgülerine boğulan Osmanlı'nın ve son Hakan'ı ve Halifesinin de, onurunu kurtaran bir tarih kesitidir. Ve tarih bilinciyle bakıldığında İstanbul'un 2'inci kez ve gerçek fethi olduğu görülür. Kişide eğer tarih bilinci yoksa, köhne medrese mantığıyla bu kadar yorumlayabilir.

6 Ekim 1922'de, İşgal kuvvetleri Komutanlığının, üzerinden güneş batmayan İngiliz Devlet-i Fehimesi askerlerinin öncülüğünde İstanbul'u teslim ettikleri o muzaffer orduyu, resmi geçitle selamlayarak gitmişlerdi. O muzaffer ordu, 9 Eylül'de emperyalist işgalin uşaklarını denize döken orduydı. O muzaffer ordunun denize döktüğü uşaklar, girdikleri her Anadolu kasabasında kadınlarımızın ve kızlarımızın ırzına geçmiş küçücük yavrularımızı öldürmüşlerdi.

Bugün, o muzaffer ordunun teslim aldığı İstanbul'u yeniden fethetme aymazlığıyla, o ordunun yaptıklarının yanlışlığını mı anlatmak istiyor dersiniz Hocaefendi. Hocalığını bilmem ama, efendiliğine yakışır mı bu aymazlıktan öte hıyanete yol alan düşünceler.

Bu konuyu açtığı bir başka yerden; Fasıldan Fasıla/1 kitabının 264'üncü sayfasından aktaracağım şu satırları okuyalım şimdi:

Başlık: Ahir zamanda İstanbul'un fethi.

“Soru. Ahir zamanda İstanbul'un fethi meselesini nasıl anlamalıyız”

Cevap: Ahir zamanla ilgili hadislerde, İstanbul'un fethi ile Decal'ın çıkışı arasında bir haftalık mesafe olduğu ifade ediliyor. Bu fetih o zaman İstanbul kimin elindeyse onlardan geri alınma şeklinde anlamalı. Dahilden piyonların elindeyse; bu ma'nen onlardan halâsı,

Bizansların elindeyse onlardan. Yoksa top tüfek ile Çandarlı'larla, Zağanos'larla, Fatih'lerle yeniden bir fetih olacak diye anlamak uygun değildir.”

İstanbul'u, bugün koruyanlar için “piyon” sözcüğünü kullanıyor Hocaefendi! Açıkta söyleyemediklerini bu yolla duyurmak istiyor. İçindeki kin ve nefreti böyle kusuyor. İstanbul'u gerçek işgalden kurtaran orduya, ulusal orduya, bağımsızlığımızın kurucusu ve koruyucusu orduya piyon niteliğini yakıştırıyor. O ve altın neslin ışık süvarileri, İstanbul'u ulusal ordudan halâs edecek/ kurtaracak!

Nasıl olurda “hadi oradan Amerikan piyonu” demezsiniz!

Gülen'e “ulusal özelliklerimizi ve birikimimizi yansıtan...” bir dünya görüşü kimliğini yakıştıran Ecevit acaba İstanbul'u elinde tutanlara piyonluğu yakıştıran Gülen'e ne diyecektir.

Hoca'yı iyi tanımadan Ufuk Turu üzerine övgüler yağdıranlara armağan ediyorum bu fetih saçmalığını!

Mondros Ateşkes sözleşmesine dayanarak İstanbul'a giren Bağlaşıklardan İstanbul'u geri alarak, Kemalist güçlerin işgaline son verme düşünün, “İstanbul'un fethine talip olanlar var mesela” diye vurgulanması, ilginç çağrışımlara da neden oluyor. Bize göre burada Fatih'in fethine de yollama var! Hoca geçmişin başarılarını hiçlemediğini vurgulamak için “Fatih Âli himmetti. Yaptığı işlerle değil, hayatında kurduğu işlerle onun büyüklüğünü ölçmek lazım....Biz Fatih'in hayal dünyasındaki dünya ile münasebetlerine bakıyoruz ve ona dilbesteyiz (356) gönül bağlamışız; diyor.

Diyor ama, bu sözlerle karşın, Gülen'in hedefi karşısında Fatih'in başarıları nedir ki! anlamı da çıkmaz mı? Çünkü o ‘vesaya’yı gerçekleştirmek için” Yeryüzünün mirasçısıdır ve kalbi dünya için atmakta...” dır, bu bağlamda da Peygamber mirasçısıdır” (357). Ve çünkü o kainatı fethetmiş hizmet erlerinin başıdır. Bu sözleri söyle-

(356) E.C. agy, syf:65.

(357) E.C. agy, syf:65.

ven kişiye, kendini Fatih’le ölçüyor demez misiniz? Kimi sözlerini, Fatih’in gerçekleştirdiklerini küçük gören sözler olarak nitelemeyebilirsiniz? Örneğin, “Fatih’i “yaptığı işlerle değil, hayalinde kurduğu işlerle ölçmek” ne anlama gelir? Bu soruyu yanıtlarken, Hoca’nın dünyayı nizamında denge ögesi olma planını düşünelim!

Hoca, dikkat edilirse Fatih’in açılmayı düşünmediği, düş göklerinde kanat vuruyor. Fatih için söylediği “Gerçekleştirdiği işleri, hedeflerine nisbeten küçük görüyoruz” derken, hedefleriyle kendi hedeflerini karşılaştırma amacını açığa vuruyor. Hoca’nın diliyle söylersek, hedeflerinin sonsuzluğu karşısındaki coşkusu, biraz da kendi hedeflerinden aldığı hazzın coşkusu olamaz mı? Bu durumda bize ne demek düşüyor dersiniz. Hani bir halk deymi vardır. “Allah akıl fikir versin!”

Bu sözle yetinebilir miyiz bilemiyorum. Çünkü Hoca’nın hedefi için seçtiği yöntemin tarihteki uygulamalarına bakarak, kelebek gibi başladığı uçuşu, kelebek gibi bitirmek niyetinde olmadığını görürüz. O kartal olmaya hazır. Misyonunu şu tanıyla biçimliyor: İnsanlık bunalımlar içinde, insanlık hasta, hem de oksijen çadırında. Böyle bir hastanın sağaltılabilmesi için eğer ameliyat gerekiyorsa yapılacak demektir, bu da kelebek kanatlarıyla olmaz. Peki kim, nasıl yapacaktır bu sağaltmayı?

Cihad Peygamber mesleği ise!

¶

Hoca’nın bu misyonu nasıl gerçekleştireceğine değinmeden, misyonun meşruluk kaynağına bakalım. O her müminin hayır diyemeyeceği bir kaynak. Cihad... Evet, Hocaefendi, insanlığın bu bunalımdan çıkarılması için, İslâm’ın cihad emrini uygulamak istiyor; cihadı da kendince yorumluyor ve özellikle Peygamber döneminde uygulandığı biçimiyle uygulanması gerektiğini düşünüyor.! Önce tebliğ, tebliğe yanıt alınamayınca nasihat-öğüt, olmadı irşad-uyarma, o da sonuç al-

maya yetmedi mi? Aman dileyene (*teslim olana*) ya da tevhide katılana değin, zor kullanmak, yani cihadın son aşaması...

Hoca'ya göre, normalde, farz-ı kifaye olan cihad, bu gibi durumlarda artık farz-ı ayin olmaktadır. Yani Müslümanlar İlay-ı Kelimetullah için savaşa hazırlanmalıdırlar. Hoca cihad görevinin içerik ve kapsamını da kendine göre saptıyor.

İslâm'da farzı kifaye'yi (*yani birinin yapmasıyla öteki mü'minler için borç olmaktan çıkan bir farz/ED*) farz-ı ayin olarak gösteriyor... Cihadın İ'lâyı Kelimetullah için Allah'ın kesin emri olduğunu söylüyor. Tanrı yolunda savaşım için, "cihat paygamber mesleğidir, cihat hakka şahitliktir, cihat hayat kaynağıdır, cihat yüce bir duygudur." değerlendirmesiyle özendiriyor, hayır kışkırtıyor inananları...

Yukarda, Hocaefendi'nin düş gördüğü gibi, abes sayacağı bir sözümüz oldu. Demek istedik ki, bu söylenenler hayal ürünü, gerçekleşmez. Ama Hoca sıradan insanlarla gerçekleşecek işler peşinde değil ki. O, Altın nesil dediği kendi gençliğine güveniyor. Bu bir, ikincisi Cihad'ın asla teoride kalmayacağı inancında. Bakın ne diyor:

"İslâmın cihad anlayışı, İslâm tarihinin başlangıcından bu yana hiç bir zaman teorik olarak kalmamış, her dönemde onu pratik hayata aktaran insanlar çıkmış ve bu mesele onlarla en iyi temsil edilegelmiştir" (358).

Söyle sürdürüyor: "cihadla dünyanın muvazenesini kurmak Müslümanlara verilmiş terk edilmeyecek sürekli bir görev, ertelenemeyecek bir borçtur." Ve çünkü dünya dengesinin bozulmaması için; "...dini mübini İslâm'ın hâkimiyetinin devamı ve Müslümanların zilletten kurtulup, izzetle yaşayabilmeleri için cihat bir vecibedir-borçtur" (359).

Dahası, bir İslâm toplumunda, cihadı sistemli olarak yürüten bir

(358) F.G. İ'lâyı Kelimetullah veya Cihad, (I, K veya C) Nil Yayınları, 1998, syf: 39-50.

(359) F.G. I, K veya C, syf: 39-50.

grup yoksa, bu borç yerine getirilemiyor demektir ki, bu durumda o toplum nasıl nitelenir? Hoca'nın yanıtı açık ve kesin: "O zaman o toplumda İslâmî hayat yok demektir." Çünkü "bu vecibenin yerine getirilmesi Kuran'ın emridir" (360). Peki Müslümanlar kişisel olarak bu görevi yapamazlar mı?

Gülen "Hayır" diyor. "Müslümanlar fezayı fethetmişler ve yıldızları birbirlerine bağlasalar dahi, bu vazifeyi terk ettikleri zaman yine başaşağı gideceklerdir. Teknik, teknoloji ve sanayide katedilen terakki, tek başına Müslümanları içine düştükleri çukurdan çıkaramaz. Cihat, bir 'farz-ı kifaye'dir. Ancak bu vazife günümüzde olduğu gibi sistemli olarak hiç kimse tarafından yapılamaz ve bütün bütün ihmale uğrarsa, işte o zaman 'farz-ı ayn' (361) haline gelir ve her fert teker teker ondan sorumlu olur" (362).

Gülen'e göre, "İ'lâyi Kelimetullah" bu anlamda, "farz-ı ayn" olur. Yani tüm Müslümanlar için "dinin tevhit akidesini" yer yüzünde yükseltmek, ertelenemeyecek bir görev olmuştur. Cihadın aksatılmasının bir başka önemli sonucu. "Müslümanların dünya devletler muvazenesindeki etkinliğinin azalmasıyla ortaya çıkan genel dengesizliktir".

Gülen'e göre, bu dengesizliği gidermek için, dünyadaki yarattıkları ters gidişi, günümüzün sosyal, ekonomik ve bilimsel yozlaşmasını düzeltmek, Müslümanlara verilmiş bir görevdir. Bu görevin yerine getirilmesi için Müslüman'ın dünya dengesindeki yerini alması gerekir. Ve bu görev farz-ı ayn olduğu için de, kesin kes yerine getirilecek bir Tanrısal buyruktur.

Hoca, özellikle Cihad, İ'lây-ı Kelimetullah adlı yapıtın 45'inci

(360) M.FG.İK. veya C syf:49.

(361) Farz-ı kifaye. Bir ya da bir kaç Müslüman'ın o görevi yapmasıyla, toplumda başkası yapmasa da o görevin yapılmış sayılması; Farz-ı ayn: İslam toplumunun her bireyinin sorumlu olduğu, bu sorumluluktan ancak o görevin tüm Müslümanlarca yapılmasıyla kurtulacağı bir dinsel görevdir.

(362) MFG.İK veya Cihat. Syf: 49.

sayfasındaki açıklamasında, dünyanın dengesi için bu görevi ertelenemez kılmakla (363), hoşgörü mimarlığından istifa mı ediyor deriniz? Ya da hoşgörü misyonu, vizyona, bir mümaşat/göz yumma görevi olarak mı sokulmuştu ki, şiddete açılan yol genişletiliyor.

Oysa ilâhiyatçı Prof. Dr. Süleyman Ateş'e göre:

“İslâmda cihad, başkalarını zorla dine sokmak amacını taşımaz. Vicdanları hürriyete kavuşturmak, tecavüzü önlemek, zulmü ve baskıyı ortadan kaldırmak için cihad yapılır. İslâm haksız yere saldırmayı men etmiş, vicdanlara baskı yapmayı yasaklamıştır” (364).

Hoca'nın inanç dünyasıyla bağdaşmayan bir düşünceyle karşı karşıya bulunuyoruz. Ve sanırım gerçek İslâm burada!

Ama, hakkı ve haksızlığı kendi düşüncenize, dahası kendinize biçtiğiniz misyona göre değerlendirirseniz ve hele kimi umutlarınızı ve düşlerinizi, büyük bir dava olarak ele alır, buna göre hazırlık yaparsanız iş değişir. Okullar açmışsınızdır, finans kurumlarınız vardır. dünya ile ilişki kurmuşsunuzdur, arkanızı, dünyanın dümeninde olarak alkışladığınız bir güce dayamışsınızdır, ideallerinizi yıllarca bir ipekböceği gibi ördüğünüz kozadan da çıkmalı epey olmuştur. Yetiştirdiğiniz gençler nasılsa, kimi konularda dünyada bilimsel ödüller almış, yargıyı, idareyi bir ölçüde ele geçirdiğinizi de sanırsınız! Koşullar hazırdır!

(363) Bu görevin aksatılmasının sonuçlarını öğrenmek ister misiniz? “Biz bu Cihad'ı terk ettiğimiz günden itibaren içimizde fırkalar (ayrılıklar, partiler/ED) türüdi ve şu anda mevcut olan bütün fırka ve fraksiyonlar ta o devirde atılan menfi tohumların, cehennem zakkumlarının neş-ü nema bulmuş şekillerinden başka bir şey değildir... ve bu öldürüp bitiren durumdan kurtulmanın tek çaresi vardır, o da cihattır. Cihat bir müminin uğruna canını feda edebileceği en tatlı mefkure ve en yüksek bir idealdir. Zira mümin, kendi teri içinde boğulma veya kendi kanıyla abdest alma gibi bir payeyi ancak cihatla elde edebilir.” ÇİK:Cihat. Syf: 45 ve ayrıca syf:130'dan: “Mümin dini için yaşayan insandır. Eğer din payidar olacak ve o, yeryüzünü hâkimiyeti altına alacaksa bu takdirde onun için yaşamanın bir anlamı vardır. Aksi halde yaşanan hayat, omuzlarında ağır bir yükür.” sözleriyle hoşgörüyü, evrensel barışı nasıl bağdaştıracaksınız, söyler misiniz?

(364) Prof. Dr. Süleyman Ateş, Kur'an-ı Kerim Tefsiri, Milliyet Yayınları, 1995, syf:276.

Osmanlı, size göre -çünkü başkaları bu görüşe pek sıcak bakmazlar- İlayı Kelimetullah için savaşmıştır.. Ama o bayrak bugün yerlerde sürünür. Onu kim kaldıracak, eğer misyon sahibi iseniz, elbet siz evet siz kaldıracaksınız. Çünkü o size göre “milletimizin” davasıdır! Burada geçen milletimiz sözcüğünün “dinimizin” diye okunması gerektiği kanısındayım

Neden mi?

Hadi Hocaefendi'nin “Milletimizin davası” dediği dava neymiş onu görelim... Bu konu Hoca'nın 1998'de yayımladığı “Ruhumuzun Heykelini Dikerken” adlı yapıtında, “Milletimizin Ana Davası” başlıklı yazıda yer alıyor:

“Osmanlılarla bir ulu mesele haline gelen bu dava, belli bir dönem itibariyle ağır bir talihsizliğe uğratılmış olsa da, bugün yeniden köyde-kentte, ailede-devlette, sokakta-mektepte, san'atta-ilimde, işte-ahlakta bir diriliş süreci yaşamakta ve ülkenin ruh haritasını gönül heyecanlarıyla uyarıp, renklendirip, gözyaşlarıyla sulayanlar sayesinde, her şeye rağmen bir fecir vefasıyla daha şimdiden dört bir yanda tüllemeye başladı bile” (365).

Milletimizin davası Milletimizi çağın birinci milleti yapma çabasıdır Hoca'ya göre:

“...bugünkü nesiller, birlik ve beraberlik şuuru ve milletlerini çağın birinci milleti haline getirme azmiyle, hem bu davanın remzi, hem de bu misyonun temsilcileri gibi görünüyorlar. Bir muhalif rüzgâr esip her şeyi harman gibi savurmazsa, gelecek bunların ebedi otağı olacağa benzer” (366).

Eğer Hoca'nın dilini bilmiyorsanız, bunda yadırganacak ne var dersiniz elbet ve haklı olursunuz. Ama eğer, buradaki neslin, Hoca'nın, bir amaç için yetiştirdiği Altın Nesil olduğunu, bu neslin tam anlamıyla Yeryüzü mirasçıları olarak yetiştirildiğini (*agy, syf: 3-9'un-*

(365) M. Fethullah Gülen (MFG), Ruhumuzun Heykelini Dikerken, (RHD) Nil Yayınları, 1998, syf:104.

(366) F.G., RHD syf: 103-104.

cu ve 108-113 'üncü sayfalarını ayrıca Çağ ve Nesil dizisini okursanız) Hoca'nın kendine biçtiği misyon (bir ölçüde Mesih gibi olma) gereği gerçekleştirmeyi amaçladığı göreve işaret edildiğini kavrayabilirsiniz. Çünkü o kendisinin dünyayı ve insanlığı kurtarmak için seçildiğine inanıyor. Bu misyon için yaşıyor! Tanrı'nın Yüce Adını, Hz. Muhammed'in "Benim mesajım göneşin doğup battığı her yere taşınacak" emrini yerine getirmek için...

Dünya bunun için doğum sancısı içinde döl yatağında kıvranıyor.

"Öyle ümit ediyoruz ki" diyor "Döl Yatağındaki Dünya" başlıklı yazısında," -tabii Allah'la vefa münasebetimizi bozmazsak- çok yakın bir gelecekte, Nasr Suresinin muhtevası (367) bütün ihtişamıyla bir kere daha yaşanacak... ve Amerika'dan Avustralya'ya, Balkanlar'dan Çin Seddi'ne ve Avrupa'dan Afrika'nın derinliklerine kadar her yerde, İslâm şemsiyesi altında iman, ümit, emniyet, dolayısıyla da huzur ve itminan (doymuşluk/ED) son bir kere daha dalgalanacak (Hoca Mesih ya!/ED) .. ve beş milyar insanlık, hayal edilebilenin çok üstünde yepyeni bir cihan düzeyiyle tanışacak ve herkes, fitrat ve düşünce dünyasının müsaade ettiği ölçüde bu yeni esintiden mutlaka istifade edecektir" (368).

Ufuk Turu'nun yankıları üzerine

.

Hocaefendi'nin, önemli bir niteliğine işaret etmem gerekecek. Gerek ipekböceği örneği kozasını örerken, gerekse kozasından çıktıktan sonraki devinimleri izlendiğinde görülür ki, çevresiyle ve toplumla ilişkilerindeki taktik ustalık, övgüye değer bir ayrıcalığıdır. Ho-

(367) Nasr suresinin anlamı: "Allah'ın yardımı ve fetih geldiğinde,/ Ve insanları kitleler halinde Allah'ın dinine girerken gördüğünde,/tesbih et Rabbini O'na hamd ile. Ve O'ndan af dile. Çünkü o Tevvabdır, günahları affeder sınırsız bir şekilde..

* Kur'anı Kerim ve Türkçe Açıklaması, Prof. Dr. Yaşar Nuri Öztürk çevirisi, Boyut Yayınları, 1998, syf:605.

(368) M.F.G., RHD, syf: 3.

ca insan yapısını çok iyi biliyor ve girişimlerini topluma duyurmada, insanları bilinçle kullanıyor. Hemen her yerde konulara ve olaylara kendi açtığı pencereden bakılmasını sağlıyor. Örneğin, girişimlerini yalnız duyurmakla kalmıyor, propagandasını da yaptırıyor. Okullarıyla ilgili konuyu toplumsal sorun haline getirmeyi böyle başardı. Yalnız okulları mı, finans kurumları, sigorta şirketleriyle gündemde olan bu kişi, iftar yemekleri, hoşgörü ödülleri ve kendi medya kurumlarıyla toplumu avucunun içinde tutmayı deniyor. Bunun bir toplum mühendisliği eseri olduğu kabul edilmelidir. Öyle ki, görevi gereği okullarının bulunduğu bölgeye ya da ülkeye giden üst düzey kamu görevlilerine okullar gezdiriliyor, öğrencilere İstiklal Marşımız söyletiliyor. Basının da hazır olduğu ortamda, izlenimler saptanıyor ve kendi mediasından önce öteki kuruluşların gündemine giriyor. Ve sonra kamuoyuna Hoca'nın okullarının resmi ağızlardan övüldüğü yansıtılıyor.

Bunun son örneklerinden biri, Org. Karadayı'nın Genelkurmay Başkanı iken, Rusya'ya yaptığı bir görev gezisinde geçer. Genelkurmay Başkanı, Moskova Havaalanı'na indiğinde, Hoca'nın Rusya'daki kolejinin öğrencilerini karşısında bulur. Basına yansıdığı kadarıyla, Org. Karadayı bunu tepkiyle karşılar. Basının bu konuya değgin yorumu şudur: Fethullah Hoca, askerle arasında bir sorun olmadığı mesajı vermek istedi. Yine, Org. Karadayı'ya da hoşgörü ödülü verilmek istenir, bunun için çağrı yapılacaktır. Nabız yoklanır, yanıt olumsuzdur. Dahası "Hayal bile etmeyin" denilmiştir (369).

(369) Bu tür gösterilere katılanların, günü geldiğinde Hoca tarafından kendi amaçlarını destekledikleri savıyla kullanıldıklarına göstereceğim şu örneği okullarımın değerlendirmesine sunuyorum. Radikal gazetesi aleyhine açılmış bir dava ile ilgili Esasla ilgili mütalaada, Davacı olan Gülen'in avukatları, 28 Nisan 1999 günlü duruşmada, Cumhurbaşkanları, başbakanlar ve önde gelen yazar, kültür adamları ve siyasal parti liderlerinin müvekkillerinin düşüncelerini paylaştıklarını ileri sürdüler. Bağcılar Asliye 1. Ceza Mahkemesi Dosya No: 1998/1876 dosyada savunma olarak, adları geçen kişilerin başta cumhurbaşkanı olmak üzere, bu savla ilgili olarak tanıklığına başvurulması istediğimiz mahkemece reddedildi. Oysa konu her yönden çok önemliydi. Hoca'nın gerçek amacının bu tür gösterilerle meşruluk kazanmak olduğu kanıtlanacaktı. Önceden de değindiğimiz gibi, Hocaefendi, kişileri amaçları doğrultusunda kullanmakta usta bir taktisyendir.

Yalnız bu mu? Dinler arası diyalog girişiminden tutun da, **Papa'yı** ziyaretine, Amerika'dan Türkiye'ye yolladığı, “Amerika dünyanın dümenindeki bir milletin adı, Amerika izin vermeden dünyanın hiçbir yerinde kimse bir iş yapamaz” mesajına değin her devriminin, amacına hizmet yolunda sistemli bir çalışma ürünü olduğu görülür.

Öne çıkması gerektiği yerde, önde görünmeden ilerlemeye başlamıştır. Sessizliği yeğlediği süreçlerde, bir yolunu bulur ve topluma vermek istediği mesajı iletir.

Özetle denilebilir ki, Hoca'nın başarısı, olaylara kendi açtığı pencereden bakılmasını sağlamaktır. **Ufuk Turu'yla** ilgili değerlendirmeleri okurken bu açıklamayı dikkatinize sunmak istedim. Çünkü **Ufuk Turu'yla** ilgili yorumlar ve söylemler de savımın somut kanıtlarından biridir.

Konuya **Ufuk Turu'ndan** bakınca, Hoca'nın misyonunu tamamlayan bir başka vizyonla karşılaşırız. Bu vizyon için kimi bilim adamları ve yazarların değer yargılarını okuduğunuzda sanalla gerçeğin birbirleriyle yarıştığını görüyorsunuz

Kimi profesörlerin, köşe yazarlarının ve politikacıların, incelemeden metafizik yorumlarla söz sanatının örneklerini vermeye çalıştıkları, **Ufuk Turu'yla** ilgili değerlendirmelerini gözden geçirmek yararlı olacak

Ama bağışlanmam dileğiyle görüşlerini kendi düşüncelerime göre eleştirdiğim değerli kişilerin dikkatlerini, kısa alıntılarla bir noktaya çekmek istiyorum:

Hoca'nın **Ufuk Turu** söyleşi için:

“Yeni bir görüş, bir analiz değil bir beste” diyen, siyaset bilimcimiz Prof. Dr Nur Vergin'in; (**Ufuk Turu**, syf:155)

“Türkiye'nin, kendi milli ve manevi değerlerini koruyarak **Batı'nın** güzelliklerini alıp nasıl aydınlık ufuklara gidebileceğini” gören köşe yazarımız; İlnur Çevik'in; (U.T., syf:209).

Ya da, bu yargının tıpkısı olmasa da ona yakın bir düşünceyle “Fethullah **Gülen'in** düşüncesi bireyin tanımında tevazuyu, toplum-

sal dokuda muhafazakârlığı, medeniyet kurulmasında da İslâmı cazip kılmaktadır” diye kervana katılan bir bayan sosyolog profesörü-müzün, Nilüfer Göle’nin; (U.T., syf:204-208).

“Devrimizde Türkiye dışından gelen ve sathi-yüzeysel sayılabilecek referans fikirlerin örnek alınacağına, Osmanlıların dini sentezinin mahiyetinin araştırılmasının daha doğru olduğunu” (U.T., syf:198-201) söyleyen eski bir Marksist ve Amerikan Üniversitesinde İslâm Bölümü Başkanı bir başka sosyolog-bilim adamımızın Prof. Dr. Şerif Mardin’in;

“Sorunları çözecek irade”nin (U.T., syf.188-189) kaynağını araştırmadan alkışlayan devrim tarihi profesörümüz Toktamış Ateş’in;

“Entellektüellik el değiştirdi” övgüsüyle bu kervana katılan genç gazetecimiz; İsmet Berkant’ın;

Ufuk Turu’nu bir kez daha, baştan, objektif ve eleştirel akılla okumaları gerektiğinin altını çizmek istiyorum.

Hele Bülent Ecevit’in, cumhuriyete ve ulusallığa karşı olan, demokrasi ile İslâm’ın birleşemeyeceğini açıkça yazan ve söyleyen, “Bırakın böyle şeyleri; bunlar bize ait meseleler değil” diye yandaşlarını tersleyen; dahası “Din için devlet” ve “İ’lay-ı Kelimetullah için Cihadın farz-ı ayın” olduğunun sarsılmaz inançlısı ve savunucusu, bir kişi için:

“İslâm’ın çağdaşlıkla, demokrasiyle ve gelişmeyle (370) bağdaşabileceğini belirttikten sonra; “Cumhuriyet dönemindeki Türk deneyimi de zaten bunu ispatlamaktadır” yargısına nasıl ulaştığını anlama olanağı bulamadığımı söylemeliyim. Hocaefendi’nin düşünce

(370) “Sonsuz Nur” adlı yapıtından aktardığım, önceden de değindiğimiz şu satırlar Hoca’nın demokrasi anlayışına tanı koymaya yetecektir “Eğer demokrasi denenilen sistem, bazılarınin kabul ettiği gibi, yeryüzünde en zirve sistem ise, İslâm bu zirveyi hem de asırlar önce yakalamıştır. Fakat biz, İslâm’ın demokratik bir sistem olduğu düşüncesine karşıyız.” Yineliyerek söyleyelim, ‘demokrasi,’ Hoca’nın ne kavram ne de günlük sözlüğünde yok. Onun için demokrasi salt vitrinlik bir sözden başka bir şey değildir. Bülent Ecevit, Hocaefendi’nin demokrasiye ilişkin bu sözlerini okuduktan sonra da aynı görüşü savunur mu bilmiyorum?..

dünyasında Cumhuriyet dönemi/devrimi diye o büyük tarihsel olguya yer verilmediğini görmüştük. O dönem için söyledikleri, Bir Cumhuriyet Düşmanı başlıklı bölümden okunabilir. Bu gerçeği bilmediği için olsa gerek Bülent Ecevit'in, "...Ulusal özelliklerimizi ve birikimimizi yansıtan kendimize özgü bir İslâm anlayışı geliştirmemiz gerektiğini; İslâm'ın evrenselliğinin buna engel olmadığını çok güzel anlatıyor" yargısının politikacı değerlendirmesi olduğunu söylemek elde değil.

Çünkü, bir kez Hoca, ulus ya da ulusallık diye bir kavramın yanında olmak bir yana, tam karşısındadır ve ümmetçidir. Ecevit'in ulusal özelliklerimiz ve birikimlerimizden ne anladığını, partisinin programından çıkarabiliriz. Hoca'nın bu anlamdaki bir ulusallığın karşısında olduğu da saklı değil. Ulusallığın karşısında ama, küreselliğe hazır olmamız için çalışmamızı öneriyor. Dahası Avrupa ve Amerika'yla entegrasyona bile hazır! Hocaefendi'yle Ecevit bu noktada birleşebilir mi bilemiyorum. Ecevit, eğer tam bir geri dönüş içinde değilse; bu değerlendirmelerini, ulus kavramının ve ulusallığın karşısında yer alan Hoca'nın, milli değerden ne anladığını, kökümüzün ve tarihsel dinamiklerimizin bulunduğu yer derken nereyi işaret etmek istediğini, ve din için devlet düşüncesiyle hangi sistemi amaçladığını incelemeyi yapmıştır. Bu nedenle, Gülen hakkındaki görüşlerinde büyük bir yanlışlığa düştüğü anlaşılmaktadır. Doğal ki bizim yargımız böyle, Ecevit belki de yerinden çok hoşnuttur.

Söyleyeceğini başkasına söyletmek

Ufuk Turu üzerine görüş açıklayanlardan çoğu için Hocaefendi mütevazı- alçak gönüllü bir bilgedir. Acaba öyle mi? Ya da bunlar bir vizyonun oyun aletleri olarak mı kullanılıyor?

Şimdi bu değerlendirmelerin yalnız yanlışlığını değil, Hoca'nın kendine biçtiği misyonu ve düşünce dünyasıyla da bağdaşmadığını

görelim. Böylece Ufuk Turu’nun bir hedef saptırma oyunu olduğunu ve bu oyunda Hoca’nın kimilerini piyon olarak kullandığını anlayabiliriz.

Sosyoloji Profesörü Dr. Nilüfer Göle’nin Ufuk Turu’yla ilgili şu sözlerini çözümlemeye çalışalım: “Fethullah Gülen’in düşüncesi bireyin tanımında tevazuyu, toplumsal dokuda muhafazakârlığı, medeniyet kurulmasında da İslâmı cazip kılmaktadır.” Geleneksel görüşün, bilim dünyasındaki yeri nedir? Bu yargının sorgulamasını Gülen’in tevazuu dışındaki betimlemesini soruya çevirerek de yapabiliriz. Örneğin, Göle’nin söylediği;

‘Milli ve manevi değerlerimizi (*toplumsal dokuda muhafazakârlığı*) koruyarak, Batı’nın güzelliklerini alıp aydınlık ufuklara açılma düşü’ gerçekleşir mi?

Sorunun yanıtını bir felsefeciden yararlanarak arayalım. Prof. Dr. İskiyettin Mengüşoğlu’nun Felsefeye Giriş adlı yapıtından aktaracağım satırlar böyle bir düşün asla gerçekleşmeyeceğini gösteriyor. Yukarda Türkiye’nin statik toplamsal yapı içinde bir Doğu ülkesi olduğunun altını çizmiştik. Toplum olarak yalnız dış görünüşümüzle Batılı gibiysek de, değişimi gerçekleştirecek her türlü etkiye kapalı olduğumuzdan donmuş/statik bir yapıyı açacak dinamizmden yoksun olduğumuz gerçeğini saklayamayız. Bilim bizim gibi toplumları değişime kapalı toplum olarak niteliyor.

Mengüşoğlu anılan yapıtında diyor ki:

“Gerçekten, statik donmuş bir durumda bulunan uluslar, özel bir nitelik gösterirler. Nitekim Batı kültür çevresinin içinde bulunmayan ve bu kültür çevresinin içine bir türlü giremeyen birçok Doğu ülkesi, bilim, felsefe, sanat ve teknik alanında yaratıcı olmaktan çok, “alıcı” bir durumda kalıyorlar. Bu durum, yani sadece ‘hazır sonuçları alma’, ancak onların dış-görünüşle ilgili olan hayat-tarzlarını değiştiremiyorlar; fakat bu sonuçlar onların hayat tarzlarının içeriğini, çekirdeğini etkileyemiyor. Çünkü bu konuda, ilerde görüleceği gibi, belli bir

hayat ve insan görüşüne gerek vardır; bunun içine girilmedikçe bu alıcılık, olduğu gibi sürüp gider” (371).

Felsefenin olmazlığını böylesine açıkça vurguladığı ve iki yüzyıldan bu yana içinde bocaladığımız çıkmazı hadi o genç yazarımız göremedi diyelim; peki sosyoloji dalında kariyer sahibi profesörümüze ne diyeceğiz. Gerçeği göremeyen genç bir yazarın, düşünün gerçekleşeceğini düşünmenin ham hayalden başka bir şey olduğunu söylemek zor; ama koskoca bir profesörün, toplumsal değişimin kurallarına aykırı bir düşünceyi nasıl sergilediğini anlamak daha da zor!

Bir kez daha okuyalım şu sözleri, ne anladık dersiniz.

Yukarda Hoca'nın kişilik yapısıyla, alçak gönüllüğün ne denli uyum sağlayacağını gösteren örnekler vermiştik. Daha 16 yaşında “dünyayı parmağında oynatmayı düşünen” bir kişinin alçak gönüllü olduğu nasıl kabul edilebilir dersiniz! Dahası, odasındaki Osmanlı'nın imparatorluk sınırlarını gösteren haritayı kaldırarak, dünya haritası astıran ve Fatih'in başarılarını bile az gören bir kişinin tevazuu olsa olsa göstermelik değil midir? Bitmedi, Radikal gazetesinde yayımlanan söyleşide, kendisini “dahi” olarak takdim eden Gülen Hoca mütevazı öyle mi?

İsmet Paşa'nın o ünlü deyişiyle “Hadi canım sende.”

Muhafazakârlığın ışığında modernlik (?)

Sosyolog Prof. Dr. Nilüfer Göle'ye göre, “...muh: fazakârlığın manalandırdığı modernliğin temsilcisi olan Hocaefendi, ‘muhafazakârdır ama, geleceğe açılan ümit kapısını açacak, gelenek ve modernlik arasındaki devamlılık zincirinin, yeniden muhafazakârlığın ışığında onarılmasını sağlayacak bir köprü kuracaktır” (372).

(371) T.M. agy, syf: 177.

(372) E.C. agy, syf: 204-208.

Bu görüşün çağdaş bir sosyologa ait olduğuna inanmak istemiyor insan, ama ne yazık ki doğru. Dahası da var; Göle'ye göre, "Fethullah Hoca hareketi hem modernist hem İslâmcı, tüm sil baştancı düşüncelerden ayrılmaktadır."

Önce şu son değerlendirmeden başlayalım. Hem modernist, hem İslâmcı olmak ve geçmişle, geleceğin çağdaş sistemi arasında köprü kurabilmek nasıl olur dersiniz?

Bu teze göre Hoca sil baştancı da değil öyle mi? Sayın profesör, bilgi sahibi olmadan ilim sahibi olmaya kalkışıyor anlaşılan. Çünkü Hoca tam bir sil baştancı! Neden mi?

Bu soruyu yanıtlayabilmek için sil baştancılık nedir ona bakalım. Burada sil baştancı olmak cumhuriyetin kazançlarını yok sayıp, toplumu yeniden kurmak anlamına kullanılmıştır. Bunun altını çizelim.

Modernist olmak nedir? Ali Püsküllüoğlu'nun Türkçedeki Yabancı Sözcükler Sözlüğü adlı yapıtında, "modernist" karşılığı, "çağcıl, içinde bulunduğu çağa, güne uygunluk" olarak betimleniyor. Çağcıl ya da çağdaş olmak, yenilikçi olmak anlamına kullanılmışsa -ki hem sözcük hem de kavram anlamı budur- Fethullah Hoca'nın yenilikçiliği, acaba hangi nedene dayandırılıyor anlayabilmiş değilim. Bu bir, ikincisi Hoca sil baştancı değilmiş öyle mi? Bu görüşü savunanlar acaba Gülen'in Cumhuriyet dönemini ve kazanımlarını kusarcasına reddettiğini bilmiyorlar mı? Onun tarih atlasında bağımsızlık savaşımızın bile yer almadığından da mı bilgileri yok. Eğer bilmiyorlarsa, özellikle akademisyenlerin akademik kariyerlerine yazık derim. Biliyorlar da bilmezden geliyorlarsa, Atatürk'ün Söylev'indeki niteliklerden birini seçme hakları vardır. Gaflet, dalalet ya da hıyanet...

Örnekleri sıralayalım isterseniz:

Fasıldan Fasıla adlı çalışmasının 2'nci cildinden birkaç nokta: "Hali pürmelâlimiz" başlığı altında, Cumhuriyet devrimine nasıl baktığını görelim: "...Son yetmiş senenin halini söylemeye bile gerek yok... yok zira böyle bir şey, malumu ilam ve israf olur." Bir kaç satır sonra " Niçin itiraf etmeyelim ki, millet olarak, insanımızı zaman-

la kendi özünden ve sahip olduğu bütün değerlerden uzaklaştırarak bir sefiller yığını haline getirmedik mi? Altı asır insanlığa medeniyet dersi veren bir millet, eğer bugün fikir sadakasına muhtaç duruma gelmişse, bunun başka izahı olamaz... (373). Şimdi her şeye sıfırdan başlamak gerekiyor. İnşallah bu mevzudaki mücadele azmini ruhumuzun derinliklerinde bulabiliriz” (syf: 232-234).

Bu sözlerin sahibi “sil baştanca” değilse kim olabilir dersiniz?

Peki, Hoca'nın “Köklü değişim” başlıklı yazısından da mı bilgileri yok. Hoca bu yazıda değişim sürecini ve ne kadar sürede gerçekleşeceğini de hesaplamış. Okuyalım:

“...her türlü ihtimale saygının yanında, kesin bir dille ifade ediyorum ki, sizler bütün toplumu, bütün üniteleriyle istediğiniz seviyeye getirseniz (yani sıfırdan başlayarak yeni bir sistem kursanız) bile, bu toplumun o seviyeye motivesi için, en az çeyrek asır geçmesi lazımdır. Bu lüzum bize has değildir. Her büyük inkılap ve köklü değişim, bazen böyle olmasını gerektirir” (374).

Neden mi böyle? Yanıtı Hoca'da: ‘kişiliğini yitirmiş bir toplumun yeniden eğitilmesi gerekir’ de ondan. Peki biz kişiliğimizi ne za-

(373) Buradaki tanısında Hoca'ya hak vermemek olanaksız. Gerçekten toplumsal zavallılığımızı, ekonomik ve siyasal çıkmazdaki çırpınlarımızı yadsıyabilir miyiz? Ama Gülen tanıda ne denli doğruysa, bu zavallılığın nedenleri konusunda ve tedavide/iyileştirmede o denli yanılmaktadır. Bize göre, Türkiye onu var eden devrim ilkelerinden koparılmış, sistem emperyalizmin denetimi altına alınmıştır. Bu nedenle ABD güdümüne girilen ve 1950'lerde başlayan geriye dönüş adımları 1971 ve 1980 Askeri hareketleriyle karşı devrimin kısılcına alınmıştır. Günümüzdeki çıkmazın ardındaki nedenler, bilinmeden gerçekçi bir tanı ve çözüm bulunamayacağını düşünüyorum. Kaldı ki, sisteme en büyük kötülüğü de Hoca'nın Pir-i Mugan diye övdüğü Bediüzzaman'ın sevgisi ve yardımına kavuşanlardan biri, Menderes ve kendisinin övgülerine layık gördüğü Özal yapmamış mıdır? Evet Hoca'yla bir noktada anlaşıyoruz. Ama o kadar! Neden ve çözümde anlaşamıyoruz! Öyle ki, bu zavallılığımızda emperyalizmin etkilerini göz ardı ederek “Amerika'yı öven ve Dünyanın dümeninde olduğunu bir tehdit aracı olarak söyleyen Hoca'yla nasıl anlaşabiliriz. Bu sözleriyle Hoca, Mütareke döneminin mandacılarıyla birlikte haşrolmaya (Kıyamet günü mezarlardan kalkarak mahşer yerinde toplanmaya) adaylık sınavında yarışmaktadır.

(374) F.G. FF/2 syf, 232.

man yitirdik ki, böyle bir yenilenmeye gereksinim duyuyoruz? Gülen'e göre: Cumhuriyet, bizim kişiliğimizi yitirmemize neden oldu. Kendi kültürümüzü reddettik ve bize ters bir sosyal yapıyla yeni alışkanlıklar edindik.

Peki çözüm nerededir: "...en şeytani planları uygulayarak" bizi tarihsel kökenimizden ayıran cumhuriyet devriminin, toplumu köleleştiren alışkanlıklarından kurtulmaktır. 'Bu nasıl mı olacaktır.' Yanıtı araştırmadan önce, yukarıya aktardığımız satırları ve özellikle son cümleyi bir kez daha okuyalım derim. Bir " büyük inkılap ve köklü değişim"le... Çünkü Hoca inkılap ve değişimden söz ediyor? O da ne, istemeden kendini ele mi veriyor? O cami cemaati gibi masum göstermek istediği cemaatiyle, ışık evlerde ve kolejlerinde eğittiği altın neslin ışık süvarileriyle, bir büyük inkılabın alt yapısını mı oluşturuyor dersiniz?

Böyle büyük bir inkılap(!) ve köklü değişime neden gerek vardır dersiniz, Gülen'e kulak verelim:

"Evet asırlardan beri millet düşmanlarının bu millete karşı en sinsi en şeytani planları daima onun ruh ve vicdanını şanlı geçmişimizden koparma, onu milli değerlerine karşı yabancılaştırma ve özünden uzaklaştırma istikametinde olmuştur. Zira milli ve dini değerlerinden mahrum edilen milletlerin en emin kuvvet kaynaklarını en müstahkem siperlerini kaybedeceklerini onlar da çok iyi biliyorlardı" (375).

Hoca açık sözlü ve kimi konulara koyduğu tanıda gerçekçi. Örneğin; milli ve manevi değerlerine yabancılaştırılmış bir toplumun çelişkilerini yaşıyoruz. Doğru bir tanı. Ama nedenlerde anlaşıyoruz. Hoca'nın milli değerleriyle manevi değerleri aynı. Oysa, biz ulusal değerlerden söz ederken, ulusal devlet olarak kurulan cumhuriyet Türkiye'si'nin kuruluş değerlerini anlıyoruz. Manevi değerler Hoca'ya göre, Asr-ı Saadet ve Sahabi yaşamını esas alan değerlerdir. Bi-

ze göre, kişinin inanç ve ibadet özgürlüğünü asıl tutan bir vicdan özgürlüğüdür.

Hoca çıkmazdan kurtuluşun yolu olarak, o değerleri yeniden elde etmekte, böylece milli benliği, yitirilmiş kişiliği kazanmakta arıyor. Ama, bunun kolay elde edileceği sanılmamalıdır. Bu konuya değgin görüşlerini yukarda yazmıştık. Bir bölümünü anımsayalım mı?

Der ki, ‘milli benliğin yitirilişinin sonucu yeniden o benliğin kazanılabilmesi için edinilen yeni alışkanlıklardan kurtulmak gerekir ki, işte bu vahşi hayvanların terbiyesi kadar zordur.’ Dahası da vardı; alışkanlıkların sonuçlarını göstererek kişiliğin nasıl yitirildiğini anlatıyordu, köleliğin sonuçlarını tartışırken:

“İtiyat ve alışkanlıklar, insanda ikinci bir tabiat meydana getirir. Bunu giderme ve eski hali ihya etme, bir vahşi hayvanı terbiye kadar zordur. Kölelik de öyledir... diyor ve şu örneği veriyordu:

“...hatta diyebilirim ki, şahsiyetini yitirmiş milletlere, yeniden benlik şuuru kazandırmak, esirlere insan olduklarını öğretmekten daha zordur.” Bu sözün anlamını pekiştirmek için şu söylemle noktılıyor yargısını. “Her ne ise, sadet harici oldu...” (376) diyordu ya! Cumhuriyetin yitimine neden olduğu kişiliğimizin kazanılması için kölelerin eğitimi gibi bir eğitim gerektiğinin altını çiziyor Gülen. Onun inkılabı bu yöntemle başlıyor.

Yani, Hoca’nın bizim için düşündüğü, ve mimarlığına soyunarak planladığı toplumsal yapı, ve bunu gerçekleştirecek yöntem... Hoca bir inkılap düşü içindedir. Özünü Asr-ı Saadetten alan bir sosyal ve siyasal düzen planlamış. Bu planın uygulanması için, tarihsel akışın ye buna dayalı ekonomik, sosyal, siyasal değişim ve dönüşümlerin, kısaca Cumhuriyetin kazanımlarının yok sayılması gerekir. Bu nedenle olabilir mi sorusuna yanıtı okuyucuya bırakıyorum... Ama, Hoca’yı modernist olarak niteleyen sosyoloğumuzun modernizmden ne anladığını anlayamadığımı yineliyorum!

Sonra, özellikle Hocaefendi gibi düşünenlerin, uygarlığa açık olduğunu savunmak ne kadar doğrudur diye soruyorum kendi kendime. Olabilir mi sorusunun yanıtı, olabilir mi diye sorduktan sonra aranmalı diye düşünüyorum.

Hele bu modernizmde, Hoca'nın kadına bakış açısını görmemek yanlıgıların en büyüğü sayılmaz mı? Hoca kadın elini neden sıkıyor dersiniz? İrşad Ekseni adlı yapıtında ki şu sözleri modernistliğin anlamı içinde nasıl yorumlayacağını soralım Prof. Nilüfer Göle'ye!

Hoca diyor ki: "Ben öyle gençler tanıdım ki çarşıda pazarda zaruri olarak gezerken dahi, gözüne bir haram ilişecek olsa, o günaha keffaret olur düşüncesiyle harçlığını tasadduk edip (*sadaka olarak veririp*) tevbe kapısına koşuyorlardı. Esasen her Müslüman, ahlak itibarıyla böyle olmalıdır. Zira Müslüman, diğer Müslümanların kendisinden emin olduğu insandır" (377).

Burada insanlık anlayışına ters kaç çeşit saptama ve yargı var dersiniz. Önce şu gerçeği saptayalım; insan olan insandan öteki insanlar emin olmalıdır, yani güven duymalıdır. Çünkü önce insan olma gelir. İnsan olamayan Müslüman olabilir mi? Sonra Müslüman yalnız Müslüman'a karşı mı dürüst olacaktır? Bir Hıristiyan kadını ya da dinsiz bir kadını gören Müslüman'dan o kadınlar emin olmayacaklar mıdır? Bildiğim kadarıyla insan, Müslüman ya da başka inançtan da olsa önce kendine/nefsine karşı sorumludur. Kendi nefsine yenilmiş bir kişiden kimse emin olamaz. Bir başka çarpık mantık örneği, kadın gören erkeğin mutlaka cinsel arzu duyduğuna ilişkin düşüncedir. Ve kadın bu nedenle günah ögesi sayılır. Böyle bir düşünce içinde bulunan kişi, zaten kusurludur. Çünkü, bedihi/cinsel arzularının kölesi sayılırlar. Önemli olan, kişinin kadın ya da erkek, yalnız bedihi arzularını değil, başkalarına zarar verecek istemlerini disiplin altında tutabilmesidir.

Medrese eğitimi görmüş olan babamın, insanın, içinde bulundu-

ğu koşullara göre nefsinin korumasına ilişkin örnek olarak anlattığı bir söylenceyi aktarmak istiyorum Babamın, Kastamonu’da yaşamış olduğunu söylediğı bir veliye ilişkin bu söylenceye göre:

‘Biri dağlarda yaşayan, öteki kentte ayakkabı tamirciliğı yapan iki arkadaş dervişten köyde yaşayan kentteki arkadaşını ziyarete gelir. Armağan olarak ve ermişliğini göstermek için getirdiğı süt dolu mendilini bir çiviye asar ve gururla bakar. Sohbet sırasında gelen bir kadın müşteri, ayakkabısını onartmak için çıkarırken, ayak bileğı görülür. Tamirci dervişin gözü bu arada süt dolu mendilin asıldığı yere kaymıştır. O da ne, mendilden süt damlamaktadır. Derviş, köyden gelene şöyle bir bakar ve ‘Allahın dağında velilik kolaydır, aslanan kerameti burada bu koşullarda gösterebilmektir’ der.

Kadını salt cinsel meta olarak görenler, gösterenler ve çıkarları için değışik yollarda kullananlar, zaten yanlış yoldadırlar ve kadına karşı saygıdan yoksundurlar. Bunu modernlik olarak algılayanların ya-nıldıklarını düşünüyorum. Çünkü çağcılık anlamında modernlik, çağı her yönden özümsemek ve insanı insan olarak değerlendirmek, algılamaktır. Kadını bir süs ögesi olarak görmek ve göstermek modernlik değıl, kadını ortaçağıdaki gibi mal saymakla eş değıerdir. Bu görüş ne denli sakatsa, kadını, bir başka açıdan salt cinsel meta olarak algılayarak, görür görmez cinsel arzu duyulduğunu ya da duyulacağını sanmak da sonuçta aynı yere varır.. Hoca’nın verdiğı örnek her halde kadına saygıdan yoksun, onu salt cinsel arzu ögesi olarak algılamak değıl midir?

Peki sayın Göle, Hoca ne kadar modernisttir dersiniz? Saygıdeğer Hocaefendi’nin, kadının erkekten daha dün/aşağı yaratılmış olmasına ilişkin görüşlerini de size saygıyla sunuyorum...

Anadolu insanının bin yıllık birikimi mi?

Bir başka yorum: “Ufka vuran güzel rüyayı selamlayan” bir yazıdan, övgüyü yer yer şiirleştiren sözlerle örölmüş bir yazıdan söz ede-

ceğiz. Bu, duygusallığın ve övgüde düşselliğin öğelerini taşıyan yazı, bir senarist Hanımefendi'nin. Hanımefendi, "...tüm gençliği boyunca Godo'lara yaktığı ağıtların odağında kavrulup durmuş" (378). Kırılgan ve düşsel bir dünya insanı gibi geldi bana. Beklentilerine yıllar yılı yanıt bulamadığı için yaşama küsmüş, kırılmış bir kişilikti bu hanım. İşte böyle bir ortamda, Hocaefendi'nin açtığı ufukta, "kendi görüntüsünü aramış... Ve birden "Onun rüyetiyle bu ufuktan baktığında, kozmik bir rüyanın bağrında..." buluvermiş kendini. O'na göre Gülen Hoca, madde dışı "Aşkın, zühdün, hizmetin, inanılmaz bir sadeliğin ve tevazuun potasında yoğrulmuş direnç"i simgeliyor. Bu direnç adamı "...bütün karanlık çöküş dönemi süresince, sarp bir dağa tırmanmış, tırmanmayı sürdürmüş. Yaratıcıdan aldığı ümitten bağını hiç koparmayarak sel gibi bir akıntıya karşı yüzmüş; fizik, metafizik berzahları inanılmaz bir sabır ve irfanla aşmış. Nihayet kuşaktan kuşağa aktarılan bu efsanevi direnç bir Everest Tepesi'nde konumlanmış..." Şiirsel bir övgü değil mi? Bu nedenle de bir türlü düşsellikten çıkamıyor Hanımefendi! Godo'yu bulduğunu düşünüyor ama, Godo hâlâ Everest Tepesi'nde! Bu nedenle de Gülen'in: "Evrensel ve barışçıl bir bahar rüyasının tarif edilmez genişliği ve anlatılmaz lezzeti ve parıltısına ortak..." olma umuduyla başladığı seslenişini, gerçek dışı öğelerle süsleyerek sürdürüyor: Ne yazık ki, hep düşte kaldığından olsa gerek, gerçeği düşsellikle karıştırıyor. Örneğin:

"Hür gönüllü Anadolu insanının bin yıllık kolektif birikimi bu. Hiçbir kinin, hiçbir garezin pürüzünü taşımıyor. Her zerresinde geniş bir hoşgörünün engin bir şifanın iyicil damgası" (379) derken gerçeği gölgelediğini ayırt edemiyor.

Olabilir, kişi özgürdür, hele yıllar yılı hep aramış ve aradığını bulamamışsa, seçiciliğin çelişkilerine takılıp kalması da olasıdır. Kişi-

(378) E.C. agy.syf: 172.

(379) E.C. agy.syf: 171-172 (Alıntıların tümü için).

nin dünya görüşünü tam bilmeden, sözlerin gizemine-enigmasına kendini kaptırır umutla yapışırsın. Ama eğer o gizemin amaçlı bir sap-tırma yöntemi olduğunu düşünerek değerlendirirsen, yanıldığını an-cak anlayabilirsin. Ama bu edebi yönden güzel sözler acaba, yerinde mi, doğru mu diye sormadan edemiyor insan. Bu nedenle bir yerden başlayarak sorgulayalım diyorum.

Örneğin, Hoca'nın sözlerinde "Anadolu insanının bin yıllık ko-lektif birikiminden..." ne var acaba? Dahası Anadolu kültürü ve onu yaratan Anadolu insanı var mı? Olamaz, çünkü Hoca'nın kültür ha-zinesinin temelinde Arap asıllı İslâm kültürü yatar. Hoca, hiçbir yer-de bu kültürde Anadolu'nun katkısını aramış değildir. O'nun sık sık yinelediği tarihsel dinamikler, milli kültür kavramlarında, İslâmın ilk tebliğinden başlayarak, Raşit Halifeler dönemi dediği, 4 Halife dö-ne-mi, Abbasiler dönemi, Selçuklular ve Osmanlılar dönemi yer alır. Dahası, o uzun sürecin aydınlık ufkundan da bakıyor değildir. Hoca-efendi'nin Selçuklular dönemi Anadolu Selçukluları olarak ele alın-maz. Bilindiği gibi Osmanlılar, Anadolu'ya değil Rumeli ve ötesine önem vermişlerdir. Osmanlı'nın Anadolu'da ki kalıntısını müzelerde bile zor bulursunuz. Anadolu Osmanlı için geçit sayılmıştır. Hoca'nın Anadolu'ya değgin sözlerinde, Anadolu'nun fethini hazırlayan Alpe-renler öncelikli yer alır; biri dışında! O dışında bırakılan kim mi? Ana-dolu insanının bin yıldır sevgi ve saygıyla andığı, Hacı Bektaş-ı Veli . Hoca'nın Anadolu erenleri arasında nedense o veli yoktur. Ama, Ga-zi Hasan'lar, Gazi Hüseyin'ler, Battal Gazi'ler çok çok anılır.

Gülen ve Hoşgörü ***Hadi canım sen de!***

Pir Sultan Abdal, Karacaoğlan hiç yoktur. Oysa bu ozanlar, Ana-dolu insanının inanç ve güncel yaşam serüvenlerini çağların ötesin-den günümüze taşıyan, halkın öz diliyle söylemiş halk gönüllüleri-dir. Bizi biz yapan, gerçek kimliğimizin temel dinamiği dilimizi, ana

dilimiz olan güzel Türkçemizi, onlar diri tutmuşlar, dilimizin özü onların sözleri ve söylemleriyle, kültür köklerimizin filizleri olarak günümüze taşınmıştır.

Mevlana ve Yunus'a yer var, ama, bu Gazi dervişlerin yeri başkadır! (*Ufuk Turu. syf: 69*). Çünkü biri “yetmiş iki millete bir gözle bakmayanı” hor görür. Ve Anadolu insanı Yunus'u baş tacı eder. Mevlana, Farsça yazmıştır, ama dergâhının girişindeki şu dizeler evrensel hoşgörü ve insan sevgisini anıtlştırır.

“Yine gel yine gel, kim olursan ol yine gel. Burası umutsuzluklar yeri değildir. Bin kez tövbe etsen bin kez bozsan da yine gel yine gel.”

Hoşgörünün ve insanı insan olarak kabul edişin bir başka örneği var mı bilemiyorum. Çünkü insan melek değildir, yanılabilir. Molla kafası yanılıgyı kabul etmez. Mevlana yanılanı bağışlar, kimi sufilere göre Tanrı da öyle değil midir?

Bir başkası daha var, Anadolu insanının hoşgörüsünü simgeleyen Hoca Nasrettin. Anadolu insanının zekâsını, hoşgörüsünü, sanat anlayışını simgeleyen bu evrensel sevgi insanları Gülen'in sözlüğünde yer almaz. Oysa Nasrettin Hoca, Anadolu insanının sağ duyusunu ve olaylar karşısında çözüm bulmaktaki zekâsını simgeler. İslâm Ansiklopedisi'nin Hoca'yla ilgili bölümünde onun kişiliği şöyle yansıtılıyor.

“Nasrettin Hoca, Türk halk adamının akl-ı selimini, halkın düşünüş ve duyuş özelliklerini ifade eder. Onun için haklı olarak Nasrettin Hoca halk filozofu gibi karşılanır. Fıkraları çok defa bir maksadı açıklamak, bir fikri desteklemek için, atasözü gibi kullanılır. Fıkraların öğretici mahiyetinin de halk kitleleri arasında yayılmasında büyük rolü vardır... Nasrettin Hoca halk muhayyilesinde evi, karısı, komşusu, çocuğu, öğrencisi ve bütün çevresi ile gerçekten yaşayan bir kimsedir.”

Aynı metinde fıkralarının evrensel mesaj niteliği taşıdığı üzerinde durulur: Okuyalım:

“Kişileri arasında önemli mevki sahipleri de vardır. Nasrettin Hoca, yerine ve zamanına göre, bir söz söyler, ilgilileri beklenmedik bir sonuç karşısında bırakır. Bu beklenmedik sonuç, aykırı gibi görünen gerçeğin ta kendisidir. Bunların -fıkraların- diyalektik niteliği Nasrettin Hoca fıkralarının evrensel olmak vasfının temelidir” (380).

Bu değerlendirmelerin anlamı açıktır. Nasrettin Hoca ve Anadolu insanı nerdeyse aynı kişide özdeşleşmiştir, Anadolu insanı filozoftur. Ama Gülen Hocaefendi’nin sözlüğünde Nasrettin Hoca’ ya da yer yoktur. Nedeni mi? Hoca özgür düşünceli ve o çağda dini bir basıkı ögesi gibi değil, bir sevgi ve hoşgörü öğretisi gibi algılayan halkın sesidir de ondan! Halkın diliyle halk gibi konuşur. Oysa Hoca Osmanlıcadan tat alır. Halkı sever mi bilemem? Sevseydi, insan sevgisini öne alsaydı Nasrettin Hoca’yı görürdü.

Bir başka Anadolu evliyası; Hacı Bektaş-ı Veli!

Hacı Bektaş, Anadolu insanını, öz kültürümüzle yoğuran Veli, ne yapmıştır da arada sırada, hatırı kalmasın diye anımsanır.! Bunun gibi Hoca Ahmet Yesevi’ yi de şöyle bir teğet geçer! Neden dersiniz? Acaba Gülen, Orta Asya hakkında çok şey bilmediği için mi pek söz etmez, Hoca Ahmet Yesevi’den? Orta Asya hakkında yeterli bilgisi yok mu dersiniz! Hayret! Hem Orta Asya için yıllardır iç sızısıyla ağlayıp duracak, “Hasretinizi ve hicranınızı sinenizde zıpkın gibi taşıyacaksınız (381). O topraklar ve insanları kurtarma amaçlı düşünceleriniz olacak, hem de o yerlerle ilgili bilginiz yeterli bile olmayacak... Hangisi doğru diye sormaz mısınız? İnsana sormazlar mı, bilmediğiniz yerlerde bilmediğiniz insanlara nasıl el uzatacaksınız? Peki ama-

(380) İslam Ansiklopedisi, Milli Eğitim Bakanlığının Kararı üzerine İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde, A. Adıvar, R. Arat, A. Ateş, İ. Kafesoğlu, T. Yazıcı tarafından LEYDEN Baskısı esas alınarak Telif (kimi maddeler yeniden yazılarak) tadil (kısmen düzeltilerek), tamamlama ve çeviri suretiyle yayımlanan 9’uncu cilt (1964 basımı) syf. 111.

(381) Dr. O.Ö. agy. syf:46.

cınız nedir? Evet sorarlar, ama Hoca'ya göre "her doğru her zaman söylenmez" New York'ta Nevval Hanım'a ne demişti:

"Doğrular topluma mal edilmeli ama henüz mevsimi değilse o doğruları öldürmeyelim derim. Doğrulara saygının ifadesi olarak o gerdanlığı öyle boyunlara takalım ki, bir kıymet ifade etsin."

İşte Işık Evler bu amaç için var edildiler. Amaç dünyanın fethi mi yoksa? Prizma adlı yapıtında bakın ne diyor:

"Bugün, dünya fethinin, eskiden olduğu gibi, at üstünde; elde kılıç belde pala, sırtta sadakla değil, aksine bir elde Kur'an, diğerinde mantıkla insanların gönlüne girmekle olacağı bedihidir (*açıktır*). İşte bu ışık komplekslerinde yetişen ruh ve mana erleri (*başka çalışmalarında söylediği gibi Işık süvarileri/notum*) ruhda ve manada dünya fethine giden bu yolda, Allahın varidat adına kendilerine vermiş olduğu ışıkları bomboş dimağlara boşaltarak onları mamur edeceklerdir" (382).

Ayşe Şasa Hanımefendi, "Ufka vuran güzel rüyayı selamlıyorum" derken, Hoca'nın bu düşünce değiniyordu sanırım!

Ama düşler her zaman gerçekleşmiyorlar, biz gerçeklere dönelim. Hoca'nın görmek istemediği öz be öz Türk gerçeklerine: Hacı Bektaş Veli ile Hoca Ahmet Yesevi'ye

Bu iki velinin Anadolu'yla ilgileri, insanımızın duygu ve düşünce dünyasının temelini oluşturur. Onlar Anadolu insanının inancını, diliyle, kendi örfüyle yoğurmuştur. Arabın etkisini en aza indirdiği gibi, Osmanlı'nın etkisinden de korumayı başarmıştır. Hoca, Anadolu'nun bu gerçeğini görmezden gelmektedir. Osmanlı'yı anarken, Anadolu'ya neden üvey evlat gibi baktığını sorgulamadan, övgüye geçmek yanılgılara neden olmaktadır. Sakın Aleviliğe sıcak bakmadığı için bu iki veliyi yok sayıyor olmasın!

Gülen'in çelişkilerinden biriyle daha karşılaşyoruz. Hem de ne çelişki... Hani Gülen hoşgörü bayrağını sallamış ve hoş gördüğü kişilere ödüller dağıtmıştı ya! Bu ödülleri dağıttığı günlerde, herkesin olduğu gibi kabul edilmesini savunuyordu. Peki neden bu hoşgörüyü Anadolu insanının özünden sakınıyor. İnsan düşünmeden edemiyor. Hem herkesin olduğu gibi kabul edileceğini söyleyeceksin, hem de bin yıldır, emeğini ve alın terini dökerek bu toprakların sahibi olan, canlarını bu topraklar için vererek vatan yapan insanlara, inançları nedeniyle, dışlama noktasında duraklayarak bakacaksın. Dahası Yunus Emre gibi, bir insanlık anıtına insan dostuna, insanın ancak insanlaşarak Tanrı'ya ulaşabileceğini söyleyen gerçek bir çağdaş dervişe bile sıcak bakmayacaksın. Oysa İslâm da, özüne inilirse, insanı öne alır. Kur'a'nın en çok insanlara seslendiği göz ardı edilebilir mi?

Bu göz ardı edişin nedenlerine ışık tutan sözlerini okuyalım Gülen'in:

Gülen Hoca, Ünlü New York söyleşisinde Alevilikle ilgili ilginç değinmeler yapar, Bir soru üzerine, Orta Asya edebiyatı, kültürü hakkında “çok az şey biliyoruz” der. İlginçtir Hacı Bektaş-ı Veli, Orta Asya kültürünün değil, öz be öz Anadolu kültürünün eseridir ve o kültürü zenginleştiren, katkılar yapmıştır. Ama, Hoca, Hacı Bektaş'a da sıcak bakmaz. Çünkü O, Anadolu kültürünü değil, “kültürümüz diye dayattığı Arap-Acem kültürünü temel alan Osmanlı kültürünü yegler. Anadolu'yu yok sayan, ulusal değerlerimizi yadsıyan kültüre hayrandır. Hoca, Orta Asya'dan söz ederken, Mahdum Kulu için, “...bizim Yunus Emre'ye benzer bir Mahdum Kulu adlı dervişleri var” der ve ekler: “Yunus Emre gibi söyleyen bu zat abideleşmiş. Manas Destanı'nı bile yeni öğreniyoruz.”

Gülen'in Hoca Ahmet Yesevi'den de az söz ettiğini, Hacı Bektaş-ı Veli'nin nerdeyse yok sayıldığını söylemiştik. Yine de lütfkârlılığını esirgemediği anlar oluyor. Ama birleştirici değil, ayrımcı bir mantıkla... New York söyleşisinde Nevval Hanım'a, ‘Alevilere, maddi yardımıyla cem evleri yapalım, yanında cami olsun’ dediğini söy-

luyor. “Alevi kültürünü vicahilikten (*sözlülükten*) kurtaralım... Alevi kültürünün konuşulacağı lokalleriniz olsun, eğitim merkezleriniz olsun, okuma salonlarınız olsun, Alevi kaynaklarını koyalım.” önerisini ilettiğini söylemiş! Sözel olan kültürün kitabileştirilmesini öneriyor. Bunun için de;

“Buralara Hacı Bektaş’ın mülakatını koyalım, Mevlana’nın, Yunus Emre’nin, Niyazi Mısri’nin eserlerini koyalım. Yani hangi şahısları seviyorsanız, onların kitaplarını koyalım ve Alevi kültürü vicahi, yani ağızdan ağza aktarılan bu kültürü kitabi kültüre çevirelim ki kalıcı olsun” demiş.

Bunu niçin mi yapıyor? “Oturup konuştuğumuz zaman anlaşabileceğimiz bazı koordinatlar olsun, yoksa öbür türlü zemin kaygan olur, kaymalar olur, anlama zorluğu yaşanır” (383) mış da ondan!

Görülüyor ki, bu önerinin nedenini açıklarken, kendini ele veriyor Gülen. Hoşgörüsünün sınırlarını çiziyor. Peki nerede kaldı, “kişiyi bulunduğu hal üzere kabul etme” felsefesi! Nerede kaldı Yunus sevgisi, Mevlâna ufku! Böylece, kendi dünya görüşüyle Aleviliğin bağdaşmayacağını açıklıyor. Yineleyelim şu sözlerini: “Oturup konuşurken bazı koordinatlarımız olsun, Yoksa öbür türlü (*şimdiye kadar olduğu gibi/ED*) zemin çok kaygan olur, kaymalar olur, anlama zorluğu yaşanır” (384).

(383) N.S. aynı yerde, syf: 94

(384) Hoca, Fasıldan Fasıla/3, adlı yapıtının 166 ve 167’nci sayfalarında, bu konuya değiniyor ve “Geleceği geçmişin üzerine bina ederken, inhıraflar-kaymalar olacağını, örneğin Hz. Ali’ye ehli sünnetin bakışından ayrı bakanlarla anlaşmazlık çıkabileceğini kendi deyişiyle “üstü kapalı olarak” açıklıyor. Ve şu öğüdü veriyor: “İnhiraf kayma demektir. Bu düşüncede, hem inançta, hem de amelde olabilir. Birisi çıkar, Hz. Ali Allahın oğlu der, bir diğer hayır Allah’tır der -nitekim denmiştir de- ve kitleler böylesi sapık düşünceler arkasında koşar gider.” (aynı yerde syf:167) İnsan istemeden de olsa sormadan edemiyor. Hoca, senin karşı çıktığın laiklik işte, inancı esas alan bir devlet sistemindeki kutuplaşmaları önleyecek bir sistemin alt yapısını oluşturur. Eğer sen ve senin gibiler, cumhuriyetin temel ilkelerine karşı çıkmasaydınız, istikrarsızlık bu boyuta ulaşır mıydı diye bir düşünsene! Örnek mi? Cezayir, Afganistan, İran vb.

Görülüyor ki, Alevilerle aynı ortamı paylaşamaz Hoca (385). Çünkü İslâm'ın Alevilerce yapılan yorumuna karşıdır. Alevilerle ilgili bu değer yargısı bile, Anadolu kültürünü benimsemediğini, kültürümüz olarak Arap İslâm kültürünü temel aldığını ve tam bir ayırım düşüncesi taşıdığını göstermez mi?

Şimdi sormaz mısınız, bu mudur hoşgörü ve diyalog anlayışınız? Papa'ya, Fener Patriği'ne, Haham Başı'na gösterdiğiniz yakınlık içten miydi? Onlara gösterdiğiniz ilgi içten ve söyleyip yazdığınız gibi, herkesi olduğu gibi kabul anlayışı içinde benimsemek esprisine uygunsa, öz be öz Türk olan kendi insanımıza neden bu denli uzaksınız? Ya Papa Hazretleri'ne sunduğunuz o mektup? Hem söyler misiniz, hangi niteliğinizle gittiniz Papa'ya!

Hoca Anadolu insanıyla ayrışma içindedir ama, Amerika'yla entegrasyona sıcak bakar. Gümrük Birliği'ne girmemizin yararlarından söz eder.

Şimdi soralım: Hocaefendi'nin bin yıllık Anadolu insanının kolektif bilinci içinde neden Alevi insanı ve kültürü yoktur. Ve nasıl olur

(385) Bu çalışmanın sonlarına doğru, Hoca'nın Prizma serisinin 3'üncü kitabı çıktı. Hoca bu kitabında hoşgörü uygulamasının nerdeyse felsefesini yapıyor. Ayrıca, ülke bütünlüğünü koruyucu, geçmişte karşı olduğu kimi gürüşlerinden ödün vermeye hazır bir tutum görüntüsü veriyor.. Onun genel düşünceleri içinde tartışılıp değerlendirilmesi gereken şu sözlerini aktarıyorum: Devleti Âli'nin kurduğu uygarlığın "başdöndürücü hayat tarzını ve medeniyeti kaldıramayan güçler. Devlet-i Âliye diye adlandırılan Osmanlı Cihan Devletini götürüp bir bayıra gömdükten sonra, nihayet Misak-ı Milli ile sınırları belirlenmiş şu vatanı Kürt-Türk, Alevi-Sünni, Laik-Antilaik kutuplaşmalarıyla insanımızı karşı karşıya getirerek, birbirine düşürebilmişlerdir. Maalesef içimizdeki bir takım aklı ermezler de bazı hainler de düşmanlarımızın bu çirkin ve kirli emellerine alet olmuşlardır." Hoca'nın bunu hangi amaçla gündeme aldığını bilemeyiz. Bunlar doğru saptamalar, ama Hoca'nın, o güne değin yarım ağızla da olsa, Misak-ı Milli'den söz etmesi (dikkat ederseniz Ulusal Kurtuluş'tan o evrensel onaylı utkudan, Cumhuriyetten söz etmiyor. Onlar yine yok onun tarih sözlüğünde), 28 Şubat sonrası kendisinin mercek altına alınması, dahası Devlet Güvenlik Mahkemesince hakkında soruşturma açılmış olması nedeniyle, bir savunma çabasının eseri olabilir. Yaşamı boyunca, karşı olduğu kimi değerlerin ucundan tutma çabası başka türlü değerlendirilemez. (Prizma/3, Nil Yayınları, 1999, syf:209-210).

da bu kişi hoşgörlü, birleştirici çağdaş bir bilge olarak selamlanır! Ve siz senarist hanım, evet sorularım sizedir öncelikle...

Mekteple medresenin izdivacı

Gülen'e göre, gerçek kurtuluşumuz 'mekteple medresenin izdivacıyla gerçekteşirmiş. (*U.T. syf:75 ve devamı*). Bugün için kurtuluşumuzun bu yolu açık değilmiş ama; "Gelecekten de çok ümitliyiz." diyor ve selefi Bediüzzaman'ın şu söylemini yineliyor: "Ümitvar olunuz şu istikbal inkılabatı içinde en yüksek ve gür sada, İslâm'ın sadası olacaktır... (386). Batı sağlam bir kainat görüşüne sahip olmadığı için yanılığlar içindeymiş; oysa Batı'da olmayan sağlam kainat telakkisi bizde var olduğunu vurguluyor ve bu izdivaçtan doğacak geleceği müjdeliyor: "Mektep ve medrese varidatının birer çağlayan gibi, çok büyük bir havuzda birleşmesi tasavvufu da, İslâmın ruhi hayatını da beraber getirecek. Bu üçlü, ufkumuzu öyle açacak ki; şiir- den nesre, nesirden değişik sanat dallarına kadar, bizde kainatı yeniden keşfetme düşüncesi hasıl edecektir. Farklı telakkiler ortaya çıkacak, bu sinema ya da tiyatroya da edebi eserlere de, duygularımızı her türlü ifadeye de aksedecektir" (387).

Fasıldan Fasıla/3'teki şu öneriyi de bu yargıya ekleyelim. "Fizik laboratuvarından metafiziğe yani medreseden tekyeye bir yol vurup gerçeğe ulaşmanın her yolu elbet denenmelidir (388).

şimdi buraya dikkat edelim. Yukarda Hoca'nın bir inkılap düşünden söz etmiştik İnkılap denilince ola ki, çağdaşlaşma olarak alılanmasın. Hocanın nasıl bir dünya kurma düşü gördüğünü kendi sözlerinden yakalamaya çalışalım. Göreceğiz ki, Gülen ufkumuzu genişletme derken uykumuzu çağırıyormuş!

(386) E.C. agy, syf: 68.

(387) EC, agy, syf: 79.

(388) FG. FF, 3 syf:133.

Burada uykumuz sözcüğünü bilerek kullanıyorum. Çünkü sunulanı, sanal bir dünyanın fotoğrafı olarak algılıyorum. Hoca geleceğin kuşaklarının, Muhyiddin İbn-i Arabî gibi konuşacağını, Mektubatta da İmam-ı Rabbani gibi olacağını... Ya da pek çok yerde, sözleri ve yazıları tam olarak (*Kürtçe, Arapça ve Osmanlıca karışımı gerçekten anlaşılması zor bir dil ve biçimle yazdığı için*) anlaşılmayan, ama Gülen'e göre, kendisine vahye yakın bir ilhamla yazdırılması (!) nedeniyle, anlaşılması zor olan risalelerin yazarı, Bediüzzaman gibi konuşacaklarını muştuluyor.

Sayın senarist Hanımefendi'nin, bu söylemin neresinde bin yıllık Anadolu insanının kolektif birikimini bulduğunu düşünmeden edemiyorum. Hoca'nın bize dayattığı Arap kültürü değil mi? Anadolu insanı Türkçe konuşur, Türkçe şiir söyler, Türk gibi düşünür. Çünkü dil ile düşünce arasında kurulan köprü, düşüncenin temelini-alt yapısını hazırlar. Hoca'nın diline bakın, nerede o Anadolu insanının arı duru Türkçesi söyler misiniz? (*Osmanlıca'yı öven sözlerinden dipnot*) Kaldı ki Gülen, Osmanlıca hayranıdır.

Ufuk Turu'nun hiç bir yerinde, Anadolu insanı ve Anadolu ihtilali var mı? Gerçekte Cumhuriyete düşman, ama kendi deyimiyle Allah rızası için söyleyin, bu ulusun emperyalizme karşı verdiği ve Lozan'da, tüm dünyanın onayladığı egemenlik hakkını zorla, kendi gücüyle alan ayaklanma ve sonuçları neden yok? O eseri yaratan Anadolu insanının bin yıllık özgürlük ve tarih bilinci değil miydi? O eserin komutanı neden yoktur ve bir ulusun ölüm kalım savaşlarının verildiği Türkiye haritası neden yoktur. Hocanın duvara asılı haritaları arasında? Neden mi yok? Biraz düşünelim isterseniz. Hoca'nın çağdaş Pir-i muganı, egemenliğin Tanrı'da olduğuna olan sarsılmaz inancı, egemenliğin halka verilmesine asla izin vermez de ondan. Ve Mustafa Kemal bunun için ehli küfr (*dinsizler/ED*) arasındadır.

Sorsanız ya, ey ünlü ünsüz yazarlar, akademisyenler, koskoca bir tarihi neden atlıyor Hoca? İşte bunun için. Bu mudur, kimseye karşı kindar olmamak! Bu mudur, sonsuz bir hoşgörü içinde yüzmek? Bu

modur gazez taşımamak? Sen cumhuriyete karşı olacaksın ve bu çalışmamızda belgelediğimiz gibi Cumhuriyeti kusacaksın; hoşgöründen nasibin olmadığı halde, ülkemizin yazarları hoşgörünü tescil etmeye kalkacak, Atatürk'e ve cumhuriyete duyduğun gazez ortadayken, alkışlanacak ve tüm bunlar yansızlık olarak benimsenecek.

Hadi canım sende.

Bilmediğini bilmemek ya da bilinmesine karşın tam tersini söylemek, ne zamandan beri dürüstlük oldu. Tarih gerçeklerinin yadsınmasına göz yummak ne zamandan beri objektiflik sayılıyor? Ayıbın bile yüzünün kızardığı bir ortama düşmüşsek, işte bu tür siyasiler ve akademisyenler yüzünden olmuştur!

Bunun için yineliyorum İsmet Paşa'nın o unutulmaz sözlerini:
Hadi canım sende!

Tanrıyla telefon görüşmesi (!)

Şimdi de, Hoca'yı "Derin bir din bilgisi ve felsefe sahibi" olarak alkışlayan Bülent Ecevit'in "...ulusal özelliklerimizi ve birikimimizi yansıtan kendimize özgü bir İslâm anlayışını geliştirmemiz gerektiğini; İslâm'ın evrenselliğinin buna engel olmadığını çok güzel yansıtıyor" değerlendirmesinin, Hoca'nın sevdiği sözlerle ne kadar afaki olduğunu görelim isterseniz. Görelim de, Bülent Ecevit için, "Siz onu bilmiyorsunuz, öğrenince de iş işten geçmiş olacak" diyen İsmet Paşayı rahmetle analım!

Sahi Bülent Ecevit inanarak mı söylüyor bu sözleri! Sanmıyorum, bir kez Hoca'nın felsefeye şaşı baktığını bilmiyor ki, derin bir felsefe sahibi diye alkışlıyor.

Ecevit, Hoca'nın ulusal özelliklerimizi ve birikimimizi yansıtan hangi sözünü gördü de, ona dayanıyor dersiniz? Hoca "geleceği geçmiş üzerine bina etme mesuliyetini taşımakta" (389) olduğunu söylü-

yor. Böylece, eğitimde medreseyi, tasavvufta tekke ve zaviyeyi, bu temelde, geleceğimizi kuracak insanın yetişmesinde dinselliği esas alan bir yöntem geliştirmiştir. Bu projenin neresinde ulusal öz aranabilir diye soruyorum, ama yanıt bulamıyorum. Hangi yanlışından mı başlamalı onu da bilemiyorum? Ulusallığı medresede ve tekyede (*tekke yerine tekke demeyi yeğliyor Gülen*) aramak ne zamandan beri özelliklerimiz arasındadır? Osmanlıyı batıran bir eğitim kurumunun özlemini çekerek mi ulusal özümüzü yakalayacağız! Sosyal gelişmeleri tersine döndürmek olası mı ki, Hoca'nın projeleri geçit bulabilsin!

Hele “İslâmın evrenselliğini” medrese ve tekyede aramanın, siyasal bir motivasyon dışında anlamı olabilir mi diye düşünmez misiniz? Medrese ve tekke, ne zaman evrensel oldu? Evrensel olan İslâm inancıdır. İnancın eğitimi medreseden geçer diye bir kural mı var dersiniz? Gülen'in, eğitimle ilgili düşüncelerinden bir bölümünün yer aldığı, kurtuluşumuzu “mekteple medresinin izdivacında” aradığı düşüncelerine bakalım. Medrese Osmanlı zamanında amacından saptırılmış. Hoca söylüyor bunu, diyor ki “Mektep almış başını bir yere, medrese bir başka yere gitmiş....akıl kalpten ayrılmış.” Medrese tasavvufu da kovmuş kapısından. Bu olgu, yalnız medresenin yozlaşmasına neden olmamış, kainat kitabı okunamadığı için sanat telakkisini de etkilemiş. Şimdi kolejler bir uyanışı gerçekleştirecekler, “mektep ve medrese varidatını birer çağlayan gibi büyük bir havuzda birleştirerek tasavvufu da, İslâmın ruhi hayatına sokacaklar”mış. Medreseyle mektebin izdivacının ve tasavvufla el ele verişinin sonucu; “yerrinde Füsüs'da Muhyiddin İbni Arabi gibi konuşacak, 'erinde Mektubat'ta İmam Rabbani'yi aratmayacak bir ufuk açılmas sağlanacakmış. Böylece, eskiden beri süregelen menkıbe Müslümanlığı, yerini geçmişin üstün insanların anlam yüklü yaşamlarını ve onların yaşamlarına anlam kazandıran ruhsal yücelişlerinin nedenlerini de öğrenecekmışiz. Geçmişte o insanlara üstünlük ve yaşamlarına anlam veren ilginç sanal örnekler de veriyor!

Ahmet Rufai'ler, Ahmet Bedevi'ler, Hasan Şazeli'ler, Abdülka-

dir Geylani'ler'den söz açtıktan sonra, bunların Tanrı'yla ilişkilerini yansıtan şu sanal anlatıyı okuyalım ve düşünelim: Gerçekten düşünelim, Ecevit'in ve öteki yazar çizerlerimizin sözlerinin ne denli gerçekten uzak ve anlamsız olduğunu!

“Bu insanlar yeryüzünde dururken, semanın ötesinde, mekân üstü Azrail'in, İsrail'in azametli heykelini görüp, mekân ötesi âlemlerde, kader kalemlerinin seslerine şahit oluyor ve sürekli hususi telefonlarıyla Allah'la münasebet içinde bulunuyorlar”mış.

Benim bu sözlere ilişkin bir yorumum olmayacak Çünkü, Tanrıyla ancak peygamberlerin konuştuğuna ilişkin inanca da aykırı bu sanal anlatı için, ancak Hoca'nın din bilgisindeki derinliğine işaret etmekle yetiniyorum.

Ecevit gibi deneyimli bir siyaset adamının, “...küreselleşme aşamasındaki dünyada, Avrasya ile bütünleşmede Türk ulusunun...anahatar ve köprü işlevi üstleneceği bir dönemde, Fethullah Gülen'in... Batı'ya açılırken Asya ile bağlantımızı da güçlendireceğini” vurgulamasının, Türkiye'nin çıkarlarıyla ilgisini kurmadığını söymeliyim. Bu çalışmada belgelere dayanarak değindiğim gibi, bu işin Orta Asya'nın yeraltı ve yerüstü zenginliklerinin paylaşılmasına dayalı emperyalist politikalara alet olmanın ötesinde bir amacı olmadığı, bizim ancak ABD'nin çıkarları doğrultusunda bir piyon rolümüz olabileceğini Ecevit'in düşünmemesini kabul edemiyorum. Ayrıca Hoca'nın ABD'nin ılımlı İslâm projesinde kendisine verilen rol dışında bir etkinliğinin olacağını da düşünmüyorum. Bu oyunda ABD'nin emperyalist emellerine hizmet edildiğini anlayacak kadar dünyayı bildiği kanısındayım. O halde neden, gerçekler neden böylesi yanlış bir potaya oturtuldu?

***Ulema ve aydın sentezi arayan
bir İslâm aydını: Ali Bulaç***

Sanırım bu konuda öteki görüşlere aykırı ama, gerçeklere daha yakın bir değerlendirmeyi Ali Bulaç yapmış.

Ali Bulaç'ı öteki sözcülerden ayıran önemli özelliklerinden biri, bir İslâm aydını olmasıdır kuşkusuz. Bu nedenle övgünün ötesinde gerçeklere dayalı eleştirel akılla değerlendirmesi, İslâmî açıdan daha objektif yaklaşması, Bulaç'ın konuyu bilinçli ve titiz bir yaklaşımla ele aldığını gösteriyor. Özellikle İslâm âleminde tarih içinde ulema etkisini vurgulayan; günümüzde ülkemiz için ulema etkinliğinden çok Mevdudi gibi aydın-ulema profilli bir tipe gereksinildiğine değinen Bulaç'ın, bu konudaki eksikliğimizi çaptayan şu sözlerinin altı çizilmelidir: “Ulemamız hayattan kopuk, aydınımız ise İslâm'dan ve tarihten habersizdir.” Bulaç'a göre Ulema, dinle ilgili konularda, dinin kurallarını bilen ve referansını bu bilgi ışığında Kur'an ve Hadis'ten alan, öte yandan dünya işlerinde de bir aydın gibi bilgi ve yorum sahibi olan kişidir.

Bulaç, Hocaefendi'nin Ufuk Turu söyleşisini bu düşünce ışığında okuduğunu, konuya ilişkin kısa ama öz açıklamaları sonunda söylüyor. Ve sonra şu önemli saptamayı yapıyor. Bulaç'a göre, Hocaefendi, bunların, yani yaptığı açıklama, sav ve değerlendirmelerin dayanağı olan konuların “bir bölümüne aşına, bir aydın ulema profili -çiziyor- sayılır.” Dikkat edelim, tipidir demiyor Bulaç, sayılır diyor. Yani, kendisi dışındaki değerlendirmelerin hiç birine katılmıyor. Dahası tartışmaları da eksik buluyor. Ve şöyle nokt alıyor: “Bizim fakihlerimizin benimsediği prensip hepimize yol göstericidir. ‘benim görüşüm yanlış ihtimali olan bir doğrudur.’ Hakikat Allah katındadır ve bizden bağımsızdır. Biz ona ulaşmak için çeşitli yollar deneyen arayıcılarız” (390).

İnsan “daha ne desin” diye düşünmeden edemiyor.

Bulaç açıkça bu söyleşinin kendini doyurmadığını söylemekten kaçınıyor. Ama kendine karşı saygısı nedeniyle de öteki övgülerden ayrılıyor ve gerçekçi olmaya çalışıyor.

Bu açıdan bakınca, son sözlerinin Hocaefendi'den “elimden bu kadar geldi” anlamında bir tür özür dileme olduğu kanısına varıyor insan.

Ufuk Turu'nun önce okuduğum övgülerden sonra, böylesine bir ufuksuzluğa açılacağını sanmıyordum. Tüm içtenliğimle söylüyorum, konuya başlarken bu noktaya geleceğimi asla düşünmemiştim.

Bunların Hoca'ya özenerek, gerçek amacımı “sadet harici oldu” gibi gizemli bir anlatımla vurgulamak için söylemiş değilim; böyle bir amacım da yok. Konu içinde ve içtenliğimin özü olarak vurguluyorum.

Hoca, övgücülerini mi yalanlıyor?

Bu konuyu bağlamadan önce, Gülen'in, Kemalizm, Cumhuriyet, laiklik, hoşgörü ve toplumsal huzur konularına ilişkin sözlerini övgücülerin de okumaları için aşağıya aktarıyorum.

Hocaefendi, yârı vefakârı Sabah gazetesindeki söyleşiler zincirinden birinde, 25 Ocak 1997 günü şunları söyler:

“Laiklik meselesi:

Türkiye, laik bir devlettir. İnsanlar laik olabilirler. Bazılarına göre fert zaten laik olmaz. Yani devlet laiktir, çünkü o bir kanun-nizam meselesidir. Bazılarına göre ise, devlet de laik olmaz. Çünkü devlet de nihayet, şahıslardan meydana gelir.

Bizde, bu laiklik meselesi sekülerizmle (*toplumu, dinin etkisinden uzaklaştırma/ED*) karıştırılmıştır öteden beri.

Belki hukukçuların üzerinde duracakları, yeni yeni tarifler getirecekleri, açıklığa kavuşturacakları bir konudur bu. Kimi insan ‘Ben Kemalistim’ diyebilir. Zaten bunu açıktan, açığa söyleyenler vardır. Bunun yanı sıra ‘cumhuriyetçiyim’ diyenler bulunabilir. Ama bunun adı Batı'dan geldi diye antipati duyanlar da olabilir. Daha da ileri gidip, demokrasiyi benimseyenlerin yanı sıra ‘demokrasi insanın, tam ihtiyaçlarını karşılamıyor. Kabre kadar insanın ihtiyaçlarına cevap

veriyor, ondan sonra başının çaresine bak, diyor. Bu açıdan bana **yet-miyor**' diyenler olabilir."

Dikkatle bir kez daha okuyalım, özellikle şu sözlerin de altını **çizelim**:

"Kimi insan ben **Kemalistim** diyebilir **Zaten** bunu açıktan **açığa** söyleyenler vardır." Evet Hocaefendi böyle söylüyor. Yineleyerek okuyalım. Çünkü insan böyle bir mantığa inanmak istemiyor. **Zaten** bunları açıktan **açığa** söyleyenler varmış. Açıktan söylenmesini mi istemiyor? Yani ne kadar ayıp ediyorlar, insan öyle açıktan **açığa** söyler mi? Hiç cumhuriyeti kuran adamın adını ansitan; şu "tagut," **şu** "firavun" vb. nitelikteki kişiye izafeten (*bağıntılı olarak*) "**Ben Kemalistim**" demek, hele hele "**cumhuriyetçiyim**" diye öne atılmak doğru olur mu? Hocam izin vermeden elbet olmaz, ama Allah'tan Hoca o kadarına bir ölçüde de olsa izin veriyor. Yalnız açıktan söylenmesi; hele ben "**Kemalist'im,**" ben "**cumhuriyetçiyim,**" ben "**laikim**" denmese daha şık olacaktır.

Bunlar nereden mi çıktı? Hadi okuyalım ve nereden çıktığını görelim. O zaman belki **Gülen**'in cumhuriyete, **Kemalizme** ve **laikliğe** karşı nasıl bir kin ve garez içinde olduğunu daha iyi anlatabiliriz!

"Bunların hepsi konuşuluyor. Kanaatimce, **Türk toplumu** şu anda bu mes'elelerin orta yerde müzakere edilmesine tahammülü bulunmayan bir noktada. Bunlardan hangisini deşelesek, hep ihtilaflar olacaktır. Dindar da bu ülkede huzur içinde yaşamayı düşünüyorsa, hafife alıcı mahiyette '**laik**' dememeli, '**Kemalist**' dememeli, '**cumhuriyet**' dememeli, '**demokrasi**' dememeli. Biraz da bunlar, karşılıklı fedakârlıklarla olur.

"Bunların hepsi konuşuluyor."muş! Böyle diyor Hoca, "Bunların hepsi konuşuluyor. "Yani kimisi açıkça, ben **Kemalist'im**, ben **laikim** diyor, kimisi çekinmeden ben **cumhuriyetçiyim** diyebiliyor. Oysa, Hoca'ya göre; "**Türk toplumu** şu anda bu mes'elelerin orta yerde müzakere edilmesine tahammülü bulunmayan bir noktada." Şu halde öyle gelişigüzel konuşmayın, "dikkatli olun, ileri gitmeyin sonu iyi olmaz mı" diyor Hocaefendi.

Hani o hoşgörölü bir yeni çağ bilgesi idi! Demek doğru değil-miş.

Oysa bir toplumun hangi ortamda hangi noktada oluşu kanaate göre değil gözlemlere ya da bilgilere göre saptanırsa, gercekçi sonuç elde edilebilir. Durumlar kanaate göre saptanmaz. Olsa olsa benim kanaatim budur denilir. Kanaat kişisel sezgiye dayanır. İsterseniz bu sözleri bir kez daha okuyalım. Toplumun tahammölünün sınırına gelindiğini ima ediyor olmalı efendi hazretleri. Ama bir hoşgörölü ortamı sağlanması için, dindar da huzuru bozmak istemiyorsa, “Laik”, “Kemalist” ya da “cumhuriyet” gibi kavramları hafife alır bir biçemle söylememeliymiş! Bunun bir başka anlamı da var elbet. Hoca, bu kavramların kendince, saygın ve meşru olmayan bir sistemin dinamikleri olduğunu bu nedenle ciddiye alınamayacağını, bu kavramlara değer verenlerin de ciddiye alınmaması gerektiğini, ama koşullar gereği hoşgörölü gösterisiyle karşılanmasını istiyor olmalı.

Ötekiler de, yani cumhuriyet yanlıları da, bu sözcükleri derin anlamlı birer kavram gibi algılamaktan vazgeçmeli ki, toplumsal huzur bozulmasın. Hoca böyle diyor. Hem kendi cemaatine hem de laik kesime verdiği mesaj bu! Hoca hoşgörölü simgesi ya. Hoşgörölünün de bir sınırı olmalı değil mi? Öyle her şeye karşı hoş görölü olunmaz. Sını-rını da Hoca çizer.

Okuyalım Hocaefendi’nin talimatını:

“Bunlardan hangisini deşelesek, hep ihtilaflar olacaktır. Dindar da bu ölkede huzur içinde yaşamayı düşünüyorsa, hafife alıcı mahiyette ‘laik’ dememeli, ‘Kemalist’ dememeli, ‘cumhuriyet’ dememeli, ‘demokrasi’ dememeli. Biraz da bunlar, karşılıklı fedakârlıklarla olur.” İsterseniz neden cumhuriyet dememeli sorusunun yanıtını Hoca’dan alalım. Bakın cumhuriyet ona neyi anımsatıyor:

“Evet, Bediüzzaman, milletin fikri seviyesizliklerle sürüm sürüm yaşadığı ve içtimai dertlerin birer buhran halini aldığı, ölkenin hemen her yanında ürperten yüzlerce hadise ile yüz yüze geldiği, her tarafta İslâmi ve milli değerlerin enkaz enkaz üstüne yıkılıp gittiği ifritten

bir dönemin, düşünen, çareler arayan, teşhis ve tespitlerde bulunan son-
ra da rahatsızlıklara reçete sunan bir hekimi olmuştu.” (*Burada betim-
lenen dönem Cumhuriyetin -devrim yılları- Atatürk dönemi, Atatürk
de ifrit olarak nitelenmektedir./ED*) Upuzun ve karalık yılların hazır-
layıp sahneye sürdüğü dünya kadar felaket altında didinip duran talih-
siz nesillerin, imansızlık, delalet ve şüphe vadilerinde bocaladığını
kurtulmak istedikçe daha derin buhranlara gömüldüğünü gören, ...Be-
diüzzaman, sürekli düşündü... devlet ve topluma alternatif tedaviler tek-
lif etti... ve bu şanlı fakat talih-siz millete, muhteşem fakat bahtsız ül-
keye eski enginlik ve zenginliğini duyurmaya çalıştı (391).

Bu satırlardaki kin ve nefreti, Ufuk Turu söyleşisini Hocaefen-
di’nin Atatürk ve Cumhuriyet düşmanı olduğunu bilerek ya da bil-
meyerek övgülerle selamlayan başta Akademisyenlere, sonra öteki ell
kalem tutanlara armağan ediyorum. Hoca’yı okuyalım yine:

“Bazı konuları zamanın yorumuna bırakmak daha uygun olur.
Ama özün, temel dinamiklerin korunması da çok önemlidir. Gönül
arzu eder ki, içinde bulunduğumuz bu süreç, kendi özellikleriyle ka-
bul edilebilsin” (392).

Şimdi bir kez daha oturup düşünelim. “Ufuk Turu”yla ilgili de-
ğerlendirmelerin ne denli gerçeklerden uzak olduğunu anlamayanla-
ra anlatalım ki, yarın çok geç olmasın!

Batı’yla entegrasyon ama Kemalizme reddiye

Hoca Kemalizm’e karşıdır, dahası kin kusar, 1920-1923 devri-
minin cumhuriyetine de tahammülü yoktur, ama Batı’yla entegrasyo-
na sıcak bakar. Hadi okuyalım ve öğrenelim, Hoca’nın Batı’yla en-
tegrasyona nasıl baktığını!

(391) FG. FF/2 syf. 203.

(392) 25 Ocak 1997 Sabah gazetesi, Nur Hareketi, Sabah’ın Dev Araştırması.

“Batı düşmanlığı bizi çağ dışına iter” sözleri geçmişte söyleyip yazdığı Batı karşıtı sözleriyle çelişmekte. Peki nasıl olmuştur da Batı’yı haçlı seferlerinin bugünkü takipçisi olarak niteleyen Gülen, Batı’yla entegrasyona sıcak bakmaya başlamıştır. Hadi bu uygulanabilir bir proje diyelim, ama Batı ile ilişkinin koşulları ve biçimi nasıl olacak: Hoca bunun uygulama biçimini de düşünmüş, diyor ki:

“Batılılarla, Batı düşüncesi ile bütünleşmemizde, sakınca olmayan ve gerekli bulunan noktalarda bir bütünleşmenin gerçekleşmesinde, bence bir sakınca yok. Zaten bu, kaçınılmaz bir durumdur...İslâm ile tanışmayanlar da insandır. Onların da akılları ve vicdanları vardır” (393). Evet aynen böyle diyor. Ama burada asıl dikkat edilmesi gereken şu sözler olmalı değil mi? “İslâm ile tanışmayanlar da insandır.” Kuşku var idi ki, altını çiziyor. Kur’an da “ey insanlar” seslenişi varken Hoca’nın bu lutufkâr saptamasına ne demeli. Tanrı’nın insanla ilgili değerlendirmelerini yok sayarak O’nun kendisi lütfediyormuş gibi tavrı alması galat değil midir? Sen Kur’an gerçeğini göz ardı ederek Batılı insanlara insanlık niteliği lutfetmeye kalkacaksın, ve sonra kalkıp, Papa’ya el etek öpen o mektubu (394) elden vereceksin

Tevazuun böylesine ne denir sayın sosyologlarımız?

Nevval Sevindi’yle yaptığı söyleşide, bu ilişkinin koşullarını da gösteriyor.

“Üstadın bir ifadesiyle, ‘Allah insanı kerim olarak yaratmıştır.’ İnsanın tabiatında hep iyiyi, güzeli araştırma temayülü var. Eğer biz kendi benliğimizi bulmuşsak, onlardan alacağımız şeyler, ancak güzellikler olur. Batı’dan alınacak birçok güzellik var. Mehmet Akif, ‘Alınız Garb’ın ilmini’ diyor. Üstad Bediüzzaman’ın bu şekilde yaklaşımları var. Ben bu anlamda bir Garplı, Batılı olmada hiçbir mahzur görmüyorum. Mutlaka manada, kayıtsız şartsız Batı düşmanlığı, zannediyorum bizi çağın dışına iter. Ve zaman tarafından elenirsiniz” (395).

(393) 25 Ocak 1997, Sabah gazetesi, aynı yerde.

(394) Ek.2.

(395) 25 Ocak 1997, Sabah gazetesi, aynı yerde.

Batı ne zamandan beri Hoca'nın sıcak ilgisinde yoğruluyor dersiniz? Ya da neden Batı ile entegrasyona böylesine sıcak bakıyor? Neden mi soruyorum. Usumda kalan şu sözler neredeydi diye düşünmeden edemiyorum da ondan. "Batı dediğimiz bu insafsız dünya, hemen her zaman ya bizzat veba iğfal ettiği bir kısım çapulcularla -hem de medeniyet adına- vahşetlerin en utandırıcılarını irtikap etmiş, insanlığı ışığa çıkaracağım diye, yığınları sürekli kara delikler etrafında dölaştırmış...."

Çalışmamın bu noktasında, belleğimdeki bu yarım tümce, birden Amerikayı kutsayan Hoca'nın çelişkilerine çekti beni. Bir geri dönüş olacaktı belki ama, Batı'yı gerçek yüzüyle anlatan bu yazının tümünü bulmalıydım. Bu yarım tümceyi yazdığım notu aradım ve Zamanın Altın Dilimi adlı yapıtında buldum Yazı, tarihi belli değil ama Körfez Savaşı'ndan sonra yazılmış. Ve Batı'yı tüm çirkin yüzüyle sergiliyor. Bir feryat, bir umarsızlık çıkmazında kalış bir aldatılmışlık sızlanışı... ama Batı'ya güvenilmeyeceğini, bu dünyanın yalnız kendi çıkarını düşünen kendinden olmayanları barbarlıkla karalayan, sözde insanlık adına insanlığın yüz karası işler çeviren zulüm ve şenaat düzenbazları yığını olduğunun altının çizildiği bir belge. Evet benim için bir belge niteliğinde Çünkü, bunları en erken Körfez Savaşı sırasında yazan kişinin Amerikanın, hem de çağımızın en insafsız, en hain emperyalistinin kanatları altına nasıl sığındığını anlayamadığım için bir daha okudum.

Bir paragrafını daha okuyalım mı?

"Ah uğursuz insanlık! Sen hem de medeniyet, demokrasi, hürriyet ve insan hakları gibi kelimelerin dilden düşürülmediği ve edebiyatının yapıldığı bir çağda, binlerce masum çocuk tâli'siz genç ve bedbaht yaşlıların, bir kısım modern cellatlar elinde böyle parçalanıp doğranmasına, sessiz mi kalacaktın? Şeytanlara rahmet okutturan bu canavarlıklara alkış mı tutacaktın? Nerede Batı'nın yüksek tirajlı gazeteleri! Nerede Times'ler, Washington Post'lar, Le Figaro'lar, Independent'ler, Le Monde'lar, Tribune'ler, Daily Telegraph'lar! Nerede in-

sanlık için intişar ettiğini dilden düşürmeyen büyük mecmualar, nerede Observer'ler, Stern'ler, New Sweek'ler, Reader's Digest'ler! Nerede dünya radyo ve TV kurumları! Bütün bunlar niçin sustular! Ve yazarken de mazlumları hakir görüp zalimlere bravo çektiler" (396).

Bu satırlardaki nitelemeye, emperyalizmin çirkin yüzünü yansıtan bu sözlerle katılmamak olası mı? Hoca'yla ayrıldığıımız nokta, onun bunları yazdıktan sonra emperyalist Amerika'nın koruyucu kanatlarına sığınması! Papa'ya yazdığı mektupta İslâmın yanlış anlaşıldığıından yakınması!

Ve tüm bunlara karşın, Amerika'nın ve Papalığın yardımıyla Türkiye'nin geleceğinde liderliğe soyunması! Tıpkı, Vahdettin'in İngilizlere sığınması gibi, kendi deyimiyle bir tarih olayının, misliyle yaşanmasıydı bu sonuç.

Liderin kafa kâğıdı

Sunu yazısına göre, Zamanın Altın Dilimi yalnız sıradan bir kitap değil, "bir liderin kafa kâğıdıymış." Sunuştaki ilk tümcesinde "Hayat prizması" olarak nitelenen kitap, "Olması arzu edilenden çok mümkün ve vaki olanın hesabının yapıldığı realite atlası. Henüz adı konulmamış, "Lider'in kâfa kâğıdı" olarak tanıtılıyor.

Kitabın sonundaki Lider başlıklı yazı (Ek:2'de) liderin kimliğini anlatıyor. İsterseniz, Hüseyin Gülerce'nin Beklenen Lider başlıklı yazısından Giriş'in başında yer verdiğimiz paragrafı da buraya aktaralım ve kafa kâğıdındaki özelliklere uygun liderin kim olduğunu soralım!

"Türkiye'nin uluslararası çapta, ülkesinin ve çağının nabzını tutan, kitlelerin bağrına bastığı bir lider beklediği doğrudur. Sevenleri sevmeyenlerinden daha fazla, 21'inci yüzyılı okuyan, tarihi dinamik-

lerimizi çağdaş yorumlarla kuşandırıp asırlarca parlayacak medeniyet meşalemizi yakacak o lideri hepimiz bekliyoruz. Ancak o içimizden çıkacak... O attığı adımların doğruluğu, siyasi hırslarının olmayışı, makam mansıp peşinde koşmayışı ile hepimizin gönlünde önce taht kuracak. O, öyle bir el olacak ki, sadece birilerinin başını değil bütün toplumun başını okşayacaktır. Beklediğimiz liderler, kendilerini en iyi şekilde yetiştirmiş kariyer sahibi, şahsiyet abidesi, meşve-ret ehli kadrolarıyla gelecekler” (397).

Şimdi, Hoca'nın neden uluslararası bir karizma peşinde koştu-rulduğunu bulabiliriz sanırım. Onun hakkında yazılanların da hikme-tini anlayabiliriz. Uluslararası çapta, sevenleri, sevmeyenlerinden çok, 21'inci yüzyılı okuyan, tarihi dinamiklerimizle bizi buluşturacak olan, geçmişî çağdaş yorumlarla günümüze taşıyan, siyasi hırstan azade/sıyrılmış, makam ve mansıp peşinde koşmayan 'Rabbinin aciz kulu' kimdir; kim var yakınımızda dahası içimizde! Hani o içimizden çıkacakmış da!

Zamanın Altın Dilimi'nde, “Tarihi dinamiklere dayalı dün ve bugün sentezi” yapılmış. Kim yapıyor bu sentezi?

Peki şu söylemle işaret edilen nedir, o misyon sahibini biraz daha tanıyalım mı?

“Muhterem Müellif'in aynı seriye ait diğer eserleri gibi, 'Zamanın Altın Dilimi' ismiyle yayımlanan bu eserin kendine yüklediği bir misyon var! Fert ve cemiyet arasında varlığı herkesçe kabullenilmiş olan nispeti yeniden kurcalamak ve böylece sosyo-biyolojiye ayrı bir buud, derinlik ve daha önemlisi istikamet kazandırmak. O'nda, dert ile derman, teşhis ile tedavi, problemler ile çözüm yolları hep bir arada zikredilir. Çağın ilka ettiği hastalıklara mukabil o, bir reçete gibidir. Neslimiz kendisine olan inanç ve güvenini kaybetmiştir. O ruhen sarsak ve sallantıdadır. İlka için telkin, telkin için de tekrar kaçınıl-

(397) Hüseyin Gülerce'nin 02 Aralık 1996 günü Zaman Gazetesinde yayımlanan yazısından.

maz bir zarurettir. Bu söz ve cümlelerin az da olsa tekrarlarında bir hikmet gizlidir. Ve eser, bu dersi de yine Kur'an'dan almıştır. Kur'an da içinde sırlar taşıyan tekrarlardan" (398).

Peki şu teşhis ve tedavi/tanı ve sağaltım, derde derman üreten problemlere çözüm yolları gösteren, çağın hastalıklarına reçete sunan kimdir?

Buldunuz sanırım!

Ilımlı İslâm'ın, ABD adına temsilcisi Fethullah Gülen Hocaefendiye merhaba diyebilecek miyiz, bekleyelim ve...

7 Temmuz 1999

Kuşadası/Aydın

SON SÖZ YERİNE

Erken Huruç Yapmayın

Fethullah Gülen yandaşlarını uyarıyor:

Belirli bir noktaya gelinceye kadar hizmete devam edin. Erken huruç diyeceğim çıkışlar yaparsanız, dünya Cezayir'deki gibi başınızı ezer...

Arkadaşlarımızın mevcudiyeti bizim İslâmi geleceğimiz adına işin garantisidir. Bu açıdan adliyyede, mülkiyyede veya bir başka hayatı bir müessesede bizim arkadaşlarımızın mevcudiyeti böyle ferdi mevcudiyetler şeklinde ele alınıp böyle değerlendirilmemelidir. Bunlar, gelecek adına bizim o ünitelerde garantimizdir. Bunlar bir ölçüde bizim varlığımızın teminatıdır. Şimdiden mevcut olanlar burada mevcudiyetini korumasa da, arkadan gelenlerin mevcudiyetini mutlaka korumalıyız. Yoksa korumada şimdi onları korumaya çalıştığımız gibi zorlanırsınız ve geleceğe de o müessese olarak yürüyemeyiz. Mevcut muhafaza edilmeli... Acaba daha bunun neye ihtiyacı var, nasıl takviye edilmeli, bu denmeli. Daha bir takviye edilmeli fakat mevguttan bir ölçüde taviz verilmemeli derken, katiyyen zayıata gidilmemeli. Bu açıdan bizim ister bu dairede ister diğer dairede arkadaşlarımızın korunması çok önemlidir.

Çekişmeden ilerleme

Şimdi bir taraftan onu yaparken, diğer taraftan o kurallara, kaidelere, yine hukuki prensiplere, ne kadar esnekliğe müsaade ediyorsa, işte onun için de biraz kural kanun adamı olmalarıyla istikbale yü-

rüyebilirler. Yoksa siz burada adliyede karar verirsiniz, orada mülkiyede bir kısım icraatta bulunursunuz. Fakat yukarı hep bunu bozar-sa... Yargıtay, Danıştay sizin karşınıza çıkarsa, yüksek mahkeme bizim verdiğimiz kararların hilafına kararlar verirse... Öbür tarafta tetkik amirleriniz hep böyle aleyhinizde kararlar isnat ederlerse, siz istikbale yürüyemezsiniz yani. Takılır yollarda, kalırsınız. Ve sizin ileride daha önemli, daha hayati yerlere gelmenizin arkasında da bu vardır. Sezilmeden, mevcudiyetinizi hissettirmeden çok ilerilere gitme, işte bu iki müessesede olduğu gibi hayati, dinamik bir kısım müesseselerde de söz konusudur. Ta ilerilere gitme, böyle can damarları içinde dolaşma. Ve sonra eğer dönülüp gelinilecekse, yara alınmadan hissedilmeden dönüp, geri gelmeli.

Bir taktik: geri çekilme

Dönüp geriye gelme meselesi, geleceğimiz adına çok önemli. Bu işin bir yanı. Diğer taraftan ben diyorum ki, bunlar gelip geçici şeyler, beşeri olan şeyler ancak tıpkı beşer gibi fanidir. Bu arkadaşlarımız o sahada kabiliyetlerini geliştirmeli. Bizim cepheyi öğrenmeleri lazım arkadaşların. Yani bizim hukuk sistemimizi didik didik etmeliler. Biz bir taraftan çalışıp onların istifade edebilecekleri şekle getirmeliyiz onları. Bu açıdan da ben, bu arkadaşların halihazırdaki durumlarını çok iyi değerlendirmelerini arzu ederim. Makul olmak lazım zaten. Yapılan şeyler makul olursa istikbal vaat eder.

Siyasi partilerle ilişki

Hâlâ bu sistem devam ediyor ve bu sistem içinde arkadaşlarımız istikbale yürüyeceklerdir. Öyleyse bu sistemin püf noktalarını keşfetmeleri lazım, aşmaları lazım... Arkadaşlarımızın gittikleri yerlerde daha rahat iş yapmaları, tutunmaları, büyümeleri, kaymakam ise vali olmaları, sıradan bir hâkim iseler takdir toplayan bir hâkim olmaları gerekir. Siyasi güçlerle belli ölçüde, bize yüzde yüz ters olan insanlar-

la açık bir diyalog olmasa bile onlarla da çatışmamalı. Bu siyasi yelpaze, Refah'tan DYP'ye kadar uzanan bir şeydir. Bu insanlarla çatışmadan, onlarla aramızdaki farklı müşterekleri ortaya koyarak, o çizgide belli bir münasebet tesisinde yarar var bençe.

Mesela diyelim ki, bir kaymakam bir yere gittiğinde bir yerde kumar oynanıyor. Yani eğer orası kumar oynamak için açılmamış ise, öyle bir mekân ne kadar şart istiyorsa, o şartları en azından gerçekleştirdikten sonra oraya ruhsat vermek bir esassa, o mevzuda kılı kırk yararcasına hassasiyet göstermeli, öyle mekânın açılmasına fırsat ve imkân vermemeliler. Ama nasılsa açılmış, kendilerinden önce birileri açmış orayı, hemen gider gitmez “ün görmüşüm, gün görmüşüm ben bunun canına okurum” dememeliler. Nabız tutmalılar. Oradaki siyasiler ne diyor. Çok temkinli yürümelidir ki o mevzuda bir falso yaşamasin. O kapar, arkadan iktidardaki bir partinin teşkilat başkanı gelir karşısına dikilir, valiyi de ikna eder, “Alın bu yaramaz kaymakamı burdan” derler. Bu defa siz orada çok hayırlı güzel işler yapacaksanız, sizi alırlar atarlar oradan oraya da şer bir adam getirirler. Oysa ki onlara sorularak ve onları arkanıza alarak, yapabiliydik onu ve yürürdük orada.

Zıpla, yürür gibi yap

Bu adliye için de aynen söz konusudur. Yani siz hâkim değilseniz, başka kuvvetler var bu ülkede. Değişik kuvvetleri hesap ederek öyle dengeli dikkatli tedbirli temkinli yürümekte yarar var ki geriye adım atmayalım. Zıplayacaksın yerinde yürüyor gibi yapacaksın. Çünkü durmak sende durgunluk, paslanma meydana getirir. Bu açıdan hiç durmamalı, işler en kötü duruma göre hesap edilmeli. İyi çıkarsa hızlı yürürüz. İyi bir maratoncu gibi koşarız. Bakarız ki tıkanmalar var bu defa da zıplarız, yerimizde zıplarız öyle durma yok bizde.

Şimdi her işe tamim edebiliriz bu meseleyi. Yani hiç durmama ve devamlı yürüme... Geriye adım atmama mehter gibi. Falso fiyat ko yaşamama, mutlaka bu mülkiyede de adliyede de her zaman söz konusudur. Eğer bir kısım şeylere nabız tuttuk, baktık ki geriye adım attıracaklar, ben o adımı hiç atmam, beklerim fırsat kollarım.

Aslolan manevradır

Her şey bir oyundur. Kung Fu gibi bir oyun, tekvando gibi bir oyun judo gibi bir oyun. Her zaman insanın hasmını yenmesi öyle yumruk vurup yere yatırması şeklinde değildir. Bazen hasımdan kaçmak bile çok önemli bir manevradır. Çok iyi planlayacak, ona göre yürüyeceksiniz. Kuvvet dengesi olmadığı bir yerde kuvvete başvuramayacaksınız. Teknik, taktik yerinde Sizin kalbiniz önemlidir... Dıştan bazıları sizi korkaklıkla itham edecekler. Allah sizin iç âleminize bakacak. Var olduğunuz, bu cepheye girdiğiniz, bu yola girdiğiniz günden itibaren hiç döneklik yapmış mısınız, İslâm'a vefasızlık yapmış mısınız. Allah'ın ve resulünün karşısına çıkmış mısınız ona bakacaksınız. Yok, fırsat bulup hep yolunuza devam ediyorsanız, geriye çekiyor gibi yapacak fakat adımlarınızı daha açıp ileriye gideceksiniz.

Fuzuli kahramanlık yok

Şahsen ben yine kuvvet dengesi olmadığı için, kendi düşüncemi yayma, her tarafı fethetme, ele geçirme yolunu tercih ederim. Tenkit edilebilir yanları olabilir bu meselenin fakat bu mesele bu mülkiyede ve adliyede çalışan arkadaşlarımız için çok önemlidir bence. Hususi öyle devlet memuru olan arkadaşlarımız öyle kahramanlık yapamazlar, fuzuli kahramanlık olur. O sahada daha verimli nasıl olacaklarsa, dinimiz adına, İslâmi düşüncemiz adına... Bence bu toplum çapındaki restorasyonu gerçekleştirmelidirler. Ve bunun adına bir kısım radikal gibi görünen kimseler, bizim cephemize münafık diyeceklerdir, dönek diyeceklerdir.

Işık evleri, Cezayir örneği

Biz bu imana ve kurana hizmet düşüncesini evlerimizde gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Sizin de aşına olduğunuz ışık evlerinde, ışık komplekslerinde gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Buralarda gerçekleşt-

tirilmeye çalışılan bu hizmetin kendine göre bir sistemi var bir uslubu var.

Diyoruz ki Müslümanlar, maddi güçleri, kendi ülkelerindeki güç kaynakları, toplumun büyük kesimlerine bu duygu ve düşünce ile ulaşmaları açısından, kıvama gelecekleri ana kadar hizmete devam etmeleri şarttır. Yanlış bir şey yapar erken huruç diyebileceğim çıkışlar yaparlarsa, dünya başlarını ezer. Ve Müslümanlara Cezayir'deki hadise gibi yeni bir hadise yaşatırlar. Suriye'deki '82 vakası gibi bir fecaat yaşatırlar. Her sene Mısır'da yaşananlar gibi

Diplomatik davranın

Dünya İslâmi gelişmeden çok korkuyor. Çok dikkatli, çok tedbirli ve temkinli hareket etme mecburiyeti var. Bu hizmetin içinde bulunanlar, bu hizmete göre hizmet vermek isteyenler her birisi dünyayı idare edebilecek birer diplomat gibi hareket etmeli. Bir yanlışlık bize falso yaşatır. Ve bu falsoyla yediğimiz mağlubiyeti sonra telafi edemeyiz. Bu defada onlar sizi kısıkvırak derdest ederler bir dahada belinizi doğrultmanıza fırsat vermezler.

Dünya firavunlar çağını yaşıyor. Toprak firavun bitirmek için pek mümbit. Böyle bir dönemde tam özünüzü bulacağınız kıvama ereceğiniz ana kadar dünyayı sırtınıza alıp taşıyabileceğiniz güce ulaşacağınızı ana kadar, o kuvvete temsil edeceğiniz şeyler elinizde olacağı ana kadar, Türkiye'deki devlet yapısı ölçüsüne göre bütün anayasal müesseselerdeki güç ve kuvveti cephenize çekeceğiniz ana kadar her adım erken sayılır. Her adım 20 gününü doldurmadan yumurtayı kırmak gibi bir şeydir.

Mahremiyet

Böylesine feleğin çemberinden geçenler, inşallah geleceğin fikir işçileri olarak kendi dünyalarını kuracaklar. Fakat feleğin çemberinden geçmeyen insanlar kendi acemiliklerine, toyluklarına takılacaklar ve tabi kendi ülkeleri de kendilerinden zarar görecektir. Bun-

ca kalabalık içinde ben bu duygu ve düşüncemi mahremce anlattım. Ama sizin mahremiyete sadık, mahremiyet mevzuunda hassas duygularınıza sığınarak anlattım.

Şarj evleri

İsterseniz Frenkçe ifadesiyle bu evlere şarj evleri denebilir. Bu evlerde dolunur, bu evlerde metafizik gerilime geçilir. Bu evlerde planlar projeler üretilir. Ve bu evlerde yetişen yüreği pek, imanı pek veya onun sözüyle diyelim, hakiki imanı elde etmiş, kainata meydan okuyan adamlar bu evlerde yetişirler. Ve bunlar dünyanın fethine açılırlar. Bu evler bir doldurma ve boşaltma yerleridir. İnsanlar burada dolar ve sonra gider boşluklara boşalırlar. Adeta tezgâh gibi işler bu evler.

Tekkenin yerine ev

Geçmişte bu evlerin yaptığı vazifelerin bazılarını medrese yapar, bazılarını mektep yapar, bazılarını tekke yapar, bazılarını zaviye yapar. Gel gör ki bu evlerin temeline harç atıldığı zaman, dünyanın o dönem itibarıyla en şereflilerinden birisinin kutlu eliyle harç atıldığı zaman artık medrese yoktu. Tekkenin kapısına kilit vurulmuştu. Zaviyenin kapısının arkasına sürgü sürülmüştü. O kapıları açmak, o kapılardan içeriye girmek mümkün değildi. Bütün bu çok ağır misyonları, bu ağır vazife ve mükellefiyetleri bu evler götürecekti. Bütün bu işler ona düşüyordu. Ev mektep olacaktı, ev medrese olacaktı ve ulumi islamiyeyi öğretecekti. Ev tekke olacaktı, zaviye olacaktı.

Meçhul evler

Bu evler sizin bildiğiniz gibi minaresi olan öyle ezan okunduğu zaman herkesin iğine gittiği malum evler değildir. Meçhul evlerdir, belirsiz evlerdir. Bunlar belirli olamazlar. Çünkü o evlere girip çıkanlar yakın takiptedir. Elden geldiğince o evler kamufle edilmelidir.

HOCAEFENDİ'DEN PAPA'YA MEKTUP

Pek Muhterem Papa Cenapları,

Üç büyük dinin doğum yeri olarak bilinen toprakların, dünyayı daha iyi yaşanabilir bir mekân kılma yolundaki kutsal misyonumuzu, tam manasıyla bilen halkımdan size en içten selamları getirdik. Yoğun gündeminizde bize zaman ayırarak sizinle müşerref olmayı bahşettiğiniz için zatîalilerinize en derin kalbi teşekkürlerimizi sunarız.

Papa 6. Paul Cenapları tarafından başlatılan ve devam etmekte olan Dinlerarası Diyalog için Papalık Konseyi (PCID) misyonunun bir parçası olmak üzere burada bulunuyoruz. Bu misyonun tahakkuk edişini görmeyi arzu ediyoruz. En aciz bir şekilde hatta biraz cüretle, bu pek kıymetli hizmetinizi icra etme yolunda en mütevazı yardımlarımızı sunmak için size geldik.

İslâm yanlış anlaşılan bir din olmuştur ve bunda en çok suçlanacak olan Müslümanlardır.. Uygun bir yerdeki vakitli bir gayret bu yanlış anlamanın büyük oranda azalmasına katkı sağlayabilir. Müslüman dünyası, İslâm'ın asırlarla ölçülen yanlış algılanmasını silip atacak bir diyalog imkânını bağrına basacaktır.

Beşeriyet, çelişen görüşler ortaya koydukları gerekçesiyle, zaman zaman bilim adına dini, din adına da bilimi inkâr etmiştir. Bilginin tamamı Allah'a aittir ve din Allah'tandır. O halde bu ikisi nasıl çelişebilir? İnsanlar arasında anlayışı ve hoşgörüyü artırmaya yönelik dinlerarası diyaloga yönelik ortak gayretlerimiz çok iş görebilir.

Kendi memleketimizde şimdiye kadar, çeşitli Hıristiyan mezheplerinin liderleriyle diyalog içinde olduk. Bu naziz gayretlerin boşa çık-

madığını acizane ifade etmek isteriz. Amacımız bu üç büyük dinin inananları arasında hoşgörü ve anlayış yoluyla bir kardeşlik tesis etmektir. Bizler bir araya gelmek suretiyle sözde medeniyetler çatışmasının gerçekleşmesini görmek isteyen yolunu şaşırılmış ve şüpheci kimselere karşı dalgakıranlar gibi, isterseniz bariyerler gibi deyin, karşı durabiliriz.

Geçen yıl bazı ünlü uluslararası bilim adamlarının katıldığı medeniyetlerarası barış ve diyalog konulu bir sempozyum düzenledik. Bu gayretin başarısından aldığımız teşvikle bu tür etkinlikleri tekrarlamak istiyoruz. Halihazırda üç büyük dinin bağlıları arasındaki bağları güçlendirmeye yönelik olarak dinlerarası diyalog konusunda Vatikan'ın da temsil edileceğini ümit ettiğimiz bir konferans düzenleme sürecinde bulunuyoruz.

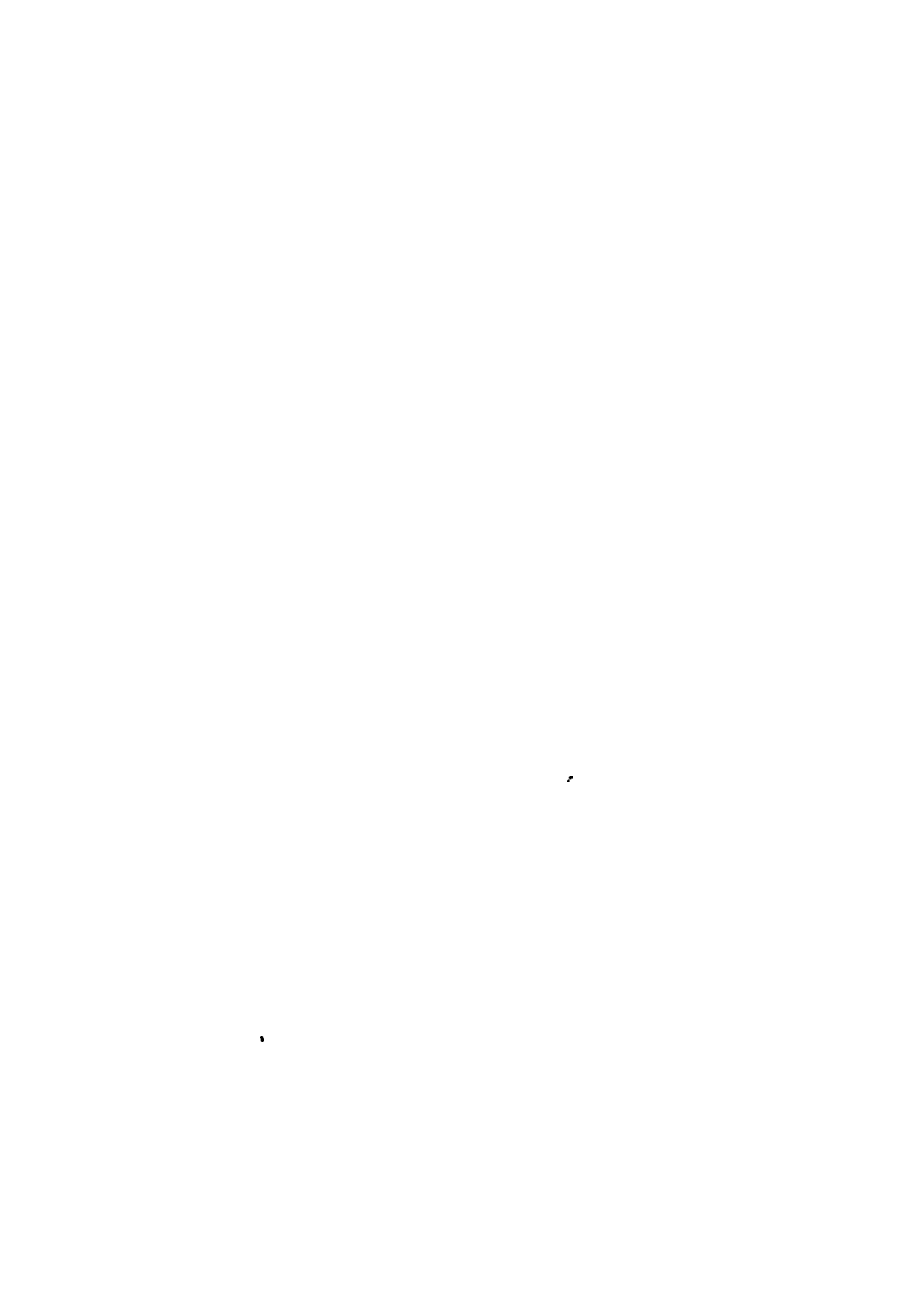
Yeni fikirlerimiz varmış iddiasında bulunmuyoruz. Yine müsaahanıza sığınarak, bu misyonun hedeflerine yakından hizmet etmek için üstlenmek istediğimiz birkaç teklifte bulunmayı arzu ediyoruz. Hıristiyanlığın üçüncü bin yılına girişi münasebetiyle yapılacak kutlamalar vesilesiyle Ortadoğu'daki Antakya, Tarsus, Efes ve Kudüs gibi bazı kutsal yerlere müşterek ziyaretleri içeren birçok etkinlik önermek istiyoruz. Bunu Sayın Cumhurbaşkanımız Demirel'in, cevaplarının ülkemizi ziyaretine ve mezkur kutsal mekânları göstermeye davetini tekrarlamak için bir fırsat addediyoruz. Anadolu halkı size misafirperverliğini göstermeyi ve zevkle selamlamayı hararetle beklemektedir. Filistinli liderlerle diyalog kurmak suretiyle Kudüs'ü birlikte ziyaret etmemize davetiye çıkarabiliriz. Bu ziyaret bu mübarek şehri Hristiyanlar, Yahudiler ve Müslümanların, hiçbir kısıtlama, hatta vize dahi olmaksızın serbestçe ziyaret edebileceği uluslararası bir bölge olarak ilan etme gayretlerine yönelik dev bir adım teşkil edebilir.

Üç büyük dinden liderlerin işbirliği ile ilki Washington DC'de olmak üzere muhtelif dünya başkentlerinde bir konferanslar serisinin gerçekleştirilmesini teklif ediyoruz. İkinci serinin zamanı için Hz. İsa'nın doğumunun 2000. yıldönümü ideal olabilir.

Bir öğrenci değişim programı da çok faydalı olacaktır. İnancı genç insanların birlikte eğitim görmesi birbirlerine yakınlıklarını artıracaktır. Öğrenci değişim programı çerçevesinde üç büyük dinin babası olduğu ikrar edilen Hazreti İbrahim'in doğum yeri olarak bilinen, Urfa şehrindeki Harran'da bir ilahiyat okulu kurulabilir. Bu, ya Harran Üniversitesi'ndeki programların genişletilmesi suretiyle ya da üç dinin ihtiyaçlarını da temin edecek şumullü bir mufredata sahip bağımsız bir üniversite şeklinde gerçekleştirilebilir.

Önerilen programlar aşırı büyük işler gibi algılanabilir; ama bunlar erişilmez değildir. Dünyada iki tip insan vardır. Bazıları kendilerini topluma adapte etmeye çalışır. Diğer bazıları ise topluma uymak-tansa toplumu kendi değerlerine adapte etmek ister. Toplum bütün ilerlemeleri bu ikinci tip insanlara borçludur. Onları yarattığı için Rabb'e şükürler olsun.

M. Fethullah Gülen
Rabb'in Aciz Kulu
9 Şubat 1998

LİDER (399)

Bin seneyi aşkın geniş bir zaman dilimi içinde hep şanlı devirler yaşamış ve hep güzelliklere açık bulunmuş şu mübarek dünya, bir-iki asır var ki, buhrandan buhrana sürüklenmekte ve çepeçevre ruhu saran bunalımlarla inim inim inlemektedir.. Özünden uzaklaşma bunalımı.. tabiat değiştirme bunalımı.. milli, dini ve tarihi değerleri inkâr ve tezyif etme bunalımı.. ve eskilerin “kaht-ı ricâl” dedikleri seviyeli insan, idareci kadro ile lider kıtlığı bunalımı...

Yakın geçmişi ve halihazırdaki durumu itibariyle, şu karmakarışık dünyanın gerçek manada bir lider tanıyıp-tanımadığını bilemeyeceğim; bilebildiğim bir şey varsa o da, bizim dünyamızda böyle bir liderin olmadığıdır.

Evet, bir zamanlar, Merakeş’ten Orta Asya steplerine, oradan da Avrupa içlerine kadar çok geniş bir sahada mevcudiyet ve ağırlığını hissettiren o tunç iradelerin, o polat sinelerin ve o çelikten sadaların yerinde şimdi sinekler uçuşuyor.. evet, ateşböceklerinin yıldızlaştığı, sineklerin kartallaştığı bu tâli’sizler, diyarında aslan inleri, tilki çalım-larıyla inliyor, bülbül yuvaları saksaganların elinde perişan ve her tarafta yarasalar şehráyinler tertip ediyor...

(399) Bu yazı, Gülen’in Çağ ve Nesil dizisinin 4’üncü kitabının son yazısıdır. Syf: 210-214’ten alınmıştır. Fethullah Gülen’in, Son Söz yerine alıntıladığımız söz-leri, Hüseyin Gülerce’nin Giriş’in başına aldığımız yazısı ve 317 Numaralı dipnot bir-likte değerlendirildiğinde, bu yazıda tanımlanan kişinin ya da “Beklenen Lider”in Me-sih rolüne de soyunan Fethullah Gülen’den başkası olmadığı anlaşılır.

Süleyman çoktan göçüp gitmiş ve o muhteşem saltanatın yerinde iblisler satranç oynuyor.. yüreğe, iradeye, ruha hasret gittiğimiz şu günlerde, şimdiye kadar yolları elli defa gidip pusuya takılmış yığınlar, bir yenisine takılabilecekleri vehmiyle köşeye sıkışmış ve ümitsizliklerini, harika günler ve harika şahıslarla giderebileceklerini düşünüyorlar. Bu simsiyah yalnızlıkta herkes karanlıklara esir ve herkes birbirine teslimiyet salıklamakta.. teb'a yol-iz bilmez, cahil ve onurlu yaşamanın acemisi.. hâkim güçler insafsız ve temettü' avında.. ışığa uyananlar oldukça az -Allah iradelerine fer versin- onların da çoğu beline kadar çamur içinde ve başları bulutlarda. Kitlelerin fikir semâları tersine dönmüş gibi; köstebek deliklerinde dolaşırken yıldızlararası seyahat rüyaları görüyorlar.

Hâsılı bu koskoca dünya başıboşların elinde ve bir baştan bir başa lidersizlikle kıvrım kıvrım..

Lider, özülle ve zâtî husûsiyetleriyle her zaman kendini hissettiren ve gönüllerde yaşamasını bilen bir şahsiyettir. O, görünüşündeki inandırıcılığı, anlayışındaki derinliği, görüşlerindeki inceliği, ihâtasındaki genişliği, tespitlerindeki sağlamlığı.. öğrenme aşkı, öğretme istidâdı ve uhdesine aldığı her şeyin üstesinden gelebilme yeteneğiyle -istemediği halde- dikkatleri üzerinde toplayan, sevilen, sayılan, gözdeleşen, dolayısıyla da binlerin-yüzbinlerin her zaman uğruna ölmeye hazır oldukları bir seviye insanıdır.

Lider, yemesinde-içmesinde, oturup-kalkmasında, davranış ve muamelelerinde hep dikkatli, hep temkinli ve hep emniyet telkin edicidir. Doğru düşünür, doğru konuşur, doğruluğu sever ve yalandan tiksinti duyar.. sinisi vefâ ile çarpar, gözleri samimiyetle açılır-kapanır ve her zaman güven ve i'timât soluklar...

Lider, çevresine karşı güleryüzlü, saygılı, ciddi ve alabildiğine vakûrdur. Onun yanında bulunanlar yakınlığın laûbâliliğini görmez, uzakta kalanlar da uzaklığın mahrûmiyetini hissetmezler. Sorumluluğunu yüklendiği toplumun büyüklerini babası, küçüklerini evladı bilir ve bir kuluçka hassasiyetiyle, himâye ve şefkatine sığınan her-

kese bağrını açar, herkesi kanatlarının altına alır ve korur... Soluklarının duyulduğu daire içindekilere şefkat ve alakası o kadar engindir ki, ayaklar altındaki karıncalardan, göklerde uçuşan kuşlara kadar canlı-cansız her şey o incelikten aldığı nasiple şükran çılgınlıkları atar ve iki büklüm olur yerlere yüz sürer.

Lider, vazifeşinâs, hasbî ve diğergâmdır. Sorumluluklarını yerine getirme mevzûunda, ne karşısına çıkan engellerin zorlu ve aşılmaz olması ne de imkânların genişliğiyle gelen yaşama zevki, rahat ve rehâvet onu yolundan döndüremez ve ona mükellefiyetlerini unutturamaz! Üzerine aldığı mes'ûliyetleri peygamberâne bir himmetle yerine getirir.. hep yürekten ve cansiperâne davranır.. sonra da yapıp ortaya koyduğu hizmetler karşılığında herhangi bir ücret ve mükâfât beklemeden çeker yoluna gider.

Lider, üstün idrâki, cesaret ve kararlılığı, sabır ve metânetiyle her zaman çevresinin tek dayanağı ve ümit kaynağıdır. Sür'atli kararlar isabet, dikkat u temkinle cesaret, sabr-u tahammülle atılganlık gibi zıtlıklar, onun sihirli dünyasında birleşir, bütünleşir ve birbirinin tamamlayıcısı olurlar. Fetânetin aydınlatıcı tayfları altında yarınlar ve yarınlara ait hadiseler, bugünkü vak'alar sırasına girer berraklaşır.. cesaret ve kararlılığı sayesinde, aşılmaz gibi görülen tepeler aşılar ve bütünüyle yollar düzlüğe erer.. tahammül ve metâneti karşısında "olmazlar" olur hale gelir, muhâller ve imkânsızlıklar toz-duman olur gider.

Lider, bir ahlak ve fazilet kahramanıdır. O, merhamet ve yumuşak huyluluğuyla bütün canlıların çarpan yüreği, atan nabzı; cesaret ve yiğitliğiyle, millet ve ülkesinin yılmaz ve sarsılmaz muhafızı; his ve gönül dünyasıyla zayıfların en emin sığınağı; tevazû ve mahviyetiyle kapı kapı kovulmuşların biricik teselli kaynağı; müsabaha ve af atmosferiyle sendeleyip düşenlerin ve sürçüp sürçüp günahlara girenlerin ümit çerağıdır.

Lider, adaletli olduğu zaman merhametli, merhametle coştığı zaman da istikâmetlidir. İnsan ve insanca düşünceleri şefkatle kucaklarken, yılan ve çıyan deliklerini tıkamayı da ihmal etmez.. onun dün-

yasında ne zalimlerin toyu-düğünü de mazlumların âh u efgânı hiç mi hiç işitilmez. O, elindeki keskin kılıcın bir yüzüyle kobraların başlarını alırken, diğer yüzüyle de bülbüllere yuva örme san'atını öğretir.

Lider, Ağrı dağı kadar mehâbeti, Lût gölü kadar da haşyeti vicdanında duyabilen gariplikler halitası bir ruh yapısına sahiptir. Ona sırf mehâbet noktasından bakanlar, aşılmaz bir zirve karşısında bulunduklarını hisseder, hayret ve hayranlıkla ürperirler.. onu ötelerle irtibâtı, ihlâs ve samimiyetiyle tanıma fırsatını bulanlar ise rûhânilerden biriyle diz dize olduklarını sanır ve kendilerinden geçerler.

Yıllar ve yıllar var ki, düşkünler diyârı şu mübarek ülke, taşıyla-toprağıyla, canlısıyla-cansızıyla, mü'miniyle-kâfiriyle hasretle inledi ve böyle bir liderin yolunu gözledi.

Bu uğurda elli defa yalancı mumları güneş zannedip alkışladı.. yüz defa ateşböceklerini yıldız sanıp arkalarına düştü.. ve bilmem kaç defa da kırk hâramileri Ka'be yolcusu sanarak içlerine girdi. Öyle anlaşıyor ki, daha bir süre bu hicranlı arayış devam edecektir.

•

AÇIKLAMALI KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Fethullah Gülen, kimi kavramlarca ayrıca kendine özgü anlamlar yüklemektedir. Daha çok kendi cemaatının güdülenmesi için hazırladığı bu kavramların en önemlilerinden bir bölümünü, Gülen'in anlaşılabilmesi için kimi açıklamalarla okuyucunun bilgisine sunuyorum. Fethullah Gülen, Arapça asıllı sözcükleri, aslına uygun olarak yazmaktadır. Bilindiği gibi, dilimize girmiş Arapça sözcükler Türk dilinin ses uyumuna uygun yazılmaktadır. Gerek ana metinde gerekse burada Fethullah Gülen'den yaptığımız alıntılarda, ana metne sadık kalma zorunluluğu nedeniyle, Gülen'in yazdığı gibi aktardığımı okuyucunun bilgisine sunuyorum. Bukavramlarda onun amacına giden yoldaki kimi taktik hedeflerini bulacaksınız.

Asfiya: Samimi, saf, içi temiz, tuttuğu yol doğru olan insanlar.

Asr-ı Saadet: Hz. Peygamber (Muhammed) dönemi.

Berzah: Öldükten sonra kıyamete kadar geçecek sürede kılının yer.

Cebr-i Lütfi: Tanrı'nın kullarına verdiği kimi emirleri ya da Tanrı'nın rızasını kazanmak için ya da tanrısal emirlerin yapılması büyük sevaplarla ödüllendirilecektir. Bunu kul bilmeden hizmete koşuyorsa o Tanrı'nın lütfunu, büyük sevaplarını kazanacak demektir. Ya da zorla da olsa yapılan bir Tanrı emrinin sevabına erişilecektir. Kul bunu bilmeyebilir, ama Tanrı onu ödüllendirir.

Celle Celalehu: Adı yüce ve aziz olsun anlamında, Allah adı anıldığında söylenir.

Cemaat: İslam toplumunun genel adı, ümmet. Cami cemaatı,

Hac cemaatı gibi. Ayrıca tarikatların da ayrı ayrı cemaat olarak adlandırıldıkları bilinmektedir. Gülen'e göre: "Cemaat düşüncesi çok önemlidir. Her ferdin şahsi duygu, şahsi düşünce ve hissiyatını yüksek bir idealin emrine vererek, onun etrafında akli, mantıki, kalbi, ruhi birleşme manasında bir cemaat düşüncesi. Aslında hakkı manada bir ahlakilik ve lââhlakilik de, ancak dört başı mamur böyle bir cemaatin ferdi olmakla ortaya çıkacaktır. (Çağ ve Nesil/6, syf:186)

.....

"Gerçek bir cemaat, fertleri ebediyete teslim olmuş öyle mukaddes bir topluluktur ki, Bediüzzaman'ın yaklaşımıyla: 'Onlar, Allah için işler, Allah için başlar, Allah için konuşur', lillah (Allah'a mahsus) livechillah, lieclillah (Allah'ın izni) ve rızası dairesinde hareket ederek ömrünün saniyelerini seneler haline getirir ve faniliğin (yokluğun/ED) çehresine bâkilik (kalıcılık/ED) damgasının vurur."

Şu noktaya dikkat edilmelidir. Şeyhin ya da cemaat önderinin yönlendirmesinde cemaatı etkileyen her söz ve tutum Tanrı adına yapılır. Her şey Tanrı içindir, eğer ihmal bile etseniz cezası büyüktür, koşullandırılması altında cemaat bireylerinin idarelerini tam bir baskı altına aldıkları anlaşılmaktadır. Çünkü Hocaefendi'ye göre her kalabalık cemaat değildir. örneğin cami cemaatı, hac cemaatı, Gülen'in saptadığı hedef için eğitilen cemaat anlamında cemaat değildir. aşağıdaki açıklamaları okuyalım:

"Bu itibarla da denilebilir ki, her kalabalık cemaat değildir. Hatta ferdleri birbirine karşı olan bazı yığınlar; cemaat olmak şöyle dursun, onların çokluğu kesir sayıların çarpımında olduğu gibi azalma ve küçülme vesilesidir. Hakiki cemaat ruhuyla serfiraz olan peygamberlerini arkadaşları, kemmiyet itibariyle (sayısal olarak) az oldukları halde, güçlü bir cemaatten bekleneni yerine getirebilmişlerdir."

Evra'ü Ezkâr: Tanrı ile bağlantıyı sağlayan bu bağlılığı koparmayan güçlendiren zikir sözleri. Örneğin, 99 ya da 999 kez Allah demek. Ya da "ya Allah, ya Rezzak, ya Fettah demek." Bunun gibi kutsal sözüklerin, iki yana sallanarak topluca ya da tek iken sürekli yinelemek.

Hakk için halkın temsilcisi olmak ya da halk içinde hakkın temsilciliği: Hakk (Tanrı/ED) için halkın temsilcisi demek, peygamber mesleğine talip olma ve O'nu temsil etmek demektir. Onu yapabilmek için de Peygamberâne aşk, şevk, gayret, azim ve cehd ve irade gerekir. (Prizma/3, syf:114-115)

Hizmette temkin: “Dünya giderek küçülüyor. Moda tabirle globalleşiyor. Telekomünikasyon ve ulaşım vasıtalarının gelişmesi neticesinde bu hale gelen dünyada, süper güç sayılan ABD varlığını her yerde hissettirme, sözünü her mekânda geçirme çaba ve gayreti içinde. Devletlerin irade şekillerine, idari mekanizmayı ellerinde bulunduracak kadroya varıncaya kadar, ABD’nin dünyada karışmadığı ve karıştırmadığı yer yok gibi. Ancak bu arada, Türkiye, Mısır, Orta Asya Türk Cumhuriyetleri, Güney Afrika Cumhuriyeti gibi bazı ülkelerde, siyasi veya gayr-ı siyasi pek çok gruplaşmaların olduğu da bir gerçek. Bu gruplar, tabandan güç ve kuvvet alarak ve onların destekleriyle siyasi, idari ve kültürel alanlarda birçok organize faaliyetlerde bulunmaları artık malum-u âlem.”

“Şimdi bir vakıa olarak karşımızda duran bu oluşumlara karşı, ABD’nin tavrı tamamen menfaat ilişkilerine dayanmakta. Yani bu yeni oluşumlar mevcut halleriyle, şayet ABD’nin menfaatlerini zedeliyor ise, ABD insan hakları, demokrasi vs. -ki yıllardan beri pek çoğunun dilinde pelesenk- bu kavramları hiç dinlemeden her çeşit müdahalede bulunabilir. Körfez Savaşı bunun en canlı örneğidir. Fakat bu gelişmeler hangi yol ile olursa olsun, şayet önlenemeyecek seviyede ise, o zaman da diyalog zemini oluşturur. Ama onun bu münasebeti ve diyalogu da yine -bugün olmasa bile yarın- sömürdüğü yerleri sömürmeye yöneliktir.”

“Ne yapacağız o zaman. Bence din, vatan, ülkü deyip ülkelerin de yeniden bir diriliş hamlesi başlatan ve bunu hayatın her kesimine yayma çabası içinde bulunan bu gruplar, “sırran tenevveret” (uyur gibi yaparak/ED) düsturuyla hareket etmelidirler. Böylece bir taraftan bu hayırlı faaliyetlerini hiçbir engel ile karşılaşmadan, daima artan bir

hızla devam ettirirler, diğer taraftan da kendilerinden sonra gelecek nesillere iyi bir zemin, müsait bir atmosfer hazırlamış olurlar.” (FF/3, syf:128-129)

1997’de yayımlanan Fasıldan Fasıla/3 kitabında, ABD’nin içyüzünü, amaçlarını ötedenberi söylediklerini yineleyerek ortaya koyan Gülen, aynı yıl 28 Şubat kararlarından sonra sağlık nedeniyle uçtuğu Amerika’da, bu görüşleriyle çelişen açıklamalar yapar. Nevval Sevin-di’yle yaptığı söyleşideki ABD övgüsüyle, buradaki söylemleri yan yana getirildiğinde görülen çelişkiler, şaşırtıcı değil midir? Hocaefendi’nin böylesine ABD hayranlığının nedeni, onun bu gibi durumlardaki, görmezden gelme (sırran tenevveret) taktiği ile açıklanabilir. Hoca buradaki sözleriyle bir yerlere mesaj yolluyor olmalı. Örneğin, İhvanlarına “evet geçmişte bunları söylemiştim, ama koşullar değişti, şimdi ABD bizim davamızın yolunda mı demek istiyor” ya da “ABD’ye dönüp, geçmişte böyle demiştim ama yanılmışım şimdi söylediklerin doğrudur” mesajı mı gizli?

Son gelişmeler ışığında bakıldığında, Hoca’nın ABD’nin kanatları altında, ılımlı İslam’ın doğum sancıları içinde olduğunu söylemenin, abes -sıradışı, boş- olmadığı anlaşılacaktır düşüncesindeyim.

İstişare: “Müslümanların ve hele hele kader birliği edilmiş davada dava insanların münferid hareketetmeleri son derece sakıncalıdır. Hatta münferid hareket etme isabetli olsa da hayırla neticelense bile yine de böyle davranmak, davaya zımni ve kapalı ihanettir... Kaderim sizin kaderinizle, davanın kaderiyle bütünleşmiş. Ben artık Ramiz Hoca’nın oğlu değilim. Bu safhadansonra benim münferid (tekil/ED) kararlara vermem ve o kararlara göre davranmam açık ya da kapalı hizmete, millete (dine diye okuyun/ED) ihanet sayılır. Ve vereceğim yanlış kararların riski bütün bir cemaata raci olur.” (FF/3, syf.68-69)

İtaat: Mesleğimizin belli başlı temel esaslarından biri ve Efendimizin (Peygambere/ED) yol ve sistemlerinde yeri başka hiçbir dinamikle doldurulamayacak olan bir kavram. Tabii bundan da önem-

lisi onun hayata geçirilmesi... İtaat adsız kahramanlar ister. Evet ruhta ve manada itaat... maddi anlamda itaat... denilen herhangi bir şeyi, ikinci defa dedirtmeme ihtiyacı, hissettirmeden hemen yapma manasında itaat... Yol bu devran bu anlamında Kur'an hizmetinde itaat...

“İşte aynen öyle şimdilerde bir millet yeniden doğuyor. Elbette ki bunun da kendine göre sancıları olacak. Evet gerek doğum öncesi ve gerekse doğum esnasında elbette bir kısım çileler, ıstıraplar söz konusu olacaktır ve olmaktadır da.” (FF/3, syf:69-70)

İlkelerde birlik: “Günümüzde Efendimiz (Peygamberimiz sas) O'nun şanlı Ashabının açtığı yolda yürüyerek, maddi ve manevi buudlarıyla (boyutlarıyla/ED) cihad faaliyetleriniyapan irşad erleri bana öyle geliyor ki, ruhen hep o ilkelerle beraberdir.” (FF/3, syf:85)

İmam ve sorumluluk, hizmet yapılanmamız: “Allah Kur'anında, ‘Her insan topluluğunu imamları ile birlikte çağıracağımız gün...’ buyuruyor. Bu ayet kamil manada peygamberleri anlatmakla beraber, aile reisinden devlet reisine kadar uzanan bir çizgide, hemen her seviyede imam olanlara işaret etmektedir.

Bizim hizmet yapılanmamız içinde, Işık Evlerin mesullerinden tutun, çeşitli müesseselerin beldelerin sorumlularına hatta, küçük ders gruplarına varıncaya kadar imam konumunda bulunanlar ahirette bu ayetin işret ettiği şekilde arkalarında cemaatleri ile beraber, Hz. Muhammed (sas)’ın ümmetine katılacakları ümit edilir.” (FF/3, syf: 131)

İslâmi fetih: “Hz. Bediüzzaman’ın hizmet anlayışına göre eğer bir belde onun bir talebesi varsa, orası İslâm düşüncesi hesabına fethedilmiş demektir. Demek ki o kendine çıraklık yapan hemen her ferdi, ‘himmetim milletimdir’ (himmetim dinimdir/ED) diyen in sanlar konumunda kabul ediyor. Aslında bu anlayışta ve bu düşünce istikametinde yapılaca hizmetler, bizden hem Allah’ın, hem dePeygamberin (sas) beklediği hizmetlerdir. Evet ben de bu düşünceye katılarak diyorum ki, arkadaşlarımızdan herhangi biri, bir beldeye gitğinde orada tam merci olmalı ve bütün karanlıkları parçalayacak bir performans sergilemeli.” (FF/3, syf:217)

Notum: Bu mantıkla bakıldığında, Gülen'in okullarının bulunduğu her yer İslam adına fethedilmiş demektir.

Işık Evler ve Işık Ordusu üzerine: “Evet Fethullah Gülen Hocaefendi'nin tavsiyeleri istikâmetinde aynı inanç ve aynı duygu ile aynı hedefe yürüyen bu gönüllüler topluluğu, bu ‘ışık ordusu’ bugün toplumun ilgi odağı haline gelmiş bulunmaktadır. Evet, bu topluluk Hocaefendi'nin yol göstericiliği ile ilmi, ekonomik, kültürel alanlarda ‘önce insan’ veya ‘insana hizmet’ ifadesi ile özetlenebilecek hizmet felsefesi içinde yıllardan beri yılmadan usanmadan çizgi değiştirmeden, hiçbir beklenti içine girmeden her türlü zorluklara göğüs gereker Allah'ın inayet ve izniyle havf (verdiği korku/ED) bu kuvvetiyle bu büyük hedefi gerçekleştirme peşindeler. Toplumun değişik alanlarında ev, yurt, pansiyon, okul, kurs, üniversite, radyo, TV, sigorta, finans kurumu gibi müesseselerle hem yurt içi, hem yurt dışında gerçekleştirilen faaliyetler, bugün hem Türkiye'nin hem de bütün İslâm ve insanlık aleminin ümit ışığıdır. Ve -inşallah- öyle olmaya da devam edecektir. (FF/3. Sfy: 1-J)

“... Bu kudsî müesseselerde çalışan ilk elden vazifeli arkadaşlar, kendilerine teslim edilen nesele, 24 saat içinde 25 saat mesaj yaparak sahip çıkmalı, medid-manevi (sürekli manevi/ED) gelişmelerine riayet etmelidirler” (FF/3. Sfy: 1-J. Bu değerlendirme ihvanlarından Ahmet Kurucan'ın yazdığı önsözden alınmıştır.)

Lider: Harvard Business Review'dan Seçmeler (BZD Yayıncılık- Haziran 1999 İstanbul)

Lider hedefleri koyar, vizyonu çizer, bunu kitleleri etkileyerek benimsetir. Heyecan dalgası yaratarak, arkasından bir sel akıtır. Marjinallikten uzak durur, büyük sıçramalar yaptırır. Yöneticisi ise liderin çizdiği vizyona uygun planı yapan ve uygulayan kişidir. Planın en mükemmel şekilde uygulanması için kadroları, ideal iş bölümünü, akılcı koordinasyonu ve etkin denetimi oluşturur. (Harvard Business Review'dan Seçmeler (BZD Yayıncılık Haziran 1999, İstanbul) (Milliyet, 09 Eylül 1999, Güneri Cıvaoğlu)

Liva-ül Hamd.: Mahşer yerinde Müslümanların altında toplanacağı peygamberin bayrağı.

Medenilere galebe ikna (inandırma/ED) iledir. Anlamı: Çağımında uygar insanlarla ilişkide onlara üstünlük onları ikna edebilmekle sağlanır. (ED)

Mesihiyet ruhu, Mehdiyat: “Zamanla bir kurtarıcı gelip, o dinin mensuplarını, bulundukları sıkıntıdan kurtaracağı inancı bütün dinlerde vardır... Bu inanç tam anlamıyla bu şekilde olmasa da, İslamın temel kaynakları olan Kur'an ve sünnet ile de desteklenmiştir. ...Bediüzzaman gibi bir kısım İslam alimleri onun şahsen olabileceği gibi, bir şahsi manevi şeklinde de olabileceğini söylemişlerdir. Bu Hristiyanlık zamanla safileşecek, İslamî esasları kabul edecek ve insanlık İslam'a dehalet edecek anlamına gelir...”

“Bu temel bilgiler ışığında Hz. Mesih ister şahsen, isterse şahsi manevi olarak algılsın, onun yeryüzüne inmesi öncesinde bize düşen vazifeler vardır. Bu cümleden olarak ortamın onun temsil ettiği ruh ve manaya hazır hale getirilmesi, Mehdiyat, Mesihiyat (İsevi, İsa'yla ilişkili; ahir zamanda tüm dünyayı İslam'la yüceltecek Mesih'e ilişkin./ED) soluyan insanların yetiştirilmesi, dünya ukba (ahret) dengelerinin yeniden yerlerine turtulması sayılabilir.”

....

“Hasılı Mesihiyat ruhunun evvela bizler tarafından temsil edilmesi şarttır.” FF/3 syf: 51-52

Mağara dönemi, Telattuf: Lütufkar, yumuşak davranma

“Kur'an bize bu mevzuda yol gösteriyor. Kafirler karşısında açıktan mücadele verme gücünü elde edememiş olanlar, şarj olma, ruhda derinleşme, İslâmî duygu ve düşünceleri evvela kendi sinelelerine birer ilham olarak doldurma, sonra da onu götürüp başkalarının sinelerine boşaltmada tıpkı, Ashab-ı Kehf gibi davranmak zorundadırlar. Onlar, önce bir mağaraya çekildiler ve orada belli bir süre kaldılar. Sonra manevi bir güç ve kuvvetle ortaya çıktılar... çıktıkları zaman da yine birbirlerine 'telattuf' etmeyi tavsiye ettiler.”

“Esasen, telattuf kelimesinin köküyle alakalı kelimeler de bu prensibin ana kaidelerini ifade eder mahiyettedir. Lütufkâr ve latifane hareket etmek diyebileceğimiz bu düstur, hareketlerini Kuran’a uydurmak durumunda olanlar için vazgeçilmez bir umde ve bir esastır. (AGT. syf: 206)

Notum: Hocaya göre İslam, onun ve üstadının çizdiği coğrafyada ve özde yaşanmalıdır. Böyle yaşanmayan İslam eksiktir. Cumhuriyet, İslâm’ın bu anlayışla yaşanmasını dışıamıştır. Oysa din cumhuriyetin koyduğu kurallarla yaşanmaz. O dönem, yani Cumhuriyetin ilk yılları, Müslümanlar için mağara dönemidir. Hoca efendinin ya-
kın geçmişin yaşamından aktardığı şu kesite bakalım:

“Dün, -bugün, bu işin hızı kesilir gibi gözükse de,- Müslümanlık düşünceleriyle açığa çıkan hiç kimseyi iflah etmiyorlardı. (Tümce bozuk ama kusur benim değil. Hoca, cumhuriyet yönetiminin, yaşamın her anını her yerde İslam’a göre düzenlemek isteyenlerin, islamla başının derde girdiğini, bu gibilerin- iflah olmadıklarını- iyi bir yaşam süremediklerini söylüyor./ED) Ve gözünün yaşına bakmadan bir şaki-haydut-gibi senelerce kovalayabiliyorlardı. (Hoca üstadı çağın dahisi diye andığı Bediüzzamanı işaret ediyor/ ED) Onlara (yani Bediüzzaman ve bağlılarına /ED) milleti, ülkesi, dini için düşündüklerini söyleme imkân ve fırsatı bile verilmeden, ademe (yokluğa/ED) mahkûm ediyorlardı. İşte bunlar da farklı bir buudda mağara dönemi yaşantısının tezahürleridir. (görüntüleridir /ED)” (Prizma/1,38)

Notum: Gülen’in taktik ustalığına bir başka örnek.

Misyon: “Bu yüce misyonun (Mesihîyet misyonu ve Cihad misyonu)yla peygamberin ‘benim mesajım güneşin doğup battığı her yere iletilecektir’ gereği, İlayı kelimetullah için tüm dünyayı İslama çağırarak /ED) hadisin temsilcileri olup olmadığımızı, dünyevi herhangî bir beklentimiz bulunup bulunmadığını araştıralım. Bir zamanlar peygamberler, asfiya ve evliya ile temsil edilen Kuran’ın ruhunu etrafı aleme aksettirip ettiremeyeceğimizi?.. Bir kere daha gözden geçirelim ve evlerdeki, yurtlardaki, okullardaki, bütün müesseselerde-

ki çalışmaları yeniden mercek altına alıp bir kere daha samimiyetimiz derecesini kontrol edelim. (FF/3, syf: 158-159)

...

“Kur’an kursu, camiler ve bu müesseseleri besleyecek varidat kaynakları (vakıflardan söz ediliyor. ED) bu düşüncenin tezahürleridir, (görüntüleridir/ED) Bunların yanı sıra çağını idrak etmişliğin bir ürünü olarak karşımızda duran okullar, yurtlar, pansiyonlar vardır. Bunlar ruh ve mana köküne bağlı ülkesini hemen her sahada temsil edebilecek seviyede insanların yetiştirilmesi gayesine matuf olarak kurulmuşlardır. Kuruluş gayesine uygun olarak hizmet etmektedirler. Bu açıdan böylesi müesseseleri, ‘Bu milleti tekrar nasıl ikame eder, yeniden nasıl ihtişamını kazandırıp, misyonunu eda ettiririz ve geleceğimizi, aydınlık gençliğin, nesillerin omuzlarında nasıl bayraklaşmasını sağlarız?’ düşüncelerinin bir arayış ve ürünü olarak görebiliriz...” (FF/3, syf: 203)

“Biz şimdi, emarelerin aydınlığında, yıllardan beri hülyalarıyla yaşadığımız fatih neslin bu kördüğümde kılıç çalacağı günün rüyalarını görmeye başladık. (Çağ ve Nesil/ 4 syf: 9)

(Hani hoca hoşgörü bayrağını çekmişti. Burada bir Fatih kuşağından ve onların çalacağı kılıçtan söz ediliyor. Demek ki Gülen şiddetin en inanılmazının hesaplarını yapıyor. Notum)

Medrese: “Bizim köhnemiş eğitim sistemimiz de değiştirilmeli... Nizam’ül-mülk ile oturan ve 1-2 asır arızasız devam eden medrese sistemimiz model olabilir. Günün şartları içinde asla ve öze dokunmaksızın yapılacak bir kısım küçük değişiklikler, bizlere çok şey kazandırabilir.

“Hasılı Batı dünyası bitti, iflas etti ve her gün biraz daha inkıraz (çöküntüye/ED) doğru gidiyor. O giderken, yerine alternatif olarak mutlaka, bütün müesseseleriyle bizim dünyamız ortaya çıkmalıdır. (yani hoca ve cemaatinin düşlediği dünya/ED) Aksi halde, yine belli bir süre birilerinin serap misal hayallerinin ardından koşmamız ihtimali var.” (FF/3 syf: 206)

Metafizik düşünce: “Aklın top yekun varlığa açılması ve onu perde, önü, perde arkasıyla kavrama cehdidir (çabasıdır). Aklın veya ruhun, varlığı bu şekildeki kucaklaması söz konusu olmasa, her şey paramparça olur ve cansız cesetler haline gelir. Bu itibarladır ki, metafizik düşüncenin yok olması veya yok kabul edilmesi bir bakıma aklın tükenişi demektir. Bugüne kadar her büyük oluşumun, metafizik düşüncenin kolları arasında geliştiğini söyleyebiliriz. Hind ve diğer Doğu ülkelerinde bu böyle olduğu gibi; bizim dünyamızda da, Kur'anın dünya görüşü çerçevesinde hep böyle olagelmiş ve bu sayede üst üste değişik medeniyetler gerçekleştirilmiştir. Metafizik düşünce insan ruhunun varlığa açılması, tabiatı istilas ve her şeyi kucaklaması ise, metafiziği ilimlerde çarpıştıranlar, galiba, kaynakta o kaynaktan fışkıran çağlayanı birbiriyle çarpıştıktıklarının farkında değiller.

“Metafiziği varlık gerçeğinin aşkla sezilip duyulması şeklinde de yorumlayabiliriz ki, buna göre aşk, topyekun kainatı bütün varlık ve hadiseleri, tam bir bitevilik (tekdüzelik/ED) içinde görüp duymanın sezip sevmenin adı olur... evet gerçek aşıklar, ne servet ü saman ne de şöhet ü şan peşindedirler. (Çağ ve Nesil/6 syf: 143-144)

Övgüde ölçü ve bazı düşünceler: “Bazı dost ve arkadaşlar şahasen benim kendilerinden beklemediğim bir üslup ile **bizi ve cemaatimizi** değerlendirmelere tabi tuttular... Mesela bu olup-bitenleri bazı şahıslara mal ederek bunların hepsini biz yapıyormuşuz, biz düşünüyormuşuz gibi havaya girdiler... Bence bunlar kat'iyyen doğru değildir. Çünkü her şeyden evvel bizleri bu işte cebr-i lütfi olarak istihdam eden Hz. Allah (CC)'tır. Evet dün bu ülkede Allah (CC) Bediüzzaman'ı, Süleyman Efendi Hazretlerini (Süleymancıların Şeyhi/ED), Es'at Efendi (Nakşibendi Şeyhi Esat Coşan/ED), Sami Efendi ve emsali şahısları istihdam ettiği gibi şimdilerde de başkalarını istihdam ediyor.

Saniyen Eğitim hizmetinde yüzlerce binlerce arkadaşımız var.

Salisen; bu düşünce aynı azamnda bizden önce yaptıkları hizmet-

lerle efkârı yumuşatan ve zemini bizim hizmet yapabileceğimiz hale getirene nice kahraman ve nice fedakâr mücahit insanları görmemek demektir.

Rabian, yolların ayırımında herşey olabilecekken, Rabbin lutfuyla bir cemaatin sağında, solunda yer almış veya önünde olup imtihanını paylaşılan insan veya insanlara saygı gerek. (FF/3 syf: 81-82)”

Şefkat tokadı: Şefkat tokadı herkesin tokadını yediği zatın nezdindeki yerine göre cereyan eder. Mesela; iman ettiği halde, Allah ile ciddi münasebet içinde olmayan bir kişi, mükellef olduğu ibadetlerinde bir kusur olduğu veya akidesine ters bir düşüncede bulunduğu takdirde, malına veya evlad-ü eyaline bir zarar isabet etmesi şeklinde, bir şefkat tokadı yiyebilir.

(Not: İslam dininde ceza kişiseldir. Kim ki gerek Tanrı’ya karşı gerekse bireylere karşı suç işler, cezasını kendi çeker. Ananın ya da babanın kusuru ya da günahını cezasını evladın çekmesi düşünülemez. Tanrı’nın kendi koyduğu kurala uymadığı düşünemeyeceğine göre, Hocaefendi burada yandaşlarını korku içinde tutma çabasıyla dinini ana kurallarına aykırı ahkam kesmekte. Gülen eğer bunu cemaatine gözdağı vermek için yapıyorsa yanlış yolda, yok bilmiyorsa ki düşünülemez bilmediği, o zaman bile bile yanlış yapmış oluyor ki, Tanrı katında asıl bunun cezası ağırdır./ED)

“Böyle bir tokat, o insanın ders almasına ve istikamet kazanmasına vesile olabilir. Bu zâviyeden bakıldığında buna her ne kadar şefkat tokadı adı verilse de, bunun bir lütuf ve ihsan olduğunda şüphe yoktur.” (Prizma/3, syf: 77)

“Zamanımızda bu kudsi hamuleyi (Bu kutsal yükü/ED) üzerlerine alanlar (İlây-ı Kelimetulah yani Tanrı’nın adını yüceltme, İslam-ı dünya uluslar dengesinde etken kılma ve İslâmı tüm dünyaya Mesih misyonuyla yayma yükümlülüğünü üstlenenler/ED), bu nimetin şuurunda-bilincinde- olarak, üzerlerine tevdi edilen vazifelerinde (kendilerine verilen görevlerinde/ED) ülfet, ünsiyet (candan bağlanmaya/ED) ve ihmale katiyen yer vermemelidirler. Aksi takdirde şef-

kat tokatlarının gelmesi kaçınılmaz olur. Zira mazhar olunan (elde edilen/ED) nimetlerin kadrini bilmek, yeni mazhariyetler (yeni kazançlar/ED) için en güçlü vesiledir. Bu ise ancak her nimete kendi cinsinden şükürle mukabele etmek ve o nimetleri artırma yollarını araştırmakla mümkündür.” (Prizma/3 syf: 79-80)

Tarihi dinamiklerimiz: “Geçmişimizi bize en iyi duyuranların başında da şüphesiz, mescidlerimiz, ezanlarımız, ilahilerimiz, serhad (sınır boyu/ED) türkülerimiz, mehterlerimiz ve bu kaynaklardan fışkıran, sanat ve edebiyatımız gelir. Bugün, o koskoca geçmiş büzülüp sıkışmış ve bunların içine sinmiş gibidir. Ne zaman mescitler, ezanlar, ilahiler, mabetler kurcalansa, özlerinde geçmişin buğusu ve şanlı milletimizin kokusu duyulmaya başlar.”

Varlık: Felsefi ve metafizik anlamda; geçici olmayan kalıcı olan; Tanrı.

Varlık birliği: Evrendeki bütün varlıkların Tanrı’yla bir ve aynı olduğunu, Tanrı’nın evrende belirlediğini, dolayısıyla bütün varlıkların bir ve tek olduğunu öne süren tasavvuf görüşü ve inancı. (Ali Püsküllüoğlu, Arkadaş Türkçe Sözlük, Arkadaş Yayınları, 2’nci Baskı 1997 syf: 1114)

Yeniden yapılanma, ihya (İ’lya-yi Kelimetullah, hedefe giden yol için yeniden yapılanma): “Diğer bir mesele de, bizim vazifemiz İ’la-yı Kelimetullah olduğu hususudur. (Bir başka deyimle Peygamberin, ‘benim mesajım güneşin doğup battığı her yere ulaşacaktır’ hadisini uygun olarak cihad-fetih yapmak/ED) Biz bunu, medrese-tekke-kışla çerçevesi ile özetleyebilecek bir anlayışla ele alıp yerine getirme durumundayız. Yani, medresenin en modernini arama, Tekke’nin Allah’a en yakın ve ruha en açık olanını bulma. Kışlanın askerlik ruhuna ve kainatı fethetme doğru yönlendirecek olanını tesis etme. (Gülen, Atatürk’ün ‘yurtta barış, evrende barış’ stratejisini bu nedenle reddeder/ED) Ve hepsinden önemlisi de bu düşünce sacayağını gelecek nesillere taşımaktır. Aksine, bir gün bu memlekete İslam bütün esaslarıyla hakim olsa bile, ifade ettiğimiz nesiller yetişmedik-

ten sonra krizlerden kurtulmamız mümkün olmayacaktır.” (Prizma/1, syf: 226-227)

....

“Işık Evler, Allah’ın şimdilik benim adım bu evlerde yükselsin ve anılsın ‘izniyle serfiraz’ (Benzerlerinden, yani İslamın kutsal ibadet yerleri olan camilerden üstün/ED) içinde kitapların okunduğu, hakkın müzakere edildiği müstesna mekânlardır...”

“Zannediyorum kuruluş gayesine matuf işletildiği müddetçe bu evlerde, bir dönemde tekye ve zaviyelerle ulaşılamayan noktalara ulaşılacak ve buralarda aynı zamanda medrese insanını aratmayan insanlar yetiştirilecektir. Abdülkadir Geylani’lerle beraber Gelenbevi’ler Ali Kuşçu’larla beraber Molla Hüsrev’ler, Molla Gürani’ler ve Ebus-suud’larla beraber İbrahim Hakkı’lar yetişecektir. Zannediyorum benimle beraber aynı duygu ve düşüncüyü paylaşanların pek çoğu, böyle bir hale şahit olmaktansa ölmeyi tercih edeceklerdir.”

“Bir dönemde çok önemli varidat (Hem maddi anlamda gelir, hem de Tanrısal alanda yücelme/ED) kaynakları sayılan tekye ve zaviyeler, başlarındaki ışık şahsiyetlerle Anadolu’yu ihya etmiş (yapılandırmış/ED) ve belli ölçüde fonksiyonlarını yerine getirmek için bereket kaynağı olmuşlardı. Şimdilerde sadece Anadolu değil, bütün dünyanın ihyasına (yeniden yapılanmasına/ED) açılan bugünün ruh ve mana erlerinin de aynı evleri tıpkı medrese, tekye ve zaviye gibi değerlendirmeleri çok önemlidir. Bu evveleminde ricalullahın (Evliyanın/ED) fûnunu müsbetenin (Pozitifbilimlerin/ED) bütün kısımlarını; hadis, tefsir, fıkıh... başta olmak üzere, İslami ilimlerin her dalını öğrenmekle beraber, İslamın ruhi hayatını bütün enginliği ile yaşayarak, o eski fakat eskimeyen ruh ve manayı temsil etmeleri elzemdir. Aksi halde eve de, ev sahibine de (Gülen’e göre ev sahibi Tanrı’dır/ED) evin arkasındaki Erkam’a (İslamın Mekke döneminde, evini Müslümanlara açan kişi İbn-i Erkam/ED) da ve evin sahibine o manayı kazandıran Hazreti Muhammed Mustafa’ya da ihanet etmiş olacaktır... Evet böyle olabildiği takdirde ufki Allah’a ulaşılır. Vilayet ve

maddi-manevi varidata mazhar olma adına devletler üstü devlet olmaya erilir.”

“Bugün dünyanın yedi bucağına hak ve hakikati götürmeyi düşleyenler (yani İ’la-yı Kelimetullah yolcuları, Peygamberin mesajının güneşin doğup battığı her yere götürme misyonunu kendiliğinden yüklenen Gülen gibiler/ED) feyz-i akdesin memeleri hükmünde olan bu evlerin fuzuyatından (Tanrının sonsuz olan tinsel iyiliklerinden/ED) beslenmek zorundadırlar.” (Prizma/1, syf: 13-15)

Notum: Yalnız bu satırlardan bile, Gülen’in hangi misyon içinde bulunduğunu ve açtığı okullar dışındaki Işık Evler’de sadece Anadolu değil; bütün dünyanın ihyasına -yeniden yapılanmasına- açılan bugünün ruh ve mana erlerini yetiştirdiği açıkça anlaşılmaktadır. Vurguladığı gibi o, yalnız Türkiye’yi değil tüm insanlığı kurtarma davasının izleyicisidir.

M. Emin DEĞER

M. Emin Değer, 1927 yılında Kastamonu'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini doğduğu kentte tamamlayan Değer, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde askeri öğrenci olarak okudu. 1951 yılında Yargıç Teğmen rütbesiyle göreve başlayan Değer, 1960'ta Milli Savunma Bakanlığı Hukuk Müşavir Yardımcılığına, 1968'de de Hukuk Müşavirliğine atandı. 1971'de Yargıç Albay rütbesinden emekliye ayrıldı. 1993 yılına dek, Ankara'da serbest avukatlık yaptı. Cumhuriyet, Milliyet, Vatan gazetelerinde, çeşitli dergilerde ve doğduğu kentin gazetelerinde mesleksel ve güncel-siyasal sorunlarla ilgili görüş ve düşüncelerini yazan Değer'in yayınlanmış yapıtları şunlardır:

CIA - Kontr-Gerilla ve Türkiye (5. Baskı)

Tanilli Dosyası - Bir Bilim Adamının Savunması (2. Baskı)

Anayasa El Kitabı

Oltadaki Balık Türkiye (6. Baskısı kitapçılarda)

Düşünce Özgürlüğü Çıkmazı

Uğur Mumcu ve 12 Mart (Tüm hakları um:ag yayınlarına bırakılmıştır, kitapçılarda).

Antalya'da yayımlanan Müdafaa-i Hukuk dergisinin kurucu ve yazarlarından olan Değer, derginin Yazı İşleri Müdürlüğü'nü yapmaktadır.

F

ethullah Gülen'in örgütü, devleti, içinden ele geçirmek planlamasını, uzun yıllardan beri sinsi sinsi yürüttüğü için tehlikelidir.

Dini, siyasete alet ettiği halde, Başbakan Bülent Ecevit gibi bir yandaş bulabildiği için tehlikelidir.

Sirtını, dünyanın egemen gücü Amerika'ya dayanmak stratejisini ustalıkla uyguladığı için tehlikelidir.

Fethullah Hoca üstüne bir çalışmayı içeren elinizdeki kitabın önemi, bu nedenlerle büsbütün artıyor; daha önce ilgi çekici kitapları ve yazılarıyla bildiğimiz ve tanıdığımız Emin Değer'in incelemesi, Fethullah Gülen olayını en gerçekçi ve dürüst açıdan ayrıntılı biçimde gözler önüne seriyor.

Emin Değer'in yaptığı bir iş de bu coğrafyanın atlasını dolaylı yoldan okura sunmaktır.

Elinizdeki kitap, Fethullah Hoca'nın kimlik cüzdanı gibidir.

İLAN SELÇUK

